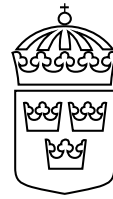

Regeringens proposition

2017/18:60

Avtal om ekonomi och handel (CETA) samt strategiskt partnerskapsavtal mellan EU och dess medlemsstater och Kanada

Prop. 2017/18:60

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 30 november 2017

Margot Wallström

Ann Linde
(Utrikesdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att riksdagen godkänner det övergripande avtalet om ekonomi och handel (CETA) mellan Kanada, å ena sidan, och Europeiska unionen, och dess medlemsstater, å andra sidan. Förhandlingarna om ett frihandelsavtal inleddes i juni 2009 och avtalet undertecknades i oktober 2016. I februari 2017 godkände Europaparlamentet avtalet. Kanada ratificerade avtalet den 16 maj 2017.

Avtalet med Kanada är det mest omfattande frihandelsavtal som EU hittills har förhandlat fram. Det innehåller ett brett spektrum av handelspolitiska frågor. Tullarna för både industri- och jordbruksprodukter avvecklas i princip fullständigt. Andra områden som avtalet behandlar är bl.a. tjänstehandel, elektronisk handel, tillfällig vistelse för affärsändamål, offentlig upphandling och icke-tariffära handelshinder. Avtalet syftar även till att skapa förutsägbara regler för investeringar och berör erkännande av yrkeskvalifikationer. Avtalet innehåller åtaganden på konkurrensområdet och har också som mål att ge ett effektivt skydd för immateriella rättigheter. Genom avtalet skapas även en ram för samarbete med Kanada inom flera områden.

I propositionen föreslås även att riksdagen godkänner det strategiska partnerskapsavtalet mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Kanada, å andra sidan. Parallellt med förhandlingarna om CETA-avtalet inleddes i september 2011 förhandlingarna om ett strategiskt partnerskapsavtal. Avtalet undertecknades den 30 oktober 2016 och godkändes av Europaparlamentet den 15 februari 2017. Det fastställer formerna för samarbetet och dialogen med Kanada och slår

Prop. 2017/18:60 fast att förbindelserna bygger på gemensamma värderingar. Det upprättar även samarbeten på en rad områden, bl.a. i fråga om internationell fred och säkerhet, främjande av mänskliga rättigheter, hållbar utveckling, rättsligt samarbete och politisk dialog. Partnerskapsavtalet inbegriper bl.a. allmänna åtaganden om mänskliga rättigheter, demokratiska principer och respekt för rättsstatsprincipen, förhindrande av spridning av massförstörelsevapen samt bekämpning av terrorism och organiserad brottslighet. Avtalet kompletterar och hänvisar i vissa delar till CETA-avtalet.

1	Förslag till riksdagsbeslut	5
2	Ärendet och dess beredning	6
3	Bakgrund.....	7
4	Sveriges och EU:s relation till Kanada	8
5	Innehållet i CETA-avtalet	9
5.1	Allmänna definitioner och inledande bestämmelser (artiklarna 1.1–1.10)	9
5.2	Nationell behandling och marknadstillträde för varor (artiklarna 2.1–2.13)	9
5.3	Handelspolitiska skyddsåtgärder (artiklarna 3.1–3.7)	10
5.4	Tekniska handelshinder (artiklarna 4.1–4.7)	10
5.5	Sanitära och fytosanitära åtgärder (artiklarna 5.1– 5.14).....	11
5.6	Tull och förenklade handelsprocedurer (artiklarna 6.1–6.14).....	11
5.7	Subventioner (artiklarna 7.1–7.9).....	12
5.8	Investeringar (artiklarna 8.1–8.45)	12
5.9	Gränsöverskridande handel med tjänster (artiklarna 9.1–9.8).....	14
5.10	Tillfällig vistelse för affärsändamål (artiklarna 10.1– 10.10).....	15
5.11	Ömsesidigt erkännande av yrkeskvalifikationer (artiklarna 11.1–11.7)	15
5.12	Inhemska regleringar (artiklarna 12.1–12.3)	16
5.13	Finansiella tjänster (artiklarna 13.1–13.21).....	16
5.14	Internationella sjötransporttjänster (artiklarna 14.1– 14.4).....	17
5.15	Telekommunikation (artiklarna 15.1–15.15).....	17
5.16	Elektronisk handel (artiklarna 16.1–16.7)	17
5.17	Konkurrenspolitik (artiklarna 17.1–17.4)	18
5.18	Statliga företag, monopol och företag som beviljats särskilda rättigheter eller privilegier (artiklarna 18.1–18.5).....	18
5.19	Offentlig upphandling (artiklarna 19.1–19.19).....	18
5.20	Immateriella rättigheter (artiklarna 20.1–20.50).....	19
5.21	Regleringssamarbete (artiklarna 21.1–21.9).....	20
5.22	Handel och hållbar utveckling (artiklarna 22.1–22.5)	21
5.23	Handel och arbete (artiklarna 23.1–23.11)	22
5.24	Handel och miljö (artiklarna 24.1–24.16).....	24
5.25	Bilateral dialog och samarbete (artiklarna 25.1–25.5).....	26
5.26	Administrativa och institutionella bestämmelser (artiklarna 26.1–26.6)	26
5.27	Transparens (artiklarna 27.1–27.5).....	27
5.28	Undantag (artiklarna 28.1–28.10).....	27
5.29	Twistlösning (artiklarna 29.1–29.19)	28
5.30	Slutbestämmelser (artiklarna 30.1–30.11).....	28

Prop. 2017/18:60	6	Det strategiska partnerskapsavtalets innehåll.....	29
	6.1	Avdelning I – Grundval för samarbetet (artikel 1)	29
	6.2	Avdelning II – Mänskliga rättigheter, grundläggande friheter, demokrati, rättsstatsprincipen (artikel 2)	29
	6.3	Avdelning III – Internationell fred och säkerhet och effektiv multilateralism (artiklarna 3–8).....	29
	6.4	Avdelning IV – Ekonomisk och hållbar utveckling (artiklarna 9–17).....	31
	6.5	Avdelning V – Rättvisa, frihet och säkerhet (artiklarna 18–25).....	31
	6.6	Avdelning VI – Politisk dialog och samrådsmekanismer (artiklarna 26–28).....	32
	6.7	Avdelning VII – Slutbestämmelser (artiklarna 29–34)	33
	7	Godkännande av avtalen	33
	Bilaga 1	Bilaga Övergripande avtal om ekonomi och handel (CETA) mellan Europeiska unionen och dess medlemstater, å ena sidan, och Kanada, å andra sidan	37
	Bilaga 2	Bilaga Strategiskt partnerskapsavtal mellan Europeiska unionen och dess medlemstater, å ena sidan, och Kanada, å andra sidan.....	1094
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 30 november 2017		1115

1 Förslag till riksdagsbeslut

Prop. 2017/18:60

Regeringen föreslår att riksdagen

- 1 godkänner det övergripande avtalet om ekonomi och handel (CETA) mellan Kanada, å ena sidan, och Europeiska unionen, och dess medlemsstater, å andra sidan (avsnitt 7),
- 2 godkänner det strategiska partnerskapsavtalet mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Kanada, å andra sidan (avsnitt 7).

2 Ärendet och dess beredning

Det övergripande avtalet om ekonomi och handel (CETA)

År 2007 beslutade Europeiska unionen (EU) och Kanada att genomföra en gemensam studie för att undersöka och bedöma kostnaderna och fördelarna med ett närmare ekonomiskt partnerskap. I oktober 2008 publicerades studien. Enligt studien skulle EU:s export till Kanada kunna öka med 24,3 procent (17 miljarder euro) och Kanadas export till EU med 20,6 procent (8.6 miljarder euro) med ett bilateralt handelsavtal.

Många av de som tillfrågades i studien ansåg att det, trots de befintliga handels- och investeringsförbindelserna, fanns ett stort utrymme för att förbättra förbindelserna. Det rädde allmän enighet bland de inom EU som tillfrågades att ett förstärkt ekonomiskt samarbete var önskvärt, särskilt för att undanröja höga tullar och handelshinder. Det fanns även starka önskemål om ett fördjupat regleringssamarbete.

Europeiska unionens råd beslutade i april 2009 att bemyndiga Europeiska kommissionen att inleda förhandlingar om ett avtal om ekonomisk integration mellan Kanada och EU och EU:s medlemsstater. Förhandlingarna inleddes i juni 2009 och avslutades den 26 september 2014. Därefter fortsatte förhandlingar om investeringskapitlet i avtalet. Den slutliga avtalstexten offentliggjordes den 29 februari 2016. Den 30 oktober 2016 undertecknades frihandelsavtalet CETA (Comprehensive Economic and Trade Agreement) (se bilaga 1). I samband med undertecknandet antogs ett gemensamt tolkningsinstrument för avtalet. Europaparlamentet godkände avtalet den 15 februari 2017. Avtalet började, med vissa undantag, att tillämpas provisoriskt den 21 september 2017. Regeringen beslutade i december 2016 att ge Kommerskollegium i uppdrag att, i samråd med berörda myndigheter, göra en fördjupad analys av vissa delar av CETA-avtalet. Uppdraget redovisades i april 2017.

Frihandelsavtalet är ett så kallat blandat avtal, dvs. både EU och medlemsstaterna är parter i avtalet, tillsammans med Kanada. Parterna ska godkänna avtalet i enlighet med sina respektive interna krav och förfaranden. Avtalet träder i kraft den första dagen i den andra månaden efter den dag då parterna utbyter skriftliga anmälningar som intygar att de har uppfyllt sina respektive inre krav och slutfört sina inre förfaranden, eller den dag som parterna enats om.

Det strategiska partnerskapsavtalet

Europeiska unionens råd beslutade den 8 december 2010 att bemyndiga Europeiska kommissionen och unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik att parallellt med förhandlingarna om ett frihandelsavtal med Kanada inleda omförhandlingar av 1976 års ramavtal om kommersiellt och ekonomiskt samarbete mellan Europeiska gemenskapen och Kanada. Förhandlingarna inleddes i september 2011 och avslutades i september 2014. Ett avtal om strategiskt partnerskap undertecknades den 30 oktober 2016 (se bilaga 2) och godkändes av Europaparlamentet den 15 februari 2017. Vissa delar av avtalet började tillämpas provisoriskt den 1 april 2017.

Partnerskapsavtalet är ett blandat avtal, dvs. både EU och medlemsstaterna är avtalsparter, tillsammans med Kanada. Parterna ska meddela varandra när de har avslutat de interna förfaranden som krävs för att avtalet ska kunna träda i kraft. Det träder i kraft den första dagen i månaden efter dagen för det sista meddelandet.

3 Bakgrund

Det övergripande avtalet om ekonomi och handel (CETA)

CETA-avtalet tillhör en ny generation frihandelsavtal. Det huvudsakliga syftet med avtalet är att förbättra marknadstillträdet för europeiska och kanadensiska företag och skapa regler som är tydliga, transparenta, förutsägbara och ömsesidigt förmånliga för handel och investeringar. Reglerna ska ta hänsyn till utvecklingen av den internationella handeln, så som den ökade betydelsen av globala värdekedjor och en växande tjänstehandel. Avtalsparterna ska även samarbeta inom olika områden av gemensamt intresse. Frihandelsavtalet är en ansats för en framtida global liberalisering, reglering och harmonisering genom att det går utöver de marknadsöppningar och samarbeten som hittills har kunnat uppnås genom de multilaterala förhandlingarna inom Världshandelsorganisationen (WTO).

EU:s nyare generation av frihandelsavtal har också en central roll i att främja en hållbar utveckling. CETA-avtalet innehåller ambitiösa skrivningar i fråga om arbetskraft, miljö, klimatförändringar och om människors hälsa samt djurvälstånd. Målet är bl.a. att försäkra att avtalsparternas lagar och förfaranden är förenliga med ILO:s grundläggande konventioner och principer på det arbetsrättsliga området och med genomförandet av internationella miljöavtal.

Det är viktigt att CETA-avtalet inte får sådana effekter att det hindrar parterna från att i framtiden kunna verka för än högre miljökrav eller att kunna verka för att höja ambitionsnivån i klimatpolitiken. Därför kommer avtalets effekter i dessa avseenden att behöva utvärderas framöver.

Det strategiska partnerskapsavtalet

Det strategiska partnerskapsavtalet syftar till att stärka de politiska banden mellan EU och dess medlemsstater och Kanada när det gäller utrikespolitik och säkerhetsfrågor genom att dels föra upp samarbetet till strategisk partnerskapsnivå, dels uppgradera samarbetet på ett stort antal politikområden förutom handel och ekonomi.

Avtalet bidrar i väsentlig grad till att förbättra och bredda det tidigare partnerskapsavtalet, som bygger på EU:s och Kanadas gemensamma värderingar, exempelvis respekten för de demokratiska principerna, de mänskliga rättigheterna och grundläggande friheterna, rättsstatsprincipen och internationell fred och säkerhet.

Relationerna mellan Kanada och Sverige är goda, långvariga och präglas av en hög grad av samsyn i samhällsfrågor och utrikespolitik. Hörnpelarna för en välfärdsstat finns i båda länderna. Vid den senaste folkräkningen 2011 uppgav mer än 340 000 kanadensare att de hade svenskt ursprung. Kanada är ett land med varaktiga och starka europeiska traditioner. EU och Kanada har historiskt sett bedrivit ett omfattande politiskt och ekonomiskt samarbete, som formellt inleddes 1976, när den Europeiska gemenskapen undertecknade ramavtalet om kommersiellt och ekonomiskt samarbete med Kanada. Ramavtalet var det första EU-avtalet med en medlem av Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD). Ramavtalet har länge utgjort en passande ram för att fördjupa och utveckla parternas förbindelser samt utöka det politiska samarbetet mellan parterna.

År 1990 ingicks den transatlantiska förklaringen av Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Kanada, å andra sidan, vilket stärkte partnerskapet ytterligare inom flera områden så som ekonomiskt-, vetenskapligt- och kulturellt samarbete på bilateral och multilateral nivå. Kanada blev 1996 en strategisk partner till Europeiska gemenskapen genom att en gemensam politisk förklaring och handlingsplan antogs i syfte att öka samarbetet för att uppnå gemensamma mål och fastställa gemensamma principer.

Parterna antog år 2004 en partnerskapsagenda med målet att främja internationell säkerhet, globalt ekonomiskt välstånd, samarbete i rättsliga- och inrikes frågor samt att främja närmare kontakter mellan medborgarna i EU och Kanada. Genom partnerskapsagendan fastställdes en intensifierad dialog som möjliggjorde ett mer strategiskt, varaktigt och samordnat förhållningssätt till frågor som berör Kanada och EU.

Samarbetet mellan EU och Kanada har utvecklats med tiden och omfattar nu ett brett spektrum av sektorer som miljö, rättvisa och säkerhet, migration, utbildning, kultur, mänskliga rättigheter samt frågor som rör befolkningar, ungdomsutbyten och transportsäkerhet.

Kanada är i dag världens 10:e största ekonomi mätt i BNP-termer och den sjunde största handelsnationen. Den kanadensiska utrikeshandeln motsvarar 64 procent av landets BNP. Landets ekonomi är tillverknings- och råvarubaserad med fokus på mineraler, skog, olja och naturgas. Tjänstesektorn har vuxit snabbt under senare år. Nedgången i råvarupriser har påverkat den kanadensiska ekonomin och då särskilt de provinser som är energiexportörer. Kanada är del av det nordamerikanska frihandelsavtalet Nafta och den kanadensiska ekonomin är nära integrerad med USA, dit 75 procent av landets export går. Kanada driver en aktiv handelspolitik och förhandlar just nu flera frihandelsavtal. Landet är medlem i G7, G20 och OECD.

Kanada är EU:s 10:e största handelspartner för varor och 7:e största handelspartner när det gäller tjänstehandel. Kanada är Sveriges 23:e största handelspartner för både varu- och tjänstehandel. Den bilaterala handeln har ökat under flera år. Den svenska varuexporten till Kanada uppgick under 2016 till 10,4 miljarder kronor och dominerades av verkstadsprodukter, maskiner, apparater, medicinska- och farmaceutiska

produkter samt transportmedel. Varuimporten från Kanada uppgick under 2016 till 4,1 miljarder kronor och bestod främst av malm och metaller och verkstadsprodukter, som t.ex. maskiner, apparater och transportmedel. Över 100 svenska företag finns representerade i Kanada. I Toronto finns det sedan 1965 en svensk handelskammare som arbetar med att utveckla svensk-kanadensiskt affärliv.

5 Innehållet i CETA-avtalet

5.1 Allmänna definitioner och inledande bestämmelser (artiklarna 1.1–1.10)

I avtalet fastställs inledningsvis allmänna definitioner för avtalet och definitioner som är specifika för avtalsparterna. Vidare anges att avtalet ska tillämpas inom det territorium där fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt är tillämpliga och inom Kanadas territorium. Genom avtalet upprättar parterna ett frihandelsområde, i överensstämmelse med det allmänna tull- och handelsavtalet från 1994 (GATT 1994) och det allmänna tjänstehandelsavtalet (GATS). I artikel 1.9 står det att vatten i sitt naturliga tillstånd inte är en vara och att parterna har rätt att skydda och bevara sina naturliga vattenresurser.

5.2 Nationell behandling och marknadstillträde för varor (artiklarna 2.1–2.13)

Genom CETA-avtalet åtar sig parterna en omfattande sänkning och avveckling av tullavgifter på ursprungsvaror från den andra parten när det gäller import till EU respektive Kanada. För att en produkt ska anses vara en ursprungsvara krävs det att den uppfyller ursprungsreglerna i protokollet om ursprungsregler och ursprungsförfaranden, vilket innebär att den är helt framställd eller har bearbetats tillräckligt inom EU eller Kanada. Merparten av ursprungsvarorna, 98 procent av tullarna i handelsvärde, blev tullfria när avtalet började tillämpas provisoriskt den 21 september 2017.

För övriga ursprungsvaror kommer tullarna att sänkas eller avvecklas gradvis. Tullavvecklingstiderna för dessa övriga varor ligger på 3, 5 eller 7 år. Efter 7 år kommer 99 procent av varorna, räknat i handelsvärde, att vara tullfria. Tullavvecklingstider kommer att gälla för bl.a. bussar, personbilar och lastbilar i EU och för bussar, personbilar, lastbilar och fartyg i Kanada. Jordbruksprodukterna kyckling och ägg är undantagna från sänkningen och avvecklingen av tullavgifter. För nötkött och griskött med ursprung i Kanada förbättras marknadstillträdet till EU genom tullfria tullkvoter, dvs. en begränsad kvantitet kan importeras tullfritt från Kanada. På motsvarande sätt förbättras EU:s marknadstillträde till Kanada för ost.

Avtalsparterna åtar sig att behandla importerade varor och inhemska varor lika och att inte utsätta importerade varor för strängare krav än för liknande inhemska varor. CETA-avtalet slår fast att avgifterna vid export eller import från en part måste stå i proportion till kostnaden för de tillhandahållna tjänsterna.

CETA-avtalet omfattar även icke-tariffära åtgärder, vilket syftar på olika myndighetsåtgärder som begränsar eller försvårar internationell handel. Exempel på sådana myndighetsåtgärder är kvoter, licenser och tekniska handelshinder. När det gäller icke-tariffära åtgärder slår avtalet fast att parterna ska ge varandra möjlighet till s.k. nationell behandling i enlighet med bestämmelsen i artikel III i GATT 1994 och att ingen av parterna får införa eller upprätthålla förbud eller restriktioner vid import eller export av en vara, utom om detta sker i enlighet med artikel XI i GATT 1994.

I artikel 2.13 i CETA-avtalet anges vissa uppgifter för den kommitté för varuhandel, respektive för jordbruk, som inrättas genom avtalet.

5.3 Handelspolitiska skyddsåtgärder (artiklarna 3.1–3.7)

I CETA-avtalet bekräftar parterna sina rättigheter och skyldigheter enligt bl.a. GATT 1994 och att de har att tillämpa antidumpnings- och utjämningsåtgärder liksom allmänna åtgärder i överensstämmelse med relevanta WTO-krav.

Användandet av antidumpnings- och utjämningsåtgärder ska bygga på ett transparent förfarande och den part som överväger att tillämpa eller som tillämpar en åtgärd ska lämna en fullständig och ändamålsenlig redogörelse för de viktigaste omständigheterna som ligger till grund för agerandet.

Vad gäller allmänna skyddsåtgärder ska den part som överväger att tillämpa eller som tillämpar en skyddsåtgärd lämna sådan information som specificeras i avtalet och erbjuda den exporterande parten samråd för att granska informationen. En part som inför skyddsåtgärder ska sträva efter att åtgärderna påverkar den bilaterala handeln så lite som möjligt.

5.4 Tekniska handelshinder (artiklarna 4.1–4.7)

CETA-avtalet bygger i på WTO:s avtal om tekniska handelshinder (TBT-avtalet), som i delar införlivas som en integrerad del av avtalet. Parterna enas dessutom om att stärka sitt samarbete på områdena tekniska föreskrifter, standarder, metrologi, förfaranden för bedömning av överensstämmelse, marknadskontroll samt övervaknings- och verkställighetsåtgärder i syfte att underlätta handeln mellan parterna. Samarbetet kan innefatta att främja och uppmuntra samarbete mellan parternas respektive offentliga eller privata organ med ansvar för t.ex. metrologi, standardisering, provning, ackreditering eller certifiering. Parterna förbinder sig vidare att samarbeta i största möjliga utsträckning

för att säkerställa att tekniska föreskrifter är förenliga med varandra och ska dessutom främja ett närmare samarbete mellan sina standardiseringsorgan för att underlätta bl.a. informationsutbyte och harmonisering av standarder.

I avtalet finns också bestämmelser om att parterna ska säkerställa att förfarandena för utarbetandet av tekniska föreskrifter och för bedömning av överrensställelse ger berörda personer möjlighet att delta i ett tidigt och lämpligt skede, t.ex. genom att lämna synpunkter. Speciell vikt läggs vid tidfrister för att lämna synpunkter på förslag till nya tekniska föreskrifter eller på nya förfaranden för bedömning av överrensställelse, och vid skyldigheten för parterna att svara på synpunkterna och offentliggöra svaren. Kommittén för varuhandel ska ansvara för genomförandet av artiklarna om tekniska handelshinder.

5.5 Sanitära och fytosanitära åtgärder (artiklarna 5.1–5.14)

Avtalet bygger i denna del på WTO:s avtal om sanitära och fytosanitära åtgärder (SPS-avtalet). CETA-avtalet sätter som mål att skydda människors, djurs och växters liv eller hälsa, samtidigt som handeln underlättas och sanitära och fytosanitära åtgärder inte leder till omotiverade handelshinder.

Avtalet innehåller bestämmelser om zonindelning vid utbrott av djursjukdomar och skadegörare (endast den region som drabbats av en djursjukdom eller skadegörare stängs för export), transparens vad gäller importkrav och procedurer, revision och verifikation samt godkännande av exportanläggningar. Avtalet fastställer även en ram för att kunna erkänna parternas respektive SPS-åtgärder som likvärdiga. Den exporterande parten måste objektivt visa att dess åtgärder uppnår den importerande partens skyddsnivå.

Utöver detta innehåller avtalet i denna del bl.a. bestämmelser om anmälan och informationsutbyte, tekniskt samråd och nödåtgärder. En gemensam förvaltningskommitté för sanitära och fytosanitära åtgärder får i uppdrag att svara för genomförandet och den praktiska tillämpningen av avtalet.

5.6 Tull och förenklade handelsprocedurer (artiklarna 6.1–6.14)

I syfte att underlätta handeln och en effektiv kontroll ska parterna enligt avtalet främja tullsamarbetet och utbyta information, bl.a. om bästa praxis. Parterna ska samarbeta vad gäller att anta och tillämpa krav och förfaranden för import, export och transitering. Kraven och förfarandena ska inte vara mer administrativt betungande eller handelsbegränsande än vad som är nödvändigt för att uppnå legitima mål. Parterna ska sörja för att alla regler och krav som reglerar import, export och tullfrågor finns elektroniskt tillgängliga.

Parterna ska införa eller upprätthålla förenklade tullförfaranden för ett effektivt frigörande av varor, vilket ska innefatta bl.a. att ett minimum av dokumentation krävs och att elektronisk förhandsinlämning och behandling av uppgifter ska tillåtas när så är möjligt. I artikel 6.13 anges att parterna ska samarbeta i enlighet med avtalet mellan Kanada och Europeiska gemenskapen om samarbete och ömsesidigt bistånd i tullfrågor från 1997 (se även avsnitt 7). En gemensam tullsamarbetskommitté ska säkerställa en korrekt tillämpning av artiklarna.

5.7 Subventioner (artiklarna 7.1–7.9)

CETA-avtalet syftar till att öka transparensen vad gäller de subventioner inom varuhandeln som parterna lämnar till den privata sektorn. Avtalet bygger på WTO:s avtal om subventioner och utjämningsåtgärder och parterna bekräftar de rättigheter och skyldigheter som fastställs i WTO-avtalet. Parterna ska enligt CETA-avtalet informera varandra om existerande och nya subventioner. Den information som ska lämnas är subventionens rättsliga grund och form och det belopp som subventionen omfattar. En part ska dessutom, om den andra parten begär detta, lämna information och svara på frågor om ett visst fall av statligt stöd som tillhandahålls på dess territorium.

Avtalet upprättar även mekanismer som gör att parterna kan begära samråd om subventioner och statsstöd som negativt påverkar handeln mellan parterna och genom samrådet försöka finna en lösning. Parterna åtar sig vidare bl.a. att samarbeta för att nå fram till en global och multilateral lösning som avser fiskesubventioner. Inom jordbruksområdet får parterna inte införa eller upprätthålla en exportsubvention på en jordbruksprodukt som exporteras, eller ingår i en produkt som exporteras, till den andra partens territorium efter det att den andra parten, omedelbart eller efter en övergångsperiod, fullständigt har avvecklat tullen på den berörda jordbruksprodukten.

CETA-avtalet är inte tillämpligt på subventioner och statsstöd som avser audiovisuella tjänster som gäller Europeiska unionen, eller på kulturindustrier som gäller Kanada.

5.8 Investeringar (artiklarna 8.1–8.45)

CETA-avtalet innehåller i denna del artiklar om bl.a. förbättrat marknadstillträde, icke-diskriminerande behandling samt skydd för investerare och investeringar. Avtalet innehåller även bestämmelser om tvistlösning. I avtalet betonas att parterna i fråga om tillämpningen av artiklarna bibehåller sin rätt att anta lagstiftning för att uppnå legitima politiska mål, t.ex. i fråga om folkhälsa, säkerhet, miljö, allmän moral, socialt skydd, konsumentskydd och värnande av den kulturella mångfalden. Det tydliggörs även att det faktum att en part lagstiftar på ett sätt som inverkar negativt på en investering eller på en investerare

förväntningar, i sig inte innebär en överträdelse av en skyldighet att skydda investeringar.

I fråga om marknadstillträde anges bl.a. att en part inte får, när det gäller en investering av en investerare från en annan part, införa eller upprätthålla en åtgärd som begränsar antalet företag som får utföra en viss ekonomisk verksamhet, begränsar totala värdet av eller antalet transaktioner, begränsar antalet personer som får vara sysselsatta i en viss sektor eller ställer krav på vissa typer av associationsformer. I avtalet påpekas att ett antal åtgärder ändå ska vara tillåtna, bl.a. plan- och bygglagar som inverkar på användningen av mark och åtgärder som syftar till att bevara och skydda naturresurser och miljön.

Varje part ska bevilja en investerare från den andra parten och investeringar en behandling som inte är mindre gynnsam än den som den i liknande situationer beviljar sina egna investerare och deras investeringar med avseende på bl.a. etablering, förvärv, drift och förvaltning på dess territorium. En investerare från den andra parten och dennes investeringar ska vidare beviljas en behandling som inte är mindre gynnsam än den som den i liknande situationer beviljar investerare från ett tredjeland och deras investeringar. Detta ska dock inte omfatta de förfaranden för lösning av investeringstvister mellan investerare och stat som ingår i andra internationella investeringsavtal och andra handelsavtal.

Ett investeringskydd införs som bl.a. innebär att en part på sitt territorium ska bevilja investeringar och investerare från den andra parten en rättvis och skälig behandling, skydd samt säkerhet i enlighet med vad som närmare specificeras. En part ska anses åsidosätta skyldigheten att ge en rättvis och skälig behandling om en åtgärd eller rad av åtgärder utgör t.ex. rättsvägran, en allvarlig brist i rättssäkerheten, uppenbar godtycklighet, riktad diskriminering på uppenbart felaktiga grunder eller kränkande behandling av en investerare i form av t.ex. tvång eller trakasserier. En part får inte nationalisera eller expropriera en investering som täcks av CETA-avtalet, vare sig direkt eller indirekt genom åtgärder som har motsvarande verkan som en nationalisering eller en expropriation, utom om detta sker av hänsyn till allmänintresset, inom ramen för ett korrekt rättsförfarande, på ett icke-diskriminerande sätt och mot betalning av en ersättning som motsvarar ett skäligt marknadsvärde för investeringen.

Ett nytt system för lösning av investeringstvister mellan investerare och stat införs genom att en tribunal för tvistlösning inrättas genom CETA-avtalet. Tribunalen ska bestå av fem medlemmar från EU, fem medlemmar från Kanada och fem medlemmar från tredjeländer. Det inrättas även en överprövningstribunal som har att överpröva tribunalens skiljedomar. En investerare från en part får till den tribunal som inrättas genom avtalet lämna in ett käromål i vilket det hävdas att den andra parten har åsidosatt en skyldighet om icke-diskriminering eller investeringskydd, om investeraren har lidit förlust eller skada. Tvister bör så långt som möjligt göras upp i godo och avtalet innehåller därför bestämmelser om samråd och medling mellan parterna.

CETA-avtalet innehåller etiska regler för medlemmarna av tribunalen och överprövningstribunalen och även regler om ökad transparens, bl.a. för det fall en tvistande part erhåller finansiering från tredje part.

Särskilda regler införs för att underlätta små och medelstora företags möjligheter att använda tvistlösningsmekanismen och begränsa kostnaderna. I syfte att uppnå globalt genomslag för tribunalsystemet åtar sig vidare parterna att verka för inrättandet av en multilateral investeringstribunal och överprövningsmekanism för att lösa investeringstvister.

Vissa detaljer om tvistlösningsmekanismens funktionssätt behöver vidareutvecklas, och kommer efter CETA-avtalets ikraftträdande att beslutas i den gemensamma kommitté för avtalet som inrättas. Detta rör främst procedurfrågor som administrativt stöd, regler för överklagande, tidsramar för processer och avlöning till medlemmarna i överprövningstribunalen.

5.9 Gränsöverskridande handel med tjänster (artiklarna 9.1–9.8)

Artiklarna ska tillämpas för åtgärder som införs eller upprätthålls av en part och som avser gränsöverskridande handel med tjänster som utförs av en tjänsteleverantör från den andra parten, inbegripet åtgärder som avser produktion, distribution, marknadsföring, försäljning och leverans av tjänster samt förvärv, användning av eller betalning för en tjänst. Kapitlet är inte tillämpligt på bl.a. åtgärder som tillhandahålls i samband med utövandet av vissa statliga befogenheter.

Enligt den grundläggande principen om nationell behandling ska varje part medge den andra partens tjänsteleverantörer en behandling som inte är mindre gynnsam än för dess egna leverantörer. En part får dock införa eller upprätthålla formella krav vid tillhandahållandet av tjänster, förutsatt att kravet inte tillämpas godtyckligt eller innebär diskriminering. Det kan t.ex. vara fråga om att begära licens eller certifiering för att tillhandahålla en tjänst, att kräva medlemskap i en yrkesorganisation, att det ska finnas ett lokalt ombud för tjänsten, att kräva att ett nationellt språk talas, att ge tillgång till handlingar, att tillhandahålla garantier eller att en tjänsteleverantör har en särskild typ av försäkring.

I enlighet med principen om mest gynnad nation får en tjänsteleverantör från den andra parten inte behandlas mindre förmånligt än motsvarande sådan från ett tredjeland. Principen är dock inte tillämplig på en behandling som en part beviljar inom ramen för en befintlig eller framtida åtgärd som innebär erkännande av ackreditering av tjänster och tjänsteleverantörer inom provning och analys, ackreditering inom reparation och underhåll samt certifiering av tjänsteleverantörers kvalifikationer, resultat eller arbete.

En part får inte begränsa marknadstillträdet genom att införa eller upprätthålla begränsningar av antalet tjänsteleverantörer, värdet av tjänstetransaktioner eller antalet tjänster.

Parterna kan göra undantag från artiklarna om gränsöverskridande handel med tjänster. Undantagen ska anges särskilt i respektive parts lista över åtaganden inom tjänstehandel, den s.k. bindningslistan. Sverige har t.ex. undantag för vissa krav i tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen.

I EU:s bindningslista finns både EU-gemensamma reservationer och specifika reservationer för enskilda medlemsstater. För Sveriges del innebär detta bl.a. att Sverige avstår från åtaganden inom vissa sektorer, t.ex. alla tjänster inom ramen för det offentliga hälsovårds- och utbildningssystemet. Härutöver finns ett generellt undantag för allmännyttiga tjänster som gäller för alla medlemsstater.

5.10 Tillfällig vistelse för affärsändamål (artiklarna 10.1–10.10)

Artiklarna ger uttryck för de förmånliga handelsförbindelserna mellan parterna och det gemensamma målet att underlätta handeln med tjänster och investeringar. De är tillämpliga på åtgärder som införs eller upprätthålls i förhållande till nyckelpersonal, tjänsteleverantörer på kontraktbasis, oberoende yrkesutövare och affärsresenärer på kortare besök. Artiklarna ska inte gälla för åtgärder som påverkar fysiska personer som söker tillträde till en parts arbetsmarknad, eller som rör medborgarskap, bosättning eller fast anställning. Likaså ska avtalet inte påverka bestämmelser i parternas lagstiftning som gäller sysselsättning och social trygghet, däribland bestämmelser om minimilön och kollektivavtal.

Varje part ska enligt avtalet tillåta inresa och tillfällig vistelse för affärsändamål så länge som de aktuella personerna i övrigt uppfyller partens migrationsbestämmelser för inresa och tillfällig vistelse. Avgifter för handläggningen av ansökningar om inresa och tillfällig vistelse ska vara rimliga och stå i proportion till de kostnader som uppkommit.

Parterna ska tillhandahålla information om och förklaringar av kraven för inresa och tillfällig vistelse och även inrätta särskilda kontaktpunkter. CETA-avtalet innehåller även specifika bestämmelser för nyckelpersonal, personal vars affärsresa sker för investeringsändamål, investerare eller personer som är föremål för företagsintern förflyttning, tjänsteleverantörer på kontraktbasis, oberoende yrkesutövare och affärsresenärer på kortare besök.

5.11 Ömsesidigt erkännande av yrkeskvalifikationer (artiklarna 11.1–11.7)

Avtalet fastställer genom artiklarna 11.1–11.7 en ram för att underlätta ett rättvist, öppet och konsekvent regelverk för ömsesidigt erkännande av yrkeskvalifikationer och innehåller allmänna villkor för förhandlingar om, och ingående av, ett separat avtal om ömsesidigt erkännande av, yrkesmässiga kvalifikationer. Det kommande avtalet ska göra det möjligt för tjänsteleverantören att utöva yrkesverksamhet i värdmedlemsstatens jurisdiktion, i enlighet med villkoren i avtalet.

Genom CETA-avtalet upprättas en gemensam kommitté som ska underlätta utbytet av information om lagar och andra bestämmelser i fråga om standarder eller kriterier för auktorisering, licensiering eller certifiering av reglerade yrken.

5.12 Inhemska regleringar (artiklarna 12.1–12.3)

Avtalet slår fast att varje part ska se till att de licensieringskrav, kvalificeringskrav och kvalificeringsförfaranden som den inför eller upprätthåller grundas på kriterier som hindrar de behöriga myndigheterna från att göra godtyckliga bedömningar. Kriterierna ska vara transparenta, objektiva, fastställda i förväg och offentliggjorda för allmänheten. Avtalet ställer även krav på att behandlingen av en ansökan om tillstånd inte ska vara godtycklig. Bestämmelserna omfattar bl.a. inte vissa offentliga tjänster och inte heller insamling, rening och distribution av vatten.

5.13 Finansiella tjänster (artiklarna 13.1–13.21)

I avtalet framställs och tydliggörs parternas allmänna åtaganden inom sektorn finansiella tjänster. Från tillämpningsområdet undantas bl.a. verksamheter eller tjänster som ingår i ett offentligt pensionsprogram eller lagstadgat socialförsäkringssystem. Ytterligare undantag anges i bilagor till avtalet där parterna har gjort reservationer.

Avtalet är tillämpligt på finansinstitut, investerare och deras respektive investeringar i finansiella institut och på gränsöverskridande handel med finansiella tjänster. Avtalet slår fast att parterna inte ska behandla andra finansiella institut, investeringar i finansinstitut och leverantörer av finansiella tjänster mindre gynnsamt än de behandlar egna finansinstitut, investeringar i finansinstitut och leverantörer av finansiella tjänster i liknande situationer. Likaledes ska parterna inte behandla andras finansiella institut, investeringar i finansinstitut och leverantörer av finansiella tjänster mindre gynnsamt än de behandlar finansinstitut och investeringar i finansinstitut i ett tredjeland, i liknande situationer. Avtalet slår fast att parterna i vissa fall inte får införa åtgärder som begränsar marknadstillträdet för finansiella tjänster.

För att främja en effektiv och transparent reglering ska parterna agera objektivt och opartiskt och se till att deras lagar, föreskrifter, förfaranden och allmänt tillämpliga förvaltningsbeslut med avseende på avtalets delar om finansiella tjänster omedelbart offentliggörs eller görs tillgängliga på annat sätt. I möjligaste mån ska parterna i förväg offentliggöra åtgärder som de avser att vidta, ge berörda personer och den andra parten en rimlig möjlighet att lämna synpunkter på sådana förslag samt ge rimlig tid mellan det slutliga offentliggörandet av åtgärderna och det datum de träder i kraft.

Genom avtalet skapas en kommitté för finansiella tjänster som har att övervaka genomförandet av bestämmelserna om finansiella tjänster, föra en dialog om reglering av sektorn i syfte att förbättra den ömsesidiga kunskapen om parternas respektive regelverk och att samarbeta vid utarbetandet av internationella standarder.

I alla frågor som uppkommer inom ramen för CETA-avtalet och som berör finansiella tjänster får en part begära samråd. I de fall tvistlösning skulle bli aktuellt anpassas avtalets tvistlösningsbestämmelser för att återspegla de finansiella tjänsternas unika karaktär.

5.14 Internationella sjötransporttjänster (artiklarna 14.1–14.4)

Prop. 2017/18:60

Avtalet fastställer i denna del ramarna för internationella sjötransporttjänster mellan parterna och anger bl.a. att en part inte får införa eller upprätthålla åtgärder som medger mindre gynnsam behandling än den som parten i likadana situationer medger sina egna fartyg eller leverantörer av internationella sjötransporttjänster, eller fartyg eller leverantörer av internationella sjötransporttjänster från ett tredjeland. Detta ska gälla med avseende på hamntillträde, användning av infrastruktur och tjänster i hamnarna, användning av tjänster i anslutning till sjötransporter samt uttag av tillhörande avgifter, tillgång till tullanläggningar och tilldelning av kajplatser och anläggningar för lastning. Vissa förbehåll finns angivna i bilaga till CETA-avtalet.

5.15 Telekommunikation (artiklarna 15.1–15.15)

Genom CETA-avtalet åtar sig parterna bl.a. att säkerställa att företag från endera parten ges tillgång till och kan använda allmänt tillgängliga telenät eller teletjänster på skäliga och icke-diskriminerade villkor som inte är mindre förmånliga än som under samma omständigheter medges andra. Avtalet syftar även till att förbättra rättssäkerheten, förutsägbarheten och transparensen för leverantörer av teletjänster och investerare genom att kräva att tillsynsmyndigheter agerar öppet och objektivt och att parterna gör lagstiftning, myndighetsföreskrifter och andra regelverk allmänt tillgängliga. Avtalet säkerställer att leverantörer av allmänt tillgängliga teletjänster ska erbjuda nummerportabilitet på skäliga villkor när en kund byter leverantör och innehåller även regler för att säkerställa konkurrens på telekommunikationsmarknaden.

5.16 Elektronisk handel (artiklarna 16.1–16.7)

Genom avtalet erkänner parterna att den elektroniska handeln ökar möjligheterna till ekonomisk tillväxt och handel inom många sektorer och bekräftar att WTO:s regler är tillämpliga på elektronisk handel. De betonar även handelns potential som ett verktyg för social och ekonomisk utveckling. Parterna ska upprätthålla tydlighet, transparens och förutsägbarhet i sina nationella regelverk, främja driftskompatibilitet, innovation och konkurrens samt underlätta användningen av elektronisk handel för små och medelstora företag. Avtalet slår fast att parterna inte får införa tullar eller avgifter på en leverans som översänds elektroniskt mellan parterna. Det ska däremot vara möjligt att påföra en intern skatt eller avgift på en leverans, under förutsättning att påförandet är förenligt med övriga delar av CETA-avtalet.

Avtalet slår vidare fast att parterna ska införa eller upprätthålla regelverk för att skydda personuppgifter och de ska föra en dialog om de frågor som den elektroniska handeln mellan parterna ger upphov till, bl.a. erkännande av certifikat för elektroniska signaturer, underlättande av

Prop. 2017/18:60 certifieringstjänster över gränserna, tjänsteleverantörernas ansvar vid lagring av uppgifter samt skydd av konsumenter och företag mot bedrägliga affärsmetoder.

5.17 Konkurrenspolitik (artiklarna 17.1–17.4)

Parterna framhåller i avtalet vikten av fri och icke snedvriden konkurrens i sina handelsförbindelser och åtar sig att vidta lämpliga åtgärder för att förhindra konkurrensbegränsande affärsmetoder. Parterna ska samarbeta i frågor som rör förbudet mot konkurrensbegränsande affärsmetoder i frihandelsområdet, i enlighet med avtalet mellan Europeiska gemenskaperna och Kanadas regering om tillämpningen av deras konkurrenslagstiftning, som undertecknades den 17 juni 1999 i Bonn.

5.18 Statliga företag, monopol och företag som beviljats särskilda rättigheter eller privilegier (artiklarna 18.1–18.5)

Parterna bekräftar genom artiklarna 18.1–18.5 sina rättigheter och skyldigheter enligt vissa artiklar i GATT 1994 och GATS. Tillämpningen av de förstnämnda artiklarna ska inte hindra en part från att utse eller upprätthålla statliga företag eller monopol, eller från att ge företag särskilda rättigheter eller privilegier. Parterna ska se till att dessa enheter medger icke-diskriminerande behandling av en täckt investering, av en vara från den andra parten eller av en tjänsteleverantör från den andra parten vid köp eller försäljning av en vara eller en tjänst. Med täckt investering avses en investering som omfattas av CETA-avtalet. Vidare ska parterna säkerställa att enheterna agerar i enlighet med affärsmässiga överväganden i förhållande till den andra parten i fråga om köp och försäljning av varor och tjänster.

5.19 Offentlig upphandling (artiklarna 19.1–19.19)

CETA-avtalets upphandlingskapitel (artiklarna 19.1–19.19) innehåller huvudsakligen förfaranderegler och baseras i stora delar på WTO:s avtal om offentlig upphandling (GPA). Parterna bekräftar i CETA-avtalet sina rättigheter och skyldigheter enligt GPA och deras intresse för att öka marknadstillträdet till vardera partens marknad för offentlig upphandling. Kapitlet omfattar upphandlingar av varor och tjänster eller en kombination av dessa för offentliga ändamål i enlighet med vad som anges i varje parts bilagor till dess bindningslista för marknadstillträde. Det finns ett flertal undantag i kapitlet, bl.a. ska kapitlet generellt sett inte omfatta upphandling som sker för att tillhandahålla internationellt bistånd eller för att stationera trupper.

I avtalet anges att parterna och deras upphandlande enheter utan förbehåll ska bevilja varor och tjänster från den andra parten eller leverantörer från den andra parten som tillhandahåller sådana varor eller

tjänster, en behandling som inte är mindre förmånlig än den som beviljas egna varor, tjänster eller leverantörer. I offentliga upphandlingar ska anbudsgivare från bägge parter behandlas som en anbudsgivare från den egna staten, medlemsstaten, regionen, provinsen eller territoriet. Parterna får inte särbehandla lokalt etablerade leverantörer efter utländskt ägarskap eller anknytning eller diskriminera en lokalt etablerad leverantör för att denna tillhandahåller varor eller tjänster från den andra parten.

Upphandlingen ska ske transparent och opartiskt utan att uppställa något motkrav. Den upphandlande enheten ska offentliggöra tillkännagivanden av planerade upphandlingar och tillkännagivandena ska i normalfallet vara direkt elektroniskt tillgängliga kostnadsfritt via en enda åtkomstpunkt. Leverantörernas anbud ska behandlas konfidentiellt. En part ska på den andra partens begäran omgående tillhandahålla de uppgifter som är nödvändiga för att avgöra om upphandlingen genomfördes på ett rättvist och opartiskt sätt och i enlighet med bl.a. förfarandereglerna i CETA-avtalet.

Varje part ska sörja för att det finns snabba, effektiva, öppna och icke-diskriminerande förfaranden för administrativ eller rättslig överprövning, dvs. att en leverantör från en part ska kunna få prövat om en upphandling har genomförts korrekt. Genom avtalet upprättar parterna även en kommitté för offentlig upphandling i syfte att ge parterna tillfälle att samråda i frågor som rör tillämpningen av upphandlingskapitlet eller främjandet av kapitlets syften.

5.20 Immateriella rättigheter (artiklarna 20.1–20.50)

Den övergripande målsättningen med kapitlet om immateriella rättigheter är att underlätta produktion och kommersialisering av innovativa och kreativa produkter och tjänster, att skapa ett fullgott och effektivt skydd av immateriella rättigheter och att säkerställa att lagstiftningen på området följs. Kapitlet ska komplettera parternas rättigheter och skyldigheter enligt WTO-avtalet om handelsrelaterade aspekter av immaterialrätter (Trips-avtalet), inklusive Dohaförklaringen om Trips-avtalet och folkhälsa. I artikel 20.7 listas bestämmelser i andra internationella avtal på immaterialrättens område som parterna åtar sig att följa, bl.a. artiklarna 2–20 i Bernkonventionen för skydd av litterära och konstnärliga verk.

CETA-avtalet ska inte påverka parternas frihet att besluta om och under vilka förutsättningar konsumtion av immateriella rättigheter är tillämpligt och en part ska inte vara skyldig att lämna ut information i strid med den egna lagstiftningen.

I kapitlet om immateriella rättigheter finns särskilda artiklar om bl.a. varumärken, upphovsrätt, formgivning, radio- och televisionsutsträndningar, skydd för geografiska beteckningar och skydd för läkemedelspatent.

I ett särskilt avsnitt om säkerställande av skyddet för immateriella rättigheter anges bl.a. att varje part ska säkerställa att dess skydds-förfaranden är rättvisa och skäliga och att de inte är onödigt

komplexerade eller kostsamma eller medför oskäligen tidsfrister eller dröjsmål. Vidare finns särskilda artiklar om bl.a. bevisning, förelägganden, interimistiska åtgärder, rättegångskostnader och skadestånd som innehavare av immateriella rättigheter, organ som förvaltar sådana rättigheter samt branschorgan ska ha rätt att ansöka om att få tillämpa.

Det finns även ett särskilt avsnitt om gränsåtgärder som avser bl.a. varor med förfälskad geografisk beteckning, varumärkesförfälskade varor och piratkopierade varor. Parterna ska samarbeta i dessa frågor och varje part ska sörja för att ansökningar kan göras om att skjuta upp frigörandet av varor som misstänks utgöra intrång i en immateriell rättighet och som står under tullkontroll på dess territorium. Behöriga myndigheter ska kunna besluta att misstänkta varor gör intrång i en immateriell rättighet och ha befogenhet att förstöra varorna eller avlägsna dem från marknaden.

Parterna ska samarbeta för att stödja genomförandet av kapitlet om immateriella rättigheter, vilket ska innebära att utbyta information och erfarenheter.

5.21 Regleringssamarbete (artiklarna 21.1–21.9)

Kapitlet om regleringssamarbete i CETA-avtalet gäller för de regleringsåtgärder som parterna vidtar och som omfattas av bl.a. TBT-avtalet, SPS-avtalet, GATT 1994, GATS och kapitlen i CETA-avtalet om tekniska handelshinder, sanitära och fytosanitära åtgärder, gränsöverskridande handel med tjänster, handel och hållbar utveckling, handel och arbete samt handel och miljö. Kapitlet ersätter parternas tidigare ramavtal för regleringssamarbete och transparens och inrättar ett forum för regleringssamarbete som ska underlätta samarbetet mellan de olika parternas myndigheter. I avtalet framgår tydligt att regleringssamarbetet ska vara på frivillig basis och att en part inte ska vara skyldig att inleda något särskilt regleringssamarbete. En part får avstå från att samarbeta eller dra sig ur ett inlett samarbete. En part ska vidare inte vara skyldig att tillämpa utfallet av ett samarbete. Om en part väljer att avstå från att inleda eller drar sig ur ett regleringssamarbete bör parten vara beredd att förklara skälen för detta.

Ett av målen med det regleringssamarbetet som bedrivs ska vara att skydda människor, djur och växter samt miljön i övrigt genom att utnyttja internationella resurser inom områden som forskning och riskanalys. Ett annat mål ska vara att stärka konkurrenskraften och effektiviteten i industrin på ett sätt som minskar administrativa kostnader och risken för överlappande regelverk.

Verksamheten inom regleringssamarbetet ska kunna innebära deltagande i pågående bilaterala diskussioner om regelstyrning, samråd och utbyte av information, delande av icke-offentlig information i den mån som denna information kan göras tillgänglig för utländska myndigheter, delande av föreslagna tekniska eller sanitära och fytosanitära föreskrifter samt samarbete i djurskyddsfrågor. Regleringssamarbetet kan vidare utgöras bl.a. av att parterna ska

undersöka möjligheterna att minimera onödiga regleringsskillnader och genomföra och upprätthålla internationella standarder, riktlinjer och rekommendationer. För att underlätta regleringssamarbetet ska parterna kunna utbyta tjänstemän.

För att få in synpunkter i frågor om regleringssamarbete som inte härrör från statliga organ uppmuntras parterna att samråda med företrädare för den akademiska världen, tankesmedjor, icke-statliga organisationer, företag, konsumenter och andra organisationer. Dessa samråd får genomföras på sådant sätt som parten eller parterna finner lämpligt.

5.22 Handel och hållbar utveckling (artiklarna 22.1–22.5)

Parterna understryker i detta kapitel i CETA-avtalet att det finns ett ömsesidigt beroende mellan ekonomisk och social utveckling och miljöskydd och att detta utgör ömsesidigt förstärkande delar av en hållbar utveckling. Parterna betonar även fördelen med att betrakta handelsrelaterade frågor på arbetsmarknads- och miljöområdet som en del av en övergripande strategi för handel och hållbar utveckling.

Parterna anför i kapitlet att de genom genomförandet av kapitlen om handel och arbete och handel och miljö avser förstärka samordning och integrering av sin respektive politik och sina respektive åtgärder i fråga om arbetsmarknad, miljö och handel. Dialog och samarbete inom dessa områden ska ske i syfte att utveckla och stödja åtgärder och normer i fråga om arbetar- och miljöskydd. Samarbetet ska även syfta till att stärka respekten för internationella avtal på arbetsmarknads- och miljöområdet och parterna ska fullt ut använda instrument så som konsekvensbedömningar och samråd med berörda parter vid reglering av handels-, arbetsmarknads- och miljöfrågor.

Vidare ska parterna främja transparens, öka allmänhetens deltagande i frågor om handel och hållbar utveckling samt främja offentlighöretandet av information i dessa frågor. De ska även verka för samarbete och främjande av handel som stödjer hållbar utveckling genom dialog och samråd och eftersträva internationellt samarbete för att uppnå målet om hållbar utveckling och integration på internationell nivå. Varje part ska främja handel som bidrar till anständigt arbete och miljöskydd, bl.a. genom att uppmuntra användningen av frivilliga program vid framställning av varor och tjänster, såsom miljömärkning och system för rättvis handel. Vidare ska parterna stimulera användningen av bästa praxis när det gäller företagens sociala ansvar och främja integration av hållbarhetsaspekter i beslut om privat och offentlig konsumtion. Varje part förbinder sig att se över, övervaka och bedöma konsekvenserna av CETA-avtalets genomförande på den hållbara utvecklingen för att identifiera eventuella behov av åtgärder som kan uppkomma.

En kommitté för handel och hållbar utveckling inrättas genom avtalet. Kommittén, som ska bestå av företrädare på hög nivå, ska övervaka genomförandet av kapitlen om handel och hållbar utveckling, handel och arbete och handel och miljö. Den ska på ett integrerat sätt hantera alla

frågor av gemensamt intresse för parterna när det gäller gränssnittet mellan miljöskydd och ekonomisk och social utveckling. Den ska sammanträda inom ett år från CETA-avtalets ikraftträdande och därefter så ofta som parterna anser nödvändigt. Varje möte i kommittén ska inbegripa en session med allmänheten för att diskutera frågor som rör genomförandet av de relevanta kapitlen i CETA-avtalet. Kommittén ska främja transparens och allmänhetens deltagande genom att alla beslut och upprättade rapporter ska offentliggöras, om inte kommittén beslutar något annat.

Parterna ska härutöver underlätta etableringen av ett gemensamt forum för deltagare från organisationer i det civila samhället i syfte att föra en dialog om de aspekter i CETA-avtalet som rör hållbar utveckling. Forumet ska sammankallas en gång per år och utgöra en balanserad representation av berörda intressen, inbegripet organisationer för arbetsgivare, fackföreningar, arbetstagare och företag samt miljögrupper och andra berörda organisationer i det civila samhället. Alla synpunkter från forumet ska lämnas direkt till parterna eller via någon av de rådgivande institutionella mekanismerna. Kommittén för handel och hållbar utveckling ska varje år rapportera om de frågor som behandlas till allmänheten och om hur dialogen med forumet följs upp.

5.23 Handel och arbete (artiklarna 23.1–23.11)

Parterna erkänner i denna del av avtalet värdet av internationellt samarbete och internationella avtal om arbetsfrågor som det internationella samfundets svar på de ekonomiska, sysselsättningsrelaterade och sociala utmaningar och möjligheter som följer av globaliseringen. De erkänner även det bidrag som internationell handel kan ge till full och produktiv sysselsättning och anständigt arbete för alla, och ska därför samråda och samarbeta om handelsrelaterade arbetsmarknads- och sysselsättningsfrågor av ömsesidigt intresse.

Parterna åtar sig att effektivt genomföra Internationella arbetstagarorganisationens (ILO) grundläggande konventioner i sin lagstiftning och praxis, samt vidta kontinuerliga ansträngningar i den mån de inte redan har genomfört dessa konventioner och uppdatera varandra när ratificering sker. Parterna anser vidare att handel och investeringar inte får främjas på bekostnad av sänkta skyddsnivåer i arbetslagstiftning eller arbetsnormer.

Parterna bekräftar värdet av större politisk samstämmighet vad gäller anständigt arbete, inklusive grundläggande arbetsnormer och höga nivåer av arbetarskydd. De erkänner vikten av en social dialog om arbetsrelaterade frågor mellan myndigheter, arbetstagare och arbetsgivare, inklusive deras respektive organisationer. I kapitlet betonas att parterna har rätt att fastställa sina egna prioriteringar på arbetsmarknaden, fastställa nivåerna för arbetarskydd och ändra sin lagstiftning och politik på ett sätt som är förenligt med deras internationella åtaganden i arbetsmarknadsfrågor.

Varje part ska säkerställa att dess arbetsrätt och arbetsmarknadspraxis omfattar och skyddar föreningsfrihet och rätten till kollektiva

förhandlingar samt avskaffandet av tvångsarbete, barnarbete och diskriminering vid anställning och yrkesutövning. I enlighet med ILO:s förklaring om social rättvisa för en rättvis globalisering från 2008, ska parterna säkerställa anständiga arbetsvillkor, inbegripet hälsa och säkerhet på arbetsplatsen, miniminormer för löntagare och icke-diskriminering av migrerande arbetstagare. Vidare ska parterna söka utforma strategier för att, med beaktande av försiktighetsprincipen, förebygga arbetsplatsolyckor. Parterna ska i detta arbete beakta vetenskaplig och teknisk information samt relevanta internationella standarder och riktlinjer. En part får inte använda bristen på fullständig vetenskaplig säkerhet som ett skäl att skjuta upp kostnadseffektiva skyddsåtgärder.

Varje part ska säkerställa att dess arbetslagstiftning följs genom att upprätta ett system för yrkesinspektion och säkerställa att domstolsförfaranden och andra administrativa förfaranden är tillgängliga för personer som hävdar att en rättighet har åsidosatts. Förfarandena får inte vara onödigt komplicerade eller kostsamma eller leda till oskäliga dröjsmål. Parterna ska om möjligt ge upprättelse genom förbuds förelägganden.

Parterna ska vidare uppmuntra till offentlig debatt, inklusive med icke-statliga aktörer, för att verka för att dess myndigheter antar arbetslagstiftning och arbetsstandarder samt främja allmänhetens tillgång till information om lagstiftning och standarder. I en särskild artikel om samarbetsområden anges bl.a. att parterna ska utbyta bästa praxis, samarbeta i internationella forum och utforska möjligheterna att samarbeta med tredje part. Parterna får upprätta samarbetsavtal med ILO och andra behöriga internationella och regionala organisationer och de ska utse kontaktpunkter för genomförandet av kapitlet om handel och arbete. Kommittén för handel och hållbar utveckling ska övervaka genomförandet.

En part får begära samråd med den andra parten i alla frågor som rör kapitlet om handel och arbete och samråd ska ske omedelbart efter det att endera parten har begärt detta. Om båda parter samtycker kan information och synpunkter inhämtas från personer eller organisationer, däribland ILO. Varje part ska offentliggöra varje beslut som diskuteras. När det gäller frågor som inte kan lösas tillfredställande genom samråd, kan en part efter 90 dagar begära att en expertpanel sammankallas, bestående av tre medlemmar som utses genom samråd av parterna. Dessa personer ska ha sakkunskap om arbetsträtt och vara oberoende. När det gäller frågor som rör multilaterala avtal bör expertpanelen söka information från ILO. Expertpanelen ska lägga fram en interimrapport och en slutrapport och parterna ska offentliggöra slutrapporten inom 30 dagar från att den antagits. Om det i slutrapporten fastslås att en part inte har fullgjort sina skyldigheter ska parterna besluta om en ömsesidigt tillfredställande handlingsplan. Den part som begärde expertpanelen ska redovisa de åtgärder den beslutat att genomföra med anledning av slutrapporten. Kommittén för handel och hållbar utveckling ska övervaka uppföljningen av slutrapporten och expertpanelens rekommendationer.

Kommittén för handel och hållbar utveckling får till gemensamma CETA-kommittén rekommendera ändringar av relevanta bestämmelser i kapitlet om handel och arbete.

Detta kapitel i CETA-avtalet omfattar frågor om bl.a. miljölagstiftning, skydd av miljön, förebyggande av fara för människors liv och hälsa, skydd av vilda växter och skydd av skyddade områden.

Parterna betonar i inledningen av kapitlet att de är överens om att miljön är en grundpelare för hållbar utveckling och att handel kan bidra till detta mål. Ett fördjupat samarbete mellan parterna medför fördelar som kommer att kunna främja hållbar utveckling och stärka deras miljöförvaltning.

Varje part har enligt kapitlet rätt att fastställa sina prioriteringar på miljöområdet, fastställa sina nivåer för miljöskydd och anpassa sin lagstiftning och politik i enlighet med detta, på ett sätt som överensstämmer med multilaterala miljöavtal. Parterna är överens om att främja höga nivåer av miljöskydd och att arbeta för att förbättra skyddsnivåerna.

Parterna är även ense om det olämpliga i att främja handel eller investeringar genom att försvaga skyddsnivåerna i deras respektive miljölagstiftningar. Parterna erkänner vidare värdet av internationella miljöinsatser och miljöavtal som det internationella samfundets svar på globala och regionala miljöproblem, och understryker behovet av att låta politik, regler och åtgärder inom områdena handel och miljö ömsesidigt förstärka varandra. De åtar sig även att samråda om frågor av ömsesidigt intresse som rör multilaterala miljöavtal, i synnerhet avtalens handelsrelaterade frågor.

Varje part ska enligt kapitlet säkerställa att behöriga myndigheter tar hänsyn till påstådda överträdelser av miljölagstiftningen och att transparenta domstolsförfaranden eller administrativa förfaranden är tillgängliga. Dessa förfaranden får inte vara onödigt komplicerade eller kostsamma.

Parterna ska främja allmänhetens medvetenhet om sin miljölagstiftning och uppmuntra offentlig debatt med och bland icke-statliga aktörer inför utarbetandet och fastställandet av miljölagstiftning. Parterna ska använda befintliga, eller inrätta nya, samrådsmekanismer för att inhämta synpunkter från inhemska rådgivande grupper. Samrådsmekanismerna ska bestå av oberoende representativa organisationer för det civila samhället som företräder miljögrupper, företagsorganisationer och, vid behov, andra intressen. Relevant vetenskaplig och teknisk information samt internationella standarder och rekommendationer ska beaktas av parterna när de vidtar miljöskyddande åtgärder som kan påverka handel eller investeringar mellan dem. Om det finns hot om allvarlig skada får brist på fullständig vetenskaplig säkerhet inte användas som ett skäl för att skjuta upp kostnadseffektiva åtgärder för att förhindra miljöförsämring.

Parterna ska underlätta handel med och investeringar i miljövänliga varor och tjänster, inbegripet att försöka minska icke-tariffära hinder, och främja miljövänliga teknologier, förnyelsebar energi och bevarande av vatten. Särskild uppmärksamhet ska parterna ägna avlägsnandet av hinder för handel eller investeringar i varor och tjänster som är särskild betydelse för att främja förnyelsebar energi och för att begränsa klimatförändringarna.

Parterna åtar sig att på ett sätt som är förenligt med internationella skyldigheter främja handeln med och ökat marknadstillträde för skogsprodukter från hållbart förvaltade skogar och ska samarbeta i internationella forum. De eftersträvar en effektiv användning av konventionen om internationell handel med utrotningshotade arter av vilda djur och växter när det gäller hotade träslag. Parterna ska diskutera frågorna i kommittén för handel och hållbar utveckling, eller i en bilateral dialog.

Utgångspunkten för parternas handel med fiskeri- och vattenbruksprodukter ska vara en hållbar och ansvarsfull förvaltning av fiske och vattenbruk och parterna åtar sig att upprätthålla effektiva övervaknings- och kontrollåtgärder, såsom observationssystem, fartygövervakningssystem, omlastningskontroll, inspektioner till havs, hamnstatskontroll och tillhörande sanktioner, i syfte att bevara fiskbestånden och förhindra överfiske. Parterna ska vidare samarbeta för att bekämpa olagligt, icke-rapporterat och oreglerat fiske (IUU-fiske) och genomföra åtgärder för att utesluta IUU-produkter från handelsflöden och fiskodlingsverksamhet. När så är lämpligt ska parterna samarbeta i regionala fiskeförvaltningsorganisationer för att åstadkomma god förvaltning och att beslut efterlevs.

Härutöver förbinder sig parterna bl.a. att utreda vilka konsekvenser CETA-avtalet får för miljön och att samarbeta i internationella forum för handels- och miljöpolitik, särskilt WTO, OECD, FN:s miljöprogram och multilaterala miljöavtal. Parterna ska även samarbeta för att främja en hantering av varor ur ett livscykelperspektiv, inbegripet koldioxidredovisning och omhändertagande av uttjänta produkter, utökad producentansvar, återvinning av avfall och utbyte av annan bästa praxis. Vidare ska samarbetet omfatta handelsrelaterade aspekter av den nuvarande och framtida internationella klimatförändringsstrategin samt inhemsk klimatpolitik, inklusive frågor som rör koldioxidmarknader och utbyggnad av koldioxidsnål teknik.

Varje part ska utse ett kontor som ska fungera som kontaktpunkt med den andra parten för genomförandet av kapitlet om handel och miljö. Kommittén för handel och hållbar utveckling ska övervaka genomförandet. Inom kommittén ska parterna diskutera alla frågor som de anser är av gemensamt intresse. En part får genom en skriftlig begäran till kontaktpunkten begära samråd med den andra parten i alla frågor som uppkommer inom ramen för kapitlet om handel och miljö. När så har skett ska samråd ske omedelbart. Om båda parter samtycker kan de söka information från personer, organ eller internationella organisationer för att bidra till granskningen. Varje part kan begära att kommittén för handel och hållbar utveckling sammankallas för att behandla en fråga och kommittén ska i så fall omedelbart sammanträda. Båda parter ska offentliggöra varje lösning eller beslut som diskuterats. Om frågan inte kan lösas på ett tillfredställande sätt kan parterna begära att en expertpanel sammankallas. Panelen ska bestå av tre medlemmar. Den ska lägga fram en interimrapport och en slutrapport och parterna ska offentliggöra slutrapporten inom 30 dagar från att den antagits. Om det i slutrapporten fastslås att en part inte har fullgjort sina skyldigheter ska parterna besluta om en ömsesidigt tillfredställande handlingsplan. Kommittén för handel och hållbar utveckling ska övervaka uppföljningen

Prop. 2017/18:60 av slutrapporten och expertpanelens rekommendationer. Parterna får vid sidan av detta förfarande när som helst använda sig av medling eller förlikning för tvistlösning.

5.25 Bilateral dialog och samarbete (artiklarna 25.1–25.5)

På grundval av sitt väletablerade partnerskap och sina gemensamma värderingar är parterna överens om att underlätta samarbetet om frågor av gemensamt intresse, bl.a. frågor om marknadstillträde för bioteknik. Det kan även handla om att samarbeta vad gäller handel med skogsprodukter, råvaror och frågor som rör vetenskap, teknik, forskning och innovation. Bilateral dialoger ska ske på begäran av endera parten eller av gemensamma Ceta-kommittén. Dialogerna ska ha en företrädare för Europeiska unionen och en för Kanada som medordförande, som gemensamt ska fastställa dagordning och sammanträdesschema samt underrätta gemensamma Ceta-kommittén om dialogerna.

Den bilaterala dialogen om råvaror ska avse bl.a. mineraler, metaller och jordbruksprodukter med industriell användning. Dialogen ska bidra till marknadstillträde för råvaruprodukter med tillhörande tjänster och investeringar, och stödja företagens sociala ansvar i enlighet med internationellt erkända normer så som OECD:s riktlinjer för multinationella företag och OECD:s vägledning för ansvarsfulla leveranskedjor för mineraler från konfliktdrabbade områden.

5.26 Administrativa och institutionella bestämmelser (artiklarna 26.1–26.6)

Genom avtalet i denna del inrättas gemensamma Ceta-kommittén, bestående av företrädare för parterna. Ordförandeskapet ska innehas gemensamt av Kanadas minister för internationell handel och ledamoten av Europeiska kommissionen med ansvar för handel, eller deras respektive utsedda företrädare. Kommittén ska sammanträda en gång per år eller på begäran av en av parterna. En part får vända sig till kommittén när det gäller frågor om genomförandet och tolkningen av CETA-avtalet, eller andra frågor som rör handel och investeringar mellan parterna. Kommittén ska även övervaka arbetet i de specialiserade kommittéer och andra organ som inrättas genom CETA-avtalet. Kommittén får bl.a. inrätta specialiserade kommittéer, anta tolkningar av avtalet, lägga fram rekommendationer och föreslå ändringar i avtalet.

Utöver gemensamma Ceta-kommittén inrättas följande specialiserade kommittéer och organ: kommittén för varuhandel, kommittén för jordbruk, kommittén för viner och spritdrycker, gemensamma sektoriella gruppen för läkemedel, kommittén för tjänster och investeringar, gemensamma kommittén för ömsesidigt erkännande av yrkesmässiga kvalifikationer, gemensamma tullsamarbetskommittén, gemensamma förvaltningskommittén för sanitära och fytosanitära åtgärder, kommittén för offentlig upphandling, kommittén för finansiella tjänster, kommittén

för handel och hållbar utveckling, forumet för regleringssamarbete samt Ceta-kommittén om geografiska beteckningar. De specialiserade kommittéerna och organen ska sammanträda en gång om året, om inte medordförandena beslutar något annat, och de ska ha en företrädare för Kanada och en för EU som ordförande. De specialiserade kommittéerna och organen ska underrätta gemensamma Ceta-kommittén om sina sammanträdesscheman och dagordningar.

Varje part ska utse en Ceta-kontaktpunkt. Kontaktpunkterna ska övervaka arbetet i de institutionella organen, samordna förberedelserna inför kommittéernas möten, vid behov följa upp alla beslut som gemensamma Ceta-kommittén fattar, besvara förfrågningar om information och beakta andra frågor som kan påverka hur CETA-avtalet fungerar, i enlighet med mandat från gemensamma Ceta-kommittén.

5.27 Transparens (artiklarna 27.1–27.5)

Parterna ska enligt det särskilda kapitlet om transparens i CETA-avtalet säkerställa att dess lagar, förfaranden och administrativa avgöranden med allmän giltighet beträffande alla frågor som omfattas av avtalet omedelbart offentliggörs eller görs tillgängliga på ett sätt som gör det möjligt för den andra parten och berörda personer att sätta sig in i dem.

Varje part ska i den mån det är möjligt ges möjlighet att lämna synpunkter på föreslagna åtgärder och parterna ska inrätta eller upprätthålla oberoende domstolar och andra rättsinstanser för snabb prövning av slutliga administrativa åtgärder i frågor som omfattas av avtalet.

Parterna ska samarbeta i bilaterala, regionala och multilaterala forum om sätt att främja transparens åt främjandet av internationell handel och internationella investeringar.

5.28 Undantag (artiklarna 28.1–28.10)

I kapitlet om undantag hänvisas inledningsvis till de allmänna undantagen i artikel XX i GATT 1994 och det anförs att undantagen ska vara tillämpliga vad avser bl.a. kapitlen om uppsägning, marknadstillträde för varor, sanitära och fytosanitära åtgärder samt etablering och icke-diskriminerande behandling vad gäller investeringar. Det anges vidare att vid tillämpningen av bl.a. kapitlen om gränsöverskridande handel med tjänster, inhemska regleringar, finansiella tjänster och telekommunikation ska inget i CETA-avtalet tolkas så att det hindrar att en part antar eller genomför åtgärder som krävs för att t.ex. skydda den allmänna säkerheten, skydda människors, djurs eller växters liv eller bevara levande och icke-levande uttömliga naturtillgångar.

I avtalet fastslås vidare att inga bestämmelser ska tolkas så att de kräver att en part tillhandahåller eller ger tillgång till information om parten bedömer att utlämnande av denna information skulle strida mot landets väsentliga säkerhetsintressen eller om ett utlämnande hindrar

parterna från att vidta åtgärder för att fullgöra sina internationella åtaganden i syfte att bevara internationell fred och säkerhet.

Avtalet ska inte heller tolkas så att det hindrar parterna från att bl.a. införa eller upprätthålla en skatteåtgärd som syftar till att förhindra skatteflykt eller skatteundandragande i enlighet med bestämmelserna i sin skattelagstiftning eller sina skatteavtal. Om en part har allvarliga betalningsbalansproblem och externa finansiella svårigheter, eller sådana riskerar att uppkomma, får den införa eller upprätthålla restriktiva åtgärder som handlar om kapitalrörelser och betalningar, inbegripet överföringar. I fråga om handeln med varor och tjänster får en part vidta restriktiva åtgärder till skydd för sin betalningsbalans eller ställning i förhållande till det externa finansiella läget. Sådana begränsningar ska i möjligaste mån undvikas, men om de skulle komma att aktualiseras ska de vara tidsbegränsade, icke-diskriminerande och får inte gå utöver vad som är nödvändigt för att avhjälpa den uppkomna finansiella situationen. Parterna har även en informations- och samrådsskyldighet mot varandra om begränsningar införs.

5.29 Tvistlösning (artiklarna 29.1–29.19)

Parterna ska enligt det särskilda kapitlet om tvistlösning sträva efter att nå enighet om tolkningen och tillämpningen av CETA-avtalet och genom samarbete och samråd nå en ömsesidigt tillfredställande lösning på de frågor som uppkommer. Bestämmelserna om tvistlösning ska inte påverka möjligheten att använda tvistlösning enligt Marrakech-avtalet om upprättandet av Världshandelsorganisationen (WTO-avtalet) eller enligt andra avtal som parterna är parter i.

En part får begära samråd med den andra parten i alla tvister om tolkning eller tillämpning av CETA-avtalet, om inget annat anges i avtalet. Om parterna inte lyckas nå en lösning får den part som begärt samrådet begära att en skiljenämnd tillsätts för att lösa den tvistiga frågan. Parten ska ange den särskilda åtgärd som klagomålet gäller och grunden för klagomålet. Skiljenämndens avgörande ska vara bindande för parterna och den mottagande parten ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att följa avgörandet.

5.30 Slutbestämmelser (artiklarna 30.1–30.11)

Protokollen, bilagorna, förklaringarna, överenskommelserna och fotnoterna till CETA-avtalet ska utgöra en integrerad del av avtalet. Parterna får skriftligen komma överens om att göra ändringar i avtalet. En ändring ska träda i kraft efter att parterna utbytt skriftliga anmälningar som intygar att de har slutfört nödvändiga förfaranden för att ändringen ska kunna träda i kraft.

Avtalet ska träda i kraft den första dagen i den andra månaden efter den dag då parterna anmäler att de har slutfört alla inre förfaranden som krävs, eller den dag som parterna enats om. Parterna ingår avtalet på obestämd tid med möjlighet att säga upp avtalet genom skriftlig anmälan

till den andra parten. Avtalet ska då sägas upp 180 dagar efter dagen för anmälan. Om avtalet sägs upp ska bestämmelserna i kapitlet om investeringar fortsätta att gälla under 20 år efter dagen för avtalets uppsägning med avseende på investeringar som gjorts före denna dag.

Avtalet är upprättat på EU:s samtliga officiella språk. Alla språkversioner är lika giltiga.

6 Det strategiska partnerskapsavtalets innehåll

6.1 Avdelning I – Grundval för samarbetet (artikel 1)

Partnerskapsavtalet inleds med att presentera grundvalen och de allmänna principerna för samarbetet. Parterna uttrycker genom avtalet sitt stöd för de gemensamma principer som kommer till uttryck i Förenta nationernas stadga. Med tanke på deras strategiska förbindelser, åtar sig parterna att sträva efter att öka samstämmigheten vid utvecklandet av sitt samarbete på bilateral, regional och multilateral nivå. Grunden för genomförandet av avtalet ska utgöras av gemensamma värderingar, principerna om dialog, ömsesidig respekt, jämlikt partnerskap, multilateralism, samförstånd och respekt för internationell rätt.

6.2 Avdelning II – Mänskliga rättigheter, grundläggande friheter, demokrati, rättsstatsprincipen (artikel 2)

Parterna är överens om att respektera, upprätthålla och utveckla demokratiska principer, mänskliga rättigheter och grundläggande friheter och ska tillsammans uppmuntra andra stater att ansluta sig till internationella fördrag om mänskliga rättigheter och rättsligt bindande instrument. Varje part ska informera den andra parten om sina respektive valobservatörsuppdrag och bjuda in den andra parten att delta när så är lämpligt. Parterna erkänner betydelsen av rättsstatsprincipen som skydd för mänskliga rättigheter och effektivt fungerande institutioner i en demokratisk stat.

6.3 Avdelning III – Internationell fred och säkerhet och effektiv multilateralism (artiklarna 3–8)

Parterna anser att spridning av massförstörelsevapen och bärare av sådana vapen utgör ett av de allvarligaste hoten mot internationell stabilitet och säkerhet. Parterna är därför överens om att samarbeta och bidra till kampen mot spridning av massförstörelsevapen och bärare av

sådana vapen genom att till fullo iaktta och fullgöra sina skyldigheter enligt internationella nedrustnings- och icke-spridningsavtal samt enligt FN:s säkerhetsråds resolutioner. Parterna ska vid behov vidta åtgärder för att underteckna, ratificera eller ansluta sig till alla relevanta internationella nedrustnings- och icke-spridningsavtal.

Parterna åtar sig vidare att upprätta ett effektivt system för nationell exportkontroll som omfattar kontroll av export och förhindrande av olaglig handel med, och transitering av, varor med anknytning till massförstörelsevapen samt att bekämpa spridning av kemiska och biologiska vapen och toxinvapen. Parterna är överens om att samarbeta i relevanta forum för att främja utsikterna för allmän anslutning till internationella konventioner, t.ex. konventionen om kemiska vapen. Genom avtalet inrättas ett regelbundet högnivåmöte mellan EU och Kanada för att diskutera olika sätt att främja samarbete om en rad frågor som rör icke-spridning och nedrustning. Vad gäller handeldvapen och lätta vapen ska parterna enligt partnerskapsavtalet sträva efter att vidta åtgärder för att ta itu med olaglig handel och samarbeta i sina gemensamma ansträngningar för att hjälpa andra stater att bekämpa den olagliga handeln med dessa vapen.

Partnerskapsavtalet slår fast att parterna gemensamt ska främja en universell ratificering av, eller anslutning till, Romstadgan för Internationella brottmålsdomstolen, och verka för ett effektivt inhemskt genomförande av stadgan bland de stater som är parter i Internationella brottmålsdomstolen.

Kampen mot terrorism är en gemensam prioritering för parterna och i partnerskapsavtalet betonas det att kampen måste föras med respekt för rättsstatsprincipen, internationell rätt, inklusive FN-stadgan och relevanta resolutioner från FN:s säkerhetsråd, mänskliga rättigheter, internationell flyktinglagstiftning, humanitär rätt och de grundläggande friheterna. Parterna ska upprätthålla samråd på hög nivå om terrorismbekämpning och samarbeta inom ramen för det globala forumet för terrorismbekämpning och dess arbetsgrupper. De ska i sitt arbete vägledas av de internationella rekommendationer som fastställts av arbetsgruppen för finansiella åtgärder för att bekämpa finansiering av terrorism. Parterna ska vidare fortsätta att samarbeta för att förbättra övriga staters kapacitet för terrorismbekämpning.

För att främja internationell fred, stabilitet och säkerhet ska parterna ytterligare stärka den transatlantiska säkerheten och stärka sina gemensamma insatser för krishantering och kapacitetsuppbyggnad. De ska vidare samarbeta i multilaterala, regionala och internationella forum och organisationer, så som FN och dess specialiserade organisationer och organ, OECD, Nordatlantiska fördragsorganisationen (Nato), Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE) och andra multilaterala forum. Parterna ska upprätthålla effektiva samrådsmekanismer i anslutning till multilaterala forum. I FN ska parterna inrätta permanenta samrådsmekanismer vid FN:s råd för mänskliga rättigheter, FN:s generalförsamling och FN:s kontor i Wien, och vid behov på andra ställen.

6.4 Avdelning IV – Ekonomisk och hållbar utveckling (artiklarna 9–17)

Prop. 2017/18:60

Partnerskapsavtalet ger i denna del uttryck för att hållbar globalisering och ökat välstånd endast kan uppnås genom en öppen världsekonomi grundad på marknadsprinciper, effektiv reglering och starka globala institutioner. Parterna ska sträva efter att visa ledarskap när det gäller att främja en sund ekonomisk politik och ekonomisk förvaltning och de ska uppmuntra dialog och samarbete om globala ekonomiska frågor i t.ex. G7, G20, Internationella valutafonden (IMF), Världsbanken och WTO.

Parterna ska vidare fortsätta att främja ansvarsfull och effektiv användning av resurser och öka medvetenheten om miljöskadors ekonomiska och sociala kostnader och tillhörande inverkan på människors välfärd.

Ett gemensamt mål ska också vara att minska fattigdomen och stödja en ekonomisk utveckling för alla världen över. För detta ändamål ska en regelbunden politisk dialog om utvecklingssamarbete inrättas. Avtalet slår även fast att parterna fäster stor vikt vid skyddet och bevarandet av miljön och att de erkänner behovet av höga miljöskyddsstandarder. Genom avtalet erkänner parterna även att klimatförändringarna utgör ett globalt hot och åtar sig att vidta omedelbara åtgärder för att minska utsläppen. Av särskild vikt är även dialog och samarbete inom områdena sysselsättning och sociala frågor samt anständiga arbetsförhållanden, varför parterna bekräftar sitt åtagande att respektera, främja och realisera internationellt erkända arbetsnormer, exempelvis de som avses i ILO:s deklaration från 1998 om grundläggande principer och rättigheter i arbetslivet och uppföljningen av denna.

Parterna ska uppmuntra och underlätta samarbete i frågor om bl.a. konsumentskydd, folkhälsa, vetenskap, forskning, teknik och innovation. De ska uppmuntra de långvariga kulturella, språkliga och traditionella band som de har byggt och sträva efter utbyte genom icke-statliga organisationer och tankesmedjor som sammanför ungdomar och andra ekonomiska partner och arbetsmarknadspartner. Parterna åtar sig också att fortsätta uppmuntra samarbete inom utbildning, sport, kultur, turism och ungdomars rörlighet.

6.5 Avdelning V – Rättvisa, frihet och säkerhet (artiklarna 18–25)

I fråga om straffrättsligt samarbete ska parterna sträva efter att stärka det befintliga samarbetet om ömsesidig rättslig hjälp och utlämning på grundval av relevanta internationella avtal. Parterna ska, om det är lämpligt och inom ramen för sina respektive behörigheter, utveckla det rättsliga samarbetet när det gäller förhandlingar om och genomförandet av multilaterala konventioner om civilrättsligt samarbete, inbegripet konventionerna från Haagkonferensen för internationell privaträtt om internationellt rättsligt samarbete och internationella tvister samt skydd av barn.

Avtalet slår fast att parterna ska sörja för en gemensam hållning i narkotikafrågor, bl.a. bekämpning av olaglig narkotika och hantering av de hälsomässiga och sociala följderna av missbruk. De ska samarbeta för att bekämpa organiserad brottslighet, ekonomisk brottslighet, korruption, förfalskning och smuggling. För att uppnå detta ska samarbetet mellan brottsbekämpande myndigheter utvecklas. Dessutom ska parterna sträva efter att arbeta tillsammans i internationella forum och att på lämpligt sätt främja genomförandet av FN:s konvention mot korruption samt bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism.

Parterna bekräftar genom partnerskapsavtalet sitt åtagande att samarbeta och utbyta synpunkter inom ramen för sina respektive lagar och andra författningar på områdena människohandel, asyl, migration, integration, visering och gränsförvaltning. De erkänner vikten av att skydda grundläggande rättigheter och friheter, bl.a. rätten till personlig integritet när det gäller skyddet av personuppgifter.

Kanada ska göra det möjligt för EU-medborgare att i Kanada få skydd av varje medlemsstats diplomatiska och konsulära myndigheter, om den medlemsstat de är medborgare i saknar en tillgänglig fast representation i Kanada. På motsvarande sätt ska medlemsstaterna göra det möjligt för kanadensiska medborgare att på varje medlemsstats territorium få skydd av diplomatiska och konsulära myndigheter som tillhör någon annan stat som Kanada har utsett.

6.6 Avdelning VI – Politisk dialog och samrådsmekanismer (artiklarna 26–28)

Av artiklarna 26–28 i partnerskapsavtalet följer att parterna ska engagera sig i löpande kontakter, utbyten och samråd genom årliga toppmöten för stats- och regeringscheferna, möten mellan utrikesministrarna och mellan andra ministrar samt samråd mellan tjänstemän. Parterna ska även främja utbyte av delegationer från Europaparlamentet och det kanadensiska parlamentet. Avtalet inrättar även en gemensam ministerkommitté, vilken ersätter den transatlantiska dialogen. Kommittéen har delat ordförandeskap mellan Kanadas utrikesminister och unionens höga representant för utrikesfrågor och säkerhetspolitik och ska i regel träffas en gång per år. Genom avtalet inrättas även en gemensam samlarbetskommitté som ska sammanträda en gång per år.

Parterna ska vidta de åtgärder som krävs för fullgörandet av deras skyldigheter enligt partnerskapsavtalet. De ska i första hand samråda och samarbeta om några meningsskiljaktigheter om tillämpningen av avtalet skulle uppstå. På begäran av endera parten ska frågor eller meningsskiljaktigheter hänskjutas till samlarbetskommittén för ytterligare diskussion och undersökning.

Parterna ska meddela varandra när de har avslutat de interna förfaranden som krävs för att partnerskapsavtalet ska kunna träda i kraft. Avtalet ska träda i kraft den första dagen i månaden efter dagen för det sista meddelandet.

Avtalet kan ändras genom skriftlig överenskommelse. Vardera parten får säga upp avtalet genom skriftlig anmälan till den andra parten. Uppsägningen får verkan sex månader efter en sådan anmälan.

7 Godkännande av avtalen

Regeringens förslag: Riksdagen godkänner det övergripande avtalet om ekonomi och handel (CETA) mellan Kanada, å ena sidan, och Europeiska unionen, och dess medlemsstater, å andra sidan. Riksdagen godkänner även det strategiska partnerskapsavtalet mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Kanada, å andra sidan.

Skälen för regeringens förslag

Kommerskollegiums analys av CETA-avtalet

Regeringen beslutade i december 2016 att ge Kommerskollegium i uppdrag att, i samråd med berörda myndigheter, inklusive relevanta akademiska institutioner, göra en fördjupad analys av CETA-avtalet. Inom ramen för uppdraget samrådde kollegiet med Naturvårdsverket, Kemikalieinspektionen, Statens energimyndighet, Statens jordbruksverk, Socialstyrelsen, Läkemedelsverket, Upphandlingsmyndigheten, Konkurrensverket och Livsmedelsverket. Ytterligare nio myndigheter bereddes tillfälle att yttra sig i frågan om regleringssamarbete: Elsäkerhetsverket, Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll, Konsumentverket, Folkhälsomyndigheten, Arbetsmiljöverket, Boverket, Strålsäkerhetsmyndigheten, Inspektionen för vård och omsorg samt Transportstyrelsen. Justitiekanslern och universiteten i Göteborg, Lund, Stockholm och Uppsala ombads särskilt yttra sig i frågan om investeringsskydd. Kollegiet genomförde även ett dialogmöte med representanter för civilsamhället, arbetsmarknadens parter och näringslivet. Kollegiets analys av avtalet innefattade bestämmelserna om investeringsskydd, offentlig upphandling, miljö- och hälsorelaterade frågor, tjänstehandel och forumet för regleringssamarbete. Uppdraget redovisades i april 2017.

I sin fördjupade analys av investeringsskyddet kom Kommerskollegium fram till att CETA-avtalets bestämmelser om rätt till ersättning vid indirekt expropriation i allt väsentligt inte medför något skydd som går utöver det skydd för investerare som redan i dag

garanteras i Sverige. Investeringskyddet påverkar inte Sveriges möjligheter att bevara monopol och allmännyttiga företag. Om Sverige har tillåtit en investering och sedan inför eller återinför ett monopol kan detta, under särskilda förutsättningar, ligga till grund för ersättningsskyldighet för staten, på samma sätt som enligt svensk rätt i dag. Om motivet bakom monopolet kan rättfärdigas utifrån det allmännas bästa är dock riskerna att behöva betala ersättning väsentligt mindre. Kollegiet ansåg att investeringskyddet inte hade någon effekt på Sveriges rätt att reglera inom de områden som analyserades. Kollegiets analys pekade vidare på att tribunalsystem ICS innehåller vissa svagheter och även vissa komponenter som behöver vidareutvecklas. Svagheter handlar bl.a. om att ICS riskerar att bli dyrare och mer tidskrävande än det tidigare föreslagna tvistlösningsystemet ISDS (Investor-State Dispute Settlement). Det är vidare oklart var sätet för tribunalsystemet kan placeras eftersom parterna styr denna process.

Regeringen anser att den nivå av skydd för investeringar och investerare som följer av CETA-avtalets bestämmelser om investeringskydd inte går längre än den nivå av skydd som redan i dag följer av svensk rätt. Vad gäller ICS innebär detta en modernisering och reformering av systemet för lösning av tvister mellan investerare och stat som syftar till att öka transparensen, förutsägbarheten och rättssäkerheten. Sverige kommer som part till avtalet och inom ramen för EU-samarbetet att aktivt verka för att ICS blir kostnadseffektivt och fungerar ändamålsenligt. Sverige kommer att använda sitt inflytande i gemensamma CETA-kommittén vad gäller bl.a. procedurfrågor, inklusive hur tribunalens medlemmar ska utses, och verka för att kommittén vid behov tillvaratar de möjligheter som finns för att tolka bestämmelserna om investeringskydd. Det gäller också eventuella problem som kan behöva lösas vad gäller placering av säte för tvister under tribunalen. För EU:s del återstår bl.a. att klarlägga de interna beslutsprocedurerna. Detta gäller bl.a. vilken roll som rådets egna beslutandestrukturer ska ha i förhållande till den tillkommande CETA-kommittén för tjänster och investeringar.

Regeringen kommer även att följa upp avtalets påverkan och effekter vad gäller parternas möjligheter att kunna ställa högre miljökrav än i dag och kunna höja ambitionsnivån i klimatpolitiken.

Regeringen ser det som positivt att Europeiska kommissionen i sitt nyligen lanserade handelspaket har aviserat att man kommer att verka för ökad transparens i kommande frihandelsavtalsförhandlingar. Regeringen kommer att agera för att civilsamhället involveras både i framtida förhandlingar och vad gäller genomförandet m.m. av avtal som trätt i kraft.

Två avtal som skapar ökad handel, investeringar och ekonomisk tillväxt samt stärker den politiska dialogen och samarbetet mellan parterna

CETA-avtalet och det strategiska partnerskapsavtalet utgör ett nytt kapitel i de bilaterala förbindelserna mellan EU, EU:s medlemsstater och Kanada. Avtalen sänder en viktig politisk signal om den stora vikt EU:s medlemsstater och EU fäster vid öppenhet, frihandel och relationen till Kanada.

CETA-avtalet är ett modernt och progressivt avtal som innehåller ett brett spektrum av handelspolitiska frågor. Det kommer att skapa förbättrade möjligheter för bl.a. handel och investeringar. Avtalet innehåller åtaganden för att främja arbetstagares rättigheter, miljöskydd och hållbar utveckling och integrerar EU:s och Kanadas internationella åtaganden på dessa områden.

Avtalet förväntas leda till välfärdsvinster för konsumenter i form av lägre priser och högre utbud av varor och tjänster i såväl EU som i Kanada. Genom avtalet skapas även en ram för ett fördjupat samarbete med Kanada inom ett flertal handelsrelaterade områden.

Det strategiska partnerskapsavtalet ger goda förutsättningar för att intensifiera och uppgradera det befintliga samarbetet mellan EU och Kanada på en rad områden, såsom demokrati och grundläggande friheter, mänskliga rättigheter, fred och säkerhet, miljö, migration och kultur. Det utvecklade samarbetet gäller såväl i den bilaterala relationen mellan EU och Kanada som i parternas arbete inom internationella organisationer.

Genom avtalen kommer de politiska och ekonomiska banden att stärkas och relationen att fördjupas.

Regeringen gör sammantaget bedömningen att avtalen bör anses vara av större vikt och att de därför enligt 10 kap. 3 § regeringsformen ska godkännas av riksdagen.

Vissa frågor om sekretess

Parterna ska enligt CETA-avtalet samarbeta i enlighet med avtalet mellan Kanada och Europeiska gemenskapen om samarbete och ömsesidigt bistånd i tullfrågor, utfärdad i Ottawa den 4 december 1997. I tullsamarbetsavtalet står det bl.a. att parternas tullmyndigheter ska bistå varandra antingen efter framställan eller på eget initiativ genom att lämna relevanta uppgifter som bidrar till att säkerställa en korrekt tillämpning av parternas tullagstiftning och till förebyggande, utredning och bekämpande av alla slags brott mot tullagstiftningen (artikel 7). Det kan t.ex. handla om att en tullmyndighet uppmanas lämna uppgifter om – och särskilt kontrollera – personer som den begärande myndigheten vet har brutit mot eller som misstänks ha brutit mot tullagstiftningen (artikel 9).

Nationella regler ska tillämpas på den information som svenska myndigheter får del av inom ramen för samarbetet (artikel 16). På uppgifter överlämnade enligt avtalet kan alltså bl.a. sekretessbestämmelserna i 27 kap. 1–3 samt 5 §§ offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), förkortad OSL, bli tillämpliga. När det gäller utlämnande av information finns med utgångspunkt i bestämmelsen om sekretess mot utländska myndigheter i 8 kap. 3 § OSL och bestämmelsen i 2 kap. 6 § lagen (2000:1219) om internationellt tullsamarbete inte några hinder att ur sekretesssynpunkt uppfylla tullsamarbetsavtalets regler om överlämnande av information till utländska myndigheter (se motsvarande bedömning i prop. 2015/16:112 s. 14).

En ratificering av CETA-avtalet kräver följaktligen inte någon lagändring för svensk del. Riksdagens godkännande av avtalet förutsätts för en tillämpning av de sekretessbestämmelser i OSL som föreskriver sekretess för informationsutbyten till följd av internationella avtal som har godkänts av riksdagen. Ett sådant godkännande innebär bl.a. att 27

Prop. 2017/18:60 kap. 5 § OSL görs tillämplig i Tullverkets verksamhet på uppgifter som överlämnas enligt tullsamarbetsavtalet i ett ärende.

Statsfinansiella konsekvenser och andra konsekvenser

Avtalen bedöms inte medföra några negativa statsfinansiella konsekvenser. Avtalen bedöms inte heller föranleda någon genomförandeåtgärd avseende nationella domstolsförfaranden.

**ÖVERGRIPANDE AVTAL OM EKONOMI OCH HANDEL (CETA)
mellan Kanada, å ena sidan, och Europeiska unionen, och dess medlemsstater, å andra sidan**

KANADA,

å ena sidan, och

EUROPEISKA UNIONEN,

KONUNGARIKET BELGIEN,

REPUBLIKEN BULGARIEN,

REPUBLIKEN TJECKIEN,

KONUNGARIKET DANMARK,

FÖRBUNDSREPUBLIKEN TYSKLAND,

REPUBLIKEN ESTLAND,

IRLAND,

REPUBLIKEN GREKLAND,

KONUNGARIKET SPANIEN,

REPUBLIKEN FRANKRIKE,

REPUBLIKEN KROATIEN,

REPUBLIKEN ITALIEN,

REPUBLIKEN CYPERN,

REPUBLIKEN LETTLAND,

REPUBLIKEN LITAUEN,

STORHERTIGDÖMET LUXEMBURG,

UNGERN,

REPUBLIKEN MALTA,

KONUNGARIKET NEDERLÄNDERNA,

REPUBLIKEN ÖSTERRIKE,

REPUBLIKEN POLEN,

REPUBLIKEN PORTUGAL,

RUMÄNIEN,

REPUBLIKEN SLOVENIEN,

REPUBLIKEN SLOVAKIEN,

REPUBLIKEN FINLAND,

KONUNGARIKET SVERIGE,

och

FÖRENADE KONUNGARIKET STORBRITANNIEN OCH NORDIRLAND,

å andra sidan,

nedan gemensamt kallade *parterna*,

som är beslutna att

YTTERLIGARE förstärka sina nära ekonomiska förbindelser och grunda sig på sina respektive rättigheter och skyldigheter enligt *Marrakech-avtalet om upprättande av Världshandelsorganisationen*, upprättat den 15 april 1994, och andra multilaterala och bilaterala samarbetsinstrument,

SKAPA en utvidgad och säker marknad för sina varor och tjänster genom att sänka eller avskaffa handels- och investeringshinder,

FASTSTÄLLA tydliga, transparenta, förutsägbara och ömsesidigt förmånliga regler för handel och investeringar dem emellan,

OCH

SOM BEKRÄFTAR att de fäster stor vikt vid demokrati och de grundläggande rättigheterna enligt *den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna*, utfärdad i Paris den 10 december 1948, och att de är eniga om att spridning av massförstörelsevapen utgör ett allvarligt hot mot den internationella säkerheten,

SOM ÄR MEDVETNA OM vikten av internationell säkerhet, demokrati, mänskliga rättigheter och rättsstatsprincipen för utvecklingen av internationell handel och ekonomiskt samarbete,

SOM KONSTATERAR att bestämmelserna i detta avtal innebär att parterna bibehåller sin rätt att lagstifta inom sina egna territorier och den flexibilitet de behöver för att uppnå legitima politiska mål, till exempel i fråga om folkhälsa, säkerhet, miljö, allmän moral och främjandet och värnandet av den kulturella mångfalden,

SOM BEKRÄFTAR de åtaganden de gjort i egenskap av parter i Unescos *konvention om skydd för och främjande av mångfalden av kulturyrtingar*, utfärdad den 20 oktober 2005, och erkänner att stater har rätt att värna om, utveckla och genomföra sin kulturpolitik, stödja sina kulturindustrier i syfte att främja mångfalden av kulturyrtingar och bevara sin kulturella identitet, bland annat genom regleringsåtgärder och ekonomiskt stöd,

SOM KONSTATERAR att bestämmelserna i detta avtal skyddar investeringar och investerare med avseende på deras investeringar, och är avsedda att uppmuntra till affärsverksamhet som är till ömsesidig nytta, utan att detta inverkar på parternas rätt att lagstifta i det allmänna intresse inom sina egna territorier,

SOM BEKRÄFTAR sitt åtagande att främja en hållbar utveckling och en utveckling av den internationella handeln på ett sätt som bidrar till en hållbar utveckling i ekonomiskt, socialt och miljömässigt hänseende,

SOM UPPMANAR företag som är verksamma inom deras territorium eller som omfattas av deras jurisdiktion att följa internationellt erkända riktlinjer och principer för företagens sociala ansvar, bland annat OECD:s riktlinjer för multinationella företag, samt bästa praxis för ansvarsfullt företagande,

SOM TILLÄMPAR detta avtal på ett sätt som är förenligt med genomförandet av varje parts arbetsrättsliga lagstiftning och miljölagstiftning och förbättrar deras skydd för arbetstagare och miljöskydd, och som grundar sig på deras internationella åtaganden vad gäller arbetsrättsliga frågor och miljöfrågor,

SOM ÄR MEDVETNA OM den starka kopplingen mellan innovation och handel och vikten av innovation för framtida ekonomisk tillväxt, och som bekräftar sitt åtagande att främja ett ökat samarbete på området innovation och de därmed sammanhängande områdena forskning och utveckling samt vetenskap och teknik, och att främja ett deltagande av relevanta enheter från den offentliga respektive den privata sektorn,

HAR ENATS OM FÖLJANDE.

KAPITEL ETT

Allmänna definitioner och inledande bestämmelser

Avsnitt A

Allmänna definitioner

Artikel 1.1

Definitioner med allmän giltighet

Om inte annat anges, gäller följande definitioner i detta avtal:

administrativt avgörande med allmän giltighet: ett administrativt avgörande eller en administrativ tolkning som gäller för alla personer och faktiska situationer som normalt sett faller inom dess tillämpningsområde och som fastställer en uppförandenorm, med undantag av

- a) ett fastställande eller avgörande inom ramen för ett administrativt eller domstolsliknande förfarande som är tillämpligt på en viss person, vara eller tjänst från den andra parten i ett specifikt fall, eller
- b) ett avgörande i ett ärende rörande en viss akt eller praxis.

jordbruksavtalet: det *avtal om jordbruk* som ingår i bilaga 1A till WTO-avtalet.

jordbruksprodukt: en produkt som förtecknas i bilaga 1 till jordbruksavtalet.

antidumpningsavtalet: det *avtal om tillämpning av artikel VI i Allmänna tull- och handelsavtalet 1994* som ingår i bilaga 1A till WTO-avtalet.

Ceta-kontaktpunkter: de kontaktpunkter som inrättats genom artikel 26.5 (Ceta-kontaktpunkter).

Gemensamma Ceta-kommittén: den gemensamma kommitté som inrättats enligt artikel 26.1 (Gemensamma Ceta-kommittén).

CPC: den provisoriska centrala produktindelning som fastställs i *Statistical Papers, Series M, N° 77, CPC prov, 1991*, utgivet av Förenta nationernas statistikbyrå.

kulturindustrier: de personer som är verksamma inom

- a) utgivning, distribution eller försäljning av böcker, veckotidningar, tidskrifter eller dagstidningar i tryckt eller maskinläsbar form, med undantag för verksamhet som enbart utgörs av tryckning eller typsättning av ovannämnda produkter,
- b) produktion, distribution, försäljning eller visning av film- eller videoinspelningar,
- c) produktion, distribution, försäljning eller visning av ljud- eller videoinspelningar av musik,
- d) utgivning, distribution eller försäljning av musik i tryckt eller maskinläsbar form, eller
- e) radiokommunikationer där sändningarna är avsedda för direkt mottagning av allmänheten och alla programföretag för radio-, televisions- och kabelsändningar och alla satellitbaserade programtjänster och sändningsnätstjänster.

tull: varje form av tull eller annan avgift som påförs på, eller i samband med, import av varor, inbegripet varje form av extraskatt eller annan extraavgift i samband med sådan import, med undantag av

- a) pålagor som motsvarar en intern skatt som påförs i enlighet med artikel 2.3 (Nationell behandling),
- b) åtgärder som tillämpas i enlighet med bestämmelserna i artikel VI eller XIX i Gatt 1994, antidumpningsavtalet, subventionsavtalet, avtalet om skyddsåtgärder eller artikel 22 i tvistlösningsöverenskommelsen, eller
- c) avgifter som påförs i enlighet med artikel VIII i Gatt 1994.

avtalet om tullvärdeberäkning: det avtal om tillämpning av artikel VII i det Allmänna tull- och handelsavtalet 1994 som ingår i bilaga 1A till WTO-avtalet.

dagar: kalenderdagar, inbegripet helger och allmänna helgdagar.

tvistlösningsöverenskommelsen: den överenskommelse om regler och förfaranden för tvistlösning som ingår i bilaga 2 till WTO-avtalet.

företag: en enhet som bildats eller organiserats enligt tillämplig lag, antingen i vinstdrivande syfte eller icke-vinstdrivande syfte, och som är antingen i privat eller statlig ägo eller kontroll, inbegripet bolag, stiftelse, handelsbolag, enskild firma, samriskföretag eller annan förening.

gällande: som gäller den dag då detta avtal träder i kraft.

Gats: det *allmänna tjänstehandelsavtal* som ingår i bilaga 1B till WTO-avtalet.

Gatt 1994: det *allmänna tull- och handelsavtal från 1994* som ingår i bilaga 1A till WTO-avtalet.

vara från en part: inhemska varor i den mening som avses i Gatt 1994 eller sådana varor som parterna kommer överens om, inbegripet varor med ursprung i den parten.

Harmoniserade systemet (HS): *systemet för harmoniserad varubeskrivning och kodifiering*, inbegripet dess allmänna tolkningsbestämmelser samt anmärkningar till avdelningarna, kapitlen och undernumren.

nummer: ett fyrsiffrigt nummer eller de fyra första siffrorna i ett nummer som används i HS.

åtgärd: en åtgärd omfattar lagar och andra författningar, regler, förfaranden, beslut, förvaltningsåtgärder, krav, praxis eller någon annan form av åtgärd från en parts sida.

medborgare eller varaktigt bosatt: en fysisk person som är medborgare, i enlighet med artikel 1.2, eller varaktigt bosatt i en part.

med ursprung i (ursprungs-): som uppfyller ursprungsreglerna i protokollet om ursprungsregler och ursprungs-förfaranden.

parterna: å ena sidan Europeiska unionen eller dess medlemsstater eller Europeiska unionen och dess medlemsstater inom deras respektive behörighetsområden såsom dessa framgår av fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (nedan kallad *EU-parten*), och å andra sidan Kanada.

person: en fysisk person eller ett företag.

person i en part: en medborgare eller varaktigt bosatt eller ett företag i en part.

förmånlig tullbehandling: tillämpning av tullsatsen enligt detta avtal på en ursprungsvara i enlighet med tidsplanen för avveckling av tullar.

avtalet om skyddsåtgärder: det *avtal om skyddsåtgärder* som ingår i bilaga 1A till WTO-avtalet.

sanitär eller fytosanitär åtgärd: en åtgärd som avses i punkt 1 i bilaga A i SPS-avtalet.

subventionsavtalet: det *avtal om subventioner och utjämningsåtgärder* som ingår i bilaga 1A till WTO-avtalet.

tjänsteleverantör: en person som tillhandahåller eller erbjuder sig att tillhandahålla en tjänst.

SPS-avtalet: det *avtal om tillämpningen av sanitära och fytosanitära åtgärder* som ingår i bilaga 1A till WTO-avtalet.

statligt företag: ett företag som ägs eller kontrolleras av en part.

undernummer: ett sexsiffrigt nummer eller de sex första siffrorna i ett nummer som används i HS.

klassificering enligt tulltaxan: klassificering av en vara eller ett material enligt ett visst kapitel, nummer eller undernummer i HS.

tidsplan för avveckling av tullar: bilaga 2-A (Avveckling av tullar).

TBT-avtalet: det *avtal om tekniska handelshinder* som ingår i bilaga 1A till WTO-avtalet.

territorium: det territorium där detta avtal är tillämpligt i enlighet med artikel 1.3.

tredjeland: ett land eller territorium utanför det geografiska tillämpningsområdet för detta avtal.

Trips-avtalet: det avtal om handelsrelaterade aspekter av immaterialrätter som ingår i bilaga 1C till WTO-avtalet.

Wienkonventionen om traktaträtten: Wienkonventionen om traktaträtten, utfärdad i Wien den 23 maj 1969.

WTO: Världshandelsorganisationen.

WTO-avtalet: Marrakech-avtalet om upprättandet av Världshandelsorganisationen, upprättat den 15 april 1994.

Artikel 1.2

Definitioner som är specifika för varje part

Om inte annat anges, gäller följande definitioner i detta avtal:

medborgare:

- a) vad gäller Kanada, en fysisk person som är medborgare i Kanada enligt kanadensisk lagstiftning,
- b) vad gäller EU-parten, en fysisk person som är medborgare i en medlemsstat.

på central förvaltningsnivå:

- a) vad gäller Kanada, Kanadas regering och myndigheter på central nivå, och
- b) vad gäller EU-parten, Europeiska unionen eller medlemsstaternas regeringar och myndigheter på central nivå.

Artikel 1.3

Geografiskt tillämpningsområde

Om inte annat anges, är detta avtal tillämpligt på följande områden:

- a) Vad gäller Kanada:
 - i) Kanadas landterritorium, luftrum, inre vatten och territorialhav,
 - ii) Kanadas exklusiva ekonomiska zon såsom den fastställs i den nationella lagstiftningen i överensstämmelse med del V i *Förenta nationernas havsrättskonvention*, utfärdad i Montego Bay den 10 december 1982 (nedan kallad *havsrättskonventionen*), och
 - iii) Kanadas kontinentalsockel såsom den fastställs i den nationella lagstiftningen i överensstämmelse med del VI i *havsrättskonventionen*.
- b) Vad gäller Europeiska unionen, de territorier där fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt är tillämpliga, i enlighet med de villkor som fastställs i dessa fördrag. Vad gäller bestämmelserna om tullbehandling av varor ska detta avtal även tillämpas på de områden inom Europeiska unionens tullområde som inte omfattas av första meningen i detta led.

Avsnitt B

Inledande bestämmelser

Artikel 1.4

Upprättande av ett frihandelsområde

Parterna upprättar härmed ett frihandelsområde, i överensstämmelse med artikel XXIV i Gatt 1994 och artikel V i Gats.

Artikel 1.5

Förhållande till WTO-avtalet och andra avtal

Parterna bekräftar de rättigheter och skyldigheter de har gentemot varandra i enlighet med WTO-avtalet och övriga avtal som de är parter i.

Artikel 1.6

Hänvisning till andra avtal

När detta avtal hänvisar till, eller genom hänvisning införlivar, andra avtal eller rättsliga instrument, helt eller delvis, omfattar dessa hänvisningar även följande:

- a) Därtill hörande bilagor, protokoll, fotnoter, tolkningsanmärkningar och förklarande anmärkningar.
- b) Efterföljande avtal som parterna är parter i eller ändringar som är bindande för parterna, utom i det fall en hänvisning bekräftar gällande rättigheter.

Artikel 1.7

Hänvisning till lagstiftning

När detta avtal hänvisar till lagstiftning, antingen generellt eller genom hänvisning till en särskild lag eller författning eller ett särskilt direktiv, avser hänvisningen, om inte annat anges, lagstiftningen i dess gällande lydelse.

Artikel 1.8

Skyldigheternas omfattning

1. Varje part har fullt ansvar för att säkerställa att alla bestämmelser i detta avtal efterlevs.
2. Varje part ska säkerställa att alla nödvändiga åtgärder vidtas för att ge verkan åt bestämmelserna i detta avtal, vilket även inbegriper att se till att de efterlevs på alla myndighetsnivåer.

Artikel 1.9

Rättigheter och skyldigheter avseende vatten

1. Parterna erkänner att vatten i sitt naturliga tillstånd, inbegripet vatten i sjöar, floder, reservoarer, akviferer och avrinningsområden, inte är en vara eller en produkt. Följaktligen är endast kapitlet tjugotvå (Handel och hållbar utveckling) och tjugofyra (Handel och miljö) tillämpliga på detta slags vatten.
2. Varje part har rätt att skydda och bevara sina naturliga vattenresurser. Ingenting i detta avtal förpliktar en part att tillåta kommersiell användning av vatten för något som helst ändamål, inbegripet dess bortledning, uttag eller avledning för export i bulk.
3. Om en part tillåter kommersiell användning av en specifik vattenkälla, ska den göra detta på ett sätt som är förenligt med detta avtal.

Artikel 1.10

Personer som utövar delegerade offentliga befogenheter

Om inte något annat anges i detta avtal, ska varje part säkerställa att en person till vilken en part, på någon förvaltningsnivå, har delegerat rättsliga, administrativa eller andra offentliga befogenheter, agerar i enlighet med partens skyldigheter enligt detta avtal vid utövandet av dessa befogenheter.

KAPITEL TVÅ

Nationell behandling och marknadstillträde för varor

Artikel 2.1

Syfte

Parterna ska gradvis liberalisera varuhandeln i enlighet med bestämmelserna i detta avtal under en övergångsperiod som inleds när detta avtal träder i kraft.

Artikel 2.2

Tillämpningsområde

Detta kapitel är, om inte annat anges i detta avtal, tillämpligt på handel med varor från en part enligt definitionen i kapitel ett (Allmänna definitioner och inledande bestämmelser).

Artikel 2.3

Nationell behandling

1. Varje part ska bevilja varor från den andra parten nationell behandling i enlighet med artikel III i Gatt 1994. I detta syfte införlivas artikel III i Gatt 1994 i detta avtal och görs till en del av detta.

2. Punkt 1 innebär, när det gäller en myndighet i Kanada, annan än på federal nivå, och en myndighet i en medlemsstat i Europeiska unionen, en behandling som inte är mindre gynnsam än den som myndigheten i fråga beviljar en vara av samma eller direkt konkurrerande slag eller en utbytbar vara från Kanada respektive medlemsstaten i fråga.

3. Denna artikel är inte tillämplig på åtgärder, inbegripet fortsättning, direkt förnyande och ändringar av dessa, avseende Kanadas punktskatter på absolut alkohol som anges under tulltaxenummer 2207 10 90 i Kanadas lista över medgivanden (lista V) som är fogad till *Marrakech-protokollet till Allmänna tull- och handelsavtalet 1994*, upprättat den 15 april 1994 (nedan kallat *Marrakech-protokollet*), och som används vid tillverkning enligt bestämmelserna i *Excise Act, 2001, S.C. 2002, c. 22* (punktskattelagen).

Artikel 2.4

Sänkning och avveckling av importtullar

1. Varje part ska sänka eller avveckla sina tullar på varor med ursprung i någon av parterna i enlighet med de tidsplaner för avveckling av tullar som anges i bilaga 2-A. I detta kapitel avses med "ursprungsvara" att varan har ursprung i en av parterna enligt ursprungsreglerna i protokollet om ursprungsregler och ursprungsförfaranden.

2. För varje vara ska den bastullsats på vilken de gradvisa sänkningarna enligt punkt 1 ska tillämpas vara den som anges i bilaga 2-A.

3. För varor som omfattas av förmånstull enligt förteckningen i en parts tidsplan för avveckling av tullar i bilaga 2-A ska varje part på den andra partens ursprungsvaror tillämpa den lägsta av de tullar som erhålls vid en jämförelse mellan tullsatsen enligt den partens lista och dess tillämpade mest-gynnad-nations-tullsats (nedan kallad *MGN-tullsats*).

4. Om en part så begär får parterna samråda för att överväga om avvecklingen av importtullar mellan parterna ska påskyndas eller utvidgas. Om Gemensamma Ceta-kommittén fattar ett beslut om påskyndande av avvecklingen av, eller om avveckling av, tullen på en vara, har detta beslut företräde framom varje tullsats eller avvecklingskategori som fastställs i enlighet med parternas listor i bilaga 2-A för varan i fråga, efter det att varje part lämnat sitt godkännande i enlighet med sina tillämpliga rättsliga förfaranden.

Artikel 2.5

Begränsning av program för tullrestitution, anstånd med betalning av tull och tillfälligt upphävande av tull

1. Om inte annat följer av punkterna 2 och 3 ska en part inte återbetala, ge anstånd med betalningen av eller tillfälligt upphäva en tull som betalats eller ska betalas för en icke-ursprungsvara som importerats till dess territorium på det uttryckliga villkoret att varan, eller en identisk, likvärdig eller liknande ersättningsvara, ska användas som material vid tillverkningen av en annan vara som därefter ska exporteras till den andra partens territorium inom ramen för förmånlig tullbehandling i enlighet med detta avtal.

2. Punkt 1 gäller inte för en parts ordningar för nedsättning, upphävande eller eftergift av tull, oavsett om nedsättningen, upphävandet eller eftergiften är permanent eller tillfällig, om nedsättningen, upphävandet eller eftergiften inte uttryckligen endast sker på villkor att varan ska exporteras.

3. Punkt 1 ska inte tillämpas förrän tre år efter dagen för detta avtals ikraftträdande.

Artikel 2.6

Tullar, skatter eller andra avgifter samt avgifter vid export

Ingen av parterna får införa eller upprätthålla tullar, skatter eller andra avgifter eller avgifter vid, eller i samband med, export av en vara till den andra parten och inte heller interna avgifter och pålagor för varor som exporteras till den andra parten, utöver dem som skulle ha påförts varan om den varit avsedd för försäljning på den inhemska marknaden.

Artikel 2.7

Frysningssklausul

1. Från och med det att detta avtal träder i kraft får en part inte höja en tull som är gällande vid ikraftträdandet eller införa en ny tull på en vara med ursprung i någon av parterna.

2. Utan hinder av punkt 1 får en part

a) ändra en tull utanför detta avtal för en vara för vilken ingen tullförmån begärs enligt detta avtal,

b) efter en ensidig sänkning höja en tull till den nivå som fastställs i dess lista i bilaga 2-A, eller

c) upprätthålla eller höja en tull i enlighet med vad som är tillåtet enligt detta avtal eller något annat avtal inom ramen för WTO-avtalet.

3. Trots vad som sägs i punkterna 1 och 2 får endast Kanada tillämpa en särskild skyddsåtgärd enligt artikel 5 i WTO:s jordbruksavtal. En sådan särskild skyddsåtgärd får endast tillämpas för varor som klassificeras enligt tulltaxenummer med beteckningen "SSÅ" i Kanadas lista i bilaga 2-A. Denna särskilda skyddsåtgärd används endast för import som inte är föremål för förmånstull och, när det gäller import som omfattas av en tullkvot, import över åtagandet om tillträde.

Artikel 2.8

Tillfälligt upphävande av förmånlig tullbehandling

1. En part får tillfälligt upphäva, i enlighet med punkterna 2–5, den förmånliga tullbehandlingen enligt detta avtal när det gäller varor som exporteras eller tillverkas av en person i den andra parten, om parten
 - a) till följd av en undersökning som grundar sig på objektiv, vederhäftig och kontrollerbar information konstaterar att personen i den andra parten har begått systematiska överträdelser av tullagstiftningen i syfte att beviljas förmånlig tullbehandling enligt detta avtal, eller
 - b) konstaterar att den andra parten systematiskt och utan godtagbar motivering vägrar att samarbeta i en undersökning av överträdelse av tullagstiftningen i enlighet med artikel 6.13.4 (Samarbete), och den part som begär samarbete på grundval av objektiv, vederhäftig och kontrollerbar information har rimliga skäl att dra slutsatsen att personen i den andra parten har begått systematiska överträdelser av tullagstiftningen i syfte att beviljas förmånlig tullbehandling enligt detta avtal.
2. En part som gjort ett konstaterande av det slag som avses i punkt 1 ska
 - a) underrätta tullmyndigheten i den andra parten och lämna den information och den bevisning som ligger till grund för konstaterandet,
 - b) samråda med den andra partens myndigheter i syfte att nå en ömsesidigt godtagbar lösning på de problem som konstaterandet gäller, och
 - c) lämna en skriftlig underrättelse till personen i den andra parten i vilken den information som ligger till grund för konstaterandet redovisas.
3. Om myndigheterna inte nått fram till en ömsesidigt godtagbar lösning inom 30 dagar ska den part som gjort konstaterandet hänskjuta frågan till Gemensamma tullsamarbetskommittén.
4. Om Gemensamma tullsamarbetskommittén inte har löst frågan inom 60 dagar får den part som gjort konstaterandet tillfälligt upphäva den förmånliga tullbehandlingen enligt detta avtal med avseende på varan i fråga från den berörda personen i den andra parten. Det tillfälliga upphävandet ska inte gälla för varor som redan befinner sig under transitering mellan parterna den dag då det tillfälliga upphävandet får verkan.
5. Den part som tillämpar ett tillfälligt upphävande i enlighet med punkt 1 får endast tillämpa detta under en period som står i proportion till den inverkan som den situation som ligger till grund för konstaterandet enligt punkt 1 har haft på partens ekonomiska intressen, dock högst i 90 dagar. Om parten efter det att perioden på 90 dagar löpt ut har rimliga skäl, som grundar sig på objektiv, vederhäftig och kontrollerbar information, att anse att de förhållanden som gav upphov till det ursprungliga upphävandet inte har förändrats får parten förlänga upphävandet med ytterligare en period på högst 90 dagar. Det ursprungliga upphävandet och alla förlängningar av detta ska göras till föremål för regelbundna samråd inom Gemensamma tullsamarbetskommittén.

Artikel 2.9

Avgifter

1. I enlighet med artikel VIII i Gatt 1994 får en part inte införa eller upprätthålla avgifter på eller i samband med import eller export av varor från en part som inte står i proportion till kostnaden för de tillhandahållna tjänsterna eller som utgör ett indirekt skydd för inhemska varor eller en import- eller exportavgift för skatteändamål.
2. För tydlighetens skull påpekas att punkt 1 inte hindrar en part från att införa en tull eller avgift som avses i leden a–c i definitionen av **tull** i artikel 1.1 (Definitioner med allmän giltighet).

Artikel 2.10

Varor som återinförs efter reparation eller ändring

1. Vid tillämpningen av denna artikel förstås med reparation eller ändring varje förädlingsprocess som en vara genomgår för att avhjälpa funktionsfel eller materiell skada och som innebär att varan återställs till sin ursprungliga funktion, eller för att säkerställa att den uppfyller de tekniska kraven för dess användning, utan vilken varan inte längre skulle kunna användas på normalt sätt för de ändamål den var avsedd för. Reparation eller ändring av en vara omfattar återställande och underhåll men inte bearbetning eller behandling som
 - a) förstör varans grundläggande egenskaper eller skapar en ny eller kommersiellt annorlunda vara,
 - b) omvandlar en icke-färdigarbetad vara till en färdig vara, eller
 - c) används för att i betydande utsträckning ändra varans funktion.
2. Med undantag för vad som föreskrivs i fotnot 1 ska en part inte tillämpa en tull på en vara, oavsett ursprung, som återinförs på dess territorium efter det att varan i fråga temporärt exporterats från partens territorium till den andra partens territorium för reparation eller ändring, oavsett om reparationen eller ändringen skulle kunna utföras på den parts territorium från vilket varan exporterats för reparation eller ändring. ⁽¹⁾ ⁽²⁾
3. Punkt 2 är inte tillämplig på varor som importeras till tullager, frizon eller liknande och som därefter exporteras för reparation och inte återimporteras till tullager, frizon eller liknande.
4. En part får inte tillämpa en tull på en vara, oavsett ursprung, som importeras tillfälligt från den andra partens territorium för reparation eller ändring. ⁽³⁾

Artikel 2.11

Import- och exportrestriktioner

1. Om inte annat föreskrivs i detta avtal får en part inte införa eller upprätthålla förbud eller restriktioner vid import av en vara från den andra parten eller vid export eller försäljning för export av en vara som är destinerad till den andra partens territorium, utom om detta sker i enlighet med artikel XI i Gatt 1994. I detta syfte införlivas artikel XI i Gatt 1994 i detta avtal och görs till en del av detta.
2. Om en part inför eller upprätthåller ett förbud eller en restriktion vid import från eller export till ett tredjeland av en vara, får parten
 - a) begränsa eller förbjuda import från den andra partens territorium av en vara från tredjelandet i fråga, eller
 - b) begränsa eller förbjuda export av en vara till tredjelandet i fråga genom den andra partens territorium.
3. Om en part inför eller upprätthåller förbud eller restriktioner vid import av en vara från ett tredjeland ska parterna, på begäran av den andra parten, inleda diskussioner i syfte att undvika otillbörlig störning eller snedvridding av prissättningen, marknadsföringen eller distributionsarrangemangen i den andra parten.

⁽¹⁾ För följande varor enligt kapitel 89 i HS, oavsett ursprung, som återinförs till Kanadas territorium från Europeiska unionens territorium och som registreras enligt *Canada Shipping Act, 2001*, får Kanada på värdet av reparationen eller ändringen tillämpa den tullsats som gäller för varan i fråga enligt dess lista i bilaga 2-A (Avveckling av tullar): 8901 10 10, 8901 10 90, 8901 30 00, 8901 90 10, 8901 90 91, 8901 90 99, 8904 00 00, 8905 20 19, 8905 20 20, 8905 90 19, 8905 90 90, 8906 90 19, 8906 90 91, 8906 90 99.

⁽²⁾ Europeiska unionen ska tillämpa denna punkt genom användning av förfarandet för passiv förädling i förordning (EU) nr 952/2013 på ett sätt som är förenligt med denna punkt.

⁽³⁾ Europeiska unionen ska tillämpa denna punkt genom användning av förfarandet för aktiv förädling i förordning (EU) nr 952/2013 på ett sätt som är förenligt med denna punkt.

4. Denna artikel är inte tillämplig på åtgärder, inbegripet fortsättning, direkt förnyande och ändringar av dessa, avseende följande:
- Export av timmer av alla träslag. Om en part upphör att begära exporttillstånd för timmer som är destinerat till ett tredjeland, kommer den parten permanent att upphöra att begära exporttillstånd för timmer som är destinerat till den andra parten.
 - Under en period på tre år efter ikraftträdandet av detta avtal, export av obearbetad fisk enligt tillämplig lagstiftning i Newfoundland och Labrador.
 - Kanadensiska punktskatter på absolut alkohol som anges under tulltaxenummer 2207 10 90 i Kanadas lista över medgivanden (lista V) som är fogad till Marrakech-protokollet och som används vid tillverkning enligt bestämmelserna i *Excise Act, 2001, S.C. 2002, c. 22*.
 - Import av begagnade bilar till Kanada som inte uppfyller Kanadas säkerhets- och miljökrav.

Artikel 2.12

Andra bestämmelser som rör varuhandel

Varje part ska bemöda sig om att säkerställa att varor från den andra parten som har importerats till och lagligt säljs eller erbjuds till försäljning någonstans inom den importerande partens territorium även får säljas eller erbjudas till försäljning inom den importerande partens hela territorium.

Artikel 2.13

Kommittén för varuhandel

- Den kommitté för varuhandel som inrättats enligt artikel 26.2.1 a (Specialiserade kommittéer) ska ha följande uppgifter:
 - Främja varuhandeln mellan parterna, inbegripet genom samråd om påskyndande av avvecklingen av tullar enligt detta avtal och om andra frågor där så är lämpligt.
 - Lämna rekommendationer till Gemensamma Ceta-kommittén om ändringar av eller tillägg till de bestämmelser i detta avtal som avser Harmoniserade systemet.
 - Skyndsamt behandla frågor som rör befordran av varor genom parternas hamnar.
- Kommittén för varuhandel får förelägga Gemensamma Ceta-kommittén utkast till beslut om påskyndande av avvecklingen av, eller om avveckling av, tullen på en vara.
- Den kommitté för jordbruk som inrättats enligt artikel 26.2.1 a (Specialiserade kommittéer) ska
 - sammanträda inom 90 dagar på begäran av en part,
 - utgöra ett forum där parterna kan diskutera frågor som rör jordbruksprodukter som omfattas av detta avtal, och
 - hänskjuta alla eventuella olösta frågor inom ramen för led b till Kommittén för varuhandel.
- Parterna noterar att det förekommer ett samarbete och informationsutbyte om jordbruksfrågor inom ramen för den jordbruksdialog mellan Kanada och Europeiska unionen som inrättats genom en skriftväxling av den 14 juli 2008. I tillämpliga fall får denna jordbruksdialog användas för de ändamål som avses i punkt 3.

KAPITEL TRE

Handelspolitiska skyddsåtgärder

Avsnitt A

Antidumpnings- och utjämningsåtgärder

Artikel 3.1

Allmänna bestämmelser rörande antidumpnings- och utjämningsåtgärder

1. Parterna bekräftar sina rättigheter och skyldigheter enligt artikel VI i Gatt 1994, antidumpningsavtalet och subventionsavtalet.
2. Protokollat om ursprungsregler och ursprungsförfaranden är inte tillämpligt på antidumpnings- och utjämningsåtgärder.

Artikel 3.2

Transparens

1. Varje part ska tillämpa antidumpnings- och utjämningsåtgärder i överensstämmelse med relevanta WTO-krav och följa en rättvis och transparent process.
2. Varje part ska omedelbart efter införandet av provisoriska åtgärder, och i alla händelser före det slutgiltiga fastställandet, säkerställa att fullständig och ändamålsenlig information lämnas om alla de viktigaste omständigheter och överväganden som ligger till grund för beslutet om huruvida slutgiltiga åtgärder ska införas. Detta ska inte påverka tillämpningen av artikel 6.5 i antidumpningsavtalet och artikel 12.4 i subventionsavtalet.
3. Varje berörd part i en antidumpnings- eller subventionsundersökning (*) ska ges möjlighet att till fullo förvara sina intressen, under förutsättning att detta inte leder till en onödig försening av undersökningen.

Artikel 3.3

Beaktande av det allmänna intresse och lägsta tull

1. Varje parts myndigheter ska beakta den information som lämnats i enlighet med partens lagstiftning vid fastställandet av huruvida införandet av en antidumpnings- eller utjämningsstull inte skulle ligga i det allmänna intresse.
2. Efter att ha beaktat den information som avses i punkt 1 får partens myndigheter ta ställning till huruvida storleken på den antidumpnings- eller utjämningsstull som ska införas ska uppgå till ett belopp som motsvarar hela dumpningsmarginalen eller subventionsbeloppet eller ett lägre belopp, i enlighet med partens lagstiftning.

Avsnitt B

Allmänna skyddsåtgärder

Artikel 3.4

Allmänna bestämmelser om allmänna skyddsåtgärder

1. Parterna bekräftar sina rättigheter och skyldigheter rörande allmänna skyddsåtgärder enligt artikel XIX i Gatt 1994 och avtalet om skyddsåtgärder.
2. Protokollat om ursprungsregler och ursprungsförfaranden är inte tillämpligt på allmänna skyddsåtgärder.

(*) Vid tillämpningen av denna artikel ska begreppet **berörda parter** förstås såsom det definieras i artikel 6.11 i antidumpningsavtalet och artikel 12.9 i subventionsavtalet.

Artikel 3.5

Transparens

1. På begäran av den exporterande parten ska den part som inleder en skyddsåtgärdsundersökning eller avser att införa provisoriska eller slutgiltiga allmänna skyddsåtgärder omedelbart tillhandahålla följande:

- a) De uppgifter som avses i artikel 12.2 i avtalet om skyddsåtgärder, i det format som föreskrivs av WTO:s skyddsåtgärdskommitté.
- b) Den offentliga versionen av det klagomål som ingetts av den inhemska industrin, i de fall detta är relevant.
- c) En offentlig rapport i vilken den redogör för sina undersökningsresultat och för sina motiverade slutsatser beträffande samtliga relevanta sakliga och rättsliga aspekter som beaktats i skyddsåtgärdsundersökningen. Den offentliga rapporten ska innehålla en analys som hänför den skada som vållats till de olika faktorer som vållat den och beskriver den metod som använts för att fastställa de allmänna skyddsåtgärderna.

2. När information lämnas enligt denna artikel ska den importerande parten erbjuda den exporterande parten samråd för att granska den information som lämnats.

Artikel 3.6

Införande av slutgiltiga åtgärder

1. En part som inför skyddsåtgärder ska sträva efter att införa dem på ett sätt som påverkar den bilaterala handel så lite som möjligt.

2. Den importerande parten ska erbjuda sig att samråda med den exporterande parten för att se över de frågor som avses i punkt 1. Den importerande parten får inte införa åtgärder förrän 30 dagar efter det att erbjudandet att hålla samråd lämnats.

Avsnitt C

Allmänna bestämmelser

Artikel 3.7

Undantag från tvistlösning

Detta kapitel omfattas inte av kapitel tjugonio (Tvistlösning).

KAPITEL FYRA

Tekniska handelshinder

Artikel 4.1

Tillämpningsområde och definitioner

1. Detta kapitel är tillämpligt på utarbetande, fastställande och tillämpning av tekniska föreskrifter, standarder och förfaranden för bedömning av överensstämmelse som kan påverka handeln mellan parterna.

2. Detta kapitel är inte tillämpligt på

- a) inköpspecifikationer som utarbetats av offentliga organ för sådana organs produktions- eller förbrukningskrav, eller
- b) en sanitär eller fytosanitär åtgärd enligt definitionen i bilaga A till SPS-avtalet.

3. Med undantag för de fall där en term ges en definition eller en betydelse i detta avtal, inbegripet de bestämmelser i TBT-avtalet som införlivats däri enligt artikel 4.2, ska de allmänna termer som används med avseende på standardisering och förfaranden för bedömning av överensstämmelse normalt sett ha den betydelse de ges i den definition som antagits inom FN-systemet och av internationella standardiseringsorgan, med hänsyn tagen till det sammanhang där termen uppträder och mot bakgrund av föremålet för och syftet med detta kapitel.

4. Hänvisningar i detta kapitel till tekniska föreskrifter, standarder och förfaranden för bedömning av överensstämmelse omfattar även ändringar av dessa och tillägg till reglerna eller produkttäckningen i dessa, med undantag för ändringar och tillägg av liten betydelse.

5. Artikel 1.8.2 (Skyldigheternas omfattning) är inte tillämplig på artiklarna 3, 4, 7, 8 och 9 i TBT-avtalet såsom de införlivats i detta avtal.

Artikel 4.2

Införlivande av TBT-avtalet

1. Följande bestämmelser i TBT-avtalet införlivas härmed i och utgör en integrerad del av detta avtal:
 - a) Artikel 2 (Statliga myndighetsorgans utarbetande, fastställande och tillämpning av tekniska föreskrifter).
 - b) Artikel 3 (Lokala myndighetsorgans och privata organs utarbetande, fastställande och tillämpning av tekniska föreskrifter).
 - c) Artikel 4 (Utarbetande, fastställande och tillämpning av standarder).
 - d) Artikel 5 (Statliga myndighetsorgans förfaranden för bedömning av överensstämmelse).
 - e) Artikel 6 (Statliga myndighetsorgans erkännande av bedömning av överensstämmelse), utan att detta begränsar en parts rättigheter och skyldigheter enligt protokollet om ömsesidigt godtagande av resultaten av bedömning av överensstämmelse och protokollet om ömsesidigt erkännande av programmet för efterlevnad och tillämpning av god tillverkningssed för läkemedel.
 - f) Artikel 7 (Lokala myndighetsorgans förfaranden vid bedömning av överensstämmelse).
 - g) Artikel 8 (Privata organs förfaranden för bedömning av överensstämmelse).
 - h) Artikel 9 (Internationella och regionala system).
 - i) Bilaga 1 (Termer och definitioner i detta avtal).
 - j) Bilaga 3 (Uppförandekod för utarbetande, fastställande och tillämpning av standarder).
2. Termen "medlemmar" i de införlivade bestämmelserna har samma betydelse i detta avtal som den har i TBT-avtalet.
3. När det gäller artiklarna 3, 4, 7, 8 och 9 i TBT-avtalet kan kapitel tjugonio (Tvistlösning) åberopas i de fall där en part anser att den andra parten inte nått ett tillfredställande resultat inom ramen för dessa artiklar och att de egna handelsintressena i betydande utsträckning påverkas. I detta avseende ska dessa resultat vara likvärdiga med de resultat som skulle nås om organet ifråga vore en part.

Artikel 4.3

Samarbete

Parterna ska stärka sitt samarbete på områdena tekniska föreskrifter, standarder, metrologi, förfaranden för bedömning av överensstämmelse, marknads kontroll eller övervaknings- och verkställighetsåtgärder i syfte att underlätta handeln mellan parterna, såsom anges i kapitel tjuogoett (Regleringssamarbete). Detta kan inbegripa att främja och uppmuntra samarbete mellan parternas respektive offentliga eller privata organ med ansvar för metrologi, standardisering, provning, certifiering och ackreditering, marknads kontroll eller övervaknings- och verkställighetsåtgärder, och, i synnerhet, att uppmuntra deras ackrediteringsorgan och organ för bedömning av överensstämmelse att delta i samarbetsarrangemang som främjar godtagande av resultaten av bedömning av överensstämmelse.

Artikel 4.4

Tekniska föreskrifter

1. Parterna förbinder sig att samarbeta i största möjliga utsträckning för att säkerställa att deras tekniska föreskrifter är förenliga med varandra. Detta innebär att om en part uttrycker sitt intresse för att utveckla en teknisk föreskrift som har ett likvärdigt eller liknande tillämpningsområde som en teknisk föreskrift som den andra parten redan har eller håller på att utarbeta, ska den andra parten, på begäran och i den utsträckning som det är praktiskt möjligt, tillhandahålla den relevanta information och de relevanta studier och data som den har använt sig av vid utarbetandet av sin tekniska föreskrift, oavsett om denna redan fastställts eller håller på att utvecklas. Parterna inser att det kan bli nödvändigt att klargöra och enas om omfattningen av en specifik begäran samt att konfidentiella uppgifter får undanhållas.

2. En part som har utarbetat en teknisk föreskrift som den anser vara likvärdig med en av den andra partens tekniska föreskrifter som har ett jämförbart syfte och en jämförbar produkttäckning får begära att den andra parten erkänner denna tekniska föreskrift som likvärdig. Parten ska lämna en skriftlig begäran i vilken den i detalj redogör för skälen till varför den anser att dess tekniska föreskrift bör anses vara likvärdig, bland annat skälen avseende produkttäckningen. Den part som inte godtar att den tekniska föreskriften är likvärdig ska, på begäran, motivera sitt beslut för den andra parten.

Artikel 4.5

Bedömning av överensstämmelse

Parterna ska följa protokollet om ömsesidigt godtagande av resultaten av bedömning av överensstämmelse och protokollet om ömsesidigt erkännande av programmet för efterlevnad och tillämpning av god tillverkningsmedel för läkemedel.

Artikel 4.6

Transparens

1. Varje part ska säkerställa att transparensförfarandena i samband med utarbetandet av tekniska föreskrifter och förfaranden för bedömning av överensstämmelse ger berörda personer i en part möjlighet att delta i ett lämpligt och tidigt skede där det fortfarande är möjligt att göra ändringar och att ta hänsyn till synpunkter, dock med undantag för situationer där akuta problem rörande säkerhet, hälsa, miljöskydd eller nationell säkerhet uppstår eller riskerar att uppstå. Om ett samråd om utveckling av tekniska föreskrifter eller förfaranden för bedömning av överensstämmelse är öppet för allmänheten, ska varje part tillåta personer från den andra parten att delta på villkor som inte är mindre gynnsamma än de som gäller för dess egna personer.

2. Parterna ska främja ett närmare samarbete mellan de standardiseringsorgan som är belägna inom deras respektive territorier i syfte att underlätta bland annat informationsutbyte om sina respektive verksamheter samt harmonisering av standarder på grundval av ömsesidiga intressen och ömsesidighet, i enlighet med villkor som ska fastställas av berörda standardiseringsorgan.

3. Varje part ska bemöda sig om att ge den andra parten en period på minst 60 dagar för att lämna skriftliga synpunkter efter det att en anmälan av en föreslagen teknisk föreskrift eller ett föreslaget förfarande för bedömning av överensstämmelse överlämnats till WTO:s centrala registreringsenhet, dock med undantag för situationer där akuta problem rörande säkerhet, hälsa, miljöskydd eller nationell säkerhet uppstår eller riskerar att uppstå. En part ska välvilligt behandla en rimlig begäran om förlängning av perioden för lämnande av synpunkter.

4. Om en part tar emot synpunkter från den andra parten på sin föreslagna tekniska föreskrift eller sitt föreslagna förfarande för bedömning av överensstämmelse, ska den lämna ett skriftligt svar på dessa synpunkter innan den tekniska föreskriften eller förfarandet för bedömning av överensstämmelse fastställs.

5. Varje part ska publicera eller på annat sätt offentliggöra, i pappersform eller elektronisk form, sina svar eller en sammanfattning av sina svar på de synpunkter av betydelse som den mottagit, senast den dag då den offentliggör den tekniska föreskrift eller det förfarande för bedömning av överensstämmelse som fastställts.

6. Varje part ska, på begäran av den andra parten, tillhandahålla information om målen, den rättsliga grunden och motiveringen för en teknisk föreskrift eller ett förfarande för bedömning av överensstämmelse som den fastställt eller avser att fastställa.

7. Parterna ska välvilligt behandla en rimlig begäran från den andra parten, som mottagits före utgången av den period för lämnande av synpunkter som inleds efter överlämnandet av en föreslagen teknisk föreskrift, om att fastställa eller förlänga tiden mellan fastställandet av den tekniska föreskriften och den dag då den blir tillämplig, utom i de fall en sådan fördröjning skulle hindra uppnåendet av de eftersträfvade legitima målen.

8. Varje part ska säkerställa att de tekniska föreskrifter och förfaranden för bedömning av överensstämmelse som den fastställt offentliggörs på en officiell webbplats.

9. Om en part i en införselhamn kvarhåller en vara som importerats från den andra parten med hänvisning till att varan inte uppfyller en teknisk föreskrift, ska den utan onödigt dröjsmål underrätta importören om skälen till kvarhållandet av varan.

Artikel 4.7

Förvaltning av kapitlet

1. Parterna ska samarbeta om de frågor som täcks av detta kapitel. Parterna är överens om att den kommitté för varuhandel som inrättats enligt artikel 26.2.1 a ska

- a) förvalta genomförandet av detta kapitel,
- b) skyndsamt behandla alla frågor som den andra parten tar upp och som rör utveckling, fastställande och tillämpning av standarder, tekniska föreskrifter och förfaranden för bedömning av överensstämmelse,
- c) på begäran av en part, underlätta diskussioner om den bedömning av risk eller fara som utförs av den andra parten,
- d) främja samarbete mellan parternas standardiseringsorgan och organ för bedömning av överensstämmelse,
- e) utbyta information om standarder, tekniska föreskrifter och förfaranden för bedömning av överensstämmelse, inbegripet dem från tredje parter och internationella organ i de fall där det finns ett ömsesidigt intresse av detta,
- f) se över detta kapitel mot bakgrund av utvecklingen vid WTO:s kommitté för tekniska handelshinder eller inom ramen för TBT-avtalet och, vid behov, utarbeta rekommendationer om ändringar av detta kapitel som ska föreläggas Gemensamma Ceta-kommittén för övervägande,
- g) vidta andra åtgärder som parterna anser kommer att hjälpa dem att genomföra detta kapitel och TBT-avtalet samt underlätta handeln mellan parterna, och
- h) rapportera till Gemensamma Ceta-kommittén om genomförandet av detta kapitel, när så är lämpligt.

2. Om parterna inte kan lösa en fråga som omfattas av detta kapitel inom Kommittén för varuhandel, får Gemensamma Ceta-kommittén på begäran av en part inrätta en särskild teknisk arbetsgrupp med uppgift att hitta lösningar för att underlätta handeln. Om en part inte samtycker till en begäran från den andra parten om att inrätta en teknisk arbetsgrupp ska den, på begäran, motivera sitt beslut. Parterna ska leda den tekniska arbetsgruppen.

3. När en part har begärt information ska den andra parten, i enlighet med bestämmelserna i detta kapitel, tillhandahålla informationen i pappersform eller elektronisk form inom en rimlig tidsperiod. Parten ska bemöda sig om att besvara varje begäran om information inom 60 dagar.

KAPITEL FEM

Sanitära och fytosanitära åtgärder

Artikel 5.1

Definitioner

1. I detta kapitel gäller följande definitioner:

- a) Definitionerna i bilaga A till SPS-avtalet.
- b) De definitioner som fastställts under överinseende av Codex Alimentarius-kommissionen.
- c) De definitioner som fastställts under överinseende av Världsgesundhetsorganisationen för djurhälsa (nedan kallad OIE).
- d) De definitioner som fastställts under överinseende av den internationella växtskyddskonventionen (nedan kallad IPPC).
- e) **skyddad zon avseende en specificerad reglerad skadegörare**: ett officiellt definierat geografiskt område i Europeiska unionen där skadegöraren i fråga inte är etablerad trots gynnsamma förhållanden och trots att den förekommer i andra delar av unionen.
- f) **en parts behöriga myndighet**: en myndighet som anges i bilaga 5-A.

2. Utöver vad som sägs i punkt 1 gäller att definitionerna i SPS-avtalet har företräde i det fall de definitioner som fastställts under överinseende av Codex Alimentarius-kommissionen, OIE och IPPC och definitionerna i SPS-avtalet skiljer sig åt.

Artikel 5.2

Mål

Målen med detta kapitel är att

- a) skydda människors, djurs och växters liv eller hälsa samtidigt som handeln underlättas,
- b) säkerställa att parternas sanitära och fytosanitära åtgärder inte leder till omotiverade handelshinder, och
- c) främja genomförande av SPS-avtalet.

Artikel 5.3

Tillämpningsområde

Detta kapitel är tillämpligt på alla sanitära och fytosanitära åtgärder som, direkt eller indirekt, kan påverka handeln mellan parterna.

Artikel 5.4

Rättigheter och skyldigheter

Parterna bekräftar sina rättigheter och skyldigheter enligt SPS-avtalet.

Artikel 5.5

Anpassning till regionala förhållanden

1. För djur, animaliska produkter och animaliska biprodukter gäller följande:

- a) Parterna erkänner begreppet **zonindelning** och har beslutat att tillämpa detta begrepp på de sjukdomar som anges i bilaga 5-B.
- b) Om parterna fastställer principer och riktlinjer för erkännande av regionala förhållanden ska de ange dessa i bilaga 5-C.

- c) Vid tillämpningen av led a ska den importerande parten grunda den sanitära åtgärd som den tillämpar för den exporterande parten vars territorium är drabbat av en sjukdom som anges i bilaga 5-B på den exporterande partens zonindelningsbeslut, under förutsättning att den importerande parten finner att den exporterande partens zonindelningsbeslut är förenligt med de principer och riktlinjer som parterna anger i bilaga 5-C och grundar sig på relevanta internationella standarder, riktlinjer och rekommendationer. Den importerande parten får vidta alla ytterligare åtgärder som den behöver för att uppnå en skäligen sanitär skyddsnivå.
- d) Om en part anser att den har en särskild status när det gäller en sjukdom som inte anges i bilaga 5-B får den begära att denna status erkänns. Den importerande parten får begära ytterligare garantier för import av levande djur, animaliska produkter och animaliska biprodukter som står i överensstämmelse med den överenskomna status som erkänts av den importerande parten, inbegripet de särskilda villkor som anges i bilaga 5-E.
- c) Parterna erkänner begreppet **indelning i delområden** och är överens om att samarbeta i denna fråga.
2. För växter och växtprodukter gäller följande:
- a) När den importerande parten fastställer eller upprätthåller en fytosanitär åtgärd ska den ta hänsyn bland annat till områdets skadegörarstatus, såsom skadegörfritt område, skadegörfri produktionsanläggning, skadegörfri produktionsplats, område med låg förekomst av växtskadegörare och skyddad zon som fastställts av den exporterande parten.
- b) Om parterna fastställer principer och riktlinjer för erkännande av regionala förhållanden ska de ange dessa i bilaga 5-C.

Artikel 5.6

Likvärdighet

1. Den importerande parten ska godta en sanitär eller fytosanitär åtgärd som vidtagits av den exporterande parten såsom likvärdig med sin egen, om den exporterande parten objektivt kan påvisa för den importerande parten att dess åtgärd uppnår den importerande partens skäligen SPS-skyddsnivå.
2. I bilaga 5-D anges principerna och riktlinjerna för fastställande, erkännande och bibehållande av likvärdighet.
3. I bilaga 5-E anges följande:
- a) Det område inom vilket den importerande parten erkänner att en sanitär eller fytosanitär åtgärd som vidtagits av den exporterande parten är likvärdig med dess egen.
- b) Det område inom vilket den importerande parten erkänner att uppfyllandet av det särskilda villkoret, i kombination med den exporterande partens sanitära eller fytosanitära åtgärd, innebär att den importerande partens skäligen SPS-skyddsnivå uppnås.
4. Vid tillämpningen av detta kapitel ska artikel 1.7 (Hänvisning till lagstiftning) tillämpas om inte annat följer av denna artikel, bilaga 5-D och de allmänna anmärkningarna i bilaga 5-E.

Artikel 5.7

Handelsvillkor

1. Den importerande parten ska se till att dess allmänna sanitära och fytosanitära importkrav för alla råvaror finns tillgängliga. Om parterna gemensamt fastställer att en råvara är prioriterad, ska den importerande parten fastställa specifika SPS-krav för import av råvaran i fråga, såvida inte parterna beslutar annat. För att säkerställa en effektiv förvaltning av deras tillgängliga resurser ska parterna samarbeta vid fastställandet av vilka råvaror som ska vara prioriterade. De specifika importkraven bör vara tillämpliga på den exporterande partens hela territorium.
2. I enlighet med punkt 1 ska den importerande parten, utan onödigt dröjsmål, inleda den process som är nödvändig för att fastställa specifika SPS-krav för import av den råvara som fastställts vara prioriterad. När dessa specifika importkrav har fastställts ska den importerande parten, utan onödigt dröjsmål, vidta de åtgärder som är nödvändiga för att handeln ska kunna ske med tillämpning av dessa importkrav.

3. I syfte att fastställa de specifika SPS-importkraven ska den exporterande parten, på begäran av den importerande parten
 - a) tillhandahålla alla relevanta uppgifter som den importerande parten begär, och
 - b) ge den importerande parten rimlig möjlighet att genomföra inspektioner, tester, granskningar och andra relevanta förfaranden.
4. Om den importerande parten för en förteckning över godkända inrättningar eller anläggningar för import av en råvara, ska den godkänna en inrättning eller anläggning belägen inom den exporterande partens territorium utan föregående inspektion av inrättningen eller anläggningen i fråga om
 - a) den exporterande parten har begärt ett sådant godkännande för inrättningen eller anläggningen, åtföljt av lämpliga garantier, och
 - b) de villkor och förfaranden som anges i bilaga 5-F är uppfyllda.
5. Utöver vad som sägs i punkt 4 ska den importerande parten offentliggöra sin förteckning över godkända inrättningar och anläggningar.
6. En part ska normalt sett godta sändningar av en reglerad råvara utan att begära förhandsklarerung för varje enskild sändning, såvida inte parterna beslutar annat.
7. Den importerande parten får kräva att den relevanta behöriga myndigheten i den exporterande parten objektivt påvisar, på ett sätt som den importerande parten finner tillfredställande, att importkraven kan uppfyllas eller är uppfyllda.
8. Parterna ska följa det förfarande som anges i bilaga 5-G avseende de specifika importkraven för växtskydd.

Artikel 5.8

Granskning och kontroll

1. För att förtroendet ska kunna upprätthållas vad gäller genomförandet av detta kapitel får en part genomföra granskningar eller kontroller, eller både och, av hela eller delar av det kontrollprogram som inrättats av den andra partens behöriga myndighet. Parten ska stå för sina egna kostnader i samband granskning och kontroll.
2. Om parterna fastställer principer och riktlinjer för genomförandet av granskningar och kontroller, ska de ange dessa i bilaga 5-H. Om en part genomför en granskning eller en kontroll ska den följa principerna och riktlinjerna i bilaga 5-H.

Artikel 5.9

Exportcertifiering

1. I de fall det krävs ett officiellt hälsointyg för att importera en sändning av levande djur eller animaliska produkter, och om den importerande parten har godtagit den exporterande partens sanitära eller fytosanitära åtgärd såsom likvärdig med dess egen med avseende på dessa levande djur eller animaliska produkter, ska parterna använda den förlaga till hälsointyg som föreskrivs i bilaga 5-I för detta certifikat, såvida inte parterna beslutar annat. Parterna får också använda en förlaga till intyg för andra produkter, om de så beslutar.
2. I bilaga 5-I fastställs principer och riktlinjer för exportcertifiering, bland annat elektronisk certifiering, återkallande och ersättande av certifikat, språkregler och förlagor till intyg.

Artikel 5.10

Importkontroller och avgifter

1. I bilaga 5-J fastställs principer och riktlinjer för importkontroller och avgifter, inbegripet importkontrollernas frekvens.

2. Om det framgår av importkontrollerna att de relevanta importkraven inte är uppfyllda, måste de åtgärder som vidtas av den importerande parten grundas på en riskbedömning och inte vara mer handelsbegränsande än vad som är nödvändigt för att parten ska kunna uppnå en skäligen sanitär och fytosanitär skyddsnivå.
3. När så är möjligt ska den importerande parten underrätta importören av en sändning som inte uppfyller kraven, eller dennes företrädare, om skälen till att kraven inte kan anses vara uppfyllda och ge dem möjlighet att begära en omprövning av beslutet. Den importerande parten ska beakta all relevant information som lämnats som stöd vid omprövningen.
4. En part får ta ut avgifter för sina kostnader för att genomföra gränskontroller, vilka dock inte bör vara högre än det belopp som behövs för att täcka kostnaderna.

Artikel 5.11

Anmälan och informationsutbyte

1. En part ska utan onödigt dröjsmål till den andra parten anmäla
 - a) betydande ändringar av skadegörar- eller sjukdomsstatus, till exempel förekomst och utveckling av en sjukdom som anges i bilaga 5-B,
 - b) rön av epidemiologisk betydelse vad gäller en djursjukdom som inte anges i bilaga 5-B eller som är en ny sjukdom, och
 - c) viktiga livsmedelssäkerhetsfrågor som rör en produkt som handlas mellan parterna.
2. Parterna ska bemöda sig om att utbyta information om andra relevanta frågor, bland annat
 - a) ändringar av en parts sanitära och fytosanitära åtgärder,
 - b) varje betydande förändring av strukturen eller organisationen hos en parts behöriga myndighet,
 - c) på begäran, resultaten av en parts officiella kontroll och en rapport om resultaten av den kontroll som genomförts,
 - d) resultaten av en importkontroll enligt artikel 5.10 i det fall en sändning avvisats eller inte anses uppfylla importkraven, och
 - e) på begäran, en riskanalys eller ett vetenskapligt yttrande som härrör från en part och som är relevant för detta kapitel.
3. Om inte Gemensamma förvaltningskommittén beslutar något annat ska, när den information som avses i punkterna 1 och 2 har gjorts tillgängliga genom en anmälan till WTO:s centrala registreringsenhet eller till relevant internationellt standardiseringsorgan i enlighet med dess relevanta regler, kraven i punkterna 1 och 2 med avseende på denna information anses vara uppfyllda.

Artikel 5.12

Tekniskt samråd

Om en part har betydande betänkligheter vad gäller livsmedelssäkerhet, växtskydd och djurhälsa eller vad gäller en sanitär eller fytosanitär åtgärd som den andra parten föreslagit eller genomfört, får den parten begära tekniskt samråd med den andra parten. Den part som begäran riktas till ska besvara begäran utan onödigt dröjsmål. Varje part ska bemöda sig om att tillhandahålla den information som behövs för att undvika störningar i handeln och, allt efter omständigheterna, för att nå fram till en ömsesidigt godtagbar lösning.

Artikel 5.13

Sanitära och fytosanitära nödåtgärder

1. En part ska underrätta den andra parten om en sanitär eller fytosanitär nödåtgärd inom 24 timmar efter det att den fattat beslut om att vidta åtgärden. Om en part begär tekniskt samråd för att behandla den sanitära eller fytosanitära nödåtgärden, måste detta tekniska samråd hållas inom tio dagar efter anmälan av den sanitära eller fytosanitära åtgärden. Parterna ska ta hänsyn till den information de får genom det tekniska samrådet.

2. Den importerande parten ska ta hänsyn till sådan information som lämnats i tid av den exporterande parten då den fattar sitt beslut med avseende på en sändning som håller på att transporteras mellan parterna vid tidpunkten för införandet av den sanitära eller fyto-sanitära nödåtgärden.

Artikel 5.14

Gemensamma förvaltningskommittén för sanitära och fyto-sanitära åtgärder

1. Den gemensamma förvaltningskommitté för sanitära och fyto-sanitära åtgärder (nedan kallad *Gemensamma förvaltningskommittén*) som inrättats enligt artikel 26.2.1 d omfattar företrädare för regleringsmyndigheter och näringslivet från båda parter, som ansvarar för sanitära och fyto-sanitära åtgärder.

2. Gemensamma förvaltningskommittén ska ha följande uppgifter:

- a) Övervaka genomförandet av detta kapitel, överväga varje fråga som har anknytning till detta kapitel och undersöka varje fråga som kan uppkomma vid den praktiska tillämpningen av kapitlet.
- b) Ge vägledning för kartläggning, prioritering, hantering och lösning av problem.
- c) Behandla varje begäran från en part om ändring av en importkontroll.
- d) Minst en gång om året se över bilagorna till detta kapitel, särskilt mot bakgrund av den utveckling som skett till följd av de samråd som hållits inom ramen för detta avtal. Efter denna översyn får Gemensamma förvaltningskommittén fatta beslut om ändring av bilagorna till detta kapitel. Parterna får godkänna Gemensamma förvaltningskommitténs beslut, i enlighet med sina respektive förfaranden som är nödvändiga för att ändringen ska kunna träda i kraft. Beslutet träder i kraft den dag som parterna kommer överens om.
- e) Övervaka genomförandet av sådana beslut som avses i led d och tillämpningen av de åtgärder som avses i led d.
- f) Utgöra ett forum för ett regelbundet informationsutbyte som rör parternas respektive regelverk, bland annat den vetenskapliga grund och riskbedömning på vilken en sanitär eller fyto-sanitär åtgärd bygger.
- g) Utarbeta och upprätthålla ett dokument som i detalj redogör för läget i diskussionerna mellan parterna om deras arbete vad gäller erkännande av likvärdighet för specifika sanitära och fyto-sanitära åtgärder.

3. Gemensamma förvaltningskommittén får bland annat

- a) kartlägga möjligheter till ett ökat bilateralt engagemang, bland annat stärkta förbindelser till exempel i form av tjänstemannautbyten,
- b) på ett tidigt stadium diskutera en ändring eller en föreslagen ändring av en sanitär eller fyto-sanitär åtgärd under övervägande,
- c) verka för en ökad förståelse mellan parterna vad gäller tillämpningen av SPS-avtalet och främja samarbete mellan parterna om sanitära och fyto-sanitära frågor som diskuteras i multilaterala forum, bland annat WTO:s kommitté för sanitära och fyto-sanitära åtgärder och internationella standardiseringsorgan, enligt vad som är lämpligt, eller
- d) på ett tidigt stadium identifiera och diskutera initiativ med ett sanitärt eller fyto-sanitärt inslag och för vilka ett samarbete skulle vara till fördel.

4. Gemensamma förvaltningskommittén får inrätta arbetsgrupper, i vilka företrädare på expertnivå från parterna deltar, för att behandla specifika sanitära eller fyto-sanitära frågor.

5. En part får hänskjuta varje fråga om sanitära och fyto-sanitära åtgärder till Gemensamma förvaltningskommittén. Gemensamma förvaltningskommittén bör ta upp frågan så snabbt som möjligt.

6. Om Gemensamma förvaltningskommittén inte kan lösa en fråga snabbt, ska den, på begäran av en part, utan dröjsmål underrätta Gemensamma Ceta-kommittén.

7. Såvida inte parterna beslutar annat, ska Gemensamma förvaltningskommittén sammanträda och fastställa sitt arbetsprogram senast 180 dagar efter detta avtals ikraftträdande och sin arbetsordning senast ett år efter detta avtals ikraftträdande.
8. Efter sitt första sammanträde ska Gemensamma förvaltningskommittén sammanträda vid behov, vanligtvis en gång om året. Gemensamma förvaltningskommittén får besluta att sammanträda genom videokonferens eller telekonferens, och får mellan sammanträdena även behandla frågor per korrespondens.
9. Gemensamma förvaltningskommittén ska årligen rapportera om sin verksamhet och sitt arbetsprogram till Gemensamma Ceta-kommittén.
10. När detta avtal träder i kraft ska varje part utse, och skriftligen underrätta den andra parten om, en kontaktpunkt för samordning av Gemensamma förvaltningskommitténs dagordning och underlättande av kommunikationen om sanitära och fytosanitära frågor.

KAPITEL SEX

Tull och förenklade handelsprocedurer

Artikel 6.1

Mål och principer

1. Parterna erkänner att frågor som rör tull och förenklade handelsprocedurer är viktiga mot bakgrund av den växande världshandeln.
2. Parterna ska i största möjliga utsträckning samarbeta och utbyta information, bland annat information om bästa praxis, i syfte att främja tillämpningen och efterlevnaden av åtgärderna i detta avtal för förenklade handelsprocedurer.
3. Åtgärder för att förenkla handelsprocedurer ska inte utgöra ett hinder för mekanismer för att skydda en person genom effektiv tillämpning och efterlevnad av en parts lagstiftning.
4. Krav och förfaranden för import, export och transitering ska inte vara mer administrativt betungande eller handelsbegränsande än vad som är nödvändigt för att uppnå legitima mål.
5. Gällande internationella instrument och standarder på handels- och tullområdet ska ligga till grund för kraven och förfarandena för import, export och transitering, utom i de fall sådana instrument och standarder inte är effektiva medel för att uppnå de legitima mål som eftersträvas.

Artikel 6.2

Transparens

1. Varje part ska offentliggöra eller på annat sätt göra tillgängliga, inbegripet på elektronisk väg, sina lagar och andra författningar, rättsliga avgöranden och förvaltningsstrategier vad gäller kraven för import eller export av varor.
2. Varje part ska sträva efter att offentliggöra, inbegripet på internet, föreslagna föreskrifter och administrativa åtgärder som gäller tullfrågor och efter att ge berörda personer tillfälle att yttra sig om dessa innan de antas.
3. Varje part ska utse eller upprätthålla en eller flera kontaktpunkter dit berörda personer kan vända sig med tullfrågor samt tillhandahålla information på internet om vilka förfaranden som ska följas vid sådana förfrågningar.

Artikel 6.3

Frigörande av varor

1. Varje part ska införa eller upprätthålla förenklade tullförfaranden för ett effektivt frigörande av varor i syfte att underlätta handeln mellan parterna och minska kostnaderna för importörer och exportörer.

2. Varje part ska säkerställa att dessa förenklade förfaranden
 - a) möjliggör frigörande av varor inom en period som inte är längre än vad som krävs för att säkerställa att partens lagstiftning efterlevs,
 - b) möjliggör frigörande vid första ankomststället av varor och, i möjligaste mån, av kontrollerade eller reglerade varor,
 - c) är inriktade på att möjliggöra ett snabbt frigörande av varor som måste klareras akut,
 - d) möjliggör för importören eller dennes ombud att undandra varor från tullkontroll före det slutgiltiga fastställandet och betalningen av tullar, skatter och avgifter; innan varorna frigörs får en part begära att importören ställer tillräckliga garantier i form av borgen, deposition eller annan lämplig säkerhet, och
 - e) föreskriver, i enlighet med partens lagstiftning, förenklade dokumentationskrav för införsel av varor med lågt värde enligt vad som fastställts av varje part.
3. Varje part får, i sina förenklade förfaranden, kräva att det lämnas mer omfattande information i samband med redovisning och kontroll efter införsel, när så är lämpligt.
4. Varje part ska möjliggöra ett snabbt frigörande av varor och, i den mån det är möjligt och tillämpligt,
 - a) tillåta elektronisk förhandsinlämning och behandling av uppgifter före sändningarnas fysiska ankomst för att göra det möjligt att frigöra varorna vid ankomsten, i de fall det inte identifierats någon risk eller ska genomföras några slumpmässiga kontroller, och
 - b) tillåta klarering av vissa varor med tillhandahållande av endast ett minimum av dokumentation.
5. Varje part ska, i största möjliga utsträckning, säkerställa att dess myndigheter och organ som deltar i gränskontroller och andra import- och exportkontroller samarbetar och samordnar sin verksamhet för att underlätta handeln genom att, bland annat, förenhetliga sina krav vad gäller import- och exportuppgifter och dokumentation och inrätta en enda plats där dokumentkontroll och fysisk kontroll för sändningarna kan genomföras vid ett enda tillfälle.
6. Varje part ska, i största möjliga utsträckning, säkerställa att deras import- och exportkrav för varor är samordnade för att underlätta handeln, oavsett om dessa krav förvaltas av ett organ eller av tullförvaltningen på det organets vägnar.

Artikel 6.4

Fastställande av tullvärde

1. Avtalet om tullvärdeberäkning reglerar tullvärdeberäkningen i samband med den ömsesidiga handeln mellan parterna.
2. Parterna ska samarbeta i avsikt att nå fram till en gemensam syn på frågor som rör fastställande av tullvärde.

Artikel 6.5

Varuklassificering

Den klassificering av varor som ska tillämpas för handeln mellan parterna inom ramen för detta avtal ska vara den varuklassificering som anges i parternas respektive tulltaxenomenklatur, i överensstämmelse med Harmoniserade systemet.

Artikel 6.6

Avgifter

Varje part ska offentliggöra eller på annat sätt göra tillgänglig, inbegripet på elektronisk väg, information om de avgifter som partens tullmyndigheter tar ut. Denna information inbegriper tillämpliga avgifter, det specifika skälet för avgiften, ansvarig myndighet samt när och hur avgiften ska betalas. En part får inte införa nya avgifter eller ändra sina avgifter utan att först ha offentliggjort eller på annat sätt tillgängliggjort denna information.

Artikel 6.7

Riskhantering

1. Varje part ska grunda sina förfaranden för undersökning, frigörande och kontroll efter införsel på riskbedömningsprinciper, snarare än att kräva att varje sändning som ankommer för införsel ska underkastats en omfattande undersökning för att fastställa om den uppfyller importkraven.
2. Varje part ska anta och tillämpa sina krav och förfaranden för import, export och transitering av varor på grundval av riskhanteringsprinciper och inriktade efterlevnadsåtgärder på de transaktioner som kräver särskild uppmärksamhet.
3. Punkterna 1 och 2 ska inte hindra en part från att genomföra kvalitetskontroller och efterlevnadsgranskningar som kan kräva mer omfattande undersökningar.

Artikel 6.8

Automatisering

1. Varje part ska använda sig av informationsteknik som påskyndar dess förfaranden för frigörande av varor för att underlätta handeln, inbegripet handeln mellan parterna.
2. Varje part ska
 - a) bemöda sig om att tillhandahålla de tullformulär som behövs för import och export av varor på elektronisk väg,
 - b) tillåta, i enlighet med sin lagstiftning, att dessa formulär lämnas på elektronisk väg, och
 - c) om möjligt, genom sin tullförvaltning, inrätta ett system för elektroniskt informationsutbyte med sina aktörer på handelsområdet.
3. Varje part ska bemöda sig om att
 - a) utveckla eller upprätthålla ett helt sammanlänkat system med en enda kontaktpunkt för att underlätta en enda, elektronisk inlämning av de uppgifter som krävs enligt tullagstiftningen och annan lagstiftning vid gränsöverskridande rörlighet för varor, och
 - b) utveckla en uppsättning dataelement och processer i enlighet med Världstullorganisationens (nedan kallad WCO) datamodell och därmed sammanhängande WCO-rekommendationer och riktlinjer.
4. Parterna ska sträva efter att samarbeta för att utveckla driftskompatibla elektroniska informationssystem, bland annat med beaktande av arbetet i WCO, i syfte att underlätta handeln mellan parterna.

Artikel 6.9

Förhandsbesked

1. Varje part ska, på skriftlig begäran, utfärda förhandsbesked om tullklassificering i enlighet med sin lagstiftning.
2. Varje part ska, med hänsyn tagen till konfidentialitetskraven, offentliggöra, exempelvis på internet, information om förhandsbesked om tullklassificering som är relevanta för att kunna förstå och tillämpa reglerna om tullklassificering.
3. I syfte att underlätta handeln ska parterna i sin bilaterala dialog regelbundet informera varandra om vilka förändringar de vidtagit i sin respektive lagstiftning och sina respektive genomförandeåtgärder vad gäller de frågor som avses i punkterna 1 och 2.

Artikel 6.10

Överprövning och överklagande

1. Varje part ska säkerställa att administrativa åtgärder och officiella beslut som fattats avseende import av varor ska kunna överprövas skyndsamt i allmän domstol, skiljedomstol eller förvaltningsdomstol eller genom administrativa förfaranden.

2. Den domstol eller tjänsteman som agerar i enlighet med dessa administrativa förfaranden ska vara oberoende av den tjänsteman eller myndighet som utfärdat beslutet och ska ha befogenhet att bekräfta, ändra eller upphäva fastställandet i enlighet med partens lagstiftning.

3. Innan en part kräver att en person ska begära överprövning på en mer formell eller rättslig nivå, ska parten sörja för tillgång till en administrativ nivå för överklagande eller överprövning som är oberoende av den tjänsteman eller den myndighet som ansvarar för den ursprungliga åtgärden eller det ursprungliga beslutet.

4. Varje part ska i allt väsentligt ge en person som erhållit ett förhandsbesked i enlighet med artikel 6.9 samma rätt till överprövning och överklagande av förhandsbesked som utfärdats av dess tullmyndigheter som den ger importörer på dess territorium.

Artikel 6.11

Sanktioner

Varje part ska säkerställa att det i dess tulllagstiftning föreskrivs att sanktionerna för överträdelse av denna lagstiftning ska vara proportionella och icke-diskriminerande och att tillämpningen av dessa sanktioner inte får leda till omotiverade dröjsmål.

Artikel 6.12

Konfidentialitet

1. Varje part ska, i enlighet med sin lagstiftning, behandla som strikt konfidentiell all information som den erhåller inom ramen för detta kapitel och som till sin natur är konfidentiell, och skydda denna information från att lämnas ut om ett sådant utlämnande skulle kunna inverka negativt på konkurrenssituationen för den person som lämnat informationen.

2. Om den part som tar emot eller inhämtar sådan information som avses i punkt 1 enligt lag är skyldig att lämna ut denna information, ska den parten underrätta den part eller den person som lämnat informationen.

3. Varje part ska säkerställa att konfidentiell information som samlats in inom ramen för detta kapitel inte används för andra ändamål än handläggning och genomförande vad gäller tullfrågor, såvida detta inte sker med tillstånd av den part som har lämnat den konfidentiella informationen.

4. En part får tillåta att information som samlats in inom ramen för detta kapitel används vid administrativa förfaranden, domstolsförfaranden eller domstolsliknande förfaranden som inletts till följd av bristande efterlevnad av tullrelaterad lagstiftning genom vilken detta kapitel genomförs. En part ska på förhand underrätta den part eller person som lämnat informationen om sådan användning.

Artikel 6.13

Samarbete

1. Parterna ska fortsätta sitt samarbete inom internationella forum, till exempel WCO, för att uppnå ömsesidigt erkända mål, bland annat de mål som fastställs i WCO:s ramverk av standarder för att säkra och underlätta världshandeln.

2. Parterna ska regelbundet se över relevanta internationella initiativ rörande förenklade handelsprocedurer, bland annat den förteckning över rekommendationer vad gäller förenklade handelsprocedurer (*Compendium of Trade Facilitation Recommendations*) som sammanställts av FN:s konferens för handel och utveckling (Unctad) och FN:s ekonomiska kommission för Europa (Unece), i syfte att identifiera områden inom vilka ytterligare gemensamma åtgärder skulle kunna underlätta handeln mellan parterna och främja gemensamma multilaterala mål.

3. Parterna ska samarbeta i enlighet med *avtalet mellan Kanada och Europeiska gemenskapen om samarbete och ömsesidigt bistånd i tullfrågor*, utfärdat i Ottawa den 4 december 1997 (nedan kallat *tullsamarbetsavtalet EU-Kanada*).

4. Parterna ska ömsesidigt bistå varandra i tullfrågor i enlighet med tullsamarbetsavtalet EU–Kanada, bland annat frågor rörande misstänkta överträdelser av en parts tullagstiftning såsom detta definieras i det avtalet, och vid genomförandet av det här avtalet.

Artikel 6.14

Gemensam tullsamarbetskommitté

1. Gemensamma tullsamarbetskommittén, som har befogenhet att agera under överinseende av Gemensamma Ceta-kommittén som en specialiserad kommitté i enlighet med artikel 26.2.1 c (Specialiserade kommittéer), ska säkerställa en korrekt tillämpning av detta kapitel och protokollet om ursprungsregler och ursprungsförfaranden samt artikel 20.43 (Tillämpningsområde för gränsåtgärder) och artikel 2.8 (Tillfälligt upphävande av förmånlig tullbehandling). Gemensamma tullsamarbetskommittén ska undersöka frågor som uppstår i samband med deras tillämpning i överensstämmelse med målen för detta avtal.

2. När det gäller frågor som täcks av detta avtal ska Gemensamma tullsamarbetskommittén omfatta företrädare för tull- eller handelsmyndigheter eller andra behöriga myndigheter enligt vad varje part anser vara lämpligt.

3. Varje part ska säkerställa att dess företrädare som deltar i Gemensamma tullsamarbetskommitténs möten har den sakkunskap som krävs för att kunna behandla punkterna på dagordningen. Gemensamma tullsamarbetskommittén får sammanträda i en specifik sammansättning av sakkunskap för att hantera frågor rörande ursprungsregler och ursprungsförfaranden, antingen som Gemensamma tullsamarbetskommittén–Ursprungsregler eller Gemensamma tullsamarbetskommittén–Ursprungsförfaranden.

4. Gemensamma tullsamarbetskommittén får utarbeta sådana resolutioner, rekommendationer eller yttranden och lägga fram sådana utkast till beslut för Gemensamma Ceta-kommittén som den anser vara nödvändiga för att uppnå de gemensamma målen och för att säkerställa att de mekanismer som fastställs i detta kapitel och protokollet om ursprungsregler och ursprungsförfaranden samt i artikel 20.43 (Tillämpningsområde för gränsåtgärder) och artikel 2.8 (Tillfälligt upphävande av förmånlig tullbehandling) kan fungera väl.

KAPITEL SJU

Subventioner

Artikel 7.1

Definition av en subvention

1. I detta avtal avses med **subvention** en åtgärd som rör varuhandel och som uppfyller villkoren i artikel 1.1 i subventionsavtalet.

2. En subvention ska omfattas av detta kapitel endast om den är selektiv i den mening som avses i artikel 2 i subventionsavtalet.

Artikel 7.2

Transparens

1. Vartannat år ska varje part anmäla följande till den andra parten för varje subvention som beviljats eller upprätthållits inom dess territorium:

- Subventionens rättsliga grund.
- Subventionens form.
- Subventionsbeloppet eller det budgeterade subventionsbeloppet.

2. Anmälningar till WTO enligt artikel 25.1 i subventionsavtalet ska anses uppfylla de krav som anges i punkt 1.
3. En part ska, om den andra parten så begär, omedelbart lämna information och svara på frågor rörande ett visst fall av statligt stöd i samband med tjänstehandel som tillhandahålls på dess territorium.

Artikel 7.3

Samråd om subventioner och statligt stöd i andra sektorer än jordbruks- och fiskerisektorn

1. Om en part anser att en subvention eller ett visst fall av statligt stöd i samband med tjänstehandel som beviljats av den andra parten har eller skulle kunna få en negativ inverkan på dess intressen, får den ge uttryck för sina betänkligheter för den andra parten och begära samråd i frågan. Den mottagande parten ska välvilligt och till fullo beakta begäran.
2. En part får under samrådet begära ytterligare information om en subvention eller ett visst fall av statligt stöd i samband med tjänstehandel som tillhandahålls av den andra parten, bland annat om dess syfte, dess belopp och om vilka åtgärder som vidtagits för att begränsa en eventuell snedvridning av handeln.
3. På grundval av samrådet ska den mottagande parten bemöda sig om att undanröja eller minimera alla eventuella negativa verkningar på den begärande partens intressen av subventionen eller det berörda fallet av statligt stöd i samband med tjänstehandel.
4. Denna artikel är inte tillämplig på subventioner avseende jordbruks- och fiskeriprodukter och påverkar inte tillämpningen av artiklarna 7.4 och 7.5.

Artikel 7.4

Samråd om subventioner avseende jordbruks- och fiskeriprodukter

1. Parterna sluter gemensamt upp bakom målet att samarbeta för att nå fram till ett avtal för att
 - a) förstärka de multilaterala bestämmelserna och reglerna om handel med jordbruksprodukter inom WTO, och
 - b) bidra till att hitta en global och multilateral lösning vad gäller fiskesubventioner.
2. Om en part anser att en subvention, eller ett visst fall av statligt stöd som beviljats av den andra parten har eller skulle kunna få en negativ inverkan på dess intressen i fråga om jordbruks- eller fiskeriprodukter, får den ge uttryck för sina betänkligheter för den andra parten och begära samråd i frågan.
3. Den mottagande parten ska välvilligt och till fullo beakta begäran och göra sitt bästa för att undanröja eller minimera de negativa verkningarna av subventionen eller det tillhandahållna statliga stödet på den begärande partens intressen i fråga om jordbruks- eller fiskeriprodukter.

Artikel 7.5

Exportsubventioner till jordbruket

1. I denna artikel gäller följande definitioner:
 - a) **exportsubvention**: en exportsubvention enligt definitionen i artikel 1 e i jordbruksavtalet.
 - b) **fullständig avveckling** av en tull: när det finns en tullkvot, avveckling antingen av tullen inom kvoten eller av tullen utanför kvoten.

2. En part får inte införa eller upprätthålla en exportsubvention på en jordbruksprodukt som exporteras, eller ingår i en produkt som exporteras, till den andra partens territorium efter det att den andra parten, omedelbart eller efter övergångsperioden, fullständigt har avvecklat tullen på den berörda jordbruksprodukten i enlighet med bilaga 2-A (Avveckling av tullar), inbegripet tullbindningslistorna.

Artikel 7.6

Konfidentialitet

När en part lämnar information inom ramen för detta kapitel är den inte skyldig att lämna ut konfidentiell information.

Artikel 7.7

Samråd om subventioner och statligt stöd till audiovisuella tjänster och kulturindustrier

Ingen bestämmelse i detta avtal är tillämplig på subventioner och statligt stöd med avseende på audiovisuella tjänster vad gäller Europeiska unionen eller kulturindustrier vad gäller Kanada.

Artikel 7.8

Förhållande till WTO-avtalet

Parterna bekräftar sina rättigheter och skyldigheter enligt artikel VI i Gatt 1994, subventionsavtalet och jordbruksavtalet.

Artikel 7.9

Twistlösning

Artiklarna 7.3 och 7.4 i detta kapitel ska inte omfattas av bestämmelserna om twistlösning i detta avtal.

KAPITEL ÅTTA

Investeringar

Avsnitt A

Definitioner och tillämpningsområde

Artikel 8.1

Definitioner

I detta kapitel avses med:

verksamhet som bedrivs i samband med utövandet av offentliga befogenheter: verksamhet som inte utförs vare sig i kommersiellt syfte eller i konkurrens med en eller flera ekonomiska aktörer.

reparation och underhåll av luftfartyg: verksamhet som utförs på ett luftfartyg eller en del av detta när luftfartyget tagits ur drift, och som inte är s.k. linjeunderhåll.

flygplatstjänster: drift eller förvaltning av flygplatsinfrastruktur, bland annat terminaler, start- och landningsbanor, taxibanor och plattor, parkeringsplatser och system för transporter inom flygplatser, på arvodes- eller kontraktbasis. För tydlighetens skull påpekas att flygplatstjänster inte omfattar ägande av eller investering i flygplatser eller flygplatsmark och inte heller någon av de uppgifter som utförs av en styrelse. Flygplatstjänster omfattar inte heller flygtrafiktjänster.

kvarstad: fråntagande av förfoganderätten till egendom som tillhör en tvistande part för att säkerställa att en skiljedom fullgörs.

tjänster som rör datoriserade bokningssystem: tjänster som tillhandahålls av datoriserade system vilka innehåller information om lufttrafikföretagets tidtabeller, bokningsläge, biljettpriser och resevillkor, och genom vilka reservationer kan göras eller biljetter utfärdas.

konfidentiell eller skyddad information:

- a) konfidentiell affärsinformation, eller
- b) information som är skyddad mot offentliggörande
 - i) när det gäller uppgifter från svaranden, enligt svarandens lagstiftning.
 - ii) när det gäller andra uppgifter, enligt den lagstiftning eller de regler som tribunalen beslutar ska vara tillämpliga på utlämnandet av sådana uppgifter.

täckt investering: vad gäller en part, en investering

- a) på dess territorium, eller
- b) som skett i enlighet med tillämplig lagstiftning vid den tidpunkt investeringen gjordes,
- c) som direkt eller indirekt ägs eller kontrolleras av en investerare från den andra parten, och
- d) som var gällande vid tidpunkten för detta avtals ikraftträdande eller som gjorts eller förvärvats därefter.

en tvistande part: en investerare som inleder ett förfarande i enlighet med avsnitt F eller svaranden. Vid tillämpningen av avsnitt F och utan att det påverkar tillämpningen av artikel 8.14, ska en investerare inte vara en avtalspart.

de tvistande parterna: både investeraren och svaranden.

åläggande: ett åläggande om att förbjuda eller begränsa en åtgärd.

företag: ett företag enligt definitionen i artikel 1.1 (Definitioner med allmän giltighet) och ett företags filial eller representationskontor.

markttjänster: tjänster som tillhandahålls på arvodes- eller kontraktbasis för administrativa markttjänster och övervakning, bland annat kontroll av lastning och telekommunikationer, passagerarhantering, bagagehantering, gods- och posthantering, ramp- och luftfartygstjänster, bränsle- och oljehantering, linjeunderhåll av luftfartyg, flygoperationer och administration av besättningar, marktransport, och cateringtjänster. Markttjänster omfattar inte säkerhetstjänster eller drift eller förvaltning av centraliserad flygplatsinfrastruktur såsom till exempel bagagehanteringssystem, avisningssystem, bränsledistributionssystem eller system för transporter inom flygplatser.

ICSID: det internationella centrumet för biläggande av investeringstvister.

bestämmelserna för ICSID:s tilläggsfacilitet: de bestämmelser som styr tilläggsfaciliteten för förvaltning av förfaranden av sekretariatet vid det internationella centrumet för biläggande av investeringstvister (*Rules Governing the Additional Facility for the Administration of Proceedings by the Secretariat of the International Centre for Settlement of Investment Disputes*).

ICSID-konventionen: den konvention om biläggande av investeringstvister mellan stat och medborgare i annan stat som utfärdades i Washington den 18 mars 1965.

immateriella rättigheter: upphovsrätt och närstående rättigheter, varumärkesrättigheter, rättigheter till geografiska beteckningar, rättigheter till industriella formgivningar, patenträttigheter, rättigheter till layouter för integrerade kretsar, rättigheter i fråga om skydd av sekretessbelagd information och växtförädlarens rättigheter, samt, om sådana rättigheter täcks av en parts lagstiftning, bruksmodellskydd. Gemensamma Ceta-kommittén får, genom ett beslut, utöka denna definition genom att lägga till andra kategorier av immateriella rättigheter.

investering: varje form av tillgång som en investerare, direkt eller indirekt, äger eller kontrollerar och som har en investerings egenskaper, bland annat en viss varaktighet och andra egenskaper såsom bindande av kapital eller andra resurser, förväntan om förtjänst eller vinst och risktagande. En investering kan ha formen av bland annat

- a) ett företag,
 - b) aktier och andra former av andelar i ett företag,
 - c) obligationer, icke säkerställda obligationer och andra skuldinstrument utgivna av ett företag,
 - d) lån till ett företag,
 - e) varje annan form av intresse i ett företag,
 - f) ett intresse i form av
 - i) en koncession som beviljats i enlighet med lagstiftningen i en part eller inom ramen för ett kontrakt, bland annat för att söka efter, odla, utvinna eller utnyttja naturresurser,
 - ii) ett kontrakt om en nyckelfärdig anläggning, byggnadskontrakt, produktionskontrakt eller ett intäktsdelningskontrakt, eller
 - iii) andra liknande kontrakt,
 - g) immateriella rättigheter,
 - h) annan lös egendom, materiell eller immateriell, och fast egendom och närstående rättigheter,
 - i) krav på betalning eller fullgörande inom ramen för ett kontrakt.
- För tydlighetens skull påpekas att **krav på betalning** inte omfattar
- a) krav på betalning som enbart hänför sig till ett affärskontrakt som avser försäljning av varor eller tjänster som görs av en fysisk person eller ett företag på en parts territorium till en fysisk person eller ett företag på den andra partens territorium,
 - b) inhemsk finansiering av sådana kontrakt, eller
 - c) beslut, domar eller skiljedomar med avseende på led a eller b.

Avkastning som investeras ska betraktas som investeringar. Eventuella ändringar av den form i vilken tillgångarna är investerade eller återinvesterade påverkar inte tillgångarnas status som investering.

investerare: en part, en fysisk person eller ett företag i en part, dock inte en filial eller ett representationskontor, som ämnar eller håller på att göra eller har gjort en investering på den andra partens territorium.

I denna definition avses med ett **företag i en part**

- a) ett företag som bildats eller organiserats enligt den partens lagstiftning och har en betydande affärsverksamhet på den partens territorium, eller
- b) ett företag som har bildats eller organiserats enligt den partens lagstiftning och direkt eller indirekt ägs eller kontrolleras av en fysisk person i den parten eller av ett företag som avses i led a.

lokalt etablerat företag: en juridisk person som har bildats eller organiserats enligt svarandens lagstiftning och som direkt eller indirekt ägs eller kontrolleras av en investerare i den andra parten.

fysisk person:

- a) vad gäller Kanada, en fysisk person som är medborgare eller varaktigt bosatt i Kanada, och
- b) vad gäller EU-parten, en fysisk person som är medborgare i en av Europeiska unionens medlemsstater i enlighet med respektive medlemsstats lagstiftning och, vad gäller Lettland, även fysiska personer som är varaktigt bosatta i Republiken Lettland och som inte är medborgare i Republiken Lettland eller någon annan stat men som enligt Republiken Lettlands lagar och andra författningar är berättigad till ett främlingspass.

En fysisk person som är medborgare både i Kanada och i en av medlemsstaterna i Europeiska unionen anses vara en fysisk person utslutande i den part till vilken han eller hon har sin dominerande och starkaste anknytning vad gäller nationalitet.

En fysisk person som är medborgare i en av Europeiska unionens medlemsstater eller i Kanada och som även är varaktigt bosatt i den andra parten anses vara en fysisk person utslutande i den part där han eller hon har sin nationalitet eller medborgarskap, beroende på vad som är tillämpligt.

New York-konventionen: *Förenta nationernas konvention om erkännande och verkställighet av utländska skiljedomar*, utfärdad i New York den 10 juni 1958.

avtalspart som inte är en tvistande part: Kanada, om Europeiska unionen eller en medlemsstat i Europeiska unionen är svaranden, eller Europeiska unionen, om Kanada är svaranden.

svaranden: Kanada eller, när det gäller Europeiska unionen, antingen en medlemsstat i Europeiska unionen eller Europeiska unionen i enlighet med artikel 8.21.

avkastning: alla belopp som en investering eller återinvestering ger upphov till, inbegripet vinst, royaltier och ränta eller andra avgifter och betalningar in natura.

försäljning och marknadsföring av lufttransporttjänster: möjligheten för det berörda lufttrafikföretaget att sälja och fritt marknadsföra sina lufttransporttjänster, vilket inbegriper alla aspekter av marknadsföring, såsom marknadsundersökningar, reklam och distribution, men inte prissättning av lufttransporttjänster eller tillämpliga villkor.

finansiering från tredje part: all finansiering som tillhandahålls av en fysisk eller juridisk person som inte är en tvistande part, men som ingår ett avtal med en tvistande part för att finansiera delar av eller hela kostnaden för förfarandet, antingen genom en donation eller ett bidrag, eller mot betalning, beroende på tvistens utgång.

tribunalen: den tribunal som inrättas enligt artikel 8.27.

Uncitrals skiljedomsregler: skiljedomsreglerna från Förenta nationernas kommission för internationell handelsrätt.

Uncitrals regler om transparens: Uncitrals regler om transparens i avtalsbaserade skiljeförfaranden mellan investerare och stat.

Artikel 8.2

Tillämpningsområde

1. Detta kapitel gäller för åtgärder som införts eller upprätthålls av en part på dess territorium ⁽¹⁾ och som avser
 - a) en investerare från den andra parten,
 - b) en täckt investering, och
 - c) med avseende på artikel 8.5, alla investeringar inom dess territorium.
2. Vad gäller etablering eller förvärv av en täckt investering ⁽²⁾ är avsnitten B och C inte tillämpliga på åtgärder som rör
 - a) luftfartstjänster eller därmed sammanhängande tjänster till stöd för luftfartstjänster och andra tjänster som tillhandahålls genom lufttransport ⁽³⁾, utom
 - i) reparation och underhåll av luftfartyg,
 - ii) försäljning och marknadsföring av lufttransporttjänster,

⁽¹⁾ För tydlighetens skull påpekas att de skyldigheter som följer av detta kapitel är tillämpliga på de exklusiva ekonomiska zonerna (EEZ) och kontinentalsocklarna, i enlighet med vad som föreskrivs i *Förenta nationernas havsrättskonvention*, utfärdad i Montego Bay den 10 december 1982.

a) i Kanada, såsom anges i artikel 1.3 a (Geografiskt tillämpningsområde), och
 b) på vilka fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt är tillämpliga, såsom anges i artikel 1.3 b (Geografiskt tillämpningsområde).

⁽²⁾ För tydlighetens skull påpekas att en part får upprätthålla åtgärder med avseende på etablering och förvärv av omfattande investeringar och fortsätta att tillämpa dessa åtgärder på den omfattande investeringen även efter det att den etablerats eller förvärvat.

⁽³⁾ Dessa tjänster omfattar tjänster när ett luftfartyg används för att utföra specialiserad verksamhet inom sektorer såsom jordbruk, bygg- eller anläggningsarbete, fotografering, lantmäteri, skogsbruk, övervakning och patrullering eller reklamflygning, om den specialiserade verksamheten tillhandahålls av den person som är ansvarig för luftfartygets drift.

- iii) tjänster som rör datoriserade bokningssystem,
 - iv) markttjänster,
 - v) flygplatstjänster, eller
- b) verksamhet som bedrivs i samband med utövandet av offentliga befogenheter.
3. Vad gäller EU-parten är avsnitten B och C inte tillämpliga på audiovisuella tjänster. Vad gäller Kanada är avsnitten B och C inte tillämpliga på kulturindustrier.
4. En investerare får inte ett käromål enligt detta kapitel endast i enlighet med artikel 18.8 och i överensstämmelse med de förfaranden som anges i avsnitt F. Käromål rörande en skyldighet som anges i avsnitt B är undantagna från tillämpningsområdet för avsnitt F. Käromål enligt avsnitt C med avseende på etablering eller förvärv av en täckt investering är undantagna från tillämpningsområdet för avsnitt F. Avsnitt D är endast tillämpligt på täckta investeringar och på investerare med avseende på deras täckta investeringar.
5. Detta kapitel inverkar inte på parternas rättigheter och skyldigheter enligt *luftfartsavtalet mellan Kanada och Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater*, utfärdat i Bryssel den 17 december 2009 och Ottawa den 18 december 2009.

Artikel 8.3

Förhållande till andra kapitel

1. Detta kapitel är inte tillämpligt på åtgärder som en part infört eller upprätthåller i den utsträckning som åtgärden avser investerare eller deras investeringar som täcks av kapitel tretton (Finansiella tjänster).
2. Det faktum att en part kräver en borgen eller någon annan form av finansiell säkerhet av en tjänsteleverantör från den andra parten som ett villkor för att få tillhandahålla tjänsten på dess territorium innebär inte i sig att detta kapitel är tillämpligt på åtgärder som införs eller upprätthålls av parten med avseende på tillhandahållandet av den gränsöverskridande tjänsten i fråga. Detta kapitel är tillämpligt på åtgärder som införs och upprätthålls av parten med avseende på borgen eller den finansiella säkerheten i den utsträckning som denna borgen eller finansiella säkerhet är en täckt investering.

Avsnitt B

Etablering av investeringar

Artikel 8.4

Marknadstillträde

1. En part får inte, när det gäller marknadstillträde genom en investering som etableras av en investerare från den andra parten, på hela sitt territorium eller på territoriet för en nationell, provinsiell, territoriell, regional eller lokal myndighet, införa eller upprätthålla en åtgärd som
- a) begränsar
 - i) antalet företag som får utföra en viss ekonomisk verksamhet genom numeriska kvoter, monopol, exklusiva leverantörer eller krav på prövning av det ekonomiska behovet,
 - ii) det totala värdet av transaktioner eller tillgångar genom numeriska kvoter eller krav på prövning av det ekonomiska behovet,
 - iii) det totala antalet transaktioner eller den totala produktionskvantiteten uttryckt i angivna numeriska enheter i form av kvoter eller krav på prövning av det ekonomiska behovet (¹),

(¹) Punkterna 1 a i, ii och iii omfattar inte åtgärder som vidtas för att begränsa produktionen av en jordbruksprodukt.

- iv) deltagandet av utländskt kapital genom fastställande av en högsta procentuell gräns för utländskt aktieäggande eller en högsta gräns för det totala värdet av enskilda utländska investeringar eller av de sammanlagda utländska investeringarna, eller
 - v) det totala antal fysiska personer som får vara sysselsatta i en viss sektor eller som ett företag får sysselsätta och som är nödvändiga för, och har direkt anknytning till, tillhandahållandet av en ekonomisk verksamhet, genom numeriska kvoter eller krav på prövning av det ekonomiska behovet, eller som
- b) begränsar eller ställer krav på vissa typer av associationsformer eller typer av samriskföretag genom vilka ett företag får bedriva en ekonomisk verksamhet.
2. För tydlighetens skull påpekas att följande är förenligt med punkt 1:
- a) En åtgärd rörande zonindelning eller plan- och bygglagar som inverkar på utvecklingen eller användningen av mark, eller en likvärdig åtgärd.
 - b) En åtgärd som kräver att en infrastruktur och de varor och tjänster som tillhandahålls genom denna infrastruktur måste ha olika ägare i syfte att säkerställa en rättvis konkurrens, till exempel på områdena energi, transport och telekommunikationer.
 - c) En åtgärd som begränsar ägarkoncentration i syfte att säkerställa en rättvis konkurrens.
 - d) En åtgärd som syftar till att bevara och skydda naturresurser och miljön, bland annat genom en begränsning av tillgången till koncessioner och av deras antal och räckvidd och införande av ett moratorium eller ett förbud.
 - e) En åtgärd som begränsar antalet beviljade tillstånd till följd av tekniska och fysiska begränsningar, till exempel spektrum och frekvenser för telekommunikationer.
 - f) En åtgärd som kräver att en viss procentandel av ett företags aktieägare, ägare, partner eller verkställande ledning ska ha vissa kvalifikationer eller utöva ett visst yrke såsom advokat eller revisor.

Artikel 8.5

Prestationskrav

1. En part ska inte införa eller upprätthålla krav på att, eller genomdriva ett åtagande om att, i samband med etablering, förvärv, utvidgning, genomförande, drift eller förvaltning av investeringar som gjorts på dess territorium,
- a) exportera en viss del eller procentandel av en vara eller tjänst,
 - b) uppnå en viss del eller procentandel av inhemskt innehåll,
 - c) köpa, använda eller bevilja en förmån för en vara som tillverkas eller en tjänst som tillhandahålls på dess territorium, eller köpa en vara eller tjänst från fysiska personer eller företag på dess territorium,
 - d) knyta mängden eller värdet av importen till mängden eller värdet av exporten eller storleken på det inflöde av utländsk valuta som investeringen genererar,
 - e) begränsa försäljningen på dess territorium av en vara eller tjänst som investeringen producerar eller tillhandahåller genom att knyta denna försäljning till mängden eller värdet av den export eller de intäkter i utländsk valuta som den genererar,
 - f) överföra teknik, en produktionsprocess eller någon annan äganderättsligt skyddad kunskap till en fysisk person eller ett företag på dess territorium, eller
 - g) leverera en vara eller tjänst som investeringen ger upphov till uteslutande till en viss regional marknad eller världsmarknaden.

2. En part ska inte göra mottagandet eller fortsatt mottagande av en förmån i samband med etablering, förvärv, utvidgning, förvaltning, genomförande eller drift av investeringar som gjorts på dess territorium, avhängigt av att något av följande krav är uppfyllt:

- a) Att förbinda sig att det ska finnas en viss del eller procentandel av inhemskt innehåll.
- b) Att köpa, använda eller bevilja en förmån för en vara som tillverkas på dess territorium, eller att köpa en vara från en producent på dess territorium.
- c) Att knyta mängden eller värdet av importen till mängden eller värdet av exporten eller storleken på det inflöde av utländsk valuta som investeringen genererar.
- d) Att begränsa försäljningen på dess territorium av en vara eller tjänst som investeringen producerar eller tillhandahåller genom att knyta denna försäljning till mängden eller värdet av den export eller de intäkter i utländsk valuta som den genererar.

3. Punkt 2 hindrar inte en part från att göra mottagandet eller det fortsatta mottagandet av en förmån i samband med en investering på dess territorium avhängigt uppfyllandet av ett krav om att förlägga tillverkning, tillhandahålla en tjänst, utbilda eller anställa personal, bygga eller bygga till vissa anläggningar eller bedriva forskning och utveckling till dess territorium.

4. Punkt 1 f är inte tillämplig om kravet införs eller fullgörandet av åtagandet genomdrivs till följd av ett avgörande från en domstol, förvaltningsdomstol eller konkurrensmyndighet i syfte att avhjälpa en överträdelse av konkurrenslagstiftningen.

5. Bestämmelserna i

- a) punkt 1 a, b och c och punkt 2 a och b ska inte tillämpas på de krav en vara eller tjänst måste uppfylla för att kunna delta i program för exportfrämjande och utländskt bistånd,
 - b) detta kapitel ska inte tillämpas på en parts upphandling av en vara eller tjänst som förvärfvas för myndighetsändamål och inte för kommersiell återförsäljning eller för användning i leverans av en vara eller en tjänst för kommersiell försäljning, oavsett om denna upphandling utgör en upphandling som omfattas i den mening som avses i artikel 19.2 (Tillämpningsområde och omfattning).
6. För tydlighetens skull påpekas att punkt 2 a och b inte ska tillämpas på de krav som en importerande part ställer på en varas innehåll för att den ska vara berättigad till förmånstull eller förmånkvoter.
7. Denna artikel påverkar inte en parts åtaganden inom ramen för Världshandelsorganisationen.

Avsnitt C

Icke-diskriminerande behandling

Artikel 8.6

Nationell behandling

1. Varje part ska bevilja en investerare från den andra parten och täckta investeringar en behandling som inte är mindre gynnsam än den som den i liknande situationer beviljar sina egna investerare och deras investeringar med avseende på etablering, förvärv, utvidgning, genomförande, drift, förvaltning, underhåll, användning, utnyttjande och försäljning eller avyttring av deras investeringar på dess territorium.

2. Den behandling som en part har gett i enlighet med punkt 1 ska, vad gäller myndigheter i Kanada, andra än på federal nivå, vara en behandling som inte är mindre gynnsam än den mest gynnsamma behandling som myndigheten i fråga i liknande situationer beviljar investerare från Kanada på sitt territorium och deras investeringar.

3. Den behandling som en part har gett i enlighet med punkt 1 ska, vad gäller myndigheter i eller som är del av en medlemsstat i Europeiska unionen, vara en behandling som inte är mindre gynnsam än den mest gynnsamma behandling som myndigheten i fråga i liknande situationer beviljar investerare från EU på sitt territorium och deras investeringar.

Artikel 8.7

Behandling som mest gynnad nation

1. Varje part ska bevilja en investerare från den andra parten och täckta investeringar en behandling som inte är mindre gynnsam än den som den i liknande situationer beviljar investerare från tredjeland och deras investeringar med avseende på etablering, förvärv, utvidgning, genomförande, drift, förvaltning, underhåll, användning, utnyttjande och försäljning eller avyttring av deras investeringar på dess territorium.
2. För tydlighetens skull påpekas att vad gäller Kanadas myndigheter, andra än på federal nivå, och vad gäller myndigheter i en medlemsstat i Europeiska unionen, ska med "den behandling som en part beviljar i enlighet med punkt 1" förstås en behandling som den berörda myndigheten i en liknande situation beviljar investerare från ett tredjeland på sitt territorium och dessa investerares investeringar.
3. Punkt 1 är inte tillämplig på en behandling som en part beviljar rörande erkännande – inbegripet genom ett arrangemang eller ett avtal med ett tredjeland – av ackreditering av tjänster och tjänsteleverantörer inom provning och analys, ackreditering av tjänster och tjänsteleverantörer inom reparation och underhåll samt certifiering av dessa ackrediterade tjänsters och tjänsteleverantörers kvalifikationer, resultat eller arbete.
4. För tydlighetens skull påpekas att den "behandling" som avses i punkterna 1 och 2 inte omfattar de förfaranden för lösning av investeringstvister mellan investerare och stat som ingår i andra internationella investeringsavtal och andra handelsavtal. Materiella skyldigheter i andra internationella investeringsavtal utgör inte i sig "behandling" och kan därför inte ge upphov till en överträdelse av denna artikel, med mindre än att en part infört eller upprätthåller åtgärder till följd av dessa skyldigheter.

Artikel 8.8

Företagsledningar och styrelser

En part får inte kräva att ett företag i den parten, som även utgör en täckt investering, ska utse fysiska personer av viss nationalitet till företagsledningen eller styrelsen.

Avsnitt D

Investeringskydd

Artikel 8.9

Investeringar och lagstiftningsåtgärder

1. Vad gäller tillämpningen av detta kapitel bekräftar parterna att de bibehåller sin rätt att lagstifta inom sina egna territorier för att uppnå legitima politiska mål, till exempel i fråga om folkhälsa, säkerhet, miljö, allmän moral, socialt skydd, konsumentskydd och främjande och värnande av den kulturella mångfalden.
2. För tydlighetens skull påpekas att det faktum att en part lagstiftar, inbegripet i form av ändringar av sin lagstiftning, på ett sätt som inverkar negativt på en investering eller på en investerares förväntningar, bland annat förväntningar om vinst, i sig inte innebär en överträdelse av en skyldighet enligt detta avsnitt.
3. För tydlighetens skull påpekas att om en part fattar beslut om att inte bevilja, förlänga eller upprätthålla en subvention
 - a) om det inte finns något särskild förpliktelse enligt lagstiftningen eller ett kontrakt att bevilja, förlänga eller upprätthålla subventionen i fråga, eller
 - b) i överensstämmelse med eventuella villkor och bestämmelser som är fogade till beviljandet, förlängningen eller upprätthållandet av subventionen i fråga,utgör inte detta en överträdelse av bestämmelserna i detta avsnitt.

4. För tydlighetens skull påpekas att ingenting i detta avsnitt ska tolkas så att det hindrar en part från att avbryta en subvention ⁽¹⁾ eller begära att den återbetalas, om detta är nödvändigt för att uppfylla internationella skyldigheter mellan parterna eller om en sådan åtgärd beslutats av en behörig domstol eller förvaltningsdomstol eller någon annan behörig myndighet ⁽²⁾, eller så att det tvingar parten att ge investeraren kompensation för en sådan åtgärd.

Artikel 8.10

Behandling av investerare och täckta investeringar

1. Varje part ska på sitt eget territorium bevilja täckta investeringar från den andra parten och investerare med avseende på deras täckta investeringar en rättvis och skälig behandling och fullständigt skydd och säkerhet i enlighet med punkterna 2–7.

2. En part åsidosätter den skyldighet att ge en rättvis och skälig behandling till vilken det hänvisas till i punkt 1 om en åtgärd eller en rad av åtgärder utgör

- a) rättsvägran i ett straffrättsligt, civilrättsligt eller administrativt förfarande,
- b) en allvarlig brist i rättssäkerheten, bland annat genom ett allvarligt åsidosättande av öppenhetsprincipen, i ett rättsligt eller administrativt förfarande,
- c) uppenbar godtycklighet,
- d) riktad diskriminering på uppenbart felaktiga grunder såsom kön, ras eller religiös åskådning,
- e) kränkande behandling av investerare såsom tvång, påtryckningar eller trakasserier, eller
- f) ett åsidosättande av någon annan del av den skyldighet att ge en rättvis och skälig behandling som antagits av parterna i enlighet med punkt 3 i denna artikel.

3. Parterna ska regelbundet, eller på begäran av en part, se över innehållet i skyldigheten att ge en rättvis och skälig behandling. Kommittén för tjänster och investeringar som inrättats genom artikel 26.2.1 b (Specialiserade kommittéer) får utarbeta rekommendationer i detta hänseende och lägga fram dessa för Gemensamma Ceta-kommittén för beslut.

4. Vid tillämpningen av den ovan nämnda skyldigheten att ge en rättvis och skälig behandling får tribunalen ta hänsyn till huruvida parten gjort en specifik utfästelse för att förmå en investerare att göra en täckt investering, vilka skapat en berättigad förväntan som investeraren litat till vid sitt beslut om att göra eller upprätthålla den täckta investeringen i fråga, men som parten därefter inte har infriat.

5. För tydlighetens skull påpekas att "fullständigt skydd och säkerhet" avser partens skyldigheter vad gäller investerarens och täckta investeringars fysiska säkerhet.

6. För tydlighetens skull påpekas att en överträdelse av en annan bestämmelse i detta avtal eller i ett separat internationellt avtal inte innebär en överträdelse av denna artikel.

7. För tydlighetens skull påpekas att det faktum att en åtgärd strider mot inhemsk rätt inte i eller av sig själv innebär en överträdelse av denna artikel. För att avgöra om en åtgärd innebär en överträdelse av denna artikel måste tribunalen ta hänsyn till huruvida en part agerat i strid med skyldigheterna i punkt 1.

Artikel 8.11

Kompensation av förluster

Utan hinder av artikel 8.15.5 b ska varje part bevilja investerare från den andra parten som gjort förluster på sina täckta investeringar till följd av väpnade konflikter, inre oroligheter, undantagstillstånd eller naturkatastrof på dess territorium, en behandling som inte är mindre gynnsam än den som den beviljar sina egna investerare eller investerare från tredjeland, beroende på vilken behandling som är mest gynnsam för investeraren i fråga, vad gäller återlämnande, ersättning, kompensation eller annan lösning.

⁽¹⁾ Vad gäller Europeiska unionen omfattar begreppet "subvention" även "statligt stöd" såsom det definieras i unionslagstiftningen.

⁽²⁾ Vad gäller Europeiska unionen är Europeiska kommissionen "behörig myndighet" i enlighet med artikel 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

Artikel 8.12

Expropriation

1. En part ska inte nationalisera eller expropriera en täckt investering, vare sig direkt eller indirekt genom åtgärder som har motsvarande verkan som en nationalisering eller expropriation (nedan kallat *expropriation*), utom om detta sker

- a) av hänsyn till allmänintresset,
- b) inom ramen för ett korrekt rättsförfarande,
- c) på ett icke-diskriminerande sätt, och
- d) mot betalning av omedelbar, adekvat och effektiv ersättning.

För tydlighetens skull påpekas att detta kapitel ska tolkas i enlighet med bilaga 8-A.

2. Den kompensation som avses i punkt 1 ska motsvara ett skäligt marknadsvärde för investeringen vid tidpunkten omedelbart innan det att expropriationen ägde rum eller den nära förestående expropriationen blev känd, beroende på vilket som inträffar först. Värderingskriterierna ska omfatta värdet vid fortsatt rörelse, tillgångarnas värde, inbegripet angivet taxeringsvärde för materiella tillgångar, samt andra lämpliga kriterier för att fastställa ett skäligt marknadsvärde.

3. Kompensationen ska även omfatta ränta till en normal marknadsmässig räntesats från dagen för expropriationen till betalningsdagen och ska, för att vara effektiv för investeraren, utan dröjsmål betalas ut och kunna överföras till det land som investeraren angett och vara i valutan i det land där investeraren är medborgare eller varaktigt bosatt eller i en fritt konvertibel valuta som godtagits av investeraren.

4. Den berörda investeraren ska, i enlighet med den exproprierande partens lagstiftning, ha rätt till en snabb översyn av sitt krav och av värderingen av sin investering av en rättslig eller annan oberoende myndighet i den parten, i enlighet med de principer som anges i denna artikel.

5. Denna artikel är inte tillämplig på utfärdandet av obligatoriska licenser som beviljas för immateriella rättigheter, i den utsträckning som detta utfärdande är förenligt med Trips-avtalet.

6. För tydlighetens skull påpekas att upphävande, begränsning eller skapande av immateriella rättigheter, i den utsträckning som detta är förenligt med Trips-avtalet och kapitel tjugo (Immateriella rättigheter), inte utgör expropriation. Dessutom gäller att ett fastställande av att dessa åtgärder inte är förenliga med Trips-avtalet eller kapitel tjugo (Immateriella rättigheter) inte utgör expropriation.

Artikel 8.13

Överföringar

1. Varje part ska tillåta att alla överföringar med avseende på en täckt investering får göras utan begränsningar och dröjsmål i en fritt konvertibel valuta och till den marknadsmässiga växelkurs som är tillämplig på dagen för överföringen. Detta slags överföringar omfattar

- a) bidrag för att bygga upp kapitalet, till exempel grundbeloppet eller ytterligare kapitaltillskott för att, upprätthålla, utveckla eller utöka en investering,
- b) vinster, utdelningar, ränta, realisationsvinster, betalningar av royaltier, förvaltningsavgifter, tekniskt bistånd och andra avgifter samt andra former av avkastningar eller belopp som härrör från den täckta investeringen,
- c) intäkter från försäljning eller likvidation av hela eller delar av den täckta investeringen,
- d) betalningar enligt ett kontrakt som ingåtts av investeraren eller den täckta investeringen, bland annat betalningar till följd av ett låneavtal,

- e) betalningar i enlighet med artiklarna 8.11 och 8.12,
 - f) löner och annan ersättning till utländsk personal vars arbete har samband med en investering, och
 - g) utbetalningar av skadestånd till följd av en skiljedom i enlighet med avsett F.
2. En part ska inte kräva av sina investerare att de överför, eller bestraffa sina investerare för att de inte överför, intäkter, löner, vinster eller andra belopp som härrör från, eller hänför sig till, investeringar på den andra partens territorium.
3. Ingenting i detta kapitel ska tolkas så att det hindrar en part från att tillämpa sin lagstiftning på de nedanstående områdena på ett skäligt och icke-diskriminerande sätt och inte på ett sätt som utgör en dold begränsning av överföringar:
- a) Konkurs, insolvens eller skydd av fordringsägares rättigheter.
 - b) Emission av och handel med värdepapper.
 - c) Straffbelagda handlingar.
 - d) Finansiell rapportering eller redovisning av överföringar som behövs för att bistå de brottsbekämpande myndigheterna eller tillsynsmyndigheterna på finansområdet.
 - e) Fullgörande av avgöranden i rättsliga förfaranden.

Artikel 8.14

Subrogation

Om en part eller ett organ i en part gör en utbetalning inom ramen för en garanti om ersättning eller ett försäkringskontrakt som ingåtts för en investering som gjorts av en av dess investerare på den andra partens territorium ska den andra parten erkänna att den parten eller dess organ under alla omständigheter ska ha samma rättigheter som investeraren med avseende på investeringen i fråga. Dessa rättigheter kan utövas av parten eller ett organ i parten, eller av investeraren om parten eller ett organ i parten godkänner detta.

Avsnitt E

Förbehåll och undantag

Artikel 8.15

Förbehåll och undantag

1. Artiklarna 8.4–8.8 är inte tillämpliga på följande:
- a) Gällande icke-överensstämmande åtgärder som upprätthålls av en part på någon av följande förvaltningsnivåer:
 - i) Europeiska unionen, i enlighet med vad som anges i dess lista i bilaga I.
 - ii) Nationell nivå i enlighet med vad den berörda parten angett i sin lista i bilaga I.
 - iii) Provinsiell, territoriell eller regional nivå i enlighet med vad den berörda parten angett i sin lista i bilaga I.
 - iv) Lokal nivå.
 - b) En fortsättning eller ett direkt förnyande av en icke överensstämmande åtgärd som avses i led a.
 - c) En ändring av en icke överensstämmande åtgärd som avses i led a i den mån som ändringen inte minskar åtgärdens överensstämmelse, jämfört med dess lydelse omedelbart före ändringen, med artiklarna 8.4–8.8.
2. Artiklarna 8.4–8.8 gäller inte åtgärder som en part inför eller upprätthåller med avseende på en sektor, undersektor eller aktivitet som återges i partens lista i bilaga II.

3. Trots vad som sägs i artiklarna 8.10 och 8.12 får en part inte införa en åtgärd eller rad av åtgärder efter ikraftträdandet av detta avtal som omfattas av dess lista i bilaga II och som, direkt eller indirekt, kräver att en investerare från den andra parten, på grund av sin nationalitet, måste sälja eller på annat sätt avhända sig en investering som fanns vid den tidpunkt då åtgärden eller raden av åtgärder trädde i kraft.

4. Vad gäller immateriella rättigheter får en part göra undantag från artiklarna 8.5.1 f, 8.6 och 8.7 om undantaget är tillåtet enligt Trips-avtalet, inbegripet alla ändringar av Trips-avtalet som gäller för båda parter och undantag från Trips-avtalet som antagits i enlighet med artikel IX i WTO-avtalet.

5. Artiklarna 8.4, 8.6, 8.7 och 8.8 ska inte tillämpas på följande:

- a) Upphandling av en part av en vara eller tjänst som förvärfvas för myndighetsändamål och inte för kommersiell återförsäljning eller för användning i leverans av en vara eller en tjänst för kommersiell försäljning, oavsett om denna upphandling utgör en "upphandling som omfattas" i den mening som avses i artikel 19.2 (Tillämpningsområde och omfattning).
- b) Subventioner eller statliga stödåtgärder i samband med handel med tjänster, som tillhandahålls av en part.

Artikel 8.16

Förvägran av förmåner

En part får förvägra en investerare från den andra parten som är ett företag och den investerarens investeringar, att gynnas av de förmåner som följer av detta kapitel om

- a) en investerare från ett tredjeland äger eller kontrollerar företaget, och
- b) den förvägranen införs eller upprätthålls en åtgärd gentemot det berörda tredjelandet
 - i) avser bevarande av den internationella freden och säkerheten, och
 - ii) förbjuder transaktioner med företaget eller som skulle överträdas eller kringgås om de förmåner som följer av detta kapitel beviljades företaget eller dess investeringar.

Artikel 8.17

Formella krav

Med avvikelse från artiklarna 8.6 och 8.7 får en part kräva att en investerare från den andra parten, eller dennes täckta investering, lämnar rutinuppgifter rörande investeringen i fråga för informationsändamål eller statistiska ändamål, under förutsättning att en sådan begäran är rimlig och inte är orimligt betungande. Parten ska skydda konfidentiell eller skyddad information från utlämnande som skulle kunna inverka negativt på konkurrenssituationen för investeraren eller den täckta investeringen. Detta stycke ska inte hindra en part från att på annat vis inhämta eller lämna ut information i samband med att den tillämpar sin lagstiftning på ett skäligt sätt och i god tro.

Avsnitt F

Lösning av investeringstvister mellan investerare och stat

Artikel 8.18

Tillämpningsområde

1. Utan att det påverkar parternas rättigheter och skyldigheter enligt kapitel tjugonio (Tvistlösning) får en investerare från en part till den tribunal som inrättas enligt detta avsnitt inge ett käromål i vilket det hävdas att den andra parten har åsidosatt en skyldighet enligt

- a) avsnitt C med avseende på utvidgning, genomförande, drift, förvaltning, underhåll, användning, utnyttjande och försäljning eller avyttring av dess täckta investering, eller

b) avsnitt D,

där investeraren uppger sig ha lidit förlust eller skada till följd av det påstådda åsidosättandet av skyldigheten.

2. Käromål enligt punkt 1 a som avser utvidgning av en täckt investering får endast inges i den utsträckning som det hänför sig till en täckt investerings befintliga affärsverksamhet och investeraren, till följd härav, har lidit förlust eller skada med avseende på den täckta investeringen.

3. För tydlighetens skull påpekas att en investerare inte får inge ett käromål enligt detta avsnitt om investeringen har gjorts i bedrägligt syfte eller tillkommit till följd av förtigande, korruption eller ett beteende som utgör missbruk av rättsliga förfaranden.

4. Ett käromål avseende en omstrukturering av skuld som företas av en part får endast inges enligt detta avsnitt i enlighet med bilaga 8-B.

5. Den tribunal som inrättas enligt detta avsnitt ska inte behandla käromål som faller utanför denna artikels tillämpningsområde.

Artikel 8.19

Samråd

1. Tvister bör så långt som möjligt göras upp i godo. En förlikning får träffas närsomhelst, även efter det att käromålet ingetts i enlighet med artikel 8.23. Såvida inte de tvistande parterna enats om en längre tidsfrist ska samråd hållas inom 60 dagar efter det att begäran om samråd inlämnats i enlighet med punkt 4.

2. Såvida de tvistande parterna inte enats om annat ska samrådet äga rum i

a) Ottawa, om de åtgärder som det görs invändning mot är åtgärder vidtagna av Kanada,

b) Bryssel, om de åtgärder som det görs invändning mot innehåller en åtgärd vidtagen av Europeiska unionen, eller

c) huvudstaden i en medlemsstat i Europeiska unionen, om de åtgärder som det görs invändning mot uteslutande är åtgärder vidtagna av den medlemsstaten.

3. De tvistande parterna får hålla samråd genom videokonferens eller på något annat lämpligt sätt, till exempel när investeraren är ett litet eller medelstort företag.

4. Investeraren ska lämna en begäran om samråd till den andra parten som innehåller följande uppgifter:

a) Investerarens namn och adress och, om en sådan begäran görs för ett lokalt etablerat företags räkning, det företags namn, adress och huvudsäte.

b) Om det finns fler än en investerare, namn och adress för varje investerare, och om det finns fler än ett lokalt etablerat företag, namn, adress och huvudsäte för varje lokalt etablerat företag.

c) De bestämmelser i detta avtal som påstås ha överträtts.

d) Den rättsliga och materiella grunden för käromålet, inbegripet de åtgärder som berörs.

e) De yrkanden som framförs och den uppskattade storleken på skadeståndskravet.

Begäran om samråd ska innehålla bevisning som fastställer att investeraren är en investerare från den andra parten samt äger eller kontrollerar investeringen, inbegripet om så är tillämpligt att investeraren äger eller kontrollerar det lokalt etablerade företag på vars vägnar begäran lämnas.

5. Kraven i begäran om samråd enligt punkt 4 ska vara tillräckligt väl specificerade för att svaranden ska kunna delta på ett effektivt sätt i samrådet och förbereda sitt försvar.

6. En begäran om samråd ska lämnas in inom
 - a) tre år efter den dag då investeraren eller, i tillämpliga fall, det lokalt etablerade företaget för första gången fick kännedom om eller borde ha fått kännedom om den påstådda överträdelsen och kännedom om att investeraren eller, i tillämpliga fall, det lokalt etablerade företaget lidit förlust eller skada därav, eller
 - b) två år efter det att en investerare eller, i tillämpliga fall, det lokalt etablerade företaget upphörde att ställa anspråk eller föra talan i en tribunal eller domstol i enlighet med en parts lagstiftning, eller då ett sådant rättsligt förfarande på annat sätt avslutades och i alla händelser senast tio år efter den dag då investeraren eller, i tillämpliga fall, det lokalt etablerade företaget för första gången fick kännedom om eller borde ha fått kännedom om den påstådda överträdelsen och kännedom om att investeraren lidit förlust eller skada därav.
7. En begäran om samråd rörande en påstådd överträdelse begången av Europeiska unionen eller en medlemsstat i Europeiska unionen ska sändas till Europeiska unionen.
8. I det fall investeraren inte ingett ett käromål i enlighet med artikel 8.23 inom 18 månader efter inlämnandet av begäran om samråd anses investeraren ha dragit tillbaka sin begäran om samråd och, i tillämpliga fall, sin skrivelse med begäran om utpekande av svaranden, och får inte inge ett käromål enligt detta avsnitt med avseende på samma åtgärder. Denna tidsfrist får förlängas efter överenskommelse mellan de tvistande parterna.

Artikel 8.20

Medling

1. De tvistande parterna får närsomhelst komma överens om att använda sig av medling.
2. Användandet av medling inverkar inte på någon av de tvistande parternas rättsställning eller rättigheter enligt detta kapitel och ska regleras av de bestämmelser som de tvistande parterna enas om, bland annat när så är relevant de regler för medling som antagits av Kommittén för tjänster och investeringar i enlighet med artikel 8.44.3 c.
3. Medlaren ska utses genom överenskommelse mellan de tvistande parterna. De tvistande parterna får även begära att ICSID:s generalsekreterare utser medlaren.
4. De tvistande parterna ska sträva efter att nå en lösning på tvisten inom 60 dagar från det att medlaren har utsetts.
5. Om de tvistande parterna enats om att använda sig av medling ska artiklarna 8.19.6 och 8.19.8 inte vara tillämpliga från och med den dag då de tvistande parterna enades om att använda sig av medling till och med den dag då någon av de tvistande parterna beslutar att avsluta medlingen. En tvistande parts beslut att avsluta medlingen ska överlämnas genom en skrivelse till medlaren och den andra tvistande parten.

Artikel 8.21

Utpekande av svaranden i en tvist med Europeiska unionen eller dess medlemsstater

1. Om en tvist inte kan lösas inom 90 dagar efter det att begäran om samråd lämnats, om begäran rör en påstådd överträdelse av detta avtal begången av Europeiska unionen eller en medlemsstat i Europeiska unionen och om investeraren ämnar inge ett käromål i enlighet med artikel 8.23 ska investeraren sända en skrivelse till Europeiska unionen med begäran om utpekande av svaranden.
2. I den skrivelse som avses i punkt 1 ska anges vilken åtgärd som investeraren avser att inge ett käromål för.
3. Europeiska unionen ska, efter att ha pekat ut svaranden, underrätta investeraren om huruvida det är Europeiska unionen eller en medlemsstat i Europeiska unionen som är svaranden.

4. I det fall en investerare inte underrättats om vem som är utpekad inom 50 dagar efter det att skrivelsen med begäran om utpekande lämnades gäller följande:

- a) Om de åtgärder som anges i skrivelsen uteslutande är åtgärder vidtagna av en medlemsstat i Europeiska unionen ska den medlemsstaten vara svaranden.
- b) Om de åtgärder som anges i skrivelsen innehåller åtgärder vidtagna av Europeiska unionen ska Europeiska unionen vara svaranden.

5. Investeraren får inge ett käromål i enlighet med artikel 8.23 på grundval av det utpekande som gjorts i punkt 3 och, om inget sådant utpekande har meddelats investeraren, på grundval av tillämpning av punkt 4.

6. I det fall Europeiska unionen eller en medlemsstat i Europeiska unionen är svaranden, i enlighet med punkt 3 eller 4, får varken Europeiska unionen eller medlemsstaten i Europeiska unionen hävda att käromålet är ogiltigt eller ogrundat, hävda att tribunalen inte är behörig eller göra någon annan invändning mot käromålet eller skiljedomen med hänvisning till att svaranden inte utsetts korrekt i enlighet med punkt 3 eller identifierats på grundval av tillämpning av punkt 4.

7. Tribunalen ska vara bunden av det utpekande som gjorts i enlighet med punkt 3 och, om inget sådant utpekande har meddelats investeraren, av tillämpningen av punkt 4.

Artikel 8.22

Formföreskrifter och andra krav för ingivande av ett käromål till tribunalen

1. En investerare får inge ett käromål i enlighet med artikel 8.23 endast om investeraren

- a) samtidigt med ingivandet av käromålet även ger sitt medgivande till att tribunalen avgör tvisten i enlighet med förfarandena i detta avsnitt,
- b) medger en frist på minst 180 dagar från inlämnandet av begäran om samråd och, i tillämpliga fall, en frist på minst 90 dagar från överlämnandet av skrivelsen med begäran om utpekande av svaranden,
- c) har uppfyllt kraven i samband med skrivelsen med begäran om utpekande av svaranden,
- d) har uppfyllt kraven i samband med begäran om samråd,
- e) inte anger en åtgärd i sitt käromål som inte angetts i investerarens begäran om samråd,
- f) återkallar eller avbryter ett pågående förfarande vid en tribunal eller domstol enligt nationell eller internationell rätt med avseende på en åtgärd som i käromålet påstås utgöra en överträdelse, och
- g) avstår från sin rätt att väcka talan och att inleda rättsliga förfaranden vid en tribunal eller domstol enligt nationell eller internationell rätt med avseende på en åtgärd som i käromålet påstås utgöra en överträdelse.

2. Om det käromål som inges i enlighet med artikel 8.23 avser förlust eller skada för ett lokalt etablerat företag eller för ett intresse i ett lokalt etablerat företag som investeraren äger eller kontrollerar, direkt eller indirekt, är kraven i punkt 1 f och g tillämpliga både på investeraren och det lokalt etablerade företaget.

3. Kraven i punkt 1 f och g och punkt 2 är inte tillämpliga på ett lokalt etablerat företag om svaranden eller investerarens värdstat har fräntagit investeraren kontrollen över det lokalt etablerade företaget eller på annat sätt hindrar det lokalt etablerade företaget från att uppfylla dessa krav.

4. På begäran av svaranden ska tribunalen förklara sig obehörig om investeraren eller, i tillämpliga fall, det lokalt etablerade företaget inte uppfyller något av de krav som anges i punkterna 1 och 2.

5. Det avstående som avses i punkt 1 g eller punkt 2, beroende på vad som är tillämpligt, ska upphöra att vara tillämpligt

- a) om tribunalen avvisar käromålet på grund av att kraven i punkt 1 eller 2 inte är uppfyllda eller med hänvisning till formföreskrifter eller andra skäl som avser domstols behörighet,

- b) om tribunalen avvisar käromålet i enlighet med artikel 8.32 eller artikel 8.33, eller
- c) om investeraren återkallar sitt käromål, i enlighet med tillämpliga bestämmelser i artikel 8.23.2, inom tolv månader efter det att avdelningen vid tribunalen satts samman.

Artikel 8.23

Ingivande av ett käromål till tribunalen

1. Om en tvist inte lösts genom samråd får ett käromål inges enligt detta avsnitt
 - a) av en investerare från en part för egen räkning, eller
 - b) av en investerare från en part, för ett lokalt etablerat företags räkning som investeraren äger eller direkt eller indirekt kontrollerar.
2. Ett käromål får inges i enlighet med följande regler:
 - a) ICSID-konventionen och arbetsordningen för skiljeförfaranden,
 - b) bestämmelserna för ICSID:s tilläggsregelsystem i fall där villkoren för förfaranden enligt led a inte är tillämpliga,
 - c) Uncitrals skiljedomsregler, eller
 - d) andra regler som de tvistande parterna samtyckt till.
3. I det fall investeraren föreslår regler i enlighet med punkt 2 d ska svaranden svara på investerarens förslag inom 20 dagar efter mottagandet. Om de tvistande parterna inte har enats om sådana regler inom 30 dagar efter mottagandet får investeraren inge ett käromål i enlighet med de regler som anges i punkt 2 a, b och c.
4. För tydlighetens skull påpekas att ett käromål som ingetts enligt punkt 1 b måste uppfylla kraven i artikel 25.1 i ICSID-konventionen.
5. Investeraren får vid inlämnandet av sitt käromål föreslå att en enda medlem av tribunalen ska pröva käromålet. Svaranden ska beakta denna begäran välvilligt, särskilt om investeraren är ett litet eller medelstort företag eller om den kompensation eller det skadestånd som begärs är förhållandevis ringa.
6. De regler i punkt 2 som är tillämpliga är de som var i kraft den dag då käromålet eller käromålen ingavs till tribunalen enligt detta avsnitt, om inte annat följer av de särskilda regler som fastställs i detta avsnitt och som kompletteras av de regler som antagits i enlighet med artikel 8.44.3 b.
7. Ett käromål har ingetts för tvistlösning enligt detta avsnitt när
 - a) den framställning som avses i artikel 36.1 i ICSID-konventionen har mottagits av ICSID:s generalsekreterare,
 - b) den begäran som avses i artikel 2 i schema C i bestämmelserna för ICSID:s tilläggsfacilitet har mottagits av ICSID:s sekretariat,
 - c) det meddelande som avses i artikel 3 i Uncitrals skiljedomsregler har mottagits av svaranden, eller
 - d) begäran eller meddelandet om inledande av ett förfarande har mottagits av svaranden i enlighet med de regler som överenskommit i enlighet med punkt 2 d.
8. Varje part ska underrätta den andra parten om till vilken plats investerarna ska sända meddelanden, skrivelser och andra dokument som sänds enligt detta avsnitt. Varje part ska säkerställa att denna information offentliggörs.

Artikel 8.24

Förfaranden inom ramen för andra internationella avtal

När ett käromål inges enligt detta avsnitt och ett annat internationellt avtal och

- a) det finns risk för överlappande kompensation, eller
- b) det andra internationella käromålet skulle kunna få stor inverkan på lösningen av det käromål som ingetts enligt detta avsnitt,

ska tribunalen så snart som möjligt efter det att den hört de tvistande parterna skjuta upp sina förfaranden eller på annat sätt se till att de förfaranden som inlets i enlighet med ett annat internationellt avtal beaktas i dess beslut eller skiljedom.

Artikel 8.25

Medgivande till att tribunalen avgör tvisten

1. Svarandens medgivande till att tribunalen avgör tvisten ska ske i enlighet med förfarandena i detta avsnitt.
2. Samtycke enligt punkt 1 och ingivande av ett käromål till tribunalen enligt detta avsnitt ska uppfylla kraven i
 - a) Artikel 25 i ICSID-konventionen och kapitel II i schema C i bestämmelserna för ICSID:s tilläggsfacilitet vad gäller skriftligt samtycke från de tvistande parterna, och
 - b) Artikel II i New York-konventionen vad gäller ett skriftligt avtal.

Artikel 8.26

Finansiering från tredje part

1. I de fall det förekommer finansiering från tredje part ska den tvistande part som erhåller denna finansiering lämna uppgift om namn och adress för den tredje part som bidragit med finansiering.
2. Dessa uppgifter ska lämnas samtidigt med ingivandet av käromålet eller, om finansieringsöverenskommelsen ingås eller donationen eller bidraget görs efter ingivandet av käromålet, så snart som möjligt efter det att överenskommelsen ingåtts eller donationen eller bidraget gjorts.

Artikel 8.27

Inrättande av tribunalen

1. Den tribunal som inrättas enligt detta avsnitt ska behandla käromål som ingetts i enlighet med artikel 8.23.
2. Gemensamma Ceta-kommittén ska vid ikraftträdandet av detta avtal utse femton medlemmar av tribunalen. Fem av tribunalens medlemmar ska vara medborgare eller varaktigt bosatta i en medlemsstat i Europeiska unionen, fem ska vara medborgare eller varaktigt bosatta i Kanada ⁽¹⁾ och fem ska vara medborgare eller varaktigt bosatta i tredjeländer.
3. Gemensamma Ceta-kommittén får besluta att öka eller minska antalet medlemmar i tribunalen med en faktor tre. Ytterligare utnämningar ska ske på samma villkor som i punkt 2.
4. Tribunalens medlemmar ska uppfylla nödvändiga villkor för utövandet av domarämbeten i hemlandet eller vara jurister med allmänt erkända kvalifikationer. De ska ha dokumenterad erfarenhet inom internationell rätt. Det är önskvärt att de har erfarenhet särskilt inom internationell investeringsrätt, internationell handelsrätt och tvistlösning inom ramen för internationella investerings- eller handelsavtal.

⁽¹⁾ Varje part får i stället föreslå för utseende upp till fem medlemmar av tribunalen av vilken nationalitet som helst. I sådant fall ska en sådan medlem av tribunalen anses vara medborgare eller fast bosatt i den part som föreslog att han eller hon skulle utnämnas i enlighet med denna artikel.

5. De medlemmar av tribunalen som utsetts enligt detta avsnitt ska utses för en period av fem år, som kan förlängas en gång. Sju av de femton personer som utnämns direkt efter detta avtals ikraftträdande, vilka ska väljas ut genom lottnings, ska dock ha en mandattid förlängd till sex år. Vakanser ska fyllas så snart de uppstår. En person som utnämns som ersättare för en medlem av tribunalen vars mandattid ännu inte löpt ut ska inneha platsen under återstoden av företrädarens mandatperiod. En medlem av tribunalen som ingår i en avdelning vid tribunalen då hans eller hennes mandatperiod löper ut ska i princip kunna fortsätta att ingå i divisionen till dess att den slutgiltiga skiljedomen meddelats.
6. Tribunalen ska pröva ärenden i avdelningar som består av tre medlemmar av tribunalen, varav en ska vara medborgare eller varaktigt bosatt i en medlemsstat i Europeiska unionen, en ska vara medborgare eller varaktigt bosatt i Kanada och en ska vara medborgare eller varaktigt bosatt i ett tredjeland. Den medlem av tribunalen som är medborgare eller varaktigt bosatt i ett tredjeland ska vara ordförande för avdelningen.
7. Inom 90 dagar efter det att ett käromål ingetts i enlighet med artikel 8.23 ska tribunalens ordförande utse de medlemmar av tribunalen som ska ingå i den avdelning vid tribunalen som ska pröva ärendet på rotationsbasis, varvid det ska säkerställas att avdelningens sammansättning är slumpmässig och oförutsägbar och att alla medlemmar av tribunalen ges samma möjlighet att ingå.
8. Tribunalens ordförande och vice ordförande ska ansvara för organisatoriska frågor och utses för en mandatperiod av två år genom lottnings bland de medlemmar av tribunalen som är medborgare eller varaktigt bosatta i ett tredjeland. De ska inneha sitt uppdrag på rotationsbasis genom lottdragning av Gemensamma Ceta-kommitténs ordförande. Vice ordföranden träder i ordförandens ställe när ordföranden inte är tillgänglig.
9. Trots vad som sägs i punkt 6 får de tvistande parterna komma överens om att ett ärende ska prövas av en enda medlem av tribunalen som ska utses slumpmässigt bland de medlemmar som är medborgare eller varaktigt bosatta i ett tredjeland. Svaranden ska välvilligt beakta en begäran från käranden om att ärendet ska prövas av en enda medlem av tribunalen, särskilt om käranden är ett litet eller medelstort företag eller om den kompensation eller det skadestånd som begärs är förhållandevis ringa. En sådan begäran ska göras innan avdelningen vid tribunalen sätts samman.
10. Tribunalen får fastställa sina egna arbetsmetoder.
11. Medlemmarna av tribunalen ska säkerställa att de finns tillgängliga och kan utföra de uppgifter som anges i detta avsnitt.
12. För att kunna säkerställa att de är tillgängliga ska tribunalens medlemmar betalas ett månatligt förhandsarvode som ska fastställas av Gemensamma Ceta-kommittén.
13. Det arvode som avses i punkt 12 ska betalas till lika delar av båda parter till ett konto som förvaltas av ICSID:s sekretariat. I det fall en av parterna inte betalar sin del av arvodet kan den andra parten välja att betala. Alla sådana arvodesbelopp som eventuellt inte betalats in av en part ska utkrävas, med lämplig ränta.
14. Såvida inte Gemensamma Ceta-kommittén antar ett beslut i enlighet med punkt 15 ska de arvoden och omkostnader som utgår till de medlemmar av tribunalen som ingår i en avdelning som satts samman för att pröva ett käromål, bortsett från de arvoden som avses i punkt 12, vara de som fastställs i enlighet med föreskrift 14.1 i de administrativa och finansiella föreskrifter till ICSID-konventionen som är i kraft den dag då käromålet lämnas in, och tribunalen ska fördela dem mellan de tvistande parterna i enlighet med artikel 8.39.5.
15. Gemensamma Ceta-kommittén får, genom ett beslut, omvandla förhandsarvodet och andra arvoden och omkostnader till en fast lön och fatta beslut om närmare bestämmelser och villkor.
16. ICSID:s sekretariat ska fungera som sekretariat för tribunalen och tillhandahålla den lämpligt stöd.
17. Om Gemensamma Ceta-kommittén inte gjort de utseenden som avses i punkt 2 inom 90 dagar från den dag då käromålet ingavs för tvistlösning ska ICSID:s generalsekreterare, på begäran av en av de tvistande parterna, utse en avdelning som består av tre medlemmar av tribunalen, såvida inte de tvistande parterna enats om att ärendet ska prövas av en enda medlem av tribunalen. ICSID:s generalsekreterare ska utse de berörda personerna genom ett slumpmässigt urval bland de befintliga nomineringarna. ICSID:s generalsekreterare får inte utse en medborgare eller varaktigt bosatt i vare sig Kanada eller en medlemsstat i Europeiska unionen till ordförande, såvida inte de tvistande parterna enas om annat.

Artikel 8.28

Överprövningstribunal

1. Härmed inrättas en överprövningstribunal som ska överpröva skiljedomar som meddelats enligt detta avsnitt.
2. Överprövningstribunalen får fastställa, ändra eller upphäva tribunalens skiljedom på grundval av
 - a) felaktig tillämpning eller tolkning av tillämplig lagstiftning,
 - b) uppenbara fel vid bedömningen av fakta, bland annat bedömningen av relevant inhemsk lagstiftning,
 - c) de grunder som anges i artikel 52.1 a–e i ICSID-konventionen, i den utsträckning som de inte täcks av punkterna a och b.
3. Medlemmarna av överprövningstribunalen ska utses genom ett beslut av Gemensamma Ceta-kommittén samtidigt med det beslut som anges i punkt 7.
4. Medlemmarna av överprövningstribunalen ska uppfylla de krav som anges i artikel 8.27.4 och följa artikel 8.30.
5. Den avdelning vid överprövningstribunalen som satts samman för att pröva överklagandet ska bestå av tre slumpmässigt utsedda medlemmar av överprövningstribunalen.
6. Artiklarna 8.36 och 8.38 ska tillämpas på förfaranden i överprövningstribunalen.
7. Gemensamma Ceta-kommittén ska omgående anta ett beslut om följande administrativa och organisatoriska aspekter av överprövningstribunalens funktionssätt:
 - a) Administrativt stöd.
 - b) Förfaranden för inledande och handläggning av överklaganden och förfaranden för att hänskjuta ett ärende tillbaka till tribunalen för att om så är lämpligt anpassa skiljedomen.
 - c) Förfaranden för att fylla vakanser i överprövningstribunalen och i en avdelning vid överprövningstribunalen som satts samman för att pröva ett ärende.
 - d) Ersättning till medlemmarna av överprövningstribunalen.
 - e) Bestämmelser rörande kostnaderna för överklaganden.
 - f) Antalet medlemmar av överprövningstribunalen.
 - g) Alla andra aspekter som den anser vara viktiga för att överprövningstribunalen ska kunna fungera väl.
8. Kommittén för tjänster och investeringar ska regelbundet se över överprövningstribunalens funktionssätt och får lämna rekommendationer till Gemensamma Ceta-kommittén. Gemensamma Ceta-kommittén får om så är nödvändigt ändra det beslut som anges i punkt 7.
9. När det beslut som anges i punkt 7 har antagits
 - a) får en tvistande part överklaga en skiljedom enligt detta avsnitt till överprövningstribunalen inom 90 dagar efter det att skiljedomen meddelats,
 - b) ska en tvistande part inte söka att ompröva, återförvisa, upphäva, ändra eller inleda något annat liknande förfarande vad gäller en skiljedom enligt detta avsnitt,

- c) ska en skiljedom som meddelats i enlighet med artikel 8.39 inte anses vara slutgiltig och inga åtgärder vidtas för att verkställa en skiljedom till dess att antingen
- i) 90 dagar förflutit sedan tribunalen meddelat skiljedomen och inget överklagandeförfarande har inletts,
 - ii) ett överklagande som inletts antingen avvisats eller återkallats, eller
 - iii) 90 dagar har förflutit sedan överprövningstribunalens skiljedom och överprövningstribunalen inte hänskjutit ärendet tillbaka till tribunalen,
- d) ska en slutlig skiljedom som meddelats av överprövningstribunalen anses vara en slutlig skiljedom med avseende på artikel 8.41, och
- e) ska artikel 8.41.3 inte vara tillämplig.

Artikel 8.29

Inrättande av en multilateral investeringstribunal och en överprövningsmekanism

Parterna ska tillsammans med andra handelspartner verka för inrättandet av en multilateral investeringstribunal och överprövningsmekanism för att lösa investeringstvister. När en sådan multilateral mekanism inrättats ska Gemensamma Ceta-kommittén anta ett beslut som fastställer att investeringstvister enligt detta avsnitt ska avgöras inom ramen för den multilaterala mekanismen samt vidta lämpliga övergångsarrangemang.

Artikel 8.30

Etiska regler

1. Medlemmarna av tribunalen ska vara oberoende. De ska inte vara knutna till någon regering. ⁽¹⁾ De ska inte ta emot instruktioner från någon organisation eller regering vad gäller frågor som har samband med tvisten. De ska inte delta i handläggningen av tvister som direkt eller indirekt skulle skapa intressekonflikter. De ska följa det internationella advokatsamfundets riktlinjer för intressekonflikter vid internationella skiljedomsförfaranden (*International Bar Association Guidelines on Conflicts of Interest in International Arbitration*) och alla eventuella kompletterande regler som antagits i enlighet med artikel 8.44.2. De ska dessutom när de utsetts avstå från att agera som ombud eller partsutsedd expert eller partsutsett vittne i en pågående eller ny investeringstvist enligt detta eller något annat internationellt avtal.

2. Om en tvistande part anser att en medlem av tribunalen har en intressekonflikt kan den uppmana ordföranden för Internationella domstolen att anta ett beslut om invändningen mot utseendet av medlemmen i fråga. Varje meddelande om invändning ska sändas till ordföranden för Internationella domstolen inom 15 dagar efter den dag då den tvistande parten underrättades om sammansättningen av avdelningen vid tribunalen, eller inom 15 dagar efter det att relevanta fakta kom till dennes kännedom om dessa fakta inte rimligen kunde ha varit kända vid tidpunkten för sammansättningen av avdelningen. Meddelandet om invändning ska ange skälen till invändningen.

3. Om den medlem av tribunalen det gjorts invändning mot inom 15 dagar efter dagen för meddelandet om invändning inte har valt att avgå från avdelningen kan ordföranden för Internationella domstolen, efter att ha tagit del av de tvistande parternas synpunkter och efter att ha gett medlemmen av tribunalen tillfälle att lämna synpunkter, fatta beslut om invändningen. Ordföranden för Internationella domstolen ska bemöda sig om att fatta ett beslut och underrätta de tvistande parterna och de andra medlemmarna av avdelningen inom 45 dagar efter mottagandet av meddelandet om invändning. En vakans som uppstår till följd av att en medlem av tribunalen diskvalificerats eller avgått ska skyndsamt fyllas.

4. Efter en motiverad rekommendation från tribunalens ordförande eller genom ett gemensamt initiativ kan parterna genom ett beslut av Gemensamma Ceta-kommittén avsätta en medlem av tribunalen om hans eller hennes agerande är oförenligt med de skyldigheter som anges i punkt 1 och ett fortsatt deltagande som medlem i tribunalen.

⁽¹⁾ För tydlighetens skull påpekas att det faktum att en person uppstår ersättning från en myndighet eller regering innebär inte i sig att han eller hon är obehörig.

Artikel 8.31

Tillämplig lagstiftning och tolkning

1. När den tribunal som inrättas enligt detta avsnitt fattar sitt beslut ska den tillämpa detta avtal såsom det tolkas i enlighet med Wienkonventionen om traktaträtten och andra regler och principer i den internationella rätten som är tillämpliga mellan parterna.
2. Tribunalen ska inte vara behörig att fastställa om en åtgärd, som påstås utgöra en överträdelse av detta avtal, är laglig i enlighet med en parts inhemsk rätt. För tydlighetens skull påpekas att tribunalen vid fastställandet av om en åtgärd är att anse som förenlig med detta avtal, om så är lämpligt, kan ta hänsyn till en parts inhemsk rätt som sakomständigheter. I detta sammanhang ska tribunalen följa den gällande tolkningen som den inhemsk rätten som görs av domstolarna eller myndigheterna i den parten och den tolkning som tribunalen gör av den inhemsk rätten ska inte vara bindande för domstolarna och myndigheterna i den parten.
3. Om allvarliga problem uppstår när det gäller tolkningen som kan inverka på investeringar kan Kommittén för tjänster och investeringar, enligt artikel 8.44.3 a, rekommendera Gemensamma Ceta-kommittén att anta tolkningar av detta avtal. En tolkning antagen av Gemensamma Ceta-kommittén ska vara bindande för den tribunal som inrättas enligt detta avsnitt. Gemensamma Ceta-kommittén får besluta att en tolkning ska vara bindande från och med en viss dag.

Artikel 8.32

Käromål som uppenbart saknar rättslig relevans

1. Svaranden får, senast 30 dagar efter det att avdelningen vid tribunalen satts samman, och under alla omständigheter innan avdelningens första sammanträde, göra en invändning om att ett käromål uppenbart saknar rättslig relevans.
2. En invändning ska inte göras enligt punkt 1 om svaranden har inkommit med en invändning enligt artikel 8.33.
3. Svaranden ska så utförligt som möjligt ange grunden för invändningen.
4. Efter det att tribunalen tagit emot en invändning enligt denna artikel ska den avbryta prövningen av sakfrågan och fastställa en tidsplan för att pröva invändningen i överensstämmelse med de andra tidsplaner den kan ha fastställt för att pröva andra eventuella preliminära frågor.
5. Tribunalen ska, efter att ha gett de tvistande parterna tillfälle att lägga fram sina synpunkter, vid sitt första sammanträde eller omedelbart därefter, utfärda ett beslut eller meddela en skiljedom samt ange skälen härför. Tribunalen ska i detta sammanhang anse de påstådda faktiska omständigheterna som riktiga.
6. Denna artikel ska inte inverka på tribunalens behörighet att ta upp andra invändningar som en preliminär fråga eller rätten för en svarande att göra invändningar, under förfarandets gång, om att ett käromål saknar rättslig relevans.

Artikel 8.33

Käromål utan rättslig grund

1. Utan att det påverkar tribunalens behörighet att ta upp andra invändningar som en preliminär fråga eller en svarandes rätt att göra sådana invändningar vid lämplig tidpunkt, ska tribunalen som en preliminär fråga ta upp och fatta beslut om eventuella invändningar från svaranden som går ut på att ett käromål, eller någon del av ett käromål, som lämnats in i enlighet med artikel 8.23, av rättsliga skäl inte är ett käromål för vilket en skiljedom till förmån för käranden kan göras enligt detta avsnitt, även om de påstådda faktiska omständigheterna skulle antas vara riktiga.

2. En invändning enligt punkt 1 ska lämnas in till tribunalen senast den dag då tribunalen fastställt för svaranden att inkomma med sin svarsinlägga.

3. Om en invändning gjorts i enlighet med artikel 8.32 kan tribunalen, med hänsyn tagen till omständigheterna för invändningen, avstå från att, enligt de förfaranden som anges i denna artikel, behandla en invändning som inkommit i enlighet med punkt 1.

4. Efter det att tribunalen tagit emot en invändning enligt punkt 1 och, när så är lämpligt, meddelat ett beslut enligt punkt 3, ska den avbryta prövningen av sakfrågan, fastställa en tidsplan för att pröva invändningen i överensstämmelse med de andra tidsplaner den kan ha fastställt för att pröva andra eventuella preliminära frågor och utfärda ett beslut eller en skiljedom om invändningen, med angivande av skälen härför.

Artikel 8.34

Interimistiska skyddsåtgärder

Tribunalen kan fatta beslut om interimistiska skyddsåtgärder i syfte att skydda en tvistande parts rättigheter eller för att säkerställa att tribunalens befogenheter kan utövas till fullo, vilket bland annat kan omfatta ett beslut om att bevara bevisning som innehas eller kontrolleras av en tvistande part eller åtgärder för att skydda tribunalens behörighet. Tribunalen ska inte förordna om kvarstad eller ålägga tillämpning av den åtgärd som påstås utgöra en överträdelse enligt artikel 8.23. Vid tillämpningen av denna artikel omfattar ett beslut en rekommendation.

Artikel 8.35

Avbrytande

Om investeraren efter ingivandet av ett käromål enligt detta avsnitt inte vidtar några steg i förfarandet under 180 dagar i följd eller en period som parterna kommit överens om anses investeraren ha återkallat sitt käromål och ha avbrutit förfarandet. Tribunalen ska, på begäran av svaranden, och efter ett meddelande till de tvistande parterna, konstatera avbrytandet i ett beslut. Efter det att beslutet meddelats ska tribunalen inte längre vara behörig.

Artikel 8.36

Transparens i samband med förfarandena

1. Uncitrals regler om transparens, anpassade i enlighet med detta kapitel, ska tillämpas i samband med förfaranden enligt detta avsnitt.

2. Begäran om samråd, skrivelsen med begäran om utpekande av svaranden, skrivelsen med utpekande av svaranden, överenskommelsen om medling, meddelandet om avsikt att invända mot utseendet av en medlem av tribunalen, beslutet om invändningen mot en medlem av tribunalen och begäran om konsolidering ska ingå i förteckningen över de handlingar som ska offentliggöras enligt artikel 3.1 i Uncitrals regler om transparens.

3. Bevismaterial ska ingå i förteckningen över de handlingar som ska offentliggöras enligt artikel 3.2 i Uncitrals regler om transparens.

4. Utan hinder av artikel 2 i Uncitrals regler om transparens ska Kanada eller Europeiska unionen, allt efter omständigheterna, innan tribunalen inrättas i god tid offentliggöra relevanta handlingar i enlighet med punkt 2, varvid redigering ska vidtas för att skydda konfidentiell eller skyddad information. Handlingarna kan offentliggöras genom att de meddelas till det centrala dokumentregistret.

5. Utfrågningar i tribunalen ska vara öppna för allmänheten. Tribunalen ska, i samråd med de tvistande parterna, fastställa lämpliga logistiska arrangemang för att underlätta tillträdet till dessa utfrågningar för allmänheten. Om tribunalen fastställer att det är nödvändigt att skydda konfidentiell eller skyddad information ska den fastställa lämpliga arrangemang för att den del av utfrågningen som behöver detta slags skydd kan hållas privat.

6. Detta kapitel får inte tolkas så att en svarande måste undanhålla sådan information från allmänheten som måste utlämnas enligt dess lagstiftning. Svaranden ska tillämpa denna lagstiftning på ett sätt som tar hänsyn till behovet av att skydda sådan information från utlämnande som har fastställts vara konfidentiell eller skyddad information.

Artikel 8.37

Informationsutbyte

1. En tvistande part kan till andra personer som har anknytning till förfarandet, bland annat vittnen och experter, utlämna sådana oredigerade handlingar som den anser krävas under ett förfarande enligt detta avsnitt. Den tvistande parten ska emellertid se till att dessa personer skyddar den konfidentiella eller skyddade information som finns i dessa handlingar.

2. Detta avtal ska inte hindra en svarande från att till tjänstemän, såsom tillämpligt, i Europeiska unionen, Europeiska unionens medlemsstater och på subnationella förvaltningsnivåer, utlämna sådana oredigerade handlingar som den anser krävas under ett förfarande enligt detta avsnitt. Svaranden ska emellertid se till att dessa tjänstemän skyddar den konfidentiella eller skyddade information som finns i dessa handlingar.

Artikel 8.38

Avtalspart som inte är en tvistande part

1. Svaranden ska inom 30 dagar efter mottagandet eller omgående efter det att en tvist som omfattar konfidentiell eller skyddad information har lösts, till den avtalspart som inte är en tvistande part överlämna

a) en begäran om samråd, en skrivelse med begäran om utpekande av svaranden, en skrivelse med utpekande av svaranden, ett käromål som ingetts i enlighet med artikel 8.23, en begäran om konsolidering och alla andra handlingar som är bifogade dessa handlingar,

b) på begäran

i) yrkanden, inlagor, resuméer av sakförhållanden, ansökningar och andra inlagor från en tvistande part till tribunalen,

ii) skriftliga inlagor till tribunalen i enlighet med artikel 4 i Uncitrals regler om transparens,

iii) tillgängliga protokoll från och utskrifter av utfrågningar i tribunalen,

iv) avgöranden, skiljedomar och beslut från tribunalen, och

c) på begäran av den avtalspart som inte är en tvistande part, och på dennes beakostnad, all eller en del av den bevisning som lagts fram för tribunalen, såvida inte den begärda bevisningen är offentligt tillgänglig.

2. Tribunalen ska godta eller, efter samråd med de tvistande parterna, uppmana den avtalsparten som inte är en tvistande part att inkomma med muntliga eller skriftliga inlagor rörande tolkningen av detta avtal. Den avtalspart som inte är en tvistande part får närvara vid utfrågningar som hålls enligt detta avsnitt.

3. Tribunalen får inte dra några slutsatser av att det inte inkommit några inlagor i enlighet med punkt 2.

4. Tribunalen ska se till att de tvistande parterna ges rimlig möjlighet att inkomma med synpunkter på alla inlagor från den avtalspart som inte är en tvistande part.

Artikel 8.39

Slutlig skiljedom

1. När tribunalen meddelar en slutlig skiljedom mot svaranden kan den endast tilldöma, var för sig eller tillsammans,
 - a) ekonomiskt skadestånd och tillämplig ränta
 - b) återställande av egendom, varvid det ska anges i skiljedomen att svaranden i stället för återställande får erlagga ett ekonomiskt skadestånd som ska fastställas på ett sätt som är förenligt med artikel 8.12 och motsvara ett skäligt marknadsvärde för egendomen vid tidpunkten omedelbart innan det att expropriationen ägde rum eller den nära förestående expropriationen blev känd, beroende på vilket som inträffar först, med tillägg för tillämplig ränta.
2. Om inte annat följer av punkterna 1 och 5 gäller att om ett käromål inges i enlighet med artikel 8.23.1 b
 - a) ska en skiljedom om ekonomiskt skadestånd och tillämplig ränta ange att summan ska betalas till det lokalt etablerade företaget,
 - b) ska en skiljedom om återställande av egendom ange att återställandet ska ske till det lokalt etablerade företaget,
 - c) ska en skiljedom om kostnaderna till förmån för investeraren ange att kostnaderna ska betalas till investeraren, och
 - d) ska skiljedomen ange att den inte inverkar på de rättigheter som en person, med undantag för en person som har gjort ett avstående enligt artikel 8.22, kan ha på sådant ekonomiskt skadestånd eller sådan egendom som tilldömts i enlighet med en avtalsparts lagstiftning.
3. Det ekonomiska skadeståndet får inte vara större än den skada som investeraren eller, i tillämpliga fall, det lokalt etablerade företaget lidit, med avdrag för allt skadestånd och all kompensation som eventuellt redan tillhandahållits. Vid beräkningen av det ekonomiska skadeståndet ska tribunalen även göra avdrag för att ta hänsyn till allt eventuellt återställande av egendom eller upphävande eller ändring av åtgärden.
4. Tribunalen ska inte utdöma straffskadestånd.
5. Tribunalen ska besluta att kostnaderna för förfarandet ska betalas av den förlorande tvistande parten. I undantagsfall kan skiljedomstolen dela upp dessa kostnader mellan de tvistande parterna, om den anser att en uppdelning är lämplig med hänsyn till omständigheterna i ärendet. Andra skäliga kostnader, inklusive ombudskostnader och kostnader för juridiskt bistånd, ska betalas av den förlorande tvistande parten, om inte tribunalen beslutar att en sådan fördelning av kostnaderna inte är rimlig med hänsyn till omständigheterna i ärendet. Om endast vissa delar av käromålet har godtagits ska fördelningen av kostnaderna ske proportionellt efter antalet eller omfattningen av de delar av käromålet som godtagits.
6. Gemensamma Ceta-kommittén ska överväga kompletterande regler som syftar till att minska den ekonomiska bördan för de käreande som är fysiska personer eller små och medelstora företag. Sådana kompletterande regler kan ta hänsyn särskilt till sådana käreandes ekonomiska resurser och storleken på den kompensation som yrkats.
7. Tribunalen och de tvistande parterna ska göra sitt yttersta för att säkerställa att tvistlösningsförfarandet genomförs i rimlig tid. Tribunalen ska meddela sin slutliga skiljedom inom 24 månader från och med den dag käromålet ingavs i enlighet med artikel 8.23. Om tribunalen begär ytterligare tid för att meddela sin slutliga skiljedom ska den motivera detta för de tvistande parterna.

Artikel 8.40

Ersättning eller annan kompensation

Svaranden får inte göra gällande, och tribunalen ska inte godta, som svaromål, genkäromål, kvittningsyrkanden eller kvittningsinsivändning eller av något annat skäl, att en investerare eller, i tillämpliga fall, ett lokalt etablerat företag, har fått eller kommer att få ersättning eller annan kompensation, enligt ett avtal om försäkring eller garanti, för hela eller en del av den kompensation som yrkats i en tvist som inletts enligt detta avsnitt.

Artikel 8.41

Verkställighet av skiljedomar

1. En skiljedom som meddelats enligt detta avsnitt ska vara bindande mellan parterna i tvisten vad gäller det specifika ärendet.
2. Om inte annat följer av punkt 3 ska en tvistande part utan dröjsmål erkänna och följa en skiljedom.
3. En tvistande part får begära verkställighet av en slutlig skiljedom först när
 - a) vad gäller en slutlig skiljedom som meddelats inom ramen för ICSID-konventionen:
 - i) 120 dagar förflutit från den dag då skiljedomen meddelades och ingen av de tvistande parterna begärt ändring eller upphävande av skiljedomen, eller
 - ii) verkställigheten av skiljedomen har förklarats vilande och ändrings- eller upphävandeförfarandet har slutförts.
 - b) vad gäller en slutlig skiljedom som meddelats inom ramen för bestämmelserna för ICSID:s tilläggsfacilitet, Uncitrals skiljedomsregler eller några andra regler som är tillämpliga enligt artikel 8.23.2 d:
 - i) 90 dagar förflutit från den dag då skiljedomen meddelades och ingen av de tvistande parterna inlett ett förfarande för att ändra eller upphäva skiljedomen, eller
 - ii) verkställighet av skiljedomen har förklarats vilande och en domstol avisat eller bifallit en begäran om att ändra, återförvisa eller upphäva skiljedomen och det inte gjorts något ytterligare överklagande.
4. Verkställigheten av skiljedomar ska styras av de bestämmelser om verkställighet av domar eller skiljedomar som gäller där verkställigheten ska ske.
5. En slutlig skiljedom som meddelats enligt detta avsnitt ska anses vara en skiljedom avseende ett käromål som uppkommit i samband med ett kommersiellt förhållande eller en kommersiell transaktion i enlighet med artikel 1 i New York-konventionen.
6. För tydlighetens skull påpekas att om ett käromål ingivits enligt artikel 8.23.2 a ska en slutlig skiljedom meddelad enligt detta avsnitt anses vara en skiljedom enligt kapitel IV, avsnitt 6 i ICSID-konventionen.

Artikel 8.42

Parternas roll

1. En part ska inte inge internationella käromål beträffande käromål som ingetts i enlighet med artikel 8.23 såvida inte den andra parten har underlåtit att iakttä och följa den skiljedom som meddelats i tvisten.
2. Punkt 1 ska inte utesluta möjligheten till tvistlösning enligt kapitel 29 (Tvistlösning) i fråga om en åtgärd med allmän räckvidd, även om åtgärden påstås ha överträtt avtalet när det gäller en viss investering för vilken ett käromål har ingetts i enlighet med artikel 8.23, och ska inte påverka tillämpningen av artikel 8.38.
3. Punkt 1 hindrar inte informella utbyten som har som enda syfte att underlätta en lösning av en tvist.

Artikel 8.43

Konsolidering

1. Om två eller flera käromål som har ingetts separat i enlighet med artikel 8.23 har en juridisk eller saklig fråga gemensam och följer av samma händelser eller omständigheter, får en tvistande part eller de tvistande parterna tillsammans begära att en separat avdelning vid tribunalen inrättas i enlighet med denna artikel och att denna avdelning utfärdar ett beslut om konsolidering (nedan kallad *begäran om konsolidering*).

2. Den tvistande part som begär ett beslut om konsolidering ska först anmäla detta till de tvistande parter som enligt den bör omfattas av beslutet.

3. Om de tvistande parter som delgivits anmälningar enligt punkt 2 har kommit överens om att begära ett konsolideringsbeslut får de lämna en gemensam begäran om att det inrättas en särskild avdelning vid tribunalen och att ett beslut om konsolidering fattas enligt denna artikel. Om de tvistande parter som delgivits anmälningar enligt punkt 2 inte har kommit överens om att begära ett konsolideringsbeslut inom 30 dagar från anmälan, kan en tvistande part lämna en begäran om att det inrättas en särskild avdelning vid tribunalen och att ett beslut om konsolidering fattas enligt denna artikel.

4. Begäran ska lämnas skriftligen till tribunalens ordförande och till alla de tvistande parter som ska omfattas av beslutet och den ska omfatta följande:
 - a) Namn och adress för de tvistande parter som ska omfattas av beslutet.
 - b) Det käromål, eller de delar av käromålet, som ska omfattas av beslutet.
 - c) Skälen till begäran.

5. Om en begäran om konsolidering omfattar fler än en svarande ska alla sådana svarandes samförstånd inhämtas.

6. De regler som är tillämpliga på förfarandet enligt denna artikel ska bestämmas enligt följande:
 - a) Om alla käromål som omfattas av en begäran om konsolidering har ingetts för tvistlösning enligt samma regler enligt artikel 8.23 ska dessa regler tillämpas.
 - b) Om de käromål som omfattas av en begäran om konsolidering inte har lämnats till skiljedom enligt samma tvistlösningsförfarande
 - i) kan investerarna gemensamt komma överens om bestämmelserna enligt artikel 8.23.2, eller
 - ii) om investerarna inte kan enas om tillämpliga regler inom 30 dagar efter det att tribunalens ordförande mottagit en begäran om konsolidering, ska Uncitrals skiljedsregler tillämpas.

7. Tribunalens ordförande ska, efter mottagandet av en begäran om konsolidering och i enlighet med kraven i artikel 8.27.7, inrätta en ny avdelning (nedan kallad *konsolideringsavdelning*) vid tribunalen, som ska ha behörighet för vissa eller alla käromål, helt eller delvis, som är föremål för en gemensam begäran om konsolidering.

8. Om konsolideringsavdelningen vid tribunalen, efter att ha hört de tvistande parterna, anser att käromål som ingetts i enlighet med artikel 8.23 har en juridisk eller saklig fråga gemensam och följer av samma händelser eller omständigheter, och att konsolidering bäst skulle bidra till en rättvis och effektiv lösning av käromålen och till enhetlighet i fråga om skiljedomarna får tribunalens konsolideringsavdelning genom beslut, helt eller delvis, förklara sig behörig för vissa eller alla av käromålen.

9. Om en konsolideringsavdelning vid tribunalen har förklarat sig behörig enligt punkt 8 kan en investerare som har ingett ett käromål i enlighet med artikel 8.23, och vars käromål inte har konsoliderats, genom en skriftlig begäran till tribunalen be att få inkluderas i beslutet, förutsatt att framställa överensstämmelse med kraven i punkt 4. Konsolideringsavdelningen vid tribunalen ska medge konsolidering om den är förvissad om att villkoren i punkt 8 är uppfyllda och att beviljandet av en sådan begäran inte innebär någon orimlig börda för eller på ett otillbörligt sätt påverkar de tvistande parterna eller i onödan stör förhandlingarna. Innan konsolideringsavdelningen vid tribunalen utfärdar ett sådant beslut ska den samråda med de tvistande parterna.

10. På begäran av en tvistande part får en konsolideringsavdelning vid tribunalen som inrättats enligt denna artikel, i avvaktan på det beslut som den fattar enligt punkt 8, besluta att förfarandet i den avdelning vid tribunalen som inrättats enligt artikel 8.27.7 förklaras vilande, såvida inte den senare tribunalen redan har skjutit upp sitt förfarande.

11. Den avdelning vid tribunalen som inrättats enligt artikel 8.27.7 ska överläta behörighet när det gäller de käromål, eller delar av dessa, för vilka den konsolideringsavdelning vid tribunalen som inrättats enligt denna artikel har förklarat sig behörig.

12. Skiljedomar som avges av en konsolideringsavdelning vid tribunalen som inrättats enligt denna artikel för de käromål, eller delar av dessa, för vilka den har förklarat sig behörig, ska vara bindande för den avdelning vid tribunalen som inrättats enligt artikel 8.27.7 i fråga om dessa käromål eller delar av dessa.

13. Investerarare får återkalla käromål enligt detta avsnitt som är föremål för konsolidering, och sådana käromål får inte inges på nytt i enlighet med artikel 8.23. Om återkallandet görs senast 15 dagar efter mottagandet av meddelandet om konsolidering ska investerarens tidigare ingivande av käromålet inte hindra regressrätt vid annan tvistlösning än enligt detta avsnitt.

14. På begäran av en investerare får en konsolideringsavdelning vid tribunalen vidta sådana åtgärder som den anser vara lämpliga för att säkerställa att investerarens konfidentiella eller skyddade uppgifter inte röjs för andra investerare. Sådana åtgärder kan inbegripa inlämning av redigerade versioner av handlingar som innehåller konfidentiella eller skyddade uppgifter till de andra investerarna eller att delar av utfrågningar hålls inom stängda dörrar.

Artikel 8.44

Kommittén för tjänster och investeringar

1. Kommittén för tjänster och investeringar ska utgöra ett forum där parterna kan samråda i frågor som rör detta kapitel, bland annat följande:

- a) Problem som kan uppstå vid tillämpningen av detta kapitel.
- b) Möjliga förbättringar av detta kapitel, i synnerhet mot bakgrund av erfarenhet från och utvecklingen i andra internationella forum och parternas övriga avtal.

2. Kommittén för tjänster och investeringar ska, med parternas samtycke och efter slutförande av parternas respektive interna krav och förfaranden, anta en uppförandekod för ledamöter av tribunalen, som ska tillämpas vid tvister som följer detta kapitel; denna uppförandekod kan ersätta eller komplettera gällande bestämmelser och kan bland annat avse följande frågor:

- a) Skyldighet att lämna uppgifter.
- b) Tribunalens ledamöters oavhängighet och opartiskhet.
- c) Sekretess.

Parterna ska göra sitt bästa för att se till att uppförandekoden antas senast den första dagen för den provisoriska tillämpningen eller vid ikraftträdandet av detta avtal, i tillämpliga fall, och i varje fall senast två år efter denna dag.

3. Kommittén för tjänster och investeringar kan, med parternas samtycke och efter slutförande av parternas respektive interna krav och förfaranden

- a) rekommendera att Gemensamma Ceta-kommittén antar tolkningar av detta avtal i enlighet med artikel 8.31.3,
- b) anta och ändra regler som kompletterar de tillämpliga tvistlösningsreglerna samt ändra de tillämpliga bestämmelserna om transparens; sådana regler och ändringar ska vara bindande för tribunalen som inrättats enligt detta avsnitt,
- c) anta bestämmelser för medling mellan de tvistande parterna enligt artikel 8.20,

- d) rekommendera att Gemensamma Ceta-kommittén antar eventuella ytterligare regler om skyldigheten att ge en rättvis och skälig behandling enligt artikel 8.10.3,
- e) ge rekommendationer till Gemensamma Ceta-kommittén om hur överprövningstribunalen enligt artikel 8.28.8 ska kunna fungera.

Artikel 8.45

Undantag

Bestämmelserna om tvistlösning i detta avsnitt och i kapitel tjugonio (Tvistlösning) gäller inte frågor som avses i bilaga 8-C.

KAPITEL NIO

Gränsöverskridande handel med tjänster

Artikel 9.1

Definitioner

I detta kapitel avses med

reparation och underhåll av luftfartyg: verksamhet som utförs på ett luftfartyg eller en del av detta när luftfartyget tagits ur drift och som inte är s.k. linjeunderhåll.

flygplatstjänster: drift eller förvaltning av flygplatsinfrastruktur, bland annat terminaler, start- och landningsbanor, taxibanor och plattor, parkeringsplatser och system för transporter inom flygplatser, på arvodes- eller kontraktbasis. För tydlighetens skull påpekas att flygplatstjänster inte omfattar ägande av eller investering i flygplatser eller flygplatsmark och inte heller någon av de uppgifter som utförs av en styrelse. Flygplatstjänster omfattar inte heller flygtrafiktjänster.

tjänster som rör datoriserade bokningssystem: tjänster som tillhandahålls av datoriserade system vilka innehåller information om lufttrafikföretagets tidtabeller, bokningsläge, biljettpriiser och resevillkor, och genom vilka reservationer kan göras eller biljetter utfärdas.

gränsöverskridande handel med finansiella tjänster eller gränsöverskridande tillhandahållande av finansiella tjänster: tillhandahållande av en tjänst

- a) från en parts territorium till den andra partens territorium, eller
- b) på den ena partens territorium till en tjänstekonsument från den andra parten,

men inbegriper inte tillhandahållande av en tjänst på en parts territorium genom en person som hör till den andra parten.

markttjänster: tjänster som tillhandahålls på arvodes- eller kontraktbasis för administrativa markttjänster och övervakning, bland annat kontroll av lastning och telekommunikationer, passagerarhantering, bagagehantering, gods- och posthantering, ramp- och luftfartygstjänster, bränsle- och oljehantering, linjeunderhåll av luftfartyg, flygoperationer och administration av besättningar, marktransport och cateringtjänster. Markttjänster omfattar inte säkerhetstjänster eller drift eller förvaltning av centraliserad flygplatsinfrastruktur såsom till exempel bagagehanteringssystem, avisningssystem, bränsledistributionsystem eller system för transporter inom flygplatser.

försäljning och marknadsföring av lufttransporttjänster: möjligheten för det berörda lufttrafikföretaget att sälja och fritt marknadsföra sina lufttransporttjänster, vilket inbegriper alla aspekter av marknadsföring, såsom marknadsundersökning, reklam och distribution, men inte prissättning av lufttransporttjänster eller tillämpliga villkor.

tjänster som tillhandahålls i samband med utövandet av statliga befogenheter: varje tjänst som inte tillhandahålls på kommersiella grunder eller i konkurrens med en eller flera tjänsteleverantörer.

Artikel 9.2

Tillämpningsområde

1. Detta kapitel gäller för åtgärder som införs eller upprätthålls av en part och som avser gränsöverskridande handel med tjänster som utförs av en tjänsteleverantör från den andra parten, inbegripet åtgärder som avser
 - a) produktion, distribution, marknadsföring, försäljning och leverans av en tjänst,
 - b) förvärv av, användning av eller betalning för en tjänst, och
 - c) i samband med tillhandahållande av en tjänst, tillgång till och användning av tjänster som måste erbjudas allmänheten.
2. Detta kapitel är inte tillämpligt på åtgärder som avser
 - a) tjänster som tillhandahålls i samband med utövandet av statliga befogenheter,
 - b) för Europeiska unionen, audiovisuella tjänster,
 - c) för Kanada, kulturindustrin,
 - d) finansiella tjänster enligt definitionen i artikel 13.1 (Definitioner),
 - e) luftfartstjänster eller därmed sammanhängande tjänster till stöd för luftfartstjänster och andra tjänster som tillhandahålls genom lufttransport (¹), utom
 - i) reparation och underhåll av luftfartyg,
 - ii) försäljning och marknadsföring av lufttransporttjänster,
 - iii) tjänster som rör datoriserade bokningssystem,
 - iv) markttjänster,
 - v) flygplatstjänster,
 - f) en parts upphandling av en vara eller tjänst för myndighetsändamål och inte för kommersiell återförsäljning eller för användning i leverans av en vara eller en tjänst för kommersiell försäljning, oavsett om denna upphandling utgör en "offentlig upphandling som omfattas av avtalet" i den mening som avses i artikel 19.2.2 (Tillämpningsområde och omfattning), eller
 - g) subventioner eller statliga stödåtgärder i samband med gränsöverskridande handel med tjänster, som tillhandahålls av en part.
3. Detta kapitel inverkar inte på parternas rättigheter och skyldigheter enligt *luftfartsavtalet mellan Kanada och Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater*, upprättat i Bryssel den 17 december 2009 och Ottawa den 18 december 2009.
4. Detta kapitel ska inte innebära någon skyldighet för en part med avseende på medborgare och varaktigt bosatta i den andra parten som önskar tillträde till den första partens arbetsmarknad eller söker fast anställning inom dess territorium, eller medföra någon rätt för sådana medborgare och varaktigt bosatta med avseende på sådant tillträde eller sådan anställning.

Artikel 9.3

Nationell behandling

1. Varje part ska medge tjänsteleverantörer och tjänster från den andra parten en behandling som inte är mindre gynnsam än den som parten, i likadana situationer, medger sina egna tjänsteleverantörer och tjänster.
2. För tydlighetens skull påpekas att den behandling som en part medger i enlighet med punkt 1, med avseende på en myndighet i Kanada annan än på federal nivå, eller, med avseende på den statliga förvaltningen i en medlemsstat i Europeiska unionen, avser en behandling som inte är mindre gynnsam än den gynnsammaste behandling i likadana situationer som denna myndighet eller förvaltning medger sina egna tjänsteleverantörer och tjänster.

(¹) Dessa tjänster omfattar tjänster när ett luftfartyg används för att utföra specialiserad verksamhet inom sektorer såsom jordbruk, bygg- eller anläggningsarbete, fotografering, lantmäteri, skogsbruk, övervakning och patrullering eller reklamflygning, om den specialiserade verksamheten tillhandahålls av den person som är ansvarig för luftfartygets drift.

Artikel 9.4

Formella krav

Artikel 9.3 hindrar inte en part från att införa eller upprätthålla en åtgärd som föreskriver formella krav i samband med tillhandahållandet av en tjänst, förutsatt att sådana krav inte tillämpas på ett sätt som skulle innebära ett medel för godtycklig eller oberättigad diskriminering. Sådana åtgärder omfattar krav

- a) på att begära licens, registrering, certifiering eller godkännande i syfte att tillhandahålla en tjänst eller som ett krav på medlemskap i en viss yrkesgrupp, såsom krav på medlemskap i en yrkesorganisation eller deltagande i gemensamma kompensationsfonder för medlemmar i yrkesorganisationer,
- b) på att tjänsteleverantörer ska ha ett lokalt ombud för sina tjänster eller ha en lokal adress,
- c) på att tala ett nationellt språk eller inneha ett körkort, eller
- d) på att en tjänsteleverantör
 - i) lämnar borgen eller annan ekonomisk säkerhet,
 - ii) inrättar eller bidrar till ett förvaltningskonto,
 - iii) innehar en särskild typ och ett visst belopp av försäkringar,
 - iv) tillhandahåller andra liknande garantier, eller
 - v) ger tillgång till handlingar.

Artikel 9.5

Behandling som mest gynnad nation

1. Varje part ska medge tjänsteleverantörer och tjänster från den andra parten en behandling som inte är mindre gynnsam än den som parten i likadana situationer medger tjänsteleverantörer och tjänster från ett tredjeland.
2. För tydlighetens skull påpekas att den behandling som en part medger i enlighet med punkt 1, med avseende på en myndighet i Kanada annan än på federal nivå, eller, med avseende på den statliga förvaltningen i en medlemsstat i Europeiska unionen, avser den behandling som denna myndighet eller förvaltning på sitt territorium i likadana situationer medger tjänster och tjänsteleverantörer från tredjeland.
3. Punkt 1 är inte tillämplig på en behandling som en part beviljar inom ramen för en befintlig eller framtida åtgärd, inbegripet genom ett arrangemang eller ett avtal med ett tredjeland, som innebär erkännande av ackreditering av tjänster och tjänsteleverantörer inom provning och analys, ackreditering av tjänster och tjänsteleverantörer inom reparation och underhåll samt certifiering av dessa ackrediterade tjänsters och tjänsteleverantörers kvalifikationer, resultat eller arbete.

Artikel 9.6

Marknadstillträde

En part får inte införa eller upprätthålla en åtgärd som på hela dess territorium eller på territoriet för en nationell, provinsiell, territoriell, regional eller lokal myndighet medför begränsningar avseende

- a) antalet tjänsteleverantörer genom numeriska kvoter, monopol eller ensamrätt eller genom krav på provning av det ekonomiska behovet,
- b) det totala värdet av tjänstetransaktioner eller av tillgångar genom numeriska kvoter eller krav på provning av det ekonomiska behovet, eller
- c) det totala antalet tjänster som tillhandahålls eller den totala kvantiteten tjänsteproduktion uttryckt i angivna numeriska enheter genom kvoter eller krav på provning av det ekonomiska behovet.

Artikel 9.7

Förbehåll

1. Artiklarna 9.3, 9.5 och 9.6 är inte tillämpliga på
 - a) Befintliga oförenliga åtgärder som upprätthålls av en part på följande nivåer:
 - i) Europeiska unionen, såsom anges i dess lista i bilaga I.
 - ii) Nationell nivå, i enlighet med vad den berörda parten angett i sin lista i bilaga I.
 - iii) Provinsiell, territoriell eller regional nivå i enlighet med vad den berörda parten angett i sin lista i bilaga I.
 - iv) Lokal förvaltningsnivå.
 - b) En fortsättning eller ett direkt förnyande av en oförenlig åtgärd som avses i led a.
 - c) En ändring av en oförenlig åtgärd som avses i led a i den mån som ändringen inte minskar åtgärdens förenlighet, så som den var omedelbart före ändringen, med artiklarna 9.3, 9.5 och 9.6.
2. Artiklarna 9.3, 9.5 och 9.6 ska inte tillämpas på en åtgärd som en part inför eller upprätthåller med avseende på en sektor, undersektor eller verksamhet, såsom anges i partens lista i bilaga II.

Artikel 9.8

Förvägran av förmåner

En part får förvägra en tjänsteleverantör från den andra parten som är ett företag och den tjänsteleverantörens tjänster att omfattas av de förmåner som följer av detta kapitel om

- a) en tjänsteleverantör från tredjeland äger eller kontrollerar företaget, och
- b) den förvägrande parten inför eller upprätthåller en åtgärd gentemot det berörda tredjelandet som
 - i) avser bevarande av en internationell fred och säkerhet, och
 - ii) förbjuder transaktioner med företaget eller som skulle överträdas eller kringgås om de förmåner som följer av detta kapitel beviljades företaget.

KAPITEL TIO

Fysiska personers inresa och tillfälliga vistelse för affärsändamål

Artikel 10.1

Definitioner

I detta kapitel gäller följande definitioner:

tjänsteleverantörer på kontraktbasis: fysiska personer som är anställda av ett företag från en part som inte har någon etablering på den andra partens territorium och som i god tro har tecknat ett kontrakt (annat än genom sådana förmedlare som omfattas av CPC 872) om att tillhandahålla en tjänst till en slutkonsument i den andra parten, vilket kräver att de anställda tillfälligt uppehåller sig på den andra partens territorium för att fullgöra kontraktet om tillhandahållande av en tjänst.

företag: ett företag enligt definitionen i artikel 8.1 (Definitioner).

oberoende yrkesutövare: fysiska personer som medverkar vid tillhandahållandet av en tjänst och som är etablerade som egenföretagare på en parts territorium, som inte har någon etablering på den andra partens territorium och som i god tro har tecknat ett kontrakt (annat än genom sådana förmedlare som omfattas av CPC 872) för att tillhandahålla tjänster med en slutkonsument i den andra parten, vilket kräver att den fysiska personen tillfälligt uppehåller sig på den andra partens territorium för att fullgöra kontraktet om tillhandahållande av en tjänst.

nyckelpersonal: personal vars affärsresa sker för investeringsändamål, investerare eller personer som är föremål för företagsintern förflyttning:

- a) **personal vars affärsresa sker för investeringsändamål:** fysiska personer som arbetar i en ledande ställning eller som specialister och som ansvarar för att etablera ett företag men som inte gör några direkta transaktioner med allmänheten och inte får någon ersättning från någon källa på värdpartens territorium,
- b) **investerare:** fysiska personer som i en övervakande eller verkställande roll etablerar, utvecklar eller förvaltar en investering, till vilken dessa personer eller det företag som anställer dessa personer anförtrott, eller är i färd med att anförtro, ett betydande kapitalbelopp, och

c) **personer som är föremål för företagsintern förflyttning:** fysiska personer som har varit anställda av ett företag i en part eller varit delägare i ett företag i en part under minst ett år och som tillfälligt förflyttas till ett företag (som kan vara dotterbolag, filial eller moderföretag till företaget från en part) på den andra partens territorium. Den fysiska personen måste tillhöra en av följande kategorier:

- i) **ledande personal:** fysiska personer som innehar en ledande ställning i ett företag och som
- A) såsom huvuduppgift innehar en central roll i företagets ledningsfunktioner eller leder hela företaget eller en av företagets avdelningar eller underavdelningar, och
- B) har en omfattande frihet i sitt beslutsfattande, vilket kan innebära behörighet att personligen anställa och avskeda personal eller vidta andra åtgärder (såsom beslut om befördran eller ledighet), och
- I) endast står under allmänt överinseende av eller i princip endast får instruktioner från högre chefer, styrelsen eller företagets aktieägare eller motsvarande, eller
- II) övervakar och kontrollerar arbete som utförs av andra personer med övervakande, högkvalificerade eller arbetsledande funktioner, och utövar diskretionär befogenhet över den dagliga driften, eller

ii) **specialister:** fysiska personer som arbetar på ett företag och som har

- A) särskilda kunskaper om företagets produkter eller tjänster och dess tillämpning på internationella marknader, eller
- B) en hög grad av expertis eller kunskap om företagets processer och förfaranden, t.ex. produktion, forskningsutrustning, metoder eller förvaltning.

Vid bedömningen av sådan expertis eller kunskap kommer parterna att beakta färdigheter som är särskilda och skiljer sig från dem som är allmänt utbredda i en viss bransch och som är svåra att överföra till en annan fysisk person på kort sikt. Sådana kvalifikationer bör normalt ha erhållits genom specialiserade akademiska kvalifikationer eller omfattande erfarenhet inom företaget, eller

iii) **praktikanter med akademisk examen:** fysiska personer som

- A) innehar en universitetsexamen, och
- B) tillfälligt förflyttas till ett företag på den andra partens territorium för karriärutvecklingsändamål eller för att få utbildning i affärsteknik eller affärsmetoder.

fysiska personer som inreser för affärsändamål: nyckelpersonal, tjänsteleverantörer på kontraktbasis, oberoende yrkesutövare eller affärsresenärer på kortare besök som är medborgare i en part.

Artikel 10.2

Syfte och omfattning

1. Detta kapitel ger uttryck för de förmånliga handelsförbindelserna mellan parterna samt det gemensamma målet att underlätta handeln med tjänster och investeringar genom att tillåta inresa och tillfällig vistelse för fysiska personer för affärsändamål och genom att säkerställa insyn i processen.

2. Detta kapitel är tillämpligt på åtgärder som införs eller upprätthålls av en part avseende inresa och tillfällig vistelse på deras territorium för nyckelpersonal, tjänsteleverantörer på kontraktbasis, oberoende yrkesutövare och affärsresenärer på kortare besök. Detta kapitel är inte tillämpligt på åtgärder som påverkar fysiska personer som söker tillträde till en parts arbetsmarknad, och inte heller på åtgärder som rör medborgarskap, bosättning eller fast anställning.
3. Inget i detta kapitel ska hindra en part från att tillämpa åtgärder för att reglera fysiska personers inresa till eller tillfälliga vistelse på deras territorium, inbegripet sådana åtgärder som är nödvändiga för att skydda gränsernas integritet och säkerställa att fysiska personers förflyttning över dessa sker i ordnade former, förutsatt att åtgärderna inte tillämpas på ett sådant sätt att de upphäver eller minskar de förmåner som tillkommer en part enligt villkoren i detta kapitel. Enbart det faktum att visering krävs för fysiska personer från vissa länder, men inte från andra, ska inte anses upphäva eller inskränka förmåner enligt detta kapitel.
4. I de fall inga åtaganden görs i detta kapitel, ska alla andra bestämmelser i parternas lagstiftning om inresa och vistelse fortsätta att tillämpas, även de som gäller vistelsens längd.
5. Oaktat bestämmelserna i detta kapitel ska alla bestämmelser i parternas lagstiftning gällande sysselsättning och social trygghet fortsätta att tillämpas, däribland bestämmelser om minimilön och kollektivavtal.
6. Detta kapitel är inte tillämpligt i fall där avsikten med eller följden av inresa och tillfällig vistelse är att störa eller på annat sätt påverka resultatet av en arbets- eller ledningstvist eller förhandlingar, eller anställning av fysiska personer som är inblandade i tvister eller förhandlingar.

Artikel 10.3

Allmänna skyldigheter

1. Varje part ska tillåta inresa och tillfällig vistelse för fysiska personer för affärsändamål från den andra parten så länge som de fysiska personerna i övrigt uppfyller partens migrationsbestämmelser för inresa och tillfällig vistelse, i enlighet med detta kapitel.
2. Varje part ska tillämpa sina åtgärder som berörs av bestämmelserna i detta kapitel i enlighet med artikel 10.2.1, och framför allt tillämpa dessa åtgärder så att de inte i onödan hindrar eller försenar handeln med varor eller tjänster eller utförande av investeringsverksamhet enligt detta avtal.
3. Varje part ska se till att alla avgifter för handläggning av ansökningar om inresa och tillfällig vistelse är rimliga och står i proportion till de kostnader som uppkommit.

Artikel 10.4

Tillhandahållande av information

1. Med hänsyn till kapitel tjugosju (Transparens), och med tanke på den vikt parterna fäster vid betydelsen av transparens i fråga om information om inresa och tillfällig vistelse ska varje part, senast 180 dagar efter den dag då detta avtal träder i kraft, till den andra parten tillhandahålla förklaringar avseende kraven för inresa och tillfällig vistelse enligt detta kapitel, så att fysiska personer för affärsändamål från den andra parten ges möjlighet att sätta sig in i dessa krav.
2. Om en part samlar in och registerför uppgifter om inresa och tillfällig vistelse för fysiska personer för affärsändamål per kategori enligt detta kapitel, ska parten på begäran göra uppgifterna tillgängliga för den andra parten, i enlighet med dess lagstiftning gällande integritets- och uppgiftsskydd.

Artikel 10.5

Kontaktpunkter

1. Parterna inrättar härmed följande kontaktpunkter:
 - a) För Kanada:

Director

Temporary Resident Policy

Immigration Branch

Citizenship and Immigration Canada
 - b) För Europeiska unionen:

Generaldirektören

Generaldirektoratet för handel

Europeiska kommissionen
 - c) För Europeiska unionens medlemsstater gäller de kontaktpunkter som förtecknas i bilaga 10-A, eller deras respektive efterträdare.
2. Kontaktpunkterna för Kanada och Europeiska unionen, och i tillämpliga fall kontaktpunkterna för Europeiska unionens medlemsstater, ska utbyta information enligt artikel 10.4 och ska sammanträda efter behov för att diskutera frågor som rör detta kapitel, t.ex.
 - a) tillämpningen av och administrativa aspekter på detta kapitel, inbegripet under vilka former parterna tillåter inresa och tillfällig vistelse,
 - b) utarbetande av och antagande av gemensamma kriterier och tolkningar vid tillämpningen av detta kapitel,
 - c) utarbetande av åtgärder för att ytterligare underlätta inresa och tillfällig vistelse för fysiska personer för affärsändamål, och
 - d) rekommendationer till Gemensamma Ceta-kommittén angående detta kapitel.

Artikel 10.6

Skyldigheter i andra kapitel

1. Detta avtal innebär ingen skyldighet för någon part vad gäller deras bestämmelser om immigration, förutom såsom särskilt anges i detta kapitel och i kapitel tjugosju (Transparens).
2. Utan att det påverkar ett eventuellt beslut att tillåta inresa och tillfällig vistelse för fysiska personer från den andra parten i enlighet med detta kapitel, inbegripet den vistelselängd som medges enligt ett sådant tillstånd ska
 - a) artiklarna 9.3 (Nationell behandling) och 9.6 (Marknadstillträde), om inte annat följer av artiklarna 9.4 (Formella krav) och 9.2 (Tillämpningsområde) men inte artikel 9.2.2 d, införlivas med och utgöra en del av detta kapitel och tillämpas på behandlingen av fysiska personer som inreser för affärsändamål som befinner sig på den andra partens territorium inom någon av kategorierna
 - i) nyckelpersonal, och
 - ii) tjänsteleverantörer på kontraktbasis samt oberoende yrkesutövare för samtliga sektorer som förtecknas i bilaga 10-E, och

- b) Artikel 9.5 (Behandling som mest gynnad nation), om inte annat följer av artiklarna 9.4 (Formella krav) och 9.2 (Tillämpningsområde) men inte artikel 9.2.2 d införlivas med och utgöra en del av detta kapitel och är tillämplig på behandlingen av fysiska personer som inreser för affärsändamål som befinner sig på den andra partens territorium och hör till någon av kategorierna
- nyckelpersonal, tjänsteleverantörer på kontraktbasis och oberoende yrkesutövare, och
 - affärsresenärer på kortare besök, i enlighet med artikel 10.9.
3. För tydlighetens skull påpekas att punkt 2 är tillämpligt på behandlingen av fysiska personer som inreser för affärsändamål som befinner sig på den andra partens territorium, och som omfattas av de relevanta kategorierna och som tillhandahåller finansiella tjänster enligt definitionen i artikel 13.1 (Definitioner) i kapitel tretton (Finansiella tjänster). Punkt 2 är inte tillämplig på åtgärder som rör beviljande av tillfällig inresa för fysiska personer från en part eller ett tredje land.
4. Om en part har angett ett förbehåll i sin lista i bilaga I, II eller III utgör förbehållet också ett förbehåll mot punkt 2 i den mån som den åtgärd som fastställs i eller tillåts enligt förbehållet påverkar behandlingen av fysiska personer som inreser för affärsändamål som befinner sig på den andra partens territorium.

Artikel 10.7

Nyckelpersonal

- Varje part ska tillåta inresa och tillfällig vistelse för nyckelpersonal från den andra parten om inte annat följer av de förbehåll och undantag som förtecknas i bilaga 10-B.
- Ingen av parterna får införa eller upprätthålla begränsningar av det totala antal nyckelpersonal från den andra parten som tillåts inresa och tillfällig vistelse, i form av en begränsning i antal eller prövning av det ekonomiska behovet.
- Varje part ska tillåta inresa och tillfällig vistelse för personal vars affärsresa sker för investeringsändamål utan att kräva arbetstillstånd eller annat förhandsgodkännandeförfarande med liknande syfte.
- Varje part ska tillåta tillfällig anställning på deras territorium av personer som **är föremål för företagsintern förflyttning** och investerare från den andra parten.
- Den tillåtna vistelselängden för nyckelpersonal är följande:
 - För personer som **är föremål för företagsintern förflyttning** (specialister och ledande personal): tre år eller kontraktets längd, beroende på vad som är kortast, med möjlighet till förlängning på högst 18 månader av den part som beviljar inresa och tillfällig vistelse ⁽¹⁾.
 - För personer som **är föremål för företagsintern förflyttning** (praktikanter med akademisk examen): ett år eller kontraktets längd, beroende på vad som är kortast.
 - För investerare: ett år, med möjlighet till förlängning av den part som beviljar inresa och tillfällig vistelse.
 - För personal vars affärsresa sker för investeringsändamål: 90 dagar inom en sexmånadersperiod ⁽²⁾.

Artikel 10.8

Tjänsteleverantörer på kontraktbasis och oberoende yrkesutövare

- I enlighet med bilaga 10-E ska varje part tillåta inresa och tillfällig vistelse för tjänsteleverantörer på kontraktbasis från den andra parten, på följande villkor:
 - De fysiska personerna måste medverka vid tillhandahållandet av en tjänst på tillfällig basis i egenskap av anställda av ett företag som har tecknat ett tjänstekontrakt för en period av högst 12 månader. Om tjänstekontraktet är längre än 12 månader gäller åtagandena i detta kapitel endast de första 12 månaderna av avtalet.
 - De fysiska personer som reser in till den andra parten måste erbjuda sådana tjänster i egenskap av anställd på det företag som tillhandahåller tjänsterna under minst det år som föregår inlämnandet av ansökan om inresa till den andra parten och måste vid tidpunkten för inlämnandet ha minst tre års yrkeserfarenhet ⁽³⁾ från den näringsgren som kontraktet avser.

⁽¹⁾ Den tillåtna vistelselängden enligt detta kapitel får inte beaktas inom ramen för en ansökan om medborgarskap i en medlemsstat i Europeiska unionen.

⁽²⁾ Detta påverkar inte de rättigheter som ges till Kanada enligt bilaterala viseringsundantag från Europeiska unionens medlemsstater.

⁽³⁾ Denna yrkeserfarenhet måste ha erhållits efter att personen uppnått myndighetsålder.

- c) De fysiska personer som reser in till den andra partens territorium måste ha
- i) universitetsexamen eller kvalifikationer som styrker motsvarande kunskaper (⁽¹⁾), och
 - ii) yrkeskvalifikationer när detta krävs för att bedriva en verksamhet enligt de lagar eller krav som gäller i den part där tjänsten tillhandahålls.
- d) De fysiska personerna får inte erhålla någon annan ersättning för tillhandahållandet av tjänsterna än den ersättning som betalas av det företag som anställt tjänsteleverantörerna i fråga under deras vistelse i den andra parten.
- e) Inresa och tillfällig vistelse som beviljats enligt denna artikel avser endast tillhandahållande av en tjänst som omfattas av kontraktet. Rätt att använda yrkestiteln i den part där tjänsten tillhandahålls får beviljas av den behöriga myndigheten enligt definitionen i artikel 11.1 (Definitioner), genom ett avtal om ömsesidigt erkännande av yrkesmässiga kvalifikationer eller på annat sätt.
- f) Tjänstekontraktet måste vara förenligt med de lagar, föreskrifter och andra rättsliga krav i den part som gäller där avtalet fullgörs (⁽²⁾).

2. I enlighet med bilaga 10-E ska varje part tillåta inresa och tillfällig vistelse för oberoende yrkesutövare från den andra parten, på följande villkor:

- a) De fysiska personerna måste medverka vid tillhandahållandet av en tjänst på tillfällig basis i egenskap av egenföretagare etablerade i den andra parten och måste ha tecknat ett tjänstekontrakt för en period av högst tolv månader. Om tjänstekontraktet är längre än 12 månader är åtagandena i detta kapitel endast tillämpliga de första 12 månaderna i avtalet.
- b) De fysiska personer som reser in till den andra parten måste vid inlämnandet av ansökan om inresa till den andra parten ha minst sex års yrkeserfarenhet från den näringsgren som kontraktet avser.
- c) De fysiska personer som reser in till den andra parten måste ha
- i) universitetsexamen eller kvalifikationer som styrker motsvarande kunskaper (⁽¹⁾), och
 - ii) yrkeskvalifikationer när detta krävs för att bedriva en verksamhet enligt de lagar eller krav som gäller i den part där tjänsten tillhandahålls.
- d) Inresa och tillfällig vistelse som beviljats enligt bestämmelserna i denna artikel avser endast tillhandahållande av en tjänst som omfattas av kontraktet. Rätt att använda yrkestiteln i den part där tjänsten tillhandahålls får beviljas av den behöriga myndigheten enligt definitionen i artikel 11.1 (Definitioner), genom ett avtal om ömsesidigt erkännande eller på annat sätt.
- e) Tjänstekontraktet måste vara förenligt med de lagar, föreskrifter och andra rättsliga krav i den part som gäller där avtalet fullgörs.

3. Om inte annat anges i bilaga 10-E får en part inte införa eller upprätthålla begränsningar av det totala antal tjänsteleverantörer på kontraktbasis eller oberoende yrkesutövare från den andra parten som tillåts inresa och tillfällig vistelse, genom en begränsning i antal eller prövning av det ekonomiska behovet.

(¹) Om examen eller kvalifikationen inte har erhållits i den part där tjänsten tillhandahålls får den parten avgöra om den är likvärdig med den universitetsexamen som krävs på dess territorium. Parterna ska tillämpa bilaga 10-C, om inte annat följer av förbehållen i bilaga 10-E, vid bedömningen av likvärdighet.

(²) För tydlighetens skull påpekas att den fysiska personen måste anställas av företaget för att fullgöra det tjänstekontrakt för vilket ansökan om inresa och tillfällig vistelse görs.

(³) Om examen eller kvalifikationen inte har erhållits i den part där tjänsten tillhandahålls får den parten avgöra om den är likvärdig med den universitetsexamen som krävs på dess territorium. Parterna ska tillämpa bilaga 10-C, om inte annat följer av förbehållen i bilaga 10-E, vid bedömningen av likvärdighet.

4. Vistelsens längd för tjänsteleverantörer på kontraktbasis eller för oberoende yrkesutövare är en sammanlagd period av högst 12 månader med möjlighet till förlängning av parten under en 24-månadersperiod eller under kontraktets giltighetstid, beroende på vilket som är kortast.

Artikel 10.9

Affärsresenärer på kortare besök

1. I enlighet med bilaga 10-B ska en part tillåta inresa och tillfällig vistelse för affärsresenärer på kortare besök från den andra parten för att bedriva sådan verksamhet som förtecknas i bilaga 10-D, under förutsättning att affärsresenärerna på kortare besök

- a) inte ägnar sig åt att sälja en vara eller en tjänst till allmänheten,
 - b) inte för egen räkning tar emot någon ersättning från en källa i den part där affärsresenären på kortare besök uppehåller sig tillfälligt, och
 - c) inte ägnar sig åt tillhandahållande av en tjänst inom ramen för ett kontrakt som undertecknats mellan ett företag som inte har någon kommersiell närvaro på den partens territorium där affärsresenären på kortare besök uppehåller sig tillfälligt och en konsument inom det territoriet, med undantag för vad som föreskrivs i bilaga 10-D.
2. Varje part ska tillåta tillfällig vistelse för affärsresenärer på kortare besök utan att kräva arbetstillstånd eller annat förhandsgodkännandeförfarande med liknande syfte.
3. Maximal vistelselängd för affärsresenärer på kortare besök är 90 dagar under en sexmånadersperiod. ⁽¹⁾

Artikel 10.10

Översyn över åtaganden

Inom fem år efter ikraftträdandet av detta avtal ska parterna överväga att uppdatera sina respektive åtaganden enligt artiklarna 10.7–10.9.

KAPITEL ELVA

Ömsesidigt erkännande av yrkeskvalifikationer

Artikel 11.1

Definitioner

I detta kapitel avses med

jurisdiktion: Kanadas territorium och var och en av dess provinser och territorier, eller territoriet i var och en av Europeiska unionens medlemsstater, i den mån detta avtal är tillämpligt på dessa territorier i enlighet med artikel 1.3 (Geografiskt tillämpningsområde),

förhandlande enhet: en person eller ett organ från en part med rätt eller befogenhet att förhandla om ett avtal om ömsesidigt erkännande av yrkesmässiga kvalifikationer,

yrkeserfarenhet: faktiskt och lagenligt utövande av en tjänst,

⁽¹⁾ Detta påverkar inte de rättigheter som ges enligt bilaterala viseringsundantag från Europeiska unionens medlemsstater.

yrkeskvalifikationer: kvalifikationer som intygas i ett bevis på formella kvalifikationer och/eller yrkeserfarenhet,

behörig myndighet: en myndighet eller ett organ som har utsetts enligt bestämmelser i lagar eller andra författningar att erkänna kvalifikationer och att tillåta utövande av ett yrke i en jurisdiktion, och

reglerat yrke: en tjänst, eller utövande av tjänst, inklusive användningen av en benämning eller beteckning, som kräver specifika kvalifikationer enligt bestämmelser i lagar eller andra författningar.

Artikel 11.2

Syfte och omfattning

1. Detta kapitel fastställer en ram för att underlätta ett rättvist, öppet och konsekvent regelverk för ömsesidigt erkännande av yrkeskvalifikationer mellan parterna och innehåller allmänna villkor för avtal om ömsesidigt erkännande av yrkesmässiga kvalifikationer.
2. Detta kapitel är tillämpligt på yrken som regleras i varje part, inbegripet i alla eller vissa av Europeiska unionens medlemsstater och i alla eller vissa av Kanadas provinser och territorier.
3. En part ska inte medge erkännande på ett sätt som skulle utgöra diskriminering vid tillämpningen av dess kriterier för auktorisering, licensiering eller certifiering av en tjänsteleverantör, eller som skulle utgöra en dold restriktion mot tjänstehandel.
4. Ett avtal om ömsesidigt erkännande av yrkesmässiga kvalifikationer som antagits enligt detta kapitel ska tillämpas inom de territorier som tillhör Europeiska unionen och Kanada.

Artikel 11.3

Förhandlingar om ett avtal om ömsesidigt erkännande av yrkesmässiga kvalifikationer

1. Varje part ska uppmuntra sina behöriga myndigheter eller branschorganisationer, beroende på vad som är lämpligt, att utarbeta och till den gemensamma kommittén för ömsesidigt erkännande av yrkesmässiga kvalifikationer som inrättats enligt artikel 26.2.1 b tillhandahålla gemensamma rekommendationer om de föreslagna avtalen om ömsesidigt erkännande av yrkesmässiga kvalifikationer.
2. En rekommendation ska innehålla en bedömning av det potentiella värdet av ett avtal om ömsesidigt erkännande av yrkesmässiga kvalifikationer, som ska grundas på kriterier såsom hur öppen marknaden är, industrins behov och vilka affärsmöjligheter som finns, t.ex. antalet yrkesutövande som förväntas dra nytta av avtalet, förekomsten av andra avtal om ömsesidigt erkännande av yrkesmässiga kvalifikationer inom denna sektor och förväntade vinster när det gäller ekonomisk och affärsmässig utveckling. Den ska dessutom innehålla en bedömning av om licensierings- eller kvalifikationssystemen i parterna är förenliga med det tänkta tillvägagångssättet för förhandlingarna om ett avtal om ömsesidigt erkännande av yrkesmässiga kvalifikationer.
3. Den gemensamma kommittén för ömsesidigt erkännande av yrkesmässiga kvalifikationer ska inom rimlig tid granska rekommendationen för att säkerställa att den är förenlig med kraven i detta kapitel. Om dessa krav är uppfyllda ska den gemensamma kommittén för ömsesidigt erkännande av yrkesmässiga kvalifikationer fastställa nödvändiga åtgärder inför förhandlingarna och varje part ska underrätta sina respektive berörda myndigheter om dessa åtgärder.
4. De förhandlande enheterna ska därefter fullborda förhandlingarna och lägga fram ett utkast till avtal om ömsesidigt erkännande av yrkesmässiga kvalifikationer till den gemensamma kommittén för ömsesidigt erkännande av yrkesmässiga kvalifikationer.
5. Den gemensamma kommittén för ömsesidigt erkännande av yrkesmässiga kvalifikationer ska därefter granska utkastet till avtal om ömsesidigt erkännande av yrkesmässiga kvalifikationer för att säkerställa att det är förenligt med föreliggande avtal.
6. Om den gemensamma kommittén för ömsesidigt erkännande av yrkesmässiga kvalifikationer anser att avtalet om ömsesidigt erkännande av yrkesmässiga kvalifikationer är förenligt med föreliggande avtal, ska den gemensamma kommittén anta avtalet om ömsesidigt erkännande av yrkesmässiga kvalifikationer genom ett beslut, på villkor att varje part därefter gör en anmälan till den gemensamma kommittén om att de har uppfyllt sina respektive inhemska krav. Beslutet blir bindande för parterna när denna anmälan till den gemensamma kommittén för ömsesidigt erkännande av yrkesmässiga kvalifikationer har gjorts.

Artikel 11.4

Erkännande

1. Erkännande av yrkeskvalifikationer genom ett avtal om ömsesidigt erkännande av yrkesmässiga kvalifikationer ska göra det möjligt för tjänsteleverantören att utöva yrkesverksamhet i värdmedlemsstatens jurisdiktion, i enlighet med villkoren i avtalet.

2. Om yrkeskvalifikationerna för en tjänsteleverantör från en part erkänns av den andra parten enligt ett avtal om ömsesidigt erkännande av yrkesmässiga kvalifikationer ska de berörda myndigheterna i värdmedlemsstatens jurisdiktion inte behandla denna tjänsteleverantör mindre gynnsamt i likadana situationer än en likadan tjänsteleverantör vars yrkeskvalifikationer har certifierats eller intygats på partens eget territorium.

3. Erkännande enligt ett avtal om ömsesidigt erkännande av yrkesmässiga kvalifikationer får inte villkoras med

- a) att tjänsteleverantören uppfyller medborgarskapskrav eller annan form av bosättningskrav, eller
- b) att tjänsteleverantören erhållit sin utbildning, erfarenhet eller fortbildning i partens egen jurisdiktion.

Artikel 11.5

Gemensamma kommittén för ömsesidigt erkännande av yrkesmässiga kvalifikationer

Den gemensamma kommitté för ömsesidigt erkännande av yrkesmässiga kvalifikationer som ansvarar för genomförandet av artikel 11.3 ska

- a) bestå av och gemensamt ledas av företrädare för Kanada och Europeiska unionen, som måste vara åtskilda från de berörda myndigheter eller yrkesorganisationer som avses i artikel 11.3.1; en förteckning över dessa företrädare ska bekräftas genom skriftväxling,
- b) sammanträda inom ett år efter detta avtals ikraftträdande, och därefter vid behov eller som beslutats,
- c) fastställa sin egen arbetsordning,
- d) underlätta utbyte av information om lagar och andra bestämmelser, policyer och praxis i fråga om standarder eller kriterier för auktorisering, licensiering eller certifiering av reglerade yrken,
- e) offentliggöra information om förhandlingar om och genomförande av avtal om ömsesidigt erkännande av yrkesmässiga kvalifikationer,
- f) rapportera till Gemensamma Ceta-kommittén om hur förhandlingarna om och genomförandet av avtal om ömsesidigt erkännande av yrkesmässiga kvalifikationer framskrider, och
- g) när så är lämpligt tillhandahålla information och komplettera riktlinjerna i bilaga 11-A.

Artikel 11.6

Riktlinjer för förhandlingar om och ingående av avtal om ömsesidigt erkännande av yrkesmässiga kvalifikationer

Som en del av ramen för att uppnå ett ömsesidigt erkännande av yrkesmässiga kvalifikationer anger parterna i bilaga 11-A icke-bindande riktlinjer för förhandlingar om och ingående av avtal om ömsesidigt erkännande av yrkesmässiga kvalifikationer.

Artikel 11.7

Kontaktpunkter

Varje part ska inrätta en eller flera administrativa kontaktpunkter för den praktiska tillämpningen av detta kapitel.

KAPITEL TOLV

Inhemska regleringar

Artikel 12.1

Definitioner

I detta kapitel avses med

tillstånd: att ge en person tillåtelse att tillhandahålla en tjänst eller bedriva annan ekonomisk verksamhet,

behöriga myndigheter: alla myndigheter i en part, eller icke-offentliga organ som utövar befogenheter som delegerats av en myndighet i en part, som beviljar tillstånd,

licensieringsförfaranden: administrativa regler eller förfaranderegler, inbegripet ändring eller förlängning av en licens, som måste följas för att visa överensstämmelse med licensieringskraven,

licensieringskrav: andra materiella krav än kvalificeringskrav som måste uppfyllas för erhållande, ändring eller förnyelse av ett tillstånd,

kvalificeringsförfaranden: administrativa regler eller förfaranderegler som måste följas för att visa överensstämmelse med kvalificeringskraven, och

kvalificeringskrav: materiella kompetenskrav som måste uppfyllas för erhållande, ändring eller förnyelse av ett tillstånd.

Artikel 12.2

Tillämpningsområde

1. Detta kapitel är tillämpligt på åtgärder som införs eller upprätthålls av en part avseende licensieringskrav, licensieringsförfaranden, kvalificeringskrav och kvalificeringsförfaranden, och som har inverkan på

- a) det gränsöverskridande tillhandahållandet av tjänster enligt definitionen i artikel 9.1 (Definitioner),
- b) tillhandahållande av en tjänst eller utövandet av någon annan ekonomisk verksamhet, genom kommersiell närvaro på den andra partens territorium, inbegripet etablering av en sådan kommersiell närvaro, och
- c) tillhandahållandet av en tjänst genom närvaro av en fysisk person från den ena parten på den andra partens territorium, i enlighet med artikel 10.6.2 (Skyldigheter i andra kapitel).

2. Detta kapitel gäller inte licensieringskrav, licensieringsförfaranden, kvalificeringskrav och kvalificeringsförfaranden

- a) enligt en icke överensstämmande åtgärd som upprätthålls av en part i enlighet med dess lista i bilaga I, eller
- b) som rör någon av följande sektorer eller verksamheter:
 - i) För Kanadas del – kulturindustrin och, i enlighet med dess lista i bilaga II, sociala tjänster, frågor som rör ursprungsbefolkningen och minoriteter, spel- och vadslagningstjänster samt insamling, rening och distribution av vatten, och
 - ii) För EU-partens del – audiovisuella tjänster och, i enlighet med dess lista i bilaga II, hälso- och sjukvårdstjänster, utbildningstjänster, sociala tjänster, spel- och vadslagningstjänster (*) samt insamling, rening och distribution av vatten.

(*) Med undantag för Malta.

Artikel 12.3

Villkor och förfaranden för licensiering och kvalificering

1. Varje part ska se till att de licensieringskrav, kvalificeringskrav, licensieringsförfaranden och kvalificeringsförfaranden som den inför eller upprätthåller grundas på kriterier som hindrar de behöriga myndigheterna från att göra godtyckliga bedömningar.
2. De kriterier som avses i punkt 1 ska vara
 - a) tydliga och transparenta,
 - b) objektiva, och
 - c) fastställda i förväg och offentliggjorda för allmänheten.
3. Parterna erkänner att utövandet av en ministers skönsmässiga bedömning när det gäller ett beslut om beviljande av tillstånd i allmänhetens intresse inte är oförenligt med punkt 2 c, under förutsättning att det sker i överensstämmelse med den tillämpliga lagens syfte och inte på ett sätt som är godtyckligt, eller i något annat avseende oförenligt med detta avtal.
4. Punkt 3 gäller inte licensierings- eller kvalificeringskrav för yrkesmässiga tjänster.
5. Varje part ska se till att tillstånd beviljas så snart som den behöriga myndigheten fastställer att villkoren för tillståndet är uppfyllda, och att tillstånd när de väl har beviljats träder i kraft utan onödigt dröjsmål i enlighet med de bestämmelser och villkor som anges däri.
6. Varje part ska upprätthålla eller inrätta allmänna domstolar, skiljedomstolar eller förvaltningsdomstolar eller motsvarande förfaranden som på begäran av en berörd investerare, enligt definitionen i artikel 8.1 (Definitioner), eller en berörd tjänsteleverantör, enligt definitionen i artikel 1.1 (Definitioner med allmän giltighet) snabbt kan pröva och vid behov vidta lämpliga åtgärder i fråga om förvaltningsbeslut som påverkar tillhandahållandet av en tjänst eller någon annan ekonomisk verksamhet. I de fall där sådana förfaranden inte är oberoende av den myndighet som svarar för förvaltningsbeslutet i fråga, ska varje part se till att förfarandena tillämpas på ett sätt som sörjer för en objektiv och opartisk prövning.
7. Varje part ska säkerställa att de licensierings- och kvalificeringsförfaranden som införs eller upprätthålls är så enkla som möjligt och inte i onödan försvårar eller försenar tillhandahållandet av en tjänst eller utövandet av någon annan ekonomisk verksamhet.
8. En tillståndsavgift som den sökande kan behöva betala i samband med sin ansökan om tillstånd ska vara rimlig och stå i proportion till kostnaderna, och inte i sig begränsa tillhandahållandet av en tjänst eller utövandet av någon annan ekonomisk verksamhet.
9. Tillståndsavgifter omfattar inte betalningar vid auktioner, utnyttjandet av naturresurser, royaltier, upphandlingar eller andra icke-diskriminerande sätt att tilldela koncessioner eller obligatoriska bidrag för att tillhandahålla en samhälls-omfattande tjänst.
10. Varje part ska säkerställa att de licensierings- eller kvalificeringsförfaranden som tillämpas av den behöriga myndigheten samt dess beslut i tillståndsprocessen är opartiska i förhållande till alla sökande. Den behöriga myndigheten bör fatta sina beslut på ett oberoende sätt och bör särskilt inte vara ansvarig inför någon person som tillhandahåller en tjänst eller utövar någon annan ekonomisk verksamhet för vilket tillståndet krävs.
11. Om det finns särskilda tidsfrister för godkännandet av ansökningar ska en sökande ges en rimlig tidsfrist för att lämna in en ansökan. Den behöriga myndigheten ska börja behandla ansökan utan oskäligt dröjsmål. Om möjligt bör ansökningar i elektronisk form godtas på liknande äkthetsvillkor som ansökningar på papper.
12. I lämpliga fall bör bestyrkta kopior godtas i stället för originalhandlingar.

13. Varje part ska se till att handläggningen av en tillståndsansökan, inbegripet det slutgiltiga beslutet, slutförs inom en rimlig tidsperiod från det att den fullständiga ansökan lämnats in. Varje part ska fastställa en normal tidsram för handläggningen av en ansökan.

14. På begäran av en sökande ska en parts behöriga myndigheter utan oskäligt dröjsmål lämna information om hur långt handläggningen av ansökan fortskridit.

15. Om en ansökan anses vara ofullständig ska en parts behöriga myndighet inom rimlig tid underrätta sökanden, ange vilka ytterligare uppgifter som krävs för att ansökan ska vara fullständig och ge den sökande tillfälle att rätta till bristerna.

16. Om en parts behöriga myndighet avslår en ansökan ska den informera den sökande skriftligen och utan onödigt dröjsmål. På begäran av den sökande ska partens behöriga myndighet också underrätta den sökande om orsakerna till att ansökan avslogs och om tidsfristen för överklagande eller omprövning av beslutet. En sökande bör tillåtas att inom en rimlig tidsfrist lämna in en ansökan på nytt.

KAPITEL TRETTON

Finansiella tjänster

Artikel 13.1

Definitioner

I detta kapitel gäller följande definitioner:

leverantör av gränsöverskridande finansiella tjänster från en part: en person från en part som bedriver verksamhet som gäller tillhandahållande av en finansiell tjänst inom partens territorium och som vill tillhandahålla eller tillhandahåller en finansiell tjänst genom ett gränsöverskridande tillhandahållande av den tjänsten.

gränsöverskridande tillhandahållande av finansiella tjänster eller gränsöverskridande handel med finansiella tjänster: tillhandahållande av en finansiell tjänst

- a) från en parts territorium till den andra partens territorium, eller
- b) på en parts territorium från en person i denna part till en person i den andra parten,

men som inte inbegriper tillhandahållande av en tjänst på en parts territorium genom en investering i det området.

finansinstitut: en leverantör som utför en eller flera av de verksamheter som definieras som finansiella tjänster i denna artikel, om leverantören regleras eller övervakas vid tillhandahållandet av dessa tjänster som ett finansinstitut enligt lagen i den part på vars territorium den är belägen, inklusive en filial på den partens territorium när leverantören av finansiella tjänster har sitt huvudkontor på den andra partens territorium.

finansinstitut från den andra parten: ett finansinstitut, inklusive en filial, som är beläget på en parts territorium men som kontrolleras av en person från den andra parten.

finansiell tjänst: tjänst av finansiell natur, inbegripet försäkrings- och försäkringsrelaterade tjänster, banktjänster eller andra finansiella tjänster (förutom försäkring) och tilläggstjänster till en tjänst av finansiell natur. Finansiella tjänster innefattar följande verksamheter:

- a) Försäkringstjänster och försäkringsrelaterade tjänster:
 - i) direktförsäkring (inbegripet koassurans),
 - A) livförsäkring, eller
 - B) skadeförsäkring,
 - ii) återförsäkring och retrocession,
 - iii) försäkringsförmedling, såsom mäklari och verksamhet som ombud, eller
 - iv) försäkringsrelaterade tjänster, såsom konsult-, aktuarie-, riskprövnings- och skaderegleringstjänster.

- b) Banktjänster och andra finansiella tjänster (med undantag av försäkringstjänster):
- i) mottagande av insättningar och andra återbetalningspliktiga medel från allmänheten,
 - ii) utlåning av alla slag, inbegripet konsumentkrediter, hypotekslån, factoring och finansiering av affärstransaktioner,
 - iii) finansiell leasing,
 - iv) alla betalnings- och penningförmedlingstjänster, inklusive betal- och kreditkort, resecheckar och bankväxlar,
 - v) garantier och åtaganden,
 - vi) handel för egen eller annans räkning, på en börs, på en OTC-marknad eller på annat sätt, med
 - A) penningmarknadsinstrument (inbegripet checkar, växlar och bankcertifikat),
 - B) utländsk valuta,
 - C) derivatinstrument, inbegripet terminer och optioner,
 - D) valuta- och ränteinstrument, inbegripet sådana produkter som swappar och framtida räntesäkringsavtal,
 - E) överlåtbara värdepapper, eller
 - F) andra överlåtbara instrument och finansiella tillgångar, inklusive guld- och silvertackor.
 - vii) medverkan vid emissioner av alla slags värdepapper, däribland emissionsgarantier och placering såsom mellanhand (offentligt eller privat) och tillhandahållande av tjänster i samband med sådana emissioner,
 - viii) penningmarknadsmäkling,
 - ix) förvaltning av tillgångar, såsom medel- eller portföljförvaltning, alla former av fondförvaltning, pensionsfondsförvaltning samt förvarings- och notariattjänster,
 - x) betalnings- och clearingtjänster avseende finansiella tillgångar, inbegripet värdepapper, derivatinstrument och andra överlåtbara instrument,
 - xi) tillhandahållande och överföring av finansiell information och bearbetning av finansiella data och tillhörande programvara, eller
 - xii) rådgivnings- och förmedlingstjänster och andra till finansiella tjänster relaterade tjänster avseende all verksamhet enligt leden i-xi, inbegripet kreditupplysning och kreditanalys, tillhandahållande av investeringsunderlag, investeringsrådgivning samt rådgivning om företagsförvärv, omstrukturering av företag och affärsstrategi.

leverantör av finansiella tjänster: en person från en part som bedriver verksamhet som gäller tillhandahållande av en finansiell tjänst inom den partens territorium, men innefattar inte en offentlig institution.

investering: en "investering" enligt definitionen i artikel 8.1 (Definitioner), förutom vid tillämpningen av detta kapitel avseende "lån" och "skuldinstrument" som avses i den artikeln, varvid

- a) ett lån till eller ett skuldinstrument som emitterats av ett finansinstitut är en investering i det finansinstitutet endast om det behandlas som lagstadgat kapital av den part på vars territorium finansinstitutet är beläget,
- b) ett lån som beviljats av eller ett skuldinstrument som ägs av ett finansinstitut, förutom ett lån till eller ett skuldinstrument från ett finansinstitut som avses i led a, inte utgör en investering.

För tydlighetens skull påpekas att

- c) kapitel åtta (Investeringar) är tillämpligt på lån eller skuldinstrument i den utsträckning de inte omfattas av detta kapitel, och
- d) ett lån som beviljats av eller ett skuldinstrument som ägs av en leverantör av gränsöverskridande finansiella tjänster, förutom ett lån till eller ett skuldinstrument som emitterats av ett finansinstitut, anses som en investering vid tillämpningen av kapitel åtta (Investeringar) om lånet eller skuldinstrumentet uppfyller de kriterier för investeringar som anges i artikel 8.1 (Definitioner).

investerare: en "investerare" enligt definitionen i artikel 8.1 (Definitioner).

ny finansiell tjänst: en finansiell tjänst som inte tillhandahålls på den ena partens territorium men som tillhandahålls på den andra partens territorium, och omfattar ett nytt leveranssätt för en finansiell tjänst eller försäljning av en finansiell produkt som inte säljs på den partens territorium.

person från en part: "person från en part" enligt definitionen i artikel 1.1 (Definitioner med allmän giltighet) och, för att förtydliga, omfattar inte en filial till ett företag i ett tredje land.

offentlig institution:

- a) en myndighet, en centralbank eller en penningpolitisk myndighet i en part, eller en institution som ägs eller kontrolleras av en part och som huvudsakligen har offentliga uppgifter eller bedriver verksamhet för offentliga ändamål, med undantag av institutioner som huvudsakligen arbetar med att tillhandahålla finansiella tjänster på kommersiella villkor, eller
- b) ett privat institut som utför uppgifter som vanligen utförs av en centralbank eller en penningpolitisk myndighet, när det utför dessa uppgifter.

självreglerande organisation: varje icke-statligt organ, inbegripet börser eller marknader för värdepapper eller terminer, clearingorgan eller andra organisationer eller sammanslutningar, som utövar egen eller delegerad reglerings- eller tillsynsbefogenhet över leverantörer av finansiella tjänster eller finansinstitut.

Artikel 13.2

Tillämpningsområde

1. Detta kapitel är tillämpligt på åtgärder som införs eller upprätthålls av en part och som avser
 - a) finansinstitut från den andra parten,
 - b) en investerare från den andra parten, och en investering av denna investerare i ett finansinstitut inom partens territorium, och
 - c) gränsöverskridande handel med finansiella tjänster.
2. För tydlighetens skull påpekas att bestämmelserna i kapitel åtta (Investeringar) gäller
 - a) en åtgärd som avser en investerare från en part, och en investering av denna investerare i en leverantör av finansiella tjänster som inte är ett finansinstitut, och
 - b) en åtgärd, annan än en åtgärd som gäller tillhandahållande av finansiella tjänster, som avser en investerare från en part eller en investering av denna investerare i ett finansinstitut.
3. Artiklarna 8.10 (Behandling av investerare och täckta investeringar), 8.11 (Kompensation av förluster), 8.12 (Expropriation), 8.13 (Överföringar), 8.14 (Subrogation), 8.16 (Förvägran av förmåner) och 8.17 (Formella krav) införlivas med och utgör en del av detta kapitel.
4. Avsnitt F i kapitel åtta (Lösning av investeringstvister mellan investerare och stater) införlivas med och utgör en del av detta kapitel endast för käromål om att en part har överträtt artikel 13.3 eller 13.4 med avseende på utvidgning, genomförande, drift, förvaltning, underhåll, användning, utnyttjande och försäljning eller avyttring av ett finansinstitut eller en investering i ett finansinstitut, eller artikel 8.10 (Behandling av investerare och täckta investeringar), 8.11 (Kompensation av förluster), 8.12 (Expropriation), 8.13 (Överföringar) eller 8.16 (Förvägran av förmåner).
5. Detta kapitel är inte tillämpligt på åtgärder som införs eller upprätthålls av en part och som avser
 - a) verksamheter eller tjänster som ingår i ett offentligt pensionsprogram eller lagstadgat socialförsäkringssystem, eller

- b) verksamheter eller tjänster som utförs för den berörda partens räkning, med partens garanti eller med användande av partens egna finansiella resurser, inbegripet dess offentliga institutioner,

förutom att detta kapitel är tillämpligt i den mån en part tillåter att verksamheter eller tjänster som avses i led a eller b utförs av dess finansinstitut i konkurrens med en offentlig institution eller ett offentligt finansinstitut.

6. Kapitel tolv (Inhemskaregleringar) införlivas med och utgör en del av detta kapitel. För tydlighetens skull påpekas att artikel 12.3 (Villkor och förfaranden för licensiering och kvalificering) är tillämplig på utövandet av skönmässig bedömning av parternas finansövervakande myndigheter.

7. De bestämmelser i kapitel tolv (Inhemskaregleringar) som införlivas med detta kapitel enligt punkt 6 gäller inte licensieringskrav, licensieringsförfaranden, kvalificeringskrav eller kvalificeringsförfaranden

- a) enligt en icke överensstämmande åtgärd som upprätthålls av Kanada i enlighet med dess lista i bilaga III-A,
b) enligt en icke överensstämmande åtgärd som upprätthålls av Europeiska unionen i enlighet med dess lista i bilaga I, i den mån en sådan åtgärd avser finansiella tjänster, och
c) i enlighet med artikel 12.2.2 b (Tillämpningsområde), i den mån en sådan åtgärd avser finansiella tjänster.

Artikel 13.3

Nationell behandling

1. Artikel 8.6 (Nationell behandling) införlivas med och utgör en del av detta kapitel och är tillämplig på behandling av finansinstitut och investerare från den andra parten och deras investeringar i finansinstitut.

2. Den behandling som en part medger sina egna investerare och investeringar av dess egna investerare enligt artikel 8.6 (Nationell behandling) innebär behandling som medges partens egna finansinstitut och investeringar av dess egna investerare i finansinstitut.

Artikel 13.4

Behandling som mest gynnad nation

1. Artikel 8.7 (Behandling som mest gynnad nation) införlivas med och utgör en del av detta kapitel och är tillämplig på behandling av finansinstitut och investerare från den andra parten och deras investeringar i finansinstitut.

2. Den behandling som en part medger investerare från ett tredjeland och investeringar som görs av investerare från ett tredjeland enligt punkterna 1 och 2 i artikel 8.7 (Behandling som mest gynnad nation) innebär behandling som medges finansinstitut i ett tredjeland och investeringar som görs av investerare från ett tredjeland i finansinstitut.

Artikel 13.5

Erkännande av försiktighetsåtgärder

1. En part får erkänna en försiktighetsåtgärd i ett tredjeland vid tillämpningen av en åtgärd som omfattas av detta kapitel. Detta erkännande kan

- a) medges unilateralt,

- b) uppnås genom harmonisering eller med andra medel, eller
- c) grundas på ett avtal eller arrangemang med det berörda tredjelandet.
2. En part som erkänner en försiktighetsåtgärd ska ge den andra parten tillräckliga möjligheter att visa att det föreligger omständigheter där det finns eller kommer att finnas likvärdig reglering, tillsyn, genomförande av regleringar och, vid behov, förfaranden för utbyte av information mellan parterna.
3. Om en part erkänner en försiktighetsåtgärd enligt punkt 1 c och de omständigheter som anges i punkt 2 föreligger, ska parten ge den andra parten tillräckliga möjligheter att förhandla om anslutning till avtalet eller arrangemanget, eller förhandla fram ett jämförbart avtal eller arrangemang.

Artikel 13.6

Marknadstillträde

1. En part får inte införa eller upprätthålla en åtgärd som, med avseende på ett finansinstitut i den andra parten eller i fråga om marknadstillträde genom etablering av ett finansinstitut av en investerare från den andra parten, på hela dess territorium eller på territoriet för en nationell, provinsiell, territoriell, regional eller lokal förvaltningsnivå, innebär något av följande:
- a) Begränsningar av
- i) antalet finansinstitut genom numeriska kvoter, monopol, ensamrätt eller genom krav på prövning av det ekonomiska behovet,
 - ii) det totala värdet av finansiella tjänstetransaktioner eller av tillgångar med anknytning till finansiella tjänster genom numeriska kvoter eller krav på prövning av det ekonomiska behovet,
 - iii) det totala antal finansiella tjänster som tillhandahålls eller av den totala kvantiteten tjänsteproduktion uttryckt i angivna numeriska enheter genom kvoter eller krav på prövning av det ekonomiska behovet,
 - iv) deltagandet av utländskt kapital genom fastställande av en maximal procentgräns för utländskt aktieäggande i finansinstitut eller en övre gräns för det totala värdet av enskilda eller sammanlagda utländska investeringar i finansinstitut, eller
 - v) av det totala antal fysiska personer som får anställas i en viss finanstjänstesektor eller som en leverantör av finansiella tjänster får anställa och som är nödvändiga för, och har direkt anknytning till, tillhandahållandet av en särskild finansiell tjänst, genom numeriska kvoter eller krav på prövning av det ekonomiska behovet.
- b) Inskränkningar eller krav på vissa typer av associationsformer eller samriskföretag genom vilka ett finansinstitut får bedriva näringsverksamhet.
2. Artikel 8.4.2 (Marknadstillträde) införlivas med och utgör en del av denna artikel.
3. För tydlighetens skull påpekas att
- a) en part kan införa bestämmelser, villkor och förfaranden för auktorisering av etablering eller utvidgning av kommersiell närvaro, under förutsättning att dessa inte innebär kringgående av partens skyldigheter enligt punkt 1 och att de är förenliga med de övriga bestämmelserna i detta kapitel, och
 - b) denna artikel inte hindrar en part från att kräva att ett finansinstitut ska tillhandahålla vissa finansiella tjänster genom separata juridiska enheter, om de finansiella tjänster som tillhandahålls av finansinstitutet enligt partens lagstiftning inte får tillhandahållas genom en enda enhet.

Artikel 13.7

Gränsöverskridande tillhandahållande av finansiella tjänster

1. Artiklarna 9.3 (Nationell behandling), 9.4 (Formella krav) och 9.6 (Marknadstillträde) införlivas med och utgör en del av detta kapitel och är tillämpliga på behandlingen av leverantörer av gränsöverskridande finansiella tjänster som tillhandahåller de finansiella tjänster som anges i bilaga 13-A.

2. Den behandling som en part medger sina egna tjänsteleverantörer och tjänster enligt artikel 9.3.2 (Nationell behandling) innebär behandling som medges egna leverantörer av finansiella tjänster och finansiella tjänster.
3. De åtgärder som en part inte får införa eller upprätthålla när det gäller tjänsteleverantörer och tjänster från den andra parten enligt artikel 9.6 (Marknadstillträde) avser åtgärder gällande leverantörer av gränsöverskridande finansiella tjänster från den andra parten som tillhandahåller finansiella tjänster.
4. Artikel 9.5 (Behandling som mest gynnad nation) införlivas med och utgör en del av detta kapitel och är tillämplig på behandling av leverantörer av gränsöverskridande finansiella tjänster från den andra parten.
5. Den behandling som en part medger tjänsteleverantörer och tjänster från ett tredjeland enligt artikel 9.5 (Behandling som mest gynnad nation) innebär behandling som medges leverantörer av finansiella tjänster från ett tredjeland och finansiella tjänster från ett tredjeland.
6. Varje part ska tillåta en person som befinner sig på dess territorium, och medborgare och varaktigt bosatta oavsett var de befinner sig, att köpa finansiella tjänster från leverantörer av gränsöverskridande finansiella tjänster från den andra parten som är belägna på den andra partens territorium. Detta innebär inte att en part är skyldig att tillåta sådana leverantörer att göra affärer eller värva kunder inom dess territorium. Varje part får definiera begreppen "göra affärer" och "värva kunder" i denna artikel, i enlighet med punkt 1.
7. För de finansiella tjänster som anges i bilaga 13-A ska varje part tillåta en leverantör av gränsöverskridande finansiella tjänster från den andra parten, på begäran eller efter anmälan till behörig tillsynsmyndighet, att vid behov tillhandahålla en finansiell tjänst genom ett nytt leveranssätt eller att sälja en finansiell produkt som inte säljs på partens territorium, när den första parten tillåter sina egna leverantörer av finansiella tjänster att tillhandahålla sådana tjänster eller att sälja en sådan produkt enligt partens egen lagstiftning i likadana situationer.

Artikel 13.8

Företagsledning och styrelser

En part får inte kräva att ett finansinstitut i den andra parten måste utse fysiska personer av viss nationalitet till företagsledningen eller styrelsen.

Artikel 13.9

Prestationskrav

1. Parterna ska förhandla om bestämmelser för prestationskrav, såsom de som omfattas av artikel 8.5 (Prestationskrav), när det gäller investeringar i finansinstitut.
2. Om parterna inom tre år från ikraftträdandet av detta avtal inte har enats om sådana bestämmelser ska artikel 8.5 (Prestationskrav) på begäran av en part införlivas med och göras till en del av detta kapitel och tillämpas på investeringar i finansinstitut. För detta ändamål avses med "investering" i artikel 8.5 (Prestationskrav) "investering i ett finansinstitut inom dess territorium".
3. Inom 180 dagar efter att parterna lyckats förhandla fram bestämmelser enligt punkt 1, eller efter en parts begäran om införlivande av artikel 8.5 (Prestationskrav) i detta kapitel i enlighet med punkt 2, allt efter omständigheterna, får varje part göra nödvändiga ändringar i sin lista. Eventuella ändringar ska begränsas till den förteckning över förbehåll för befintliga åtgärder som inte uppfyller prestationskravskyldigheten enligt detta kapitel, för Kanadas del i avsnitt A i dess lista i bilaga III och för Europeiska unionen i dess lista i bilaga I. Artikel 13.10.1 ska tillämpas på sådana åtgärder som avser bestämmelser för prestationskrav som förhandlas fram i enlighet med punkt 1, eller artikel 8.5 (Prestationskrav) som införlivats med detta kapitel i enlighet med punkt 2, allt efter omständigheterna.

Artikel 13.10

Förbehåll och undantag

1. Artiklarna 13.3, 13.4, 13.6 och 13.8 är inte tillämpliga på något av följande:
 - a) En befintlig icke överensstämmande åtgärd som upprätthålls av en part på någon av följande nivåer:
 - i) Europeiska unionen, såsom anges i dess lista i bilaga I.
 - ii) Nationell nivå i enlighet med vad Kanada angett i avsnitt A i sin lista i bilaga III eller Europeiska unionen i sin lista i bilaga I.
 - iii) Provinsiell, territoriell eller regional nivå i enlighet med vad Kanada angett i avsnitt A i sin lista i bilaga III eller Europeiska unionen i sin lista i bilaga I.
 - iv) Lokal nivå.
 - b) En fortsättning eller ett direkt förnyande av en icke överensstämmande åtgärd som avses i led a.
 - c) En ändring av en icke överensstämmande åtgärd som avses i led a, i den mån som ändringen inte minskar åtgärdens överensstämmelse med artiklarna 13.3, 13.4, 13.6 eller 13.8, i förhållande till vad som var fallet omedelbart före ändringen.
2. Artikel 13.7 är inte tillämplig på följande:
 - a) En befintlig icke överensstämmande åtgärd som upprätthålls av en part på följande nivåer:
 - i) Europeiska unionen, såsom anges i dess lista i bilaga I.
 - ii) Nationell nivå i enlighet med vad Kanada angett i avsnitt A i sin lista i bilaga III eller Europeiska unionen i sin lista i bilaga I.
 - iii) Provinsiell, territoriell eller regional nivå i enlighet med vad Kanada angett i avsnitt A i sin lista i bilaga III eller Europeiska unionen i sin lista i bilaga I.
 - iv) Lokal nivå.
 - b) En fortsättning eller ett direkt förnyande av en icke överensstämmande åtgärd som avses i led a.
 - c) En ändring av en icke överensstämmande åtgärd som avses i led a i den mån som ändringen inte minskar åtgärdens överensstämmelse med artikel 13.7, i förhållande till vad som var fallet omedelbart före ändringen.
3. Artiklarna 13.3, 13.4, 13.6, 13.7 och 13.8 är inte tillämpliga på en åtgärd som Kanada inför eller upprätthåller med avseende på finansiella tjänster såsom anges i avsnitt B i dess lista i bilaga III, eller på en åtgärd som Europeiska unionen inför eller upprätthåller med avseende på finansiella tjänster såsom anges i dess lista i bilaga II.
4. Om en part har angett ett förbehåll mot artiklarna 8.4 (Marknadstillträde), 8.5 (Prestationskrav), 8.6 (Nationell behandling), 8.7 (Behandling som mest gynnad nation), 8.8 (Företagsledning och styrelser), 9.3 (Nationell behandling), 9.5 (Behandling som mest gynnad nation) eller 9.6 (Marknadstillträde) i sin lista i bilaga I eller II utgör förbehållet också ett förbehåll mot artiklarna 13.3, 13.4, 13.6, 13.7 eller 13.8, eller mot en bestämmelse om prestationskrav som förhandlats fram i enlighet med artikel 13.9.1 eller som införlivats med detta kapitel i enlighet med artikel 13.9.2, allt efter omständigheterna, i den mån som den åtgärd, sektor, undersektor eller verksamhet som anges i förbehållet omfattas av detta kapitel.
5. En part ska inte vidta en åtgärd eller serie av åtgärder efter ikraftträdandet av detta avtal som omfattas av avsnitt B i Kanadas lista i bilaga III, eller av Europeiska unionens lista i bilaga II och som, direkt eller indirekt, tvingar en investerare från den andra parten, på grund av nationalitet, att sälja eller på annat sätt iverkeklia en befintlig investering som fanns då åtgärden eller åtgärderna trädde i kraft.

6. När det gäller immateriella rättigheter får en part göra undantag från artiklarna 13.3 och 13.4 och från alla bestämmelser om tekniköverföring i förhållande till prestationskrav som förhandlats fram enligt artikel 13.9.1 eller som införlivats med detta kapitel i enlighet med artikel 13.9.2, allt efter omständigheterna, om undantaget är tillåtet enligt Trips-avtalet, inbegripet undantag till Trips-avtalet som antagits i enlighet med artikel IX i WTO-avtalet.

7. Artiklarna 13.3, 13.4, 13.6, 13.7, 13.8 och 13.9 är inte tillämpliga på

- a) en parts upphandling av en vara eller tjänst som förvärfvas för myndighetsändamål och inte för kommersiell återförsäljning eller för användning i leverans av en vara eller en tjänst för kommersiell försäljning, oavsett om denna upphandling utgör "en upphandling som omfattas" i den mening som avses i artikel 19.2 (Tillämpningsområde och omfattning), eller
- b) subventioner eller statliga stödåtgärder i samband med handel med tjänster, som tillhandahålls av en part.

Artikel 13.11

Effektiv och transparent reglering

1. Varje part ska se till att alla åtgärder med allmän tillämpning som omfattas av detta kapitel förvaltas på ett rimligt, objektivt och opartiskt sätt.

2. Parterna ska se till att deras lagar, föreskrifter, förfaranden och allmänt tillämpliga förvaltningsbeslut med avseende på alla frågor som omfattas av detta kapitel omedelbart offentliggörs eller görs tillgängliga på annat sätt, så att berörda personer och den andra parten kan få kännedom om dem. I möjligaste mån ska parterna

- a) i förväg offentliggöra åtgärder som de avser att anta,
- b) ge berörda personer och den andra parten en rimlig möjlighet att lämna synpunkter på sådana föreslagna åtgärder, och
- c) ge rimlig tid mellan det slutliga offentliggörandet av åtgärderna och det datum de träder i kraft.

Vid tillämpningen av detta kapitel ska dessa krav ersätta bestämmelserna i artikel 27.1 (Offentliggörande).

3. Varje part ska upprätthålla eller inrätta lämpliga mekanismer för att inom rimlig tid kunna svara på en förfrågan från en berörd person vad gäller åtgärder med allmän tillämpning som omfattas av detta kapitel.

4. En tillsynsmyndighet ska fatta ett förvaltningsbeslut om en fullständig ansökan från en investerare i ett finansinstitut, en leverantör av gränsöverskridande finansiella tjänster eller ett finansinstitut från den andra parten rörande tillhandahållandet av en finansiell tjänst inom en rimlig tidsperiod som motiveras av ansökans komplexitet och den normala tidsperiod som fastställs för behandlingen av ansökan. För Kanadas del ska en sådan rimlig tidsperiod vara 120 dagar. Tillsynsmyndigheten ska utan dröjsmål underrätta sökanden om beslutet. Om det inte är praktiskt genomförbart att fatta ett beslut inom en rimlig tidsperiod ska tillsynsmyndigheten utan dröjsmål underrätta sökanden om detta och sträva efter att fatta beslut så snart som möjligt. För tydlighetens skull påpekas att en ansökan inte anses vara fullständig förrän alla relevanta utfrågningar har hållits och tillsynsmyndigheten har mottagit alla nödvändiga uppgifter.

Artikel 13.12

Självreglerande organisationer

Om en part begär att ett finansinstitut eller en leverantör av gränsöverskridande finansiella tjänster i den andra parten är medlem i, deltar i eller har tillträde till en självreglerande organisation för att tillhandahålla finansiella tjänster i eller till den partens territorium, eller beviljar privilegier eller fördelar när aktören tillhandahåller en finansiell tjänst genom en sådan självreglerande organisation, ska den begärande parten säkerställa att den självreglerande organisationen fullgör sina skyldigheter enligt detta kapitel.

*Artikel 13.13***Betalnings- och clearingsystem**

Enligt bestämmelser och villkor som medger nationell behandling ska varje part ge leverantörer av finansiella tjänster från den andra parten som är etablerade på dess territorium tillgång till betalnings- och clearingsystem som drivs av en part eller av en enhet som utövar offentliga befogenheter som delegerats till den av en part, och tillgång till officiella kredit- och refinansieringstjänster som är tillgängliga i samband med normal affärsverksamhet. Denna artikel ger inte tillgång till en parts möjligheter när det gäller långivare i sista instans.

*Artikel 13.14***Nya finansiella tjänster**

1. Varje part ska tillåta ett finansinstitut från den andra parten att tillhandahålla sådana nya finansiella tjänster som den första parten skulle tillåta sina egna finansinstitut att tillhandahålla i likadana situationer enligt partens lagstiftning, på begäran eller efter anmälan till behörig tillsynsmyndighet, om så krävs.
2. En part får fastställa i vilken institutionell och juridisk form den nya finansiella tjänsten får tillhandahållas och får ställa krav på tillstånd för tillhandahållande av tjänsten. Om ett sådant tillstånd krävs, ska beslut fattas inom rimlig tid, och tillstånd får endast vägras av försiktighetsskäl.
3. Denna artikel hindrar inte att ett finansinstitut i en part ansöker om att den andra parten ska överväga att tillåta tillhandahållandet av en finansiell tjänst som inte tillhandahålls inom någon parts territorium. Ansökan ska behandlas enligt lagen i den part som tar emot ansökan och omfattas inte av skyldigheterna i denna artikel.

*Artikel 13.15***Överföring och behandling av information**

1. Varje part ska tillåta ett finansinstitut eller en leverantör av gränsöverskridande finansiella tjänster från den andra parten att i databehandlingssyfte överföra uppgifter i elektronisk eller annan form till eller från dess territorium, om bearbetningen är en förutsättning för den normala affärsverksamheten för finansinstitutet eller den leverantören av gränsöverskridande finansiella tjänster.
2. Varje part ska upprätthålla tillräckliga garantier för skydd av privatlivet, särskilt när det gäller överföring av personuppgifter. Om överföringen av finansiell information innefattar personuppgifter ska sådana överföringar ske i enlighet med lagstiftningen om skydd av personuppgifter på den parts territorium där överföringen har sitt ursprung.

*Artikel 13.16***Försiktighetsklausul**

1. Detta avtal ska inte hindra en part från att införa eller upprätthålla rimliga åtgärder av försiktighetsskäl, t.ex. för att
 - a) skydda investerare, insättare, försäkringstagare eller personer vars egendom förvaltas av ett finansinstitut, en leverantör av gränsöverskridande finansiella tjänster eller en leverantör av finansiella tjänster,
 - b) upprätthålla säkerheten, soliditeten, integriteten och det ekonomiska ansvaret hos ett finansinstitut, en leverantör av gränsöverskridande finansiella tjänster eller en leverantör av finansiella tjänster, eller
 - c) säkerställa integriteten och stabiliteten i en parts finansiella system.

2. Utan att det påverkar andra former av reglering av gränsöverskridande handel med finansiella tjänster, kan en part kräva att leverantörer av gränsöverskridande finansiella tjänster från den andra parten och finansiella instrument ska registreras.

3. Om inte annat följer av artiklarna 13.3 och 13.4 får en part, av försiktighetsskäl, förbjuda en viss finansiell tjänst eller verksamhet. Ett sådant förbud ska inte tillämpas på alla finansiella tjänster eller en hel delsektor på området för finansiella tjänster, såsom banktjänster.

Artikel 13.17

Särskilda undantag

1. Detta avtal är inte tillämpligt på åtgärder som vidtas av en offentlig institution som ett led i penning- eller valutapolitiken. Denna punkt påverkar inte en parts skyldigheter enligt artiklarna 8.5 (Prestationskrav), 8.13 (Överföringar) eller 13.9.

2. Detta avtal kräver inte att en part ska lämna eller ge tillgång till uppgifter om affärer och räkenskaper för enskilda kunder, leverantörer av gränsöverskridande finansiella tjänster eller finansinstitut, eller till konfidentiell information som, om den röjdes, skulle inkräkta på särskilda reglerings-, tillsyns- eller verkställighetsfrågor eller på annat sätt skulle strida mot allmänintresset eller vara till skada för enskilda företags legitima kommersiella intressen.

Artikel 13.18

Kommittén för finansiella tjänster

1. I den kommitté för finansiella tjänster som inrättas enligt artikel 26.2.1 f (Specialiserade kommittéer) ska det ingå företrädare för myndigheter som ansvarar för politiken på området finansiella tjänster och som har expertkunskaper på det område som omfattas av detta kapitel. Kanadas företrädare i kommittén ska vara en tjänsteman från Kanadas finansministerium (*Department of Finance Canada*) eller dess efterträdare.

2. Kommittén för finansiella tjänster ska fatta beslut genom ömsesidig överenskommelse.

3. Kommittén för finansiella tjänster ska sammanträda en gång per år, om den inte beslutar något annat, och ska

a) övervaka genomförandet av detta kapitel,

b) föra en dialog om reglering av sektorn för finansiella tjänster i syfte att förbättra den ömsesidiga kunskapen om parternas respektive regelverk och att samarbeta vid utarbetandet av internationella standarder, vilket framgår av den överenskommelse om dialogen om reglering av sektorn för finansiella tjänster som återfinns i bilaga 13-C, och

c) genomföra artikel 13.21.

Artikel 13.19

Samråd

1. En part får begära samråd med den andra parten i alla frågor som uppkommer inom ramen för detta avtal och som berör finansiella tjänster. Den andra parten ska välvilligt beakta begäran.

2. Vid samråd enligt punkt 1 ska varje part se till att dess delegation omfattar tjänstemän med relevant sakkunskap inom det område som omfattas av detta kapitel. För Kanadas del innebär detta tjänstemän från Kanadas finansministerium eller dess efterträdare.

Artikel 13.20

Tvistlösning

1. Kapitel tjugonio (Tvistlösning) ska tillämpas enligt ändringarna i denna artikel på lösning av tvister som uppkommer inom ramen för detta kapitel.

2. Om parterna inte kan enas om sammansättningen av den skiljenämnd som tillsatts för att lösa tvister som uppstått inom ramen för detta kapitel ska artikel 29.7 (Skiljenämndens sammansättning) tillämpas. Alla hänvisningar till förteckningen över skiljemän som upprättats enligt artikel 29.8 (Förteckning över skiljemän) ska anses avse den förteckning över skiljemän som upprättats enligt denna artikel.

3. Gemensamma Ceta-kommittén får upprätta en förteckning över minst 15 personer, som väljs på grundval av objektivitet, tillförlitlighet och gott omdöme, och som är villiga och har möjlighet att tjänstgöra som skiljemän. Förteckningen ska bestå av tre delförteckningar: en delförteckning för varje part och en delförteckning över personer som inte är medborgare eller varaktigt bosatta i någon av parterna och som kan fungera som ordförande. Varje delförteckning ska omfatta minst fem personer. Gemensamma Ceta-kommittén får ompröva förteckningen när som helst och ska se till att förteckningen är förenlig med denna artikel.

4. De skiljemän som tas upp i förteckningen ska ha sakkunskap eller erfarenhet när det gäller lagstiftning om eller reglering av finansiella tjänster eller av dess genomförande i praktiken, vilket kan omfatta reglering av leverantörer av finansiella tjänster. De skiljemän som fungerar som ordförande ska också ha erfarenhet som ombud, panelmedlemmar eller skiljeman i tvistlösningsförfaranden. Skiljemännen ska vara oberoende, uppräda i egenskap av enskilda individer och får inte ta emot instruktioner från någon organisation eller regering. De ska iakttä uppförandekoden i bilaga 29-B (Uppförandekod).

5. Om en skiljenämnd fastställer att en åtgärd strider mot detta avtal, och den åtgärden

- a) påverkar sektorn för finansiella tjänster och någon annan sektor, får den klagande parten upphäva förmåner inom sektorn för finansiella tjänster med en verkan som motsvarar åtgärdens verkan inom partens sektor för finansiella tjänster, eller
- b) endast påverkar en annan sektor än sektorn för finansiella tjänster, får den klagande parten inte upphäva förmåner inom sektorn för finansiella tjänster.

Artikel 13.21

Twister om investeringar i finansiella tjänster

1. Avsnitt F i kapitel åtta (Lösning av investeringstvister mellan investerare och stater) ska tillämpas enligt ändringarna i denna artikel och bilaga 13-B på

- a) investeringstvister som rör åtgärder som omfattas av detta kapitel och i vilka en investerare hävdar att en part har överträtt artiklarna 8.10 (Behandling av investerare och täckta investeringar), 8.11 (Kompensation av förluster), 8.12 (Expropriation), 8.13 (Överföringar), 8.16 (Förvägran av förmåner), 13.3 eller 13.4, eller
- b) investeringstvister som inlett i enlighet med avsnitt F i kapitel åtta (Lösning av investeringstvister mellan investerare och stater) i vilka artikel 13.16.1 har åberopats.

2. Vid investeringstvister som omfattas av punkt 1 a, eller om svaren åberopar artikel 13.16.1 inom 60 dagar från ingivandet av ett käromål till tribunalen enligt artikel 8.23 (Ingivande av ett käromål till tribunalen), ska en avdelning vid tribunalen i enlighet med artikel 8.27.7 (Inrättande av tribunalen) sättas samman av personer från den förteckning som upprättats i enlighet med artikel 13.20.3. Om svaren åberopar artikel 13.16.1 inom 60 dagar från ingivandet av ett käromål avseende en annan investeringstvist än enligt punkt 1 a, ska den tidsperiod som gäller för sammansättningen av en avdelning vid tribunalen enligt artikel 8.27.7 (Inrättande av tribunalen) börja den dag då svaren åberopar artikel 13.16.1. Om Gemensamma Ceta-kommittén inte har gjort utnämningarna enligt artikel 8.27.2 (Inrättande av tribunalen) inom den tidsfrist som föreskrivs i artikel 8.27.17 (Inrättande av tribunalen) får endera tvistande part begära att generalsekreteraren för Internationella centrumet för biläggande av investeringstvister (ICSID) utser ledamöterna i tribunalen från den förteckning som upprättats enligt artikel 13.20. Om förteckningen inte har upprättats enligt artikel 13.20 den dag käromålet inges in enligt artikel 8.23 (Ingivande av ett käromål till tribunalen) ska ICSID:s generalsekreterare utse ledamöterna i tribunalen bland de personer som föreslagits av den ena eller båda parterna i enlighet med artikel 13.20.

3. Svaranden får skriftligen hänskjuta ärendet till kommittén för finansiella tjänster för ett beslut om huruvida, och i så fall i vilken utsträckning, undantaget i artikel 13.16.1 är ett giltigt svaromål. Detta hänskjutande får inte göras senare än det datum som tribunalen fastställer för svaranden att inkomma med sin svarsinlägga. Om svaranden hänskjuter ärendet till kommittén för finansiella tjänster enligt denna punkt avbryts de tidsperioder eller de förfaranden som avses i avsnitt F i kapitel åtta (Lösning av investeringstvister mellan investerare och stater).

4. Om ett ärende hänskjuts enligt punkt 3 får kommittén för finansiella tjänster eller Gemensamma Ceta-kommittén, allt efter omständigheterna, fatta ett gemensamt beslut om huruvida och i vilken utsträckning artikel 13.16.1 är ett giltigt svaromål. Kommittén för finansiella tjänster eller Gemensamma Ceta-kommittén, allt efter omständigheterna, ska sända en kopia av det gemensamma beslutet till investeraren och till tribunalen, om en sådan inrättats. Om i det gemensamma beslutet slutsatsen dras att artikel 13.16.1 är ett giltigt svaromål för alla delar av käromålet ska investeraren anses ha dragit tillbaka sitt käromål, och förfarandet avbrytas i enlighet med artikel 8.35 (Avbrytande). Om slutsatsen i det gemensamma beslutet är att artikel 13.16.1 endast är ett giltigt svaromål för vissa delar av käromålet ska det gemensamma beslutet vara bindande för tribunalen när det gäller de delarna av käromålet. Avbrytande av tidsfrister eller förfaranden som beskrivs i punkt 3 är då inte längre tillämpliga och investeraren kan gå vidare med de återstående delarna av käromålet.

5. Om Gemensamma Ceta-kommittén inte har fattat ett gemensamt beslut inom tre månader från det att kommittén för finansiella tjänster hänskjutit ärendet ska det avbrytande av tidsfrister eller förfaranden som avses i punkt 3 inte längre tillämpas och investeraren kan gå vidare med sitt käromål.

6. På begäran av svaranden ska tribunalen som en preliminär fråga avgöra huruvida och i vilken utsträckning artikel 13.16.1 är ett giltigt svaromål på käromålet. Underlåtenhet från svarandens sida att framföra en sådan begäran påverkar inte svarandens rätt att hävda artikel 13.16.1 som ett svaromål i ett senare skede av förfarandet. Tribunalen ska inte dra någon negativ slutsats av det faktum att kommittén för finansiella tjänster eller Gemensamma Ceta-kommittén inte har enats om ett gemensamt beslut i enlighet med bilaga 13-B.

KAPITEL FJORTON

Internationella sjötransporttjänster

Artikel 14.1

Definitioner

I detta kapitel gäller följande definitioner:

tullklareringstjänster eller **tullombudstjänster**: att på arvodes- eller kontraktbasis genomföra tullformaliteter i samband med import, export eller genom godsbefordran, oavsett om dessa tjänster är tjänsteleverantörens huvudsakliga eller sekundära verksamhet.

containerterminal- och depåtjänster: lagring, fyllning, tömning eller reparation av containrar samt förberedande av dem inför transport, antingen i hamnområden eller inne i landet.

transporter från dörr till dörr eller kombinerade transporter: godstransporter med fler än ett transportsätt som omfattas av ett enda transportdokument, i vilka ett av transportsätten är sjötransport.

matartjänster: för- och vidaretransport till sjöss av internationell last, inklusive containerlast, styckegods samt torr och flytande bulklast, mellan hamnar belägna på en av parternas territorium. För tydlighetens skull påpekas att när det gäller Kanada kan matartjänster omfatta transport mellan hav och inre vattenvägar; med inre vattenvägar avses de som definieras i *Customs Act, 1985, c.1 (2nd Supp.)*.

internationell last: last som transporteras av sjögående fartyg mellan en hamn i en part och en hamn i den andra parten eller i ett tredjeland, eller mellan en hamn i en av Europeiska unionens medlemsstater och en hamn i en annan av Europeiska unionens medlemsstater.

internationella sjötransporttjänster: transport av passagerare eller last av sjögående fartyg mellan en hamn i en part och en hamn i den andra parten eller i ett tredjeland, eller mellan en hamn i en av Europeiska unionens medlemsstater och en hamn i en annan av Europeiska unionens medlemsstater, samt direkt upphandling med leverantörer av andra transporttjänster för att säkerställa transporter från dörr till dörr eller kombinerade transporter, men inte tillhandahållandet av sådana andra transporttjänster.

leverantör av internationella sjötransporttjänster:

- a) ett företag i en part enligt definitionen i artikel 1.1 (Definitioner med allmän giltighet) och en filial till ett sådant företag, eller
- b) ett företag enligt definitionen i artikel 1.1 (Definitioner med allmän giltighet), i ett tredjeland som ägs eller kontrolleras av medborgare i en part, om deras fartyg är registrerade i enlighet med lagstiftningen i den parten och för den partens flagg, eller
- c) en filial till ett företag i ett tredjeland med betydande affärsverksamhet på en parts territorium, som deltar i tillhandahållandet av internationella sjötransporttjänster. För tydlighetens skull påpekas att kapitel åtta (Investeringar) inte är tillämpligt på en sådan filial.

agenttjänster inom sjöfart: verksamhet som utgörs av att en agent i ett visst geografiskt område företräder ett eller flera linjerederiers eller rederiers affärsintressen, i syfte att

- a) marknadsföra och sälja sjötransporttjänster och därmed förbundna tjänster, från lämnande av offerter till fakturering, utfärdande av konossement för företagets räkning, upphandling och vidareförsäljning av nödvändiga stöd tjänster, framtagna av dokumentation samt tillhandahållande av företagsinformation, och
- b) representera företagen när det gäller organisationen av fartygets hamnanlop eller övertagandet av last när så krävs.

kompletterande sjöfartstjänster: godshantering, tullklareringstjänster, containerterminals- och depå tjänster, agent- och mäklartjänster, fraktspeditionstjänster, samt lagring och magasinering.

lasthantering i samband med sjötransporter: utförande, organisering och övervakning av

- a) lastning eller lossning av last från ett fartyg,
- b) surrning/avsurrning av last, och
- c) mottagande eller leverans och förvaring av last före transport eller efter lossning,

genom stuveriföretag eller terminaloperatörer, men innefattar inte arbete som utförs av hamnarbetare, när dessa organiseras oberoende av stuveriföretagen eller terminaloperatörerna.

fraktspeditionstjänster inom sjöfart: organisation och övervakning av transporter för avlastarens räkning, genom tillhandahållande av tjänster som anordnande av transport och tillhörande tjänster, konsolidering och packning av last, framtagna av dokumentation och tillhandahållande av företagsinformation.

lagrings- och magasineringstjänster: lagring av frysta eller kylda varor, lagring i bulk av vätskor eller gaser samt annan varulagring och magasinering.

Artikel 14.2

Tillämpningsområde

1. Detta kapitel är tillämpligt på åtgärder vidtagna eller upprätthållna av en part och som avser tillhandahållandet av internationella sjötransporttjänster.⁽¹⁾ För tydlighetens skull påpekas att sådana åtgärder också omfattas av kapitel åtta (Investeringar) och nio (Gränsöverskridande handel med tjänster), i tillämpliga fall.

⁽¹⁾ Detta kapitel är inte tillämpligt på fiskefartyg enligt definitionen i en parts lagstiftning.

2. För tydlighetens skull påpekas att en part, i enlighet med artikel 8.6 (Nationell behandling), 8.7 (Behandling som mest gynnad nation), 9.3 (Nationell behandling) och 9.5 (Behandling som mest gynnad nation), inte får införa eller upprätthålla en åtgärd med avseende på

- a) ett fartyg som tillhandahåller internationella sjötransporttjänster och som för den andra partens flagg, ⁽¹⁾ eller
- b) en leverantör av internationella sjötransporttjänster från den andra parten,

som medger mindre gynnsam behandling än den som den parten i likadana situationer medger sina egna fartyg eller leverantörer av internationella sjötransporttjänster, eller fartyg eller leverantörer av internationella sjötransporttjänster från ett tredjeland, med avseende på

- a) hamntillträde,
- b) användning av infrastruktur och tjänster i hamnarna t.ex. bogsering och lotsning,
- c) användning av tjänster i anslutning till sjötransporter samt uttag av tillhörande avgifter och pålagor,
- d) tillgång till tullanläggningar, eller
- e) tilldelning av kajplatser och anläggningar för lastning och lossning. ⁽²⁾

Artikel 14.3

Skyldigheter

1. Varje part ska tillåta leverantörer av internationella sjötransporttjänster från den andra parten att flytta ägda eller hyrda tomma containrar som befordras i icke-vinstdrivande syfte mellan hamnarna i den parten.

2. En part ska tillåta leverantörer av internationella sjötransporttjänster från den andra parten att tillhandahålla matartjänster mellan hamnar i den parten.

3. En part får inte införa eller upprätthålla lastdelningsöverenskommelser med ett tredjeland rörande internationella sjötransporter, inbegripet tank-, torrlast- och linjesjöfart.

4. En part får inte införa eller upprätthålla en åtgärd som kräver att all eller en del av den internationella lasten ska transporteras av fartyg som är registrerade i den parten eller som ägs eller kontrolleras av medborgare i den parten.

5. En part får inte införa eller upprätthålla en åtgärd som hindrar leverantörer av internationella sjötransporttjänster från den andra parten att direkt avtala om transporter från dörr till dörr eller kombinerade transporter med andra leverantörer av transporttjänster.

Artikel 14.4

Förbehåll

1. Artikel 14.3 är inte tillämplig på något av följande:

- a) En befintlig icke överensstämmande åtgärd som upprätthålls av en part på någon av följande förvaltningsnivåer:
 - i) Europeiska unionen, såsom anges i dess lista i bilaga I.
 - ii) Nationell nivå i enlighet med vad den berörda parten angett i sin lista i bilaga I.

⁽¹⁾ För Europeiska unionens del avses i detta kapitel med "som för en parts flagg" att föra flagg för en medlemsstat i Europeiska unionen.

⁽²⁾ Denna punkt är inte tillämplig på fartyg eller leverantörer av internationella sjötransporttjänster som omfattas av *avtalet om hamnstats-åtgärder för att förebygga, motverka och undanröja olagligt, orapporterat och oreglerat fiske*, som undertecknades i Rom den 22 november 2009.

- iii) Provisiell, territoriell eller regional nivå i enlighet med vad den berörda parten angett i sin lista i bilaga I.
 - iv) Lokal nivå.
- b) En fortsättning eller ett direkt förnyande av en icke överensstämmande åtgärd som avses i led a.
- c) En ändring av en icke överensstämmande åtgärd som avses i led a i den mån som ändringen inte minskar åtgärdens överensstämmelse med artikel 14.3, i förhållande till vad som var fallet omedelbart före ändringen.
2. Artikel 14.3 är inte tillämplig på en åtgärd som en part inför eller upprätthåller med avseende på sektorer, undersektorer eller verksamheter som anges i listan i bilaga II.

KAPITEL FEMTON

Telekommunikation

Artikel 15.1

Definitioner

I detta kapitel gäller följande definitioner:

kontributionslänk: en länk för överföring av ljud eller tv-signaler till ett produktionscentrum.

kostnadsorienterad: baserad på kostnad och kan omfatta olika kostnadsmetoder för olika faciliteter eller tjänster.

företag: ett "företag" enligt definitionen i artikel 8.1 (Definitioner).

nödvändiga faciliteter: faciliteter i allmänt tillgängliga telenät eller teletjänster som

- a) endast eller till övervägande del tillhandahålls av en enda leverantör eller ett begränsat antal leverantörer, och
- b) det inte är ekonomiskt eller tekniskt möjligt att ersätta för att en tjänst ska kunna tillhandahållas.

samtrafik: sammankoppling mellan leverantörer som tillhandahåller allmänt tillgängliga telenät eller teletjänster för att göra det möjligt för användare av en leverantörs tjänster att kommunicera med användare av en annan leverantörs tjänster och att få tillgång till tjänster som tillhandahålls av en annan leverantör.

företagsintern kommunikation: telekommunikation genom vilken ett företag kommunicerar inom företaget eller med sina dotterföretag, filialer och, beroende på partens lagstiftning, närstående bolag, men omfattar inte kommersiella eller icke-kommersiella tjänster som tillhandahålls till företag som inte är dotterbolag, filialer eller närstående bolag, eller tjänster som erbjuds till kunder eller potentiella kunder. Vid tillämpningen av denna definition avgörs definitionerna av "dotterbolag", "filialer" och, där så är tillämpligt, "närstående bolag" av respektive part.

hyrda förbindelser: telekommunikationsfaciliteter mellan två eller flera angivna platser som har avdelats för den särskilda användningen av eller tillgången till en viss kund eller andra användare enligt kundens val.

betydande leverantör: en leverantör som i väsentlig grad kan påverka villkoren för deltagande, med avseende på pris och utbud, på den berörda marknaden för allmänt tillgängliga telenät eller teletjänster till följd av

- a) sin kontroll över nödvändiga faciliteter, eller
- b) utnyttjande av sin ställning på marknaden.

nätanslutningspunkt: den fysiska anslutningspunkt där en användare ges tillgång till ett allmänt tillgängligt telenät.

nummerportabilitet: möjligheten för slutanvändare av allmänna telekommunikationstjänster att på samma plats behålla samma telefonnummer utan försämring av kvalitet, tillförlitlighet eller bekvämlighet när de byter mellan samma kategori av leverantörer av allmänna telekommunikationstjänster.

allmänt tillgängligt telenät: den allmänna telekommunikationsinfrastruktur som möjliggör telekommunikation mellan definierade nätslutningspunkter.

allmänt tillgänglig teletjänst: en telekommunikationstjänst som en part explicit eller i praktiken kräver ska erbjudas allmänheten som innebär överföring i realtid av information från kunden mellan två eller flera punkter utan förändring mellan ändpunkterna av kundens information, vare sig till form eller innehåll. Denna tjänst kan omfatta bl.a. taltelefonitjänster, paketkopplade dataöverföringstjänster, kretskopplade dataöverföringstjänster, texttjänster, telegrafitjänster, faxtjänster, hyrda förbindelsestjänster samt tjänster och system för mobil- och personkommunikation.

tillsynsmyndighet: det organ som ansvarar för regleringen av telekommunikationer.

telekommunikationstjänster: alla tjänster som består i överföring och mottagande av signaler på elektromagnetisk väg, men inte näringsverksamhet som består av tillhandahållande av innehåll genom telekommunikation.

användare: ett företag eller en fysisk person som använder eller efterfrågar en allmänt tillgänglig teletjänst.

Artikel 15.2

Tillämpningsområde

1. Detta kapitel är tillämpligt på åtgärder som införs eller upprätthålls av en part och som avser telenät eller teletjänster, med förbehåll för en parts rätt att begränsa tillhandahållandet av en tjänst i enlighet med de förbehåll som anges i listan i bilaga I eller II.

2. Detta kapitel är inte tillämpligt på en parts åtgärder som påverkar överföringen med hjälp av telekommunikation, inbegripet sändning och sändning via kabel av radio- eller tv-program avsedda för mottagning av allmänheten. För tydlighetens skull påpekas att detta kapitel gäller en kontributionslänk.

3. Detta kapitel innebär inte att

- a) en part måste ge tillstånd till en tjänsteleverantör från den andra parten för etablering, konstruktion, förvärv, hyra, drift eller tillhandahållande av telekommunikationsnät eller telekommunikationstjänster av annat slag än vad som särskilt anges i detta avtal, eller
- b) en part åläggs att själv – eller genom att tvinga en tjänsteleverantör att utföra uppgifterna – att etablera, bygga, förvärva, hyra, driva eller tillhandahålla telekommunikationsnät eller telekommunikationstjänster som inte erbjuds generellt till allmänheten.

Artikel 15.3

Tillgång till och användning av allmänt tillgängliga telenät eller teletjänster

1. En part ska säkerställa att företag från den andra parten ges tillgång till och kan använda allmänt tillgängliga telenät eller teletjänster på skäliga och icke-diskriminerande villkor, inklusive i fråga om kvalitet, tekniska standarder och specifikationer. (*) Parterna ska tillämpa denna skyldighet, bland annat, i enlighet med punkterna 2–6.

2. Varje part ska säkerställa att företag från den andra parten har tillgång till och kan använda allmänt tillgängliga telenät eller teletjänster som erbjuds inom eller över dess gränser, inbegripet hyrda förbindelser, och ska i detta syfte säkerställa, med förbehåll för punkterna 5 och 6, att dessa företag tilläts att

- a) köpa eller hyra, och bifoga terminalutrustning eller annan utrustning som gränssnitt mot ett allmänt tillgängligt telenät,
- b) sammankoppla privata hyrda eller ägda förbindelser med allmänt tillgängliga telenät eller teletjänster i den parten eller med förbindelser som hyrs eller ägs av ett annat företag,

(*) Med **icke-diskriminerande** avses behandling som inte är mindre förmånlig än den som under samma omständigheter medges andra användare av allmänt tillgängliga telenät eller teletjänster i likadana situationer.

- c) använda valfritt driftsprotokoll, och
 - d) utföra kopplings-, signalerings- och bearbetningsfunktioner.
3. Varje part ska säkerställa att företag från den andra parten får använda allmänt tillgängliga telenät eller teletjänster för att förflytta information inom sitt territorium och över dess gränser, inbegripet dessa företags företagsinterna kommunikation, samt för att få tillgång till information i databaser eller lagrat i annat maskinläsbart skick inom någon av parternas territorium.
4. Enligt artikel 28.3 (Allmänna undantag), och trots vad som sägs i punkt 3, ska en part vidta lämpliga åtgärder för att skydda
- a) säkerheten och sekretessen för allmänt tillgängliga teletjänster, och
 - b) integriteten för användare av allmänt tillgängliga teletjänster,
- med iakttagande av kravet att dessa åtgärder inte tillämpas på ett sätt som skulle utgöra ett medel för godtycklig eller omotiverad diskriminering eller en förtäckt begränsning av handeln.
5. Varje part ska säkerställa att tillgången till och användandet av allmänt tillgängliga telenät eller teletjänster inte belastas med villkor utöver dem som är nödvändiga för att
- a) trygga det samhällsansvar som åvilar de nätoperatörer och tillhandahållare av allmänt tillgängliga telenät och teletjänster, speciellt vad gäller deras möjlighet att göra sina nät och tjänster tillgängliga för allmänheten,
 - b) skydda den tekniska integriteten hos allmänt tillgängliga telenät och teletjänster, eller
 - c) se till att tjänsteleverantörer från den andra parten inte tillhandahåller teletjänster som begränsas av partens förbehåll enligt dess lista i bilagorna I och II.
6. Under förutsättning att kriterierna i punkt 5 uppfylls får villkoren för tillgång till och användande av allmänt tillgängliga telenät och teletjänster innefatta
- a) restriktioner för återförsäljning eller delat användande av dessa tjänster,
 - b) krav på att använda specificerade tekniska gränssnitt, inklusive gränssnittsprotokoll, för sammankoppling med sådana nät eller tjänster,
 - c) vid behov, krav på driftskompatibilitet mellan dessa tjänster,
 - d) typgodkännande av terminalutrustning och annan utrustning med gränssnitt mot nätet och tekniska krav som rör anslutning av sådan utrustning till näten i fråga,
 - e) begränsningar för sammankoppling av privata hyrda eller ägda förbindelser med allmänt tillgängliga telenät eller teletjänster i den parten eller med förbindelser som hyrs eller ägs av ett annat företag, och
 - f) anmälan, registrering och licensiering.

Artikel 15.4

Konkurrenskydd gentemot betydande leverantörer

1. Varje part ska vidta lämpliga åtgärder för att förhindra att leverantörer – som på egen hand eller tillsammans med någon annan – faller inom kriterierna för att anses vara en betydande leverantörer börjar tillämpa eller fortsätter att tillämpa konkurrensbegränsande förfaranden.
2. De konkurrensbegränsande förfaranden som avses i punkt 1 omfattar
- a) deltagande i konkurrensbegränsande korssubventionering,
 - b) utnyttjande av upplysningar från konkurrenter med konkurrensbegränsning som följd, och
 - c) underlåtenhet att för andra tjänsteleverantörer i tid tillgängliggöra teknisk information om nödvändiga faciliteter och kommersiellt relevanta uppgifter som är nödvändiga för att dessa ska kunna leverera tjänster.

Artikel 15.5

Tillgång till nödvändiga faciliteter

1. Varje part ska se till att en betydande leverantör inom dess territorium tillhandahåller sina nödvändiga faciliteter, vilket bl.a. kan innefatta nätdelar och system eller strukturer för operativt stöd, till leverantörer av teletjänster från den andra parten på rimliga och icke-diskriminerande villkor och till kostnadsorienterade taxor.
2. Varje part får i enlighet med sina lagar fastställa vilka nödvändiga faciliteter som behöver göras tillgängliga på dess territorium.

Artikel 15.6

Samtrafik

1. Varje part ska se till att betydande leverantörer inom dess territorium tillhandahåller samtrafik
 - a) där det är tekniskt möjligt i nätet,
 - b) på icke-diskriminerande villkor, inbegripet tekniska standarder och specifikationer, och till icke-diskriminerande taxor,
 - c) till en kvalitet som inte är mindre förmånlig än den som tillhandahålls som en del av likadana tjänster som tillhandahålls av leverantören själv eller likadana tjänster som tillhandahålls av icke närstående tjänstleverantörer, eller av dess dotterbolag eller andra närstående företag,
 - d) i god tid samt på villkor (inbegripet tekniska standarder och specifikationer) och till kostnadsorienterade taxor som är transparenta, skäligen, fastställda med hänsyn till vad som är ekonomiskt möjligt och som är tillräckligt uppdelade för att leverantören inte ska behöva betala för de delar eller faciliteter i nätet som inte behövs för att tjänsten ska kunna tillhandahållas, och
 - e) på begäran, i punkter förutom de nätnätslutningspunkter som erbjuds majoriteten av användarna, mot kostnader som återspeglar kostnaderna för att upprätta nödvändiga ytterligare funktioner.
2. En leverantör som har tillstånd att tillhandahålla teletjänster ska ha rätt att förhandla om ett nytt avtal om samtrafik med andra leverantörer av allmänt tillgängliga telenät och teletjänster. Varje part ska se till att betydande leverantörer är skyldiga att upprätta ett referensanbud om samtrafik eller förhandla om samtrafikavtal med andra leverantörer av telenät och teletjänster.
3. Varje part ska se till att leverantörer av allmänt tillgängliga teletjänster som får information från en annan leverantör under förhandlingarna om samtrafik endast använder denna information för det avsedda syftet och alltid respekterar de överlämnade eller lagrade uppgifternas konfidentiella karaktär.
4. Varje part ska säkerställa att förfarandena för samtrafik med en betydande leverantör ska offentliggöras.
5. Varje part ska säkerställa att en betydande leverantör offentliggör antingen sina samtrafikavtal eller tillgängliga referensanbud om samtrafik om så är lämpligt.

Artikel 15.7

Tillstånd att tillhandahålla telekommunikationstjänster

Varje part ska se till att tillståndet att tillhandahålla telekommunikationstjänster, när så är möjligt, baseras på ett enkelt anmälningsförfarande.

*Artikel 15.8***Samhällsomfattande tjänster**

1. Varje part har rätt att bestämma vilket slags skyldigheter att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster den önskar bibehålla.
2. Varje part ska säkerställa att varje åtgärd som avser samhällsomfattande tjänster som den inför eller upprätthåller administreras på ett transparent, objektivt, icke-diskriminerande och konkurrensneutralt sätt. Varje part ska även säkerställa att en skyldighet att tillhandahålla en samhällsomfattande tjänst inte är mer betungande än nödvändigt för det slags samhällsomfattande tjänst som parten har definierat.
3. Alla leverantörer bör ha möjlighet att utses för att säkerställa samhällsomfattande tjänster. Om en leverantör ska utses till leverantör av en samhällsomfattande tjänst ska en part se till att urvalet görs på ett effektivt, transparent och icke-diskriminerande sätt.

*Artikel 15.9***Knappa resurser**

1. Varje part ska hantera sina förfaranden för fördelning eller utnyttjande av knappa resurser, däribland frekvenser och nummer, på ett objektivt, lämpligt, transparent och icke-diskriminerande sätt.
2. Trots vad som sägs i artiklarna 8.4 (Marknadstillträde) och 9.6 (Marknadstillträde) får en part införa eller upprätthålla en åtgärd som rör tilldelning och fördelning av spektrum och förvaltning av frekvenser. Således behåller varje part rätten att fastställa och tillämpa sin spektrum- och frekvenshanteringspolitik, vilket kan begränsa antalet leverantörer av allmänt tillgängliga teletjänster. Varje part behåller också rätten att tilldela frekvensband med hänsyn till befintliga och framtida behov.
3. Varje part ska offentliggöra den rådande situationen i fråga om tilldelade frekvensband, men är inte skyldig att lämna detaljerade angivelser om vilka frekvenser som tilldelats för en särskild myndighetsanvändning.

*Artikel 15.10***Nummerportabilitet**

Varje part ska säkerställa att leverantörer av allmänt tillgängliga teletjänster på dess territorium erbjuder nummerportabilitet på skäliga villkor.

*Artikel 15.11***Tillsynsmyndighet**

1. Varje part ska säkerställa att dess tillsynsmyndighet är juridiskt åtskild från och funktionellt oberoende av alla leverantörer av telenät, teletjänster eller telekommunikationsutrustning, även om en part behåller äganderätten till eller kontrollen över en leverantör av telenät eller teletjänster.
2. Varje part ska säkerställa att tillsynsmyndighetens beslut och förfaranden är opartiska i förhållande till alla aktörer på marknaden och administreras på ett transparent sätt och i rimlig tid.
3. Varje part ska säkerställa att dess tillsynsmyndighet har de befogenheter som krävs för att reglera sektorn, bl.a. genom att se till att den har befogenhet att
 - a) kräva att leverantörer av telenät eller teletjänster till tillsynsmyndigheten lämnar all information som den anser sig behöva för att uppfylla sina ansvarsskyldigheter, och

- b) verkställa sina beslut med avseende på de skyldigheter som anges i artiklarna 15.3–15.6 genom lämpliga påföljder, vilket kan inbegripa ekonomiska sanktioner, korrigerande åtgärder eller upphävande eller återkallande av licenser.

Artikel 15.12

Lösning av tvister på telekommunikationsområdet

Överklagande till tillsynsmyndigheterna

1. I enlighet med artiklarna 27.3 (Administrativa förfaranden) och 27.4 (Prövning och överklagande), ska varje part säkerställa att
- a) företagen har möjlighet att i god tid vända sig till sin tillsynsmyndighet för att lösa tvister med leverantörer av allmänt tillgängliga telenät och teletjänster rörande frågor som omfattas av artiklarna 15.3–15.6 och som, enligt lagstiftningen i den parten, omfattas av tillsynsmyndighetens behörighet. Vid behov ska tillsynsmyndigheten avge ett bindande beslut för att lösa tvisten inom en rimlig tidsperiod, och
- b) leverantörer av telenät eller teletjänster från den andra parten som begär tillgång till nödvändiga faciliteter eller samtrafik med en betydande leverantör inom partens territorium kan, inom en rimlig och offentligt angiven tidsperiod, vända sig till en tillsynsmyndighet för att avgöra tvister om lämpliga villkor och taxor för samtrafik med den betydande leverantören.

Överklagande och prövning av tillsynsmyndighetens avgöranden och beslut

2. Varje part ska se till att ett företag vars intressen påverkas negativt av ett avgörande eller beslut från en tillsynsmyndighet kan få avgörandet eller beslutet prövat av en opartisk och oberoende domstol eller domstolsliknande eller administrativ myndighet, enligt lagstiftningen i den parten. Denna domstol eller domstolsliknande eller administrativa myndighet ska tillhandahålla en skriftlig förklaring till skälen för sitt beslut till företaget. Varje part ska se till att dessa avgöranden och beslut, som kan överklagas eller omprövas, genomförs av tillsynsmyndigheten.
3. En begäran om rättslig prövning utgör inte skäl för att inte följa tillsynsmyndighetens avgörande eller beslut, såvida inte den behöriga rättsliga myndigheten inhiberar avgörandet eller beslutet.

Artikel 15.13

Transparens

1. I enlighet med artiklarna 27.1 (Offentliggörande) och 27.2 (Tillhandahållande av information), och utöver övriga bestämmelser i detta kapitel när det gäller offentliggörande av information, ska varje part offentliggöra
- a) tillsynsmyndigheternas ansvarsskyldigheter på ett tydligt och lättillgängligt sätt, särskilt när ansvarsskyldigheterna ges till fler än ett organ,
- b) dess åtgärder rörande allmänt tillgängliga telenät och teletjänster, inklusive
- i) föreskrifter från dess tillsynsmyndighet, tillsammans med den rättsliga grunden för dessa föreskrifter,
 - ii) taxor och andra villkor för tjänsterna,
 - iii) specifikationer för tekniska gränssnitt,
 - iv) villkor för anslutning av terminalutrustning eller annan utrustning till det allmänt tillgängliga telenätet,
 - v) i förekommande fall, anmälnings-, tillstånds-, registrerings- eller licensieringskrav, och
- c) information om organ som ansvarar för att utarbeta, ändra och anta åtgärder som rör standarder.

Artikel 15.14

Anstånd

Parterna erkänner betydelsen av en konkurrensutsatt marknad för att uppnå berättigade offentligpolitiska mål för telekommunikationstjänster. I detta syfte, och i den mån det föreskrivs i dess lagstiftning, får varje part avstå från att tillämpa en reglering av en telejänst när det efter en analys av marknaden är fastställt att det råder effektiv konkurrens.

Artikel 15.15

Förhållande till andra kapitel

Om det föreligger bristande överensstämmelse mellan det här kapitlet och andra kapitel ska detta kapitel gälla beträffande det som den bristande överensstämmelsen gäller.

KAPITEL SEXTON

Elektronisk handel

Artikel 16.1

Definitioner

I detta kapitel avses med

leverans: datorprogram, texter, videor, bilder, ljudinspelningar och annan leverans som är digitalt kodad, och

elektronisk handel: handel med hjälp av telekommunikation, ensamt eller tillsammans med annan informations- och kommunikationsteknik.

Artikel 16.2

Syfte och räckvidd

1. Parterna erkänner att den elektroniska handeln ökar möjligheterna till ekonomisk tillväxt och handel inom många sektorer och bekräftar att WTO:s regler är tillämpliga på elektronisk handel. De är överens om att främja utvecklingen av elektronisk handel sinsemellan, särskilt genom att samarbeta om de frågor som uppstår i samband med elektronisk handel enligt bestämmelserna i detta kapitel.

2. Detta kapitel innebär ingen skyldighet för någon part att tillåta leverans på elektroniskt väg, förutom om det sker i enlighet med partens förpliktelser enligt någon annan bestämmelse i detta avtal.

Artikel 16.3

Tullar på elektroniska leveranser

1. En part får inte införa en tull eller avgift på en leverans som sänds på elektronisk väg.
2. För tydlighetens skull påpekas att punkt 1 inte hindrar en part från att införa en intern skatt eller andra interna avgifter på en leverans som sänds på elektronisk väg, under förutsättning att skatten eller avgiften påförs på ett sätt som är förenligt med detta avtal.

Artikel 16.4

Tillit till och förtroende för elektronisk handel

Varje part ska införa eller upprätthålla lagar, föreskrifter eller andra administrativa åtgärder för att skydda personuppgifter för användare som ägnar sig åt elektronisk handel och ska därvid ta vederbörlig hänsyn till internationella standarder för uppgiftsskydd i relevanta internationella organisationer där båda parter är medlemmar.

Artikel 16.5

Allmänna bestämmelser

Med tanke på den elektroniska handelns potential som ett verktyg för social och ekonomisk utveckling erkänner parterna vikten av

- a) tydlighet, transparens och förutsägbarhet i sina nationella regelverk för att, så långt som möjligt, underlätta utvecklingen av den elektroniska handeln.
- b) driftskompatibilitet, innovation och konkurrens för att underlätta elektronisk handel, och
- c) underlättande av användningen av elektronisk handel för små och medelstora företag.

Artikel 16.6

Dialog om elektronisk handel

1. Parterna är medvetna om den elektroniska handelns globala karaktär och är eniga om att föra en dialog om frågor som den elektroniska handeln ger upphov till, bland annat

- a) erkännande av certifikat för elektroniska signaturer som utfärdats till allmänheten och underlättande av certifieringstjänster över gränserna,
- b) de förmedlande tjänsteleverantörernas ansvar vid överföring eller lagring av uppgifter,
- c) behandling av icke begärda elektroniska kommersiella meddelanden, och
- d) skydd av personuppgifter samt skydd av konsumenter och företag mot bedrägliga och vilseledande affärsmetoder på området för elektronisk handel.

2. Dialogen i punkt 1 kan ske i form av informationsutbyte om parternas respektive lagar, föreskrifter och andra åtgärder gällande dessa frågor, samt erfarenhetsutbyte om genomförandet av sådana lagar, föreskrifter och andra åtgärder.

3. Parterna är medvetna om den elektroniska handelns globala karaktär och bekräftar vikten av ett aktivt deltagande i multilaterala forum för att främja utvecklingen av elektronisk handel.

Artikel 16.7

Förhållande till andra kapitel

Vid bristande överensstämmelse mellan detta kapitel och ett annat kapitel i detta avtal ska de andra kapitlen i detta avtal gälla beträffande det som den bristande överensstämmelsen gäller.

KAPITEL SJUTTON

Konkurrenspolitik

Artikel 17.1

Definitioner

I detta kapitel avses med

konkurrensbegränsande affärsmetoder: konkurrensbegränsande avtal, samordnade förfaranden eller överenskommelser mellan konkurrenter, konkurrensbegränsade förfaranden av ett företag som har en dominerande ställning på marknaden och sammanslagningar med väsentlig konkurrensbegränsande verkan, och

tjänst av allmänt ekonomiskt intresse: för Europeiska unionen, en tjänst som inte kan tillhandahållas på ett tillfredsställande sätt eller på villkor (t.ex. pris, objektiva kvalitetsegenskaper, kontinuitet och tillgång till tjänsten) som är förenliga med allmänintresset, av ett företag som agerar under normala marknadsvillkor. Tillhandahållandet av en tjänst av allmänt ekonomiskt intresse ska anförtros av staten till ett eller flera företag genom ett uppdrag att tillhandahålla allmännyttiga tjänster som anger vilka skyldigheter som de berörda företagen och staten har.

Artikel 17.2

Konkurrenspolitik

1. Parterna erkänner vikten av fri och icke snedvriden konkurrens i sina handelsförbindelser. Parterna medger att konkurrensbegränsande affärsmetoder kan störa marknaderna och motverkar fördelarna med handelsliberaliseringen.
2. Parterna ska vidta lämpliga åtgärder för att förbjuda konkurrensbegränsande affärsmetoder med vetskap om att sådana åtgärder kommer att öka möjligheterna att uppnå målen i detta avtal.
3. Parterna ska samarbeta i frågor som rör förbudet mot konkurrensbegränsande affärsmetoder i frihandelsområdet i enlighet med *avtalet mellan Europeiska gemenskaperna och Kanadas regering om tillämpningen av deras konkurrenslagstiftning*, som undertecknades den 17 juni 1999 i Bonn.
4. De åtgärder som avses i punkt 2 ska vara förenliga med principerna om transparens, icke-diskriminering och rättvisa förfaranden. Undantag från tillämpningen av konkurrenslagstiftningen ska vara tydliga. Vardera parten ska förse den andra parten med offentliga uppgifter om de undantag som medges enligt dess konkurrenslagstiftning.

Artikel 17.3

Tillämpning av konkurrenspolitiken på företag

1. En part ska säkerställa att de åtgärder som avses i artikel 17.2.2 är tillämpliga på parterna i den omfattning som fastställs i dess lagstiftning.
2. För tydlighetens skull påpekas följande:
 - a) I Kanada är konkurrenslagen (*Competition Act*, R.S.C. 1985, c. C-34) bindande för och tillämplig på en representant för Kanada, eller en provins, som är ett företag, avseende kommersiell verksamhet som bedrivs av det företaget, i faktisk eller potentiell konkurrens med andra personer, i den utsträckning den berörda lagen skulle gälla om företaget inte vore en representant för Kanada. En sådan representant kan vara ett statligt företag, monopol och företag som beviljats särskilda eller exklusiva rättigheter eller privilegier.
 - b) I Europeiska unionen omfattas statliga företag, monopol och företag som beviljats särskilda rättigheter eller privilegier av EU:s konkurrensregler. Företag som anförtrots att tillhandahålla tjänster av allmänt ekonomiskt intresse eller som har karaktären av fiskala monopol är dock underkastade reglerna, i den mån tillämpningen av dessa regler inte rättsligt eller i praktiken hindrar att de särskilda uppgifter som tilldelats dem fullgörs.

Artikel 17.4

Twistlösning

Inget i detta kapitel ska omfattas av någon form av twistlösning enligt detta avtal.

KAPITEL ARTON

Statliga företag, monopol och företag som beviljats särskilda rättigheter eller privilegier

Artikel 18.1

Definitioner

I detta kapitel gäller följande definitioner:

enhet som omfattas:

- a) ett monopol,
- b) en leverantör av en vara eller tjänst, om den är en av ett fåtal leverantörer av varor eller tjänster och, formellt eller i praktiken, har auktoriserats eller etablerats av en part på så sätt att den parten i betydande omfattning förhindrar konkurrens mellan dessa leverantörer på sitt territorium,
- c) alla enheter som en part, formellt eller i praktiken har beviljat särskilda rättigheter eller privilegier att leverera en vara eller tjänst på så sätt att det i väsentlig grad påverkar andra företags möjligheter att tillhandahålla samma vara eller tjänst i samma geografiska område på i allt väsentligt likvärdiga villkor, och som gör det möjligt för företaget att, helt eller delvis, undkomma konkurrenstryck eller andra marknadsbegränsningar, (1) eller
- d) ett statligt företag.

utse: att inrätta eller godkänna ett monopol, eller att utvidga omfattningen av ett monopol till ytterligare en vara eller en tjänst.

i enlighet med affärsmässiga överväganden: förenligt med gängse affärspraxis inom ett privatägt företag i den berörda branschen eller industrin.

icke-diskriminerande behandling: nationell behandling eller behandling som mest gynnad nation enligt detta avtal, beroende på vad som är mest gynnsamt.

Artikel 18.2

Tillämpningsområde

1. Parterna bekräftar sina rättigheter och skyldigheter enligt artiklarna XVII:1–XVII:3 i Gatt 1994, *överenskommelsen om tolkningen av artikel XVII i Allmänna tull- och handelsavtalet 1994* samt artiklarna VIII.1 och VIII.2 i Gats, som härmed införlivas med och utgör en integrerad del av detta avtal.

2. Detta kapitel ska inte tillämpas på en parts upphandling av en vara eller tjänst som förvärfas för myndighetsändamål och inte för kommersiell återförsäljning eller för användning i leverans av en vara eller en tjänst för kommersiell försäljning, oavsett om denna upphandling utgör en "upphandling som omfattas" i den mening som avses i artikel 19.2 (Tillämpningsområde och omfattning).

(1) För tydlighetens skull påpekas att beviljande av en licens eller ett tillstånd för ett begränsat antal företag vid tilldelningen av en knapp resurs genom objektiva, proportionella och icke-diskriminerande kriterier utgör inte i sig en särskild rättighet.

3. Artiklarna 18.4 och 18.5 ska inte tillämpas på de sektorer som anges i artikel 8.2 (Tillämpningsområde) och artikel 9.2 (Tillämpningsområde).

4. Artiklarna 18.4 och 18.5 ska inte tillämpas på en åtgärd av en enhet som omfattas om ett förbehåll som gjorts en part mot en nationell behandling eller behandling som mest gynnad nation, i enlighet med den partens lista i bilaga I, II eller III, skulle ha varit tillämplig om samma åtgärd hade vidtagits eller upprätthållits av den berörda parten.

Artikel 18.3

Statliga företag, monopol och företag som beviljats särskilda rättigheter eller privilegier

1. Utan att det påverkar parternas rättigheter och skyldigheter enligt detta avtal hindrar ingenting i detta kapitel en part ifrån att utse eller upprätthålla ett statligt företag eller monopol, eller från att ge företag särskilda rättigheter eller privilegier.

2. En part får inte kräva eller uppmantra en enhet som omfattas att handla på ett sätt som är oförenligt med detta avtal.

Artikel 18.4

Icke-diskriminerande behandling

1. Varje part ska se till att en enhet som omfattas på dess territorium medger icke-diskriminerande behandling av en täckt investering, av en vara från den andra parten eller av en tjänsteleverantör från den andra parten vid köp eller försäljning av en vara eller en tjänst.

2. Om en enhet som omfattas av avtalet enligt beskrivningen i led b–d i definitionen av "enhet som omfattas" i artikel 18.1 handlar i enlighet med artikel 18.5.1, ska den part på vars territorium den enhet som omfattas av avtalet är belägen anses uppfylla de skyldigheter som fastställs i punkt 1 med avseende på denna enhet.

Artikel 18.5

Affärsmässiga överväganden

1. Varje part ska säkerställa att en enhet som omfattas på dess territorium agerar i enlighet med affärsmässiga överväganden vid köp eller försäljning av varor, även när det gäller pris, kvalitet, tillgänglighet, säljbarhet, transport och andra villkor för köpet eller försäljningen, liksom vid inköp eller tillhandahållande av tjänster, även när dessa varor eller tjänster levereras till eller av en investering av en investerare från den andra parten.

2. Under förutsättning att en enhet som omfattas uppför sig i enlighet med artikel 18.4 och kapitel sju (Konkurrenspolitik), gäller skyldigheten i punkt 1 inte

- a) när det gäller monopol, uppnåendet av det ändamål för vilket det monopol som har skapats eller för vilka särskilda rättigheter eller privilegier har beviljats, såsom en skyldighet att tillhandahålla allmännyttiga tjänster eller regional utveckling, eller,
- b) när det gäller ett statligt företag, uppfyllandet av dess offentliga uppdrag.

KAPITEL NITTON

Offentlig upphandling

Artikel 19.1

Definitioner

I detta kapitel gäller följande definitioner:

handelsvaror eller handelstjänster: varor eller tjänster av ett slag som i allmänhet säljs eller erbjuds på den kommersiella marknaden till, och som vanligen köps av, icke-statliga köpare för icke-statliga ändamål.

bygg- och anläggnings tjänst: en tjänst vars syfte det är att på valfritt sätt utföra tekniska bygg- eller anläggningsarbeten i enlighet med huvudgrupp 51 i FN:s centrala produktindelning (*United Nations Provisional Central Product Classification*, nedan kallad CPC).

elektronisk auktion: upprepad process där leverantörer med hjälp av elektroniska medel presenterar antingen nya priser eller nya värden för kvantifierbara icke prisrelaterade delar av anbuden med anknytning till utvärderingskriterierna, eller bådadera, vilket leder till en rangordning eller en ny rangordning av anbuden.

skriftligen eller skriftligt: varje enhet av ord eller siffror som kan läsas, återges och meddelas vid ett senare tillfälle. Den kan innehålla elektroniskt överförd och lagrad information.

begränsad upphandling: upphandlingsförfarande där den upphandlande enheten kontaktar en leverantör eller leverantörer som den själv valt ut.

åtgärd: lag, annan författning, förfarande, administrativ riktlinje eller praxis, eller varje åtgärd från den upphandlande enhetens sida i samband med en upphandling eller omfattas.

fleranvändningsförteckning: förteckning över leverantörer som en upphandlande enhet anser uppfylla kraven för att få tas upp i förteckningen och som den upphandlande enheten har för avsikt att använda mer än en gång.

tillkännagivande av planerad upphandling: tillkännagivande som offentliggörs av en upphandlande enhet i vilket intresserade leverantörer uppmanas att lämna in en begäran om deltagande och/eller ett anbud.

motkrav: villkor eller åtaganden som främjar lokal utveckling eller förbättrar en parts betalningsbalans, t.ex. användning av inhemskt innehåll, tekniklicensiering, investeringar, motköp och liknande åtgärder eller krav.

öppen upphandling: upphandlingsförfarande där alla intresserade leverantörer har möjlighet att lämna anbud.

person: en person enligt definitionen i artikel 1.1 (Definitioner med allmän giltighet).

upphandlande enhet: en enhet som omfattas av bilagorna 19-1, 19-2 eller 19-3 i en parts bindningslista för marknads-tillträde för detta kapitel.

kvalificerad leverantör: en leverantör som en upphandlande enhet anser ha uppfyllt villkoren för deltagande.

selektiv upphandling: upphandlingsförfarande där enbart kvalificerade leverantörer uppmanas att lämna anbud av den upphandlande enheten.

tjänster: omfattar bygg- och anläggningstjänster, om inte annat anges.

standard: ett dokument som godkänts av ett erkänt organ, och som för allmänt och upprepat bruk anger regler, riktlinjer eller egenskaper avseende varor eller tjänster, eller därmed sammanhängande processer och tillverkningsmetoder som inte måste efterlevas. Det kan även innefatta eller enbart behandla terminologi, symboler, förpacknings-, märknings- eller etiketteringskrav beträffande en vara, tjänst, process eller tillverkningsmetod.

leverantör: en person eller en grupp av personer som tillhandahåller eller som kan tillhandahålla varor eller tjänster.

teknisk specifikation: ett krav i samband med ett anbuds-förfarande som

- a) anger egenskaperna hos en vara eller tjänst som ska upphandlas, exempelvis kvalitet, prestanda, säkerhet och dimensioner, eller processer och metoder för tillverkningen eller tillhandahållandet av dessa, eller
- b) som behandlar terminologi, symboler, förpacknings-, märknings- eller etiketteringskrav beträffande en vara eller en tjänst.

Artikel 19.2

Tillämpningsområde och omfattning

Tillämpning av detta kapitel

1. Detta kapitel är tillämpligt på åtgärder i samband med upphandling som omfattas, oavsett om den bedrivs uteslutande eller delvis med elektroniska medel.

2. I detta kapitel avses med "upphandling som omfattas" upphandling för offentliga ändamål
- a) av en vara, tjänst eller en kombination av dessa
 - i) enligt vad som anges i varje parts bilagor till dess bindningslista för marknadsstillträde för detta kapitel, och
 - ii) som inte upphandlas för kommersiell försäljning eller återförsäljning, eller för produktion eller tillhandahållande av en vara eller en tjänst för kommersiell försäljning eller återförsäljning,
 - b) genom varje avtalsrättslig möjlighet, t.ex. köp, leasing och hyresavtal eller hyrköpsavtal, med eller utan rätt till köp.
 - c) för vilken värdet enligt punkterna 6–8 beräknas vara lika med eller överstiga det tröskelvärde som anges i en parts bilagor till dess bindningslista för marknadsstillträde för detta kapitel vid tidpunkten för offentliggörandet av ett tillkännagivande i enlighet med artikel 19.6,
 - d) genom en upphandlande enhet, och
 - e) som inte på annat sätt är undantagen från att omfattas i punkt 3 eller i en parts bilagor till dess bindningslista för marknadsstillträde för detta kapitel.
3. Om inte annat sägs i en parts bilagor till dess bindningslista för marknadsstillträde för detta kapitel är detta kapitel inte tillämpligt på
- a) förvärv eller hyra av mark, befintliga byggnader eller annan fast egendom eller därmed sammanhängande rättigheter,
 - b) icke-avtalsgrundade överenskommelser eller någon form av bistånd som en part tillhandahåller, inklusive samarbetsavtal, bidrag, lån, kapitaltillskott, garantier och skattelättnader,
 - c) upphandling eller förvärv av tjänster på skatteområdet eller förvaringstjänster, likvidations- eller förvaltningstjänster för reglerade finansinstitut eller tjänster som rör försäljning, inlösen och distribution i samband med statlig upplåning, inklusive lån, statsobligationer och andra värdepapper,
 - d) offentliga anställningsavtal,
 - e) upphandling som sker
 - i) i det specifika syftet att tillhandahålla internationellt bistånd, inbegripet utvecklingsbistånd,
 - ii) enligt det särskilda förfarande eller på de särskilda villkor som gäller för en internationell överenskommelse om stationering av trupper eller de avtalslutande ländernas gemensamma genomförande av ett projekt, eller
 - iii) enligt det särskilda förfarande eller på de särskilda villkor som gäller för en internationell organisation, eller en organisation som finansieras av internationella bidrag, lån eller annat bistånd, när det tillämpliga förfarandet eller de tillämpliga villkoren skulle vara oförenliga med detta kapitel.
4. En upphandling som omfattas av detta kapitel ska vara alla upphandlingar som omfattas av Kanadas och Europeiska unionens bindningslistor för marknadsstillträde, där varje parts åtaganden fastställs på följande sätt:
- a) I bilaga 19-1 de offentliga enheter på central nivå vars upphandling omfattas av detta kapitel.
 - b) I bilaga 19-2 de offentliga enheter under central nivå vars upphandling omfattas av detta kapitel.
 - c) I bilaga 19-3 alla andra enheter vars upphandling omfattas av detta kapitel.
 - d) I bilaga 19-4 de varor som omfattas av detta kapitel.
 - e) I bilaga 19-5 de tjänster, utom bygg- och anläggningstjänster, som omfattas av detta kapitel.
 - f) I bilaga 19-6 de bygg- och anläggningstjänster som omfattas av detta kapitel.
 - g) I bilaga 19-7 alla allmänna anmärkningar.
 - h) I bilaga 19-8 de medel för offentliggörande som används för detta kapitel.

5. Om en upphandlande enhet i samband med en upphandling som omfattas kräver att personer som inte omfattas av en parts bilagor till dess bindningslista för marknadstillträde för detta kapitel ska upphandla i enlighet med särskilda krav, ska artikel 19.4 gälla i tillämpliga delar för dessa krav.

Värdering

6. Vid beräkningen av värdet av en upphandling i syfte att avgöra om den utgör upphandling som omfattas ska den upphandlande enheten

- a) varken dela upp en upphandling i separata upphandlingar eller välja ut eller använda en viss värderingsmetod för att beräkna värdet av en upphandling i avsikt att helt eller delvis undanta den från tillämpningen av detta kapitel, och
- b) inkludera det totala beräknade högsta värdet av upphandlingen under hela kontraktets löptid, oavsett om det tilldelas en eller flera leverantörer, samt ta hänsyn till alla typer av ersättningar, bland annat
 - i) premier, avgifter, provisioner och ränta, och
 - ii) det totala värdet av eventuella optioner.

7. Om ett särskilt villkor för en upphandling medför att mer än ett kontrakt tilldelas eller att kontrakt tilldelas i separata delar (nedan kallat *återkommande kontrakt*), ska beräkningen av det totala högsta värdet grunda sig på antingen

- a) värdet på de återkommande kontrakt för samma typ av vara eller tjänst som tilldelats under de föregående 12 månaderna eller den upphandlande enhetens föregående räkenskapsår, om möjligt justerat för förväntade ändringar av mängden eller värdet av den vara eller tjänst som upphandlas för de följande 12 månaderna, eller
- b) beräknat värde på de återkommande kontrakt för samma typ av vara eller tjänst som ska tilldelas för de 12 månaderna närmast efter den ursprungliga kontraktstilldelningen eller den upphandlande enhetens räkenskapsår.

8. Vid upphandling för leasing, hyra eller hyrköp av en vara eller tjänst, eller upphandling utan angivet totalpris, ska värderingen ske enligt följande:

- a) Vid kontrakt med en bestämd löptid ska värderingen grunda sig på
 - i) det totala beräknade högsta värdet under löptiden, om denna är högst 12 månader, eller
 - ii) det totala beräknade högsta värdet, inklusive eventuellt restvärde, om löptiden är längre än 12 månader.
- b) För kontrakt på obestämd löptid ska det beräknade månatliga beloppet multipliceras med 48.
- c) Om det är osäkert huruvida kontraktet ska ha en bestämd löptid eller inte ska värderingen ske enligt led b.

Artikel 19.3

Säkerhet och allmänna undantag

1. Ingenting i detta kapitel ska tolkas som hinder för en part att vidta en åtgärd eller att inte lämna ut uppgifter som parten anser nödvändig för att skydda sina grundläggande säkerhetsintressen i samband med upphandling av

- a) vapen, ammunition ⁽¹⁾ eller krigsmateriel,
- b) upphandling som är oumbärlig för den nationella säkerheten, eller
- c) för nationella försvarssyften.

⁽¹⁾ Denna fotnot berör inte den svenska språkversionen.

2. Under förutsättning att sådana åtgärder inte tillämpas på ett sätt som skulle innebära godtycklig eller obehörig diskriminering mellan parterna när lika förhållanden råder, eller en förtäckt inskränkning av internationell handel, ska ingenting i detta kapitel tolkas som ett hinder för någon av parterna att anta eller genomföra åtgärder

- a) som är nödvändiga för att skydda allmän moral, ordning eller säkerhet,
- b) som är nödvändiga för skyddet av människors och djurs liv eller hälsa samt för växtskydd,
- c) som är nödvändiga för att skydda immateriella rättigheter, eller
- d) som avser varor eller tjänster som tillhandahålls av personer med funktionsnedsättning, av välgörenhetsinrättningar eller inom kriminalvården.

Artikel 19.4

Allmänna principer

Icke-diskriminering

1. Vad gäller åtgärder som rör den upphandling som omfattas ska varje part, och dess upphandlande enheter, genast och utan förbehåll bevilja varor och tjänster från den andra parten eller leverantörer från den andra parten som tillhandahåller sådana varor eller tjänster en behandling som inte är mindre förmånlig än den som beviljas egna varor, tjänster och leverantörer. För tydlighetens skull påpekas att en sådan behandling omfattar

- a) inom Kanada, en behandling som inte är mindre gynnsam än den som en provins eller ett territorium, inklusive dess upphandlande enheter, medger varor och tjänster och leverantörer i den provinsen eller det territoriet, och
- b) inom Europeiska unionen, en behandling som inte är mindre gynnsam än den som en medlemsstat, eller en underregion i en medlemsstat, inklusive dess upphandlande enheter, medger varor och tjänster och leverantörer som befinner sig i den medlemsstaten, eller underregionen, i en medlemsstat, allt efter omständigheterna.

2. Vad gäller åtgärder som rör den upphandling som omfattas får parterna och deras upphandlande enheter inte

- a) behandla en lokalt etablerad leverantör mindre förmånligt än en annan lokalt etablerad leverantör på grund av graden av utländsk anknytning eller ägarskap, eller
- b) diskriminera en lokalt etablerad leverantör av det skälet att de varor eller tjänster som denne tillhandahåller i samband med en viss upphandling utgörs av varor eller tjänster från den andra parten.

Användning av elektroniska medel

3. När en upphandling som omfattas sker med elektroniska medel ska den upphandlande enheten

- a) garantera att upphandlingen genomförs med hjälp av it-system och programvara, inklusive sådana som rör autentisering och kryptering av information, som är allmänt tillgängliga och kompatibla med andra allmänt tillgängliga it-system och annan tillgänglig programvara, och
- b) säkerställa att det finns mekanismer som garanterar integriteten för begäran om deltagande och anbud, bland annat fastställande av tidpunkten för mottagande och förhindrande av oönskad tillgång.

Genomförande av upphandling

4. En upphandlande enhet ska genomföra den upphandling som omfattas på ett öppet och opartiskt sätt som

- a) är förenligt med detta kapitel, med hjälp av metoder såsom öppen upphandling, selektiv upphandling och begränsad upphandling,
- b) gör att intressekonflikter undviks, och
- c) förhindrar korruption.

Ursprungsregler

5. Ingen part får vid en upphandling som omfattas tillämpa sådana ursprungsregler för varor eller tjänster som importerats från eller tillhandahållits av den andra parten, som avviker från de ursprungsregler som den samtidigt tillämpar vid normal handel på import eller tillhandahållande av samma varor eller tjänster från samma part.

Motkrav

6. En part, inklusive dess upphandlande enheter, får inte begära eller uppfylla, besluta om eller genomdriva något motkrav med avseende på en upphandling som omfattas.

Åtgärder som inte specifikt rör upphandling

7. Punkterna 1 och 2 ska inte vara tillämpliga på tullar och avgifter som läggs på vid, eller i samband med, import, metoden för att ta ut dessa tullar och avgifter, och andra importbestämmelser eller formaliteter och åtgärder som påverkar handeln med tjänster med undantag av andra åtgärder för upphandling som omfattas.

Artikel 19.5

Information om upphandlingssystemet

1. Varje part ska
 - a) omgående offentliggöra alla lagar och andra författningar, rättsliga avgöranden, administrativa avgöranden med allmän giltighet, standardkontraktsklausuler som föreskrivs i lagar eller andra författningar och som införlivas genom hänvisning i meddelanden eller anbudsunderlag och förfaranden för upphandling som omfattas, samt ändringar av dessa, i officiellt angivna elektroniska medier eller publikationer som har stor spridning och är lätt tillgängliga för allmänheten, och
 - b) på begäran lämna en förklaring till detta till den andra parten.
2. Varje part ska i bilaga 19-8 i sin bindningslista för marknadstillträde förteckna
 - a) de elektroniska medier eller publikationer där parten offentliggör den information som avses i punkt 1,
 - b) de elektroniska medier eller publikationer där parten offentliggör de tillkännagivanden som krävs enligt artiklarna 19.6, 19.8.7 och 19.15.2, och
 - c) den eller de webbplatser där parten offentliggör
 - i) sin upphandlingsstatistik i enlighet med artikel 19.15.5, eller
 - ii) sina meddelanden om tilldelade kontrakt i enlighet med artikel 19.15.6.
3. Varje part ska omgående till Kommittén för offentlig upphandling anmäla alla ändringar av den information som parten förtecknat i bilaga 19-8.

Artikel 19.6

Tilkännagivanden

Tilkännagivande av planerad upphandling

1. För varje upphandling som omfattas ska den upphandlande enheten offentliggöra ett tillkännagivande av planerad upphandling utom under de omständigheter som beskrivs i artikel 19.12.

Alla tillkännagivanden av planerad upphandling ska vara direkt elektroniskt tillgängliga kostnadsfritt via en enda åtkomstpunkt, om inte annat följer av punkt 2. Tilkännagivanden får också offentliggöras i ett lämpligt pappersmedium som ska ha stor spridning och ska vara lättillgängliga för allmänheten, åtminstone till dess att den tidsfrist som anges i tillkännagivandet har löpt ut.

Det lämpliga pappersmediet och elektroniska mediet förtecknas av varje part i bilaga 19-8.

2. En part får tillämpa en övergångsperiod på upp till 5 år från och med dagen för detta avtals ikraftträdande för enheter som omfattas av bilagorna 19-2 och 19-3 som inte är redo att gå över till en enda åtkomstpunkt i enlighet med punkt 1. Dessa enheter ska under övergångsperioden tillhandahålla sina tillkännagivanden av planerad upphandling, om de är elektroniskt tillgängliga, via länkar i en nätverksportal som är kostnadsfritt tillgänglig och som förtecknas i bilaga 19-8.

3. Om inte annat anges i detta kapitel, ska alla tillkännagivanden av planerad upphandling innehålla följande uppgifter:

- a) Den upphandlande enhetens namn och adress, övriga uppgifter som behövs för att man ska kunna kontakta enheten och få alla relevanta handlingar som gäller upphandlingen samt uppgift om kostnad och betalningsvillkor i förekommande fall.
- b) En beskrivning av upphandlingen, inbegripet arten och mängden av de varor och tjänster som ska upphandlas eller, om mängden inte är känd, den beräknade mängden.
- c) I samband med återkommande kontrakt om möjligt en preliminär tidsplan för ytterligare tillkännagivanden av planerad upphandling.
- d) En beskrivning av eventuella optioner.
- e) Tidsfristen för leverans av varorna eller tjänsterna eller kontraktets löptid.
- f) Det valda upphandlingsförfarandet och huruvida det innefattar förhandlingar eller elektronisk auktion.
- g) I tillämpliga fall, sista dag för att lämna in begäran om deltagande i upphandlingen och adress till vilken denna ska skickas.
- h) Sista dag för att lämna in anbud och adress till vilken detta ska skickas.
- i) Det eller de språk som anbudet eller begäran om deltagande ska vara avfattade på, om de får avfattas på ett annat språk än det officiella språket i den part som den upphandlande enheten tillhör.
- j) En förteckning över och kortfattad beskrivning av villkoren för leverantörernas deltagande, inbegripet krav på särskilda dokument eller certifieringar som leverantörerna ska tillhandahålla, om inte dessa krav ingår i det anbudsunderlag som görs tillgängligt för alla intresserade leverantörer samtidigt som tillkännagivandet av planerad upphandling offentliggörs.
- k) Om den upphandlande enheten avser att i enlighet med artikel 19.8 välja ut ett begränsat antal kvalificerade leverantörer som inbjuds att lämna anbud, anges kriterierna för urvalet och, i tillämpliga fall, antalet leverantörer som kommer att tillåtas att lämna anbud.
- l) Information om att upphandlingen omfattas av detta avtal.

Sammanfattning

4. För varje förestående upphandling ska den upphandlande enheten samtidigt med tillkännagivandet av planerad upphandling offentliggöra en lättillgänglig sammanfattning på engelska eller franska. Sammanfattningen ska åtminstone innehålla

- a) uppgifter om vad som ska upphandlas,
- b) den sista dagen för att lämna in anbud och, i tillämpliga fall, den sista dagen för att lämna in begäran om deltagande eller ansökan om att tas upp på en fleranvändningsförteckning, och
- c) den adress man kan vända sig till för att begära handlingar om upphandlingen.

Tillkännagivande av upphandlingsplaner

5. Upphandlande enheter uppmanas att så tidigt som möjligt varje räkenskapsår offentliggöra ett tillkännagivande av sina upphandlingsplaner (nedan kallat *tillkännagivande av upphandlingsplaner*) i det lämpliga elektroniska medium och, om tillgängligt, pappersmedium som anges i bilaga 19-8. Tillkännagivandet av upphandlingsplaner ska också offentliggöras via en enda åtkomstpunkt som anges i bilaga 19-8, om inte annat följer av punkt 2. Tillkännagivandet av upphandlingsplaner bör innehålla uppgifter om vad som ska upphandlas och om vilken dag man planerar offentliggöra tillkännagivandet av planerad upphandling.

6. En upphandlande enhet som omfattas av bilaga 19-2 eller 19-3 får använda ett tillkännagivande av upphandlingsplaner som ett tillkännagivande av planerad upphandling, förutsatt att tillkännagivandet av upphandlingsplaner omfattar så mycket av den information som avses i punkt 3 som är tillgänglig för enheten och en uppmaning till leverantörer om att anmäla sitt intresse att delta i upphandlingen till den upphandlande enheten.

Artikel 19.7

Villkor för deltagande

1. En upphandlande enhet ska begränsa villkoren för deltagande i en upphandling till vad som krävs för att säkerställa att leverantören har tillräcklig rättslig, ekonomisk, affärsmässig och teknisk kapacitet för att åta sig den aktuella upphandlingen.
2. Den upphandlande enhetens villkor för deltagande
 - a) får inte innehålla krav på att en leverantör tidigare ska ha tilldelats ett eller flera kontrakt av en upphandlande enhet i en part,
 - b) får innehålla krav på tidigare relevant erfarenhet om detta är nödvändigt för att uppfylla upphandlingsvillkoren, och
 - c) ska inte kräva någon tidigare erfarenhet på den partens territorium som ett villkor för upphandlingen.
3. Vid bedömningen av huruvida en leverantör uppfyller villkoren för deltagande ska den upphandlande enheten
 - a) bedöma leverantörens ekonomiska kapacitet och kommersiella och tekniska förmåga på grundval av leverantörens affärsverksamhet både inom och utanför territoriet för den part som den upphandlande enheten tillhör, och
 - b) grunda sin värdering på de villkor som enheten i förväg angett i tillkännagivanden om upphandling eller anbudsunderlag.
4. En part och dess upphandlande enheter får utesluta en leverantör om det finns belägg för exempelvis
 - a) konkurs,
 - b) oriktiga uppgifter,
 - c) allvarliga eller varaktiga brister vid uppfyllandet av väsentliga krav eller skyldigheter i tidigare kontrakt,
 - d) slutgiltiga domar med anledning av allvarliga brott eller överträdelser,
 - e) fel i yrkesutövningen eller försummelse som skadar leverantörens affärsmässiga integritet, eller
 - f) underlåtenhet att betala skatt.

Artikel 19.8

Kvalificering av leverantörer

Registreringssystem och kvalificeringsförfaranden

1. En part och dess upphandlande enheter får ha ett system för registrering av leverantörer i vilket de intresserade leverantörerna måste registrera sig och lämna vissa uppgifter.

2. Varje part ska säkerställa att
 - a) dess upphandlande enheter anstränger sig för att minimera skillnaderna mellan sina respektive kvalificeringsförfaranden, och
 - b) om dess upphandlande enheter använder sig av system för registrering ska enheterna anstränga sig för att minimera skillnaderna mellan sina respektive system.
3. En part och dess upphandlande enheter får inte anta eller tillämpa ett system för registrering eller ett kvalificeringsförfarande som har som syfte eller resultat att skapa onödiga hinder för deltagande av leverantörer från den andra parten i sin upphandling.

Selektiv upphandling

4. När en upphandlande enhet avser att använda sig av selektiv upphandling ska enheten
 - a) i tillkännagivandet av planerad upphandling ta med åtminstone de uppgifter som anges i artikel 19.6.3 a, b, f, g, j, k och l och uppmana leverantörerna att lämna in en begäran om deltagande, och
 - b) senast när tidsfristen för att lämna in anbud börjar löpa, tillhandahålla åtminstone de uppgifter som avses i artikel 19.6.3 c, d, e, h och i till de leverantörer som underrättats i enlighet med artikel 19.10.3 b.
5. En upphandlande enhet ska låta alla kvalificerade leverantörer delta i en viss upphandling, såvida inte den upphandlande enheten i tillkännagivandet av planerad upphandling anger att antalet leverantörer som kommer att få lämna anbud är begränsat och anger vilka kriterier som tillämpas vid urvalet av dessa.
6. Om anbudsunderlaget inte görs allmänt tillgängligt från dagen för offentliggörandet av det tillkännagivande som avses i punkt 4, ska den upphandlande enheten garantera att alla de kvalificerade leverantörer som valts ut i enlighet med punkt 5 får tillgång till dessa dokument samtidigt.

Fleranvändningsförteckningar

7. En upphandlande enhet får använda en fleranvändningsförteckning över leverantörer, under förutsättning att ett meddelande med en uppmaning till intresserade leverantörer att ansöka om att föras upp på förteckningen
 - a) offentliggörs en gång om året, och
 - b) om detta offentliggörs elektroniskt, även görs tillgängligt fortlöpande,
 i lämpligt medium som anges i bilaga 19-8.
8. De kriterier som avses i punkt 7 ska vara
 - a) en beskrivning av de varor eller tjänster eller kategorier av dessa för vilka förteckningen kan användas,
 - b) de villkor som leverantörerna ska uppfylla för att föras upp på förteckningen och de metoder som den upphandlande enheten använder för att kontrollera om en leverantör uppfyller villkoren,
 - c) den upphandlande enhetens namn och adress samt andra uppgifter som behövs för att kunna kontakta enheten och få alla relevanta handlingar som gäller förteckningen,
 - d) förteckningens giltighetstid och den metod som används för att förnya eller avsluta förteckningens giltighet eller, om ingen giltighetstid anges, den metod som används för att meddela att förteckningen kommer att upphöra att gälla, och
 - e) uppgift om att förteckningen kan användas för sådan upphandling som omfattas av detta kapitel.

9. Om en fleranvändningsförteckning kommer att gälla i högst tre år får en upphandlande enhet, trots vad som sägs i punkt 7, välja att offentliggöra det meddelande som avses i punkt 7 endast en gång, i början av förteckningens giltighetsperiod, förutsatt

- a) att giltighetsperioden anges i meddelandet och att inga fler meddelanden kommer att offentliggöras, och
- b) att meddelandet offentliggörs elektroniskt och görs tillgängligt fortlöpande under giltighetstiden.

10. En upphandlande enhet ska tillåta leverantörer att när som helst ansöka om att föras upp på fleranvändningsförteckningen och inom rimlig tid ta med alla kvalificerade leverantörer på förteckningen.

11. Om en leverantör som inte står med i en fleranvändningsförteckning lämnar in en begäran om deltagande i en upphandling som utgår från en fleranvändningsförteckning och lämnar alla handlingar som krävs inom den tidsfrist som anges i artikel 19.10.2, ska den upphandlande enheten behandla begäran. Den upphandlande enheten får inte utesluta leverantören från upphandlingen på grund av att enheten inte har tillräckligt med tid för att behandla begäran, såvida inte enheten i exceptionella fall på grund av upphandlingens komplexitet inte hinner slutföra behandlingen av begäran inom anbudsfristen.

Upphandlande enheter i bilaga 19-2 och bilaga 19-3

12. En upphandlande enhet som omfattas av bilaga 19-2 eller 19-3 får använda ett meddelande med en uppmaning till leverantörer att ansöka om att föras upp på en fleranvändningsförteckning som ett tillkännagivande av planerad upphandling, under förutsättning att

- a) meddelandet offentliggörs i enlighet med punkt 7 och innefattar de uppgifter som krävs enligt punkt 8, så mycket av de nödvändiga uppgifter enligt artikel 19.6.3 som är tillgängliga samt information om att det utgör ett tillkännagivande av planerad upphandling eller att endast leverantörer på fleranvändningsförteckningen kommer att få ytterligare tillkännagivanden om sådan upphandling som utgår från fleranvändningsförteckningen, och
- b) enheten omgående tillhandahåller leverantörer som för enheten har uttryckt sitt intresse för en viss upphandling tillräcklig information för att dessa kunna bedöma sitt intresse av att delta i upphandlingen, bland annat de övriga uppgifter som krävs enligt artikel 19.6.3, i den mån sådana uppgifter är tillgängliga.

13. En upphandlande enhet som omfattas av bilaga 19-2 eller 19-3 får tillåta en leverantör som har ansökt om att föras upp på fleranvändningsförteckningen i enlighet med punkt 10 att lämna anbud i en viss upphandling, om den upphandlande enheten har tillräckligt med tid för att undersöka om leverantören uppfyller villkoren för deltagande.

Information om den upphandlande enhetens beslut

14. En upphandlande enhet ska omgående underrätta de leverantörer som lämnar in en begäran om deltagande eller en ansökan om att föras upp på fleranvändningsförteckningen om enhetens beslut i fråga om den inlämnade begäran eller ansökan.

15. Om en upphandlande enhet avslår en leverantörs begäran om deltagande i en upphandling eller ansökan om att föras upp i fleranvändningsförteckningen, eller inte längre erkänner en leverantör som kvalificerad, eller stryker en leverantör från fleranvändningsförteckningen, ska enheten omgående underrätta leverantören och, på dennes begäran, omgående tillhandahålla en skriftlig förklaring till skälen för sitt beslut.

Artikel 19.9

Tekniska specifikationer och anbudsunderlag

Tekniska specifikationer

1. En upphandlande enhet får inte utarbeta, anta eller tillämpa tekniska specifikationer eller fastställa förfaranden för bedömning av överensstämmelse som syftar till att skapa eller resulterar i onödiga hinder för internationell handel.

2. Vid fastställandet av de tekniska specifikationerna för de varor eller tjänster som upphandlingen gäller ska den upphandlande enheten då det är lämpligt

- a) ange de tekniska specifikationerna efter prestanda och funktionella krav snarare än efter utformning eller med beskrivande kännetecken, och
- b) grunda de tekniska specifikationerna på internationella standarder när sådana finns, och i annat fall på nationella tekniska föreskrifter, erkända nationella standarder eller byggnormer.

3. Om utformning eller beskrivande kännetecken används i de tekniska specifikationerna ska den upphandlande enheten i tillämpliga fall inkludera formuleringen "eller likvärdig" i anbudsunderlaget, för att ange att den kommer att beakta anbud avseende likvärdiga varor eller tjänster som tydligt uppfyller kraven för upphandlingen.

4. En upphandlande enhet får i de tekniska specifikationerna inte ställa krav på eller hänvisa till särskilda varumärken eller handelsnamn, patent, upphovsrätt, utformning, typ, särskilt ursprung, tillverkare eller leverantör, utom i de fall där det inte finns något annat sätt att beskriva upphandlingskraven tillräckligt exakt och klart, och under förutsättning att anbudsunderlaget i så fall innehåller formuleringar som "eller likvärdig".

5. Den upphandlande enheten får inte på ett sätt som kan hindra konkurrens efterfråga eller ta emot råd som kan användas för att utarbeta eller anta en teknisk specifikation för en viss upphandling från personer som kan ha kommersiella intressen i upphandlingen.

6. För tydlighetens skull påpekas att en part, inklusive dess upphandlande enheter, får utarbeta, anta eller tillämpa tekniska specifikationer för att främja bevarande av naturresurser eller skydda miljön, under förutsättning att det sker i enlighet med denna artikel.

Anbudsunderlag

7. Den upphandlande enheten ska till leverantörerna lämna anbudsunderlag som innehåller alla uppgifter de behöver för att utarbeta och lämna in väl underbyggda anbud. Om detta inte redan tillhandahållits i tillkännagivandet av planerad upphandling ska anbudsunderlaget omfatta en fullständig beskrivning av

- a) upphandlingen, inbegripet de upphandlade varornas eller tjänsternas art och mängd eller, om mängden inte är känd, den uppskattade mängden, samt alla krav som ska uppfyllas, inbegripet eventuella tekniska specifikationer, certifiering av bedömning av överensstämmelse, planer, ritningar eller instruktionsmaterial,
- b) alla eventuella villkor för leverantörernas deltagande, inbegripet en förteckning över information och dokument som leverantörerna ska tillhandahålla i samband med villkoren för deltagande,
- c) alla utvärderingskriterier som kommer att beaktas vid kontraktstilldelningen och, utom i de fall där priset är det enda kriteriet, viktningen av dessa kriterier,
- d) om den upphandlande enheten kommer att använda sig av elektroniska medel, eventuella autentiserings- och krypteringskrav eller krav på annan utrustning för mottagande av information med elektroniska medel,
- e) om den upphandlande enheten kommer att hålla en elektronisk auktion, reglerna som ligger till grund för auktionen, inbegripet vilka delar av anbudet som har samband med utvärderingskriterierna,
- f) om anbudet kommer att öppnas offentligt, dag, tid och plats för öppnandet och i förekommande fall de personer som får närvara,
- g) alla andra villkor, inbegripet betalningsvillkor och eventuella begränsningar av de medel med vars hjälp anbud får lämnas, t.ex. på papper eller med elektroniska medel, och
- h) dagar för leverans av varor eller tjänster.

8. När en upphandlande enhet fastställer dagen för den leverans av varor eller det tillhandahållande av tjänster som upphandlas ska enheten ta hänsyn till sådana faktorer som upphandlingens komplexitet, omfattningen av beräknad underentreprenad och den tid som realistiskt krävs för att producera varorna, ta ut dem ur lager och transportera dem från leverantören respektive att tillhandahålla tjänsterna.

9. De utvärderingskriterier som fastställs i tillkännagivandet av planerad upphandling eller i anbudsunderlaget kan vara bland annat pris och andra kostnadsfaktorer, kvalitet, teknisk förtjänst, miljöegenskaper och leveransvillkor.

10. En upphandlande enhet ska omgäende

- a) göra anbudsunderlag tillgängliga, så att intresserade leverantörer får tillräckligt lång tid på sig att lämna in väl underbyggda anbud,
- b) på begäran tillhandahålla anbudsunderlag till varje intresserad leverantör, och
- c) skyndsamt besvara alla skäliga önskemål om relevanta upplysningar från en leverantör som är intresserad av eller deltar i anbudsförandet, förutsatt att dessa upplysningar inte ger leverantören någon fördel i förhållande till konkurrenterna.

Ändringar

11. Om en upphandlande enhet före tilldelningen av ett kontrakt ändrar de kriterier eller krav som anges i tillkännagivandet av planerad upphandling eller i det anbudsunderlag som lämnats till de deltagande leverantörerna, eller om den ändrar tillkännagivandet eller anbudsunderlaget, ska den skriftligen skicka alla sådana ändringar eller det ändrade eller nya tillkännagivandet eller anbudsunderlaget

- a) till alla leverantörer som deltar vid den tidpunkt då informationen ändras eller byts ut, om enheten känner till vilka leverantörerna är, och i alla andra fall, på samma sätt som den ursprungliga informationen tillhandahölls, och
- b) i tillräckligt god tid för att dessa leverantörer ska hinna ändra och på nytt lämna in sina anbud.

Artikel 19.10

Tidsfrister

Allmänt

1. En upphandlande enhet ska, så långt det är förenligt med dess egna rimliga behov, ge leverantörerna tillräckligt med tid för att utarbeta och lämna in begäran om deltagande och väl underbyggda anbud, och därvid beakta sådana faktorer som

- a) upphandlingens art och komplexitet,
- b) omfattningen av beräknad underentreprenad, och
- c) den tid det tar att befordra ett anbud från utländska respektive inhemska orter i de fall där detta inte sker elektroniskt.

Dessa tidsfrister, inklusive eventuella förlängningar, ska vara desamma för alla intresserade eller deltagande leverantörer.

Tidsfrister

2. En upphandlande enhet som använder sig av selektiv upphandling ska i princip ange en tidsfrist på minst 25 dagar för inlämnande av begäran om deltagande räknat från den dag då tillkännagivandet av planerad upphandling offentliggörs. Om det, i undantagsfall som vederbörligen styrks av den upphandlande enheten, inte är möjligt att tillämpa denna tidsfrist, får fristen förkortas till minst tio dagar.

3. Med undantag av de fall som föreskrivs i punkterna 4, 5, 7 och 8 ska en upphandlande enhet ange att sista dagen för inlämnande av anbud infaller tidigast 40 dagar räknat från

- a) när det gäller ett öppet upphandlingsförfarande, den dag då tillkännagivandet av planerad upphandling offentliggörs, eller
- b) när det gäller selektiv upphandling, den dag då enheten underrättar leverantörerna om att de kommer att inbjudas att lämna anbud, oavsett om enheten använder sig av en fleranvändningsförteckning eller inte.

4. En upphandlande enhet får i enlighet med punkt 3 förkorta anbudsfristen till som minst tio dagar om

a) den upphandlande enheten har i enlighet med artikel 19.6.5 offentliggjort ett tillkännagivande av upphandlingsplaner senast 40 dagar men tidigast 12 månader innan tillkännagivandet av planerad upphandling offentliggörs, och tillkännagivandet av upphandlingsplaner innehåller

- i) en beskrivning av upphandlingen,
- ii) ungefärliga slutdatum för inlämnande av anbud eller begäran om deltagande.
- iii) en uppmaning till intresserade leverantörer att anmäla sitt intresse för upphandlingen till den upphandlande enheten,
- iv) den adress från vilken handlingar rörande upphandlingen kan fås, och
- v) så mycket som finns tillgängligt av de uppgifter som krävs för tillkännagivandet av planerad upphandling enligt artikel 19.6.3,

b) den upphandlande enheten anger, i samband med återkommande upphandlingar, i ett första tillkännagivande av planerad upphandling att senare tillkännagivanden kommer att offentliggöras med tidsfristerna för anbudsförandet på grundval av denna punkt, eller

c) ett undantagsfall som vederbörligen styrks av den upphandlande enheten gör att det inte är möjligt att tillämpa tidsfristen i enlighet med punkt 3.

5. En upphandlande enhet får förkorta anbudsfristen enligt punkt 3 med fem dagar i vart och ett av följande fall:

- a) Tillkännagivandet av planerad upphandling offentliggörs med elektroniska medel.
- b) Hela anbudsunderlaget görs tillgängligt med elektroniska medel från och med den dag då tillkännagivandet av planerad upphandling offentliggörs.
- c) Enheten godtar att anbud lämnas med elektroniska medel.

6. Tillämpning av punkt 5 tillsammans med punkt 4 får under inga omständigheter leda till att anbudsfristen enligt punkt 3 minskas till mindre än tio dagar från den dag då tillkännagivandet av planerad upphandling offentliggörs.

7. Utan hinder av någon annan bestämmelse i denna artikel får en upphandlande enhet som köper in kommersiella varor eller tjänster, eller en kombination av dessa, förkorta anbudsfristen enligt punkt 3 till som minst 13 dagar, om enheten offentliggör både tillkännagivandet av planerad upphandling och anbudsunderlaget samtidigt med elektroniska medel. Om enheten dessutom godtar att anbud på kommersiella varor eller tjänster lämnas med elektroniska medel, får den förkorta tidsfristen enligt punkt 3 till som minst tio dagar.

8. Om en upphandlande enhet som omfattas av bilaga 19-2 eller 19-3 har valt ut alla eller ett begränsat antal kvalificerade leverantörer, får anbudsfristen fastställas genom ömsesidig överenskommelse mellan enheten och de utvalda leverantörerna. Om överenskommelse saknas får fristen inte vara kortare än tio dagar.

Artikel 19.11

Förhandlingar

1. En part kan besluta att dess upphandlande enheter ska föra förhandlingar med leverantörer
 - a) om enheten har uppgett sin avsikt att föra förhandlingar i tillkännagivandet av planerad upphandling enligt artikel 19.6.3, eller
 - b) om det av utvärderingen framgår att inget anbud är det uppenbart mest fördelaktiga enligt de särskilda utvärderingskriterier som angetts i tillkännagivandet av planerad upphandling eller anbudsunderlaget.
2. En upphandlande enhet ska
 - a) säkerställa att uteslutning av leverantörer som deltar i förhandlingarna sker i enlighet med de utvärderingskriterier som angetts i tillkännagivandet av planerad upphandling eller i anbudsunderlaget
 - b) när förhandlingarna har slutförts, fastställa en gemensam tidsfrist för de leverantörer som återstår i upphandlingen att lämna in nya eller ändrade anbud.

Artikel 19.12

Begränsad upphandling

1. Under förutsättning att denna bestämmelse inte tillämpas i syfte att undvika konkurrens bland leverantörerna eller på ett sätt som diskriminerar leverantörerna från den andra parten eller skyddar inhemska leverantörer, får den upphandlande enheten använda sig av begränsad upphandling och välja att inte tillämpa artiklarna 19.6–19.8, 19.9.7–19.9.11 och artiklarna 19.10, 19.11, 19.13 och 19.14, i något av följande fall:
 - a) Om
 - i) inga anbud lämnats in eller inga leverantörer begärt att få delta,
 - ii) inga anbud lämnats in som uppfyller de grundläggande kraven i anbudsunderlaget,
 - iii) inga leverantörer uppfyller villkoren för deltagande, eller
 - iv) de inlämnade anbudna tillkommit genom anbudskartell,under förutsättning att kraven i anbudsunderlaget inte ändrats väsentligt.
 - b) I fall där varor eller tjänster kan levereras endast av en viss leverantör och det inte finns några rimliga alternativ eller rimliga ersättningsvaror eller ersättnings tjänster av något av följande skäl:
 - i) upphandlingen gäller konstverk,
 - ii) det krävs skydd av patent, upphovsrätt eller andra exklusiva rättigheter, eller
 - iii) det saknas konkurrens av tekniska orsaker.
 - c) I fråga om kompletterande leveranser från den ursprungliga leverantören av varor eller tjänster som inte ingick i den ursprungliga upphandlingen, och då ett byte av leverantör för dessa kompletterande varor eller tjänster
 - i) inte kan ske av ekonomiska eller tekniska skäl såsom krav på utbytarhet eller driftskompatibilitet med redan befintlig utrustning, programvara, tjänster eller installationer som upphandlats vid den ursprungliga upphandlingen, och
 - ii) skulle medföra betydande olägenheter eller betydligt större omkostnader för den upphandlande enheten.
 - d) Endast om det är absolut nödvändigt, eftersom varorna eller tjänsterna inte skulle kunna erhållas i tid genom ett öppet eller ett selektivt anbuds förfarande på grund av extrem tidsbrist till följd av händelser som inte kunnat förutses av den upphandlande enheten.
 - e) För varor som köps på en råvarumarknad.

- f) När en upphandlande enhet köper en prototyp eller en första vara eller tjänst som utvecklats på dess begäran i samband med och för en bestämd upphandling avseende forskning, försöksverksamhet, undersökning eller ursprunglig utveckling. Ursprunglig utveckling av en första vara eller tjänst kan innefatta begränsad produktion eller leverans för att också resultaten av tester på fältet ska bli tillgängliga och för att visa att varan eller tjänsten lämpar sig för produktion eller leverans i stora kvantiteter och med godtagbar kvalitet, men inbegriper inte produktion i stora kvantiteter, eller leverans för att fastställa kommersiell gångbarhet eller för att täcka forsknings- och utvecklingskostnader.
- g) När det är fråga om inköp under extremt gynnsamma förhållanden som enbart uppstår på mycket kort sikt i samband med en icke sedvanlig försäljning, t.ex. vid likvidation, tvångsförvaltning eller konkurs, och inte om rutininköp från normala leverantörer.
- h) I fall där ett kontrakt tilldelas en vinnare av en design tävling, under förutsättning att
- i) tävlingen organiseras på ett sätt som är förenligt med principerna i detta kapitel, i synnerhet med avseende på offentliggörande av ett tillkännagivande av planerad upphandling, och
 - ii) deltagarna bedöms av en självständig jury med syftet att ge designkontrakt till vinnaren.
2. Den upphandlande enheten ska utarbeta en skriftlig rapport om varje kontrakt som tilldelats enligt punkt 1. Rapporten ska innehålla namn på den upphandlande enheten, värde och typ av varor eller tjänster som upphandlats, och en uppgift om de omständigheter och villkor som beskrivs i punkt 1 som motiverat användningen av begränsad upphandling.

Artikel 19.13

Elektroniska auktioner

När en upphandlande enhet avser att genom en elektronisk auktion genomföra en upphandling som omfattas ska enheten, innan den elektroniska auktionen börjar, tillhandahålla varje deltagare information om

- a) den automatiska utvärderingsmetoden, däribland den matematiska formel som bygger på utvärderingskriterierna i anbudsunderlaget och som kommer att användas vid den automatiska rangordningen eller vid en ändring av rangordningen under auktionen,
- b) resultatet av en eventuell första utvärdering av de olika delarna i deltagarens anbud i sådana fall där kontraktet kommer att tilldelas det mest fördelaktiga anbudet, och
- c) all annan relevant information om genomförandet av auktionen.

Artikel 19.14

Behandling av anbud och tilldelning av kontrakt

Behandling av anbud

1. Den upphandlande enheten ska ta emot, öppna och behandla alla anbud i enlighet med förfaranden som garanterar att upphandlingsprocessen är rättvis och opartisk samt att anbudet behandlas med sekretess.
2. Den upphandlande enheten ska inte straffa en leverantör vars anbud mottas efter tidsfristen för inlämnande av anbud om förseningen uteslutande beror på felaktig hantering inom den upphandlande enheten.
3. Om den upphandlande enheten ger en leverantör möjlighet att rätta till oavsiktliga fel under tiden från anbudens öppnande till dess att kontraktet tilldelats, ska den upphandlande enheten ge alla deltagande leverantörer samma möjlighet.

Tilldelning av kontrakt

4. För att ett anbud ska komma ifråga för antagande ska det vara skriftligt och vid tidpunkten för öppnandet uppfylla de grundläggande kraven i meddelandena och anbudsunderlaget samt vara inlämnat av en leverantör som uppfyller villkoren för deltagande.
5. Såvida inte den upphandlande enheten beslutar att det inte är i det allmännas intresse att tilldela ett kontrakt, ska enheten tilldela kontraktet till den leverantör som enheten bedömer kapabel att uppfylla avtalsvillkoren och som, utslutande på grundval av de utvärderingskriterier som angetts i meddelandena och anbudsunderlaget, antingen
 - a) lämnat det mest fördelaktiga anbudet, eller
 - b) när priset är det enda tilldelningskriteriet, lämnat det lägsta anbudet.
6. Om den upphandlande enheten får ett anbud till ett pris som i förhållande till övriga ligger onormalt lågt, får den kontrollera om leverantören uppfyller villkoren för deltagande och är i stånd att uppfylla avtalsvillkoren.
7. Den upphandlande enheten får inte använda alternativ, avbryta en upphandling eller ändra tilldelade kontrakt på ett sätt som kringgår skyldigheterna enligt detta kapitel.

Artikel 19.15

Insyn i offentlig upphandling

Information till leverantörerna

1. Den upphandlande enheten ska omgående informera deltagande leverantörer om sitt beslut rörande tilldelningen av kontrakt, på begäran av leverantören skriftligen. Den upphandlande enheten ska på begäran, i enlighet med artikel 19.6.2 och 19.6.3, ge en leverantör, vars anbud förkastats, en förklaring av skälen till varför enheten inte valde hans anbud och de relativa fördelarna med anbudet från den leverantör som tilldelades kontraktet.

Offentliggörande av information om tilldelade kontrakt

2. Senast 72 dagar efter tilldelningen av varje kontrakt som omfattas av detta kapitel ska den upphandlande enheten offentliggöra ett meddelande i något av de pappersbaserade eller elektroniska medier som förtecknas i bilaga 19-8. Om meddelandet endast offentliggörs elektroniskt ska informationen finnas lättillgänglig under en rimlig tidsperiod. Meddelandet ska innehålla åtminstone
 - a) en beskrivning av de varor eller tjänster som upphandlats,
 - b) den upphandlande enhetens namn och adress,
 - c) den utvalda leverantörens namn och adress,
 - d) värdet av det antagna anbudet eller det högsta och lägsta anbud som beaktades vid kontraktstilldelningen,
 - e) den dag då kontraktet tilldelades, och
 - f) vilket upphandlingsförfarande som använts och, om begränsad upphandling tillämpats i enlighet med artikel 19.12, en beskrivning av de omständigheter som gav skäl till detta.

Bevarande av handlingar, rapporter och elektronisk spårbarhet

3. Varje upphandlande enhet ska under en tid av minst tre år från den dag den tilldelar ett kontrakt, bevara
 - a) handlingar och rapporter från upphandlingsförfaranden och kontraktstilldelningar som rör upphandling som omfattas, inklusive de rapporter som krävs enligt artikel 19.12, och
 - b) data som garanterar att genomförandet är vederbörligen spårbart i de fall sådan upphandling som omfattas har skett med elektroniska hjälpmedel.

Insamling och rapportering av statistik

4. Varje part ska samla in och rapportera statistik om de kontrakt som omfattas av detta kapitel till kommittén för offentlig upphandling. Varje rapport ska omfatta ett år, lämnas in inom två år efter rapporteringsperiodens slut och innehålla uppgifter om

- a) för upphandlande enheter enligt bilaga 19-1
 - i) antalet och det totala värdet av alla sådana enheters samtliga kontrakt som omfattas av detta kapitel,
 - ii) antalet och det totala värdet av samtliga kontrakt som omfattas av detta kapitel och som tilldelas av varje sådan enhet, uppdelat i varu- och tjänstekategorier i enlighet med ett internationellt erkänt enhetligt klassifikationssystem, och
 - iii) antalet och det totala värdet av samtliga kontrakt som omfattas av detta avtal och som tilldelas av varje sådan enhet genom begränsad upphandling.
- b) för upphandlande enheter enligt bilagorna 19-2 och 19-3 antalet och det totala värdet av de kontrakt som omfattas av detta kapitel och som tilldelas av samtliga sådana enheter, uppdelat efter bilaga, och
- c) uppskattningar av de data som krävs enligt led a och b tillsammans med en redogörelse för den metod man använt för att göra uppskattningen, såvida det inte är möjligt att tillhandahålla faktiska data.

5. Om en part offentliggör sin statistik på en offentlig webbplats på ett sätt som uppfyller kraven i punkt 4 behöver parten inte rapportera till kommittén för offentlig upphandling utan kan tillhandahålla en länk till webbplatsen, tillsammans med de eventuella instruktioner som behövs för att få tillgång till och använda statistiken.

6. Om en part begär att meddelanden om tilldelade kontrakt i enlighet med punkt 2 ska offentliggöras elektroniskt och om sådana meddelanden är tillgängliga för allmänheten genom en enda databas i en form som medger analys av de kontrakt som omfattas, behöver parten inte rapportera till kommittén för offentlig upphandling utan kan tillhandahålla en länk till webbplatsen, tillsammans med de eventuella instruktioner som behövs för att få tillgång till och använda statistiken.

Artikel 19.16

Utlämnande av information

Information till parterna

1. En part ska på den andra partens begäran omgående tillhandahålla alla uppgifter som är nödvändiga för att avgöra om upphandlingen genomfördes på ett rättvist och opartiskt sätt och i enlighet med bestämmelserna i detta kapitel, inbegripet uppgifter om vad som utmärker det antagna anbudet och om dess relativa fördelar. I fall där det skulle skada konkurrensen vid framtida upphandlingar att lämna ut sådana uppgifter, får den part som tar emot uppgifterna endast lämna dem vidare till en leverantör efter samråd med och tillstånd från den part som lämnade uppgifterna.

Icke-utlämnande av information

2. Utan hinder av övriga bestämmelser i detta kapitel får en part och dess upphandlande enheter inte ge någon specifik leverantör uppgifter som skulle motverka en sund konkurrens mellan leverantörer.

3. Ingenting i detta kapitel ska tolkas som en skyldighet för en part och dess upphandlande enheter, myndigheter och överprövningsorgan att lämna ut konfidentiella uppgifter i fall där ett utlämnande

- a) skulle utgöra hinder för tillämpning av lagen,
- b) skulle kunna motverka sund konkurrens mellan leverantörer,

- c) skulle skada enskilda eller privata företags legitima affärsintressen, inbegripet skydd av immateriella rättigheter, eller
- d) på annat sätt skulle strida mot det allmännas intresse.

Artikel 19.17

Nationella överprövningsförfaranden

1. Varje part ska sörja för snabba, effektiva, öppna och icke-diskriminerande förfaranden för administrativ eller rättslig överprövning genom vilka en leverantör kan begära överprövning med hänvisning till

- a) en överträdelse av bestämmelserna i detta kapitel, eller
- b) underlåtenhet att följa de åtgärder som en part antagit för att genomföra kapitlet, om leverantören enligt partens inhemska lagstiftning inte har rätt att direkt begära överprövning av en överträdelse av bestämmelserna i detta kapitel,

i samband med en upphandling som omfattas och i vilken leverantören har eller har haft intresse. Förfarandereglerna för samtliga överprövningar ska vara skriftliga och göras allmänt tillgängliga.

2. Vid ett klagomål om överträdelse eller underlåtenhet enligt punkt 1 från en leverantör i samband med en upphandling som omfattas och i vilken leverantören har eller har haft intresse, ska den berörda parten uppmana sin upphandlande enhet och leverantören att försöka lösa tvisten genom samråd. Den upphandlande enheten ska opartiskt och utan dröjsmål handlägga alla sådana klagomål på ett sätt som inte motverkar leverantörens deltagande i pågående eller framtida upphandlingar eller dennes rätt att ansöka om korrigerande åtgärder i enlighet med förfarandet för administrativ eller rättslig överprövning.

3. Varje leverantör ska få en rimlig tidsfrist för att förbereda och lämna in en begäran om överprövning, vilken måste vara minst tio dagar räknat från den tidpunkt då leverantören fick eller rimligen kan tänkas ha fått kännedom om de omständigheter som ligger till grund för begäran.

4. Varje part ska fastställa eller utse minst en opartisk administrativ eller rättslig myndighet som är oberoende av sina upphandlande enheter och som ska ta emot och behandla ansökningar om överprövning från leverantörer i samband med en upphandling som omfattas.

5. När ett annat organ än den myndighet som avses i punkt 4 gör en första överprövning, ska parten sörja för att leverantören kan överklaga det första beslutet till en opartisk administrativ eller rättslig myndighet som är oberoende av den upphandlande enhet vars upphandling är föremål för överprövning.

6. Varje part ska säkerställa att ett överprövningsorgan som inte är en domstol antingen ska få sitt beslut prövat i domstol eller tillämpa förfaranden som innebär att

- a) den upphandlande enheten ska besvara begäran om överprövning skriftligt och överlämna alla relevanta handlingar till överprövningsorganet,
- b) parterna i förfarandet har rätt att bli hörda innan överprövningsorganet beslutar om begäran om överprövning,
- c) parterna i förfarandet har rätt att låta sig representeras och åtföljas av biträde,
- d) parterna i förfarandet får tillräde till alla förhandlingar,
- e) parterna i förfarandet har rätt att begära att förhandlingarna ska vara offentliga och att vittnen får närvara, och
- f) överprövningsorganet ska fatta sina beslut eller rekommendationer utan dröjsmål och tillhandahålla dem skriftligen tillsammans med en förklaring av grunden till varje beslut eller rekommendation.

7. Varje part ska anta eller upprätthålla förfaranden som säkerställer följande:
- Skyndsamma provisoriska åtgärder för att bevara leverantörens möjlighet att delta i upphandlingen. Sådana provisoriska åtgärder kan få till följd att upphandlingsförfarandet avbryts. Det kan i förfarandena föreskrivas att det, när beslut om sådana åtgärder fattas, får tas hänsyn till övergripande negativa konsekvenser för berörda intressen, inbegripet det allmänna intresset. Beslut om att inte agera ska motiveras skriftligt.
 - En korrigerande åtgärd eller ersättning för förlust eller skada som uppstått, som får begränsas till kostnaderna för att bereda anbud eller inge begäran om överprövning eller till bådadera, om ett överprövningsorgan har konstaterat överträdelse eller underlåtenhet enligt punkt 1.
8. Senast tio år efter detta avtals ikraftträdande ska parterna inleda förhandlingar för att ytterligare utveckla kvaliteten på rättsmedel, inbegripet ett eventuellt åtagande att införa eller upprätthålla rättsmedel före avtalets ingående.

Artikel 19.18

Ändring eller rättelser av tillämpningsområdet

- En part får ändra eller korrigera sina bilagor till detta kapitel.

Ändringar

- När en part ändrar en bilaga till detta kapitel, ska parten
 - underrätta den andra parten skriftligen, och
 - i underrättelsen föreslå den andra parten lämpliga kompenserande justeringar för att upprätthålla en nivå av omfattning som är jämförbar med den som rådde före ändringen.
- Trots vad som sägs i punkt 2 b behöver en part inte göra kompenserande justeringar, om
 - ändringen i fråga är försumbar till sin verkan, eller
 - ändringen omfattar en enhet över vilken partens kontroll eller inflytande faktiskt har upphört helt.
- Om den andra parten bestrider att
 - den justering som föreslås enligt punkt 2 b är tillräcklig för att upprätthålla en jämförbar nivå av ömsesidigt överenskommen omfattning,
 - ändringen är försumbar till sin verkan, eller
 - ändringen omfattar en enhet över vilken partens kontroll eller inflytande faktiskt har upphört helt enligt punkt 3 b,måste den göra en skriftlig invändning inom 45 dagar från mottagandet av den underrättelse som avses i punkt 2 a eller anses ha godtagit anpassningen eller ändringen, inbegripet vid tillämpning av kapitel tjugonio (Tvistlösning).

Rättelser

- Följande ändringar i parternas bilagor ska anses utgöra en rättelse, förutsatt att dessa inte försämrar den ömsesidigt överenskomna omfattning som föreskrivs i detta kapitel:
 - En ändring av en enhets namn.
 - En sammanslagning av två eller flera av de enheter som förtecknas i en bilaga.
 - Uppsplittring av en enhet som förtecknas i bilagan i en eller flera enheter, vilka samtliga förs upp bland de enheter som förtecknas i den bilagan.

6. Vid föreslagna rättelser av en parts bilagor ska parten underrätta den andra parten vartannat år, i enlighet med den anmälningssykel som föreskrivs enligt avtalet om offentlig upphandling i bilaga 4 till WTO-avtalet, efter det att detta avtal trätt i kraft.

7. En part får underrätta den andra parten om eventuella invändningar mot en föreslagen rättelse inom 45 dagar efter mottagandet av anmälan. Om en part inger en invändning, ska den ange skälen till att den anser att den föreslagna rättelsen inte är en ändring som föreskrivs i punkt 5 i denna artikel och beskriva den föreslagna rättelsen om den ömsesidigt överenskomna omfattning som föreskrivs i avtalet. Om ingen sådan invändning har lämnats in skriftligen inom 45 dagar efter att ha mottagit anmälan, ska parten anses ha godtagit den föreslagna rättelsen.

Artikel 19.19

Kommittén för offentlig upphandling

1. Kommittén för offentlig upphandling, som inrättats enligt artikel 26.2.1 e ska bestå av företrädare för parterna och ska mötas, när det är nödvändigt, i syfte att ge parterna tillfälle att samråda i alla frågor som rör tillämpningen av detta kapitel eller främjandet av dess syften och ska utföra andra uppgifter som den åläggs av parterna.
2. Kommittén ska sammanträda på begäran av en part, för att
 - a) behandla frågor om offentlig upphandling som en part hänskjuter till kommittén,
 - b) utbyta information om möjligheter till offentlig upphandling i varje part,
 - c) diskutera alla övriga frågor som är relevanta för tillämpningen av detta kapitel, och
 - d) överväga att främja samordnade insatser för att underlätta för leverantörer att delta i offentlig upphandling inom respektive parts territorium. Dessa insatser kan inbegripa informationsmöten, framför allt för att förbättra den elektroniska tillgången till offentligt tillgängliga uppgifter om varje parts system för offentlig upphandling, samt initiativ för att underlätta för små och medelstora företag att delta i offentlig upphandling.
3. Varje part ska årligen till kommittén för offentlig upphandling lämna statistik som är relevant för upphandling som omfattas av detta kapitel, i enlighet med artikel 19.15.

KAPITEL TJUGO

Immateriella rättigheter

Avsnitt A

Allmänna bestämmelser

Artikel 20.1

Mål

Målen med detta kapitel är att

- a) underlätta produktion och kommersialisering av innovativa och kreativa produkter samt tillhandahållande av tjänster mellan parterna, och
- b) få till stånd ett fullgott och effektivt skydd av immateriella rättigheter samt säkerställa att lagstiftningen på detta område efterlevs.

Artikel 20.2

Skyldigheternas art och omfattning

1. Bestämmelserna i detta kapitel kompletterar parternas rättigheter och skyldigheter enligt Tripsavtalet.
2. Varje part är fri att själv besluta om lämplig metod för att genomföra avtalsbestämmelserna i sin egen rättsordning och rättspraxis.
3. Detta avtal medför inte någon skyldighet beträffande fördelningen av resurser mellan säkerställandet av skyddet för immateriella rättigheter och säkerställandet av efterlevnaden av lagstiftningen i allmänhet.

Artikel 20.3

Folkhälsofrågor

1. Parterna erkänner betydelsen av *Dohaförklaringen om Trips-avtalet och folkhälsa* (nedan kallad *Dohaförklaringen*), som antogs den 14 november 2001 av WTO:s ministerkonferens. Parterna ska vid tolkning och tillämpning av rättigheterna och skyldigheterna enligt detta kapitel säkerställa att denna förklaring följs.
2. Parterna ska både bidra till tillämpningen av och följa WTO:s *allmänna råds beslut av den 30 augusti 2003* om punkt 6 i *Dohaförklaringen* samt *protokollet om ändring av Trips-avtalet*, utfärdat i Genève den 6 december 2005.

Artikel 20.4

Konsumtion

Detta kapitel påverkar inte parternas frihet att besluta om och under vilka villkor konsumtion av immateriella rättigheter är tillämplig.

Artikel 20.5

Utlämnande av information

Detta kapitel kräver inte att en part lämnar ut information som annars skulle strida mot den egna lagstiftningen eller undantas från utlämnande enligt den partens lagstiftning om tillgång till information och skydd av privatlivet.

Avsnitt B

Standarder för immateriella rättigheter

Artikel 20.6

Definition

I detta avsnitt avses med

läkemedel: en produkt, inbegripet kemiska läkemedel, biologiska läkemedel, vaccin eller radioaktiva läkemedel, som tillverkas, säljs eller representeras i syfte att

- a) ställa diagnos, behandla, lindra eller förebygga sjukdomar, åkommor eller onormalt fysiska tillstånd, eller deras symtom, eller
- b) återställa, korrigera eller ändra fysiologiska funktioner.

Underavsnitt A

Upphovsrätt och närstående rättigheter

Artikel 20.7

Skydd

1. Parterna ska följa följande internationella avtal:
 - a) Artiklarna 2–20 i *Bernkonventionen för skydd av litterära och konstnärliga verk*, utfärdad i Paris den 24 juli 1971.
 - b) Artiklarna 1–14 i *Wipos fördrag om upphovsrätt*, utfärdad i Genève den 20 december 1996.
 - c) Artiklarna 1–23 i *Wipos fördrag om framföranden och fonogram*, utfärdad i Genève den 20 december 1996.
 - d) Artiklarna 1–22 i *den internationella konventionen om skydd för utövande konstnärer, framställare av fonogram samt radioföretag*, utfärdad i Rom den 26 oktober 1961.
2. I den mån det är tillåtet enligt de fördrag som avses i punkt 1 ska detta kapitel inte begränsa parternas möjligheter att begränsa det immaterialrättsliga skydd som de ger till framföranden upptagna på fonogram.

Artikel 20.8

Radio- och televisionsutsändning och återgivning för allmänheten

1. Varje part ska föreskriva att utövande konstnärer har ensamrätt att tillåta eller förbjuda trådlös radio- och televisionsutsändning och återgivning för allmänheten av sina framföranden, utom när framförandet i sig självt sker vid en radio- eller televisionsutsändning eller härrör från en upptagning.
2. Varje part ska säkerställa en enda skäligen ersättning från användaren när ett fonogram som har utgivits i kommersiellt syfte används i original eller kopia för trådlös utsändning eller för annan återgivning för allmänheten, och ska säkerställa att denna ersättning fördelas mellan de berörda utövande konstnärerna och fonogramframställarna. Varje part får fastställa villkoren för hur ersättningen ska fördelas mellan konstnärer och framställare av fonogram när det saknas ett avtal dem emellan.

Artikel 20.9

Skydd av tekniska åtgärder

1. I denna artikel avses med **tekniska åtgärder** varje teknik, anordning eller komponent som har utformats för att vid normalt bruk förhindra eller begränsa handlingar, med avseende på verk, framföranden eller fonogram, som inte har tillåtits av upphovsmännen, de utövande konstnärerna eller framställarna av fonogram, i enlighet med en parts lagstiftning. Utan att det påverkar omfattningen av en upphovsrätt eller närstående rättigheter enligt en parts lagstiftning ska tekniska åtgärder anses vara effektiva om användningen av skyddade verk, framföranden eller fonogram kontrolleras av upphovsmän, utövande konstnärer eller framställare av fonogram genom tillämpningen av en relevant kontroll av tillgång eller process för skydd, såsom kryptering eller kodning, eller en kontrollmekanism för kopiering, som uppfyller målet att skydda.
2. Varje part ska tillhandahålla ett tillfredsställande rättsligt skydd och effektiva rättsmedel mot kringgående av effektiva tekniska åtgärder som de berörda upphovsmännen, utövande konstnärerna eller framställarna av fonogrammen använder när de utövar sina rättigheter i, och som begränsar handlingar med avseende på, deras verk, framföranden och fonogram, som de berörda upphovsmännen, utövande konstnärerna eller framställarna av fonogrammen inte gett tillstånd till eller som inte är tillåtna enligt lagstiftningen.

3. För att kunna erbjuda det tillfredsställande rättsliga skydd och de effektiva rättsmedel som avses i punkt 2, ska varje part tillhandahålla skydd mot åtminstone,
- a) i den mån detta föreskrivs i dess lagstiftning,
 - i) det otillåtna kringgåendet av en effektiv teknisk åtgärd som utförs medvetet eller med rimlig vetskap, och
 - ii) erbjudande till allmänheten genom saluföring av en anordning eller produkt, inbegripet datorprogram, eller en tjänst, som ett sätt att kringgå en effektiv teknisk åtgärd, och
 - b) tillverkning, import eller distribution av en anordning eller produkt, inbegripet datorprogram, eller tillhandahållande av en tjänst som
 - i) primärt är utformad eller framtagen i syfte att kringgå en effektiv teknisk åtgärd, eller
 - ii) endast har en begränsad kommersiell betydelse i annat syfte än att kringgå en effektiv teknisk åtgärd.
4. Med "i den mån detta föreskrivs i dess lagstiftning" i punkt 3 avses att varje part har flexibilitet vid tillämpningen av leden a i och ii.
5. Vid genomförandet av punkterna 2 och 3 ska en part inte vara skyldig att kräva att utformningen av eller utformningen och urvalet av delar och komponenter för en hemelektronik-, telekommunikations- eller datorprodukt ska vara ett svar på någon särskild teknisk åtgärd, så länge som produkten inte på annat sätt strider mot partens genomförandebestämmelser för dessa punkter. Syftet med denna bestämmelse är att detta avtal inte kräver att en part i sin lagstiftning föreskriver interoperabilitet. Det finns ingen skyldighet för informations- och kommunikationsteknikindustrin att utforma anordningar, produkter, komponenter eller tjänster så att de motsvarar vissa tekniska åtgärder.
6. Vid tillhandahållandet av ett tillfredsställande rättsligt skydd och effektiva rättsmedel i enlighet med punkt 2, får en part införa eller upprätthålla lämpliga begränsningar av eller undantag från genomförandeåtgärder för bestämmelserna i punkterna 2 och 3. De skyldigheter som fastställs i punkterna 2 och 3 påverkar inte de rättigheter, begränsningar, undantag eller försvar som gäller intrång i upphovsrätten eller närstående rättigheter enligt en parts lagstiftning.

Artikel 20.10

Skydd av information om förvaltning av rättigheter

1. I denna artikel avses med **information om förvaltning av rättigheter**
- a) information som identifierar verket, framförandet eller fonogrammet, upphovsmannen till verket, den utövande konstnären i framförandet eller framställaren av fonogrammet, eller ägaren till någon rättighet i verket, framförandet eller fonogrammet,
 - b) information om villkoren för användningen av verket, föreställningen eller fonogrammet, eller
 - c) siffror eller koder som representerar den information som beskrivs i a och b ovan,
- när någon av dessa uppgifter är knuten till en kopia av ett verk, ett framförande eller ett fonogram, eller förekommer i samband med överföringen eller tillgängliggörandet av ett verk, ett framförande eller ett fonogram för allmänheten.
2. För att skydda elektronisk information om förvaltning av rättigheter, ska varje part sörja för ett tillfredsställande rättsligt skydd och effektiva rättsmedel mot personer som utan tillstånd medvetet utför någon av följande handlingar och som har vetskap om eller rimligen borde ha vetskap om, att detta medför, möjliggör, underlättar eller följer ett intrång i en upphovsrätt eller närstående rättigheter:
- a) Avlägsnar eller ändrar elektronisk information om förvaltning av rättigheter.
 - b) Distribuerar, importerar i distributionssyfte, sänder, överför eller gör tillgänglig för allmänheten kopior av verk, framföranden eller fonogram, med vetskap om att elektronisk information om förvaltning av rättigheter utan tillstånd har avlägsnats eller ändrats.

3. Vid tillhandahållandet av ett tillfredställande rättsligt skydd och effektiva rättsmedel i enlighet med punkt 2, får en part införa eller upprätthålla lämpliga begränsningar av eller undantag från genomförandeåtgärder för punkt 2. De skyldigheter som fastställs i punkt 2 påverkar inte de rättigheter, begränsningar, undantag eller försvar som gäller intrång i upphovsrätten eller närstående rättigheter enligt en parts lagstiftning.

Artikel 20.11

Tjänstelevererande mellanhänders ansvar

1. Om inte annat följer av övriga punkter i denna artikel ska varje part föreskriva begränsningar eller undantag i sin lagstiftning om ansvar för tjänsteleverantörer som agerar mellanhänder, vid fall av intrång i upphovsrätt eller närstående rättigheter som äger rum i eller via kommunikationsnätverk, i samband med tillhandahållande eller användning av deras tjänster.

2. För de begränsningar eller undantag som avses i punkt 1 gäller följande:

a) De ska minst omfatta följande funktioner:

i) Härbärgering av information på begäran av en användare av härbärgeringstjänsterna.

ii) Cachning som utförs automatiskt om tjänsteleverantören

A) inte ändrar informationen, med undantag av tekniska skäl,

B) säkerställer att eventuella riktlinjer som rör cachning av information som anges på ett sätt som är allmänt vedertaget och använt inom branschen efterlevs, och

C) inte påverkar användningen av teknik som är laglig och allmänt vedertagen och som används inom branschen för att få fram uppgifter om hur informationen används.

iii) Enbart vidarebefordran, som består i tillhandahållande av ett medel för att överföra information som tillhandahålls av en användare, eller tillhandahållande av tillgång till ett kommunikationsnät.

b) De får också omfatta andra funktioner, inbegripet tillhandahållande av ett sökverktyg, genom mångfaldigande av upphovsrättsligt skyddat material på ett automatiskt sätt och förmedling av reproduktioner.

3. Att tjänsteleverantören övervakar sin tjänst eller aktivt söker belägg för intrång får inte föreskrivas som villkor för att omfattas av de begränsningar eller undantag som avses i denna artikel.

4. Varje part får i sin inhemska lagstiftning föreskriva villkor för tjänsteleverantörer för att omfattas av begränsningar eller undantag enligt denna artikel. Utan att det påverkar tillämpningen av ovanstående, får varje part fastställa lämpliga förfaranden för anmälningar av påstådda intrång och motanmälningar från dem vars material avlägsnas eller hindras genom misstag eller felidentifiering.

5. Denna artikel ska inte påverka tillgången i en parts lagstiftning till andra försvar, begränsningar och undantag mot intrång i upphovsrätten eller närstående rättigheter. Denna artikel ska inte påverka möjligheten för en domstol eller administrativ myndighet att i enlighet med en parts rättssystem kräva att tjänsteleverantören upphör med eller förhindrar ett intrång.

Artikel 20.12

Videoupptagningar

Varje part får föreskriva straffrättsliga förfaranden och påföljder som ska tillämpas enligt dess lagar och andra författningar mot en person som, utan tillstånd av biografchefen eller innehavaren av upphovsrätten till ett filmverk, gör en kopia av verket eller någon del av detta vid en visning av verket i en anläggning för visning av spelfilm som är öppen för allmänheten.

Underavsnitt B

Varumärken

Artikel 20.13

Internationella avtal

Varje part ska vidta alla rimliga åtgärder för att uppfylla kraven i artiklarna 1–22 i *Singaporekonventionen om varumärkesrätt*, utfärdad i Singapore den 27 mars 2006, och för att ansluta sig till *protokollet till Madridöverenskommelsen om den internationella registreringen av varumärken*, utfärdad i Madrid den 27 juni 1989.

Artikel 20.14

Registreringsförfarande

Varje part ska sörja för att det inrättas ett system för varumärkesregistrering där skälen till avslag på varumärkesregistreringar ska lämnas skriftligen till sökanden som ska ha möjlighet att invända mot avslaget och överklaga ett slutgiltigt avslag till en rättslig myndighet. Varje part ska sörja för att möjlighet ges att invända mot antingen varumärkesansökningar eller varumärkesregistreringar. Varje part ska tillhandahålla en allmänt tillgänglig elektronisk databas över varumärkesansökningar och varumärkesregistreringar.

Artikel 20.15

Undantag från de rättigheter som är knutna till ett varumärke

Varje part ska föreskriva en skälig användning av beskrivande uttryck, inbegripet uttryck som beskriver geografiskt ursprung, som ett begränsat undantag från de rättigheter som är knutna till ett varumärke. Vid fastställande av vad som utgör skälig användning ska hänsyn tas till varumärkesägarens och tredje mans rättsmätiga intressen. Varje part får föreskriva andra begränsade undantag, förutsatt att dessa undantag tar hänsyn till varumärkesägarens och tredje mans rättsmätiga intressen.

Underavsnitt C

Geografiska beteckningar

Artikel 20.16

Definitioner

I detta underavsnitt avses med

geografiska beteckningar: en beteckning som anger att en jordbruksprodukt eller ett livsmedel har sitt ursprung på en parts territorium, eller i en region eller ort på detta territorium, varvid en viss kvalitet, ett visst anseende eller en viss annan egenskap i huvudsak kan tillskrivas produktens geografiska ursprung, och

produktklass: en produktklass som förtecknas i bilaga 20-C.

Artikel 20.17

Tillämpningsområde

Detta underavsnitt är tillämpligt på geografiska beteckningar som identifierar produkter som tillhör en av de produktklasser som förtecknas i bilaga 20-C.

Artikel 20.18

Förtecknade geografiska beteckningar

Vid tillämpning av detta underavsnitt gäller att

- a) de beteckningar som förtecknas i del A i bilaga 20-A är geografiska beteckningar som identifierar en produkt som har sitt ursprung inom Europeiska unionens territorium, eller i en region eller ort inom detta territorium, och
- b) de beteckningar som förtecknas i del B i bilaga 20-A är geografiska beteckningar som identifierar en produkt som har sitt ursprung inom Kanadas territorium, eller i en region eller ort inom detta territorium.

Artikel 20.19

Skydd för geografiska beteckningar som förtecknas i bilaga 20-A

1. Efter att ha granskat den andra partens geografiska beteckningar ska varje part skydda dem i enlighet med den skyddsnivå som anges i detta underavsnitt.
2. Varje part ska tillhandahålla rättsliga medel som gör det möjligt för intresserade parter att förhindra följande:
 - a) Användning av en av den andra partens geografiska beteckningar som förtecknas i bilaga 20-A för en produkt som tillhör den produktklass som anges i bilaga 20-A för den geografiska beteckningen och som antingen
 - i) inte har sitt ursprung på den ursprungsart som anges i bilaga 20-A för den geografiska beteckningen, eller
 - ii) har sitt ursprung på den ursprungsart som anges i bilaga 20-A för den geografiska beteckningen, men inte har frambragts eller tillverkats i enlighet med den andra partens lagar och andra författningar som skulle gälla om produkten var ämnad för konsumtion i den andra parten.
 - b) Användning av något i en varus beteckning eller presentation som anger eller ger intryck av att varan i fråga har sitt ursprung i ett annat geografiskt område än den egentliga ursprungsarten, på ett sätt som vilseleder allmänheten om varans geografiska ursprung.
 - c) Någon annan användning som utgör illojal konkurrens enligt artikel 10a i *Pariskonventionen för skydd av den industriella äganderätten* (1967), utfärdad i Stockholm den 14 juli 1967.
3. Det skydd som avses i punkt 2 a ska tillhandahållas även om produktens verkliga ursprung anges eller om den geografiska beteckningen är översatt till ett annat språk eller står tillsammans med uttryck som "motsvarande", "typ", "stil", "imitation" eller liknande.
4. Varje part ska föreskriva administrativa åtgärder, i den omfattning som föreskrivs i dess lagstiftning, för att förbjuda en person att tillverka, bereda, förpacka, märka, sälja eller importera eller göra reklam för ett livsmedel på ett sätt som är falskt, vilseledande eller bedrägligt eller sannolikt ger ett oriktigt intryck av dess ursprung.
5. I enlighet med punkt 4 ska varje part föreskriva administrativa åtgärder avseende klagomål med anknytning till märkningen av deras produkter, inbegripet hur de presenteras, på ett sätt som är falskt, vilseledande eller bedrägligt eller sannolikt ger ett oriktigt intryck av deras ursprung.
6. En registrering av ett varumärke som innehåller eller består av en av den andra partens geografiska beteckningar som förtecknas i bilaga 20-A ska avslås eller ogiltigförklaras på eget initiativ om en parts lagstiftning tillåter det eller på begäran av en berörd part, i fråga om en produkt som tillhör den produktklass som anges i bilaga 20-A för den geografiska beteckningen och som inte har sitt ursprung på den ursprungsart som anges i bilaga 20-A för den geografiska beteckningen.

7. Någon skyldighet att skydda geografiska beteckningar som inte är eller upphör att vara skyddade på sin ursprungsort, eller som fallit ur bruk på den orten, föreligger inte enligt detta underavsnitt. Om en parts geografiska beteckning som förtecknas i bilaga 20-A upphör att vara skyddad på sin ursprungsort eller faller ur bruk på den orten, ska den parten underrätta den andra parten och begära avregistrering.

Artikel 20.20

Homonyma geografiska beteckningar

1. Om parterna har homonyma geografiska beteckningar för produkter som tillhör samma produktklass, ska varje part bestämma de praktiska villkor under vilka de berörda homonyma beteckningarna ska särskiljas från varandra, med beaktande av behovet av att säkerställa att berörda producenter behandlas lika och att konsumenterna inte vilseleds.
2. Om en part i samband med förhandlingar med ett tredjeland har för avsikt att skydda en geografisk beteckning som identifierar en produkt som har sitt ursprung i tredjelandet, och om denna beteckning är homonym med en av den andra partens geografiska beteckningar som anges i bilaga 20-A och om denna produkt tillhör den produktklass som anges i bilaga 20-A för den andra partens homonyma geografiska beteckning, ska den andra parten informeras och ges tillfälle att lämna synpunkter innan den geografiska beteckningen skyddas.

Artikel 20.21

Undantag

1. Utan hinder av artiklarna 20.19.2 och 20.19.3 ska Kanada inte vara skyldigt att tillhandahålla berörda parter rättsliga medel för att förhindra användningen av de begrepp som förtecknas i del A i bilaga 20-A och som anges med en asterisk (*), om sådana begrepp används tillsammans med uttryck som "motsvarande", "typ", "stil", "imitation" eller liknande och kombineras med en tydlig och väl synlig uppgift om den berörda produktens geografiska ursprung.
2. Utan hinder av artiklarna 20.19.2 och 20.19.3 ska skyddet av de geografiska beteckningar som förtecknas i del A i bilaga 20-A och som anges med en asterisk (*) inte förhindra att någon av dessa beteckningar används inom Kanadas territorium av personer, inbegripet deras arvtagare och de till vilka rätten har övergått, som använt dessa beteckningar kommersiellt för produkter i klassen "ost" före den 18 oktober 2013.
3. Utan hinder av artiklarna 20.19.2 och 20.19.3 ska skyddet av de geografiska beteckningar som förtecknas i del A i bilaga 20-A och som anges med två asterisker inte förhindra att denna beteckning används av personer, inbegripet deras arvtagare och de till vilka rätten har övergått, som använt denna beteckning kommersiellt för produkter i klassen "färskt, fryst och bearbetat kött" i minst fem år före den 18 oktober 2013. En övergångsperiod på fem år från och med ikraftträdandet av denna artikel, under vilken användningen av denna beteckning inte ska förhindras, ska gälla för alla andra personer, inbegripet deras arvtagare och de till vilka rätten har övergått, som använt dessa beteckningar kommersiellt för produkter i klassen "färskt, fryst och bearbetat kött" i mindre än fem år före den 18 oktober 2013.
4. Utan hinder av artiklarna 20.19.2 och 20.19.3 ska skyddet av de geografiska beteckningar som förtecknas i del A i bilaga 20-A och som anges med tre asterisker inte förhindra att dessa beteckningar används av personer, inbegripet deras arvtagare och de till vilka rätten har övergått, som använt dessa beteckningar kommersiellt för produkter i klasserna "torrsaltat kött" och "ost" i minst tio år före den 18 oktober 2013. En övergångsperiod på fem år från och med ikraftträdandet av denna artikel, under vilken användningen av dessa beteckningar inte ska förhindras, ska gälla för alla andra personer, inbegripet deras arvtagare och de till vilka rätten har övergått, som använt dessa beteckningar kommersiellt för produkter i klassen "torrsaltat kött" respektive "ost" i mindre än tio år före den 18 oktober 2013.

(*) För tydlighetens skull påpekas att denna punkt även gäller begreppet "Feta".

(*) För tydlighetens skull påpekas att denna punkt även gäller begreppet "Feta".

5. Om en ansökan om ett varumärke har ingetts i god tro eller ett varumärke har registrerats i god tro, eller om rättigheter till ett varumärke har erhållits genom användning i god tro, i en av parterna före den tillämpliga dag som anges i punkt 6, ska åtgärder som vidtagits för att tillämpa detta underavsnitt i den parten inte påverka behörigheten för eller giltigheten av registreringen av varumärket, eller rätten att använda ett varumärke, på grundval av att varumärket är identiskt med eller liknar en geografisk beteckning.
6. Vid tillämpning av punkt 5 avses med den tillämpliga dagen
- när det gäller en geografisk beteckning som förtecknas i bilaga 20-A på dagen för undertecknandet av detta avtal, dagen för ikraftträdandet av detta underavsnitt, eller
 - när det gäller en geografisk beteckning som lagts till i bilaga 20-A efter dagen för undertecknandet av detta avtal i enlighet med artikel 20.22, den dag när den geografiska beteckningen lades till.
7. Om en översättning av en geografisk beteckning är identisk med eller innehåller ett begrepp som enligt gängse språkbruk används som vedertagen benämning på en produkt på en parts territorium, eller om en geografisk beteckning inte är identisk med men innehåller ett sådant begrepp, ska bestämmelserna i detta underavsnitt inte påverka rätten för en person att använda detta begrepp i samband med den produkten på den partens territorium.
8. Ingenting ska hindra att man på en parts territorium, med avseende på en produkt, använder en vedertagen beteckning på en växtsort eller en djurras, som finns på den partens territorium vid dagen för detta underavsnitts ikraftträdande.
9. En part får föreskriva att en begäran enligt detta underavsnitt i samband med användning eller registrering av varumärke måste göras inom fem år från det att den otillbörliga användningen av den skyddade beteckningen har blivit allmänt känd i den parten, eller från dagen för registrering av varumärket i den parten, förutsatt att varumärket har offentliggjorts senast den dagen, om denna dag infaller tidigare än dagen då den otillbörliga användningen blev allmänt känd i den parten, förutsatt att den geografiska ursprungsbeteckningen inte har använts eller registrerats i ond tro.
10. Bestämmelserna i detta underavsnitt ska inte hindra en person att i näringsverksamhet använda sitt namn eller namnet på sin företrädare i rörelsen, utom om användningen av ett sådant namn är ägnad att vilseleda allmänheten.
11. a) Bestämmelserna i detta underavsnitt ska inte påverka rätten för någon person att använda, eller att i Kanada registrera ett varumärke som innehåller eller består av någon av de termer som förtecknas i del A i bilaga 20-B.
- b) Led a gäller inte för de termer som förtecknas i del A i bilaga 20-B vad avser en användning som skulle vilseleda allmänheten avseende varornas geografiska ursprung.
12. Användningen i Kanada av de termer som förtecknas i del B av bilaga 20-B ska inte omfattas av bestämmelserna i detta underavsnitt.
13. En överlåtelse i enlighet med punkterna 2–4 omfattar inte överföring av rätten att använda en geografisk beteckning för sig själv.

Artikel 20.22

Ändringar av bilaga 20-A

- Den gemensamma Ceta-kommitté, som inrättats i enlighet med artikel 26.1 (Gemensamma Ceta-kommittén) och som agerar i samförstånd och på rekommendation av Ceta-kommittén för skydd av geografiska beteckningar, får besluta att ändra bilaga 20-A genom att lägga till geografiska beteckningar eller genom att stryka geografiska beteckningar som har upphört att vara skyddade eller har kommit ur bruk på sin ursprungsor.
- En geografisk beteckning får i princip inte läggas till i del A i bilaga 20-A, om det är ett namn som på dagen för undertecknandet av detta avtal är upptaget i Europeiska unionens relevanta register med status som "registrerad", när det gäller en medlemsstat i Europeiska unionen.

3. En geografisk beteckning som identifierar en produkt med ursprung i en viss part ska inte läggas till i bilaga 20-A
- om den är identisk med ett varumärke som har registrerats i den andra parten avseende samma eller liknande produkter, eller med ett varumärke avseende vilket rättigheter har erhållits i den andra parten genom användning i god tro och avseende vilket en ansökan har lämnats in för samma eller liknande produkter,
 - om den är identisk med den vedertagna beteckningen på en växtsort eller en djurras som finns i den andra parten, eller
 - om den är identisk med den beteckning som enligt gängse språkbruk används som vedertagen benämning för en sådan produkt i den andra parten.

Artikel 20.23

Annat skydd

Bestämmelserna i detta underavsnitt påverkar inte rätten att ansöka om erkännande och skydd av en geografisk beteckning enligt en parts relevanta lagstiftning.

Underavsnitt D

Formgivning

Artikel 20.24

Internationella avtal

Varje part ska vidta alla rimliga åtgärder för att ansluta sig till *Genèveakten till Haagöverenskommelsen om internationell registrering av industriella formgivningar*, utfärdad i Genève den 2 juli 1999.

Artikel 20.25

Förhållande till upphovsrätt

Föremålet för ett formgivningsskydd får skyddas enligt upphovsrättslagstiftning om villkoren för detta skydd är uppfyllda. Det ankommer på varje part att avgöra i vilken utsträckning och på vilka villkor sådant skydd ska ges, samt även vilken nivå av nyskapande som ska krävas.

Underavsnitt E

Patent

Artikel 20.26

Internationella avtal

Varje part ska vidta alla rimliga åtgärder för att uppfylla kraven i artiklarna 1–14 och artikel 22 i *Patenträttskonventionen*, utfärdad i Genève den 1 juni 2000.

Artikel 20.27

Sui generis-skydd för läkemedel

1. I denna artikel avses med

grundpatent: ett patent som skyddar en produkt som sådan, en metod för att erhålla en produkt eller en tillämpning av en produkt, och som har utsetts av innehavaren av ett patent som kan tjäna som ett grundpatent, såsom ett grundpatent för beviljande av *sui generis*-skydd, och

produkt: den aktiva ingrediensen eller kombinationen av aktiva ingredienser i ett läkemedel.

2. Varje part ska föreskriva en period av *sui generis*-skydd för en produkt som skyddas av ett gällande grundpatent på begäran av patenthavaren eller den till vilken rätten har övergått, förutsatt att följande villkor är uppfyllda:

- a) Det har beviljats ett godkännande att saluföra produkten som ett läkemedel i den parten (i denna artikel kallat *godkännande för försäljning*).
- b) Produkten har inte tidigare varit föremål för en period av *sui generis*-skydd.
- c) Det godkännande för försäljning som avses i led a är det första godkännandet att saluföra produkten som ett läkemedel i den parten.

3. Varje part får

- a) föreskriva en period av *sui generis*-skydd endast om den första ansökan om godkännande för försäljning lämnas in inom en rimlig tidsfrist som fastställs av den berörda parten, och
- b) fastställa en tidsfrist på minst 60 dagar räknat från den dag då det första godkännandet för försäljning beviljades för inlämnandet av ansökan om perioden av *sui generis*-skydd. Om det första godkännandet för försäljning beviljas innan patentet beviljas ska varje part dock föreskriva en period om minst 60 dagar från och med den dag då patentet beviljades under vilken ansökan om en period av skydd enligt denna artikel får inlämnas.

4. Om en produkt skyddas av ett grundpatent ska perioden av *sui generis*-skydd börja gälla vid utgången av detta patents lagstadgade giltighetstid.

Om en produkt skyddas av flera patent som kan tjäna som ett grundpatent, får en part endast föreskriva en enda period av *sui generis*-skydd, som börjar gälla vid utgången av grundpatentets lagstadgade giltighetstid,

- a) om alla patent som kan tjäna som ett grundpatent innehas av samma person, och valts ut av den person som ansöker om perioden av *sui generis*-skydd, och
- b) om de patent som kan tjäna som ett grundpatent inte innehas av samma person och detta leder till motstridiga ansökningar om *sui generis*-skydd, och de därför har valts ut genom överenskommelse mellan patentinnehavarna.

5. Varje part ska föreskriva att perioden av *sui generis*-skydd är lika lång som perioden mellan den dag då ansökan om grundpatentet lämnades in och dagen för det första godkännandet för försäljning, minskad med fem år.

6. Utan hinder av punkt 5 och utan att det påverkar en eventuell förlängning av perioden av *sui generis*-skydd av en part som ett incitament eller en belöning för forskning inom vissa målgrupper, såsom barn, får *sui generis*-skyddet inte vara längre än en period på två till fem år, som ska fastställas av varje part.

7. Varje part får föreskriva att perioden av *sui generis*-skydd ska upphöra

- a) om den som drar nytta av *sui generis*-skyddet avsäger sig detta, eller
- b) om någon av de fastställda administrativa avgifterna inte betalas.

Varje part får förkorta perioden av *sui generis*-skydd i proportion till eventuella obefogade förseningar som följer av sökandens passivitet efter att denna har lämnat in ansökan om godkännande för försäljning, när innehavaren av grundpatentet är den som ansöker om godkännande för försäljning eller en enhet som är närstående till vederbörande.

8. Inom ramen för det skydd som grundpatentet ger ska *sui generis*-skyddet endast omfatta det läkemedel som omfattas av godkännandet för försäljning och användningar av den produkten som läkemedel som godkänts före utgången av *sui generis*-skyddet. Med den inskränkning som följer av föregående mening ska *sui generis*-skyddet ge samma rättigheter som patentet och omfattas av samma begränsningar och skyldigheter.

9. Utan hinder av punkterna 1–8 får varje part också begränsa skyddets räckvidd genom att ge undantag för tillverkning, användning, utbudning till försäljning, försäljning eller import av produkter för export under skyddsperioden.

10. Varje part får återkalla *sui generis*-skyddet på grunder som avser ogiltigförklaring av grundpatentet, inbegripet om det patentet har upphört att gälla före utgången av dess lagenliga giltighetstid eller återkallas eller begränsas på så sätt att den produkt för vilken skyddet beviljades inte längre skyddas av patentanspråken i grundpatentet, eller på grunder som avser återkallelse av godkännandet eller godkännandena för försäljning eller tillstånd för respektive marknad, eller om skyddet beviljats i strid med bestämmelserna i punkt 2.

Artikel 20.28

Patent linkage-mekanismer i samband med läkemedel

Om en part har åberopat *patent linkage*-mekanismer genom vilka beviljandet av godkännanden för försäljning (eller meddelanden om överensstämmelse eller liknande begrepp) för generiska läkemedel är kopplade till förekomsten av patentskydd, ska den säkerställa att alla målsägande ges motsvarande och faktiskt rätt att överklaga.

Underavsnitt F

Uppgiftsskydd

Artikel 20.29

Skydd av konfidentiella uppgifter i samband med läkemedel

1. Om en part, som ett villkor för att godkänna försäljning av läkemedel som använder sig av nya kemiska enheter ⁽¹⁾ (i denna artikel kallat *godkännande*), kräver att konfidentiella testresultat eller andra uppgifter ska lämnas in för att fastställa om användningen av dessa produkter är säker och effektiv, ska parten skydda sådana uppgifter mot att utlämnas, om framtagande av sådana uppgifter innebär betydande arbete, utom då utlämnandet är nödvändigt för att skydda allmänheten eller om åtgärder vidtagits för att säkerställa att uppgifterna är skyddade mot otillbörlig kommersiell användning.

2. Varje part ska föreskriva att när det gäller uppgifter i enlighet med punkt 1 som lämnas in till parten efter dagen för detta avtals ikraftträdande

- a) ingen annan person än den person som lämnade in dem får, utan dennes tillåtelse, åberopa dessa uppgifter till stöd för en ansökan om godkännande under en period om minst sex år från den dag då parten beviljade godkännande för den person som framställt uppgifterna för godkännandet, och
- b) en part inte ska bevilja tillstånd till någon person som åberopar sådana uppgifter under en period på minst åtta år från den dag då parten beviljade godkännandet för den person som framställt uppgifterna för godkännandet, om inte den person som framställt dessa uppgifter ger tillstånd.

Med förbehåll för denna punkt ska det inte finnas någon begränsning för någondera parten att genomföra förkortade förfaranden för godkännande av sådana produkter på grundval av bioekvivalens och biotillgänglighetsundersökningar.

Artikel 20.30

Uppgiftsskydd i samband med växtskyddsmedel

1. Varje part ska fastställa krav på säkerhet och effektivitet före godkännande av saluföring av ett växtskyddsmedel (i denna artikel kallat *godkännande*).

⁽¹⁾ För tydlighetens skull när det gäller uppgiftsskydd påpekas att en "kemisk enhet" i Kanada inbegriper en biologisk eller radioaktiv enhet som regleras som ett nytt läkemedel enligt Kanadas *Food and Drug Regulations*.

2. Varje part ska föreskriva en begränsad period av uppgiftsskydd för en test- eller studierapport som lämnas in för första gången för att erhålla ett godkännande. Under en sådan period ska varje part föreskriva att test- eller studierapporten inte används till förmån för någon annan person som försöker erhålla ett godkännande, såvida inte det föreligger ett uttryckligt medgivande från innehavaren av det första godkännandet.
3. Test- eller studierapporten bör vara nödvändig för godkännandet eller för en ändring i ett godkännande för att medlet ska få användas på en annan gröda.
4. I varje part ska perioden för uppgiftsskydd vara minst tio år från och med dagen för det första godkännandet i den parten avseende den test- eller studierapport som stöder godkännandet av en ny aktiv substans och uppgifter som stöder en samtidig registrering av slutanvändningsprodukten som innehåller den aktiva substansen. Skyddets varaktighet kan förlängas för att uppmuntra godkännande av växtskyddsmedel med låg risk och mindre användningsområde.
5. Varje part kan också fastställa krav avseende uppgiftsskydd eller ekonomisk kompensation för test- eller studierapporten som stöder ändringen eller förlängningen av ett godkännande.
6. Varje part ska fastställa regler för att förhindra att samma tester utförs flera gånger på ryggradsdjur. En sökande som avser att utföra tester och studier på ryggradsdjur bör uppmuntras att vidta nödvändiga åtgärder för att kontrollera att dessa tester och studier inte redan har utförts eller påbörjats.
7. Varje part bör uppmuntra varje ny sökande och varje innehavare av de relevanta godkännandena att på alla sätt säkerställa att de utbyter information om tester och studier på ryggradsdjur. Kostnaderna för sådana test- och studierapporter ska fastställas på ett rättvist, transparent och icke-diskriminerande sätt. En sökande är bara skyldig att stå för en del av kostnaderna för den information som vederbörande är skyldig att lämna för att uppfylla kraven för godkännande.
8. Innehavaren eller innehavarna av det relevanta godkännandet ska ha rätt till ersättning för en rättmätig del av sina kostnader för test- eller studierapporten som stödde ett sådant godkännande av en sökande som åberopar sådana test- och undersökningsrapporter för att erhålla ett godkännande för ett nytt växtskyddsmedel. Varje part får hänvisa de berörda parterna till att lösa eventuella problem genom ett bindande skiljeförfarande som genomförs enligt partens lagstiftning.

Underavsnitt G

Växsorter

Artikel 20.31

Växsorter

Varje part ska samarbeta för att främja och stärka skyddet av växsorter på grundval av 1991 års *internationella konvention för skydd av växtförädlingsprodukter*, utfärdad i Paris den 2 december 1961.

Avsnitt C

Säkerställande av skydd för immateriella rättigheter

Artikel 20.32

Allmänna skyldigheter

1. Varje part ska säkerställa att förfarandena för säkerställande av skyddet för immateriella rättigheter är rättvisa och skäliga, och att de inte är onödigt komplicerade eller kostsamma eller medför oskäliga tidsfrister eller omotiverade dröjsmål. Dessa förfaranden ska tillämpas på ett sätt som är ägnat att undvika uppkomsten av hinder för den rättmätiga handeln och säkerställa att missbruk inte sker.

2. När bestämmelserna i detta avsnitt genomförs ska varje part sörja för att de tillämpliga åtgärderna, rättsmedlen och sanktionerna står i proportion till hur allvarligt intrånget är och till tredje parts intressen.
3. Artiklarna 20.33–20.42 handlar om civilrättslig verkställighet.
4. I artiklarna 20.33–20.42 avses, om inget annat föreskrivs, med **immateriella rättigheter** alla kategorier av immateriella rättigheter som omfattas av avsnitten 1–7 i del II av Tripsavtalet.

Artikel 20.33

Berättigade sökande

Varje part ska tillerkänna följande personer rätten att ansöka om tillämpning av de förfaranden och rättsmedel som avses i artiklarna 20.34–20.42:

- a) Innehavare av immateriella rättigheter, i överensstämmelse med bestämmelserna i sin lagstiftning.
- b) Alla övriga personer som har bemyndigats att utnyttja dessa rättigheter, om dessa personer har rätt att göra sin sak gällande i enlighet med sin lagstiftning.
- c) Organ som förvaltar kollektiva immateriella rättigheter och som regelmässigt anses ha rätt att företräda innehavare av immateriella rättigheter, om dessa organ har rätt att göra sin sak gällande i enlighet med sin lagstiftning.
- d) Organ som tillvaratar branschintressen och som regelmässigt anses ha rätt att företräda innehavare av immateriella rättigheter, om dessa organ har rätt att göra sin sak gällande i enlighet med sin lagstiftning.

Artikel 20.34

Bevisning

Varje part ska, när det gäller ett påstått intrång i de immateriella rättigheterna som begås i kommersiell skala, säkerställa att de rättsliga myndigheterna har befogenhet att, där så är lämpligt och på begäran, besluta att relevant information, i enlighet med lagen, inbegripet bank-, finans- eller affärshandlingar som motparten förfogar över, ska läggas fram, förutsatt att konfidentiell information skyddas.

Artikel 20.35

Åtgärder för att skydda bevisning

1. Varje part ska säkerställa att de rättsliga myndigheterna, redan innan prövningen av sakfrågan inletts och på begäran av en enhet som har lagt fram rimligen tillgänglig bevisning till stöd för sina påståenden att ett intrång i de immateriella rättigheterna har skett eller är omedelbart förestående, får besluta om omedelbara och effektiva interimistiska åtgärder för att säkra relevant bevisning om det påstådda intrånget, förutsatt att konfidentiell information skyddas.
2. Varje part får föreskriva att de åtgärder som avses i punkt 1 kan inbegripa en detaljerad beskrivning, med eller utan provexemplar, eller beslag av de varor som påstås utgöra intrång och, där så är lämpligt, det material och de verktyg som använts för produktionen och/eller distributionen av dessa varor samt tillhörande handlingar. De rättsliga myndigheterna ska ha befogenhet att vidta dessa åtgärder, om nödvändigt utan att motparten hörs, särskilt om ett dröjsmål kan antas medföra irreparabel skada för rättighetshavaren eller om det finns en uppenbar risk för att bevisningen kan komma att förstöras.

Artikel 20.36

Rätt till information

Utan att det påverkar tillämpningen av den egna lagstiftningen om förmånsrätt, sekretessskyddet för informationskällor eller behandling av personuppgifter, ska varje part, i civilrättsliga förfaranden rörande säkerställandet av skyddet för immateriella rättigheter, föreskriva att dess rättsliga myndigheter efter en motiverad begäran från rättighetshavaren har befogenhet att ålägga den som har gjort intrång eller påstås ha gjort intrång att till rättighetshavaren eller de rättsliga myndigheterna, åtminstone för insamlingen av bevis, lämna sådana relevanta upplysningar som föreskrivs i partens tillämpliga lagar och andra förordningar och som den som har gjort intrång, eller påstås ha gjort intrång, innehar eller kontrollerar. Dessa upplysningar kan inbegripa upplysningar om en person som deltar i någon aspekt av intrånget eller det påstådda intrånget och om metoderna för produktion eller distributionskanaler när det gäller de varor eller tjänster som gör intrång eller påstås göra intrång, inbegripet identifieringen av andra personer som påstås vara inblandade i produktion och distribution av dessa varor eller tjänster och deras distributionskanaler.

Artikel 20.37

Interimistiska åtgärder och säkerhetsåtgärder

1. Varje part ska föreskriva att dess rättsliga myndigheter ska ha befogenhet att besluta om omedelbara och effektiva interimistiska åtgärder och säkerhetsåtgärder, inbegripet ett interimistiskt föreläggande mot en part, eller i tillbörliga fall, en tredje part över vilken den behöriga rättsliga myndigheten har jurisdiktion, för att förhindra att intrång i en immateriell rättighet sker, och särskilt för att förhindra att varor som innebär en överträdelse mot upphovsrätten släpps ut på marknaden.

2. Varje part ska föreskriva att dess rättsliga myndigheter har befogenhet att besluta om beslag eller annat tagande i förvar av varor som misstänks utgöra intrång i en immateriell rättighet för att förhindra att de införs eller omsätts på marknaden.

3. Varje part ska föreskriva att, vid ett påstått intrång i en immateriell rättighet som begås i kommersiell omfattning, de rättsliga myndigheterna i enlighet med sin lagstiftning får besluta att egendom som tillhör den person som påstås ha gjort intrånget ska beslagtas, inbegripet frysning av dennes bankkonton och andra tillgångar. I detta syfte får de rättsliga myndigheterna besluta att relevanta bank-, finans- eller affärshandlingar ska lämnas ut, eller vid behov, om tillgång till annan relevant information.

Artikel 20.38

Övriga rättsmedel

1. Varje part ska säkerställa att de rättsliga myndigheterna på begäran av sökanden, utan att det påverkar det skadestånd som kan utgå till rättighetshavaren på grund av intrånget och utan att någon form av kompensation utgår, får besluta att varor som har konstaterats utgöra intrång i en immateriell rättighet slutgiltigt ska avlägsnas från marknaden eller förstöras. Varje part ska säkerställa att de rättsliga myndigheterna vid behov får besluta att material och verktyg som huvudsakligen har använts för att skapa eller tillverka dessa varor ska förstöras. Vid prövningen av en begäran om sådana rättsmedel ska hänsyn tas till om de beslutade åtgärderna står i rimlig proportion till intrånget samt till tredje parts intressen.

2. Varje part ska säkerställa att de rättsliga myndigheterna har befogenhet att besluta att de rättsmedel som avses i punkt 1 ska bekostas av intrångsgöraren, såvida det inte åberopas särskilda skäl mot detta.

Artikel 20.39

Förelägganden

1. Varje part ska i civilrättsliga förfaranden rörande verkställigheten av skyddet för immateriella rättigheter föreskriva att dess rättsliga myndigheter har befogenhet att utfärda ett föreläggande mot en part om att upphöra med ett intrång, och bland annat ålägga den parten eller, i förekommande fall, en tredje part över vilken den behöriga rättsliga myndigheten har jurisdiktion, att hindra att varor som gör intrång släpps ut på marknaden.

2. Utan hinder av de övriga bestämmelserna i detta avsnitt, får en part begränsa de rättsmedel som står till förfogande för en offentlig myndighet, eller en tredje part som har bemyndigats av en offentlig myndighet, utan användning av rättighetshavarens tillåtelse, till betalningen av ett honorar, förutsatt att parten uppfyller de bestämmelser i del II i Trips-avtalet som särskilt rör en sådan användning. I övriga fall ska rättsmedlen enligt detta avsnitt tillämpas eller, om rättsmedlen är oförenliga med en parts lagstiftning, ska fastställelsedomar och skäligen kompensation finnas tillgängliga.

Artikel 20.40

Skadestånd

1. Varje part ska föreskriva att

- a) dess rättsliga myndigheter i civilrättsliga förfaranden har befogenhet att ålägga den som är skyldig till ett intrång i immateriella rättigheter och som har vetskap om, eller rimligen borde ha vetskap om, intrånget, att till rättighetshavaren betala
 - i) skadestånd som är tillräckligt för att ersätta den skada rättighetshavaren lidit till följd av intrånget, eller
 - ii) den vinst som intrångsgöraren gjort och som kan tillskrivas intrånget, som får antas vara det skadeståndsbelopp som avses i led i, och
- b) vid fastställandet av skadeståndet för intrång i immateriella rättigheter får dess behöriga myndigheter bland annat överväga alla rättmätiga mått på värdet som kan lämnas av rättighetshavaren, inbegripet utebliven vinst.

2. Som ett alternativ till punkt 1 kan en parts lagstiftning föreskriva att en ersättning, t.ex. en royalty eller avgift, ska betalas för att kompensera en rättighetshavare för den otillåtna användningen av rättighetshavarens immateriella rättigheter.

Artikel 20.41

Kostnader för förfarandet

Varje part ska föreskriva att dess rättsliga myndigheter, där så är lämpligt, har befogenhet att vid avslutandet av civilrättsliga förfaranden rörande skyddet av immateriella rättigheter, ålägga den förlorande parten att ersätta den vinnande partens rättegångskostnader och andra kostnader i enlighet med den partens lagstiftning.

Artikel 20.42

Presumtion om innehav av upphovs- eller äganderätt

1. I tvistemål avseende upphovsrätt eller närstående rättigheter är det tillräckligt att namnet på upphovsmannen till ett litterärt eller konstnärligt verk finns angivet på verket på sedvanligt sätt för att vederbörande ska anses som sådan och följaktligen ha rätt att föra talan om intrång, såvida motsatsen inte bevisas. Bevis på motsatsen kan inbegripa registrering.

2. Punkt 1 ska efter nödvändiga ändringar tillämpas på innehavare av till upphovsrätten närstående rättigheter i fråga om det material som skyddas av sådana rättigheter.

Avsnitt D

Gränsåtgärder

Artikel 20.43

Tillämpningsområde för gränsåtgärder

1. I detta avsnitt gäller följande definitioner:

varor med förfalskad geografisk beteckning: alla varor enligt artikel 20.17 som ingår i någon av de produktklasser som anges i bilaga 20-C, inbegripet emballage, som utan tillstånd har försetts med en geografisk beteckning som är identisk med den geografiska beteckning som är giltigt registrerad eller som skyddas på annat sätt när det gäller sådana varor och som gör intrång i de rättigheter som tillkommer ägaren av eller innehavaren av rättigheten till den berörda geografiska beteckningen enligt lagen hos den part där förfarandena för gränsåtgärder tillämpas.

varumärkesförfalskade varor: alla varor, även deras emballage, på vilka det utan tillstånd anbringats ett varumärke som är identiskt med för sådana varor vederbörligen registrerat varumärke, eller vars karaktäristiska egenskaper inte kan särskiljas från ett sådant varumärke, och som gör intrång på varumärkesinnehavarens rätt enligt lagstiftningen i den part där förfarandena för gränsåtgärder tillämpas.

exportsändningar: transporter av varor som ska tas från en parts territorium till en plats utanför detta territorium, med undantag för sändningar i tulltransitering och omlastningar.

importsändningar: transporter av varor som förs in på en parts territorium från en plats utanför detta territorium, medan varorna förblir under tullkontroll, inbegripet varor som förs in i en frizon eller ett tullager, men med undantag för sändningar i tulltransitering och omlastningar.

piratkopierade varor: alla varor som är kopior gjorda utan samtycke från rättighetshavaren eller den person i produktionslandet som av rättighetshavaren getts vederbörlig behörighet och vilka framställts direkt eller indirekt med utgångspunkt från en artikel, om framställning av kopian skulle utgöra ett intrång i en upphovsrätt eller en därmed förbunden rättighet enligt lagstiftningen i den part där förfarandena för gränsåtgärder tillämpas.

sändningar i tulltransitering: transport av varor som kommer in på en parts territorium från en plats utanför det territoriet och är godkända av tullmyndigheterna för transport under fortgående tullkontroll från ett införseltullkontor till ett utförseltullkontor i syfte att lämna territoriet. Sändningar i tulltransitering för vilka det senare utfärdas ett godkännande om att de inte behöver omfattas av tullkontroll utan att de lämnar territoriet anses vara importsändningar.

omlastningar: transporter av varor som överförs under tullkontroll från det importerande transportmedlet till det exporterande transportmedlet inom området för ett tullkontor som tjänstgör som kontor för både import och export.

2. Hänvisningarna till intrång i immateriella rättigheter i detta avsnitt ska tolkas som hänvisningar till fall av varumärkesförfalskade varor, pirattillverkade varor eller varor med förfalskad geografisk beteckning.

3. Parterna har kommit överens om att det inte ska finnas någon skyldighet att tillämpa förfarandena i detta avsnitt på varor som släpps ut på marknaden i ett annat land av rättighetshavaren eller med dennes samtycke.

4. Varje part ska införa eller upprätthålla förfaranden som gäller import- och exportsändningar och enligt vilka en rättighetshavare får begära att partens behöriga myndigheter skjuter upp frigörandet av, eller kvarhåller, varor som misstänks utgöra intrång i en immateriell rättighet.

5. Varje part ska införa eller upprätthålla förfaranden som gäller import- och exportsändningar och enligt vilka dess behöriga myndigheter på eget initiativ får agera för att tillfälligt skjuta upp frigörandet av, eller kvarhålla, varor som misstänks utgöra intrång i en immateriell rättighet, i syfte att göra det möjligt för rättighetshavare att formellt begära bistånd enligt punkt 4.

6. Varje part får ingå ett avtal med ett eller flera tredjeländer i syfte att fastställa gemensamma säkerhetsförfaranden för klarering. Varor som har klarerats enligt villkoren i de gemensamma tullförfarandena för ett sådant arrangemang ska anses överensstämma med punkterna 4 och 5, under förutsättning att den berörda parten behåller den rättsliga befogenheten att uppfylla kraven i dessa punkter.

7. Varje part får införa eller upprätthålla de förfaranden som avses i punkterna 4 och 5 när det gäller omlastningar och sändningar i tulltransitering.

8. Varje part får från tillämpningen av denna artikel undanta små mängder av icke-kommersiella varor som ingår i resenärers personliga bagage eller små mängder av icke-kommersiella varor som skickas i små försändelser.

Artikel 20.44

Ansökan från rättighetshavaren

1. Varje part ska föreskriva att dess behöriga myndigheter ska kräva att en rättighetshavare som begär de förfaranden som beskrivs i artikel 20.43 lämna relevant prima facie-bevisning som övertygar de behöriga myndigheterna om att det, enligt lagstiftningen i den part som föreskriver förfarandena, har skett ett intrång i rättighetshavarens immateriella rättighet samt lämna tillräckliga upplysningar som rättighetshavaren rimligtvis kan förväntas ha till sitt förfogande så att de misstänkta varorna blir rimligen identifierbara av de behöriga myndigheterna. Kravet att lämna tillräckliga upplysningar får inte oskäligt försvåra tillgripandet av förfarandena i artikel 20.43.

2. Varje part ska sörja för att ansökningar kan göras om att uppskjuta frigörandet av, eller kvarhålla, varor som misstänks utgöra intrång i en immateriell rättighet och som förtecknas i artikel 20.43, som står under tullkontroll på dess territorium. Kravet att sörja för sådana förfaranden omfattas av de skyldigheter att tillhandahålla förfaranden som avses i artiklarna 20.43.4 och 20.43.5. De behöriga myndigheterna får föreskriva att sådana ansökningar kan tillämpas på flera sändningar. Varje part får föreskriva att en ansökan om att uppskjuta frigörandet av, eller kvarhålla, misstänkta varor, på begäran av rättighetshavaren, får tillämpas på utvalda införsel- och utförselställen som står under tullkontroll.

3. Varje part ska säkerställa att dess behöriga myndigheter inom en rimlig tidsfrist informerar sökanden om huruvida de har godtagit ansökan. Om dess behöriga myndigheter godtar ansökan ska de också informera sökanden om ansökningens giltighetstid.

4. Varje part får föreskriva att dess behöriga myndigheter, om en sökande har missbrukat de förfaranden som beskrivs i artikel 20.43, eller om det finns ett giltigt skäl, ska ha befogenhet att avslå, skjuta upp eller ogiltigförklara en ansökan.

Artikel 20.45

Tillhandahållande av information från rättighetshavaren

Varje part ska tillåta sina behöriga myndigheter att begära att en rättighetshavare tillhandahåller relevant information som rättighetshavaren rimligen kan förväntas ha kunskap om för att bistå de behöriga myndigheterna när de vidtar de gränsåtgärder som avses i detta avsnitt. Varje part får också tillåta en rättighetshavare att lämna sådan information till dess behöriga myndigheter.

Artikel 20.46

Säkerhet eller motsvarande garanti

1. Varje part ska föreskriva att dess behöriga myndigheter ska ha befogenhet att kräva att en rättighetshavare som begär de förfaranden som beskrivs i artikel 20.43 tillhandahåller rimlig säkerhet eller motsvarande garanti, som är tillräcklig för att skydda svaranden och de behöriga myndigheterna och för att förhindra missbruk. Varje part ska föreskriva att en sådan säkerhet eller motsvarande garanti inte oskäligen får försvara tillgripandet av dessa förfaranden.

2. Varje part får föreskriva att sådan säkerhet kan vara i form av en borgen avsedd att hålla svaranden skadeslös när det gäller eventuella förluster eller skador till följd av ett uppskjutande av frigörandet, eller kvarhållandet, av varorna om de behöriga myndigheterna finner att varorna inte har utgjort något intrång. En part får, endast under exceptionella omständigheter eller till följd av ett domstolsföreläggande, tillåta svaranden att komma i besittning av de misstänkta varorna genom utställandet av en borgen eller annan säkerhet.

Artikel 20.47

Beslut om intrång

Varje part ska införa eller upprätthålla förfaranden genom vilka dess behöriga myndigheter, inom rimlig tid från inledandet av de förfaranden som beskrivs i artikel 20.43, kan besluta om huruvida de misstänkta varorna gör intrång i en immateriell rättighet.

Artikel 20.48

Korrigerande åtgärder

1. Varje part ska föreskriva att dess behöriga myndigheter ska ha befogenhet att besluta att varor ska förstöras efter ett sådant beslut som avses i artikel 20.47 om att varorna utgjort intrång. Om varorna inte förstörs, ska varje part säkerställa att sådana varor, utom under exceptionella omständigheter, avlägsnas från marknaden på ett sådant sätt att rättighetshavaren inte skadas.

2. När det gäller varor med förfalskat varumärke ska, utom i undantagsfall, ett avlägsnande av det olovligen anbringade varumärket inte vara tillräckligt för att varorna ska få släppas ut på marknaden.

3. Varje part får föreskriva att dess behöriga myndigheter ska ha befogenhet att besluta om administrativa sanktioner efter ett sådant beslut som avses i artikel 20.47 om att varorna utgjort intrång.

Artikel 20.49

Specifikt samarbete om gränsåtgärder

1. Varje part är överens om att samarbeta med den andra parten med sikte på att avskaffa internationell handel med varor som gör intrång i immateriella rättigheter. I det syftet ska varje part inrätta kontaktpunkter inom sin förvaltning och vara beredda att utbyta information om handel med varor som gör intrång. Varje part ska särskilt främja informationsutbyte och samarbete mellan sina tullmyndigheter och den andra partens tullmyndigheter när det gäller handel med varor som gör intrång i immateriella rättigheter.

2. Det samarbete som avses i punkt 1 får inbegripa utbyte av information om mekanismer för att ta emot uppgifter från rättighetshavare, bästa praxis för och erfarenheter av riskhanteringsstrategier samt uppgifter som stöd för identifiering av sändningar som misstänks innehålla varor som gör intrång.

3. Samarbetet inom ramen för detta kapitel ska genomföras i överensstämmelse med relevanta internationella avtal som är bindande för båda parter. Den gemensamma tullsamarbetskommittén som avses i artikel 6.14 (Gemensamma tullsamarbetskommittén) kommer att fastställa prioriteringarna och sörja för lämpliga samarbetsförfaranden enligt detta avsnitt mellan parternas behöriga myndigheter.

Avsnitt E

Samarbete

Artikel 20.50

Samarbete

1. Varje part är överens om att samarbeta med den andra parten för att stödja genomförandet av åtagandena och skyldigheterna enligt detta kapitel. Samarbetsområdena inbegriper utbyte av information eller erfarenheter om

- a) skydd och säkerställande av skyddet för immateriella rättigheter, inbegripet geografiska beteckningar, och
- b) inrättande av förfaranden mellan deras respektive upphovsrätsorganisationer.

2. Enligt punkt 1 är varje part överens om att inleda och upprätthålla en effektiv dialog om frågor som rör immateriella rättigheter för att behandla frågor av betydelse för skydd och säkerställande av skyddet för de immateriella rättigheter som omfattas av detta kapitel, och alla andra relevanta frågor.

KAPITEL TJUGOETT

Regleringssamarbete

Artikel 21.1

Tillämpningsområde

Detta kapitel gäller för utarbetande och översyn av samt de metodologiska aspekterna på de regleringsåtgärder som parternas regleringsmyndigheter vidtar och som omfattas av bland annat TBT-avtalet, SPS-avtalet, Gatt 1994, Gats, och kapitel fyra (Tekniska handelshinder), fem (Sanitära och fytosanitära åtgärder), nio (Gränsöverskridande handel med tjänster), tjugotvå (Handel och hållbar utveckling), tjugotre (Handel och arbete) och tjugofyra (Handel och miljö).

Artikel 21.2

Principer

1. Parterna bekräftar sina rättigheter och skyldigheter i fråga om regleringsåtgärder enligt TBT-avtalet, SPS-avtalet, Gatt 1994 och Gats.
2. Parterna är fast beslutna att säkerställa höga skyddsnivåer för människors, djurs och växters liv eller hälsa, och för miljön i enlighet med TBT-avtalet, SPS-avtalet, Gatt 1994, Gats och detta avtal.
3. Parterna erkänner värdet av regleringssamarbete med sina relevanta handelspartner både bilateralt och multilateralt. Parterna ska, närhelst detta är möjligt och ömsesidigt fördelaktigt, bedriva regleringssamarbete på ett sätt som är öppet för deltagande av andra internationella handelspartner.
4. Utan att begränsa varje parts möjlighet att fullgöra sin rättsliga, lagstiftande och politiska verksamhet, är parterna fast beslutna att vidareutveckla regleringssamarbetet mot bakgrund av sitt ömsesidiga intresse i syfte att
 - a) förhindra och undanröja onödiga hinder för handel och investeringar.
 - b) förbättra klimatet för konkurrenskraft och innovation, bland annat genom att arbeta för ökad förenlighet mellan regelverken, erkännande av likvärdighet och konvergens, och

- c) främja transparenta, effektiva och ändamålsenliga regleringsprocesser som stöd för offentligpolitiska mål och fullgöra regleringsorganens uppdrag, bland annat genom att främja informationsutbyte och ökad användning av bästa praxis.
5. Detta kapitel ersätter ramen för regleringssamarbete och transparens mellan Kanadas regering och Europeiska kommissionen (*Framework on Regulatory Co-operation and Transparency between the Government of Canada and the European Commission*), som utfärdades i Bryssel den 21 december 2004, och som reglerar den verksamhet som tidigare bedrivits inom denna ram.
6. Parterna får bedriva regleringssamarbete på frivillig basis. Det bör förtydligas att en part inte är skyldig att inleda något särskilt regleringssamarbete, och får vägra att samarbeta eller dra sig ur ett samarbete. Om en part vägrar att inleda ett regleringssamarbete eller drar sig ur ett samarbete bör den dock vara beredd att förklara skälen för detta för den andra parten.

Artikel 21.3

Målen för regleringssamarbetet

Till målen för regleringssamarbetet hör följande:

- a) Att bidra till skyddet av människors liv, hälsa eller säkerhet, skyddet av djurs eller växters liv eller hälsa och skyddet av miljön genom att
- i) utnyttja internationella resurser inom områden som forskning, granskning före utsläppande på marknaden och riskanalys för att hantera viktiga regleringsfrågor av lokalt, nationellt och internationellt intresse, och
 - ii) bidra till en informationsbas som används av regleringsorgan för att identifiera, bedöma och hantera risker.
- b) Att bygga förtroende, fördjupa den ömsesidiga förståelsen av regelstyrningen och från varandra erhålla sakkunskap och perspektiv i syfte att
- i) förbättra planeringen och utvecklingen av regleringsförslag,
 - ii) främja transparens och förutsägbarhet vid utarbetandet och fastställandet av föreskrifter,
 - iii) att förbättra föreskrifternas effektivitet,
 - iv) identifiera alternativa instrument,
 - v) erkänna att föreskrifternas effekter är kopplade till varandra,
 - vi) undvika onödiga skillnader mellan föreskrifterna, och
 - vii) förbättra genomförandet och efterlevnaden av föreskrifterna.
- c) Att underlätta bilateral handel och investeringar på ett sätt som
- i) bygger på befintliga samarbetsarrangemang,
 - ii) minskar onödiga skillnader mellan föreskrifterna, och
 - iii) identifierar nya arbetssätt för samarbete inom specifika sektorer.
- d) Att bidra till att stärka konkurrenskraften och effektivitet i industrin på ett sätt som
- i) minimerar de administrativa kostnaderna när så är möjligt,
 - ii) minskar överlappande regleringskrav och de efterlevnadskostnader som följer av detta när så är möjligt, och
 - iii) tillämpar kompatibla regleringsstrategier, bland annat, om så är möjligt och lämpligt, genom
 - A) tillämpning av teknikneutrala regleringsstrategier, och
 - B) erkännande av likvärdighet eller främjande av konvergens.

Artikel 21.4

Verksamhet inom regleringssamarbete

Parterna ska sträva efter att uppfylla de mål som anges i artikel 21.3 genom att bedriva verksamhet inom regleringssamarbete, vilket kan inbegripa följande:

- a) Att delta i pågående bilaterala diskussioner om regelstyrning, bland annat för att
 - i) diskutera regleringsreformer och dess effekter på förbindelserna mellan parterna,
 - ii) fastställa vilka lärdomar som dragits,
 - iii) om lämpligt utforska alternativa regleringsstrategier, och
 - iv) utbyta erfarenheter från regleringsverktyg och regleringsinstrument, inbegripet konsekvensutredningar, riskbedömningar och strategier för efterlevnad och verkställighet.
- b) Att vid behov samråda med varandra och utbyta information under hela processen för utarbetande av föreskrifter. Samrådet och utbytet bör inledas så tidigt som möjligt under den processen.
- c) Att dela icke-offentlig information i den mån som denna information kan göras tillgänglig för utländska offentliga myndigheter i enlighet med tillämpliga bestämmelser i den part som tillhandahåller informationen.
- d) Att dela föreslagna tekniska eller sanitära och fytosanitära föreskrifter som kan inverka på handeln med den andra parten i ett så tidigt skede som möjligt så att synpunkter och förslag till ändringar kan beaktas.
- e) Att tillhandahålla, på begäran av den andra parten, en kopia av den föreslagna föreskriften, med förbehåll för tillämplig lagstiftning om uppgiftsskydd, och ge tillräckligt med tid för berörda parter att lämna synpunkter skriftligen.
- f) Att utbyta information om planerade insatser, åtgärder eller ändringar på regleringsområdet som övervägs, på ett så tidigt stadium som möjligt för att göra följande:
 - i) Förstå den logiska grunden bakom en parts regleringsval, inbegripet val av instrument, och undersöka möjligheterna till ökad konvergens mellan parterna när det gäller uppställande av målen för föreskrifter och fastställande av deras tillämpningsområde. Parterna bör även ta upp gränssnittet mellan föreskrifter, standarder och bedömning av överensstämmelse i detta sammanhang.
 - ii) Jämföra de metoder och antaganden som använts för att analysera regleringsförslag, inbegripet, när så är lämpligt, en analys av den tekniska eller ekonomiska genomförbarheten och fördelarna i förhållande till det eftersträfvade målet när det gäller alla större alternativa regleringskrav eller regleringsstrategier som övervägs. Detta informationsutbyte kan även omfatta strategier för efterlevnad och konsekvensbedömningar, inbegripet en jämförelse av regleringsförslagets potentiella kostnadseffektivitet i förhållande till större alternativa regleringskrav eller regleringsstrategier som övervägs.
- g) Att undersöka möjligheterna att minimera onödiga skillnader i regleringen genom att t.ex.
 - i) genomföra en parallell eller gemensam riskbedömning och en konsekvensutredning om det är möjligt och fördelaktigt för båda parter,
 - ii) uppnå en harmoniserad, likvärdig eller kompatibel lösning, eller
 - iii) överväga ömsesidigt erkännande i särskilda fall.
- h) Att samarbeta om frågor som rör utarbetande, antagande, genomförande och upprätthållande av internationella standarder, riktlinjer och rekommendationer.
- i) Att undersöka lämpligheten av och möjligheten att samla in samma eller liknande uppgifter om karaktären på, omfattningen av och frekvensen för problem som skulle kunna ge upphov till regleringsåtgärder om detta skulle påskynda statistiskt signifikanta bedömningar av dessa problem.
- j) Att regelbundet jämföra metoderna för uppgiftsinsamling.

- k) Att undersöka lämpligheten och möjligheten att använda samma eller liknande antaganden och metoder som den andra parten använder för att analysera uppgifter och bedöma de underliggande problem som måste lösas genom reglering i syfte att
 - i) minska skillnaderna när det gäller att identifiera problem, och
 - ii) främja likhet i resultaten.
- l) Att regelbundet jämföra analytiska antaganden och analysmetoder.
- m) Att utbyta information om förvaltning, genomförande och tillämpning av föreskrifter, liksom om medlen för att erhålla och mäta överensstämmelse.
- n) Att genomföra agendor för forskningssamarbete i syfte att
 - i) minska dubbelarbete inom forskningen,
 - ii) generera mer information till lägre kostnad,
 - iii) samla de bästa uppgifterna,
 - iv) när så är lämpligt, fastställa en gemensam vetenskaplig grund,
 - v) åtgärda de mest akuta regleringsproblemen på ett mer konsekvent och resultatinriktat sätt, och
 - vi) minimera onödiga skillnader i nya regleringsförslag och mer effektivt förbättra hälsan, säkerheten och miljöskyddet.
- o) Att genomföra översyner efter genomförandet av föreskrifter eller politik.
- p) Att jämföra de metoder och antaganden som används i dessa översyner efter genomförandet.
- q) Att, när så är tillämpligt, ställa till varandras förfogande sammanfattningar av resultaten av dessa översyner efter genomförandet.
- r) Att hitta ett lämpligt tillvägagångssätt för att minska de negativa effekterna av befintliga skillnader i regleringen om bilateral handel och investeringar i sektorer som identifierats av en part, inbegripet, när så är lämpligt, genom ökad konvergens, ömsesidigt erkännande, minimering av användningen av regleringsinstrument som snedvrider handels- och investeringsflödena samt genom användning av internationella standarder, däribland standarder och vägledningar för konsekvensbedömningar.
- s) Att utbyta information, sakkunskap och erfarenheter på djurskyddsområdet för att främja samarbete om djurskydd mellan parterna.

Artikel 21.5

Förenlighet mellan regleringsåtgärder

I syfte att förbättra konvergens och kompatibiliteten mellan parternas regleringsåtgärder ska varje part, när så är lämpligt, beakta den andra partens regleringsåtgärder eller regleringsinitiativ på samma område eller närliggande områden. En part är inte förhindrad att införa andra regleringsåtgärder eller genomföra andra initiativ, bland annat till följd av andra institutionella eller rättsliga strategier, omständigheter, värderingar och prioriteringar som är specifika för denna part.

Artikel 21.6

Forumet för regleringssamarbete

1. Ett forum för regleringssamarbete (Forumet för regleringssamarbete) inrättas, i enlighet med artikel 26.2.1 h (Specialiserade kommittéer) för att underlätta och främja regleringssamarbete mellan parterna i enlighet med detta kapitel.
2. Forumet för regleringssamarbete ska utföra följande uppgifter:
 - a) Utgöra ett forum för diskussion av regleringspolitiska frågor av ömsesidigt intresse som parterna har fastställt genom bland annat samråd som genomförts i enlighet med artikel 21.8.
 - b) Bistå enskilda tillsynsmyndigheter vid identifieringen av potentiella partner för samarbete och förse dem med lämpliga verktyg för detta ändamål, t.ex. mallar för sekretessavtal.

- c) Granska pågående eller planerade regleringsinitiativ som en part anser skulle kunna ge möjligheter till samarbete. Översynerna, som kommer att utföras i samråd med regleringsavdelningar och regleringsbyråer, bör stödja genomförandet av detta kapitel.
- d) Uppmuntra utvecklingen av bilateralt samarbete i enlighet med artikel 21.4 och, på grundval av upplysningar som inhämtats från regleringsavdelningar och regleringsbyråer, granska framstegen, resultaten och bästa praxis inom initiativ för regleringssamarbete inom specifika sektorer.
3. Ordförandeskapet för Forumet för regleringssamarbete ska utövas gemensamt av en högt uppsatt företrädare för Kanadas regering som är ställföreträdande minister, eller innehar en befattning på likvärdig nivå eller är nominerad till en sådan befattning, och en företrädare på hög nivå från Europeiska kommissionen som är generaldirektör, eller innehar en befattning på likvärdig nivå eller är nominerad till en sådan befattning, och ska omfatta behöriga tjänstemän från varje part. Parterna får genom ömsesidig överenskommelse bjuda in andra berörda parter att delta i mötena i Forumet för regleringssamarbete.
4. Forumet för regleringssamarbete ska
- a) anta sitt mandat, sina förfaranden och sin arbetsplanering vid sitt första möte efter detta avtals ikraftträdande,
- b) sammanträda inom ett år från dagen för detta avtals ikraftträdande och därefter minst en gång per år, om parterna inte beslutar något annat, och
- c) rapportera till Gemensamma Ceta-kommittén om genomförandet av detta kapitel, enligt vad som är lämpligt.

Artikel 21.7

Ytterligare samarbete mellan parterna

1. I enlighet med artikel 21.6.2 c samt för att möjliggöra övervakning av framtida regleringsprojekt och identifiera möjligheter till regleringssamarbete ska parterna regelbundet utbyta information om pågående eller planerade regleringsprojekt inom sina ansvarsområden. Denna information bör i förekommande fall omfatta nya tekniska föreskrifter och ändringar av befintliga tekniska föreskrifter som sannolikt kommer att föreslås eller antas.
2. Parterna får underlätta regleringssamarbetet genom att utbyta tjänstemän enligt en fastställd ordning.
3. Parterna strävar efter att samarbeta och dela information på frivillig grund i fråga om säkerheten för icke-livsmedelsprodukter. Detta samarbete eller informationsutbyte kan i synnerhet avse
- a) vetenskapliga, tekniska och regleringsmässiga frågor, i syfte att förbättra säkerheten för icke-livsmedelsprodukter,
- b) nya frågor av stor betydelse för hälsa och säkerhet som omfattas av en parts befogenhet,
- c) verksamhet med anknytning till standardisering,
- d) marknadskontroll och verkställighetsåtgärder,
- e) metoder för riskbedömning och produktprovning, och
- f) samordnade produktåterkallelser eller liknande åtgärder.
4. Parterna får inrätta ett system för ömsesidigt utbyte av information om konsumentprodukters säkerhet och om förebyggande, begränsande och korrigerande åtgärder som vidtagits. I synnerhet kan Kanada få tillgång till utvald information från Europeiska unionens system för snabbt informationsutbyte (Rapex), eller dess efterföljare, när det gäller konsumentprodukter som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/95/EG av den 3 december 2001 om allmän produktsäkerhet. Europeiska unionen kan få information med tidig varning om restriktiva åtgärder och produktåterkallelser från Kanadas incidentrapporteringsystem för konsumentprodukter, kallat RADAR, eller dess efterföljare, för konsumentprodukter enligt definitionen i *Canada Consumer Product Safety Act*, S.C. 2010, kapitel 21 och för kosmetika i enlighet med *Food and Drugs Act*, R.S.C. 1985, kapitel F-27. Detta ömsesidiga informationsutbyte ska ske på grundval av en överenskommelse om de åtgärder som avses i punkt 5.

5. Innan parterna genomför det första informationsutbytet enligt punkt 4 ska de säkerställa att Kommittén för varuhandel godkänner åtgärderna för att genomföra dessa utbyten. Parterna ska se till att det i sådana åtgärder anges vilken typ av information som ska utbytas, formerna för utbytet och tillämpningen av bestämmelserna om sekretess och skydd av personuppgifter.

6. Kommittén för varuhandel ska godkänna åtgärderna enligt punkt 5 inom ett år från dagen för detta avtals ikraftträdande, såvida inte parterna beslutar att förlänga denna frist.

7. Parterna får ändra de åtgärder som avses i punkt 5. Kommitté för varuhandel ska godkänna alla ändringar av åtgärderna.

Artikel 21.8

Samråd med privata enheter

För att få in synpunkter som inte härrör från statliga organ på frågor som rör genomförandet av detta kapitel får endera parten eller parterna enligt vad som är lämpligt samråda med intressenter och berörda parter, däribland företrädare för den akademiska världen, tankesmedjor, icke-statliga organisationer, företag, konsumenter och andra organisationer. Dessa samråd får genomföras på sådant sätt som parten eller parterna finner lämpligt.

Artikel 21.9

Kontaktpunkter

1. Kontaktpunkterna för kommunikation mellan parterna om frågor som uppkommer inom ramen för detta kapitel är
 - a) för Kanada, avdelningen för tekniska hinder och föreskrifter (*Technical Barriers and Regulations Division*) vid departementet för utrikes frågor, handel och utveckling (*Department of Foreign Affairs, Trade and Development*), eller dess efterträdare, och
 - b) för Europeiska unionen, enheten för internationella frågor vid Europeiska kommissionens generaldirektorat för inre marknaden, industri, entreprenörskap samt små och medelstora företag, eller dess efterträdare.
2. Varje kontaktpunkt ska ansvara för samråd och samordning mellan sina respektive avdelningar och byråer med ansvar för reglering, enligt vad som är lämpligt, i frågor som uppkommer inom ramen för detta kapitel.

KAPITEL TJUGOTVÅ

Handel och hållbar utveckling

Artikel 22.1

Bakgrund och mål

1. Parterna erinrar om Riodeklarationen om miljö och utveckling från 1992, Agenda 21 om miljö och utveckling från 1992, Johannesburgdeklarationen om hållbar utveckling från 2002 och genomförandeplanen från världstoppmötet om hållbar utveckling från 2002, ministerdeklarationen från FN:s ekonomiska och sociala råd om att skapa en miljö på nationell och internationell nivå som leder till skapande av full och produktiv sysselsättning och anständigt arbete för alla, och dess påverkan på en hållbar utveckling från 2006, och ILO:s förklaring om social rättvisa för en rättvis globalisering från 2008. Parterna erkänner att det finns ett ömsesidigt beroende mellan ekonomisk och social utveckling och miljöskydd och att de utgör ömsesidigt förstärkande delar av en hållbar utveckling, och bekräftar sitt åtagande att främja den internationella handelsns utveckling på ett sätt som bidrar till målet om hållbar utveckling, för nuvarande och kommande generationers välfärd.

2. Parterna understryker fördelen med att betrakta handelsrelaterade frågor på arbetsmarknads- och miljöområdet som en del av en övergripande strategi för handel och hållbar utveckling. Följaktligen är parterna överens om att rättigheterna och skyldigheterna enligt kapitlen tjugotre (Handel och arbete) och tjugofyra (Handel och miljö) ska beaktas mot bakgrund av detta avtal.

3. I detta hänseende avser parterna att genom genomförandet av kapitlen tjugotre (Handel och arbete) och tjugofyra (Handel och miljö)
- a) främja hållbar utveckling genom förstärkt samordning och integrering av sin respektive politik och sina respektive åtgärder i fråga om arbetsmarknad, miljö och handel,
 - b) främja dialog och samarbete sinsemellan i syfte att utveckla sina handelsförbindelser och ekonomiska förbindelser på ett sätt som stöder deras respektive åtgärder och normer i fråga om arbetar- och miljöskydd, och i syfte att värna om sina mål i fråga om miljö- och arbetarskydd i ett sammanhang av fria, öppna och transparenta handelsförbindelser,
 - c) stärka genomförandet av sin respektive arbets- och miljölagstiftning samt respekten för internationella avtal på arbetsmarknads- och miljöområdet,
 - d) främja full användning av instrument, såsom konsekvensbedömningar och samråd med berörda parter, vid reglering av handels-, arbetsmarknads- och miljöfrågor samt uppmuntra företagen, det civila samhällets organisationer och medborgare att utarbeta och genomföra metoder som bidrar till att mål för hållbar utveckling uppnås, och
 - e) främja samråd med allmänheten och dess deltagande i diskussionerna om de frågor om hållbar utveckling som följer av detta avtal och i utformningen av relevant lagstiftning och politik.

Artikel 22.2

Transparens

Parterna betonar vikten av att säkerställa transparens som ett nödvändigt inslag för att främja allmänhetens deltagande och offentliggörande av information inom ramen för detta kapitel, i enlighet med bestämmelserna i detta kapitel och kapitel tjugosju (Transparens) samt artiklarna 23.6 (Information till allmänheten och allmänhetens medvetenhet) och 24.7 (Information till allmänheten och allmänhetens medvetenhet).

Artikel 22.3

Samarbete och främjande av handel som stöder hållbar utveckling

1. Parterna erkänner värdet av internationellt samarbete för att uppnå målet om hållbar utveckling och integration på internationell nivå av initiativ, insatser och åtgärder för ekonomisk, social och miljömässig utveckling och ekonomiskt, socialt och miljömässigt skydd. Parterna är därför överens om att föra dialog och samråda med varandra om handelsrelaterade frågor av gemensamt intresse som rör hållbar utveckling.
2. Parterna bekräftar att handeln bör främja hållbar utveckling. Varje part ska sträva efter att främja handel och ekonomiska flöden och metoder som bidrar till att främja anständigt arbete och miljöskydd, bland annat genom att
 - a) uppmuntra utarbetandet och användningen av frivilliga program med anknytning till hållbar framställning av varor och tjänster, till exempel miljömärkning och system för rättvis handel,
 - b) uppmuntra utarbetandet och användningen av frivillig bästa praxis avseende företagens sociala ansvar, såsom OECD:s riktlinjer för multinationella företag, i syfte att stärka samstämmigheten mellan ekonomiska, sociala och miljömässiga mål,
 - c) främja integrationen av hållbarhetsaspekter i beslut om privat och offentlig konsumtion, och
 - d) främja utarbetandet, inrättandet, upprätthållandet eller förbättringen av mål och standarder avseende miljöprestanda.

3. Parterna erkänner vikten av att ta upp specifika frågor som rör hållbar utveckling genom att bedöma de potentiella ekonomiska, sociala och miljömässiga konsekvenserna av olika åtgärder, med hänsyn tagen till de berörda parternas synpunkter. Därför förbinder varje part sig att se över, övervaka och bedöma konsekvenserna av genomförandet av avtalet på den hållbara utvecklingen inom sitt territorium för att identifiera eventuella behov av åtgärder som kan uppkomma i samband med detta avtal. Parterna får utföra gemensamma bedömningar. Dessa bedömningar kommer att utföras på ett sätt som är anpassat till varje parts metoder och villkor, genom parternas respektive processer och institutioner för medinflytande, samt de processer som inrättas inom ramen för detta avtal.

Artikel 22.4

Institutionella mekanismer

1. Kommittén för handel och hållbar utveckling, som inrättas enligt artikel 26.2.1 g (Specialiserade kommittéer), ska bestå av företrädare på hög nivå för parterna med ansvar för frågor som omfattas av detta kapitel och kapitlen tjugotre (Handel och arbete) och tjugofyra (Handel och miljö). Kommittén för handel och hållbar utveckling ska övervaka genomförandet av dessa kapitel, inbegripet samarbetsverksamhet och översyn av detta avtals konsekvenser för hållbar utveckling, samt på ett integrerat sätt ta itu med alla frågor av gemensamt intresse för parterna när det gäller gränssnittet mellan ekonomisk utveckling, social utveckling och miljöskydd. Vad gäller kapitlen tjugotre (Handel och arbete) och tjugofyra (Handel och miljö) kan Kommittén för handel och hållbar utveckling också genomföra sina uppgifter genom särskilda sessioner med deltagande av personer som ansvarar för frågor som omfattas av dessa respektive kapitel.

2. Kommittén för handel och hållbar utveckling ska sammanträda inom ett år från detta avtals ikraftträdande, och därefter så ofta som parterna anser vara nödvändigt. De kontaktpunkter som avses i artiklarna 23.8 (Institutionella mekanismer) och 24.13 (Institutionella mekanismer) ansvarar för kommunikationen mellan parterna när det gäller schemaläggning och organisation av dessa möten eller särskilda sessioner.

3. Varje ordinarie möte eller särskild session i Kommittén för handel och hållbar utveckling inbegriper en session med allmänheten, för att diskutera frågor som rör genomförandet av de relevanta kapitlen, såvida inte parterna beslutar något annat.

4. Kommittén för handel och hållbar utveckling ska främja transparens och allmänhetens deltagande. För detta ändamål ska följande gälla:

- a) Varje beslut eller en rapport från Kommittén för handel och hållbar utveckling ska offentliggöras, om den inte beslutar något annat.
- b) Kommittén för handel och hållbar utveckling ska lägga fram uppdateringar om alla frågor som rör detta kapitel, inbegripet dess genomförande, för det forum för det civila samhället som avses i artikel 22.5. Alla synpunkter eller yttranden från Forumet för det civila samhället ska lämnas direkt till parterna, eller via de rådgivande mekanismer som avses i artiklarna 23.8.3 (Institutionella mekanismer) och 24.13 (Institutionella mekanismer). Kommittén för handel och hållbar utveckling ska varje år rapportera om hur denna kommunikation följs upp.
- c) Kommittén för handel och hållbar utveckling ska varje år rapportera om frågor som den behandlar i enlighet med artikel 24.7.3 (Information till allmänheten och allmänhetens medvetenhet) eller artikel 23.8.4 (Institutionella mekanismer).

Artikel 22.5

Forumet för det civila samhället

1. Parterna ska underlätta upprättandet av ett gemensamt forum för det civila samhället som består av företrädare för organisationer i det civila samhället som är etablerade inom parternas territorier, inbegripet deltagare i de samrådsmechanismer som avses i artiklarna 23.8.3 (Institutionella mekanismer) och 24.13 (Institutionella mekanismer), i syfte att föra en dialog om de aspekter på detta avtal som rör hållbar utveckling.

2. Forumet för det civila samhället kommer att sammankallas en gång per år, om parterna inte kommer överens om något annat. Parterna ska främja en balanserad representation av berörda intressen, inbegripet oberoende representativa organisationer för arbetsgivare, fackföreningar, arbetstagare och företag, samt miljögrupper och andra berörda organisationer i det civila samhället i förekommande fall. Parterna får också underlätta deltagande i virtuell form.

KAPITEL TJUGOTRE

HANDEL OCH ARBETE

Artikel 23.1

Bakgrund och mål

1. Parterna erkänner värdet av internationellt samarbete och internationella avtal om arbetsfrågor som det internationella samfundets svar på de ekonomiska, sysselsättningsrelaterade och sociala utmaningar och möjligheter som följer av globaliseringen. De erkänner det bidrag som den internationella handeln kan ge till full och produktiv sysselsättning och anständigt arbete för alla, och förbinder sig att vid behov samråda och samarbeta om handelsrelaterade arbetsmarknads- och sysselsättningsfrågor av ömsesidigt intresse.

2. Parterna bekräftar värdet av större politisk samstämmighet i fråga om anständigt arbete, vilket innefattar grundläggande arbetsnormer, och höga nivåer av arbetarskydd, i kombination med ett effektivt genomförande, och erkänner den positiva roll som dessa områden kan spela i fråga om ekonomisk effektivitet, innovation och produktivitet, inbegripet exportresultat. I detta sammanhang erkänner de även vikten av social dialog om arbetsrelaterade frågor mellan arbetstagare och arbetsgivare, och deras respektive organisationer, och offentliga myndigheter, och förbinder sig att främja denna dialog.

Artikel 23.2

Rätt att reglera och skyddsnivåer

Parterna erkänner att de har rätt att fastställa sina egna prioriteringar på arbetsmarknaden, fastställa nivåerna för arbetarskyddet samt anta eller ändra sin lagstiftning och politik i enlighet med detta på ett sätt som är förenligt med respektive parts internationella åtagande i arbetsmarknadsfrågor, inbegripet de som ingår i detta kapitel, och varje part ska arbeta för att säkerställa att denna lagstiftning och politik tillhandahåller och främjar höga nivåer av arbetarskydd och ska sträva efter att fortsätta att förbättra sådan lagstiftning och politik i syfte att tillhandahålla höga nivåer av arbetarskydd.

Artikel 23.3

Multilaterala arbetsnormer och avtal

1. Varje part ska säkerställa att dess arbetsrätt och arbetsmarknadspraxis omfattar och skyddar de grundläggande principer och rättigheter i arbetslivet som förtecknas nedan. Parterna bekräftar sitt åtagande att iaktta, främja och genomföra dessa principer och rättigheter i enlighet med skyldigheterna för medlemmar av Internationella arbetsorganisationen (nedan kallad *ILO*) och åtagandena enligt *ILO*s förklaring om grundläggande principer och rättigheter i arbetslivet och dess uppföljning från 1998, som Internationella arbetskonferensen antog vid sin 86:e session, nämligen

- a) föreningsfrihet och faktiskt erkännande av rätten till kollektiva förhandlingar,
- b) avskaffande av alla former av tvångsarbete eller obligatoriskt arbete,
- c) faktiskt avskaffande av barnarbete, och
- d) undanröjande av diskriminering vid anställning och yrkesutövning.

2. Varje part ska säkerställa att dess arbetsrätt och arbetsmarknadspraxis främjar följande mål som ingår i ILO:s agenda om anständigt arbete, och i enlighet med ILO:s förklaring om social rättvisa för en rättvis globalisering från 2008 som antogs av Internationella arbetskonferensen vid dess 97:e session, och andra internationella åtaganden:

- a) Hälsa och säkerhet på arbetsplatsen, inbegripet förhindrande av arbetsskador eller sjukdomar, samt kompensation i händelse av sådana skador eller sjukdomar.
- b) Fastställande av acceptabla mininormer för anställningsförhållanden för löntagare, även de som inte omfattas av kollektivavtal.
- c) Icke-diskriminering i fråga om arbetsvillkor, inbegripet för migrerande arbetstagare.

3. Enligt punkt 2 a ska varje part säkerställa att dess arbetsrätt och arbetsmarknadspraxis omfattar och erbjuder skydd för arbetsförhållanden som tryggar arbetstagarnas hälsa och säkerhet, bland annat genom utformning av strategier som främjar grundläggande principer som syftar till att förhindra olyckor och skador som uppstår till följd av eller i samband med arbete, och som syftar till att utveckla en kultur för förebyggande arbetsmiljöarbete där försiktighetsprincipen ges högsta prioritet. Vid utarbetande och genomförande av arbetsmiljöåtgärder på arbetsplatsen ska varje part beakta befintlig relevant vetenskaplig och teknisk information och relevanta internationella standarder, riktlinjer eller rekommendationer, om åtgärderna skulle kunna påverka handeln eller investeringar mellan parterna. Parterna erkänner att en part inte ska använda bristen på fullständig vetenskaplig säkerhet som ett skäl att skjuta upp kostnadseffektiva skyddsåtgärder, om det föreligger befintliga eller potentiella faror eller förhållanden som rimligen skulle kunna förväntas orsaka en fysisk person skada eller sjukdom.

4. Parterna bekräftar sitt åtagande att i sin lagstiftning och praxis på hela sitt territorium effektivt genomföra de grundläggande ILO-konventioner som Kanada och Europeiska unionens medlemsstater har ratificerat. Parterna ska göra fortsatta och kontinuerliga ansträngningar för att ratificera de grundläggande ILO-konventionerna om de inte redan gjort detta. Parterna ska utbyta information om sina respektive situationer och framsteg vad gäller ratificeringen av de grundläggande ILO-konventionerna samt vad gäller ratificeringen av prioriterade och andra ILO-konventioner som ILO klassificerar som uppdaterade.

Artikel 23.4

Upprätthållande av skyddsnivåer

1. Parterna erkänner att det är olämpligt att främja handel eller investeringar genom att försvaga eller sänka skyddsnivåerna i sin arbetslagstiftning och sina arbetsnormer.
2. En part får inte åsidosätta eller på annat sätt göra undantag från, eller erbjuda sig att åsidosätta eller på annat sätt göra undantag från, sin arbetslagstiftning och sina arbetsnormer, för att uppmuntra handel eller etablering, förvärv, utvidgning eller bibehållande av en investering på sitt territorium.
3. En part får inte, genom att kontinuerligt eller återkommande agera eller avstå från att agera, underlåta att effektivt genomdriva sin arbetslagstiftning och sina arbetsnormer för att uppmuntra handel eller investeringar.

Artikel 23.5

Förfaranden för att säkerställa att lagstiftningen följs, administrativa förfaranden och prövning av administrativa åtgärder

1. Enligt artikel 23.4 ska varje part främja efterlevnad av och effektivt säkerställa att dess arbetslagstiftning följs, bland annat genom att
 - a) upprätthålla ett system för yrkesinspektion i enlighet med sina internationella åtaganden i syfte att säkerställa efterlevnaden av sådana rättsliga bestämmelser om arbetsvillkor och skydd av arbetstagare som kan verkställas av yrkesinspektörer, och
 - b) säkerställa att administrativa förfaranden och domstolsförfaranden är tillgängliga för personer med ett lagligen erkänt intresse i en särskild fråga som hävdar att en rättighet har åsidosatts enligt partens lagstiftning, för att möjliggöra effektiva åtgärder mot överträdelse av dess arbetslagstiftning, inbegripet lämpliga åtgärder vid överträdelse av sådan lagstiftning.

2. Varje part ska i enlighet med sin lagstiftning säkerställa att de förfaranden som avses i punkt 1 b inte är onödigt komplicerade eller oöverkomligt kostsamma, inte medför oskäliga tidsfrister eller omotiverade dröjsmål, ger upprättelse genom förbuds föreläggande, om tillämpligt, samt är rättvisa och skäliga, bland annat genom att
- i skäligen tid i förväg underrätta svaranden när ett förfarande inleds, inbegripet en beskrivning av förfarandets art och grunden för fordran,
 - ge parterna i förfarandet en rimlig möjlighet att stödja eller försvara sin ståndpunkt, bland annat genom att lägga fram information eller bevisning, innan ett slutligt beslut,
 - föreskriva att slutliga beslut ska utfärdas skriftligen och vid behov ange skäl i det enskilda fallet och på grundval av information eller bevisning i fråga om vilken parterna i förfarandet gavs tillfälle att bli hörda, och
 - ge parterna i administrativa förfaranden möjlighet till prövning och, om så är berättigat, korrigerings av slutliga administrativa beslut inom en rimlig tidsperiod genom en tribunal som upprättats enligt lag, med lämpliga garantier för tribunalens oberoende och opartiskhet.

Artikel 23.6

Information till allmänheten och allmänhetens medvetenhet

- Utöver sina skyldigheter enligt artikel 27.1 (Offentliggörande) ska varje part uppmanas offentlig debatt med och bland icke-statliga aktörer när det gäller utarbetande och fastställande av strategier som kan leda till att dess offentliga myndigheter antar arbetslagstiftning och arbetsstandarder.
- Varje part ska främja allmänhetens medvetenhet om sin arbetslagstiftning och sina arbetsstandarder samt förfaranden för att säkerställa att denna lagstiftning och dessa standarder följs och efterlevs, bland annat genom att garantera tillgång till information och genom att vidta åtgärder för att främja kunskap om och förståelse för arbetstagare, arbetsgivare och deras företrädare.

Artikel 23.7

Samarbetsområden

- Parterna förbinder sig att samarbeta för att främja målen i detta kapitel genom åtgärder såsom
 - informationsutbyte om bästa praxis när det gäller frågor av gemensamt intresse och relevanta evenemang, aktiviteter och initiativ,
 - samarbete i internationella forum som behandlar frågor av relevans för handel och arbete, i synnerhet WTO och ILO,
 - internationellt främjande och effektiv tillämpning av de grundläggande principer och rättigheter i arbetslivet som anges i artikel 23.3.1 samt av ILO:s agenda för anständigt arbete,
 - dialog och informationsutbyte om de arbetsrättsliga bestämmelserna inom ramen för sina respektive handelsavtal, och genomförande av dessa,
 - utforskning av samarbetsmöjligheter i initiativ avseende tredje parter, och
 - andra former av samarbete som de anser lämpliga.
- Parterna kommer att beakta alla synpunkter som lämnas av företrädare för arbetstagare, arbetsgivare samt organisationer i det civila samhället vid fastställandet av samarbetsområden och genomförandet av samarbetsverksamhet.
- Parterna får upprätta samarbetsavtal med ILO och andra behöriga internationella och regionala organisationer för att dra nytta av deras expertkunskaper och resurser när det gäller att uppnå målen för detta kapitel.

Artikel 23.8

Institutionella mekanismer

1. Varje part ska utse ett kontor som ska fungera som kontaktpunkt med den andra parten för genomförandet av detta kapitel, bland annat med beaktande av
 - a) samarbetsprogram och samarbetsverksamhet i enlighet med artikel 23.7,
 - b) mottagande av framställningar och meddelanden enligt artikel 23.9, och
 - c) information som ska lämnas till den andra parten, expertpanelerna och allmänheten.
2. Varje part ska informera den andra parten skriftligen om den kontaktpunkt som avses i punkt 1.
3. Kommittén för handel och hållbar utveckling som inrättas enligt artikel 26.2.1 g (Specialiserade kommittéer) ska, genom sina regelbundna möten eller särskilda sessioner med deltagande av personer som ansvarar för frågor som omfattas av detta kapitel,
 - a) övervaka genomförandet av och se över framstegen inom detta kapitel, inbegripet dess funktion och effektivitet, och
 - b) diskutera alla övriga frågor inom detta kapitelns tillämpningsområde.
4. Varje part ska sammankalla nya inhemska rådgivande grupper för arbetsmarknadsfrågor eller hållbar utveckling eller samråda med sina befintliga grupper, för att inhämta synpunkter och råd om frågor som rör detta kapitel. Dessa grupper ska bestå av oberoende representativa organisationer för det civila samhället som på ett balanserat sätt företräder arbetsgivar-, fackförenings-, arbetstagar- och företagsorganisationer, samt vid behov andra berörda parter. De får på eget initiativ avge yttranden och lägga fram rekommendationer i alla frågor som rör detta kapitel.
5. Varje part ska vara öppen för att ta emot och ska ta vederbörlig hänsyn till synpunkter från allmänheten om frågor som rör detta kapitel, inbegripet meddelanden om farhågor vad gäller genomförandet. Varje part ska underrätta sina respektive inhemska rådgivande grupper för arbetsmarknadsfrågor eller hållbar utveckling om dessa meddelanden.
6. Parterna ska ta hänsyn till ILO:s verksamhet för att öka samarbetet och samstämmigheten mellan parterna och ILO.

Artikel 23.9

Samråd

1. En part får begära samråd med den andra parten i alla frågor som uppkommer inom ramen för detta kapitel genom att sända en skriftlig begäran till den andra partens kontaktpunkt. Parten ska tydligt presentera frågan i sin begäran, ange de punkter som klagomålet gäller och ge en kort sammanfattning av eventuella krav inom ramen för detta kapitel. Samråd ska äga rum omedelbart efter det att en part lämnat en begäran om samråd.
2. Under samråd ska varje part tillhandahålla den andra parten tillräcklig information som den har till sitt förfogande för att möjliggöra en fullständig granskning av den uppkomna frågan, med förbehåll för dess lagstiftning om konfidentiella personuppgifter och kommersiell information.
3. Vid behov, och om båda parter samtycker, ska parterna söka information eller synpunkter från personer, organisationer eller organ, däribland ILO, som kan bidra till granskningen av den uppkomna frågan.
4. Om en part anser att frågan behöver diskuteras närmare, kan den parten, genom att sända en skriftlig begäran till den andra partens kontaktpunkt, begära att Kommittén för handel och hållbar utveckling sammankallas för att behandla frågan. Kommittén för handel och hållbar utveckling ska omedelbart sammanträda och försöka lösa frågan. Vid behov ska kommissionen rådgöra med parternas inhemska rådgivande grupper för arbetsmarknadsfrågor eller hållbar utveckling genom de samrådsmekanismer som avses i artikel 23.8.

5. Varje part ska offentliggöra varje lösning av eller beslut om en fråga som diskuteras inom ramen för denna artikel.

Artikel 23.10

Expertpanel

1. När det gäller alla frågor som inte kan lösas på ett tillfredsställande sätt genom samråd enligt artikel 23.9, får en part, 90 dagar efter mottagandet av en begäran om samråd enligt artikel 23.9.1, begära att en expertpanel sammankallas för att behandla frågan, genom att lämna en skriftlig begäran till den andra partens kontaktpunkt.
2. Med förbehåll för bestämmelserna i detta kapitel ska parterna tillämpa den arbetsordning och den uppförandekod som anges i bilagorna 29-A och 29-B, såvida inte parterna beslutar något annat.
3. Expertpanelen ska bestå av tre panelmedlemmar.
4. Parterna ska samråda i syfte att enas om expertpanelens sammansättning inom tio arbetsdagar från det att den mottagande parten mottagit begäran om inrättande av en expertpanel. Särskild uppmärksamhet ska ägnas åt att säkerställa att de föreslagna panelmedlemmarna uppfyller kraven i punkt 7 och har lämplig sakkunskap för den aktuella frågan.
5. Om parterna inte kan besluta om expertpanelens sammansättning inom den tidsfrist som föreskrivs i punkt 4 tillämpas urvalsförfarandet i punkterna 3–7 i artikel 29.7 (Skiljenämndens sammansättning) i samband med den förteckning som fastställs i punkt 6.
6. Kommittén för handel och hållbar utveckling ska vid sitt första möte efter detta avtals ikraftträdande upprätta en förteckning över minst nio personer som valts för sin objektivitet, sin pålitlighet och sitt goda omdöme, och som är villiga och kan fungera som panelmedlemmar. Varje part ska till förteckningen nominera minst tre personer som ska fungera som panelmedlemmar. Parterna ska också nominera minst tre personer som inte är medborgare eller varaktigt bosatta i någon av parterna och som är villiga och kan fungera som ordförande i en expertpanel. Kommittén för handel och hållbar utveckling ska säkerställa att förteckningen alltid omfattar detta antal personer.
7. De experter som föreslagits som panelmedlemmar ska ha specialkunskaper eller sakkunskap om arbetsrätt, andra frågor som behandlas i detta kapitel, eller om lösning av tvister som uppkommer inom ramen för internationella avtal. De ska vara oberoende, uppträda i egenskap av enskilda individer och inte ta emot instruktioner från någon organisation eller offentlig myndighet vad gäller den berörda frågan. De får inte ha anknytning till någondera partens offentliga myndigheter och ska följa den uppförandekod som avses i punkt 2.
8. Om parterna inte beslutar något annat inom fem arbetsdagar från det att panelmedlemmarna utsetts, är expertpanelens mandat

"att mot bakgrund av de relevanta bestämmelserna i kapitel tjugotre (Handel och arbete) undersöka det ärendet som avses i begäran om inrättande av expertpanelen och i enlighet med artikel 23.10 (Expertpanel) i kapitel tjugotre (Handel och arbete) lägga fram en rapport med rekommendationer för lösning av ärendet".
9. När det gäller frågor som rör multilaterala avtal i enlighet med artikel 23.3 bör expertpanelen söka information från ILO, inbegripet alla relevanta tillgängliga tolkningsriktlinjer, slutsatser eller beslut som antagits av ILO. ⁽¹⁾
10. Panelen får begära och ta emot skriftliga inlagor eller andra uppgifter från personer som har relevanta uppgifter eller specialkunskaper.

⁽¹⁾ Parterna ska tillämpa denna bestämmelse i enlighet med regel 42 i arbetsordningen för skiljeförfaranden i bilaga 29-A.

11. Expertpanelen ska för parterna lägga fram en interimrapport och en slutrapport med en redogörelse för sakförhållandena och dess bedömningar i frågan, inbegripet huruvida den mottagande parten har uppfyllt sina skyldigheter enligt detta kapitel samt grunderna för panelens slutsatser, bedömningar och rekommendationer. Expertpanelen ska överlämna interimrapporten till parterna inom 120 dagar från det att den sista panelmedlemmen valts, eller på annat sätt som beslutas av parterna. Parterna får lämna synpunkter på interimrapporten till expertpanelen inom 45 dagar från överlämnandet. Efter att ha övervägt dessa synpunkter får expertpanelen ompröva sin rapport och genomföra eventuella ytterligare granskningar som den anser motiverade. Expertpanelen ska lägga fram slutrapporten för parterna inom 60 dagar från inlämnandet av interimrapporten. Varje part ska offentliggöra slutrapporten inom 30 dagar från det att den lagts fram.

12. Om det i expertpanelens slutrapport fastställs att en part inte har fullgjort sina skyldigheter enligt detta kapitel ska parterna inleda diskussioner och bemöda sig om att, inom tre månader från framläggandet av slutrapporten, identifiera lämpliga åtgärder eller, om så är lämpligt, besluta om en ömsesidigt tillfredsställande handlingsplan. Vid dessa diskussioner ska parterna beakta slutrapporten. Den mottagande parten ska i god tid informera sina rådgivande grupper för arbetsmarknadsfrågor eller hållbar utveckling och den begärande parten om sina beslut om insatser eller åtgärder som ska genomföras. Dessutom ska den begärande parten i god tid informera sina rådgivande grupper för arbetsmarknadsfrågor eller hållbar utveckling och den mottagande parten om eventuella andra insatser eller åtgärder som den beslutar att genomföra, som en uppföljning till slutrapporten, för att främja att frågan löses på ett sätt som är förenligt med detta avtal. Kommittén för handel och hållbar utveckling ska övervaka uppföljningen av slutrapporten och expertpanelens rekommendationer. Parternas rådgivande grupper för arbetsmarknadsfrågor eller hållbar utveckling och Forumet för det civila samhället får lämna synpunkter till Kommittén för handel och hållbar utveckling i detta avseende.

13. Om parterna har nått en ömsesidigt godtagbar lösning i frågan efter inrättandet av en expertpanel, ska de anmäla denna lösning till Kommittén för handel och hållbar utveckling och till expertpanelen. Efter denna anmälan ska panelförfarandet avslutas.

Artikel 23.11

Tvistlösning

1. För varje tvist som uppkommer inom ramen för detta kapitel ska parterna endast kunna tillgripa de regler och förfaranden som föreskrivs i detta kapitel.

2. Parterna ska göra sitt yttersta för att nå en ömsesidigt tillfredsställande lösning av en tvist. Parterna får när som helst använda sig av förmedling, förlikning eller medling för att lösa tvisten.

3. Parterna är överens om att de skyldigheter som ingår i detta kapitel är bindande och verkställbara genom de förfaranden för tvistlösning som föreskrivs i artikel 23.10. I detta sammanhang ska parterna, genom möten i Kommittén för handel och hållbar utveckling, diskutera effektiviteten i genomförandet av kapitlet, den politiska utvecklingen i varje part, utvecklingen i fråga om internationella avtal samt synpunkter som lagts fram av intressenter, samt eventuella översyner av de förfaranden för tvistlösning som föreskrivs i artikel 23.10.

4. Vid oenighet inom ramen för punkt 3 får en part begära samråd i enlighet med förfarandena i artikel 23.9 för att se över de bestämmelser för tvistlösning som föreskrivs i artikel 23.10, i syfte att nå en ömsesidigt tillfredsställande lösning i frågan.

5. Kommittén för handel och hållbar utveckling får till Gemensamma Ceta-kommittén lägga fram rekommendationer om ändringar av relevanta bestämmelser i detta kapitel, i enlighet med de ändringsförfaranden som fastställs i artikel 30.2 (Ändringar).

KAPITEL TJUGOFYRA

Handel och miljö

Artikel 24.1

Definition

I detta kapitel avses med

miljölagstiftning: lagar, inbegripet föreskrifter, eller andra rättsligt bindande åtgärder av en part, vars syfte är att skydda miljön, inbegripet förebyggande av fara för människors liv eller hälsa från miljöpåverkan, till exempel de som syftar till att

- a) förebygga, minska eller begränsa utsläpp av föroreningar till miljön,
- b) hantera kemikalier och avfall eller spridning av information om detta, eller
- c) bevara och skydda vilda växter eller djur, inbegripet utrotningshotade arter och deras livsmiljöer, samt skyddade områden,

men inte åtgärder som en part vidtar och som uteslutande rör arbetsmiljö, vilket omfattas av kapitel tjugotre (Handel och arbete), eller en åtgärd som en part vidtar och vars syfte är att hantera utnyttjande av naturresurser för husbehov eller ursprungsbefolkningars utnyttjande av naturresurser.

Artikel 24.2

Bakgrund och mål

Parterna erkänner att miljön är en grundpelare för hållbar utveckling och att handeln kan bidra till en hållbar utveckling. Parterna betonar att ett fördjupat samarbete för att skydda och bevara miljön medför fördelar som kommer att

- a) främja hållbar utveckling,
- b) stärka parternas miljöförvaltning,
- c) bygga på internationella miljöavtal i vilka de är parter, och
- d) komplettera målen för detta avtal.

Artikel 24.3

Rätt att reglera och skyddsnivåer

Parterna erkänner varje parts rätt att fastställa sina prioriteringar på miljöområdet, att fastställa sina nivåer för miljöskydd och att anta eller ändra sin lagstiftning och politik i enlighet med detta och på ett sätt som överensstämmer med multilaterala miljöavtal i vilka unionen är part och med detta avtal. Varje part ska sträva efter att säkerställa att denna lagstiftning och politik sörjer för och främjar höga nivåer av miljöskydd, och ska arbeta för att fortsätta att förbättra denna lagstiftning och politik och de underliggande skyddsnivåerna.

Artikel 24.4

Multilaterala miljöavtal

1. Parterna erkänner värdet av internationella miljöinsatser och miljöavtal som det internationella samfundets svar på globala och regionala miljöproblem, och understryker behovet att låta politik, regler och åtgärder på handelsområdet respektive miljöområdet ömsesidigt förstärka varandra.

2. Parterna bekräftar sitt åtagande att i sin lagstiftning och praxis på hela sitt territorium effektivt genomföra de multilaterala miljöavtal i vilka de är parter.
3. Parterna åtar sig att vid behov samråda och samarbeta när det gäller miljömässiga frågor av ömsesidigt intresse som rör multilaterala miljöavtal, och i synnerhet handelsrelaterade frågor. Detta åtagande inbegriper informationsutbyte om
 - a) genomförandet av multilaterala miljöavtal, i vilka en part är part,
 - b) pågående förhandlingar om nya multilaterala miljöavtal, och
 - c) varje parts respektive åsikter om att bli part i ytterligare multilaterala miljöavtal.
4. Parterna erkänner sin rätt att tillämpa artikel 28.3 (Allmänna undantag) i fråga om miljöåtgärder, inbegripet sådana som vidtagits i enlighet med multilaterala miljöavtal i vilka de är parter.

Artikel 24.5

Upprätthållande av skyddsnivåer

1. Parterna erkänner att det är olämpligt att främja handel eller investeringar genom att försvaga eller sänka skyddsnivåerna i deras miljölagstiftning.
2. En part får inte åsidosätta eller på annat sätt göra undantag från, eller erbjuda sig att åsidosätta eller på annat sätt göra undantag från, sin miljölagstiftning, för att uppmuntra handel eller etablering, förvärv, utvidgning eller bibehållande av en investering på sitt territorium.
3. En part får inte, genom att kontinuerligt eller återkommande agera eller avstå från att agera, underlåta att effektivt säkerställa att sin miljölagstiftning efterlevs för att uppmuntra handel eller investeringar.

Artikel 24.6

Tillgång till åtgärder och förfarandegarantier

1. I enlighet med skyldigheterna i artikel 24.5 gäller att
 - a) varje part, i enlighet med sin lagstiftning, ska säkerställa att de myndigheter som är behöriga att säkerställa att miljölagstiftningen efterlevs tar vederbörlig hänsyn till påstådda överträdelse av miljölagstiftningen som påtalas av någon berörd person som är bosatt eller etablerad inom dess territorium, och
 - b) varje part ska säkerställa att administrativa förfaranden eller domstolsförfaranden är tillgängliga för personer med ett lagligen erkänt intresse i en särskild fråga eller som hävdar att en rättighet har åsidosatts enligt dess lagstiftning, för att möjliggöra effektiva åtgärder mot överträdelse av dess miljölagstiftning, inbegripet lämpliga åtgärder vid överträdelse av sådan lagstiftning.
2. Varje part ska i enlighet med sin inhemska lagstiftning säkerställa att de förfaranden som avses i punkt 1 b inte är onödigt komplicerade eller oöverkomligt kostsamma, inte medför oskäligen tidsfrister eller omotiverade dröjsmål, ger upprättelse genom förbuds föreläggande, om tillämpligt, samt är rättvisa, skäligen och transparenta, bland annat genom att
 - a) i skäligen tid i förväg underrätta svarande när ett förfarande inleds, inbegripet en beskrivning av förfarandets art och grunden för fordran,
 - b) ge parterna i förfarandet en rimlig möjlighet att stödja eller försvara sin ståndpunkt, bland annat genom att lägga fram information eller bevisning, innan ett slutligt beslut,

- c) föreskriva att slutliga beslut ska fattas skriftligen och vid behov ange skäl i det enskilda fallet och på grundval av information eller bevisning i fråga om vilken parterna i förfarandet gavs tillfälle att bli hörda, och
- d) ge parterna i administrativa förfaranden möjlighet till prövning och, om så är berättigat, korrigering av slutliga administrativa beslut inom en rimlig tidsperiod genom en tribunal som upprättats enligt lag, med lämpliga garantier för tribunalens oberoende och opartiskhet.

Artikel 24.7

Information till allmänheten och allmänhetens medvetenhet

1. Utöver artikel 27.1 (Offentliggörande) ska varje part uppmuntra offentlig debatt med och bland icke-statliga aktörer när det gäller utarbetande och fastställande av strategier som kan leda till att dess offentliga myndigheter antar miljölagstiftning.
2. Varje part ska främja allmänhetens medvetenhet om sin miljölagstiftning, samt förfaranden för verkställighet och efterlevnad, genom att säkerställa att berörda parter får tillgång till information.
3. Varje part ska vara öppen för att ta emot och ska ta vederbörlig hänsyn till synpunkter från allmänheten om frågor som rör detta kapitel, inbegripet meddelanden om farhågor vad gäller genomförandet. Varje part ska underrätta sina respektive organisationer i det civila samhället om dessa meddelanden genom de samrådsmekanismer som avses i artikel 24.13.5.

Artikel 24.8

Vetenskaplig och teknisk information

1. Varje part ska, när den utarbetar och vidtar åtgärder för miljöskydd som kan påverka handel eller investeringar mellan parterna, beakta relevant vetenskaplig och teknisk information och relevanta internationella standarder, riktlinjer eller rekommendationer.
2. Parterna bekräftar att om det föreligger hot om allvarlig eller oåterkallelig skada, ska brist på fullständig vetenskaplig säkerhet inte användas som ett skäl att skjuta upp kostnadseffektiva åtgärder för att förhindra miljöförsämring.

Artikel 24.9

Handel som främjar miljöskydd

1. Parterna är fast beslutna att göra ansträngningar för att underlätta och främja handel och investeringar i miljövaror och miljötjänster, bland annat genom att försöka minska icke-tariffära hinder med anknytning till dessa varor och tjänster.
2. I överensstämmelse med sina internationella skyldigheter ska parterna ägna särskild uppmärksamhet åt att underlätta avlägsnandet av hinder för handel eller investeringar i varor och tjänster av särskild betydelse för att begränsa klimatförändringarna och särskilt handel eller investeringar i varor och tillhörande tjänster som baseras på förnybar energi.

Artikel 24.10

Handel med skogsprodukter

1. Parterna erkänner vikten av att bevara skogar och förvalta dem på ett hållbart sätt för att tillhandahålla miljöfunktioner och ekonomiska och sociala möjligheter för nuvarande och kommande generationer, samt av marknads-tillträde för skogsprodukter som avverkat i enlighet med lagstiftningen i avverkningslandet och härrör från hållbart förvaltade skogar.

2. I detta syfte, och på ett sätt som är förenligt med deras internationella skyldigheter åtar sig parterna att
 - a) främja handeln med skogsprodukter som härrör från hållbart förvaltade skogar och som avverkat i enlighet med lagstiftningen i avverkningslandet,
 - b) utbyta information och, om så är lämpligt, samarbeta om initiativ för att främja en hållbar skogsförvaltning, inbegripet initiativ för att bekämpa olaglig skogsavverkning och därmed förbunden handel,
 - c) främja en effektiv användning av konventionen om internationell handel med utrotningshotade arter av vilda djur och växter, som utfärdades i Washington den 3 mars 1973, när det gäller träslag som anses vara hotade, och
 - d) vid behov samarbeta i internationella forum där man behandlar bevarande och hållbar förvaltning av skogar.
3. Parterna ska diskutera de frågor som avses i punkt 2 i Kommittén för handel och hållbar utveckling eller i den bilaterala dialog om skogsprodukter som avses i kapitel tjugofem (Bilateral dialog och samarbete), i enlighet med deras respektive behörighetsområden.

Artikel 24.11

Handel med fiskeri- och vattenbruksprodukter

1. Parterna erkänner vikten av bevarande och en hållbar och ansvarsfull förvaltning av fiske och vattenbruk samt fiskets och vattenbrukets bidrag till tillhandahållandet av miljömässiga, ekonomiska och sociala möjligheter för nuvarande och kommande generationer.
2. I detta syfte, och på ett sätt som är förenligt med deras internationella skyldigheter åtar sig parterna att
 - a) införa eller upprätthålla effektiva övervaknings- och kontrollåtgärder, till exempel observationssystem, fartygsövervakningssystem, omlastningskontroll, inspektioner till havs, hamnstatskontroll samt tillhörande sanktioner, som syftar till att bevara fiskbestånden och förhindra överfiske,
 - b) införa eller upprätthålla åtgärder och samarbeta för att bekämpa olagligt, orapporterat och oreglerat fiske (nedan kallat IUU-fiske), inbegripet, när så är lämpligt, utbyte av information om IUU-fiske i sina vatten samt genomförande av strategier och vidtagande av åtgärder för att utesluta IUU-produkter från handelsflöden och fiskodlingsverksamhet,
 - c) samarbeta med, och när så är lämpligt i, regionala fiskeriförvaltningsorganisationer i vilka parterna är antingen medlemmar, observatörer eller samarbetande icke-avtalslutande parter, i syfte att åstadkomma god förvaltning, inbegripet genom att förespråka vetenskapligt baserade beslut och efterlevnad av dessa beslut i dessa organisationer, och
 - d) främja utvecklingen av en miljövänlig och ekonomiskt konkurrenskraftig vattenbruksnäring.

Artikel 24.12

Samarbete i miljöfrågor

1. Parterna erkänner att fördjupat samarbete är en viktig faktor för att främja målen i detta kapitel, och förbinder sig att samarbeta i handelsrelaterade miljöfrågor av gemensamt intresse, till exempel på följande områden:
 - a) De möjliga konsekvenserna av detta avtal för miljön samt olika sätt att förbättra, förhindra eller mildra dessa konsekvenser, med hänsyn till eventuella konsekvensbedömningar som genomförs av parterna.
 - b) Verksamhet i internationella forum som behandlar frågor som är relevanta för både handels- och miljöpolitik, särskilt WTO, OECD, FN:s miljöprogram och multilaterala miljöavtal.
 - c) Miljödimensionen av företagens sociala ansvar och ansvarighet, inbegripet genomförande och uppföljning av internationellt erkända riktlinjer.

- d) Inverkan på handeln av miljöbestämmelser och miljönormer samt miljökonsekvenserna av handels- och investeringsregler, även för utarbetandet av bestämmelser och politik på miljöområdet.
 - e) Handelsrelaterade aspekter av den nuvarande och framtida internationella klimatförändringsstrategin samt inhemsk klimatpolitik och inhemska klimatprogram som rör begränsning och anpassning, inbegripet frågor som rör koldioxidmarknader, olika sätt att hantera negativa konsekvenser av handel för klimatet, samt metoder för att främja energieffektivitet samt utveckling och utbyggnad av koldioxidsnål och annan miljövänlig teknik.
 - f) Handel med och investeringar i miljövänliga varor och tjänster, inbegripet miljövänliga och gröna teknologier och metoder, förnybar energi, energieffektivitet samt användning, bevarande och behandling av vatten.
 - g) Samarbete om handelsrelaterade aspekter på bevarande och hållbar användning av biologisk mångfald.
 - h) Främjande av livscykel förvaltning av varor, inbegripet koldioxidredovisning och omhändertagande av uttjänta produkter, utökat producentansvar, återvinning och minskning av avfall samt annan bästa praxis.
 - i) Bättre förståelse av den ekonomiska verksamhetens och marknadskrafternas effekter på miljön.
 - j) Utbyte av synpunkter på förhållandet mellan multilaterala miljöavtal och internationella handelsregler.
2. Samarbete enligt punkt 1 ska ske genom åtgärder och instrument som kan inbegripa tekniskt utbyte, utbyte av information och bästa praxis, forskningsprojekt, studier, rapporter, konferenser och seminarier.
3. Parterna kommer att beakta åsikter eller synpunkter från allmänheten och intressenter vid fastställandet och genomförandet av samarbetsverksamheten, och de kan när så är lämpligt låta sådana intressenter delta ytterligare i denna verksamhet.

Artikel 24.13

Institutionella mekanismer

1. Varje part ska utse ett kontor som ska fungera som kontaktpunkt med den andra parten för genomförandet av detta kapitel, bland annat med beaktande av
- a) samarbetsprogram och samarbetsverksamhet i enlighet med artikel 24.12,
 - b) mottagande av framställningar och meddelanden i enlighet med artikel 24.7.3, och
 - c) information som ska lämnas till den andra parten, expertpanelerna och allmänheten.
2. Varje part ska informera den andra parten skriftligen om den kontaktpunkt som avses i punkt 1.
3. Kommittén för handel och hållbar utveckling som inrättas enligt artikel 26.2.1 g (Specialiserade kommittéer) ska, genom sina regelbundna möten eller särskilda sessioner med deltagande av personer som ansvarar för frågor som omfattas av detta kapitel,
- a) övervaka genomförandet av och se över framstegen inom detta kapitel,
 - b) diskutera frågor av gemensamt intresse, och
 - c) diskutera alla övriga frågor inom detta kapitel's tillämpningsområde såsom parterna gemensamt beslutar.
4. Parterna ska beakta relevanta multilaterala miljöorganisationers eller miljöorgans verksamhet för främjande av ökat samarbete och samstämmighet i arbetet mellan parterna och dessa organisationer eller organ.

5. Varje part ska använda befintliga, eller inrätta nya, samrådsmekanismer, till exempel inhemska rådgivande grupper, för att inhämta synpunkter och råd om frågor som rör detta kapitel. Dessa samrådsmekanismer ska bestå av oberoende representativa organisationer för det civila samhället som på ett balanserat sätt företräder miljögrupper och företagsorganisationer, samt vid behov andra intressenter. Genom sådana samrådsmekanismer får intressenterna på eget initiativ avge yttranden och lägga fram rekommendationer i alla frågor som rör detta kapitel.

Artikel 24.14

Samråd

1. En part får begära samråd med den andra parten i alla frågor som uppkommer inom ramen för detta kapitel genom att sända en skriftlig begäran till den andra partens kontaktpunkt. Parten ska tydligt presentera frågan i begäran, ange de punkter som klagomålet gäller och ge en kort sammanfattning av eventuella krav inom ramen för detta kapitel. Samråd ska äga rum omedelbart efter att en part lämnat in en begäran om samråd.

2. Under samråd ska varje part tillhandahålla den andra parten tillräcklig information som den har till sitt förfogande för att möjliggöra en fullständig granskning av den uppkomna frågan, med förbehåll för dess lagstiftning om skydd av konfidentiell eller skyddad information.

3. Vid behov, och om båda parter samtycker, ska parterna söka information eller synpunkter från personer, organisationer eller organ, däribland relevanta internationella organisationer eller organ, som kan bidra till granskningen av den berörda frågan.

4. Om en part anser att frågan behöver diskuteras närmare, kan den parten, genom att sända en skriftlig begäran till den andra partens kontaktpunkt, begära att Kommittén för handel och hållbar utveckling sammankallas för att behandla frågan. Kommittén för handel och hållbar utveckling ska omedelbart sammanträda och försöka lösa frågan. Vid behov ska kommissionen rådgöra med parternas civilsamhällesorganisationer genom de samrådsmekanismer som avses i artikel 24.13.5.

5. Varje part ska offentliggöra varje lösning av eller beslut om en fråga som diskuteras enligt denna artikel.

Artikel 24.15

Expertpanel

1. När det gäller alla frågor som inte kan lösas på ett tillfredsställande sätt genom samråd enligt artikel 24.14, får en part, 90 dagar efter mottagandet av begäran om samråd enligt artikel 24.14.1, begära att en expertpanel sammankallas för att behandla frågan, genom att lämna en skriftlig begäran till den andra partens kontaktpunkt.

2. Med förbehåll för bestämmelserna i detta kapitel ska parterna tillämpa den arbetsordning och den uppförandekod som anges i bilagorna 29-A och 29-B, såvida inte parterna beslutar något annat.

3. Expertpanelen ska bestå av tre panelmedlemmar.

4. Parterna ska samråda i syfte att enas om expertpanelens sammansättning inom tio arbetsdagar från det att den mottagande parten mottagit en begäran om inrättande av en expertpanel. Särskild uppmärksamhet ska ägnas åt att säkerställa att de föreslagna panelmedlemmarna uppfyller kraven i punkt 7 och har lämplig sakkunskap för den aktuella frågan.

5. Om parterna inte kan besluta om expertpanelens sammansättning inom den tidsfrist som föreskrivs i punkt 4 tillämpas urvalsförfarandet i punkterna 3–7 i artikel 29.7 (Skiljenämndens sammansättning) i samband med den förteckning som fastställs i punkt 6.

6. Kommittén för handel och hållbar utveckling ska vid sitt första möte efter detta avtals ikraftträdande upprätta en förteckning över minst nio personer som valts för sin objektivitet, sin pålitlighet och sitt goda omdöme, och som är villiga och kan fungera som panelmedlemmar. Varje part ska till förteckningen nominera minst tre personer som ska fungera som panelmedlemmar. Parterna ska också nominera minst tre personer som inte är medborgare eller varaktigt bosatta i någon av parterna och som är villiga och kan fungera som ordförande i en expertpanel. Kommittén för handel och hållbar utveckling ska säkerställa att förteckningen alltid omfattar detta antal personer.

7. De experter som föreslagits som panelmedlemmar ska ha specialkunskaper eller sakkunskap om miljörett, frågor som behandlas i detta kapitel, eller om lösning av tvister som uppkommer inom ramen för internationella avtal. De ska vara oberoende, uppträda i egenskap av enskilda individer och inte ta emot instruktioner från någon organisation eller offentlig myndighet vad gäller den berörda frågan. De får inte ha anknytning till någondera partens offentliga myndigheter och ska följa den uppförandekod som avses i punkt 2.

8. Om parterna inte beslutar något annat inom fem arbetsdagar från det att panelmedlemmarna utsetts, är expertpanelens mandat

"att mot bakgrund av de relevanta bestämmelserna i kapitel tjugofyra (Handel och miljö) undersöka det ärende som avses i begäran om inrättande av expertpanelen och i enlighet med artikel 24.15 (Expertpanel) i kapitel tjugofyra (Handel och miljö) utfärda en rapport med rekommendationer för lösning av ärendet".

9. När det gäller frågor som rör multilaterala miljöavtal i enlighet med artikel 24.4 bör expertpanelen söka synpunkter och information från relevanta organ som inrättats inom ramen för dessa avtal, inbegripet alla relevanta tillgängliga tolkningsriktlinjer, slutsatser eller beslut som antagits av dessa organ. (*)

10. Expertpanelen ska för parterna lägga fram en interimrapport och en slutrapport med en redogörelse för sakförhållandena och dess bedömningar i frågan, inbegripet huruvida den mottagande parten har uppfyllt sina skyldigheter enligt detta kapitel samt grunderna för panelens slutsatser, bedömningar och rekommendationer. Expertpanelen ska överlämna interimrapporten till parterna inom 120 dagar från det att den sista panelmedlemmen valts, eller på annat sätt som beslutas av parterna. Parterna får lämna synpunkter på interimrapporten till expertpanelen inom 45 dagar från överlämnandet. Efter att ha övervägt dessa synpunkter får expertpanelen ompröva sin rapport och genomföra eventuella ytterligare granskningar som den anser motiverade. Expertpanelen ska lägga fram slutrapporten för parterna inom 60 dagar från inlämnandet av interimrapporten. Varje part ska offentliggöra slutrapporten inom 30 dagar från det att den lagts fram.

11. Om det i expertpanelens slutrapport fastställs att en part inte har fullgjort sina skyldigheter enligt detta kapitel ska parterna inleda diskussioner och bemöda sig om att, inom tre månader från framläggandet av slutrapporten, identifiera en lämplig åtgärd eller, om så är lämpligt, besluta om en ömsesidigt tillfredsställande handlingsplan. Vid dessa diskussioner ska parterna beakta slutrapporten. Den mottagande parten ska i god tid informera sina civilsamhällesorganisationer, genom de samrådsmekanismer som avses i artikel 24.13.5, och den begärande parten om sina beslut om insatser eller åtgärder som ska genomföras. Kommittén för handel och hållbar utveckling ska övervaka uppföljningen av slutrapporten och expertpanelens rekommendationer. Civilsamhällesorganisationerna, genom de samrådsmekanismer som avses i artikel 24.13.5, och Forumet för det civila samhället får lämna synpunkter till Kommittén för handel och hållbar utveckling i detta avseende.

12. Om parterna har nått en ömsesidigt godtagbar lösning i frågan efter inrättandet av en expertpanel ska de anmäla denna lösning till Kommittén för handel och hållbar utveckling och till expertpanelen. Efter denna anmälan ska panelförandet avslutas.

Artikel 24.16

Tvistlösning

1. För varje tvist som uppkommer inom ramen för detta kapitel ska parterna endast kunna tillgripa de regler och förfaranden som föreskrivs i detta kapitel.

2. Parterna ska göra sitt yttersta för att nå en ömsesidigt tillfredsställande lösning av en tvist. Parterna får när som helst använda sig av förmedling, förlikning eller medling för att lösa tvisten.

(*) Parterna ska tillämpa denna bestämmelse i enlighet med regel 42 i arbetsordningen för skiljeförfaranden i bilaga 29-A.

KAPITEL TJUGOFEM

Bilateral dialog och samarbete

Artikel 25.1

Mål och principer

1. På grundval av sitt väletablerade partnerskap och sina gemensamma värderingar samtycker parterna till att underlätta samarbetet om frågor av gemensamt intresse, bland annat genom att
 - a) stärka det bilaterala samarbetet om bioteknik genom dialogen om marknadstillträde för bioteknik,
 - b) främja och underlätta den bilaterala dialogen och informationsutbytet om frågor som rör handel med skogsprodukter genom den bilaterala dialogen om skogsprodukter,
 - c) sträva efter att inrätta och upprätthålla ett effektivt samarbete om råvarufrågor genom den bilaterala dialogen om råvaror, och
 - d) uppmuntra fördjupat samarbete om frågor som rör vetenskap, teknik, forskning och innovation.
2. Om inte annat föreskrivs i detta avtal ska de bilaterala dialogerna ske utan onödigt dröjsmål på begäran av endera parten eller Gemensamma Ceta-kommittén. Dialogerna ska ha en företrädare för Kanada och en för Europeiska unionen som medordförande. Sammanträdesscheman och dagordningar ska fastställas genom överenskommelse mellan medordförandena.
3. Medordförandena för en bilateral dialog ska underrätta Gemensamma Ceta-kommittén om sammanträdesschemat och dagordningen för varje bilateral dialog i tillräckligt god tid före mötena. Medordförandena för en bilateral dialog ska rapportera till Gemensamma Ceta-kommittén om resultaten och slutsatserna av en dialog på lämpligt sätt eller på begäran av Gemensamma Ceta-kommittén. Inrättandet eller förekomsten av en dialog ska inte hindra endera parten från att ta upp en fråga direkt i Gemensamma Ceta-kommittén.
4. Gemensamma Ceta-kommittén får besluta att ändra eller åta sig den uppgift som tilldelats en dialog eller upplösa en dialog.
5. Parterna får bedriva bilateralt samarbete inom andra områden som omfattas av detta avtal om Gemensamma Ceta-kommittén samtycker till detta.

Artikel 25.2

Dialog om frågor som rör marknadstillträde för bioteknik

1. Parterna är överens om att samarbete och informationsutbyte om frågor i samband med biotekniska produkter är av ömsesidigt intresse. Detta samarbete och informationsutbyte ska äga rum i den bilaterala dialog om frågor om marknadstillträde av ömsesidigt intresse för bioteknikärenden på jordbruksområdet som inrättades genom den gemensamt överenskomna lösning som nåddes den 15 juli 2009 mellan Kanada och Europeiska unionen efter WTO-tvistens *European Communities – Measures Affecting the Approval and Marketing of Biotech Products* WT/DS292. Den bilaterala dialogen omfattar alla relevanta frågor av ömsesidigt intresse för parterna, bland annat
 - a) godkännanden av biotekniska produkter inom parternas territorier och, i tillämpliga fall, kommande ansökningar om produktgodkännanden av kommersiellt intresse för någondera sidan,
 - b) de kommersiella och ekonomiska utsikterna för framtida godkännanden av biotekniska produkter,
 - c) eventuell inverkan på handeln i samband med asynkrona godkännanden av biotekniska produkter eller oavsiktliga utsläpp av icke godkända produkter, och lämpliga åtgärder i detta avseende,

- d) alla bioteknikrelaterade åtgärder som kan påverka handeln mellan parterna, inbegripet åtgärder av Europeiska unionens medlemsstater,
 - e) all ny lagstiftning på bioteknikområdet, och
 - f) bästa praxis vid genomförandet av lagstiftning om bioteknik.
2. Parterna noterar också vikten av följande gemensamma mål när det gäller samarbete på bioteknikområdet:
- a) Att utbyta information om policyrelaterade, regleringsmässiga och tekniska frågor av gemensamt intresse med anknytning till biotekniska produkter, och särskilt information om deras respektive system och processer för riskbedömningar för beslutsfattande om användning av genetiskt modifierade organismer.
 - b) Att främja effektiva vetenskapsbaserade godkännandeförfaranden för bioteknikprodukter.
 - c) Att samarbeta internationellt om frågor relaterade till bioteknik, till exempel låg förekomst av genetiskt modifierade organismer.
 - d) Att delta i regleringssamarbete för att minimera den negativa inverkan på handeln av regleringspraxis i samband med biotekniska produkter.

Artikel 25.3

Bilateral dialog om skogsprodukter

1. Parterna är överens om att bilateral dialog, samarbete och utbyte av information och synpunkter om relevanta lagar, föreskrifter, strategier och frågor av betydelse för produktionen och konsumtionen av samt handeln med skogsprodukter är av ömsesidigt intresse. Parterna är eniga om att genomföra denna dialog, detta samarbete och detta utbyte i den bilaterala dialogen om skogsprodukter, inbegripet
- a) utarbetande, antagande och genomförande av relevanta lagar, föreskrifter, strategier och standarder, samt provnings-, certifierings- och ackrediteringskrav och deras möjliga inverkan på handeln med skogsprodukter mellan parterna,
 - b) parternas initiativ med anknytning till hållbart skogsbruk och skogsförvaltning,
 - c) mekanismer för att garantera att skogsprodukter har ett lagligt eller hållbart ursprung,
 - d) tillträde för skogsprodukter till parternas marknader eller andra marknader,
 - e) perspektiv på multilaterala och plurilaterala organisationer och processer i vilka de deltar och som syftar till att främja en hållbart skogsbruk och bekämpa olaglig skogsavverkning,
 - f) frågor som avses i artikel 24.10 (Handel med skogsprodukter), och
 - g) andra frågor som har att göra med skogsprodukter enligt överenskommelse mellan parterna.
2. Den bilaterala dialogen om skogsprodukter ska sammanträda inom ett år från detta avtals ikraftträdande, och därefter i enlighet med artikel 25.1.2.
3. Parterna är överens om att diskussioner som förs i den bilaterala dialogen om skogsprodukter kan bidra till diskussionerna i Kommittén för handel och hållbar utveckling.

Artikel 25.4

Bilateral dialog om råvaror

1. Parterna erkänner vikten av ett öppet, icke-diskriminerande och transparent handelssystem som grundas på regler och vetenskap, och strävar efter att inrätta och upprätthålla ett effektivt samarbete om råvaror. Inom ramen för detta samarbete avser begreppet råvaror bland annat, men inte uteslutande, mineraler, metaller och jordbruksprodukter med industriell användning.

2. Den bilaterala dialogen om råvaror omfattar alla relevanta frågor av ömsesidigt intresse, bland annat följande:
 - a) Att tillhandahålla ett diskussionsforum om samarbete mellan parterna på råvaruområdet, att bidra till marknads-tillträde för råvaruprodukter och tillhörande tjänster och investeringar samt att undvika icke-tariffära handelshinder för råvaror.
 - b) Att öka den ömsesidiga förståelsen när det gäller råvaror i syfte att utbyta information om bästa praxis och om parternas regleringsstrategier i fråga om råvaror.
 - c) Att uppmuntra verksamhet som stöder företagens sociala ansvar i enlighet med internationellt erkända normer såsom OECD:s riktlinjer för multinationella företag och OECD:s vägledning om tillbörlig aktsamhet för ansvarsfulla leveranskedjor för mineraler från konflikttrabade områden och högriskområden.
 - d) Att på lämpligt sätt underlätta samråd om parternas ståndpunkter i multilaterala eller plurilaterala forum där frågor som rör råvaror kan tas upp och diskuteras.

Artikel 25.5

Fördjupat samarbete om vetenskap, teknik, forskning och innovation

1. Parterna erkänner det ömsesidiga beroendet mellan vetenskap, teknik, forskning och innovation samt internationell handel och internationella investeringar när det gäller att öka industrins konkurrenskraft och det sociala och ekonomiska välståndet.
2. På grundval av detta samförstånd är parterna överens om att stärka sitt samarbete om vetenskap, teknik, forskning och innovation.
3. Parterna ska sträva efter att uppmuntra, utarbeta och underlätta samlivsverksamheter på ömsesidig grund till stöd för eller som komplement till *avtalet om vetenskapligt och tekniskt samarbete mellan Europeiska gemenskapen och Kanada*, utfärdat i Halifax den 17 juni 1995. Parterna är överens om att bedriva dessa verksamheter på grundval av följande principer:
 - a) Verksamheterna är av ömsesidig nytta för parterna.
 - b) Parterna är överens om verksamheternas tillämpningsområde och parametrar.
 - c) I verksamheterna bör man beakta den viktiga roll som den privata sektorn och forskningsinstitutet spelar i utvecklingen av vetenskap, teknik, forskning och innovation, samt i kommersialiseringen av de varor och tjänster som vetenskapen, tekniken, forskningen och innovationen ger upphov till.
4. Parterna erkänner också vikten av ett fördjupat samarbete inom vetenskap, teknik, forskning och innovation, såsom den verksamhet som en rad aktörer, bland annat den kanadensiska federala regeringen, de kanadensiska provinserna och territorierna samt Europeiska unionen och dess medlemsstater har tagit initiativ till, utvecklat eller genomfört.
5. Varje part ska i enlighet med sin lagstiftning uppmuntra att den privata sektorn, forskningsinstitut och det civila samhället inom dess territorium deltar i verksamhet för att fördjupa samarbetet.

KAPITEL TJUGOSEX

Administrativa och institutionella bestämmelser

Artikel 26.1

Gemensamma Ceta-kommittén

1. Parterna inrättar härmed Gemensamma Ceta-kommittén bestående av företrädare för unionen och Kanada. Ordförandeskapet i Gemensamma Ceta-kommittén ska innehas gemensamt av Kanadas minister för internationell handel och ledamoten av Europeiska kommissionen med ansvar för handel, eller deras respektive utsedda företrädare.

2. Gemensamma Ceta-kommittén ska sammanträda en gång per år eller på begäran av en av parterna. Gemensamma Ceta-kommittén ska komma överens om sammanträdesschemat och dagordningen.

3. Gemensamma Ceta-kommittén ansvarar för alla frågor som rör handel och investeringar mellan parterna samt genomförandet och tillämpningen av detta avtal. En part får vända sig till Gemensamma Ceta-kommittén när det gäller eventuella frågor som rör genomförandet och tolkningen av detta avtal, eller andra frågor rörande handel och investeringar mellan parterna.

4. Gemensamma Ceta-kommittén ska

- a) övervaka och främja genomförandet och tillämpningen av detta avtal och främja dess allmänna syften,
- b) övervaka arbetet i samtliga specialiserade kommittéer och andra organ som inrättats inom ramen för detta avtal,
- c) utan att det påverkar tillämpningen av kapitlen åtta (Investeringar), tjugotvå (Handel och hållbar utveckling), tjugotre (Handel och arbete), tjugofyra (Handel och miljö) och tjugonio (Tvistlösning), söka efter lämpliga sätt och metoder för att förebygga problem som kan uppkomma på de områden som omfattas av detta avtal, eller lösa tvister som kan uppstå rörande tolkningen eller tillämpningen av detta avtal,
- d) fastställa sin egen arbetsordning,
- e) fatta beslut i enligt artikel 26.3, och
- f) behandla alla relevanta frågor som rör ett område som omfattas av detta avtal.

5. Gemensamma Ceta-kommittén får

- a) delegera uppgifter till de specialiserade kommittéer som inrättas i enlighet med artikel 26.2,
- b) hålla kontakt med alla berörda parter, inbegripet organisationer inom den privata sektorn och det civila samhället,
- c) överväga eller komma överens om ändringar i enlighet med detta avtal,
- d) studera utvecklingen av handeln mellan parterna och överväga olika sätt att ytterligare stärka handelsförbindelserna mellan parterna,
- e) anta tolkningar av bestämmelserna i detta avtal, som ska vara bindande för tribunaler som inrättas enligt avsnitt F i kapitel åtta (Lösning av investeringstvister mellan investerare och stater) och kapitel tjugonio (Tvistlösning),
- f) lägga fram rekommendationer som är lämpliga för att främja en ökning av handeln och investeringarna i enlighet med detta avtal,
- g) ändra eller utföra de uppgifter som anförtrots specialiserade kommittéer som inrättas i enlighet med artikel 26.2 eller att upplösa någon av dessa specialiserade kommittéer,
- h) inrätta specialiserade kommittéer och bilaterala dialoger vars syfte är att bistå Gemensamma Ceta-kommittén vid fullgörandet av dess uppgifter, och
- i) vidta sådana andra åtgärder i samband med utövandet av sina uppgifter som parterna beslutat.

Artikel 26.2

Specialiserade kommittéer

1. Följande specialiserade kommittéer inrättas härmed, eller när det gäller Gemensamma tullsamarbetskommittén som nämns i led c, beviljas befogenhet att agera under överinseende av Gemensamma Ceta-kommittén:

a) Kommittén för varuhandel, som behandlar frågor rörande handel med varor, tullar, tekniska handelshinder, protokollet om ömsesidigt godtagande av resultaten av bedömning av överensstämmelse och immateriella rättigheter avseende varor. På begäran av en part eller efter hänvisning från den relevanta specialiserade kommittén, eller när den förbereder en diskussion i Gemensamma Ceta-kommittén får Kommittén för varuhandel också behandla frågor som uppkommer när det gäller ursprungsregler, ursprungsförfaranden, tullar och handelslättnader och gränsåtgärder, sanitära och fytosanitära åtgärder, offentlig upphandling eller regleringssamarbete, om detta underlättar lösningen av en fråga som annars inte kan lösas av den relevanta specialiserade kommittén. Kommittén för jordbruk, Kommittén för viner och spritdrycker och Gemensamma sektoriella gruppen för läkemedel ska också inrättas inom ramen för och rapportera till Kommittén för varuhandel.

b) Kommittén för tjänster och investeringar, som behandlar frågor som gäller gränsöverskridande handel med tjänster, investeringar, tillfällig införsel, elektronisk handel och immateriella rättigheter knutna till tjänster. På begäran av en part eller efter hänvisning från den relevanta specialiserade kommittén, eller när den förbereder en diskussion i Gemensamma Ceta-kommittén, får Kommittén för tjänster och investeringar också behandla frågor som uppkommer när det gäller finansiella tjänster eller offentlig upphandling, om detta underlättar lösningen av en fråga som annars inte kan lösas av den relevanta specialiserade kommittén.

Gemensamma kommittén för ömsesidigt erkännande av yrkesmässiga kvalifikationer ska inrättas inom ramen för och rapportera till Kommittén för tjänster och investeringar.

c) Gemensamma tullsamarbetskommittén som inrättades enligt 1998 års *avtal mellan Europeiska gemenskapen och Kanada om samarbete och ömsesidigt bistånd i tullfrågor*, utfärdat i Ottawa den 4 december 1997, och som behandlar frågor som omfattas av detta avtal, om ursprungsregler, ursprungsförfaranden, tull- och handelslättnader, gränsåtgärder och tillfällig upphävande av förmålig tullbehandling.

d) Gemensamma förvaltningskommittén för sanitära och fytosanitära åtgärder, där man tar upp frågor som gäller sanitära och fytosanitära åtgärder.

e) Kommittén för offentlig upphandling, som behandlar frågor om offentlig upphandling.

f) Kommittén för finansiella tjänster, som behandlar frågor rörande finansiella tjänster.

g) Kommittén för handel och hållbar utveckling, som behandlar frågor om hållbar utveckling.

h) Forumet för regleringssamarbete som behandlar frågor om regleringssamarbete.

i) Ceta-kommittén om geografiska beteckningar, som behandlar frågor om geografiska beteckningar.

2. De specialiserade kommittéer som inrättas enligt punkt 1 ska i sin verksamhet följa bestämmelserna i punkterna 3–5.

3. Mandatet och uppgifterna för de specialiserade kommittéer som inrättas enligt punkt 1 fastställs närmare i relevanta kapitel i och protokoll till detta avtal.

4. Om inte annat följer av detta avtal och om medordförandena inte beslutar något annat ska de specialiserade kommittéerna sammanträda en gång om året. Extra möten får hållas på begäran av en part eller av Gemensamma Ceta-kommittén. De ska ha en företrädare för Kanada och en för Europeiska unionen som ordförande. De specialiserade kommittéerna ska fastställa sitt sammanträdesschema och sin dagordning genom ömsesidig överenskommelse. De ska fastställa och ändra sin egen arbetsordning, om de anser det lämpligt. De specialiserade kommittéerna får lägga fram utkast till beslut för antagande av Gemensamma Ceta-kommittén, eller fatta beslut när så föreskrivs i detta avtal.

5. När en specialiserad kommitté sammanträder ska varje part säkerställa att alla behöriga myndigheter för varje fråga på dagordningen är företrädna, i enlighet med vad varje part finner lämpligt, och att varje fråga kan diskuteras med tillräcklig sakkunskap.

6. De specialiserade kommittéerna ska underrätta Gemensamma Ceta-kommittén om sina sammanträdesscheman och dagordningen i tillräckligt god tid före mötena och ska rapportera till Gemensamma Ceta-kommittén om resultaten och slutsatserna från varje möte. Inrättandet eller förekomsten av en specialiserad kommitté hindrar inte en part från att ta upp en fråga direkt i Gemensamma Ceta-kommittén.

Artikel 26.3

Beslutsfattande

1. Gemensamma Ceta-kommittén ska i syfte att uppnå målen i detta avtal ha befogenhet att fatta beslut i alla frågor när så föreskrivs i detta avtal.
2. De beslut som fattas av Gemensamma Ceta-kommittén ska vara bindande för parterna, med förbehåll för att alla nödvändiga interna krav uppfylls och alla nödvändiga interna förfaranden slutförs, och parterna ska genomföra dem. Gemensamma Ceta-kommittén får även utfärda lämpliga rekommendationer.
3. Gemensamma Ceta-kommittén ska fatta sina beslut och utfärda sina rekommendationer genom ömsesidig överenskommelse.

Artikel 26.4

Informationsutbyte

Om en part till Gemensamma Ceta-kommittén eller en specialiserad kommitté som inrättats inom ramen för detta avtal överlämnar information som betraktas som konfidentiell eller skyddad från utlämnande enligt dess lagar, ska den andra parten behandla denna information som konfidentiell.

Artikel 26.5

Ceta-kontaktpunkter

1. Varje part ska omedelbart utse en Ceta-kontaktpunkt och underrätta den andra parten inom 60 dagar från detta avtals ikraftträdande.
2. Ceta-kontaktpunkterna ska
 - a) övervaka arbetet i alla institutionella organ som inrättats inom ramen för detta avtal, inbegripet kommunikation som rör efterföljare till dessa organ,
 - b) samordna förberedelserna inför kommittéernas möten,
 - c) vid behov följa upp alla beslut som Gemensamma Ceta-kommittén fattar,
 - d) om inget annat anges i detta avtal, ta emot alla anmälningar och all information som lämnas i enlighet med detta avtal och vid behov underlätta kommunikationen mellan parterna i alla frågor som omfattas av detta avtal,
 - e) besvara alla förfrågningar om information enligt artikel 27.2 (Tillhandahållande av information).
 - f) beakta andra frågor som kan påverka hur detta avtal fungerar i enlighet med sitt mandat från Gemensamma Ceta-kommittén.
3. Ceta-kontaktpunkterna ska kommunicera enligt vad som krävs.

Artikel 26.6

Möten

1. De möten som avses i detta kapitel bör ske personligen. Parterna får också komma överens om att mötas genom videokonferens eller telekonferens.
2. Parterna ska sträva efter att mötas inom 30 dagar från det att en part mottar en begäran från den andra parten om att mötas.

KAPITEL TJUGOSJU

Transparens

Artikel 27.1

Offentliggörande

1. Varje part ska säkerställa att dess lagar, föreskrifter, förfaranden och administrativa avgöranden med allmän giltighet beträffande alla frågor som omfattas av detta avtal omedelbart offentliggörs eller görs tillgängliga på ett sätt som gör det möjligt för berörda personer och den andra parten att sätta sig in i dem.
2. Varje part ska i den mån det är möjligt
 - a) i förväg offentliggöra åtgärder som den avser att anta, och
 - b) ge berörda personer och den andra parten en rimlig möjlighet att lämna synpunkter på sådana föreslagna åtgärder.

Artikel 27.2

Tillhandahållande av information

1. På begäran av den andra parten ska en part, i den mån det är möjligt, omedelbart lämna information och svara på frågor som gäller en befintlig eller föreslagen åtgärd som väsentligt påverkar tillämpningen av detta avtal.
2. Information som lämnas enligt denna artikel ska inte påverka huruvida åtgärden är förenlig med detta avtal.

Artikel 27.3

Administrativa förfaranden

I syfte att förvalta en åtgärd med allmän giltighet som rör frågor som omfattas av detta avtal på ett enhetligt, opartiskt och skäligt sätt ska varje part säkerställa att dess administrativa förfaranden genom vilka åtgärder som avses i artikel 27.1 i specifika fall tillämpas på en viss person, en viss vara eller en viss tjänst från den andra parten

- a) när det är möjligt, ger rimligt varsel till en person från den andra parten som direkt berörs av ett förfarande, i enlighet med inhemska tillvägagångssätt, när ett förfarande inleds, inbegripet en beskrivning av förfarandets art, en redogörelse för den rättsliga grunden för inledandet av förfarandet och en allmän beskrivning av tvistefrågorna,
- b) ger en person som avses i led a en rimlig möjlighet att lägga fram fakta och argument till stöd för sin ståndpunkt före en slutlig administrativ åtgärd, när detta är möjligt med tanke på tiden, förfarandets art och allmänintresset, och
- c) genomförs i enlighet med dess lagstiftning.

Artikel 27.4

Prövning och överklagande

1. Varje part ska inrätta eller upprätthålla tribunaler, rättsinstanser som liknar tribunaler, förvaltningstribunaler eller motsvarande förfaranden för snabb prövning och, om så är berättigat, korrigering av slutliga administrativa åtgärder i frågor som omfattas av detta avtal. Varje part ska säkerställa att dess tribunaler är opartiska och oberoende av den instans eller myndighet som svarar för den administrativa tillsynen och att de inte har något väsentligt intresse i ärendets utgång.
2. Varje part ska säkerställa att, i alla tribunaler eller förfaranden som avses i punkt 1, parterna i förfarandet har rätt till
 - a) en rimlig möjlighet att stödja eller försvara sin ståndpunkt, och
 - b) ett beslut som bygger på bevisning och inlämnade handlingar eller, när så krävs i partens lagstiftning, handlingar som den administrativa myndigheten sammanställt.
3. Varje part ska, med förbehåll för överklagande eller ytterligare prövning i enlighet med dess lagstiftning, säkerställa att sådana beslut genomförs av och reglerar praxis för kontoren eller myndigheterna när det gäller den berörda administrativa åtgärden.

Artikel 27.5

Samarbete för att främja ökad transparens

Parterna är överens om att samarbeta i bilaterala, regionala och multilaterala forum om sätt att främja transparens kring främjandet av internationell handel och internationella investeringar.

KAPITEL TJUGOÅTTA

Undantag

Artikel 28.1

Definitioner

I detta kapitel gäller följande definitioner:

hemvist: hemvist (bosättningsort eller etableringsort) för skatteändamål.

skatteavtal: ett avtal för att undvika dubbelbeskattning eller andra internationella avtal eller överenskommelser om beskattning.

skatte- och beskattningsåtgärd: omfattar punktskatter, men omfattar inte

- a) en tull enligt artikel 1.1 (Definitioner med allmän giltighet), och
- b) en åtgärd som anges i led b eller c i definitionen av tull i artikel 1.1 (Definitioner med allmän giltighet).

Artikel 28.2

Definitioner som är specifika för varje part

I detta kapitel gäller följande definitioner:

konkurrensmyndighet:

- a) när det gäller Kanada, *Commissioner of Competition* eller en efterföljare till denna myndighet som anmälts till den andra parten genom Ceta-kontaktpunkterna, och
- b) när det gäller Europeiska unionen, Europeiska kommissionen, när det gäller dess skyldigheter enligt unionens konkurrenslagstiftning.

konkurrenslagstiftning:

- a) när det gäller Kanada, *Competition Act*, R.S.C. 1985, kapitel C-34, och
- b) när det gäller Europeiska unionen, artiklarna 101, 102 och 106 i *fördraget om Europeiska unionens funktionssätt* av den 13 december 2007, rådets förordning (EG) nr 139/2004 av den 20 januari 2004 om kontroll av företagskoncentrationer, samt tillämpningsförfordningar till och ändringar av dessa.

information som skyddas enligt dess konkurrenslagstiftning:

- a) när det gäller Kanada, information inom tillämpningsområdet för avsnitt 29 i *Competition Act*, R.S.C. 1985, kapitel C-34, och
- b) när det gäller Europeiska unionen, information som omfattas av artikel 28 i rådets förordning (EG) nr 1/2003 av den 16 december 2002 om tillämpning av konkurrensreglerna i artiklarna 81 och 82 i *fördraget* eller artikel 17 i rådets förordning (EG) nr 139/2004 av den 20 januari 2004 om kontroll av företagskoncentrationer.

Artikel 28.3

Allmänna undantag

1. Vid tillämpningen av artikel 30.8.5 (Uppsägning, tillfälligt upphävande eller införlivande av andra befintliga avtal), kapitlen två (Nationell behandling och marknadsstillträde för varor), fem (Sanitära och fytosanitära åtgärder) och sex (Tull och förenklade handelsprocedurer), protokollet om ursprungsregler och ursprungsförfaranden samt avsnitten B (Etablering av investeringar) och C (Icke-diskriminerande behandling) i kapitel åtta (Investeringar) ska artikel XX i Gatt 1994 införlivas med och utgöra en del av detta avtal. Parterna inser att de åtgärder som avses i artikel XX b i Gatt 1994 omfattar miljöåtgärder som är nödvändiga för att skydda människors, djurs eller växters liv eller hälsa. Parterna inser att artikel XX g i Gatt 1994 tillämpas på åtgärder för bevarandet av levande och icke-levande uttömliga naturtillgångar.

2. Vid tillämpning av kapitlen nio (Gränsöverskridande handel med tjänster), tio (Fysiska personers inresa och tillfälliga vistelse för affärsändamål), tolv (Inhemska regleringar), tretton (Finansiella tjänster), fjorton (Internationella sjötransporttjänster), femton (Telekommunikation), sexton (Elektronisk handel) samt avsnitten B (Etablering av investeringar) och C (Icke-diskriminerande behandling) i kapitel åtta (Investeringar) och med förbehåll för kravet att sådana åtgärder inte tillämpas på ett sätt som skulle innebära ett medel för godtycklig eller oberättigad diskriminering mellan parterna i fall då likartade förhållanden råder, eller en förtäckt inskränkning av tjänstehandeln, ska inget i detta avtal tolkas så att det hindrar att en part antar eller genomför åtgärder som krävs

- a) för att skydda den allmänna säkerheten eller moralen eller för att upprätthålla allmän ordning. (1)
- b) för att skydda människors, djurs eller växters liv eller hälsa, (2) eller
- c) för att säkerställa efterlevnaden av lagar och föreskrifter som inte är oförenliga med detta avtals bestämmelser, inbegripet sådana som hänför sig till
 - i) förhindrandet av bedrägliga eller olagliga förfaranden eller åtgärder vid ett bristande fullgörande av avtalsförpliktelse,
 - ii) skyddet av enskildas privatliv i samband med bearbetning och spridning av personuppgifter samt skyddet av sekretess för individuella register och konton, eller
 - iii) säkerhet.

(1) Undantag med hänsyn till den allmänna säkerheten och allmänna ordningen får endast åberopas när det föreligger ett verkligt och tillräckligt allvarligt hot mot ett grundläggande samhällsintresse.

(2) Parterna inser att de åtgärder som avses i led b omfattar miljöåtgärder som är nödvändiga för att skydda människors, djurs eller växters liv eller hälsa.

Artikel 28.4

Tillfälliga skyddsåtgärder med avseende på kapitalrörelser och betalningar

1. Om, under exceptionella omständigheter, kapitalrörelser och betalningar, inbegripet överföringar, orsakar eller hotar att orsaka allvarliga svårigheter för funktionen hos Europeiska unionens ekonomiska och monetära union, får Europeiska unionen införa skyddsåtgärder som är strikt nödvändiga för att ta itu med sådana svårigheter under högst 180 dagar.
2. Åtgärder som Europeiska unionen vidtar enligt punkt 1 ska inte utgöra ett medel för godtycklig eller omotiverad diskriminering i fråga om Kanada eller dess investerare i förhållande till ett tredjeland eller dess investerare. Europeiska unionen ska genast underrätta Kanada och så snart som möjligt lägga fram en tidsplan för åtgärdernas avskaffande.

Artikel 28.5

Restriktioner i fall av allvarliga betalningsbalansproblem och externa finansiella svårigheter

1. Om Kanada eller en medlemsstat i Europeiska unionen som inte är medlem av den europeiska monetära unionen har allvarliga betalningsbalansproblem och externa finansiella svårigheter, eller sådana riskerar att uppkomma, får parten införa eller upprätthålla restriktiva åtgärder avseende kapitalrörelser och betalningar, inbegripet överföringar.
2. Åtgärder som avses i punkt 1 ska
 - a) inte innebära att en part behandlas mindre förmånligt än tredjeland i likadana situationer,
 - b) vara förenliga med *artiklarna i avtalet om Internationella valutafonden*, utfärdat i Bretton Woods den 22 juli 1944, i tillämpliga fall,
 - c) undvika att på ett onödigt sätt skada en parts kommersiella, ekonomiska och finansiella intressen,
 - d) vara tillfälliga och gradvis avvecklas allt eftersom den situation som anges i punkt 1 förbättras samt inte överstiga 180 dagar. Om ytterst exceptionella omständigheter uppstår så att en part söker förlänga sådana åtgärder efter en period på 180 dagar, ska den i förväg samråda med den andra parten rörande genomförandet av varje föreslagna förlängning.
3. I fråga om handel med varor får en part vidta restriktiva åtgärder till skydd för sin betalningsbalans eller ställning i förhållande till det externa finansiella läget. Sådana åtgärder ska vara förenliga med Gatt 1994 och *Överenskommelse om bestämmelserna avseende betalningsbalansåtgärder i det allmänna tull- och handelsavtalet 1994* som ingår i bilaga 1A till WTO-avtalet.
4. I fråga om handel med tjänster får en part vidta restriktiva åtgärder till skydd för sin betalningsbalans eller ställning i förhållande till det externa finansiella läget. Sådana åtgärder ska vara förenliga med Gats.
5. En part som inför eller upprätthåller en åtgärd som avses i punkt 1 ska omedelbart underrätta den andra parten och så snart som möjligt lägga fram en tidsplan för dess avskaffande.
6. Om restriktioner införs eller upprätthålls med stöd i denna artikel, ska samråd omgående äga rum mellan parterna i Gemensamma Ceta-kommittén, om sådana samråd inte äger rum på annat sätt i ett forum utanför detta avtal. I samråden enligt denna punkt ska man bedöma det betalningsbalansproblem eller den externa finansiella svårighet som lett till de berörda åtgärderna, med beaktande av bland annat faktorer såsom
 - a) problemens eller svårigheternas karaktär och omfattning,
 - b) den externa ekonomiska situationen och handelssituationen, eller
 - c) tillgången till alternativa korrigerande åtgärder.

7. De samråd som avses i punkt 6 ska behandla frågan om huruvida eventuella restriktiva åtgärder är förenliga med punkterna 1–4. Parterna ska godta alla iakttagelser av statistisk natur och andra faktauppgifter från Internationella valutafonden (IMF) som rör utländsk valuta, valutareserver och betalningsbalans, och deras slutsatser ska grundas på IMF:s bedömning av den berörda partens betalningsbalans och externa finansiella situation.

Artikel 28.6

Nationell säkerhet

Inget i detta avtal ska tolkas så att det

- a) kräver att en part tillhandahåller eller ger tillgång till information om den parten bedömer att utlämnande av denna information skulle strida mot landets väsentliga säkerhetsintressen, eller
- b) hindrar en part från att vidta en åtgärd som den anser nödvändig för att skydda sina väsentliga säkerhetsintressen, där denna åtgärd
 - i) har samband med tillverkning av eller handel med vapen, ammunition och krigsmateriel och med sådan handel och transaktioner med andra varor och material, tjänster och teknik, och med ekonomisk verksamhet som utövas direkt eller indirekt för att försörja en militär inrättning eller annan säkerhetsinrättning, (¹)
 - ii) vidtas i krigstid eller i andra kritiska lägen i de internationella förbindelserna, eller
 - iii) avser klyvbara ämnen eller fusionsämnen eller ämnen ur vilka sådana ämnen kan framställas, eller
- c) hindrar en part från att vidta åtgärder för att fullgöra sina internationella skyldigheter i syfte att bevara internationell fred och säkerhet.

Artikel 28.7

Beskattning

1. Ingenting i detta avtal ska tolkas så att det hindrar en part från att införa eller upprätthålla en skatteåtgärd som skiljer mellan personer som inte är i samma situation, särskilt vad gäller deras hemvist eller den plats där deras kapital är investerat.
2. Inget i detta avtal ska tolkas så att det hindrar en part från att införa eller upprätthålla en skatteåtgärd som syftar till att förhindra skatteflykt eller skatteundragande i enlighet med sin skattelagstiftning eller sina skatteavtal.
3. Detta avtal påverkar inte en parts rättigheter och skyldigheter enligt ett skatteavtal. Vid bristande överensstämmelse mellan detta avtal och ett skatteavtal ska avtalet gälla beträffande det som den bristande överensstämmelsen gäller.
4. Inget i detta avtal eller i eventuella överenskommelser som antagits inom ramen för detta avtal ska tillämpas
 - a) på en parts beskattningsåtgärd som medför en mer förmånlig skattebehandling av ett bolag eller en aktieägare i ett bolag, på grund av att bolaget helt eller delvis ägs eller kontrolleras, direkt eller indirekt, genom en eller flera investerare som är bosatta eller etablerade i den parten,
 - b) på en parts beskattningsåtgärd som medför en fördel i fråga om de bidrag som lämnas till, eller inkomster av, ett arrangemang för uppskjutande av eller befrielse från skatt för ändamål som pension, besparingar, utbildning, hälsotillstånd, funktionshinder eller andra liknande ändamål, på villkor att den parten upprätthåller en kontinuerlig jurisdiktion över sådana arrangemang,
 - c) på en parts beskattningsåtgärd som medför en fördel i fråga om inköp eller konsumtion av en viss tjänst, på villkor att tjänsten tillhandahålls på den partens territorium,

(¹) Denna fotnot berör inte den svenska språkversionen.

- d) på en parts beskattningsåtgärd som syftar till att säkerställa en skälig och effektiv beskattning eller uppbörd av skatter, inbegripet en åtgärd som vidtas av en part för att säkerställa överensstämmelse med den partens beskattningssystem,
- e) på en beskattningsåtgärd som medför en fördel för en offentlig myndighet, en del av en offentlig myndighet eller en person som är direkt eller indirekt ägd, kontrollerad eller inrättad av en offentlig myndighet,
- f) på en befintlig icke överensstämmande beskattningsåtgärd som inte på annat sätt omfattas av punkterna 1, 2 och 4 a–e, när det gäller fortsättande eller omedelbar förlängning av en sådan åtgärd, eller en ändring av en sådan åtgärd, förutsatt att ändringen inte minskar dess överensstämmelse med bestämmelserna i detta avtal i förhållande till hur den var omedelbart före ändringen.
5. För tydlighetens skull påpekas att det faktum att en beskattningsåtgärd utgör en betydande ändring av en befintlig beskattningsåtgärd, träder i kraft med omedelbar verkan från och med sitt tillkännagivande, klargör den avsedda tillämpningen av en befintlig beskattningsåtgärd, eller har en oväntad inverkan på en investerare eller på en täckt investering, inte i sig utgör en överträdelse av artikel 8.10 (Behandling av investerare och täckta investeringar).
6. Artiklarna 8.7 (Behandling som mest gynnad nation), 9.5 (Behandling som mest gynnad nation) och 13.4 (Behandling som mest gynnad nation) tillämpas inte på fördelar som en part beviljar i enlighet med ett skatteavtal.
7. a) Om en investerare lämnar in en begäran om samråd i enlighet med artikel 8.19 (Samråd) och hävdar att en beskattningsåtgärd strider mot en skyldighet enligt avsnitten C (Icke-diskriminerande behandling) eller D (Skydd för investeringar) i kapitel åtta (Investeringar) får svaranden hänskjuta ärendet för samråd och för att parterna gemensamt ska fastställa huruvida
- i) åtgärden är en beskattningsåtgärd,
 - ii) åtgärden, om den konstateras vara en beskattningsåtgärd, strider mot en skyldighet enligt avsnitten C (Icke-diskriminerande behandling) eller D (Skydd för investeringar) i kapitel åtta (Investeringar), eller
 - iii) det finns en inkonsekvens mellan de skyldigheter i detta avtal som påstås ha åsidosatts och skyldigheterna i ett skatteavtal.
- b) Ett hänskjutande enligt led a får inte göras senare än det datum som tribunalen fastställer för svarandens inlämnande av sin svarsinlägga. Om svaranden gör ett sådant hänskjutande ska de tidsperioder och förfaranden som specificeras i avsnitt F (Lösning av investeringstvister mellan investerare och stater) i kapitel åtta (Investeringar) tillfälligt upphävas. Om parterna inom 180 dagar från hänskjutandet inte är överens om att beakta frågan, eller inte gör ett gemensamt fastställande, ska upphävandet av tidsperioderna och förfarandena inte längre gälla och investeraren får gå vidare med sin fordran.
- c) Ett gemensamt fastställande av parterna enligt led a ska vara bindande för tribunalen.
- d) Varje part ska säkerställa att dess delegation för de samråd som ska hållas enligt led a inbegriper personer med relevant sakkunskap om de frågor som omfattas av denna artikel, inbegripet företrädare för de relevanta skattemyndigheterna i varje part. När det gäller Kanada innebär detta tjänstemän från Kanadas finansdepartement (*Department of Finance Canada*).
8. För tydlighetens skull påpekas
- a) att en **parts beskattningsåtgärd** innebär en beskattningsåtgärd som antagits på någon av förvaltningsnivåerna hos en part, och
 - b) att, när det gäller subnationella förvaltningsnivåer, **en person som har hemvist (är bosatt eller etablerad) i en part** innebär antingen en person som är bosatt eller etablerad i den subnationella jurisdiktionen eller en person som är bosatt eller etablerad i den part som jurisdiktionen är en del av.

Artikel 28.8

Utlämnande av information

1. Detta avtal innebär inte att en part måste tillhandahålla eller ge tillgång till information som, om den lämnades ut, skulle hindra tillämpning av lagen, eller vars utlämnande är förbjudet eller begränsat enligt den partens lagstiftning.

2. Under ett tvistlösningsförfarande enligt detta avtal,
- a) är en part inte skyldig att tillhandahålla eller ge tillgång till information som skyddas enligt sin konkurrenslagstiftning, och
- b) är en parts konkurrensmyndighet inte skyldig att tillhandahålla eller ge tillgång till information som är sekretessbelagda eller på annat sätt skyddas från utlämnande.

Artikel 28.9

Undantag för kultur

Parterna erinrar om de undantag för kultur som anges i relevanta bestämmelser i kapitlen sju (Subventioner), åtta (Investeringar), nio (Gränsöverskridande handel med tjänster), tolv (Inhemskaregleringar) och nitton (Offentlig upphandling).

Artikel 28.10

WTO-undantag

Om en rättighet eller en skyldighet i detta avtal överlappar en rättighet eller en skyldighet enligt WTO-avtalet är parterna överens om att en åtgärd som är förenlig med ett beslut om att avstå från att begära in en fordran som WTO antagit enligt artikel IX i WTO-avtalet också anses vara förenlig med den överlappande bestämmelsen i detta avtal.

KAPITEL TJUGONIO

Tvistlösning

Avsnitt A

Inledande bestämmelser

Artikel 29.1

Samarbete

Parterna ska alltid sträva efter att nå enighet om tolkningen och tillämpningen av detta avtal och ska göra alla ansträngningar för att genom samarbete och samråd nå en ömsesidigt tillfredsställande lösning på alla frågor som kan komma att påverka tillämpningen av dess instrument.

Artikel 29.2

Tillämpningsområde

Om inget annat anges i detta avtal ska detta kapitel tillämpas på alla tvister som rör tolkningen eller tillämpningen av bestämmelserna i detta avtal.

Artikel 29.3

Val av forum

1. Utnyttjande av bestämmelserna om tvistlösning i detta kapitel ska inte påverka möjligheten att använda tvistlösning enligt WTO-avtalet eller enligt andra avtal som parterna är parter i.

2. Utan hinder av punkt 1 får en part, om en skyldighet i allt väsentligt är likvärdig enligt detta avtal och enligt WTO-avtalet, eller enligt något annat avtal som parterna är parter i, inte söka upprättelse för åsidosättandet av en sådan skyldighet i båda forumen. I sådana fall får parten, när ett tvistlösningsförfarande väl har inletts enligt ett avtal, inte väcka talan för att söka upprättelse för åsidosättandet av den skyldighet som i allt väsentligt är likvärdig enligt det andra avtalet, såvida inte det valda forumet, av skäl som rör förfarandet eller juridisk behörighet, med undantag för uppsägning enligt punkt 20 i bilaga 29-A, underlåter att besluta om det första yrkandet.

3. Vid tillämpning av punkt 2 gäller att

- a) tvistlösningsförfaranden enligt WTO-avtalet anses ha inletts genom att en part begär att en panel ska tillsättas enligt artikel 6 i tvistlösningsöverenskommelsen,
- b) tvistlösningsförfaranden enligt detta avtal anses ha inletts genom att en part begär att en skiljenämnd ska tillsättas enligt artikel 29.6, och
- c) tvistlösningsförfaranden enligt andra avtal anses ha inletts genom att en part begär att en tvistlösningspanel eller tribunal ska tillsättas enligt bestämmelserna i detta avtal.

4. Ingenting i detta avtal ska hindra en part från att genomföra det tillfälliga upphävande av skyldigheter som godkänts av WTO:s tvistlösningsorgan. En part får inte åberopa WTO-avtalet för att hindra den andra parten från att tillfälligt upphäva skyldigheter enligt detta kapitel.

Avsnitt B

Samråd och medling

Artikel 29.4

Samråd

1. En part får skriftligen begära samråd med den andra parten i alla frågor som avses i artikel 29.2.
2. Den begärande parten ska översända begäran till den mottagande parten, och ska ange skälen för begäran, inbegripet identifiering av den berörda särskilda åtgärden som klagomålet gäller och den rättsliga grunden för klagomålet.
3. Om inte annat följer av punkt 4 ska parterna inleda samråd inom 30 dagar från den dag då begäran mottogs av den mottagande parten.
4. I brådskande fall, bland annat fall som gäller lättfördärliga varor och säsongsvoror, eller tjänster som snabbt förlorar sitt handelsvärde, ska samråd påbörjas inom 15 dagar från den dag då den mottagande parten mottar begäran.
5. Parterna ska göra sitt yttersta för att genom samråd lösa frågan på ett sätt som är tillfredsställande för båda. I detta syfte ska varje part
 - a) lämna tillräckliga uppgifter för att möjliggöra en fullständig prövning av frågan,
 - b) skydda konfidentiell eller skyddad information som utbyts under de samråd som begärts av den part som lämnar information, och
 - c) ställa personalen vid sina regeringsorgan och andra tillsynsorgan som har expertis i den fråga som är föremål för samråd till förfogande.
6. Samrådet är konfidentiellt och påverkar inte parternas rättigheter i förfaranden enligt detta kapitel.
7. Samråd ska äga rum inom den mottagande partens territorium, såvida inte parterna kommer överens om något annat. Samrådet kan hållas personligen eller på annat sätt som parterna kommer överens om.
8. En parts föreslagna åtgärd kan bli föremål för samråd enligt denna artikel men får inte omfattas av medling enligt artikel 29.5 eller tvistlösningsförfarandena enligt avsnitt C.

Artikel 29.5

Medling

Parterna får tillgripa medling i fråga om en åtgärd om åtgärden har en negativ inverkan på handeln och investeringarna mellan parterna. Medlingsförfarandena anges i bilaga 29-C.

Avsnitt C

Twistlösningsförfaranden och efterlevnad

Underavsnitt A

Twistlösningsförfaranden

Artikel 29.6

Begäran om tillsättande av en skiljenämnd

1. Om parterna inte kommer överens om något annat och om en fråga som avses i artikel 29.4 inte har lösts inom

a) 45 dagar från dagen för mottagandet av begäran om samråd, eller

b) 25 dagar från dagen för mottagandet av begäran om samråd när det gäller frågor som avses i artikel 29.4.4,

får den begärande parten hänskjuta frågan till en skiljenämnd genom att lämna sin skriftliga begäran om tillsättande av en skiljenämnd till den mottagande parten.

2. Den begärande parten ska i sin skriftliga begäran ange den särskilda åtgärd som klagomålet gäller och den rättsliga grunden för klagomålet, inbegripet en förklaring av hur denna åtgärd kan anses strida mot de bestämmelser som avses i artikel 29.2.

Artikel 29.7

Skiljenämndens sammansättning

1. Skiljenämnden ska bestå av tre skiljemän.

2. Parterna ska samråda i syfte att enas om skiljenämndens sammansättning inom tio arbetsdagar från den dag då den mottagande parten mottagit begäran om inrättande av en skiljenämnd.

3. Om parterna inte kan enas om skiljenämndens sammansättning inom den tidsfrist som fastställs i punkt 2, får endera parten begära att ordföranden för Gemensamma Ceta-kommittén eller dennes ställföreträdare genom lottnings utser skiljemännen bland personerna på den förteckning som upprättats i enlighet med artikel 29.8. En skiljeman ska utses bland personerna på den begärande partens delförteckning, en bland personerna på den mottagande partens delförteckning och en bland personerna på ordförandenas delförteckning. Om parterna är eniga om valet av en eller flera skiljemän ska eventuella återstående skiljemän utses genom samma förfarande från den tillämpliga förteckningen. Om parterna är överens om valet av en skiljeman, annan än ordföranden, som inte är medborgare eller varaktigt bosatt i någon av parterna, ska ordföranden och den andra skiljemannen utses bland personerna på ordförandenas delförteckning.

4. Ordföranden i Gemensamma Ceta-kommittén eller dennes ställföreträdare ska välja ut skiljemännen så snart som möjligt och som regel inom fem arbetsdagar från det att den begäran som avses i punkt 3 lämnats in av endera parten. Ordföranden eller dennes ställföreträdare ska ge företrädare för varje part en rimlig möjlighet att vara närvarande när lottdragningen görs. En av ordförandena kan ensam genomföra urvalet genom lottningen om den andra ordföranden informerats om dagen, tiden och platsen för urvalet genom lottningen och inte godtagit att delta inom fem arbetsdagar från det att den begäran som avses i punkt 3 lämnades in.

5. Dagen för inrättandet av skiljenämnden ska vara den dag då den sista av de tre skiljemännen utses.
6. Om den förteckning som avses i artikel 29.8 inte upprättats eller om den inte innehåller tillräckligt många namn vid den tidpunkt då en begäran lämnas in enligt punkt 3, ska de tre skiljemännen utses genom lottnings bland de skiljemän som har föreslagits av den ena eller båda parterna i enlighet med artikel 29.8.1.
7. Skiljemännen ska bara ersättas av de skäl och enligt det förfarande som anges i punkterna 21-25 i bilaga 29-A.

Artikel 29.8

Förteckning över skiljemän

1. Gemensamma Ceta-kommittén ska vid sitt första möte efter detta avtals ikraftträdande upprätta en förteckning över minst 15 personer som valts på grundval av sin objektivitet, sin pålitlighet och sitt goda omdöme, och som är villiga och kan fungera som skiljemän. Förteckningen ska bestå av tre delförteckningar, en delförteckning för varje part och en delförteckning över individer som inte är medborgare eller varaktigt bosatta i någon av parterna och som ska fungera som ordförande. Varje delförteckning ska omfatta minst fem individer. Gemensamma Ceta-kommittén får när som helst se över förteckningen och ska säkerställa att förteckningen överensstämmer med denna artikel.
2. Skiljemännen ska ha specialkunskaper inom internationell handelsrätt. De skiljemän som fungerar som ordförande ska också ha erfarenhet som ombud eller ledamot i tvistlösningsförfaranden när det gäller frågor inom ramen för detta avtal. Skiljemännen ska vara oberoende, uppträda i egenskap av enskilda individer och inte ta emot instruktioner från någon organisation eller offentlig myndighet eller ha anknytning till någon av parternas offentliga myndigheter, samt följa uppförandekoden i bilaga 29-B.

Artikel 29.9

Nämndens interimrapport

1. Skiljenämnden ska lägga fram en interimrapport till parterna inom 150 dagar från det att skiljenämnden tillsatts. Rapporten ska innehålla
 - a) en redogörelse för sakförhållandena, och
 - b) en bedömning av huruvida den mottagande parten har uppfyllt sina skyldigheter enligt detta avtal.
2. Varje part får lämna skriftliga synpunkter på interimrapporten, med förbehåll för eventuella tidsfrister som fastställs av skiljenämnden. Efter att ha beaktat dessa synpunkter får skiljenämnden
 - a) ompröva sin rapport, eller
 - b) företa ytterligare utredningar som den anser motiverade.
3. Skiljenämndens interimrapport ska vara konfidentiell.

Artikel 29.10

Nämndens slutrapport

1. Om parterna inte kommer överens om något annat, ska skiljenämnden lägga fram en rapport i enlighet med detta kapitel. Nämndens slutrapport ska innehålla en redogörelse för sakförhållandena, tillämpligheten av de relevanta bestämmelserna i detta avtal samt de viktigaste skälen till nämndens iakttagelser och slutsatser. Skiljenämndens avgörande i nämndens slutrapport ska vara bindande för parterna.

2. Skiljenämnden ska lägga fram en slutrapport för parterna och Gemensamma Ceta-kommittén inom 30 dagar från interimrapporten.
3. Varje part ska offentliggöra nämndens slutrapport, om inte annat följer av punkt 39 i bilaga 29-A.

Artikel 29.11

Brådszkande förfaranden

I brådszkande fall, bland annat fall som gäller lättförärlviga varor och säsongsvor, eller tjänster som snabbt förlorar sitt handelsvärde, ska skiljenämnden och parterna göra sitt yttersta för att påskynda förfarandena så mycket som möjligt. Skiljenämnden ska sträva efter att lägga fram en interimrapport för parterna inom 75 dagar från den dag då skiljenämnden tillsattes, och en slutrapport inom 15 dagar efter interimrapporten. På begäran av en part ska skiljenämnden meddela ett förhandsavgörande inom tio dagar efter begäran om huruvida den anser att ärendet är brådszkande.

Underavsnitt B

Efterlevnad

Artikel 29.12

Efterlevnad av nämndens slutrapport

Den mottagande parten ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att efterleva nämndens slutrapport. Senast 20 dagar efter det att parterna mottagit slutrapporten ska den mottagande parten till den andra parten och Gemensamma Ceta-kommittén anmäla sina avsikter i fråga om efterlevnad.

Artikel 29.13

Rimlig tidsperiod för efterlevnad

1. Om omedelbar efterlevnad inte är möjlig ska den mottagande parten, senast 20 dagar efter det att parterna mottagit slutrapporten, till den begärande parten och Gemensamma Ceta-kommittén anmäla den tidsperiod som den kommer att behöva för att efterleva nämndens slutrapport.
2. Om det råder oenighet mellan parterna beträffande den rimliga tidsperioden för att efterleva nämndens slutrapport ska den begärande parten, inom 20 dagar från att den mottagande parten mottagit den anmälan som avses i punkt 1, lämna in en skriftlig begäran om att skiljenämnden ska fastställa längden för den rimliga tidsperioden. En sådan begäran ska samtidigt anmälas till den andra parten och till Gemensamma Ceta-kommittén. Skiljenämnden ska meddela sitt avgörande till parterna och Gemensamma Ceta-kommittén inom 30 dagar från dagen för begäran.
3. Den rimliga tidsperioden kan förlängas efter överenskommelse mellan parterna.
4. När som helst efter att halva den rimliga tidsperioden har förlöpt och på begäran av den begärande parten, ska den mottagande parten göra sig tillgänglig för att diskutera de åtgärder som den vidtar för att efterleva nämndens slutrapport.
5. Den mottagande parten ska före den rimliga tidsperiodens utgång till den andra parten och Gemensamma Ceta-kommittén anmäla de åtgärder som den har vidtagit för att efterleva nämndens slutrapport.

Artikel 29.14

Tillfälliga åtgärder om skiljenämndens avgörande inte efterlevs

1. Om
 - a) den mottagande parten underlåter att anmäla sin avsikt att efterleva nämndens slutrapport enligt artikel 29.12 eller den tidsperiod som den kommer att behöva för att efterleva nämndens slutrapport enligt artikel 29.13.1,
 - b) vid utgången av den rimliga tidsperioden, den mottagande parten underlåter att anmäla de åtgärder som vidtagits för att efterleva nämndens slutrapport, eller

- c) skiljenämnden, när det gäller efterlevnad som avses i punkt 6, fastställer att en åtgärd som vidtagits för att åstadkomma efterlevnad inte är förenlig med den partens skyldigheter enligt de bestämmelser som avses i artikel 29.2,

ska den begärande parten ha rätt att tillfälligt upphäva skyldigheter eller erhålla kompensation. Omfattningen av de upphävda eller minskade förmånerna ska beräknas med utgångspunkt från den dag då nämndens slutrapport anmäldes till parterna.

2. Innan kommissionen tillfälligt upphäver skyldigheter ska den begärande parten till den mottagande parten och Gemensamma Ceta-kommittén anmäla sin avsikt att göra detta, inbegripet omfattningen av de skyldigheter som den avser att tillfälligt upphäva.

3. Om inget annat anges i detta avtal får det tillfälliga upphävandet av skyldigheter avse varje bestämmelse som avses i artikel 29.2 och ska begränsas till en omfattning som motsvarar det upphävande eller den minskning av förmåner som orsakats av den bristande efterlevnaden.

4. Den begärande parten får genomföra det tillfälliga upphävandet tio dagar efter att den mottagande parten mottar den anmälan som avses i punkt 2, såvida inte en part har begärt skiljeförfarande enligt punkterna 6 och 7.

5. Om det råder oenighet mellan parterna om huruvida en åtgärd har vidtagits för att åstadkomma efterlevnad eller om huruvida åtgärden är förenlig med de bestämmelser som avses i artikel 29.2 (nedan kallat *oenighet om efterlevnad*), eller om likvärdigheten mellan omfattningen av det tillfälliga upphävandet och de upphävda eller minskade förmåner som orsakats av den bristande efterlevnaden (nedan kallat *oenighet om likvärdighet*), ska detta hänskjutas till skiljenämnden.

6. En part får sammankalla skiljenämnden på nytt genom att lämna in en skriftlig begäran till skiljenämnden, den andra parten och Gemensamma Ceta-kommittén. Vid oenighet om efterlevnad ska skiljenämnden sammankallas på nytt av den begärande parten. Vid oenighet om likvärdighet ska skiljenämnden sammankallas på nytt av den mottagande parten. Vid oenighet om både efterlevnad och likvärdighet ska skiljenämnden avgöra frågan om oenighet om efterlevnad innan den avgör frågan om oenighet om likvärdighet.

7. Skiljenämnden ska underrätta parterna och Gemensamma Ceta-kommittén om sitt avgörande

- a) inom 90 dagar från begäran om att sammankalla skiljenämnden på nytt, i fall av oenighet om efterlevnad,
- b) inom 30 dagar från begäran om att sammankalla skiljenämnden på nytt, i fall av oenighet om likvärdighet,
- c) inom 120 dagar från den första begäran om att sammankalla skiljenämnden på nytt, i fall av oenighet om både efterlevnad och likvärdighet.

8. Den begärande parten ska inte tillfälligt upphäva skyldigheter förrän skiljenämnden som sammankallats på nytt enligt punkterna 6 och 7 har meddelat sitt avgörande. Det tillfälliga upphävandet ska vara förenligt med skiljenämndens avgörande.

9. Det tillfälliga upphävandet av skyldigheter ska vara tidsbegränsat och ska tillämpas endast till dess att den åtgärd som konstaterats strida mot de bestämmelser som avses i artikel 29.2 har dragits tillbaka eller ändrats på ett sådant sätt att den överensstämmer med dessa bestämmelser, i enlighet med artikel 29.15, eller till dess att parterna har löst tvisten.

10. När som helst får den begärande parten begära att den mottagande parten lämnar ett erbjudande om provisorisk kompensation och den mottagande parten ska lägga fram ett sådant erbjudande.

Artikel 29.15

Översyn av åtgärder som vidtagits för att åstadkomma efterlevnad efter det tillfälliga upphävandet av skyldigheter

1. När den mottagande parten, efter den begärande partens tillfälliga upphävande av skyldigheter, vidtar åtgärder för att efterleva nämndens slutrapport, ska den mottagande parten underrätta den andra parten och Gemensamma Ceta-kommittén och begära att det tillfälliga upphävande av skyldigheter som tillämpas av den begärande parten upphör.

2. Om parterna inte når en överenskommelse om den anmälda åtgärdens förenlighet med de bestämmelser som avses i artikel 29.2 inom 60 dagar från mottagandet av anmälan, ska den begärande parten lämna in en skriftlig begäran om att skiljenämnden ska avgöra frågan. En sådan begäran ska samtidigt anmälas till den andra parten och till Gemensamma Ceta-kommittén. Nämndens slutrapport ska anmälas till parterna och Gemensamma Ceta-kommittén inom 90 dagar från den dag då begäran lämnas in. Om skiljenämnden fastställer att en åtgärd som vidtagits för att åstadkomma efterlevnad överensstämmer med de bestämmelser som avses i artikel 29.2, ska det tillfälliga upphävandet av skyldigheter avslutas.

Avsnitt D

Allmänna bestämmelser

Artikel 29.16

Arbetsordning

Twistlösningsförfarandet enligt detta kapitel ska styras av arbetsordningen för skiljeförfaranden i bilaga 29-A, om inte parterna kommer överens om något annat.

Artikel 29.17

Allmän tolkningsregel

Skiljenämnden ska tolka bestämmelserna i detta avtal i enlighet med sedvanerättsliga regler för tolkning av internationell rätt, inbegripet regler i *Wienkonventionen om traktaträtten*. Skiljenämnden ska också ta hänsyn till relevanta tolkningar som fastställts i rapporter från paneler och överprövningsorganet vilka antagits av WTO:s twistlösningsorgan.

Artikel 29.18

Skiljenämndens avgöranden

Skiljenämndens avgöranden kan inte utvidgas eller begränsa de rättigheter och skyldigheter som följer av detta avtal.

Artikel 29.19

Ömsesidigt godtagbara lösningar

Parterna får när som helst komma överens om en ömsesidigt godtagbar lösning på tvister som omfattas av detta kapitel. De ska anmäla sådana lösningar till Gemensamma Ceta-kommittén och skiljenämnden. När en ömsesidigt godtagbar lösning har anmälts ska skiljenämnden avsluta sitt arbete och förfarandet ska avslutas.

KAPITEL TRETTIO

Slutbestämmelser

Artikel 30.1

Integrerade delar av detta avtal

Protokollen, bilagorna, förklaringarna, de gemensamma förklaringarna, överenskommelserna och fotnoterna till detta avtal utgör en integrerad del av detta.

Artikel 30.2

Ändringar

1. Parterna får skriftligen komma överens om att göra ändringar i detta avtal. En ändring ska träda i kraft efter att parterna utbytt skriftliga anmälningar som intygar att de har uppfyllt och slutfört alla sina respektive tillämpliga interna bestämmelser och förfaranden som krävs för att ändringen ska träda i kraft, eller den dag som parterna kommer överens om.

2. Utan hinder av punkt 1 får Gemensamma Ceta-kommittén besluta om att ändra protokollen och bilagorna till detta avtal. Parterna får godkänna Gemensamma Ceta-kommitténs beslut i enlighet med sina respektive inhemska krav och förfaranden som är nödvändiga för ändringens ikraftträdande. Beslutet ska träda i kraft den dag som parterna enats om. Detta förfarande ska inte tillämpas på ändringar av bilagorna I, II och III och på ändringar av bilagorna till kapitlen åtta (Investeringar), nio (Gränsöverskridande handel med tjänster), tio (Fysiska personers inresa och tillfälliga vistelse för affärsändamål) och tretton (Finansiella tjänster), med undantag för bilaga 10-A (Förteckning över kontaktpunkter i Europeiska unionens medlemsstater).

Artikel 30.3

Utnyttjande av förmånsbehandling

Under en period på tio år efter detta avtals ikraftträdande ska parterna utbyta kvartalsuppgifter på tullpositions nivå för HS-kapitlen 1–97 om import av varor från den andra parten som är föremål för tullsats i enlighet med behandling som mest gynnad nation samt tullförmåner enligt detta avtal. Om inte parterna beslutar något annat ska denna period förlängas med fem år och får därefter förlängas av parterna.

Artikel 30.4

Bytesbalans

Parterna ska, i fritt konvertibel valuta och i enlighet med artikel VIII i *stadgan för Internationella valutafonden* utfärdad i Bretton Woods den 22 juli 1944, tillåta alla betalningar och överföringar som avser bytesbalanstransaktioner mellan parterna.

Artikel 30.5

Kapitalrörelser

Parterna ska samråda med varandra i syfte att underlätta kapitalrörelser mellan sig genom att fortsätta att genomföra sin politik i fråga om liberalisering av kapitalbalansen och den finansiella balansen, och genom att stödja en stabil och säker ram för långsiktiga investeringar.

Artikel 30.6

Rättigheter för enskilda

1. Inget i detta avtal ska tolkas som att det ger rättigheter eller medför skyldigheter för personer utöver de rättigheter och skyldigheter som skapas mellan parterna i enlighet med internationell rätt, eller som att avtalet får återopas direkt i parternas inhemska rättsordningar.

2. En part får inte inom ramen för sin inhemska lagstiftning föreskriva en rätt att väcka talan mot den andra parten på grundval av att en åtgärd från den andra parten är oförenlig med detta avtal.

Artikel 30.7

Ikraftträdande och provisorisk tillämpning

1. Parterna ska godkänna detta avtal i enlighet med sina respektive interna krav och förfaranden.
2. Detta avtal ska träda i kraft den första dagen i den andra månaden efter den dag då parterna utbyter skriftliga anmälningar som intygar att de har uppfyllt sina respektive inre krav och slutfört sina inre förfaranden, eller den dag som parterna enats om.
3. a) Parterna får tillämpa detta avtal provisoriskt från och med den första dagen i den månad som följer på den dag då parterna till varandra har anmält att deras respektive interna krav och förfaranden som är nödvändiga för provisorisk tillämpning av detta avtal har uppfyllts respektive slutförts, eller från och med den dag som parterna enats om.

- b) Om en part avser att inte provisoriskt tillämpa en bestämmelse i detta avtal, ska den först till den andra parten anmäla de bestämmelser den inte kommer att tillämpa provisoriskt och erbjuda sig att omedelbart inleda samråd. Inom 30 dagar från anmälan får den andra parten antingen invända, i vilket fall detta avtal inte ska tillämpas provisoriskt, eller lämna in sin egen anmälan om de eventuella motsvarande bestämmelser i detta avtal som den inte avser att tillämpa provisoriskt. Om den andra parten gör en invändning inom 30 dagar från den andra anmälan, ska detta avtal inte tillämpas provisoriskt.

De bestämmelser som inte är föremål för en anmälan av en part ska tillämpas provisoriskt av den parten från och med den första dagen i den månad som följer på den senare anmälan, eller någon annan dag som parterna kommer överens om, förutsatt att parterna har utbytt anmälningar enligt led a.

- c) En part får säga upp den provisoriska tillämpningen av detta avtal genom skriftlig anmälan till den andra parten. Denna uppsägning träder i kraft den första dagen i den andra månaden efter denna anmälan.
- d) Om detta avtal, eller vissa bestämmelser i detta avtal, tillämpas provisoriskt ska parterna tolka frasen "dessa avtals ikraftträdande" som den dag då avtalet börjar tillämpas provisoriskt. Gemensamma Ceta-kommittén och andra organ som inrättas enligt detta avtal får utöva sina funktioner under den provisoriska tillämpningen av detta avtal. Alla beslut som fattas vid utövandet av dessa funktioner kommer att upphöra att gälla om den provisoriska tillämpningen av detta avtal sägs upp enligt led c.
4. Kanada ska lämna in anmälningar enligt denna artikel till generalsekretariatet vid Europeiska unionens råd eller dess efterträdare. Europeiska unionen ska lämna in anmälningar enligt denna artikel till Kanadas ministerium för utrikes frågor, handel och utveckling (*Department of Foreign Affairs, Trade and Development*) eller dess efterträdare.

Artikel 30.8

Uppsägning, tillfälligt upphävande eller införlivande av andra befintliga avtal

1. De avtal som förtecknas i bilaga 30-A ska upphöra att gälla och ska ersättas av detta avtal. Uppsägning av de avtal som förtecknas i bilaga 30-A ska gälla från och med den dag då detta avtal träder i kraft.
2. Utan hinder av punkt 1 får en fordran lämnas in enligt ett avtal som förtecknas i bilaga 30-A, i enlighet med de regler och förfaranden som fastställs i avtalet om
- a) den behandling som är föremål för fordran beviljades när avtalet inte var uppsagt, och
- b) högst tre år har förflutit sedan dagen för uppsägningen av avtalet.
3. *Avtalet mellan Kanada och Europeiska ekonomiska gemenskapen om handel med alkoholhaltiga drycker*, utfärdat i Bryssel den 28 februari 1989, i dess ändrade lydelse (nedan kallat *1989 års avtal om alkoholhaltiga drycker*) och *avtalet mellan Europeiska gemenskapen och Kanada om handel med vin och spritdrycker*, utfärdat i Niagara-on-the-Lake den 16 september 2003 (nedan kallat *2003 års avtal om vin och spritdrycker*) är införlivade i och utgör en del av detta avtal, i dess lydelse enligt bilaga 30-B.
4. Bestämmelserna i 1989 års avtal om alkoholhaltiga drycker eller 2003 års avtal om vin och spritdrycker, ändrade och införlivade i detta avtal, har företräde i den utsträckning som det råder en bristande överensstämmelse mellan bestämmelserna i dessa avtal och någon annan bestämmelse i detta avtal.
5. Avtalet om ömsesidigt erkännande mellan Europeiska gemenskapen och Kanada (nedan kallat *avtalet om ömsesidigt erkännande*), utfärdat i London den 14 maj 1998, ska sägas upp med verkan från och med den dag då detta avtal träder i kraft. Om kapitel fyra (Tekniska handelshinder) tillämpas provisoriskt i enlighet med artikel 30.7.3 a ska avtalet om ömsesidigt erkännande, samt de rättigheter och skyldigheter som härrör från detta, tillfälligt upphävas från och med dagen för den provisoriska tillämpningen. Om den provisoriska tillämpningen sägs upp ska det tillfälliga upphävandet av avtalet om ömsesidigt erkännande upphöra.

6. Parterna erkänner de framsteg som har uppnåtts inom ramen för avtalet mellan Europeiska gemenskapen och Kanadas regering om sanitära åtgärder för att skydda människors och djurs hälsa vad avser handeln med levande djur och animaliska produkter, utfärdat i Ottawa den 17 december 1998 (nedan kallat avtalet om veterinärfrågor) och bekräftar sin avsikt att fortsätta detta arbete inom ramen för detta avtal. Avtalet om veterinärfrågor ska sägas upp med verkan från och med den dag då detta avtal träder i kraft. Om kapitel fem (Sanitära och fyto-sanitära åtgärder) tillämpas provisoriskt i enlighet med artikel 30.7.3 a ska avtalet om veterinärfrågor, samt de rättigheter och skyldigheter som härrör från detta, tillfälligt upphävas från och med dagen för den provisoriska tillämpningen. Om den provisoriska tillämpningen sägs upp ska det tillfälliga upphävandet av avtalet om veterinära frågor upphöra.

7. Definitionen av "detta avtals ikraftträdande" i artikel 30.7.3 d ska inte tillämpas på denna artikel.

Artikel 30.9

Uppsägning

1. En part får säga upp detta avtal genom ett skriftligt meddelande om uppsägning till Europeiska unionens råds generalsekretariat och Kanadas ministerium för utrikes frågor, handel och utveckling (*Department of Foreign Affairs, Trade and Development*), eller deras respektive efterföljare. Detta avtal ska sägas upp 180 dagar efter dagen för detta meddelande. Den part som lämnar in ett meddelande om uppsägning ska också förse Gemensamma Ceta-kommittén med en kopia av meddelandet.

2. Utan hinder av punkt 1 ska, om detta avtal sägs upp, bestämmelserna i kapitel åtta (Investeringar) fortsätta att gälla under en period av 20 år efter dagen för avtalets uppsägning med avseende på investeringar som gjorts före denna dag.

Artikel 30.10

Anslutning av nya medlemsstater till Europeiska unionen

1. Europeiska unionen ska underrätta Kanada om varje ansökan från ett land om att ansluta sig till Europeiska unionen.

2. Under förhandlingarna mellan Europeiska unionen och det land som söker anslutning ska Europeiska unionen

a) på begäran av Kanada och i möjligaste mån, tillhandahålla information om varje fråga som omfattas av detta avtal, och

b) ta hänsyn till eventuella farhågor som Kanada uttrycker.

3. Europeiska unionen ska underrätta Kanada om ikraftträdandet av varje anslutning till Europeiska unionen.

4. I tillräckligt god tid före dagen för ett lands anslutning till Europeiska unionen ska Gemensamma Ceta-kommittén granska eventuella effekter av anslutningen för detta avtal och fatta beslut om eventuella nödvändiga anpassnings- eller övergångsåtgärder.

5. En ny medlemsstat i Europeiska unionen ska, genom en bestämmelse i anslutningsakten, bli avtalslutande part i detta avtal från och med dagen för anslutningen till Europeiska unionen. Om akten om anslutning till Europeiska unionen inte föreskriver automatisk anslutning av EU-medlemsstaten till detta avtal, ska den berörda EU-medlemsstaten tillträda avtalet genom att deponera en akt om anslutning till avtalet hos generalsekretariatet för Europeiska unionens råd och Kanadas ministerium för utrikes frågor, handel och utveckling (*Department of Foreign Affairs, Trade and Development*) eller deras respektive efterträdare.

Artikel 30.11

Autentiska texter

Detta avtal är upprättat i två exemplar på bulgariska, danska, engelska, estniska, finska, franska, grekiska, italienska, kroatiska, lettiska, litauiska, maltesiska, nederländska, polska, portugisiska, rumänska, slovakiska, slovenska, spanska, svenska, tjeckiska, tyska och ungerska språken, vilka alla versioner är lika giltiga.

Съставено в Брюксел на тридесети октомври през две хиляди и шестнаесета година.
Hecho en Bruselas, el treinta de octubre de dos mil dieciséis.
V Bruselnu dne třicátého října dva tisíce šestnáct.
Udfærdiget i Bruxelles den tredivte oktober to tusind og seksten.
Geschehen zu Brüssel am dreißigsten Oktober zweitausendsechzehn.
Kahe tuhande kuueistkümmenda aasta oktoobrikuu kolmekümmendal päeval Brüsselis.
Έγινε στις Βρυξέλλες, στις τριάντα Οκτωβρίου δύο χιλιάδες δεκαέξι.
Done at Brussels on the thirtieth day of October in the year two thousand and sixteen.
Fait à Bruxelles, le trente octobre deux mille seize.
Sastavljeno u Bruxellesu tridesetog listopada godine dvije tisuće šesnaeste.
Fatto a Bruxelles, addì trenta ottobre duemilasedici.
Briselē, divi tūkstoši sešpadsmitā gada trīsdesmitajā oktobrī.
Priimta du tūkstančiai šešioliktų metų spalio trisdešimtą dieną Briuselyje.
Kelt Brüsselben, a kétezer-tizenhatodik év október havának harmcadik napján.
Magħmul fi Brussell, fit-tletin jum ta' Ottubru fis-sena elfejn u sittax.
Gedaan te Brussel, dertig oktober tweeduizend zestien.
Sporządzono w Brukseli dnia trzydziestego października roku dwa tysiące szesnastego.
Feito em Bruxelas, em trinta de outubro de dois mil e dezasseis.
Íntocmit la Bruxelles la treizeci octombrie două mii șaisprezece.
V Bruseli tridsiateho oktobra dvetisícšestnást.
V Bruslju, dne tridesetega oktobra leta dva tisoč šestnajst.
Tehty Brysselissä kolmantenakymmenentenä päivänä lokakuuta vuonna kaksituhattakuusitoista.
Som skedde i Bryssel den trettionde oktober år tjugohundrasexton.

Voor het Koninkrijk België
Pour le Royaume de Belgique
Für das Königreich Belgien

Deze handtekening verbindt eveneens de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Cette signature engage également la Communauté française, la Communauté flamande, la Communauté germanophone, la Région wallonne, la Région flamande et la Région de Bruxelles-Capitale.

Diese Unterschrift bindet zugleich die Deutschsprachige Gemeinschaft, die Flämische Gemeinschaft, die Französische Gemeinschaft, die Wallonische Region, die Flämische Region und die Region Brüssel-Hauptstadt.

За Република България

Za Českou republiku

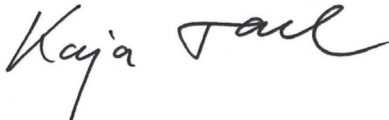
For Kongeriget Danmark

Für die Bundesrepublik Deutschland

Eesti Vabariigi nimel

Thar cheann Na hÉireann

For Ireland

Για την Ελληνική Δημοκρατία

Por el Reino de España

Pour la République française

Za Republiku Hrvatsku

Per la Repubblica italiana

Για την Κυπριακή Δημοκρατία

Latvijas Republikas vārdā –

Lietuvos Respublikos vardu

Pour la Grand-Duché de Luxembourg

Magyarország részéről

Ghar-Repubblika ta' Malta

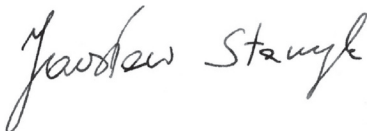
Voor het Koninkrijk der Nederlanden

Für die Republik Österreich

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

Pela República Portuguesa

Pentru România

Za Republiko Slovenijo

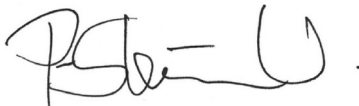

Za Slovenskú republiku

Suomen tasavallan puolesta

För Republiken Finland

För Konungariket Sverige

For the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

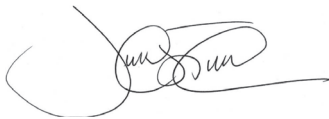

За Европейския съюз
Por la Unión Europea
Za Evropskou unii
For Den Europæiske Union
Für die Europäische Union
Euroopa Liidu nimel
Για την Ευρωπαϊκή Ένωση
For the European Union
Pour l'Union européenne
Za Európsku uniju
Per l'Unione europea
Eiropas Savienības vārdā –
Europos Sąjungos vardu
Az Európai Unió részéről
Ghall-Unjoni Ewropea
Voor de Europese Unie
W imieniu Unii Europejskiej
Pela União Europeia
Pentru Uniunea Europeană
Za Európsku úniu
Za Evropsko unijo
Euroopan unionin puolesta
För Europeiska unionen

For Canada
Pour le Canada

BILAGA 2-A

AVVECKLING AV TULLAR

1. Vid tillämpningen av denna bilaga, inklusive varje parts lista i denna bilaga, avses med År 1 den tidsperiod som börjar dagen för detta avtals ikraftträdande och slutar den 31 december samma kalenderår som detta avtal träder i kraft. År 2 börjar den 1 januari som följer efter dagen för detta avtals ikraftträdande, och varje efterföljande tullnedsättning får verkan den 1 januari varje efterföljande år.
2. Om inte annat anges i denna bilaga ska parterna avveckla alla tullar på ursprungsvaror enligt kapitlen 1–97 i Harmoniserade systemet för vilka en mest-gynnad-nations-tullsats (nedan kallad MGN-tullsats) föreskrivs och vilka importerar från den andra parten dagen för detta avtals ikraftträdande.
3. För de ursprungsvaror från den andra parten som anges i varje parts lista i denna bilaga ska följande avvecklingskategorier tillämpas på varje parts avveckling av tullar i enlighet med artikel 2.4:
 - a) Tullarna på ursprungsvaror enligt tulltaxenumren i avvecklingskategori A i en parts lista ska avvecklas dagen för detta avtals ikraftträdande.
 - b) Tullarna på ursprungsvaror enligt tulltaxenumren i avvecklingskategori B i en parts lista ska avvecklas i fyra lika stora etapper med början dagen för detta avtals ikraftträdande, och dessa varor ska vara tullfria från och med den 1 januari år 4.
 - c) Tullarna på ursprungsvaror enligt tulltaxenumren i avvecklingskategori C i en parts lista ska avvecklas i sex lika stora etapper med början dagen för detta avtals ikraftträdande, och dessa varor ska vara tullfria från och med den 1 januari år 6.
 - d) Tullarna på ursprungsvaror enligt tulltaxenumren i avvecklingskategori D i en parts lista ska avvecklas i åtta lika stora etapper med början dagen för detta avtals ikraftträdande, och dessa varor ska vara tullfria från och med den 1 januari år 8.

För tydlighetens skull påpekas att när Europeiska unionen tillämpar en tullsats för nummer 1001 11 00 och 1001 19 00, för vanligt vete av hög kvalitet enligt nummer ex 1001 99 00, 1002 10 00 och 1002 90 00 på en sådan nivå och på ett sådant sätt att import-priset efter tull för specifika spannmål inte överskrider det effektiva interventionspriset eller, ifall det nuvarande systemet ändras, det effektiva stödpriset, ökat med 55 % såsom fastställs i kommissionens förordning (EU) nr 642/2010 av den 20 juli 2010 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EG) nr 1234/2007 vad avser importtullarna inom spannmålssektorn (*), ska Europeiska unionen tillämpa tullavvecklingskategorin på varje beräknad tullsats som skulle tillämpas enligt den ovannämnda förordningen, enligt följande:

År	Tillämpad tullsats
1	87,5 % av tullen beräknad enligt kommissionens förordning (EU) nr 642/2010
2	75 % av tullen beräknad enligt kommissionens förordning (EU) nr 642/2010
3	62,5 % av tullen beräknad enligt kommissionens förordning (EU) nr 642/2010
4	50 % av tullen beräknad enligt kommissionens förordning (EU) nr 642/2010
5	37,5 % av tullen beräknad enligt kommissionens förordning (EU) nr 642/2010
6	25 % av tullen beräknad enligt kommissionens förordning (EU) nr 642/2010
7	12,5 % av tullen beräknad enligt kommissionens förordning (EU) nr 642/2010
8 och varje efterföljande år	0 % av tullen beräknad enligt kommissionens förordning (EU) nr 642/2010 (tullfrihet)

(*) EUT L 187, 21.7.2010, s. 5.

- e) Tullarna på ursprungsvaror enligt tulltaxenumren i avvecklingskategori S i en parts lista ska avvecklas i tre lika stora etapper med början den femte årsdagen för detta avtals ikraftträdande, och dessa varor ska vara tullfria från och med den 1 januari år 8.
- f) Den värderelaterade delen av tullarna på ursprungsvaror enligt tulltaxenumren i avvecklingskategori "AV0+EP" i en parts lista ska avvecklas dagen för detta avtals ikraftträdande. Tullavvecklingen ska endast gälla värdetullen. Den specifika tull som är resultatet av systemet med införselpriser som tillämpas på dessa ursprungsvaror ska behållas.
- g) Tullarna på ursprungsvaror enligt tulltaxenumren i avvecklingskategori E i en parts lista är undantagna från tullavvecklingen.
4. Bastullsatsen för fastställande av den tullsats som ska tillämpas i varje avvecklingsetapp för ett nummer ska vara den MGN-tullsats som tillämpades den 9 juni 2009.
5. Vid avvecklingen av tullarna i enlighet med artikel 2.4 ska tullsatserna i varje avvecklingsetapp avrundas nedåt åtminstone till närmaste tiondels procentenhet eller, om tullsatsen uttrycks i monetära enheter, åtminstone till närmaste tusendel av partens officiella monetära enhet.

Tullkvoter

6. För förvaltningen under år 1 av varje tullkvot som inrättas enligt detta avtal ska parterna beräkna tullkvotens volym genom att på proportionell basis dra av den volym som motsvarar perioden mellan den 1 januari och dagen för detta avtals ikraftträdande. Denna beräknade kvantitet inom kvoten ska göras tillgänglig dagen för detta avtals ikraftträdande.

Övergångstullkvot för bearbetade räkor

7. a) Ursprungsvaror enligt tulltaxenummer med anmärkningen "TQShrimps" i Europeiska unionens lista i denna bilaga och som anges i led d ska vara tullfria i följande sammanlagda kvantiteter under de år som anges nedan:

År	Sammanlagd årlig kvantitet (i ton ⁽¹⁾)
1–7	23 000

(¹) Utryckt i nettovikt.

b) Europeiska unionen

- i) ska förvalta denna tullkvot enligt "först till kvarn"-principen,
- ii) ska förvalta denna tullkvot på kalenderårs-basis och göra hela kvantiteten inom kvoten tillgänglig den 1 januari varje år, och
- (iii) får inte införa någon begränsning av den importerade varans slutanvändning som ett villkor för tillämpningen eller användningen av denna tullkvot.
- c) Beredda eller konserverade räkor som exporteras från Kanada enligt avsnitt B i tillägg 1 (Ursprungskvoter) till bilaga 5 (Produktspecifika ursprungsregler) i protokollet om ursprungsregler och ursprungsförfaranden får inte importeras till Europeiska unionen inom ramen för denna tullkvot.
- d) Leden a och b är tillämpliga på bearbetade räkor enligt följande tullpositioner: 1605 29 00, 1605 21 90, ex 0306 16 10, ex 0306 17 10, ex 0306 26 10 och ex 0306 27 10, utom i förpackningar med en nettovikt av högst 2 kg.

Övergångstullkvot för fryst torsk

8. a) Ursprungsvaror enligt tulltaxenummer med anmärkningen "TQCod" i Europeiska unionens lista i denna bilaga och som anges i led c ska vara tullfria i följande sammanlagda kvantiteter under de år som anges nedan:

År	Sammanlagd årlig kvantitet (i ton ⁽¹⁾)
1-7	1 000

(¹) Uttryckt i nettovikt.

b) Europeiska unionen

- ska förvalta denna tullkvot enligt "först till kvarn"-principen,
 - ska förvalta denna tullkvot på kalenderårsbasis och göra hela kvantiteten inom kvoten tillgänglig den 1 januari varje år, och
 - får inte införa någon specifik begränsning av den importerade varans slutanvändning som ett villkor för tillämpningen eller användningen av denna tullkvot.
- c) Denna punkt ska tillämpas på fryst torsk enligt tullpositionerna 0304 71 90 och 0304 79 10.

Övergångstullkvot för vanligt vete av låg kvalitet och medelkvalitet

9. a) Ursprungsvaror enligt tulltaxenummer med anmärkningen "TQCW" i Europeiska unionens lista i denna bilaga och som anges i led d ska vara tullfria i följande sammanlagda kvantiteter under de år som anges nedan:

År	Sammanlagd årlig kvantitet (i ton)
1-7	100 000

- b) Europeiska unionen ska förvalta denna tullkvot i enlighet med villkoren i kommissionens förordning (EG) nr 1067/2008 av den 30 oktober 2008.
- c) De ovannämnda sammanlagda årliga kvantiteterna ska, med början från år 1, inbegripa de 38 853 ton som tilldelas Kanada enligt kommissionens förordning (EG) nr 1067/2008.
- d) Denna punkt ska tillämpas på vanligt vete av annan kvalitet än hög enligt tullpositionerna ex 1001 99 00.

Tullkvot för sockermajs

10. a) Ursprungsvaror enligt tulltaxenummer med anmärkningen "TQSC" i Europeiska unionens lista i denna bilaga och som anges i led c ska vara tullfria i följande sammanlagda kvantiteter under de år som anges nedan:

År	Sammanlagd årlig kvantitet (i ton ⁽¹⁾)
1	1 333
2	2 667
3	4 000
4	5 333

14.1.2017

SV

Europeiska unionens officiella tidning

L 11/205

År	Sammanlagd årlig kvantitet (i ton ⁽¹⁾)
5	6 667
6 och varje efterföljande år	8 000

(¹) Uttryckt i nettovikt.

b) Europeiska unionen

- i) ska förvalta denna tullkvot enligt "först till kvarn"-principen, och
 - ii) ska förvalta denna tullkvot på kalenderårs-basis och göra hela kvantiteten inom kvoten tillgänglig den 1 januari varje år.
- c) Denna punkt ska tillämpas på följande tullpositioner: 0710 40 00 (endast under tidsperioden fram till avvecklandet av tullarna på sådana varor enligt den avvecklingskategori som är tillämplig på detta nummer i Europeiska unionens lista i denna bilaga) och 2005 80 00.

Tullkvot för kött från bisonoxe

11. a) Ursprungsvaror enligt tulltaxenummer med anmärkningen "TQB3" i Europeiska unionens lista i denna bilaga och som anges i led d ska vara tullfria i följande sammanlagda kvantiteter under de år som anges nedan:

År	Sammanlagd årlig kvantitet (i ton – slaktkroppsviktsekvivalenter)
1 och varje efterföljande år	3 000

- b) Vid beräkningen av de importerade kvantiteterna ska de omvandlingsfaktorer som anges i punkt 21 användas för att omvandla produktvikt till slaktkroppsviktsekvivalenter.

c) Europeiska unionen

- i) ska förvalta denna tullkvot enligt "först till kvarn"-principen, och
 - ii) ska förvalta denna tullkvot på kalenderårsbasis och göra hela kvantiteten inom kvoten tillgänglig den 1 januari varje år.
- d) Denna punkt ska tillämpas på kött från bisonoxe enligt följande tullpositioner:

ex 0201 10 00, ex 0201 20 20, ex 0201 20 30, ex 0201 20 50, ex 0201 20 90, ex 0201 30 00,
ex 0202 10 00, ex 0202 20 10, ex 0202 20 30, ex 0202 20 50, ex 0202 20 90, ex 0202 30 10,
ex 0202 30 50, ex 0202 30 90, ex 0206 10 95, ex 0206 29 91, ex 0210 20 10, ex 0210 20 90,
ex 0210 99 51 och ex 0210 99 59.

Tullkvot för färskt eller kylt nöt- och kalvkött

12. a) Ursprungsvaror enligt tulltaxenummer med anmärkningen "TQB1" i Europeiska unionens lista i denna bilaga och som anges i led f ska vara tullfria i följande sammanlagda kvantiteter under de år som anges nedan:

År	Sammanlagd årlig kvantitet (i ton – slaktkroppsviktsekvivalenter)
1	5 140
2	10 280

År	Sammanlagd årlig kvantitet (i ton – slaktkroppsviktsekvivalenter)
3	15 420
4	20 560
5	25 700
6 och varje efterföljande år	30 840

- b) De sammanlagda årliga tullfria kvantiteterna i tabellen ovan ska, med början från år 1, ökas med 3 200 ton produktvikt (4 160 ton slaktkroppsviktsekvivalenter) till följd av tillämpningen av rådets förordning (EG) nr 617/2009 av den 13 juli 2009 om öppnande av en autonom tullkvot för import av nötkött av hög kvalitet.
- c) Vid beräkningen av de importerade kvantiteterna ska de omvandlingsfaktorer som anges i punkt 21 användas för att omvandla produktvikt till slaktkroppsviktsekvivalenter.
- d) Europeiska unionen ska förvalta denna tullkvot, inklusive de ytterligare kvantiteter som avses i led b, antingen genom ett importlicenssystem såsom anges i förklaringen om tullkvotsförvaltning eller enligt vad som annars överenskommits mellan parterna.
- e) Trots vad som sägs i led d ska punkterna 19 och 20 tillämpas på denna punkt.
- c) Denna punkt ska tillämpas på nötkött och kalvkött enligt följande tullpositioner:
ex 0201 10 00, ex 0201 20 20, ex 0201 20 30, ex 0201 20 50, ex 0201 20 90, ex 0201 30 00 och ex 0206 10 95.

Tullkvot för fryst eller annat nötkött och kalvkött

13. a) Ursprungsvaror enligt tulltaxenummer med anmärkningen "TQB2" i Europeiska unionens lista i denna bilaga och som anges i led g ska vara tullfria i följande sammanlagda kvantiteter under de år som anges nedan:

År	Sammanlagd årlig kvantitet (i ton – slaktkroppsviktsekvivalenter)
1	2 500
2	5 000
3	7 500
4	10 000
5	12 500
6 och varje efterföljande år	15 000

- b) Vid beräkningen av de importerade kvantiteterna ska de omvandlingsfaktorer som anges i punkt 21 användas för att omvandla produktvikt till slaktkroppsviktsekvivalenter.
- b) Europeiska unionen ska förvalta denna tullkvot antingen genom ett importlicenssystem såsom anges i förklaringen om tullkvotsförvaltning eller enligt vad som annars överenskommits mellan parterna.

d) Trots vad som sägs i led c ska punkterna 19 och 20 tillämpas på denna punkt.

e) Denna punkt ska tillämpas på nöt- och kalvkött enligt följande tullpositioner:

ex 0202 10 00, ex 0202 20 10, ex 0202 20 30, ex 0202 20 50, ex 0202 20 90, ex 0202 30 10, ex 0202 30 50, ex 0202 30 90, ex 0206 29 91, ex 0210 20 10, ex 0210 20 90, ex 0210 99 51 och ex 0210 99 59.

Tullkvot för färskt, kylt eller fryst kött av hög kvalitet av nötkreatur eller andra oxdjur

14. Ursprungsvaror som exporteras från Kanada och importeras till Europeiska unionen inom ramen för Europeiska unionens befintliga WTO-tullkvot, på 11 500 ton uttryckt i produktvikt, för färskt, kylt eller fryst kött av hög kvalitet av nötkreatur eller andra oxdjur enligt KN-nummer ex 0201 och ex 0202 och för produkter enligt KN-nummer ex 0206 10 95 och ex 0206 29 91, såsom anges i kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 593/2013 av den 21 juni 2013, ska vara tullfria dagen för detta avtals ikraftträdande.

Tullkvot för fläskkött

15. a) Ursprungsvaror enligt tulltaxenummer med anmärkningen "TQP" i Europeiska unionens lista i denna bilaga och som anges i led f ska vara tullfria i följande sammanlagda kvantiteter under de år som anges nedan:

År	Sammanlagd årlig kvantitet (i ton – slaktkroppsviktsekvivalenter)
1	12 500
2	25 000
3	37 500
4	50 000
5	62 500
6 och varje efterföljande år	75 000

b) De sammanlagda årliga tullfria kvantiteterna i tabellen ovan ska, med början från år 1, ökas med 4 624 ton produktvikt (5 549 ton slaktkroppsviktsekvivalenter) i överensstämmelse med den fastställda volymen i Europeiska unionens WTO-tullkvot för Kanada för fläskkött.

c) Vid beräkningen av de importerade kvantiteterna ska de omvandlingsfaktorer som anges i punkt 21 användas för att omvandla produktvikt till slaktkroppsviktsekvivalenter.

d) Europeiska unionen ska förvalta denna tullkvot, inklusive de ytterligare kvantiteter från Europeiska unionens WTO-tullkvot för Kanada för fläskkött som avses i led b, antingen genom ett importlicenssystem såsom anges i förklaringen om tullkvotsförvaltning eller enligt vad som annars överenskommit mellan parterna.

e) Trots vad som sägs i led d ska punkterna 19 och 20 tillämpas på denna punkt.

f) Denna punkt ska tillämpas på följande tullpositioner:

0203 12 11, 0203 12 19, 0203 19 11, 0203 19 13, 0203 19 15, 0203 19 55, 0203 19 59, 0203 22 11, 0203 22 19, 0203 29 11, 0203 29 13, 0203 29 15, 0203 29 55, 0203 29 15, 0203 29 15, 0203 29 55, 0203 29 59, 0210 11 11, 0210 11 19, 0210 11 31 och 0210 11 39.

Tullkvot för ost

16. a) Ursprungsvaror enligt tulltaxenummer med anmärkningen "TRQ Cheese" i Kanadas lista i denna bilaga och som anges i led d ska vara tullfria i följande sammanlagda kvantiteter under de år som anges nedan:

År	Sammanlagd årlig kvantitet (i ton ⁽¹⁾)
1	2 667
2	5 333
3	8 000
4	10 667
5	13 333
6 och varje efterföljande år	16 000

⁽¹⁾ Uttryckt i nettovikt.

- b) Kanada ska förvalta denna tullkvot antingen genom ett importlicenssystem såsom anges i förklaringen om tullkvotsförvaltning eller enligt vad som annars överenskommit mellan parterna.
- c) Trots vad som sägs i led b ska punkterna 19 och 20 tillämpas på denna punkt.
- d) Denna punkt ska tillämpas på följande tullpositioner:

0406 10 10, 0406 20 11, 0406 20 91, 0406 30 10, 0406 40 10, 0406 90 11, 0406 90 21, 0406 90 31, 0406 90 41, 0406 90 51, 0406 90 61, 0406 90 71, 0406 90 81, 0406 90 91, 0406 90 93, 0406 90 95 och 0406 90 98.

Tullkvot för industriell ost ("industrial cheese")

17. a) Ursprungsvaror enligt tulltaxenummer med anmärkningen "TRQ Industrial Cheese" i Kanadas lista i denna bilaga och som anges i led d ska vara tullfria i följande sammanlagda kvantiteter under de år som anges nedan:

År	Sammanlagd årlig kvantitet (i ton ⁽¹⁾)
1	283
2	567
3	850
4	1 133
5	1 417
6 och varje efterföljande år	1 700

⁽¹⁾ Uttryckt i nettovikt.

- b) Kanada ska förvalta denna tullkvot antingen genom ett importlicenssystem såsom anges i förklaringen om tullkvotsförvaltning eller enligt vad som annars överenskommits mellan parterna.
- c) Trots vad som sägs i led b ska punkterna 19 och 20 tillämpas på denna punkt.
- d) Denna punkt ska tillämpas på industriell ost ("industrial cheese"), varmed avses ost som används som beståndsdelar för ytterligare bearbetning av livsmedel (sekundär produktion) och som importeras i bulk (ej för försäljning i detaljhandeln), enligt följande tullpositioner:
- ex 0406 10 10, ex 0406 20 11, ex 0406 20 91, ex 0406 30 10, ex 0406 40 10, ex 0406 90 11, ex 0406 90 21, ex 0406 90 31, ex 0406 90 41, ex 0406 90 51, ex 0406 90 61, ex 0406 90 71, ex 0406 90 81, ex 0406 90 91, ex 0406 90 93, ex 0406 90 95 och ex 0406 90 98.

WTO-tullkvot för ost

18. Kanada ska, med början från år 1 enligt detta avtal, till Europeiska unionen omfördela 800 ton av Kanadas WTO-tullkvot för ost på 20 411 866 kg.

Mekanism för underutnyttjande

19. För de tullkvoter som anges i punkterna 12, 13, 15, 16 och 17 ska följande gälla:

- a) Om en tullkvot är underutnyttjad, definierat som att mindre än 75 % av den årliga sammanlagda kvantiteten faktiskt importeras till parten inom ramen för tullkvoten under ett visst år, ska parterna, på begäran av en part, mötas inom ramen för den kommitté för jordbruk som inrättats enligt artikel 26.2.1 a (Specialiserade kommittéer) i syfte att snabbt ta itu med de bakomliggande orsakerna till underutnyttjandet eller varje annan fråga som påverkar en väl fungerande tullkvot.
- b) Om en tullkvot är underutnyttjad, definierat som att mindre än 75 % av den årliga sammanlagda kvantiteten faktiskt importeras till parten inom ramen för tullkvoten under ett visst år, under tre på varandra följande år, och om detta underutnyttjande inte är kopplat till ett knappt utbud eller en knapp efterfrågan på varan i fråga, ska förvaltningen av kvoten för det eller de efterföljande åren ske enligt "först till kvarn"-principen. För att påvisa ett knappt utbud eller en knapp efterfrågan ska en part tydligt och på ett kvantifierbart sätt visa antingen att utbudet i exportlandet inte är tillräckligt för att tullkvoten ska kunna utnyttjas eller att kvantiteten inom tullkvoten inte kunnat förbrukas på importmarknaden. Om parterna är ense om de orsaker som ligger bakom underutnyttjandet ska ärendet på en parts begäran bli föremål för ett bindande skiljeförfarande.
- c) Om det underutnyttjande som avses i led b följs av fullständigt utnyttjande av tullkvoten, definierat som att minst 90 % av den årliga sammanlagda kvantiteten faktiskt importeras till parten inom ramen för tullkvoten under ett visst år, under två på varandra följande år, får parterna överväga att återgå till ett licenssystem efter samråd mellan parterna om nödvändigheten av och möjligheten till en sådan återgång och om detaljerna i ett sådant licenssystem.

Översynsklausul

20. a) Vad gäller de tullkvoter som anges i punkterna 12, 13, 15, 16 och 17 ska parterna, både efter halva infasningsperioden och vid utgången av infasningsperioden för någon av dessa tullkvoter, eller när som helst på en motiverad begäran av en part, se över hur det relevanta systemet för förvaltning av tullkvoten fungerar, särskilt med avseende på dess ändamålsenlighet när det gäller kvotutnyttjande, marknadsförhållanden och de administrativa bördor som systemet medför för de ekonomiska aktörerna och för parterna.
- b) Vad gäller de tullkvoter som anges i punkterna 16 och 17 ska den bedömning som avses i led a även omfatta tilldelningsmetoden i syfte att medge att nya aktörer tilldelas kvoter.
- c) Vad gäller de tullkvoter som anges i punkterna 12, 13 och 15 ska den översyn som avses i led a även omfatta konsekvenserna av eventuella kvotförvaltningsregler som överenskommits med ett tredjeland avseende samma varor inom ramen för andra handelsförhandlingar i vilka parterna deltar, och omfatta möjligheten att ge den exporterande parten möjlighet att gå över till ett tillvägagångssätt som överenskommits i ett annat avtal. Konkurrensförhållandena i Nordamerika kommer att utgöra en nödvändig del av översynen.

Omvandlingsfaktorer

21. Vad gäller de tullkvoter som anges i punkterna 11, 12, 13 och 15 ska följande omräkningsfaktorer användas för att omvandla produktvikt till slaktkroppsviktsekvivalenter:

a) Tullkvoterna i punkterna 11, 12 och 13:

Tulltaxenummer	Beskrivning (endast i illustrationssyfte)	Omvandlings-faktor
0201 10 00	Hela och halva slaktkroppar av nötkreatur eller andra oxdjur, färskt eller kylt	100 %
0201 20 20	Kompenserade kvartsparter av nötkreatur eller andra oxdjur, med ben, färskt eller kylt	100 %
0201 20 30	Framkvartsparter av nötkreatur eller andra oxdjur, sammanhängande eller avskilda, med ben, färskt eller kylt	100 %
0201 20 50	Bakkvartsparter av nötkreatur eller andra oxdjur, sammanhängande eller avskilda, med ben, färskt eller kylt	100 %
0201 20 90	Styckningsdelar av kött av nötkreatur eller andra oxdjur, med ben, färskt eller kylt (exkl. hela och halva slaktkroppar, kompenserade kvartsparter, framkvartsparter och bakkvartsparter)	100 %
0201 30 00	Kött av nötkreatur eller andra oxdjur, benfritt, färskt eller kylt	130 %
0206 10 95	Njurtapp och mellangärde av nötkreatur eller andra oxdjur, färska eller kylda (exkl. för framställning av farmaceutiska produkter)	100 %
0202 10 00	Hela och halva slaktkroppar av nötkreatur eller andra oxdjur, fryst	100 %
0202 20 10	Kompenserade kvartsparter av nötkreatur eller andra oxdjur, med ben, fryst	100 %
0202 20 30	Framkvartsparter av nötkreatur eller andra oxdjur, sammanhängande eller avskilda, med ben, fryst	100 %
0202 20 50	Bakkvartsparter av nötkreatur eller andra oxdjur, sammanhängande eller avskilda, med ben, fryst	100 %
0202 20 90	Styckningsdelar av kött av nötkreatur eller andra oxdjur, med ben, fryst (exkl. hela och halva slaktkroppar, kompenserade kvartsparter, framkvartsparter och bakkvartsparter)	100 %
0202 30 10	Framkvartsparter av nötkreatur eller andra oxdjur, benfritt, fryst, hela eller styckade i högst fem bitar, varje kvartspart i ett stycke; kompenserade kvartsparter i två stycken, av vilka den ena innehåller framkvartsparten hel eller styckad i högst fem bitar, och den andra, bakkvartsparten, utan filén, i en bit	130 %
0202 30 50	Styckningsdelar av framkvartspart eller sida av nötkreatur eller andra oxdjur, benfritt, fryst, benämnda "crop", "chuck and blade" och "bris-ker"	130 %
0202 30 90	Kött av nötkreatur eller andra oxdjur, benfritt, fryst (exkl. framkvartsparter av nötkreatur, benfritt, fryst, hela eller styckade i högst fem bitar, varje kvartspart i ett stycke; kompenserade kvartsparter i två stycken, av vilka den ena innehåller framkvartsparten hel eller styckad i högst fem bitar, och den andra, bakkvartsparten, utan filén, i en bit)	130 %

Tulltaxenummer	Beskrivning (endast i illustrationssyfte)	Omvandlings-faktor
0206 29 91	Njurtapp och mellangärde av nötkreatur eller andra oxdjur, frysta (exkl. för framställning av farmaceutiska produkter)	100 %
0210 20 10	Kött av nötkreatur eller andra oxdjur, med ben, saltat, i saltlake, torkat eller rökt	100 %
0210 20 90	Kött av nötkreatur eller andra oxdjur, benfritt, saltat, i saltlake, torkat eller rökt	135 %
0210 99 51	Njurtapp och mellangärde av nötkreatur eller andra oxdjur, saltade, i saltlake, torkade eller rökta	100 %
0210 99 59	Ätbara slaktbiprodukter av nötkreatur eller andra oxdjur, saltade, i saltlake, torkade eller rökta (exkl. njurtapp och mellangärde)	100 %

b) Tullkvoterna i punkt 15:

Tulltaxenummer	Beskrivning (endast i illustrationssyfte)	Omvandlings-faktor
0203 12 11	Skinka och delar därav, av tamsvin, med ben, färskt eller kylt	100 %
0203 12 19	Bog och delar därav, av tamsvin, med ben, färskt eller kylt	100 %
0203 19 11	Framändar och delar därav, av tamsvin, färskt eller kylt	100 %
0203 19 13	Rygg och delar därav, av tamsvin, med ben, färskt eller kylt	100 %
0203 19 15	Sidfläsk, randigt, och delar därav, av tamsvin, färskt eller kylt	100 %
0203 19 55	Kött, benfritt, av tamsvin, färskt eller kylt (exkl. sidfläsk och delar därav)	120 %
0203 19 59	Kött av tamsvin, med ben, färskt eller kylt (exkl. hela och halva slaktroppar, skinka, bog och delar därav, och framändar, rygg, sidfläsk och delar därav)	100 %
0203 22 11	Skinka och delar därav, av tamsvin, med ben, fryst	100 %
0203 22 19	Bog och delar därav, av tamsvin, med ben, fryst	100 %
0203 29 11	Framändar och delar därav, av tamsvin, fryst	100 %
0203 29 13	Rygg och delar därav, av tamsvin, fryst	100 %
0203 29 15	Sidfläsk, randigt, och delar därav, av tamsvin, fryst	100 %

Prop. 2017/18:60
Bilaga 1

L 11/212

SV

Europeiska unionens officiella tidning

14.1.2017

Tulltaxenummer	Beskrivning (endast i illustrationssyfte)	Omvandlings-faktor
0203 29 55	Kött av tamsvin, benfritt, fryst (exkl. sidfläsk och delar därav)	120 %
0203 29 59	Kött av tamsvin, med ben, fryst (exkl. hela och halva slaktkroppar, skinka, bog och delar därav, och framändar, rygg, sidfläsk och delar därav)	100 %
0210 11 11	Skinka och delar därav, av tamsvin, med ben, saltat eller i saltlake	100 %
0210 11 19	Bog och delar därav, av tamsvin, med ben, saltat eller i saltlake	100 %
0210 11 31	Skinka och delar därav, med ben, av tamsvin, torkat eller rökt	120 %
0210 11 39	Bog och delar därav, med ben, av tamsvin, torkat eller rökt	120 %

BILAGA 2-A

Kanadas tullbindningslista

Tulltaxe-nummer	Beskrivning	Bastullsats	Avvecklings-kategori	Anmärkning
0105 11 22	Slaktkycklingar för inhemsk produktion: över åtagandet om tillträde	238 % men minst 30,8 c/styck	E	SSÅ
0105 94 92	Andra: över åtagandet om tillträde	238 % men minst 1,25 \$/kg	E	SSÅ
0105 99 12	Kalkoner: över åtagandet om tillträde	154,5 % men minst 1,60 \$/kg	E	SSÅ
0207 11 92	Andra: över åtagandet om tillträde	238 % men minst 1,67 \$/kg	E	SSÅ
0207 12 92	Andra: över åtagandet om tillträde	238 % men minst 1,67 \$/kg	E	SSÅ
0207 13 92	Andra: över åtagandet om tillträde, med ben	249 % men minst 3,78 \$/kg	E	SSÅ
0207 13 93	Andra: över åtagandet om tillträde, befria	249 % men minst 6,74 \$/kg	E	SSÅ
0207 14 22	Lever: över åtagandet om tillträde	238 % men minst 6,45 \$/kg	E	SSÅ
0207 14 92	Andra: över åtagandet om tillträde, med ben	249 % men minst 3,78 \$/kg	E	SSÅ
0207 14 93	Andra: över åtagandet om tillträde, befria	249 % men minst 6,74 \$/kg	E	SSÅ
0207 24 12	För vidare förädling ("canner pack"): över åtagandet om tillträde	154,5 % men minst 2,11 \$/kg	E	SSÅ
0207 24 92	Andra: över åtagandet om tillträde	154,5 % men minst 1,95 \$/kg	E	SSÅ
0207 25 12	För vidare förädling ("canner pack"): över åtagandet om tillträde	154,5 % men minst 2,11 \$/kg	E	SSÅ
0207 25 92	Andra: över åtagandet om tillträde	154,5 % men minst 1,95 \$/kg	E	SSÅ
0207 26 20	Över åtagandet om tillträde, med ben	165 % men minst 2,94 \$/kg	E	SSÅ
0207 26 30	Över åtagandet om tillträde, befria	165 % men minst 4,82 \$/kg	E	SSÅ

Prop. 2017/18:60
Bilaga 1

L 11/214

SV

Europeiska unionens officiella tidning

14.1.2017

Tulltaxe-nummer	Beskrivning	Bastullsats	Avvecklings-kategori	Anmärkning
0207 27 12	Lever: över åtagandet om tillträde	154,5 % men minst 4,51 \$/kg	E	SSÅ
0207 27 92	Andra: över åtagandet om tillträde, med ben	165 % men minst 2,94 \$/kg	E	SSÅ
0207 27 93	Andra: över åtagandet om tillträde, benfria	165 % men minst 4,82 \$/kg	E	SSÅ
0209 90 20	Fett av höns av arten <i>Gallus domesticus</i> , över åtagandet om tillträde	249 % men minst 6,74 \$/kg	E	SSÅ
0209 90 40	Fett av kalkoner, över åtagandet om tillträde	165 % men minst 4,82 \$/kg	E	SSÅ
0210 99 12	Kött av fjäderfå: av höns av arten <i>Gallus domesticus</i> , över åtagandet om tillträde	249 % men minst 5,81 \$/kg	E	SSÅ
0210 99 13	Kött av fjäderfå: av höns av arten <i>Gallus domesticus</i> , över åtagandet om tillträde, benfritt	249 % men minst 10,36 \$/kg	E	SSÅ
0210 99 15	Kött av fjäderfå: av kalkoner, över åtagandet om tillträde, med ben	165 % men minst 3,67 \$/kg	E	SSÅ
0210 99 16	Kött av fjäderfå: av kalkoner, över åtagandet om tillträde, benfritt	165 % men minst 6,03 \$/kg	E	SSÅ
0401 10 20	Över åtagandet om tillträde	241 % men minst 34,50 \$/hl	E	SSÅ
0401 20 20	Över åtagandet om tillträde	241 % men minst 34,50 \$/hl	E	SSÅ
0401 40 20	Över åtagandet om tillträde	292,5 % men minst 2,48 \$/kg	E	SSÅ
0401 50 20	Över åtagandet om tillträde	292,5 % men minst 2,48 \$/kg	E	SSÅ
0402 10 20	Över åtagandet om tillträde	201,5 % men minst 2,01 \$/kg	E	SSÅ
0402 21 12	Mjölk: över åtagandet om tillträde	243 % men minst 2,82 \$/kg	E	SSÅ
0402 21 22	Grädde: över åtagandet om tillträde	295,5 % men minst 4,29 \$/kg	E	SSÅ

14.1.2017

SV

Europeiska unionens officiella tidning

L 11/215

Tulltaxe-nummer	Beskrivning	Bastullsats	Avvecklings-kategori	Anmärkning
0402 29 12	Mjök: över åtagandet om tillträde	243 % men minst 2,82 \$/kg	E	SSÅ
0402 29 22	Grädde: över åtagandet om tillträde	295,5 % men minst 4,29 \$/kg	E	SSÅ
0402 91 20	Över åtagandet om tillträde	259 % men minst 78,9 c/kg	E	SSÅ
0402 99 20	Över åtagandet om tillträde	255 % men minst 95,1 c/kg	E	SSÅ
0403 10 20	Över åtagandet om tillträde	237,5 % men minst 46,6 c/kg	E	SSÅ
0403 90 12	Kärnmjölkspulver: över åtagandet om tillträde	208 % men minst 2,07 \$/kg	E	SSÅ
0403 90 92	Andra: över åtagandet om tillträde	216,5 % men minst 2,15 \$/kg	E	SSÅ
0404 10 22	Vasslepulver: över åtagandet om tillträde	208 % men minst 2,07 \$/kg	E	SSÅ
0404 10 90	Andra slag	11 %	C	
0404 90 20	Över åtagandet om tillträde	270 % men minst 3,15 \$/kg	E	SSÅ
0405 10 20	Över åtagandet om tillträde	298,5 % men minst 4,00 \$/kg	E	SSÅ
0405 20 20	Över åtagandet om tillträde	274,5 % men minst 2,88 \$/kg	E	SSÅ
0405 90 20	Över åtagandet om tillträde	313,5 % men minst 5,12 \$/kg	E	SSÅ
0406 10 10	Inom åtagandet om tillträde	3,32 c/kg	A	TRQ Cheese, TRQ Industrial Cheese
0406 10 20	Över åtagandet om tillträde	245,5 % men minst 4,52 \$/kg	E	SSÅ
0406 20 11	Cheddar och Cheddartyp: inom åtagandet om tillträde	2,84 c/kg	A	TRQ Cheese, TRQ Industrial Cheese
0406 20 12	Cheddar och Cheddartyp: över åtagandet om tillträde	245,5 % men minst 3,58 \$/kg	E	SSÅ
0406 20 91	Annan: inom åtagandet om tillträde	3,32 c/kg	A	TRQ Cheese, TRQ Industrial Cheese

Prop. 2017/18:60
Bilaga 1

L 11/216

SV

Europeiska unionens officiella tidning

14.1.2017

Tulltaxe-nummer	Beskrivning	Bastullsats	Avvecklings-kategori	Anmärkning
0406 20 92	Annan: över åtagandet om tillträde	245,5 % men minst 5,11 \$/kg	E	SSÅ
0406 30 10	Inom åtagandet om tillträde	3,32 c/kg	A	TRQ Cheese, TRQ Industrial Cheese
0406 30 20	Över åtagandet om tillträde	245,5 % men minst 4,34 \$/kg	E	SSÅ
0406 40 10	Inom åtagandet om tillträde	3,32 c/kg	A	TRQ Cheese, TRQ Industrial Cheese
0406 40 20	Över åtagandet om tillträde	245,5 % men minst 5,33 \$/kg	E	SSÅ
0406 90 11	Cheddar och Cheddar typ: inom åtagandet om tillträde	2,84 c/kg	A	TRQ Cheese, TRQ Industrial Cheese
0406 90 12	Cheddar och Cheddar typ: över åtagandet om tillträde	245,5 % men minst 3,53 \$/kg	E	SSÅ
0406 90 21	Camembert och Camembert typ: inom åtagandet om tillträde	3,32 c/kg	A	TRQ Cheese, TRQ Industrial Cheese
0406 90 22	Camembert och Camembert typ: över åtagandet om tillträde	245,5 % men minst 5,78 \$/kg	E	SSÅ
0406 90 31	Brie och Briertyp: inom åtagandet om tillträde	3,32 c/kg	A	TRQ Cheese, TRQ Industrial Cheese
0406 90 32	Brie och Briertyp: över åtagandet om tillträde	245,5 % men minst 5,50 \$/kg	E	SSÅ
0406 90 41	Gouda och Goudatyp: inom åtagandet om tillträde	3,32 c/kg	A	TRQ Cheese, TRQ Industrial Cheese
0406 90 42	Gouda och Goudatyp: över åtagandet om tillträde	245,5 % men minst 4,23 \$/kg	E	SSÅ
0406 90 51	Provolone och Provolonetyp: inom åtagandet om tillträde	3,32 c/kg	A	TRQ Cheese, TRQ Industrial Cheese
0406 90 52	Provolone och Provolonetyp: över åtagandet om tillträde	245,5 % men minst 5,08 \$/kg	E	SSÅ
0406 90 61	Mozzarella och Mozzarellatyp: inom åtagandet om tillträde	3,32 c/kg	A	TRQ Cheese, TRQ Industrial Cheese

Tulltaxe-nummer	Beskrivning	Bastullsats	Avvecklings-kategori	Anmärkning
0406 90 62	Mozzarella och Mozzarellatyp: över åtagandet om tillträde	245,5 % men minst 3,53 \$/kg	E	SSÅ
0406 90 71	Emmentaler och Emmentalertyp: inom åtagandet om tillträde	3,32 c/kg	A	TRQ Cheese, TRQ Industrial Cheese
0406 90 72	Emmentaler och Emmentalertyp: över åtagandet om tillträde	245,5 % men minst 4,34 \$/kg	E	SSÅ
0406 90 81	Gruyère och Gruyèretyp: inom åtagandet om tillträde	3,32 c/kg	A	TRQ Cheese, TRQ Industrial Cheese
0406 90 82	Gruyère och Gruyèretyp: över åtagandet om tillträde	245,5 % men minst 5,26 \$/kg	E	SSÅ
0406 90 91	Annan: Havarti och Havartityp, inom åtagandet om tillträde	3,32 c/kg	A	TRQ Cheese, TRQ Industrial Cheese
0406 90 92	Annan: Havarti och Havartityp, över åtagandet om tillträde	245,5 % men minst 4,34 \$/kg	E	SSÅ
0406 90 93	Annan: Parmesan och Parmesantyp, inom åtagandet om tillträde	3,32 c/kg	A	TRQ Cheese, TRQ Industrial Cheese
0406 90 94	Annan: Parmesan och Parmesantyp, över åtagandet om tillträde	245,5 % men minst 5,08 \$/kg	E	SSÅ
0406 90 95	Annan: Romano och Romanotyp, inom åtagandet om tillträde	3,32 c/kg	A	TRQ Cheese, TRQ Industrial Cheese
0406 90 96	Annan: Romano och Romanotyp, över åtagandet om tillträde	245,5 % men minst 5,15 \$/kg	E	SSÅ
0406 90 98	Annan: annan, inom åtagandet om tillträde	3,32 c/kg	A	TRQ Cheese, TRQ Industrial Cheese
0406 90 99	Annan: annan, över åtagandet om tillträde	245,5 % men minst 3,53 \$/kg	E	SSÅ
0407 11 12	Kläckägg, för slaktkycklingar: över åtagandet om tillträde	238 % men minst 2,91 \$/dussin	E	SSÅ
0407 11 92	Andra: över åtagandet om tillträde	163,5 % men minst 79,9 c/dussin	E	SSÅ
0407 21 20	Över åtagandet om tillträde	163,5 % men minst 79,9 c/dussin	E	SSÅ

Prop. 2017/18:60
Bilaga 1

L 11/218

SV

Europeiska unionens officiella tidning

14.1.2017

Tulltaxe-nummer	Beskrivning	Bastullsats	Avvecklings-kategori	Anmärkning
0407 90 12	Av höns av arten <i>Gallus domesticus</i> : över åtagandet om tillträde	163,5 % men minst 79,9 c/dussin	E	SSÅ
0408 11 20	Över åtagandet om tillträde	6,12 \$/kg	E	SSÅ
0408 19 20	Över åtagandet om tillträde	1,52 \$/kg	E	SSÅ
0408 91 20	Över åtagandet om tillträde	6,12 \$/kg	E	SSÅ
0408 99 20	Över åtagandet om tillträde	1,52 \$/kg	E	SSÅ
0603 11 00	Rosor	10,5 %	B	
0603 13 10	Cymbidium	16 %	B	
0603 13 90	Andra	12,5 %	B	
0603 14 00	Krysantemum	8 %	B	
1003 10 12	För mältning: över åtagandet om tillträde	94,5 %	C	
1003 90 12	För mältning: över åtagandet om tillträde	94,5 %	C	
1107 10 12	Helt: över åtagandet om tillträde	157,00 \$/ton	C	
1107 10 92	Annat: över åtagandet om tillträde	160,10 \$/ton	C	
1107 20 12	Helt: över åtagandet om tillträde	141,50 \$/ton	C	
1108 13 00	Potatisstärkelse	10,5 %	C	
1517 10 20	Över åtagandet om tillträde	82,28 c/kg	E	SSÅ
1517 90 22	Smörersättningar: över åtagandet om tillträde	218 % men minst 2,47 \$/kg	E	SSÅ
1601 00 22	Av höns av arten <i>Gallus domesticus</i> , andra än i konservburkar eller glasburkar: andra än värphöns, över åtagandet om tillträde	238 %	E	SSÅ
1601 00 32	Av kalkon, andra än i konservburkar eller glasburkar: över åtagandet om tillträde	154,5 %	E	SSÅ

Tulltaxe-nummer	Beskrivning	Bastullsats	Avvecklings-kategori	Anmärkning
1602 20 22	Pasta, av höns av arten <i>Gallus domesticus</i> , annan än i konserverburkar eller glasburkar: över åtagandet om tillträde	238 %	E	SSÅ
1602 20 32	Pasta, av kalkon, annan än i konserverburkar eller glasburkar: över åtagandet om tillträde	154,5 %	E	SSÅ
1602 31 13	Färdigrätter: andra, över åtagandet om tillträde, med ben	169,5 % men minst 3,76 \$/kg	E	SSÅ
1602 31 14	Färdigrätter: andra, över åtagandet om tillträde, benfria	169,5 % men minst 6,18 \$/kg	E	SSÅ
1602 31 94	Andra: andra, över åtagandet om tillträde, med ben	165 % men minst 3,67 \$/kg	E	SSÅ
1602 31 95	Andra: andra, över åtagandet om tillträde, benfria	165 % men minst 6,03 \$/kg	E	SSÅ
1602 32 13	Färdigrätter: andra, över åtagandet om tillträde, med ben	253 % men minst 5,91 \$/kg	E	SSÅ
1602 32 14	Färdigrätter: andra, över åtagandet om tillträde, benfria	253 % men minst 10,54 \$/kg	E	SSÅ
1602 32 94	Andra: andra, över åtagandet om tillträde, med ben	249 % men minst 5,81 \$/kg	E	SSÅ
1602 32 95	Andra: andra, över åtagandet om tillträde, benfria	249 % men minst 10,36 \$/kg	E	SSÅ
1701 91 90	Annat	30,86 \$/ton	S	
1701 99 90	Annat	30,86 \$/ton	S	
1806 20 22	Chokladblandning till gräddglass eller mjölkglass: över åtagandet om tillträde	265 % men minst 1,15 \$/kg	E	SSÅ
1806 90 12	Chokladblandning till gräddglass eller mjölkglass: över åtagandet om tillträde	265 % men minst 1,15 \$/kg	E	SSÅ
1901 20 12	I förpackningar med en vikt av högst 11,34 kg: innehållande mer än 25 viktprocent smörfett, inte i detaljhandelsuppläggningar, över åtagandet om tillträde	246 % men minst 2,85 \$/kg	E	SSÅ

Prop. 2017/18:60
Bilaga 1

L 11/220

SV

Europeiska unionens officiella tidning

14.1.2017

Tulltaxe-nummer	Beskrivning	Bastullsats	Avvecklings-kategori	Anmärkning
1901 20 22	I bulk eller i förpackningar med en vikt av minst 11,34 kg: innehållande mer än 25 viktprocent smörfett, inte i detaljhandelsuppläggningar, över åtagandet om tillträde	244 % men minst 2,83 \$/kg	E	SSÅ
1901 90 32	Livsmedelsberedningar av varor enligt nr 04.01–04.04, innehållande mer än 10 % men mindre än 50 % mjölktorrs substans, beräknat på torr-vikten: blandningar till gräddglass el-ler mjölkglass, över åtagandet om till-träde	267,5 % men minst 1,16 \$/kg	E	SSÅ
1901 90 34	Livsmedelsberedningar av varor enligt nr 04.01–04.04, innehållande mer än 10 % men mindre än 50 % mjölktorrs substans, beräknat på torr-vikten: andra, inte i detaljhandelsupp-läggningar, över åtagandet om till-träde	250,5 % men minst 2,91 \$/kg	E	SSÅ
1901 90 52	Livsmedelsberedningar av varor enligt nr 04.01–04.04, innehållande minst 50 % mjölktorrs substans, beräk-nat på torr-vikten: blandningar till gräddglass eller mjölkglass, över åta-gandet om tillträde	267,5 % men minst 1,16 \$/kg	E	SSÅ
1901 90 54	Livsmedelsberedningar av varor enligt nr 04.01–04.04, innehållande minst 50 % mjölktorrs substans, beräk-nat på torr-vikten: andra, inte i detalj-handelsuppläggningar, över åtagandet om tillträde	250,5 % men minst 2,91 \$/kg	E	SSÅ
2105 00 92	Andra: över åtagandet om tillträde	277 % men minst 1,16 \$/kg	E	SSÅ
2106 90 32	Ersättningar för mjölk, grädde eller smör och beredningar lämpliga att användas som smörersättningar: ersättningar för mjölk, grädde eller smör, innehållande minst 50 viktpro-cent mejeriprodukter, över åtagandet om tillträde	212 % men minst 2,11 \$/kg	E	SSÅ
2106 90 34	Ersättningar för mjölk, grädde eller smör och beredningar lämpliga att användas som smörersättningar: be-redningar innehållande mer än 15 vikt-procent mjölkfett men mindre än 50 viktprocent mejeriprodukter, lämpliga för användning som smörersättningar, över åtagandet om tillträde	212 % men minst 2,11 \$/kg	E	SSÅ
2106 90 52	Äggberedningar: över åtagandet om tillträde	1,45 \$/kg	E	SSÅ

Tulltaxe-nummer	Beskrivning	Bastullsats	Avvecklings-kategori	Anmärkning
2106 90 94	Andra: innehållande minst 50 viktprocent mejeriprodukter, över åtagandet om tillträde	274,5 % men minst 2,88 \$/kg	E	SSÅ
2202 90 43	Drycker innehållande mjölk: andra, innehållande minst 50 viktprocent smörfett, inte i detaljhandelsuppläggningar, över åtagandet om tillträde	256 % men minst 36,67 \$/hl	E	SSÅ
2309 90 32	Helfoder och fodertillsatser, inbegripet koncentrat: innehållande minst 50 viktprocent fettfri mjölk-torrsubstans, beräknat på torrvikten, över åtagandet om tillträde	205,5 % men minst 1,64 \$/kg	E	SSÅ
3502 11 20	Över åtagandet om tillträde	6,12 \$/kg	E	SSÅ
3502 19 20	Över åtagandet om tillträde	1,52 \$/kg	E	SSÅ
8702 10 10	För transport av minst 16 personer, inbegripet föraren	6,1 %	C	
8702 10 20	För transport 10–15 personer, inbegripet föraren	6,1 %	C	
8702 90 10	För transport av minst 16 personer, inbegripet föraren	6,1 %	C	
8702 90 20	För transport 10–15 personer, inbegripet föraren	6,1 %	C	
8703 21 90	Andra	6,1 %	C	
8703 22 00	Med en cylindervolym av mer än 1 000 cm ³ men högst 1 500 cm ³	6,1 %	D	
8703 23 00	Med en cylindervolym av mer än 1 500 cm ³ men högst 3 000 cm ³	6,1 %	D	
8703 24 00	Med en cylindervolym av mer än 3 000 cm ³	6,1 %	D	
8703 31 00	Med en cylindervolym av högst 1 500 cm ³	6,1 %	D	
8703 32 00	Med en cylindervolym av mer än 1 500 cm ³ men högst 2 500 cm ³	6,1 %	D	
8703 33 00	Med en cylindervolym av mer än 2 500 cm ³	6,1 %	D	

Prop. 2017/18:60
Bilaga 1

L 11/222

SV

Europeiska unionens officiella tidning

14.1.2017

Tulltaxe- nummer	Beskrivning	Bastullsats	Avvecklings- kategori	Anmärkning
8703 90 00	Andra	6,1 %	C	
8704 21 90	Andra	6,1 %	B	
8704 22 00	Med en totalvikt av mer än 5 ton men högst 20 ton	6,1 %	B	
8704 23 00	Med en totalvikt av mer än 20 ton	6,1 %	B	
8704 31 00	Med en totalvikt av högst 5 ton	6,1 %	B	
8704 32 00	Med en totalvikt av mer än 5 ton	6,1 %	B	
8901 10 10	Med en längd av mer än 294,13 m och en bredd av mer än 32,31 m	25 %	D	
8901 10 90	Andra	25 %	D	
8901 30 00	Kyl- och frysfartyg, andra än sådana enligt nr 8901 20	25 %	B	
8901 90 10	Öppna fartyg	15 %	B	
8901 90 91	Andra: med en längd av mer än 294,13 m och en bredd av mer än 32,31 m	25 %	B	
8901 90 99	Andra: andra	25 %	B	
8904 00 00	Bogserbåtar och fartyg för påskjut- ning av andra fartyg	25 %	D	
8905 20 19	Borrplattformar: andra	20 %	B	
8905 20 20	Produktionsplattformar	25 %	B	
8905 90 19	Borrningsfartyg, borrarpråmar och fly- tande borrarplattformar: andra	20 %	B	
8905 90 90	Andra	25 %	B	
8906 90 19	Öppna fartyg: andra	15 %	B	
8906 90 91	Andra: med en längd av mer än 294,13 m och en bredd av mer än 32,31 m	25 %	B	
8906 90 99	Andra: andra	25 %	B	

Europeiska unionens bindningslista

Tulltaxe-nummer (KN2015)	Beskrivning i KN2015 (se anm. 1)	Bastullsats	Avvecklings-kategori	Anmärkning
0105 11 91	---- Värphöns	52 €/1 000 p/st	E	
0105 11 99	---- Andra	52 €/1 000 p/st	E	
0105 94 00	-- Höns av arten <i>Gallus domesticus</i>	20,9 €/100 kg/net	E	
0105 99 30	--- Kalkoner	23,8 €/100 kg/net	E	
0201 10 00	- Hela eller halva slaktkroppar	12,8 + 176,8 €/100 kg/net	E	TQB1, TQB3
0201 20 20	-- Kompenserade kvartsparter	12,8 + 176,8 €/100 kg/net	E	TQB1, TQB3
0201 20 30	-- Framkvartsparter, sammanhängande eller avskilda	12,8 + 141,4 €/100 kg/net	E	TQB1, TQB3
0201 20 50	-- Bakkvartsparter, sammanhängande eller avskilda	12,8 + 212,2 €/100 kg/net	E	TQB1, TQB3
0201 20 90	-- Andra slag	12,8 + 265,2 €/100 kg/net	E	TQB1, TQB3
0201 30 00	- Benfritt kött	12,8 + 303,4 €/100 kg/net	E	TQB1, TQB3
0202 10 00	- Hela eller halva slaktkroppar	12,8 + 176,8 €/100 kg/net	E	TQB2, TQB3
0202 20 10	-- Kompenserade kvartsparter	12,8 + 176,8 €/100 kg/net	E	TQB2, TQB3
0202 20 30	-- Framkvartsparter, sammanhängande eller avskilda	12,8 + 141,4 €/100 kg/net	E	TQB2, TQB3
0202 20 50	-- Bakkvartsparter, sammanhängande eller avskilda	12,8 + 221,1 €/100 kg/net	E	TQB2, TQB3
0202 20 90	-- Andra slag	12,8 + 265,3 €/100 kg/net	E	TQB2, TQB3
0202 30 10	-- Framkvartsparter, hela eller styckade i högst fem bitar, varje kvartspart i ett stycke; kompenserade kvartsparter i två stycken, av vilka den ena innehåller framkvartsparten hel eller styckad i högst fem bitar, och den andra, bakkvartsparten, utan filén, i en bit	12,8 + 221,1 €/100 kg/net	E	TQB2, TQB3
0202 30 50	-- Styckningsdelar av framkvartspart eller sida benämnda "crop", "chuck and blade" och "brisket"	12,8 + 221,1 €/100 kg/net	E	TQB2, TQB3

Prop. 2017/18:60
Bilaga 1

L 11/224

SV

Europeiska unionens officiella tidning

14.1.2017

Tulltaxe- nummer (KN2015)	Beskrivning i KN2015 (se anm. 1)	Bastullsats	Avvecklings- kategori	Anmärkning
0202 30 90	-- Andra slag	12,8 + 304,1 €/100 kg/net	E	TQB2, TQB3
0203 12 11	----- Skinka och delar därav	77,8 €/100 kg/net	E	TQP
0203 12 19	----- Bog och delar därav	60,1 €/100 kg/net	E	TQP
0203 19 11	----- Framändar och delar därav	60,1 €/100 kg/net	E	TQP
0203 19 13	----- Rygg och delar därav, med ben	86,9 €/100 kg/net	E	TQP
0203 19 15	----- Sida (randig) och delar därav	46,7 €/100 kg/net	E	TQP
0203 19 55	----- Benfritt	86,9 €/100 kg/net	E	TQP
0203 19 59	----- Annat	86,9 €/100 kg/net	E	TQP
0203 22 11	----- Skinka och delar därav	77,8 €/100 kg/net	E	TQP
0203 22 19	----- Bog och delar därav	60,1 €/100 kg/net	E	TQP
0203 29 11	----- Framändar och delar därav	60,1 €/100 kg/net	E	TQP
0203 29 13	----- Rygg och delar därav, med ben	86,9 €/100 kg/net	E	TQP
0203 29 15	----- Sida (randig) och delar därav	46,7 €/100 kg/net	E	TQP
0203 29 55	----- Benfritt	86,9 €/100 kg/net	E	TQP
0203 29 59	----- Annat	86,9 €/100 kg/net	E	TQP
0205 00 80	- Fryst	5,1	B	
0206 10 95	--- Njurtapp och mellangärde	12,8 + 303,4 €/100 kg/net	E	TQB1, TQB3
0206 29 91	----- Njurtapp och mellangärde	12,8 + 304,1 €/100 kg/net	E	TQB2, TQB3
0206 80 91	--- Av häst, åsna, mula eller mulåsna	6,4	B	
0206 90 91	--- Av häst, åsna, mula eller mulåsna	6,4	B	

Tulltaxe-nummer (KN2015)	Beskrivning i KN2015 (se anm. 1)	Bastullsats	Avvecklings-kategori	Anmärkning
0207 11 10	--- Plockade och utan tarmar, med huvud och fötter (så kallade 83 %-kycklingar)	26,2 €/100 kg/net	E	
0207 11 30	--- Plockade och urtagna, utan huvud och fötter, men med hals, hjärta, lever och krås (så kallade 70 %-kycklingar)	29,9 €/100 kg/net	E	
0207 11 90	--- Plockade och urtagna, utan huvud och fötter och utan hals, hjärta, lever och krås (så kallade 65 %-kycklingar), eller i annan form	32,5 €/100 kg/net	E	
0207 12 10	--- Plockade och urtagna, utan huvud och fötter, men med hals, hjärta, lever och krås (så kallade 70 %-kycklingar)	29,9 €/100 kg/net	E	
0207 12 90	--- Plockade och urtagna, utan huvud och fötter och utan hals, hjärta, lever och krås (så kallade 65 %-kycklingar), eller i annan form	32,5 €/100 kg/net	E	
0207 13 10	----- Benfria	102,4 €/100 kg/net	E	
0207 13 20	----- Halvor och kvarter	35,8 €/100 kg/net	E	
0207 13 30	----- Hela vingar, med eller utan vingspetsar	26,9 €/100 kg/net	E	
0207 13 40	----- Ryggben, hals, ryggben med hals, gump och vingspetsar	18,7 €/100 kg/net	E	
0207 13 50	----- Bröst och delar därav	60,2 €/100 kg/net	E	
0207 13 60	----- Klubbor och delar därav	46,3 €/100 kg/net	E	
0207 13 70	----- Andra slag	100,8 €/100 kg/net	E	
0207 13 91	----- Lever	6,4	E	
0207 13 99	----- Andra slag	18,7 €/100 kg/net	E	
0207 14 10	----- Benfria	102,4 €/100 kg/net	E	

Prop. 2017/18:60
Bilaga 1

L 11/226

SV

Europeiska unionens officiella tidning

14.1.2017

Tulltaxe- nummer (KN2015)	Beskrivning i KN2015 (se anm. 1)	Bastullsats	Avvecklings- kategori	Anmärkning
0207 14 20	----- Halvor och kvarter	35,8 €/100 kg/net	E	
0207 14 30	----- Hela vingar, med eller utan vingspetsar	26,9 €/100 kg/net	E	
0207 14 40	----- Ryggben, hals, ryggben med hals, gump och vingspetsar	18,7 €/100 kg/net	E	
0207 14 50	----- Bröst och delar därav	60,2 €/100 kg/net	E	
0207 14 60	----- Klubbor och delar därav	46,3 €/100 kg/net	E	
0207 14 70	----- Andra slag	100,8 €/100 kg/net	E	
0207 14 91	----- Lever	6,4	E	
0207 14 99	----- Andra slag	18,7 €/100 kg/net	E	
0207 24 10	--- Plockade och urtagna, utan huvud och fötter, men med hals, hjärta, lever och krås (så kallade 80 %-kalkoner)	34 €/100 kg/net	E	
0207 24 90	--- Plockade och urtagna, utan huvud och fötter och utan hals, hjärta, lever och krås (så kallade 73 %-kalkoner), eller i annan form	37,3 €/100 kg/net	E	
0207 25 10	--- Plockade och urtagna, utan huvud och fötter, men med hals, hjärta, lever och krås (så kallade 80 %-kalkoner)	34 €/100 kg/net	E	
0207 25 90	--- Plockade och urtagna, utan huvud och fötter och utan hals, hjärta, lever och krås (så kallade 73 %-kalkoner), eller i annan form	37,3 €/100 kg/net	E	
0207 26 10	----- Benfria	85,1 €/100 kg/net	E	
0207 26 20	----- Halvor och kvarter	41 €/100 kg/net	E	
0207 26 30	----- Hela vingar, med eller utan vingspetsar	26,9 €/100 kg/net	E	

Tulltaxe- nummer (KN2015)	Beskrivning i KN2015 (se anm. 1)	Bastullsats	Avvecklings- kategori	Anmärkning
0207 26 40	----- Ryggben, hals, ryggben med hals, gump och vingspetsar	18,7 €/100 kg/net	E	
0207 26 50	----- Bröst och delar därav	67,9 €/100 kg/net	E	
0207 26 60	----- Underlår och delar dä- rav	25,5 €/100 kg/net	E	
0207 26 70	----- Andra slag	46 €/100 kg/net	E	
0207 26 80	----- Andra slag	83 €/100 kg/net	E	
0207 26 91	----- Lever	6,4	E	
0207 26 99	----- Andra slag	18,7 €/100 kg/net	E	
0207 27 10	----- Benfria	85,1 €/100 kg/net	E	
0207 27 20	----- Halvor och kvarter	41 €/100 kg/net	E	
0207 27 30	----- Hela vingar, med eller utan vingspetsar	26,9 €/100 kg/net	E	
0207 27 40	----- Ryggben, hals, ryggben med hals, gump och vingspetsar	18,7 €/100 kg/net	E	
0207 27 50	----- Bröst och delar därav	67,9 €/100 kg/net	E	
0207 27 60	----- Underlår och delar dä- rav	25,5 €/100 kg/net	E	
0207 27 70	----- Andra slag	46 €/100 kg/net	E	
0207 27 80	----- Andra slag	83 €/100 kg/net	E	
0207 27 91	----- Lever	6,4	E	
0207 27 99	----- Andra slag	18,7 €/100 kg/net	E	
0210 11 11	----- Skinka och delar därav	77,8 €/100 kg/net	E	TQP
0210 11 19	----- Bog och delar därav	60,1 €/100 kg/net	E	TQP
0210 11 31	----- Skinka och delar därav	151,2 €/100 kg/net	E	TQP

Prop. 2017/18:60
Bilaga 1

L 11/228

SV

Europeiska unionens officiella tidning

14.1.2017

Tulltaxe- nummer (KN2015)	Beskrivning i KN2015 (se anm. 1)	Bastullsats	Avvecklings- kategori	Anmärkning
0210 11 39	----- Bog och delar därav	119 €/100 kg/net	E	TQP
0210 20 10	-- Med ben	15,4 + 265,2 €/100 kg/net	E	TQB2, TQB3
0210 20 90	-- Benfritt	15,4 + 303,4 €/100 kg/net	E	TQB2, TQB3
0210 92 91	----- Kött	130 €/100 kg/net	B	
0210 92 92	----- Slaktbiprodukter	15,4	B	
0210 92 99	----- Ätbart mjöl av kött eller slaktbiprodukter av kött	15,4 + 303,4 €/100 kg/net	D	
0210 99 10	----- Kött av häst, saltat, i saltlake eller torkat	6,4	B	
0210 99 21	----- Med ben	222,7 €/100 kg/net	D	
0210 99 29	----- Benfritt	311,8 €/100 kg/net	D	
0210 99 31	----- Av ren	15,4	B	
0210 99 39	----- Annat	130 €/100 kg/net	B	
0210 99 51	----- Njurtapp och mellan- gärde	15,4 + 303,4 €/100 kg/net	E	TQB2, TQB3
0210 99 59	----- Andra	12,8	E	TQB2, TQB3
0210 99 79	----- Annan	6,4	B	
0210 99 85	----- Andra	15,4	B	
0210 99 90	--- Ätbart mjöl av kött eller slakt- biprodukter av kött	15,4 + 303,4 €/100 kg/net	D	
0304 71 90	--- Annan	7,5	D	TQCod
0304 79 10	--- Fisk av arten <i>Boreogadus saida</i>	7,5	D	TQCod
0305 43 00	-- Öring (<i>Salmo trutta</i> , <i>Oncorhynchus mykiss</i> , <i>Oncorhynchus clarki</i> , <i>On- corhynchus aguabonita</i> , <i>Oncorhynchus gilae</i> , <i>Oncorhynchus apache</i> och <i>Oncorhynchus chrysogaster</i>)	14	D	

14.1.2017

SV

Europeiska unionens officiella tidning

L 11/229

Tulltaxe- nummer (KN2015)	Beskrivning i KN2015 (se anm. 1)	Bastullsats	Avvecklings- kategori	Anmärkning
ex 0305 72 00 (se anm. 2)	-- Huvuden, stjärter och simblåsor av fisk	13	D	
ex 0305 79 00 (se anm. 2)	-- Annat	13	D	
0306 12 05	--- Röкта, även utan skal, även kokta eller på annat sätt vär- mebehandlade före eller under rökningen, men inte på annat sätt beredda	20	C	
0306 12 10	---- Hel	6	B	
0306 12 90	---- Annan	16	B	
0306 14 05	--- Röкта, även utan skal, även kokta eller på annat sätt vär- mebehandlade före eller under rökningen, men inte på annat sätt beredda	8	D	
0306 14 90	---- Andra	7,5	B	
ex 0306 16 10 (se anm. 3)	--- Röкта, även utan skal, även kokta eller på annat sätt vär- mebehandlade före eller under rökningen, men inte på annat sätt beredda	20	D	TQShrimps
ex 0306 17 10 (se anm. 3)	--- Röкта, även utan skal, även kokta eller på annat sätt vär- mebehandlade före eller under rökningen, men inte på annat sätt beredda	20	D	TQShrimps
0306 22 30	--- Rökt, även utan skal, även kokt eller på annat sätt värme- behandlad före eller under rökningen, men inte på annat sätt beredd	20	C	
0306 24 10	--- Röкта, även utan skal, även kokta eller på annat sätt vär- mebehandlade före eller under rökningen, men inte på annat sätt beredda	8	D	
ex 0306 26 10 (se anm. 3)	--- Röкта, även utan skal, även kokta eller på annat sätt vär- mebehandlade före eller under rökningen, men inte på annat sätt beredda	20	D	TQShrimps

Prop. 2017/18:60
Bilaga 1

L 11/230

SV

Europeiska unionens officiella tidning

14.1.2017

Tulltaxe- nummer (KN2015)	Beskrivning i KN2015 (se anm. 1)	Bastullsats	Avvecklings- kategori	Anmärkning
ex 0306 27 10 (se anm. 3)	--- Röakta, även utan skal, även kokta eller på annat sätt värmebehandlade före eller under rökningen, men inte på annat sätt beredda	20	D	TQShrimps
0307 19 10	--- Röakta, även utan skal, även kokta eller på annat sätt värmebehandlade före eller under rökningen, men inte på annat sätt beredda	20	C	
0307 29 05	--- Röakta, även utan skal, även kokta eller på annat sätt värmebehandlade före eller under rökningen, men inte på annat sätt beredda	20	C	
0307 39 05	--- Röakta, även utan skal, även kokta eller på annat sätt värmebehandlade före eller under rökningen, men inte på annat sätt beredda	20	D	
0307 49 05	--- Rökt, även kokt eller på annat sätt värmebehandlad före eller under rökningen, men inte på annat sätt beredd	20	C	
0307 59 05	--- Rökt, även kokt eller på annat sätt värmebehandlad före eller under rökningen, men inte på annat sätt beredd	20	C	
0307 60 10	-- Röakta, även utan skal, även kokta eller på annat sätt värmebehandlade före eller under rökningen, men inte på annat sätt beredda	20	C	
0307 79 10	--- Röakta, även utan skal, även kokta eller på annat sätt värmebehandlade före eller under rökningen, men inte på annat sätt beredda	20	C	
0307 89 10	--- Röakta, även utan skal, även kokta eller på annat sätt värmebehandlade före eller under rökningen, men inte på annat sätt beredda	20	C	

Tulltaxe- nummer (KN2015)	Beskrivning i KN2015 (se anm. 1)	Bastullsats	Avvecklings- kategori	Anmärkning
0307 99 10	--- Rökta, även utan skal, även kokta eller på annat sätt värmebehandlade före eller under rökningen, men inte på annat sätt beredda	20	C	
0407 11 00	-- Av höns av arten <i>Gallus domesticus</i>	35 €/1 000 p/st	E	
0407 19 19	---- Andra	35 €/1 000 p/st	E	
0407 21 00	-- Av höns av arten <i>Gallus domesticus</i>	30,4 €/100 kg/net	E	
0407 29 10	--- Av annat fjäderfä än höns av arten <i>Gallus domesticus</i>	30,4 €/100 kg/net	E	
0407 90 10	-- Av fjäderfä	30,4 €/100 kg/net	E	
0408 11 80	--- Annan	142,3 €/100 kg/net	E	
0408 19 81	---- Flytande	62 €/100 kg/net	E	
0408 19 89	---- Annan, inklusive fryst	66,3 €/100 kg/net	E	
0408 91 80	--- Andra	137,4 €/100 kg/net	E	
0408 99 80	--- Andra	35,3 €/100 kg/net	E	
0702 00 00	Tomater, färska eller kylda	Se bilaga 2 till kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 1101/2014 (s. 679–718)	AV0+EP	
0707 00 05	- Gurkor	Se bilaga 2 till kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 1101/2014 (s. 679–718)	AV0+EP	
0709 91 00	-- Kronärtskockor	Se bilaga 2 till kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 1101/2014 (s. 679–718)	AV0+EP	
0709 93 10	--- Zucchini	Se bilaga 2 till kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 1101/2014 (s. 679–718)	AV0+EP	
0710 40 00	- Sockermais	5,1 + 9,4 €/100 kg/net	D	TQSC

Prop. 2017/18:60
Bilaga 1

L 11/232

SV

Europeiska unionens officiella tidning

14.1.2017

Tulltaxe- nummer (KN2015)	Beskrivning i KN2015 (se anm. 1)	Bastullsats	Avvecklings- kategori	Anmärkning
0805 10 20	-- Apelsiner, färska	Se bilaga 2 till kommissionens genomförandeförordning nr 1101/2014 (s. 679–718) (EU)	AV0+EP	
0805 20 10	-- Klementiner	Se bilaga 2 till kommissionens genomförandeförordning nr 1101/2014 (s. 679–718) (EU)	AV0+EP	
0805 20 30	-- Monreales och satsumas	Se bilaga 2 till kommissionens genomförandeförordning nr 1101/2014 (s. 679–718) (EU)	AV0+EP	
0805 20 50	-- Mandariner och wilkings	Se bilaga 2 till kommissionens genomförandeförordning nr 1101/2014 (s. 679–718) (EU)	AV0+EP	
0805 20 70	-- Tangeriner	Se bilaga 2 till kommissionens genomförandeförordning nr 1101/2014 (s. 679–718) (EU)	AV0+EP	
0805 20 90	-- Andra	Se bilaga 2 till kommissionens genomförandeförordning nr 1101/2014 (s. 679–718) (EU)	AV0+EP	
0805 50 10	-- Citroner (<i>Citrus limon</i> , <i>Citrus limonum</i>)	Se bilaga 2 till kommissionens genomförandeförordning nr 1101/2014 (s. 679–718) (EU)	AV0+EP	
0806 10 10	-- Bordsdruvor	Se bilaga 2 till kommissionens genomförandeförordning nr 1101/2014 (s. 679–718) (EU)	AV0+EP	
0808 10 80	-- Andra	Se bilaga 2 till kommissionens genomförandeförordning nr 1101/2014 (s. 679–718) (EU)	AV0+EP	
0808 30 90	-- Andra	Se bilaga 2 till kommissionens genomförandeförordning nr 1101/2014 (s. 679–718) (EU)	AV0+EP	
0809 10 00	-- Aprikoser	Se bilaga 2 till kommissionens genomförandeförordning nr 1101/2014 (s. 679–718) (EU)	AV0+EP	
0809 21 00	-- Surkörsbär (<i>Prunus cerasus</i>)	Se bilaga 2 till kommissionens genomförandeförordning nr 1101/2014 (s. 679–718) (EU)	AV0+EP	
0809 29 00	-- Andra	Se bilaga 2 till kommissionens genomförandeförordning nr 1101/2014 (s. 679–718) (EU)	AV0+EP	

Tulltaxe- nummer (KN2015)	Beskrivning i KN2015 (se anm. 1)	Bastullsats	Avvecklings- kategori	Anmärkning
0809 30 10	-- Nektariner	Se bilaga 2 till kommissionens genomförandeförordning nr 1101/2014 (s. 679–718) (EU)	AV0+EP	
0809 30 90	-- Andra	Se bilaga 2 till kommissionens genomförandeförordning nr 1101/2014 (s. 679–718) (EU)	AV0+EP	
0809 40 05	-- Plommon	Se bilaga 2 till kommissionens genomförandeförordning nr 1101/2014 (s. 679–718) (EU)	AV0+EP	
1001 11 00	-- För utsäde	148 €/t	D	
1001 19 00	-- Andra slag	148 €/t	D	
1001 91 90	--- Andra slag	95 €/t	D	
1001 99 00	-- Andra slag	95 €/t	D	TQCW
1002 10 00	- För utsäde	93 €/t	D	
1002 90 00	- Andra slag	93 €/t	D	
1003 90 00	- Andra slag	93 €/t	D	
1004 10 00	- För utsäde	89 €/t	D	
1004 90 00	- Andra slag	89 €/t	D	
1108 11 00	-- Vetestärkelse	224 €/t	D	
1108 12 00	-- Majsstärkelse	166 €/t	D	
1108 13 00	-- Potatisstärkelse	166 €/t	D	
1108 14 00	-- Maniokstärkelse (kassavastärkelse)	166 €/t	D	
1108 19 10	--- Risstärkelse	216 €/t	D	
1108 19 90	--- Annan	166 €/t	D	
1604 14 21	----- I vegetabilisk olja	24	D	
1604 14 26	----- Filéer, så kallade "loins"	24	D	

Prop. 2017/18:60
Bilaga 1

L 11/234

SV

Europeiska unionens officiella tidning

14.1.2017

Tulltaxe- nummer (KN2015)	Beskrivning i KN2015 (se anm. 1)	Bastullsats	Avvecklings- kategori	Anmärkning
1604 14 28	----- Andra	24	D	
1604 14 31	----- I vegetabilisk olja	24	D	
1604 14 36	----- Filéer, så kallade "loins"	24	D	
1604 14 38	----- Andra	24	D	
1604 14 41	----- I vegetabilisk olja	24	D	
1604 14 46	----- Filéer, så kallade "loins"	24	D	
1604 14 48	----- Andra	24	D	
1604 14 90	--- Bonit (<i>Sarda</i> spp.)	25	D	
1604 20 70	--- Av tonfisk, bonit eller annan fisk av släktet <i>Euthynnus</i>	24	D	
1605 10 00	- Krabbor	8	D	
1605 21 90	--- Andra	20	D	TQShrimps
1605 29 00	-- Andra	20	D	TQShrimps
1605 30 90	-- Annan	20	C	
1605 51 00	-- Ostron	20	C	
1605 52 00	-- Kammusslor	20	C	
1605 53 10	--- I hermetiskt tillslutna förpackningar	20	D	
1605 53 90	--- Andra	20	D	
1605 54 00	-- Tioarmad bläckfisk	20	C	
1605 55 00	-- Åttaarmad bläckfisk	20	C	
1605 56 00	-- Venusmusslor, hjärtmusslor och "ark shells"	20	C	
1605 57 00	-- Havsöron	20	C	
1605 58 00	-- Sniglar, andra än havssniglar	20	C	

Tulltaxe- nummer (KN2015)	Beskrivning i KN2015 (se anm. 1)	Bastullsats	Avvecklings- kategori	Anmärkning
1605 59 00	-- Andra	20	C	
1701 12 10	--- För raffinering	33,9 €/100 kg/net	D	
1701 12 90	--- Annat	41,9 €/100 kg/net	D	
1701 13 10	--- För raffinering	33,9 €/100 kg/net	D	
1701 13 90	--- Annat	41,9 €/100 kg/net	D	
1701 14 10	--- För raffinering	33,9 €/100 kg/net	D	
1701 14 90	--- Annat	41,9 €/100 kg/net	D	
1701 91 00	-- Med tillsats av aromämnen eller färgämnen	41,9 €/100 kg/net	D	
1701 99 10	--- Vitt socker	41,9 €/100 kg/net	D	
1701 99 90	--- Annat	41,9 €/100 kg/net	D	
2005 80 00	- Sockermais (<i>Zea mays</i> var. <i>saccharata</i>)	5,1 + 9,4 €/100 kg/net	E	TQSC
2009 61 10	--- Med ett värde per 100 kg netto av mer än 18 €	Se bilaga 2 till kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 1101/2014 (s. 679–718)	AV0+EP	
2009 69 19	---- Annan	Se bilaga 2 till kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 1101/2014 (s. 679–718)	AV0+EP	
2009 69 51	----- Koncentrerad	Se bilaga 2 till kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 1101/2014 (s. 679–718)	AV0+EP	
2009 69 59	----- Annan	Se bilaga 2 till kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 1101/2014 (s. 679–718)	AV0+EP	
2204 30 92	---- Koncentrerad	Se bilaga 2 till kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 1101/2014 (s. 679–718)	AV0+EP	
2204 30 94	---- Annan	Se bilaga 2 till kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 1101/2014 (s. 679–718)	AV0+EP	
2204 30 96	---- Koncentrerad	Se bilaga 2 till kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 1101/2014 (s. 679–718)	AV0+EP	

Prop. 2017/18:60
Bilaga 1

L 11/236

SV

Europeiska unionens officiella tidning

14.1.2017

Tulltaxe- nummer (KN2015)	Beskrivning i KN2015 (se anm. 1)	Bastullsats	Avvecklings- kategori	Anmärkning
2204 30 98	---- Annan	Se bilaga 2 till kommissionens genomförandeförordning nr 1101/2014 (s. 679–718) (EU)	AV0+EP	
8702 10 11	--- Nya	16	C	
8702 10 19	--- Begagnade	16	C	
8702 10 91	--- Nya	10	C	
8702 10 99	--- Begagnade	10	C	
8702 90 11	---- Nya	16	C	
8702 90 19	---- Begagnade	16	C	
8702 90 31	---- Nya	10	C	
8702 90 39	---- Begagnade	10	C	
8702 90 90	-- Med annan motor	10	C	
8703 21 10	--- Nya	10	C	
8703 22 10	--- Nya	10	D	
8703 22 90	--- Begagnade	10	D	
8703 23 11	---- Husbilar	10	D	
8703 23 19	---- Andra	10	D	
8703 23 90	--- Begagnade	10	D	
8703 24 10	--- Nya	10	D	
8703 24 90	--- Begagnade	10	D	
8703 31 10	--- Nya	10	D	
8703 31 90	--- Begagnade	10	D	
8703 32 11	---- Husbilar	10	D	
8703 32 19	---- Andra	10	D	
8703 32 90	--- Begagnade	10	D	

14.1.2017

SV

Europeiska unionens officiella tidning

L 11/237

Tulltaxe- nummer (KN2015)	Beskrivning i KN2015 (se anm. 1)	Bastullsats	Avvecklings- kategori	Anmärkning
8703 33 11	---- Husbilar	10	D	
8703 33 19	---- Andra	10	D	
8703 33 90	--- Begagnade	10	D	
8703 90 10	-- Med elektrisk motor	10	C	
8703 90 90	-- Andra	10	C	
8704 21 10	--- Speciellt konstruerade för transport av högradioaktivt material (Euratom)	3,5	B	
8704 21 31	----- Nya	22	B	
8704 21 39	----- Begagnade	22	B	
8704 21 91	----- Nya	10	B	
8704 21 99	----- Begagnade	10	B	
8704 22 10	--- Speciellt konstruerade för transport av högradioaktivt material (Euratom)	3,5	B	
8704 22 91	---- Nya	22	B	
8704 22 99	---- Begagnade	22	B	
8704 23 10	--- Speciellt konstruerade för transport av högradioaktivt material (Euratom)	3,5	B	
8704 23 91	---- Nya	22	B	
8704 23 99	---- Begagnade	22	B	
8704 31 10	--- Speciellt konstruerade för transport av högradioaktivt material (Euratom)	3,5	B	
8704 31 31	----- Nya	22	B	
8704 31 39	----- Begagnade	22	B	
8704 31 91	----- Nya	10	B	

Prop. 2017/18:60
Bilaga 1

L 11/238

SV

Europeiska unionens officiella tidning

14.1.2017

Tulltaxe- nummer (KN2015)	Beskrivning i KN2015 (se anm. 1)	Bastullsats	Avvecklings- kategori	Anmärkning
8704 31 99	----- Begagnade	10	B	
8704 32 10	--- Speciellt konstruerade för transport av högradioaktivt material (Euratom)	3,5	B	
8704 32 91	---- Nya	22	B	
8704 32 99	----- Begagnade	22	B	
Anm. 1:	Produktomfattningen i denna förteckning bestäms av KN-numrens omfattning i kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 1101/2014.			
Anm. 2:	ex 0305 72 00 och ex 0305 79 00 – endast av öring enligt KN-nummer 0305 43 00.			
Anm. 3:	ex 0306 16 10, ex 0306 17 10, ex 0306 26 10 och ex 0306 27 10 – utom i förpackningar med en nettovikt av högst 2 kg.			

BILAGA 2-B

Förklaring av parterna om tullkvotsförvaltning

AVSNITT A

Förklaring om Europeiska unionens förvaltning av tullkvoter för nöt- och kalvkött respektive griskött inom ramen för detta avtal

1. Den allmänna principen är att tullkvotsförvaltningen bör gynna handeln i största möjliga utsträckning. Mer specifikt får den inte inskränka eller upphäva de åtaganden om marknadstillträde som förhandlats fram av parterna och den måste vara transparent och förutsägbar, minimera transaktionskostnaderna för näringsidkarna, maximera utnyttjningsdegraderna och syfta till att undvika potentiell spekulation.

Importlicenssystemets struktur

Kvartalsvisa delperioder med överföring mellan perioderna av utnyttjade tullkvoter

2. För vart och ett av regleringsårets kvartal kommer 25 % av den årliga tullkvoten att göras tillgänglig för licensansökningar.
3. Kvarvarande tillgängliga kvantiteter vid utgången av ett kvartal kommer automatiskt att överföras till påföljande kvartal, till utgången av regleringsåret.

Ansökningsperiod för importlicenser

4. Ansökningar om importlicenser kommer att godtas upp till 45 kalenderdagar före varje kvartal, och importlicenser ska utfärdas minst 30 kalenderdagar före kvartalets första dag.
5. Om efterfrågan på licenser under ansökningsperioden överstiger tillgängliga kvantiteter för det kvartalet kommer licenser att tilldelas på proportionell basis.
6. Om den för ett kvartal tillgängliga kvantiteten inte tilldelas helt under ansökningsperioden kommer den kvarvarande kvantiteten att göras tillgänglig för berättigade sökande som kommer att kunna lämna in ansökningar för resten av kvartalet. Importlicenser kommer att utfärdas automatiskt på ansökan tills den tillgängliga kvantiteten för den perioden har fördelats till fullo.

Licensers giltighet

7. En importlicens ska vara giltig
 - a) från och med utfärdandedagen eller den första dagen i det kvartal för vilket importlicensen utfärdats, beroende på vilken dag som infaller sist, och
 - b) under fem månader från den tillämpliga dagen enligt led a eller till och med utgången av regleringsåret, beroende på vilken dag som infaller först.
8. Importlicenser får användas vid alla platser för införsel i tullhänseende till EU och för flera sändningar.

Kriterier för berättigande

9. Kriterierna för berättigande och tilldelningsmetoden bör medföra att kvoterna fördelas till de personer som mest sannolikt kommer att använda dem och får inte skapa hinder för importen.

10. Under ansökningsperioden ska traditionella importörer av nötkött och kalvkött eller bisonkött för import av nötkött och kalvkött och traditionella importörer av nötkött och kalvkött, bisonkött eller griskött för import av griskött ingå bland de berättigade sökande.
11. Under det kvartal efter ansökningsperioden då licenser görs tillgängliga på ansökan kommer kriterierna för berättigade sökande att utvidgas till att innefatta grossister och godkända köttbearbetningsföretag.

Garantier

Garantier knutna till importlicensansökningar

12. Vid ansökan om en licens ska en garanti på högst 95 euro (€) per ton nötkött och 65 euro (€) per ton griskött ställas.

Överföring av licenser och motsvarande garantier

13. Licenser får inte överföras.

Återlämning av licenskvantiteter och motsvarande garantier

14. Outnyttjade licenskvantiteter får återlämnas innan licenserna upphör att gälla och upp till fyra månader före regleringsårets utgång. Varje licenshavare får återlämna upp till 30 % av sin individuella licenskvantitet. Vid återlämningen av en sådan kvantitet ska 60 % av motsvarande garanti frisläppas.
15. Alla återlämnade kvantiteter kommer omedelbart att göras tillgängliga för andra berättigade sökande på ansökan för resten av kvartalet, och de kvantiteter som inte blir föremål för en ansökan kommer att överföras till påföljande kvartal.

Frisläppande av garantier, inbegripet i deras helhet när 95 % av importen ägt rum

16. Garantier ska frisläppas i proportionell utsträckning varje gång import faktiskt har ägt rum.
17. När 95 % av en importörs individuella licenskvantitet faktiskt har importerats ska garantin i dess helhet frisläppas.

AVSNITT B

Förklaring om Kanadas förvaltning av tullkvoter för ost inom ramen för detta avtal

1. Den allmänna principen är att tullkvotförvaltningen bör gynna handeln i största möjliga utsträckning. Mer specifikt får den inte inskränka eller upphäva de åtaganden om marknadstillträde som förhandlats fram av parterna och den måste vara transparent och förutsägbar, minimera transaktionskostnaderna för näringsidkarna, maximera utnyttjandegraderna och syfta till att undvika potentiell spekulation.
2. Kriterierna för berättigande och tilldelningsmetoden bör medföra att kvoterna fördelas till de personer som mest sannolikt kommer att använda dem och får inte skapa hinder för importen.

Importlicenssystemets struktur

3. Den årliga tullkvoten kommer att tilldelas varje år bland berättigade sökande.

4. Metoden för tilldelning av tullkvoter ska varje år medge att nya aktörer tilldelas kvoter. Under infasningsperioden från år 1 till år 5 ska minst 30 % av tullkvoten vara tillgänglig för nya aktörer varje år. När infasningsperioden upphört från och med år 6 och påföljande år ska minst 10 % av tullkvoten vara tillgänglig för nya aktörer.
5. Tullkvoten ska tilldelas på basis av ett kalenderår. Ansökningar från samtliga intresserade parter kommer att tas emot och behandlas enligt reglerna i överenskommelsen om förvaltningen av tullkvoter för jordbruksprodukter, enligt definitionen i artikel 2 i avtalet om jordbruk, ministerbeslut WT/MIN(13)/39 av den 7 december 2013, med en period på fyra till sex veckor för att lämna in ansökningar. Import kan inledas årets första dag.
6. Om en tullkvot inte tilldelas till fullo enligt den ansökningsprocess som avses i punkt 3 ska tillgängliga kvantiteter omedelbart erbjudas berättigade sökande i proportion till deras tilldelning, eller på ansökan om kvantiteter fortfarande kvarstår efter det första erbjudandet.

Kriterier för berättigande

7. För att vara berättigad ska en sökande åtminstone vara bosatt/etablerad i Kanada och vara regelbundet verksam inom Kanadas ostsektor under året.
8. Under infasningsperioden från år 1 till år 5 ska en ny aktör definieras som en berättigad sökande som inte är innehavare av en tilldelning inom ramen för Kanadas tullkvot för ost inom ramen för WTO.
9. När infasningsperioden upphört från och med år 6 och påföljande år ska en ny aktör definieras som en berättigad sökande som inte är innehavare av en tilldelning inom ramen för Kanadas tullkvot för ost inom ramen för WTO eller som inte fått en tilldelning från tullkvoter inom ramen för detta avtal under det föregående året.
10. Status som ny aktör ska innehas under en period av tre år.
11. När en sökande inte längre betraktas som en ny aktör ska denne behandlas som alla andra sökande.
12. Kanada får överväga att begränsa omfattningen av tilldelningar till en specifik procentsats om det anses nödvändigt för att främja en konkurrensutsatt, rättvis och balanserad importmiljö.

Användning av importtilldelningar och importtillstånd

13. En tilldelning från en tullkvot ska vara giltig för ett kvotår eller, om den beviljats efter det att kvotåret inletts, för återstoden av kvotåret.
14. För att säkerställa att importen sker i enlighet med inhemska marknadsvillkor och för att minimera handelshinder ska en innehavare av en tilldelning normalt vara fri att använda sin tilldelning för att importera produkter som omfattas av en tullkvot när som helst under året.
15. En importör ska på grundval av sin tilldelning ansöka om ett importtillstånd för varje sändning av produkter omfattade av en tullkvot som denne vill importera till Kanada. Importtillstånd ska på ansökan normalt utfärdas automatiskt genom Kanadas nationella elektroniska tillståndssystem. Enligt den nuvarande politiken får importtillstånd begäras upp till 30 dagar före den planerade införseldagen och de är giltiga för en period av fem dagar före och 25 dagar efter införseldagen.
16. Tillstånd får inte överföras.
17. Importtillstånd får ändras eller upphävas.

18. En överföring av tilldelningar får tillåtas.
19. En innehavare av en tilldelning som under ett år använder mindre än 95 % av sin tilldelning får under det påföljande året bli föremål för en sanktion för underutnyttjande, och denne kommer då att få en tilldelning som motsvarar den faktiska användningen av den tidigare tilldelningen. En innehavare av en tilldelning som ska bli föremål för en sanktion för underutnyttjande ska underrättas om detta före den slutliga tilldelningen av tullkvoten.
20. En innehavare av en tilldelning får återlämna en oanvänd kvantitet av sin tilldelning fram till ett specifikt datum. Återlämnade kvantiteter ska betraktas som använda vid tillämpningen av reglerna om sanktioner för underutnyttjande. Ständigt återkommande återlämningar får bli föremål för sanktioner.
21. Återlämnade kvantiteter ska normalt göras tillgängliga för intresserade innehavare av tilldelningar som på dagen efter tidsfristen för återlämning inte har återlämnat oanvända kvantiteter av sin tilldelning. Om tillgängliga kvantiteter kvarstår efter detta får de erbjudas andra intresserade tredje parter.
22. Tidsfristen för återlämning ska fastställas till ett datum som är tillräckligt tidigt för att medge en tillräcklig tid för användning av återlämnade kvantiteter och samtidigt är tillräckligt sent så att innehavare av tilldelningar kan bedöma sina importbehov till utgången av året; således kan datumet fastställas till en tidpunkt kring mitten av kvotåret.

BILAGA 4-A

SAMARBETE PÅ OMRÅDET FÖR MOTORFORDONSFÖRESKRIFTER

Artikel 1

Mål och syfte

1. Parterna noterar samarbetet mellan Kanada och Europeiska kommissionen inom vetenskap och teknik.
2. Parterna bekräftar sitt gemensamma åtagande att förbättra fordons säkerhet och miljöprestanda och harmoniseringssträvandena enligt *det globala avtal från 1998 som förvaltas av världsförbundet för harmonisering av fordonsföreskrifter (WP.29)* (nedan kallat *1998 års globala avtal*) inom ramen för FN:s ekonomiska kommission för Europa (nedan kallad *Unecce*).
3. Parterna noterar sitt åtagande att stärka sina insatser inom området för regleringssamarbete enligt detta kapitel och kapitel tjuogoett (Regleringssamarbete).
4. Parterna erkänner varje parts rätt att fastställa sin eftersträlvade nivå på hälsa, säkerhet och miljö- och konsumentskydd.
5. Parterna önskar utvidga samarbetet och effektivisera resursanvändningen i frågor som rör tekniska föreskrifter för motorfordon, på ett sätt som inte undergräver respektive parts förmåga att fullgöra sina skyldigheter.
6. Denna bilaga syftar till att stärka samarbete och kommunikation, däribland informationsutbyte, i fråga om forskning relaterad till utveckling av nya tekniska föreskrifter eller relaterade standarder på områdena för motorfordons säkerhet och miljöprestanda och att främja tillämpning och erkännande av de enhetliga tekniska föreskrifterna inom ramen för *1998 års globala avtal* och möjlig framtida harmonisering mellan parterna när det gäller förbättringar och annan utveckling avseende tekniska föreskrifter eller relaterade standarder för motorfordon.

Artikel 2

Samarbetsområden

Parterna ska sträva efter att dela information och samarbeta i fråga om verksamheter på följande områden:

- a) Utveckling och fastställande av tekniska föreskrifter eller relaterade standarder.
- b) Översyner av hur tekniska föreskrifter eller relaterade standarder har genomförts.
- c) Utarbetande och spridning av information till konsumenter om föreskrifter eller relaterade standarder för motorfordon.
- d) Utbyte av forskning, information och resultat i fråga om utveckling av nya föreskrifter eller relaterade standarder för fordonssäkerhet och avancerad teknik för utsläppsminskning och elbilar.
- e) Utbyte av tillgänglig information om identifiering av säkerhets- eller utsläppsrelaterade defekter och bristande efterlevnad av tekniska föreskrifter.

Artikel 3

Samarbetsformer

Parterna ska eftersträva en öppen och kontinuerlig dialog i fråga om tekniska föreskrifter eller relaterade standarder för motorfordon. För detta ändamål ska parterna sträva efter att

- a) mötas minst en gång per år (inklusive i anslutning till WP.29-sessioner) via videokonferens eller, om det sker personligen, omväxlande i Kanada och i Europeiska unionen,
- b) dela information om inhemska och internationella program och tidsplaner, inbegripet planering av forskningsprogram för utveckling av nya tekniska föreskrifter eller relaterade standarder,
- c) gemensamt bidra till att uppmuntra och främja större internationell harmonisering av tekniska föreskrifter via multilaterala forum, t.ex. *1998 års globala avtal*, och genom samarbete vid planering av initiativ till stöd för sådan verksamhet,
- d) dela och diskutera forsknings- och utvecklingsplaner för tekniska föreskrifter eller relaterade standarder för motorfordons säkerhet och miljöprestanda,
- e) utföra gemensamma analyser och utveckla metoder och tillvägagångssätt för att, på ett praktiskt och lämpligt sätt och till ömsesidig nytta, bistå och underlätta utveckling av tekniska föreskrifter eller relaterade standarder för motorfordon, och
- f) utforma ytterligare bestämmelser om samarbete.

Artikel 4

Kanadas införlivande av FN-föreskrifter

1. Parterna erkänner att Kanada har införlivat, med de anpassningar som ansetts nödvändiga, tekniska föreskrifter som ingår i de föreskrifter som antagits inom ramen för Förenta nationerna (nedan kallade *FN-föreskrifter*) i sina *Motor Vehicle Safety Regulations*, C.R.C., c. 1038, enligt förteckningen i bilaga 4-A-1.

2. Kanada förbehåller sig rätten att ändra sin lagstiftning, inbegripet genom att ändra eller se över vilka FN-föreskrifter som införlivats i dess lagstiftning, eller det sätt på vilket eller den utsträckning i vilken dessa föreskrifter är införlivade i landets lagstiftning. Innan dessa ändringar görs ska Kanada informera Europeiska unionen och ska, på begäran, vara berett att informera om skälen till dessa ändringar. Kanada ska fortsätta att erkänna relevanta FN-föreskrifter, såvida detta inte skulle innebära en lägre säkerhetsnivå än den som uppnås genom ändringarna eller skulle undergräva den nordamerikanska integrationen.

3. Parterna ska genomföra tekniska samråd för att senast tre år efter detta avtals ikraftträdande fastställa huruvida de tekniska föreskrifter som ingår i de FN-föreskrifter som förtecknas i bilaga 4-A-2 också bör införlivas i Kanadas *Motor Vehicle Safety Regulations*, med de anpassningar Kanada anser nödvändiga. Dessa tekniska föreskrifter bör införlivas, såvida detta inte skulle innebära en lägre säkerhetsnivå än Kanadas befintliga föreskrifter eller skulle undergräva den nordamerikanska integrationen.

4. Parterna ska också genomföra ytterligare tekniska samråd för att fastställa huruvida andra tekniska föreskrifter också bör ingå i bilaga 4-A-2.

5. Kanada ska fastställa och upprätthålla en förteckning över de tekniska föreskrifter ingående i FN-föreskrifterna som har införlivats i landets *Motor Vehicle Safety Regulations*. Kanada ska göra denna förteckning offentligt tillgänglig.

6. För att främja konvergens i lagstiftningen ska parterna, såvitt praktiskt möjligt, utbyta information om sina respektive tekniska föreskrifter relaterade till motorfordons säkerhet.

Artikel 5

Välvilligt beaktande av den andra partens tekniska föreskrifter

När en part utformar en ny teknisk föreskrift för motorfordon och deras delar, eller när den ändrar en befintlig föreskrift, ska den beakta den andra partens tekniska föreskrifter, inbegripet de som fastställts inom ramen för Uneces världsförum för harmonisering av fordonsföreskrifter (WP.29). En part ska på begäran av den andra parten redogöra för i vilken utsträckning den beaktat den andra partens tekniska föreskrifter vid utformningen av sina nya tekniska föreskrifter.

Artikel 6

Samarbete med Amerikas förenta stater

Parterna erkänner sitt ömsesidiga intresse av att samarbeta med Amerikas förenta stater i fråga om tekniska föreskrifter för motorfordon. Om Europeiska unionen och Amerikas förenta stater ingår ett avtal eller ett arrangemang om harmonisering av respektive tekniska föreskrifter relaterade till motorfordon, ska parterna samarbeta med syfte att fastställa huruvida de bör ingå ett liknande avtal eller arrangemang.

—

BILAGA 4-A-1

Förteckning som avses i artikel 4.1 i bilaga 4-A

FN-föreskrift	FN-föreskriftens benämning	Föreskrift i Kanada i vilken FN-föreskriften helt eller delvis införlivats	Benämning på den föreskrift i Kanada i vilken FN-föreskriften helt eller delvis införlivats
Nr 98	Enhetliga regler om godkännande av strålkastare med gasurladdningslampa för motorfordon	CMVSS 108 (*)	Lighting System and Retroreflective Devices
Nr 112	Enhetliga regler om godkännande av strålkastare till motorfordon som avger ett asymmetriskt halv- eller helljus eller bådadera och som är utrustade med glödlampor och/eller lysdiodmoduler	CMVSS 108 (*)	Lighting System and Retroreflective Devices
Nr 113	Enhetliga regler om godkännande av strålkastare till motorfordon som avger ett symmetriskt halv- eller helljus eller bådadera och som är utrustade med glödlampor, gasurladdningslampor eller lysdiodmoduler	CMVSS 108 (*)	Lighting System and Retroreflective Devices
Nr 51	Enhetliga regler om godkännande av motorfordon med minst fyra hjul med avseende på deras buller	CMVSS 1106 (*)	Noise Emissions
Nr 41	Enhetliga regler om godkännande av motorcyklar med avseende på buller	CMVSS 1106 (*)	Noise Emissions
Nr 11	Enhetliga regler om godkännande av fordon i fråga om dörrlås och dörrhållande komponenter	CMVSS 206 (*)	Door Locks and Door Retention Components
Nr 116 (enbart startspärr)	Enhetliga regler om skydd mot obehörigt nyttjande av motorfordon (enbart startspärr)	CMVSS 114 (*)	Theft Protection and Rollaway Prevention
Nr 42	Enhetliga regler om godkännande av fordon med avseende på främre och bakre skyddsanordningar (stötfångare osv.)	CMVSS 215 (*)	Bumpers
Nr 78	Enhetliga regler om godkännande av fordon i kategorierna L1, L2, L3, L4 och L5 med avseende på bromsning	CMVSS 122 (*)	Motorcycle Brake Systems

FN-föreskrift	FN-föreskriftens benämning	Föreskrift i Kanada i vilken FN-föreskriften helt eller delvis införlivats	Benämning på den föreskrift i Kanada i vilken FN-föreskriften helt eller delvis införlivats
Nr 8	Enhetliga regler om godkännande av strålkastare till motorfordon som avger ett asymmetriskt halv- eller helljus eller bådadera och som är utrustade med halogenglödlampor (H1, H2, H3, HB3, HB4, H7, H8, H9, HIR1, HIR2 och/eller H11)	CMVSS 108 (*)	Lighting System and Retroreflective Devices
Nr 20	Enhetliga regler om godkännande av strålkastare till motorfordon som avger ett asymmetriskt halv- eller helljus eller bådadera och som är utrustade med halogenglödlampor (H4-lampor)	CMVSS 108 (*)	Lighting System and Retroreflective Devices
Nr 31	Enhetliga regler om godkännande av sealed beam-strålkastarenheter med halogenlampor (HSB), avsedda för motorfordon, som avger asymmetriskt europeiskt halvlyjus eller helljus eller båda	CMVSS 108 (*)	Lighting System and Retroreflective Devices
Nr 57	Enhetliga regler om godkännande av strålkastare för motorcyklar och fordon som behandlas som sådana	CMVSS 108 (*)	Lighting System and Retroreflective Devices
Nr 72	Enhetliga regler om godkännande av strålkastare till motorcyklar som avger ett asymmetriskt halv- och helljus och är utrustade med halogenlampor (HS1)	CMVSS 108 (*)	Lighting System and Retroreflective Devices
Nr 13H (enbart elektronisk stabilitetskontroll)	Enhetliga regler om godkännande av personbilar med avseende på bromsning (enbart elektronisk stabilitetskontroll)	CMVSS 126	Electronic Stability Control Systems
Nr 60	Enhetliga regler om godkännande av tvåhjuliga motorcyklar och mopeder med avseende på förarens manöverorgan, inbegripet identifiering av manöverorgan, kontrollampor och visare	CMVSS 123	Motorcycle Controls and Displays
Nr 81	Enhetliga regler om godkännande av backspeglar på tvåhjuliga motordrivna fordon med eller utan sidovagn, med avseende på montering av backspeglar på styrstänger	CMVSS 111	Mirrors

(*) Enligt föreskriftens lydelse den 13 februari 2013.

BILAGA 4-A-2

Förteckning som avses i artikel 4.3 i bilaga 4-A

FN-föreskrift	FN-föreskriftens benämning
Nr 12	Enhetliga regler om godkännande av fordon med avseende på skyddet för föraren mot styrinrättningen i händelse av en sammanstötning
Nr 17	Enhetliga regler om godkännande av fordon med avseende på säten, deras fästordningar och eventuella nackstöd
Nr 43	Enhetliga regler om godkännande av säkerhetsglasmaterial och montering av dessa i fordon
Nr 48	Enhetliga regler om godkännande av fordon med avseende på installering av belysnings- och ljussignalanordningar
Nr 87	Enhetliga regler om godkännande av varsellyktor för motorfordon
Nr 53	Enhetliga regler om godkännande av fordon i kategori L3 med avseende på installering av belysnings- och ljussignalanordningar
Nr 116	Enhetliga tekniska regler om skydd mot obehörigt nyttjande av motorfordon
Nr 123	Enhetliga regler om godkännande av justerbara framljussystem (AFS) avsedda för motorfordon

BILAGA 5-A

BEHÖRIGA MYNDIGHETER

Behöriga myndigheter i Europeiska unionen

1. Kontrollansvaret ska delas mellan medlemsstaternas nationella myndigheter och Europeiska kommissionen. Härvid gäller följande:
 - a) När det gäller export till Kanada ansvarar medlemsstaterna för kontroll av produktionsförhållanden och produktionskrav, inbegripet lagstadgade inspektioner eller revisioner och utfärdande av hälsointyg om att de överenskomna sanitära och fytosanitära åtgärderna och kraven är uppfyllda.
 - b) När det gäller import från Kanada ansvarar medlemsstaterna för kontroll av att importen uppfyller Europeiska unionens importvillkor.
 - c) Europeiska kommissionen ansvarar för övergripande samordning, inspektioner eller revisioner av kontrollsystem och de åtgärder, inklusive lagstiftning, som behövs för att säkerställa en enhetlig tillämpning av standarder och krav enligt detta avtal.

Kanadas behöriga myndigheter

2. Följande myndigheter är ansvariga för tillämpning av sanitära och fytosanitära åtgärder i fråga om inhemskt producerade, exporterade och importerade djur, animalieprodukter, växter och växtprodukter och för utfärdande av hälsointyg om att de överenskomna sanitära och fytosanitära åtgärderna har efterlevts, såvida annat inte sägs:
 - a) Canadian Food Inspection Agency (CFIA).
 - b) Department of Health, i tillämpliga fall.
 - c) En efterföljande enhet, som meddelats den andra parten.

BILAGA 5-B

REGIONALA FÖRHÅLLANDEN

Sjukdomar beträffande vilka regionindelningsbeslut kan fattas:

Sjukdomar

1. Mul- och klövsjuka
2. Vesikulär stomatit
3. Vesikulär svinsjuka
4. Boskapspest
5. Får- och getpest
6. Elakartad lungsjuka hos nötkreatur
7. Lumpy skin disease
8. Rift Valley-feber
9. Blåtunga
10. Får- och getkoppor
11. Afrikansk hästpest
12. Afrikansk svinpest
13. Klassisk svinpest
14. Anmälningspliktig aviär influensa
15. Newcastlejuka
16. Venezuelansk hästencefalomyelit
17. Epizootisk hemorragisk sjukdom

Sjukdomar hos vattenlevande djur

Parterna kan diskutera förteckningen över sjukdomar hos vattenlevande djur på grundval av *Aquatic Animal Health Code*, som antagits av Världsgesundhetsorganisationen för djurhälsa (OIE).

BILAGA 5-C

PROCESS FÖR ERKÄNNANDE AV REGIONALA FÖRHÅLLANDEN

Djursjukdomar

Ska överenskommas vid en senare tidpunkt.

Växtskadegörare

Ska överenskommas vid en senare tidpunkt.

BILAGA 5-D

RIKTLINJER FÖR FASTSTÄLLANDE, ERKÄNNANDE OCH UPPRÄTTHÅLLANDE AV LIKVÄRDIGHET

Fastställande och erkännande av likvärdighet

Ska överenskommas vid en senare tidpunkt.

Upprätthållande av likvärdighet

1. Om en part avser att anta, ändra eller upphäva en sanitär eller fytosanitär åtgärd på ett område där den har gjort ett erkännande av likvärdighet enligt artikel 5.6.3 a eller ett erkännande enligt artikel 5.6.3 b, bör parten
 - a) bedöma huruvida antagandet, ändringen eller upphävandet av den sanitära eller fytosanitära åtgärden kan inverka på erkännandet, och
 - b) underrätta den andra parten om sin avsikt att anta, ändra eller upphäva den sanitära eller fytosanitära åtgärden och om den bedömning som avses i led a. Denna underrättelse bör ske vid en lämplig tidig tidpunkt när ändringar fortfarande kan göras och synpunkter beaktas.
 2. Om en part antar, ändrar eller upphäver en sanitär eller fytosanitär åtgärd på ett område där den har gjort ett erkännande, bör den importerande parten fortsätta att godta det erkännande av likvärdighet som avses i artikel 5.6.3 a eller, i tillämpliga fall, det erkännande som avses i artikel 5.6.3 b på det området, till dess att den har meddelat den exporterande parten huruvida särskilda villkor måste uppfyllas och, i det fallet, meddela den exporterande parten dessa särskilda villkor. Vid utarbetandet av dessa särskilda villkor bör den importerande parten samråda med den exporterande parten.
-

BILAGA 5-E

ERKÄNNANDE AV SANITÄRA OCH FYTOSANITÄRA ÅTGÄRDER

Allmänna anmärkningar

- Om en part ändrar en sanitär eller fyto-sanitär åtgärd som förtecknas i denna bilaga ska den ändrade sanitära eller fyto-sanitära åtgärden tillämpas på import från den andra parten, med beaktande av punkt 2 i bilaga 5-D. För uppdaterade sanitära eller fyto-sanitära åtgärder ska respektive parts offentligtgjorda lagar och andra författningar konsulteras.
- Om en importerande part fastställer att ett särskilt villkor som förtecknas i denna bilaga inte längre är nödvändigt ska den i enlighet med artikel 26.5 underrätta den andra parten om att den inte längre kommer att tillämpa detta särskilda villkor på import från den andra parten.
- För tydlighetens skull påpekas att en importerande parts sanitära eller fyto-sanitära åtgärd som inte tas upp på annat sätt i denna bilaga eller en importerande parts åtgärd som inte utgör en sanitär eller fyto-sanitär åtgärd ska gälla, i tillämplig utsträckning, för import från den andra parten.

AVSNITT A

Sanitära åtgärder

Område	Export från Europeiska unionen till Kanada		Export från Kanada till Europeiska unionen	
	Sanitär eller fyto-sanitär åtgärd i EU	Sanitär eller fyto-sanitär åtgärd i Kanada	Sanitär eller fyto-sanitär åtgärd i Kanada	Sanitär eller fyto-sanitär åtgärd i EU
Sperma		Särskilda villkor		Särskilda villkor

Nötkreatur

Djurhälsa	Direktiv 88/407	— Health of Animals Act, S. C. 1990, c. 21 — Health of Animals Regulations, C.R.C., c. 296	— Health of Animals Act — Health of Animals Regulations — CFIA's Artificial Insemination Program	Direktiv 88/407	1. Enzoosisk bovin leukos; (serum) Enzymkopplad immundadsorberande analys (nedan kallad ELISA) Dessutom ska livmodern hos moderjuret till den potentiella donatorjuren om möjligt utsättas för ett ELISA-test med avseende på enzoosisk bovin leukos, efter avvägning av den potentiella donatorn, och testet ska ge negativt resultat.
-----------	-----------------	---	--	-----------------	--

Område	Export från Europeiska unionen till Kanada		Export från Kanada till Europeiska unionen	
	Santitär eller fyrosantitär ägärd i EU	Santitär eller fyrosantitär ägärd i Kanada	Santitär eller fyrosantitär ägärd i Kanada	Santitär eller fyrosantitär ägärd i EU
		Särskilda villkor	Särskilda villkor	
				<p>Detta test av moderjurets livmoder krävs vid export av sperma till en EU-medlemsstat när sperma insamlas från en donatorjur som är yngre än 24 månader, och efter det att den äldre uppnått krävs ett negativt resultat på ELISA-testet. Detta test krävs inte när den potentiella donatorjuren har sitt ursprung i en enligt Kanadas regler godkänd besättning med avseende på en zootisk bovin leukos.</p> <p>2. Infektiös bovin rinotrakeit (IBR): (serum) ELISA</p> <p>För samtliga djur som vistas på IBR-negativa anläggningar som godkänts för export till Europeiska unionen ska ett test för påvisande av IBF göras varje halvår. Enbart IBR-negativa anläggningar får exportera sperma till Europeiska unionen.</p>

Embryon

In vivo-producerade embryon från nötkreatur

Djurhälsa	Direktiv 89/556	— <i>Health of Animals Act</i> — <i>Health of Animals Regulations, Part XIII</i>	— <i>Health of Animals Act</i> — <i>Health of Animals Regulations</i> — <i>CEIA's Embryo Export Approval Program</i>	<p>Direktiv 89/556 Beslut 2006/168 2007/240</p>	<p>1. Donatorhondjuren har under sex månader omedelbart före insamlingen vistats i Kanada i högst två besättningar</p> <p>a) som enligt officiella uppgifter har varit fria från tuberkulos,</p> <p>b) som enligt officiella uppgifter har varit fria från brucellos,</p> <p>c) som varit fria från enzootisk bovin leukos eller där inga djur har visat kliniska tecken på enzootisk bovin leukos under de senaste tre åren, och</p>
-----------	-----------------	---	--	---	---

Område	Export från Europeiska unionen till Kanada		Export från Kanada till Europeiska unionen	
	Sanitär eller fyrosanitär åtgärd i EU	Sanitär eller fyrosanitär åtgärd i Kanada	Sanitär eller fyrosanitär åtgärd i Kanada	Sanitär eller fyrosanitär åtgärd i EU
		Särskilda villkor	Särskilda villkor	Särskilda villkor
				<p>d) där inga nötkreatur har visat kliniska tecken på infektions bovin rinotrakeit/infektiös pustulär vulvovaginit under de senaste tolv månaderna.</p> <p>2. Det har inte förekommit något utbrott av epizootisk hemorragisk sjukdom inom 10 km från den plats där donatorhondjuret vistats under 30 dagar före insamlingen.</p> <p>3. Sperman har insamlats och förvarats i insamlingscentraler eller förvarats i förvaringscentraler som godkännts av CHA, eller har sperman insamlats och förvarats i insamlingscentraler eller förvarats i förvaringscentraler som godkännts av den behöriga myndigheten i ett tredjeland som är godkänt för export av sperma till Europeiska unionen, eller har sperman exporterats från Europeiska unionen.</p>

Färskt kött

Idisslare, hästdjur, svin, fjäderfä och hägnat vilt från hjortdjur, kaniner och strutsartade fåglar

Folkhälsa	Export från Europeiska unionen till Kanada		Export från Kanada till Europeiska unionen	
	Förordningar	Sanitär eller fyrosanitär åtgärd i Kanada	Sanitär eller fyrosanitär åtgärd i Kanada	Förordningar
	852/2004 853/2004 854/2004 2073/2005 2015/1375			852/2004 853/2004 854/2004 2073/2005 2015/1375
	<p>— <i>Meat Inspection Act</i>, R.S., C. 1985, c. 25 (1st Supp.)</p> <p>— <i>Meat Inspection Regulations</i>, 1990, S.O.R./90-288</p> <p>— <i>Food and Drugs Act</i>, R.S., C. 1985, c. F-27</p> <p>— <i>Food and Drug Regulations</i>, C.R.C., c. 870</p>	<p>1. Efterlevnad av Kanadas regler om transmissibel spongiform encefalopati.</p> <p>2. Förlängd uppskjutande av urtagning ej tillåtet.</p> <p>3. Efterlevnad av importörande parts mikrobiologiska kriterier för livsmedelssäkerhet.</p>	<p>— <i>Meat Inspection Act</i></p> <p>— <i>Meat Inspection Regulations</i>, 1990</p> <p>— <i>Food and Drugs Act</i></p> <p>— <i>Food and Drug Regulations</i></p>	<p>Se tillägg A</p>

Område	Export från Europeiska unionen till Kanada		Export från Kanada till Europeiska unionen	
	Santitär eller fyrosantitär ägd i EU	Santitär eller fyrosantitär ägd i Kanada	Santitär eller fyrosantitär ägd i Kanada	Santitär eller fyrosantitär ägd i EU
		Särskilda villkor	Särskilda villkor	Särskilda villkor
		4. Griskött avsett för bearbetning till ärfärdiga produkter testas eller fryses i enlighet med kommissionens genomförandeförordning (EU) 2015/1375. 5. Blod insamlas i slutna system. 6. Kött från nödslaktade djur får inte bli föremål för handel.		
Köttprodukter				
Idisslare, hästdjur, svin, fjäderfä och hägnat vilt				
Folkhälsa	Förordningar 852/2004 853/2004 854/2004 2073/2005	— Meat Inspection Act — Meat Inspection Regulations, 1990 — Food and Drugs Act — Food and Drug Regulations	— Meat Inspection Act — Meat Inspection Regulations, 1990 — Food and Drugs Act — Food and Drug Regulations	Förordningar 852/2004 853/2004 854/2004 2073/2005
		1. Färskt kött som används för att framställa produkter uppfyller tillämpliga särskilda villkor, utom särskilt villkor nr 4 när den färdiga produkten uppvärms till en temperatur som är tillräcklig för att förstöra trikiner. 2. Efterlevnad av importerande parts produktstandarder. 3. Efterlevnad av mikrobiologiska kriterier för livsmedels säkerhet.	1. Färskt kött som används för att framställa produkter uppfyller tillämpliga särskilda villkor, utom särskilt villkor nr 6 a i tillägg A när den färdiga produkten uppvärms till en temperatur som är tillräcklig för att förstöra trikiner. 2. Efterlevnad av importerande parts produktstandarder. 3. Efterlevnad av importerande parts mikrobiologiska kriterier för livsmedels säkerhet.	

Område	Export från Europeiska unionen till Kanada		Export från Kanada till Europeiska unionen	
	Sanitär eller fyrosanitär åtgärd i EU	Sanitär eller fyrosanitär åtgärd i Kanada	Sanitär eller fyrosanitär åtgärd i Kanada	Sanitär eller fyrosanitär åtgärd i EU
		Särskilda villkor		Särskilda villkor

Malat kött, köttberedningar**Idisslare, hästdjur, svin, fjäderfä och hägnat vilt**

Folkhälsa	Förordningar 852/2004 853/2004 854/2004 2073/2005	— <i>Meat Inspection Act</i> — <i>Meat Inspection Regulations, 1990</i> — <i>Food and Drugs Act</i> — <i>Food and Drug Regulations</i>	1. Färskt kött som används för att framsiälla produkter uppfyller tillämpliga särskilda villkor. 2. Efterlevnad av importerande parts produktstandarder. 3. Efterlevnad av importerande parts mikrobiologiska kriterier för livsmedelssäkerhet.	Förordningar 852/2004 853/2004 854/2004 2073/2005	— <i>Meat Inspection Act</i> — <i>Meat Inspection Regulations, 1990</i> — <i>Food and Drugs Act</i> — <i>Food and Drug Regulations</i>	1. Färskt kött som används för att framsiälla produkter uppfyller tillämpliga särskilda villkor. 2. Efterlevnad av importerande parts produktstandarder. 3. Efterlevnad av importerande parts mikrobiologiska kriterier för livsmedelssäkerhet.
-----------	---	---	---	---	---	---

Bearbetat animaliskt protein avsett som livsmedel**Idisslare, hästdjur, svin, fjäderfä och hägnat vilt**

Folkhälsa	Förordningar 852/2004 853/2004 854/2004	— <i>Meat Inspection Act</i> — <i>Meat Inspection Regulations, 1990</i> — <i>Food and Drugs Act</i> — <i>Food and Drug Regulations</i>	1. Färskt kött som används för att framsiälla produkter uppfyller tillämpliga särskilda villkor, utom särskilt viltkor nr 4, när den färdiga produkten uppvärms till en temperatur som är tillräcklig för att förstöra trikiner.	Förordningar 852/2004 853/2004 854/2004	— <i>Meat Inspection Act</i> — <i>Meat Inspection Regulations, 1990</i> — <i>Food and Drugs Act</i> — <i>Food and Drug Regulations</i>	1. Färskt kött som används för att framsiälla produkter uppfyller tillämpliga särskilda villkor, utom särskilt viltkor nr 6 a i tillägg A när den färdiga produkten uppvärms till en temperatur som är tillräcklig för att förstöra trikiner. 2. Efterlevnad av importerande parts produktstandarder.
-----------	--	---	--	--	---	--

Område	Export från Europeiska unionen till Kanada		Export från Kanada till Europeiska unionen	
	Sanitär eller fyrosanitär åtgärd i EU	Sanitär eller fyrosanitär åtgärd i Kanada	Sanitär eller fyrosanitär åtgärd i Kanada	Sanitär eller fyrosanitär åtgärd i EU
		Särskilda villkor	Särskilda villkor	Särskilda villkor
		2. Efterlevnad av importerande parts produktstandarder.		

Utsmält djurfett avsett som livsmedel

Idisslare, hästdjur, svin, fjäderfä och hägnat vilt

Folkhälsa	Förordningar 852/2004 853/2004 854/2004	— Meat Inspection Act — Meat Inspection Regulations, 1990 — Food and Drugs Act — Food and Drug Regulations	1. Färskt kött som används för att framställa produkter uppfyller tillämpliga särskilda villkor, utom särskilt villkor nr 4. 2. Efterlevnad av importerande parts produktstandarder.	— Meat Inspection Act — Meat Inspection Regulations, 1990 — Food and Drugs Act — Food and Drug Regulations	Förordningar 852/2004 853/2004 854/2004	1. Färskt kött som används för att framställa produkter uppfyller tillämpliga särskilda villkor, utom särskilt villkor nr 6 a i tillägg A. 2. Efterlevnad av importerande parts produktstandarder.
-----------	---	---	---	---	---	---

Djurtaormar avsedda som livsmedel

Nötkreatur, får, getter och svin

Folkhälsa	Förordningar 852/2004 853/2004 854/2004	— Meat Inspection Act — Meat Inspection Regulations, 1990 — Food and Drugs Act — Food and Drug Regulations	Efterlevnad av Kanadas regler om transmissibel spongiform encefalopati.	— Meat Inspection Act — Meat Inspection Regulations, 1990 — Food and Drugs Act — Food and Drug Regulations	Förordningar 852/2004 853/2004 854/2004	Efterlevnad av EU:s regler om transmissibel spongiform encefalopati.
-----------	---	---	---	---	---	--

Område	Export från Europeiska unionen till Kanada		Export från Kanada till Europeiska unionen	
	Sanitär eller fyrosanitär åtgärd i EU	Sanitär eller fyrosanitär åtgärd i Kanada	Sanitär eller fyrosanitär åtgärd i Kanada	Sanitär eller fyrosanitär åtgärd i EU
		Särskilda villkor		Särskilda villkor

Fiskeriprodukter och levande musslor

Fisk och fiskeriprodukter avsedda som livsmedel

Folkhälsa	Förordningar 852/2004 853/2004 854/2004 2073/2005 2074/2005	— <i>Fish Inspection Act</i> , R.S. C. 1985, c. F-12 — <i>Fish Inspection Regulations</i> , C.R.C., c. 802 — <i>Food and Drugs Act</i> — <i>Food and Drug Regulations</i>	Rökt fisk förpackad i hermestiskt slutna behållare som inte är frysta ska ha en saltinnehållning på minst 9 % (vattenfasmetoden). Kanadas och EU:s system anses ge en likvärdig skyddsnivå i fråga om mikrobiologiska krav. De mikrobiologiska kriterier som används i Kanada respekterade EU:s system dock från varandra när det gäller vissa aspekter av övervakningen av slutprodukten. När det gäller exporterade produkter ansvarar exportören för att produkterna motsvarar det importerande landets kriterier för livsmedelssäkerhet.	Förordningar 852/2004 853/2004 854/2004 2073/2005 2074/2005	— <i>Fish Inspection Act</i> — <i>Fish Inspection Regulations</i> — <i>Food and Drugs Act</i> — <i>Food and Drug Regulations</i>	Kanadas och EU:s system anses ge en likvärdig skyddsnivå i fråga om mikrobiologiska krav. De mikrobiologiska kriterier som används i Kanada respekterade EU:s system dock från varandra när det gäller vissa aspekter av övervakningen av slutprodukten. När det gäller exporterade produkter ansvarar exportören för att produkterna motsvarar det importerande landets kriterier för livsmedelssäkerhet.
-----------	--	--	---	--	---	--

Rensad fisk utan huvud avsedd som livsmedel

Djurhälsa	Direktiv 2006/88	— <i>Health of Animals Act</i> — <i>Health of Animals Regulations</i> , Part XVI — <i>Reportable Disease Regulations</i> , S.O.R./91-2		Direktiv 2006/88	— <i>Health of Animals Act</i> — <i>Health of Animals Regulations</i> , Part XVI	Direktiv 2006/88 Förordning 1251/2008
-----------	---------------------	--	--	---------------------	---	--

Område	Export från Europeiska unionen till Kanada		Export från Kanada till Europeiska unionen	
	Santitär eller fyrosantitär ägard i EU	Santitär eller fyrosantitär ägard i Kanada	Santitär eller fyrosantitär ägard i Kanada	Santitär eller fyrosantitär ägard i EU
		Särskilda villkor		Särskilda villkor
Levande musslor avsedda som livsmedel, inklusive tagghudingar, manteldjur och marina snäckor				
Folkhälsa	<p>Förordningar 852/2004, 853/2004, 854/2004, 2074/2005</p> <p>— Fish Inspection Act — Fish Inspection Regulations — Food and Drugs Act — Food and Drug Regulations</p>	<p>Kanadas och EU:s system anses ge en likvärdig skyddsnivå i fråga om mikrobiologiska krav. De mikrobiologiska kriterier som används i Kanada respektive EU skiljer sig dock från varandra när det gäller vissa aspekter av övervakningen av slutprodukten. När det gäller exporterade produkter ansvarar exportören för att produkterna motsvarar det importerande landets kriterier för livsmedels säkerhet.</p>	<p>Förordningar 852/2004, 853/2004, 854/2004, 2074/2005</p> <p>— Fish Inspection Act — Fish Inspection Regulations — Management of Contaminated Fisheries Regulations, S.O.R./90-351 — Food and Drugs Act — Food and Drug Regulations</p>	<p>Det sker en riskbaserad övervakning av levande musslor avseende DSP-toxiner (diarréframkallande skaldjursgift). Kanadas och EU:s system anses ge en likvärdig skyddsnivå i fråga om mikrobiologiska krav. De mikrobiologiska kriterier som används i Kanada respektive EU skiljer sig dock från varandra när det gäller vissa aspekter av övervakningen av slutprodukten. När det gäller exporterade produkter ansvarar exportören för att produkterna motsvarar det importerande landets kriterier för livsmedels säkerhet.</p>
Fisk som fångats inom ramen för en kanadensisk sportfiskelicens				
Folkhälsa				<p>Förordningar 852/2004, 853/2004, 854/2004, 2073/2005</p> <p>— Fish Inspection Act — Fish Inspection Regulations</p>

Följande villkor ska uppfyllas för fisk som fångats inom ramen för en kanadensisk sportfiskelicens där importörens namn anges:

- Fisken har fångats i kanadensiska fiskevatten då licensen varit giltig och i enlighet med kanadensiska bestämmelser om sportfiske och fångstbegränsningar.

Område	Export från Europeiska unionen till Kanada		Export från Kanada till Europeiska unionen	
	Sanitär eller fyrosanitär åtgärd i EU	Sanitär eller fyrosanitär åtgärd i Kanada	Sanitär eller fyrosanitär åtgärd i Kanada	Sanitär eller fyrosanitär åtgärd i EU
		Särskilda villkor	Särskilda villkor	<p>2. Fisken har rensats med iakttagande av tillämpliga hygien- och konserveringsåtgärder.</p> <p>3. Fisken är inte en giftig art eller en art som kan innehålla biocoxiner.</p> <p>4. Fisken förs in till EU inom en månad från sportfiske licensens sista giltighetsdatum och är inte avsedd att saluföras. En kopia av sportfiske licensen ska bifogas det åtföljande dokumentet.</p>

Mjölk och mjölkprodukter avsedda som livsmedel

Pastöriserad mjölk eller ost av icke pastöriserad (eller värmebehandlad vid låg temperatur) och obehandlad mjölk som mognadsgrats i minst 60 dagar

Folkhälsa	<p>Förordningar 852/2004 853/2004 854/2004</p>	<p>— <i>Health of Animals Act</i> — <i>Health of Animals Regulations</i>, s.34 — <i>Food and Drugs Act</i> — <i>Food and Drug Regulations</i>, Part B, Division 8 — <i>Canada Agricultural Products Act</i>, R.S.C. 1985, c. 20 (4th Supp.) — <i>Dairy Products Regulations</i>, S.O.R./79-840</p>	<p>Kanadas och EU:s system anses ge en likvärdig skyddsnivå i fråga om mikrobiologiska krav. De mikrobiologiska kriterier som används i Kanada respekterade EU skiljer sig dock från vissa aspekter av övervakningen av slutprodukten. När det gäller exporterade produkter ansvarar exportören för att produkterna motsvarar det importerande landets kriterier för livsmedelssäkerhet.</p>	<p>— <i>Food and Drugs Act</i> — <i>Food and Drug Regulations</i>, Part B, Division B — <i>Canada Agricultural Products Act</i> — <i>Dairy Products Regulations</i></p>	<p>Beslut 2011/163 Förordningar 852/2004 853/2004 854/2004 605/2010</p>	<p>1. Kanada ska utvärdera system för faroanalys och kritiska stympunkter (HACCP-system) i anläggningar som inte är erkända inom ramen för Food Safety Enhancement Program (FSEP), för att garantera att de drivs enligt HACCP-principerna.</p> <p>2. Det krävs två underskrifter på exportcertifikatet: djurhälsoinlogg under tecknas av en officiell veterinär, och folkhälsoinlogg av en officiell inspektör.</p> <p>Kanadas och EU:s system anses ge en likvärdig skyddsnivå i fråga om mikrobiologiska krav. De mikrobiologiska kriterier som används i Kanada respekterade EU skiljer sig dock från varandra när det gäller vissa aspekter av övervakningen av slutprodukten. När det gäller exporterade produkter ansvarar exportören för att produkterna motsvarar det importerande landets kriterier för livsmedelssäkerhet.</p>
-----------	--	--	--	---	---	---

Område		Export från Europeiska unionen till Kanada		Export från Kanada till Europeiska unionen	
	Santitär eller fyrosantitär ägård i EU	Santitär eller fyrosantitär ägård i Kanada	Särskilda villkor	Santitär eller fyrosantitär ägård i Kanada	Santitär eller fyrosantitär ägård i EU
			Särskilda villkor		Särskilda villkor
Djurtarmar som inte är avsedda att användas som livsmedel					
Svin					
Djurhälsa	Förordning 1069/2009	— Health of Animals Act — Health of Animals Regulations, Part IV			
Ben, horn och hovar (utom mjöl) och produkter av dessa, ej avsedda som livsmedel					
Djurhälsa				— Health of Animals Act — Health of Animals Regulations	Förordning 1069/2009 Certifikat enligt beslut 97/534
Blod och blodprodukter som inte är avsedda som livsmedel:					
Idisslare					
Djurhälsa	Förordning 1069/2009	— Health of Animals Act — Health of Animals Regulations, Part IV and Part XIV — Feeds Act, R.S.C. 1985, c. F-9 — Feeds Regulations, 1983, S.O.R./83-593	Efterlevnad av Kanadas regler om transmissibel spongiform encfalopati.		

Område	Export från Europeiska unionen till Kanada		Export från Kanada till Europeiska unionen	
	Sanitär eller fyrosanitär åtgärd i EU	Sanitär eller fyrosanitär åtgärd i Kanada	Sanitär eller fyrosanitär åtgärd i Kanada	Sanitär eller fyrosanitär åtgärd i EU
		Särskilda villkor		Särskilda villkor
Biodlingsprodukter, inte avsedda att användas som livsmedel				
Djurhälsa	Förordning 1069/2009	— Health of Animals Act — Health of Animals Regulations, Part VI	Produkter som genomgår behandling som frystorkning, bestrålning eller vakuumpförpackning.	— Health of Animals Act — Health of Animals Regulations — Bee Products Directive — TAHD-DSAT-IE-2001-3-6, 5 januari, 2011
				Förordning 1069/2009
				1. Biodlingsprodukter som används som djurfoder eller livsmedel eller för industriell användning är inte begränsade. 2. Biodlingsprodukter som används som utfodring för bin behandlas.
Ull, fjäderar och hår				
Ull				
Djurhälsa	Förordning 1069/2009	— Health of Animals Act — Health of Animals Regulations, Part IV	Ursprungsintyg	— Health of Animals Act — Health of Animals Regulations
				Förordning 1069/2009
Svinborst				
Djurhälsa	Förordning 1069/2009	— Health of Animals Act — Health of Animals Regulations, Part IV	Ursprungsintyg	— Health of Animals Act — Health of Animals Regulations
				Förordning 1069/2009
Ägg i skal och äggprodukter avsedda som livsmedel:				
Djurhälsa	Direktiv 90/539/2002/99	— Health of Animals Act — Health of Animals Regulations, Part III and Part IV (för ägg i skal och äggprodukter)	1. Ursprungsförsäkran och 2. Veterinärintyg	Egg Products – Import Procedures, AHPD-DSAE-IE-2001-5-3, 20 december, 1995
				Direktiv 90/539/2002/99

Område	Export från Europeiska unionen till Kanada		Export från Kanada till Europeiska unionen	
	Santitär eller fyrosantitär ägärd i EU	Santitär eller fyrosantitär ägärd i Kanada	Santitär eller fyrosantitär ägärd i Kanada	Santitär eller fyrosantitär ägärd i EU
Övergripande frågor				
Förteckning över anläggningar	Förordningar 2004/852 2004/853 2004/854	— Meat Inspection Act — Meat Inspection Regulations, 1990 — Fish Inspection Act — Fish Inspection Regulations — Canada Agricultural Products Act — Dairy Products Regulations	Förteckningar krävs för färskt kött och köttprodukter	Förordningar 2004/852 2004/853 2004/854
Vatten	Direktiv 98/83	— Canada Agricultural Products Act — Dairy Products Regulations — Fish Inspection Act — Fish Inspection Regulations — Food and Drugs Act — Food and Drug Regulations — Meat Inspection Act — Meat Inspection Regulations, 1990	— Canada Agricultural Products Act — Dairy Products Regulations — Fish Inspection Act — Fish Inspection Regulations — Food and Drugs Act — Food and Drug Regulations — Meat Inspection Act — Meat Inspection Regulations, 1990	Direktiv 98/83
				Följande villkor gäller för alla djur och djurprodukter med hälsogodkännande där en förteckning över anläggningar krävs: 1. Förteckningar över kanadensiska anläggningar läggs in i Traces-systemet av Kanada. 2. Kanada lägger fram garantier för att anläggningen uppfyller villkoren i detta kapitel i sin helhet. Europeiska unionen uppdaterar och offentliggör förteckningen över anläggningar utan dröjsmål.

TILLÄGG A

SÄRSKILDA VILLKOR FÖR VISS EXPORT FRÅN KANADA TILL EUROPEISKA UNIONEN

1. Efterlevnad av EU:s regler om transmissibel spongiform encefalopati.
2. Skynken ska inte användas för slaktkroppar.
3. Efterlevnad av EU:s regler om dekontaminering.
4. Efterlevnad av kraven på mikrobiologisk testning för export till Finland och Sverige i enlighet med kommissionens förordning (EG) nr 1688/2005.
5. Besiktning före slakt
Rutinbesiktning före slakt tillämpas förutsatt att en CFIA-veterinär är på plats när besiktningen före slakt genomförs på djur avsedda för slakt för export till Europeiska unionen.
6. Besiktning efter slakt
 - a) Griskött:
I enlighet med kommissionens genomförandeförordning (EU) 2015/1375:
 - i) Skelettmuskulatur testas för trikiner med hjälp av en validerad testmetod godkänd av CFIA i ett CFIA-laboratorium eller ett laboratorium som certifierats av CFIA för detta ändamål.
 - ii) Skelettmuskulatur köldbearbetas enligt en metod som godkänts av CFIA.
 - b) Nötkreatur över 6 veckors ålder:
 - i) Lever: snitt vid porta hepatis och vid basen av lobus caudatus för att undersöka gallgångarna.
 - ii) Huvud: två snitt i yttre tuggmusklerna parallellt med underkäken.
 - c) Tama hästdjur:
I enlighet med kommissionens genomförandeförordning (EU) 2015/1375 testas skelettmuskulatur för trikiner med hjälp av en validerad testmetod godkänd av CFIA i ett CFIA-laboratorium eller ett laboratorium som certifierats av CFIA för detta ändamål.
 - d) Hägnat vilt – vildsvin
I enlighet med kommissionens genomförandeförordning (EU) 2015/1375 testas skelettmuskulatur för trikiner med hjälp av en validerad testmetod godkänd av CFIA i ett CFIA-laboratorium eller ett laboratorium som certifierats av CFIA för detta ändamål.
7. Regelbunden kontroll av allmän hygien:
Utöver Kanadas reguljära krav på renhållning före och under drift, Förenta staternas produkttestkrav för *E. coli* och *Salmonella*, i enlighet med bilaga T: Testning för *Escherichia coli* (*E. coli*) i slakterier och bilaga U: USDA Performance Standards för *Salmonella* ur avsnittet om Förenta staterna i kapitel 11 i CFIA:s Meat Hygiene Manual of Procedures tillämpas.
8. Efterlevnad av importerande parts mikrobiologiska kriterier för livsmedelssäkerhet.

AVSNITT B

Fytosanitära åtgärder

Ska överenskommas vid en senare tidpunkt.

BILAGA 5-F

GODKÄNNANDE AV INRÄTTNINGAR ELLER ANLÄGGNINGAR

För de syften som avses i artikel 5.7.4 b gäller följande villkor och förfaranden:

- a) Om så krävs har import av produkten godkänts av den importerande partens behöriga myndighet.
- b) Den berörda inrättningen eller anläggningen har godkänts av den exporterande partens behöriga myndighet.
- c) Den exporterande partens behöriga myndighet har befogenhet att upphäva eller dra in godkännandet av inrättningar eller anläggningar.
- d) Den exporterande parten har tillhandahållit de relevanta uppgifter som den importerande parten begärt.

—

BILAGA 5-G

FÖRFARANDE AVSEENDE SPECIFIKA IMPORTKRAV FÖR VÄXTSKYDD

Ett av huvudmålen med detta förfarande är att den importerande parten efter bästa förmåga upprättar och upprätthåller en förteckning över reglerade skadegörare för varor där en fytosanitär risk föreligger inom dess territorium.

1. Om parterna gemensamt fastställer en viss vara som en prioritering ska den importerande parten, inom en tidsperiod som bestäms av parterna, upprätta en preliminär förteckning över skadegörare för den aktuella varan, så snart den från den exporterande parten erhåller
 - a) information om status för skadegörare i den exporterande partens territorium som hänför sig till skadegörare som regleras av åtminstone en av parterna, och
 - b) information om status för andra skadegörare som förekommer inom dess territorium, på grundval av internationella databaser och andra tillgängliga källor.
2. En importerande parts preliminära förteckning över skadegörare kan omfatta skadegörare som redan är reglerade på dess territorium. Den kan även omfatta potentiella karantänskadegörare för vilka den importerande parten kan begära en skadegörarriskanalys, om en vara bekräftas som en prioritering i enlighet med punkt 3.
3. För en vara
 - a) för vilken en preliminär förteckning över skadegörare har fastställts i enlighet med punkt 2,
 - b) som parterna bekräftar som en prioritering, och
 - c) för vilken den exporterande parten har tillhandahållit de relevanta uppgifter som den importerande parten begärt, ska den importerande parten vidta de åtgärder som är nödvändiga för att fastställa sin förteckning över reglerade skadegörare samt de särskilda importvillkoren för den aktuella varan.
4. Om den importerande parten föreskriver mer än en fytosanitär åtgärd för att uppfylla de särskilda kraven vid import av en viss vara ska den exporterande partens behöriga myndighet underrätta den importerande partens behöriga myndighet om vilken åtgärd eller vilka åtgärder den kommer att använda som grund för certifiering.

BILAGA 5-H

PRINCIPER OCH RIKTLINJER FÖR ATT GENOMFÖRA EN REVISION ELLER KONTROLL

Ska överenskommas vid en senare tidpunkt.

BILAGA 5-I

EXPORTCERTIFIERING

Förlaga för hälsoattesteringar för djur och animaliska produkter

1. Officiella hälsointyg ska omfatta sändningar med produkter som handlas mellan parterna.

Hälsoattesteringar

2. Likvärdighet har erkänts: Följande förlaga till hälsoattestering ska användas (likvärdighet för åtgärder eller certifierings-system). Se bilaga 5-E:

"[Produkt] som beskrivs i denna attestering motsvarar tillämpliga sanitära och fytosanitära åtgärder och krav i [Europeiska unionen/Kanada] (*) som har erkänts som likvärdiga med [Kanadas/Europeiska unionens] (*) sanitära och fytosanitära åtgärder och krav i enlighet med bilaga 5-E till det övergripande avtalet om ekonomi och handel mellan Kanada och Europeiska unionen [och de(t) särskilda villkor som anges i bilaga 5-E] (*).

(*) Stryk det som inte är tillämpligt."

3. Tills intyg på grundval av likvärdighet har antagits ska befintliga intyg användas.

Officiella språk för utfärdande av intyg

4. a) För import till Europeiska unionen ska intyget vara avfattat på minst ett av de officiella språken i medlemsstaten för den gränskontrollstation där sändningen förs in till Europeiska unionen.
b) För import till Kanada ska intyget vara avfattat på ett av Kanadas officiella språk.

Certifiering

5. Utbyte av originalintygsuppgifter kan ske via ett pappersbaserat system eller ett säkert system för elektroniskt utbyte av uppgifter som erbjuder en likvärdig certifieringsgaranti. Den exporterande parten kan välja att tillhandahålla elektronisk officiell certifiering om den importerande parten har fastställt att likvärdiga säkerhetsgarantier tillhandahålls, inklusive användning av elektroniska signaturer och en mekanism för oavvislighet. Om den importerande parten går med på att endast använda elektroniska intyg kan detta antingen registreras genom skriftväxling i en av bilagorna till detta kapitel eller behandlas per korrespondens i enlighet med artikel 5.14.8 i avtalet.
6. EU får utfärda sina importintyg för levande djur och animaliska produkter från Kanada med likvärdighetsstatus enligt bilaga 5-E i Traces-systemet (*Trade Control and Expert System*).

BILAGA 5-J

IMPORTKONTROLLER OCH AVGIFTER

AVSNITT A

Kontrollfrekvens

Parterna får inom ramen för sina respektive befogenheter ändra frekvensen för varje gränskontroll med hänsyn till vilken art av kontroll den exporterande parten tillämpar före exporten, den importerande partens tidigare erfarenheter av produkter som importerats från den exporterande parten, eventuella framsteg när det gäller att erkänna likvärdighet eller till följd av andra åtgärder eller samråd i enlighet med detta avtal.

Tabell 1

Frekvens för gränskontroller av sändningar av levande djur, animaliska produkter och animaliska biprodukter

Typ av gränskontroll	Normal frekvens i enlighet med artikel 5.10.1
1. Dokumentkontroll och identitetskontroll Varje part utför dokument- och identitetskontroller av alla sändningar	
2. Fysisk kontroll	
<i>Levande djur</i>	100 %
<i>Sperma, embryon eller ägg</i>	10 %
<i>Animaliska produkter som är avsedda att användas som livsmedel</i> Färskt kött, även slaktbiprodukter, och produkter av de nötkreatur, får, getter, svin och hästdjur som anges i rådets direktiv 92/5/EEG Hela ägg Ister och utsmält fett Djurfälster Gelatin Kött och köttprodukter av fjäderfä Kaninkött, kött från vilt eller hägnat vilt och produkter av dessa Mjölk och mjölkprodukter Äggprodukter Honung Ben och benprodukter Köttberedningar och köttfärs Grodslår och sniglar	10 %
<i>Animaliska produkter som inte är avsedda att användas som livsmedel</i> Ister och utsmält fett Djurfälster	10 %

Typ av gränskontroll	Normal frekvens i enlighet med artikel 5.10.1
Mjolk och mjolkprodukter Gelatin Ben och benprodukter Hudar och skinn av hovdjur Jakttroféer Bearbetat sällskapsdjursfoder Råvaror för tillverkning av foder till sällskapsdjur Råvaror, blod, blodprodukter, körtlar och organ för farmaceutisk eller teknisk användning Bearbetat djurprotein (förpackat) Borst, ull, hår och fjädrar Horn, hornprodukter, hovar och hovprodukter Biodlingsprodukter Kläckägg Naturgödsel Hö och halm	
<i>Bearbetat djurprotein som inte är avsett som livsmedel (i bulk)</i>	100 % av sex på varandra följande sändningar (enligt kommissionens förordning (EU) nr 142/2011 om genomförande av förordning (EG) nr 1069/2009); om dessa på varandra följande tester är negativa ska ett slumpmässigt urval på 20 % av efterföljande bulksändningar från samma källa testas. Om ett av dessa stickprov visar sig vara positivt ska den behöriga myndigheten ta stickprov på varje sändning med samma ursprung, till dess att sex prover i följd återger negativt utslag.
<i>Levande tvåskaliga blötdjur</i>	15 %
<i>Fisk och fiskeriprodukter avsedda som livsmedel</i> Fiskprodukter i hermetiskt slutna behållare som håller dem stabila i rumstemperatur, färsk och fryst fisk, torkade fiskeriprodukter, saltade fiskeriprodukter, eller torkade och saltade fiskeriprodukter Övriga fiskeriprodukter Levande kräftdjur eller färsk urtagen fisk utan huvud utan annan manuell behandling	15 % 2 %

I denna bilaga avses med *sändning* en mängd produkter av samma typ, som omfattas av samma hälsointyg eller dokument, transporteras med samma transportmedel, avsänds av en enda avsändare och har sitt ursprung i samma exporterande part eller del av en sådan part.

AVSNITT B

Avgifter

Ska överenskommas vid en senare tidpunkt.

BILAGA 8-A

EXPROPRIATION

Parterna bekräftar sin gemensamma överenskommelse om följande:

1. Expropriation kan vara direkt eller indirekt:
 - a) Direkt expropriation föreligger när en investering förstärkas eller på annat sätt direkt exproprieras genom formell överlåtelse av äganderätten eller beslagtagande.
 - b) Indirekt expropriation föreligger när en parts åtgärd eller serie av åtgärder har motsvarande verkan som direkt expropriation, eftersom den i väsentlig omfattning berövar investeraren de grundläggande attributen för att äga sina investeringar, bland annat rätten att använda, åtnjuta och avyttra sin investering, utan formell överlåtelse av äganderätten eller formellt beslagtagande.
2. Vid fastställandet av huruvida en åtgärd eller en serie åtgärder som vidtas av en part i en specifik situation utgör indirekt expropriation krävs en faktabaserad undersökning från fall till fall som bland annat tar hänsyn till
 - a) åtgärdens eller åtgärdsseriens ekonomiska konsekvenser, även om det inte räcker med att en parts åtgärd eller serie åtgärder har en negativ effekt på det ekonomiska värdet av en investering för att fastställa att en indirekt expropriation har ägt rum,
 - b) varaktigheten för partens åtgärd eller serie av åtgärder,
 - c) i vilken omfattning åtgärden eller åtgärdsserien påverkar distinkta, rimliga investeringsgrundade förväntningar, och
 - d) åtgärdens eller åtgärdsseriens art, särskilt deras föremål, bakgrund och syfte.
3. För tydlighetens skull utgör icke-diskriminerande åtgärder eller åtgärdsserier som en part vidtar och som är avsedda och tillämpas för att skydda berättigade offentliga välfärds mål, exempelvis hälsa, säkerhet och miljö, inte indirekt expropriation, utom i de sällsynta fall när effekten av en åtgärd eller serie av åtgärder är så allvarlig mot bakgrund av sitt syfte att den förefaller uppenbart orimlig.

BILAGA 8-B

STATSSKULD

1. I denna bilaga gäller följande definitioner:

förhandlad omstrukturering: omstrukturering eller omläggning av en parts skuld som har skett genom

- a) en ändring av skuldinstrument, i enlighet med kontraktsvillkoren, inbegripet tillämplig lagstiftning, eller
- b) ett skuldbyte eller annan liknande process där innehavarna av minst 75 % av det sammanlagda kapitalbeloppet av den utestående skuld som omfattas av omstrukturering har samtyckt till skuldbytet eller till en annan process.

tillämplig lagstiftning: för ett skuldinstrument, en jurisdiktions lagstiftning som gäller för skuldinstrumentet.

- 2. Det är inte tillåtet att inge ett käromål om att en omstrukturering av en parts skuld åsidosätter en skyldighet enligt avsnitten C och D, eller att fortsätta med ett redan ingivet käromål enligt avsnitt F, om omstruktureringen utgör en förhandlad omstrukturering vid tiden för ingivandet av käromålet, eller blir en förhandlad omstrukturering efter detta, med undantag för att inge ett käromål om att skuldomstruktureringen strider mot artikel 8.6 eller 8.7.
- 3. Trots vad som sägs i artikel 8.22.1 b och med förbehåll för punkt 2 ska en parts investerare inte få inge ett käromål, i enlighet med avsnitt F, om att en omstrukturering av en parts skuld åsidosätter en skyldighet enligt avsnitten C och D (andra än artikel 8.6 eller 8.7) ⁽¹⁾ innan 270 dagar har förflutit från den dag då den som ingett käromålet lämnat in en skriftlig begäran om samråd enligt artikel 8.19.
- 4. För tydlighetens skull påpekas att med **en parts skuld** avses ett skuldinstrument som utfärdats av en part, oberoende av dess förvaltningsnivå.

⁽¹⁾ För tydlighetens skull ska blotta skillnader i en parts behandling av vissa investerare eller investeringar på grundval av legitima politiska mål inom ramen för en skuldkris eller hot om detta, inklusive de skillnader i behandling som följer av rätten till skuldomstrukturering, inte utgöra en överträdelse av artikel 8.6 eller 8.7.

BILAGA 8-C

UNDANTAG FRÅN TVISTLÖSNING

Beslut fattade av Kanada efter en översyn enligt *Investment Canada Act*, R.S.C. 1985, c. 28 (1st Supp.), beträffande huruvida en investering som omfattas av översyn ska tillåtas, ska inte omfattas av bestämmelserna om tvistlösning enligt avsnitt F eller av kapitel tjugonio (Tvistlösning). För tydlighetens skull påverkar detta undantag inte parternas rätt att tillämpa kapitel tjugonio (Tvistlösning) med avseende på en åtgärds förenlighet med en parts förbehåll, så som de anges i partens listor i bilagorna I, II eller III.

—

BILAGA 8-D

GEMENSAM FÖRKLARING OM ARTIKEL 8.12.6

Parterna, som beaktar att tribunalen för att lösa tvister om investeringar mellan investerare och stater är avsedd att säkerställa fullgörandet av de skyldigheter som anges i artikel 8.18.1, och inte en mekanism för överklagande av beslut som meddelats av nationella domstolar, erinrar om att parternas nationella domstolar ansvarar för fastställandet av förekomsten och giltigheten av immateriella rättigheter. Vidare erkänner parterna att varje part själv beslutar om lämplig metod för att genomföra bestämmelserna i detta avtal om immateriella rättigheter i sin egen rättsordning och praxis. Parterna enas om att se över förhållandet mellan immateriella rättigheter och investeringsregler inom tre år efter ikraftträdandet av detta avtal eller på en parts begäran. Efter denna översyn och i den mån som krävs kan parterna utfärda bindande tolkningar för att säkerställa en korrekt tolkning av tillämpningsområdet för investeringsskydd enligt detta avtal i enlighet med artikel 8.31.3.

BILAGA 8-E

GEMENSAM FÖRKLARING OM ARTIKLARNA 8.16, 9.8 OCH 28.6

Vad gäller artiklarna 8.16, 9.8 (Förvägran av förmåner) och 28.6 (Nationell säkerhet), bekräftar parterna att de är eniga om att åtgärder som "avser bevarande av den internationella freden och säkerheten" även omfattar skydd av de mänskliga rättigheterna.

BILAGA 8-F

FÖRKLARING AV KANADA OM INVESTMENT CANADA ACT

Kanada kommer att höja tröskeln för översyn enligt *Investment Canada Act*, R.S.C. 1985, c. 28 (1st Supp.) (nedan kallad ICA) till 1,5 miljarder CAD när detta avtal genomförs.

Eventuella framtida ändringar av ICA kommer att ske under förutsättning att sådana ändringar inte kan minska ICA:s överensstämmelse med investeringsåtagandena i detta avtal.

Enligt Kanadas ICA-förbehåll (bilaga I-C-1) kommer den högre tröskeln att tillämpas på förvärv av kanadensiska företag som utförs av investerare i Europeiska unionen som inte är statliga företag. Fastställandet av huruvida förvärvaren är en investerare i Europeiska unionen kommer att grundas på huruvida en medborgare i Europeiska unionen kontrollerar förvärvaren enligt lag, eller, i avsaknad av majoritetsägande, huruvida medborgare eller varaktigt bosatta personer i Europeiska unionen kontrollerar förvärvaren i praktiken, till exempel genom ägande av rösträtter eller genom medborgarskap inom styrelsen. Dessutom kommer företag i Europeiska unionen som kontrolleras av medborgare eller varaktigt bosatta personer från Kanadas befintliga frihandelsavtalspartner med vilka Kanada har investeringsåtaganden också att gynnas av den högre tröskeln.

Kanada kommer vid ikraftträdandet av detta avtal att ändra sin ICA för att införa de ändringar som är nödvändiga för den högre översynströskel som avses ovan.

—

BILAGA 9-A

ÖVERENSKOMMELSE OM NATIONELL BEHANDLING AV GRÄNSÖVERSKRIDANDE
TILLHANDAHÅLLANDE AV TJÄNSTER

1. EU-parten och Kanada är överens om följande när det gäller tillämpningen av artikel 9.3 på den behandling som en provins- eller territorieförvaltning i Kanada, eller en förvaltning i en medlemsstat i Europeiska unionen, medger gränsöverskridande tillhandahållande av tjänster enligt definitionen i artikel 9.1 eller tillhandahållande av en tjänst av en fysisk person från den ena parten på den andra partens territorium.
2. Enligt artikel 9.3 omfattas personer från den andra parten eller tjänster som tillhandahålls av sådana personer inte av behandling "som inte är mindre gynnsam än den gynnsammaste behandling i likadana situationer som denna myndighet eller förvaltning medger sina egna tjänsteleverantörer och tjänster" om
 - a) när det gäller Kanada, en provins- eller territorieförvaltning i Kanada beviljar förmånligare behandling för en tjänsteleverantör som är en person från en annan provins- eller territorieförvaltning i Kanada, eller för en tjänst som tillhandahålls av denna leverantör, och
 - b) när det gäller EU-parten
 - i) en statlig förvaltning i en EU-medlemsstat beviljar förmånligare behandling för en tjänsteleverantör som är en person från en annan medlemsstat, eller för en tjänst som tillhandahålls av denna leverantör,
 - ii) en regional förvaltning i en EU-medlemsstat beviljar förmånligare behandling för en tjänsteleverantör som är en person från en annan regional förvaltning i samma medlemsstat, eller för en tjänst som tillhandahålls av denna leverantör, och
 - c) den mer förmånliga behandling som avses i leden a och b medges i enlighet med specifika ömsesidiga rättigheter och skyldigheter mellan dessa förvaltningar.
3. För EU-parten omfattar punkt 2 särskilt den behandling som medges enligt *fördraget om Europeiska unionens funktionssätt*, utfärdat i Lissabon den 13 december 2007, avseende den fria rörligheten för personer och tjänster samt den behandling som medges genom alla åtgärder som antagits i enlighet med det fördraget. En statlig eller regional förvaltning i en av Europeiska unionens medlemsstater får bevilja förmånligare behandling enligt *fördraget om Europeiska unionens funktionssätt* till sådana fysiska personer som är medborgare eller varaktigt bosatta i en annan medlemsstat i Europeiska unionen, eller till företag som bildats i enlighet med lagstiftningen i en annan medlemsstat i Europeiska unionen, och som har sitt säte, sitt huvudkontor eller sin huvudsakliga verksamhet inom Europeiska unionen, och till tjänster som tillhandahålls av dessa fysiska personer eller företag.
4. För Kanada omfattar punkt 2 särskilt den behandling som medges enligt Kanadas handelsavtal (*Agreement on Internal Trade*), av den 18 juli 1994, mellan Kanadas regering och regeringarna i Kanadas provinser och territorier (nedan kallat AIT) samt den behandling som medges genom åtgärder som antagits i enlighet med AIT eller enligt regionala avtal om den fria rörligheten för personer och tjänster. En provins- eller territorieförvaltning i Kanada får bevilja gynnsammare behandling enligt AIT och sådana regionala avtal till sådana fysiska personer som har sin hemvist inom territoriet för en part i AIT eller i regionala avtal, eller till företag som bildats i enlighet med lagstiftningen i en part i AIT eller i regionala avtal, och som har sitt säte, sitt huvudkontor eller sin huvudsakliga verksamhet i Kanada, och till sådana tjänster som tillhandahålls av dessa fysiska personer och företag.

BILAGA 9-B

**ÖVERENSKOMMELSE OM NYA TJÄNSTER SOM INTE KLASSIFICERATS I FN:S PROVISORISKA CENTRALA
PRODUKTINDELNING (CENTRAL PRODUCT CLASSIFICATION (CPC)), 1991**

1. Parterna är överens om att kapitel tolv (Inhemska regleringar) och artiklarna 9.3, 9.5 och 9.6 inte gäller för åtgärder som rör en ny tjänst som inte kan klassificeras i CPC 1991.
2. Så långt som möjligt ska varje part informera den andra parten innan de vidtar en åtgärd som är oförenlig med kapitel tolv (Inhemska regleringar) samt artiklarna 9.3, 9.5, och 9.6 när det gäller en ny tjänst enligt punkt 1.
3. På begäran av en part ska parterna inleda förhandlingar för att införliva den nya tjänsten i detta avtals tillämpningsområde.
4. För tydlighetens skull ska punkt 1 inte tillämpas på en befintlig tjänst som kan klassificeras i CPC 1991, men som inte tidigare kunnat levereras över gränserna på grund av bristande tekniska möjligheter.

BILAGA 9-C

ÖVERENSKOMMELSE OM BUDTJÄNSTER

1. Parterna är överens om följande när det gäller tillämpningen av artiklarna 8.2.2 a (Tillämpningsområde) och 9.2.2 e (Tillämpningsområde).
2. Parterna bekräftar att budtjänster omfattas av kapitel åtta (Investeringar) och nio (Gränsöverskridande handel med tjänster), med förbehåll för tillämpliga förbehåll som anges i parternas listor i bilagorna I och II. För tydlighetens skull omfattar den behandling som erbjuds budtjänster enligt kapitel åtta och nio inte beviljandet av luftfartsrättigheter till leverantörer av budtjänster. Dessa rättigheter omfattas av luftfartsavtalet mellan Kanada och Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater, utfärdat i Bryssel den 17 december 2009 och i Ottawa den 18 december 2009.

BILAGA 10-A

FÖRTECKNING ÖVER KONTAKTPUNKTER I EUROPEISKA UNIONENS MEDLEMSSTATER

För tillämpningen av denna bilaga ska de förkortningar som definieras i punkt 8 i bilaga 10-E gälla.

AT

För uppehållstillstånd och visering:

Avdelning III/4 – Bosättning, civilstånd och medborgarskapsfrågor

Förbundsinrikesministeriet

För arbetsmarknadsfrågor:

EU:s arbetsmarknadslagstiftning och internationella aspekter av arbetsmarknadslagstiftningen

Förbundsministeriet för arbete, sociala frågor och konsumentskydd

BE

Direction générale Potentiel économique

Politique commerciale

BG

Direktören för internationell arbetskraftsmigration och medling

Arbetsförmedlingen

CY

Direktören för folkbokföringen och migrationsavdelningen

Inrikesministeriet

CZ

Ministeriet för industri och handel

Avdelningen för den gemensamma handelspolitiken och internationella ekonomiska organisationer

DE

Ceta-rådgivare

Kanadensisk-tyska industri- och handelskammaren

DK

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering

Arbetsmarknadsministeriet

EE

Chef för avdelningen för migration och gränspolitik

Inrikesministeriet

EL

Direktoratet för rättsliga och inrikes frågor & Schengenfrågor

Utrikesministeriet

ES

Ministeriet för arbetsmarknadsfrågor och social trygghet.

Ministeriet för ekonomi och konkurrenskraft – Generaldirektoratet för handel och investeringar

FI

Immigrationsenheten, sektionen för anställda

Migrationsverket

FR

Direction générale des étrangers en France (DGEF).

Ministère de l'Intérieur

HR

Chefen för handelspolitikavdelningen

Utrikes- och Europaministeriet

HU

Avdelningen för handelspolitik

Utrikes- och handelsministeriet

IE

Immigration and Citizenship Policy Division

Irish Naturalisation & Immigration Service

IT

Generaldirektoratet för handelspolitik

Ministeriet för ekonomisk utveckling

LT

Enheten för internationella ekonomiska organisationer

Avdelningen för yttre ekonomiska förbindelser

Republiken Litauens utrikesministerium

LU

Bureau des Passeports, Visas et Légalisations

Utrikesministeriet

LV

Letlands byrå för medborgarskaps- och migrationsfrågor

MT

Direktör för medborgarskap och frågor rörande utomlands bosatta

Avdelningen för medborgarskap och utomlands bosatta

Ministeriet för inrikes frågor och nationell säkerhet

NL

Generaldirektoratet för yttre ekonomiska förbindelser

Utrikesministeriet

PT

Generaldirektoratet för konsulära frågor och portugisiska samfund i utlandet

Utrikesministeriet

PL

Avdelningen för handelspolitik

Ekonomiministeriet

RO

Enheten för bosättning/vistelse EU, EES, medborgare och tredjeland – direktoratet för migrationsfrågor

Generalinspektoratet för invandring

SE

Kommerskollegium

Justitiedepartementet, enheten för migrations- och asylpolitik

SI

Enheten för invandringspolitik och -lagstiftning

Migrationsverket

Direktoratet för interna administrativa frågor, migration och medborgarskap

Inrikesministeriet

SK

Polismyndigheten för utlänningsfrågor

Enheten för utlännings- och gränspolis i polisstyrelsen

Trade Policy Department

Ekonomiministeriet

UK

Head of Migration Policy

Immigration and Border Policy Directorate

Home Office

BILAGA 10-B

FÖRBEHÅLL OCH UNDANTAG SOM GÄLLER I VISSA AV EUROPEISKA UNIONENS MEDLEMSSTATER
 FÖR NYCKELPERSONAL OCH AFFÄRSRESENÄRER PÅ KORTARE BESÖK

1. Artiklarna 10.7 och 10.9 omfattar inte befintliga icke-överensstämmande åtgärder som förtecknas i denna bilaga, i den mån dessa är icke-överensstämmande.
2. Åtgärder som avses i denna bilaga kan upprätthållas, fortsättas, snabbt förlängas eller ändras, förutsatt att ändringen inte minskar åtgärdens förenlighet med artiklarna 10.7 eller 10.9 jämfört med hur åtgärden var omedelbart före ändringen. (1)
3. Affärsresenärer för investeringsändamål

Alla sektorer	<p>AT: Affärsresenärer ska vara anställda av ett företag som inte är en icke-vinstdrivande organisation, i övrigt: obundet.</p> <p>CZ: Affärsresenärer för investeringssyften ska vara anställda av ett företag som inte är en icke-vinstdrivande organisation, i övrigt: obundet.</p> <p>SK: Affärsresenärer för investeringssyften ska vara anställda av ett företag som inte är en icke-vinstdrivande organisation, i övrigt: obundet. Arbetstillstånd krävs, inklusive ekonomisk behovsprövning.</p> <p>UK: Tillåten vistelselängd: upp till 90 dagar inom en tolv månadersperiod. Affärsresenärer ska vara anställda av ett företag som inte är en icke-vinstdrivande organisation, i övrigt: obundet.</p>
---------------	---

4. Investerare

Alla sektorer	<p>AT: Ekonomisk behovsprövning.</p> <p>CZ, SK: Arbetstillstånd, inklusive ekonomisk behovsprövning, krävs i fråga om investerare som är anställda av ett företag.</p> <p>DK: Högst 90 dagars vistelse inom en sex månadersperiod. Investerare som vill etablera affärsverksamhet i Danmark som egenföretagare behöver arbetstillstånd.</p> <p>FI: Investerare ska vara anställda av ett företag som inte är en icke-vinstdrivande organisation, i mellanchefs- eller högre chefsposition.</p> <p>HU: Maximal vistelselängd 90 dagar om investeraren inte är anställd av ett företag i Ungern. Ekonomisk behovsprövning krävs om investeraren är anställd av ett företag i Ungern.</p> <p>IT: Ekonomisk behovsprövning krävs om investeraren inte är anställd av ett företag.</p> <p>LT, NL, PL: Fysiska personer som företräder en investerare erkänns inte som investerare.</p> <p>LV: För för-investeringsfasen är vistelselängden begränsad till 90 dagar inom en sex månadersperiod. Förlängning till ett år under perioden efter investering, med förbehåll för kriterier i nationell lagstiftning som investeringsområde och investeringsbelopp.</p> <p>UK: Kategorin investerare är inte erkänd: obundet.</p>
---------------	--

5. Företagsinterna förflyttningar (specialister och ledande personal)

Alla sektorer	<p>BG: Antalet utländska fysiska personer anställda inom ett bulgariskt företag får inte överstiga 10 % av det genomsnittliga årliga antalet EU-medborgare som är anställda av det bulgariska företaget. Om färre än 100 personer är anställda får antalet överstiga 10 % efter godkännande.</p>
---------------	---

(1) Denna punkt är inte tillämplig på Förenade kungarikets förbehåll.

	<p>AT, CZ, SK, UK: Personer som omfattas av företagsinterna förflyttningar ska vara anställda av ett företag som inte är en icke-vinstdrivande organisation, i övrigt: obundet.</p> <p>FI: Ledande personal ska vara anställd av ett företag som inte är en icke-vinstdrivande organisation.</p> <p>HU: Fysiska personer som varit partner i ett företag kan inte omfattas av företagsinterna förflyttningar.</p>
--	--

6. Företagsinterna förflyttningar (praktikanter med akademisk examen)

Alla sektorer	<p>AT, CZ, FR, DE, ES, HU, SK: Den utbildning som ska tillhandahållas till följd av förflyttningen av praktikanter till ett företag måste ha anknytning till praktikantens universitetsexamen.</p> <p>BG, HU: Ekonomisk behovsprövning.</p> <p>CZ, FI, SK, UK: Praktikanter med akademisk examen ska vara anställda av ett företag som inte är en icke-vinstdrivande organisation, i övrigt: obundet.</p>
---------------	--

7. Affärsresenärer på kortare besök

Alla verksamheter i bilaga 10-D	<p>DK, HR: Arbetstillstånd, inbegripet ekonomisk behovsprövning, krävs om den tillfälliga affärsresenären tillhandahåller en tjänst i Danmark respektive Kroatien.</p> <p>LV: Arbetstillstånd krävs för åtgärder/verksamheter som utförs på grundval av ett kontrakt.</p> <p>SK: Vid tillhandahållande av en tjänst inom Slovakien territorium krävs arbetstillstånd, inklusive ekonomisk behovsprövning, om tjänsten tillhandahålls utöver sju dagar per månad eller 30 dagar under kalenderåret.</p> <p>UK: Kategorin affärsresenär på kortare besök är inte erkänd: obundet.</p>
Forskning och formgivning:	<p>AT: Arbetstillstånd, inbegripet ekonomisk behovsprövning, utom för vetenskapliga och statistiska forskares forskningsverksamhet.</p> <p>NL: Arbetstillstånd krävs, inklusive ekonomisk behovsprövning.</p>
Marknadsundersökning	<p>AT: Arbetstillstånd krävs, inklusive ekonomisk behovsprövning. Ekonomisk behovsprövning krävs inte för forsknings- och analysverksamhet i upp till sju dagar per månad eller 30 dagar under ett kalenderår. Universitetsexamen krävs.</p> <p>NL: Arbetstillstånd krävs, inklusive ekonomisk behovsprövning.</p>
Mässor och utställningar	<p>AT: Arbetstillstånd, inklusive ekonomisk behovsprövning, krävs för verksamhet utöver sju dagar per månad eller 30 dagar under ett kalenderår.</p>
Garantiservice efter köp eller leasing	<p>AT: Arbetstillstånd krävs, inklusive ekonomisk behovsprövning. Ekonomisk behovsprövning krävs inte för fysiska personer som utbildar arbetstagare att utföra tjänster och som har ovanliga kunskaper.</p> <p>CZ: Arbetstillstånd krävs för verksamhet utöver sju dagar per månad eller 30 dagar under ett kalenderår.</p> <p>FI: Beroende på verksamhet kan ett uppehållstillstånd krävas.</p> <p>SE: Arbetstillstånd krävs, utom för i) personer som deltar i utbildning, testning, beredning eller komplettering av leveranser eller liknande verksamheter inom ramen för en affärstransaktion, eller ii) montörer eller tekniska instruktörer i samband med bräds-kande installation eller reparation av maskiner för upp till två månader i samband med en nödsituation. Ingen ekonomisk behovsprövning utförs.</p>

Handelstransaktioner	<p>AT: Arbetstillstånd, inklusive ekonomisk behovsprövning, krävs för verksamhet utöver sju dagar per månad eller 30 dagar under ett kalenderår.</p> <p>FI: En fysisk person måste tillhandahålla tjänsten som anställd hos ett företag som är beläget inom den andra partens territorium.</p> <p>NL: Arbetstillstånd krävs, inklusive ekonomisk behovsprövning.</p>
Anställda inom turism	<p>NL: Arbetstillstånd krävs, inklusive ekonomisk behovsprövning.</p> <p>FI: En fysisk person måste tillhandahålla tjänsten som anställd hos ett företag som är beläget inom den andra partens territorium.</p> <p>PL: obundet.</p> <p>SE: Arbetstillstånd krävs, utom för förare och personal i turistbussar. Ingen ekonomisk behovsprövning utförs.</p>
Översättning och tolkning	<p>AT, NL: Arbetstillstånd krävs, inklusive ekonomisk behovsprövning.</p> <p>PL: obundet.</p>

BILAGA 10-C

LIKVÄRDIGA KVALIFIKATIONER FÖR TEKNIKER OCH VETENSKAPLIGA TEKNIKER

I detta avtal gäller följande:

- a) För tekniker (CPC 8672 och 8673): slutförd treårig utbildning på eftergymnasial nivå vid en officiellt godkänd teknikinstitution anses likvärdig med högskoleexamen.
- b) För vetenskapliga tekniker (CPC 881, 8671, 8674, 8676, 851, 852, 853, 8675 och 883): slutförd treårig utbildning på eftergymnasial nivå vid en officiellt godkänd institution inom ämnena agronomi, arkitektur, biologi, kemi, fysik, skogsbruk, geologi, geofysik, gruvsdrift eller energi anses likvärdig med högskoleexamen.

BILAGA 10-D

VERKSAMHET SOM UTFÖRS AV AFFÄRSRESENÄRER PÅ KORTARE BESÖK

- a) **Möten och samråd:** fysiska personer som deltar i möten eller konferenser eller i samråd med affärspartner.
- b) **Forskning och formgivning:** tekniska, vetenskapliga och statistiska forskare som genomför oberoende forskning eller forskning för ett företag som är beläget på den andra partens territorium.
- c) **Marknadsundersökning:** marknadsundersökare och analytiker som genomför forskning eller analyser för ett företag som är beläget på den andra partens territorium.
- d) **Fortbildningsseminarier:** Personal som reser in till den andra partens territorium för att få utbildning i arbetsmetoder och rutiner som används av företag och organisationer i den parten, förutsatt att utbildningen är begränsad till observation, ökad förtrogenhet och deltagande i föreläsningar.
- e) **Mässor och utställningar:** Personal som deltar i mässor för att göra pr för sitt företag eller dess produkter eller tjänster.
- f) **Försäljning:** Företrädare för en leverantör av tjänster eller varor som tar emot beställningar eller förhandlar om försäljning av varor eller utförande av tjänster eller ingår avtal om att sälja tjänster eller varor för den leverantörens räkning, men som inte själv levererar varor eller tillhandahåller tjänster. Affärsresenärer på kortare besök gör inga direkta försäljningar till allmänheten.
- g) **Inköp:** Köpare som köper varor eller tjänster för ett företag, eller lednings- och tillsynspersonal som är inblandade i affärstransaktioner på den andra partens territorium.
- h) **Garantiservice efter köp eller leasing:** installatörer, reparatörer, underhållspersonal och tillsynspersonal, med specialkunskaper som krävs för att en säljare ska kunna fullgöra sina avtalsmässiga skyldigheter, tillhandahåller tjänster eller fortbildar personal för tillhandahållandet av dessa tjänster, i enlighet med en garanti eller liknande serviceavtal relaterat till försäljning eller leasing av kommersiell eller industriell utrustning eller kommersiella eller industriella maskiner, bland annat programvara, som köps eller hyrs från ett företag beläget utanför den parts territorium till vilket tillfälligt inresa begärs, under hela garantins eller serviceavtalets löptid.
- i) **Handelstransaktioner:** Lednings- och tillsynspersonal och personal som tillhandahåller finansiella tjänster (inklusive försäkrings- och bankpersonal och investeringsmäklare) som genomför handelstransaktioner för ett företag beläget på den andra partens territorium.
- j) **Anställda inom turism:** Resebyråer, researrangörer eller turistguider som besöker eller deltar i sammankomster eller som åtföljer en resa som tagit sin början på den andra partens territorium.
- k) **Översättning och tolkning:** översättare och tolkar som tillhandahåller tjänster som anställda hos ett företag som är beläget på den andra partens territorium.

BILAGA 10-E

SEKTORSVISA ÅTAGANDEN FÖR TJÄNSTELEVERANTÖRER SOM TILLHANDAHÅLLER TJÄNSTER PÅ KONTRAKTSBASIS OCH OBEROENDE YRKESUTÖVARE

1. Varje part ska i sitt territorium tillåta tillhandahållande av tjänster av tjänsteleverantörer på kontraktbasis och av oberoende yrkesutövare från den andra parten genom närvaro av fysiska personer i enlighet med artikel 10.8, för de sektorer som förtecknas i denna bilaga och med relevanta begränsningar.
2. Förteckningen över förbehåll består av följande:
 - a) En första kolumn där det anges i vilken sektor eller undersektor som förbehållen gäller.
 - b) En andra kolumn där de tillämpliga begränsningarna beskrivs.
3. För Kanada tillämpas sektorsvisa åtaganden på yrken som förtecknas under "O" och "A" i Kanadas nationella yrkesklassificering (NOC).
4. Utöver förteckningen över förbehåll i denna bilaga får varje part införa eller upprätthålla åtgärder rörande kvalifikationskrav, kvalificeringsförfaranden, tekniska standarder och licensieringskrav eller licensieringsförfaranden som inte utgör en begränsning enligt artikel 10.8. Dessa åtgärder, som inbegriper krav på att ha licens, krav på att ha erkända kvalifikationer i reglerade sektorer och krav på att klara särskilda examina, t.ex. språkexamina, och även om de inte förtecknas i denna bilaga, ska under alla omständigheter gälla tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktbasis och oberoende yrkesutövare från någon av parterna.
5. För Europeiska unionen ska, i de sektorer där ekonomiska behovsprövningar tillämpas, det viktigaste kriteriet vara en bedömning av den aktuella marknadssituationen i den medlemsstat eller region där tjänsten tillhandahålls, inbegripet antalet befintliga tjänsteleverantörer och följderna för dessa.
6. Europeiska unionen gör åtaganden med avseende på artikel 10.8, differentierade för respektive medlemsstater, enligt den förteckning över förbehåll som ingår i denna bilaga.
7. De rättigheter och skyldigheter som följer av denna bilaga ska inte ha någon direkt (*self-executing*) effekt och ger alltså inte enskilda fysiska eller juridiska personer några direkta rättigheter.
8. Följande förkortningar används i den förteckning över förbehåll som ingår i denna bilaga:

AT	Österrike
BE	Belgien
BG	Bulgarien
CY	Cypern
CZ	Tjeckien
DE	Tyskland
DK	Danmark
EE	Estland
ES	Spanien
EU	Europeiska unionen, inklusive samtliga medlemsstater
FI	Finland
FR	Frankrike
EL	Grekland
HR	Kroatien

HU Ungern
IE Irland
IT Italien
LV Lettland
LT Litauen
LU Luxemburg
MT Malta
NL Nederländerna
PL Polen
PT Portugal
RO Rumänien
SK Slovakien
SI Slovenien
SE Sverige
UK Förenade kungariket
CAN Kanada

CSS: Tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktbasis (*Contractual Service Suppliers*)

IP: Oberoende yrkesutövare (*Independent Professionals*)

9. Artikel 10.8.1 gäller för följande sektorer eller undersektorer:
- a) Juridisk rådgivning angående folkrätt och utländsk rätt ⁽¹⁾
 - b) Redovisnings- och bokföringstjänster
 - c) Skatterådgivning
 - d) Arkitekttjänster och stadsplanerings- och landskapsarkitekttjänster
 - e) Ingenjörstjänster och integrerade tekniska tjänster
 - f) Läkar- och tandläkartjänster
 - g) Veterinärtjänster
 - h) Barnmorsketjänster
 - i) Tjänster som tillhandahålls av sjuksköterskor, sjukgymnaster och paramedicinsk personal
 - j) Databehandlingstjänster och därmed sammanhängande tjänster
 - k) Forsknings- och utvecklingstjänster
 - l) Reklamtjänster
 - m) Marknads- och opinionsundersökningar

⁽¹⁾ I denna bilaga omfattar en medlemsstats förbehåll för juridiska tjänster enligt bilagorna I eller II avseende "inhemsk lagstiftning" även "EU:s och medlemsstaternas lagstiftning".

- n) Konsulttjänster inom organisationsledning
 - o) Tjänster i samband med konsulttjänster inom organisationsledning
 - p) Teknisk provning och analys
 - q) Därtill hörande vetenskapliga och tekniska konsulttjänster
 - r) Gruvdrift
 - s) Underhåll och reparation av fartyg
 - t) Underhåll och reparation av utrustning för järnvägstransport
 - u) Underhåll och reparation av motorfordon, motorcyklar, snöskotrar och vägtransportutrustning
 - v) Underhåll och reparation av luftfartyg och delar till luftfartyg
 - w) Underhåll och reparation av metallvaror, maskiner (inte kontorsmaskiner), utrustning (inte transport- och kontorsutrustning) samt hushållsartiklar och personliga artiklar
 - x) Översättnings- och tolkningstjänster
 - y) Telekommunikationstjänster
 - z) Post- och budtjänster
 - aa) Byggtjänster och tillhörande ingenjörstjänster
 - bb) Markundersökning
 - cc) Högre utbildning
 - dd) Tjänster som rör jordbruk, jakt och skogsbruk
 - ee) Miljötjänster
 - ff) Försäkringstjänster och försäkringsrelaterade tjänster, rådgivnings- och konsulttjänster
 - gg) Andra finansiella tjänster, rådgivnings- och konsulttjänster
 - hh) Transport, rådgivnings- och konsulttjänster
 - ii) Resebyrå- och researrangörstjänster
 - jj) Turistguidetjänster
 - kk) Tillverkning, rådgivnings- och konsulttjänster
10. Artikel 10.8.2 gäller för följande sektorer eller undersektorer:
- a) Juridisk rådgivning angående folkrätt och utländsk rätt (!)
 - b) Arkitekttjänster och stadsplanerings- och landskapsarkitekttjänster
 - c) Ingenjörstjänster och integrerade tekniska tjänster
 - d) Databehandlingstjänster och därmed sammanhängande tjänster
 - e) Forsknings- och utvecklingstjänster
 - f) Marknads- och opinionsundersökningar
 - g) Konsulttjänster inom organisationsledning

(!) I denna bilaga omfattar en medlemsstats förbehåll för juridiska tjänster enligt bilagorna I eller II avseende "inhemsk lagstiftning" även "EU:s och medlemsstaternas lagstiftning".

- h) Tjänster i samband med konsulttjänster inom organisationsledning
- i) Gruvdrift
- j) Översättnings- och tolkningstjänster
- k) Telekommunikationstjänster
- l) Post- och budtjänster
- m) Högre utbildning
- n) Försäkringsrelaterade tjänster, rådgivnings- och konsulttjänster
- o) Andra finansiella tjänster, rådgivnings- och konsulttjänster
- p) Transport, rådgivnings- och konsulttjänster
- q) Tillverkning, rådgivnings- och konsulttjänster

11. Förteckning över förbehåll

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
EU – ALLA SEKTORER	<p style="text-align: center;"><u>Vistelsens längd</u></p> <p>I AT, UK: Längsta vistelse för CSS och IP ska vara en sammanlagd period av högst sex månader under en 12-månadsperiod eller för kontraktets giltighetstid, beroende på vilket som är mindre.</p> <p>I LT: Längsta vistelse för CSS och IP ska vara en period på sex månader som kan förlängas en gång med ytterligare högst sex månader, eller för kontraktets giltighetstid, beroende på vilket som är mindre.</p> <p>I BE, CZ, MT, PT: Längsta vistelse för CSS och IP ska vara en period av högst tolv på varandra följande månader eller för kontraktets giltighetstid, beroende på vilket som är mindre.</p> <p style="text-align: center;"><u>Tekniker</u></p> <p>Bilaga 10-C ska tillämpas för EU med följande undantag: AT, DE, EL, ES, HU, IT, LT, NL, PT, SK, UK.</p> <p>I CY: Bilaga 10-C gäller endast för teknisk verksamhet i undersektorerna CPC 8676, 851, 852, 853 och 883.</p> <p>I FI: Ekonomisk behovsprövning.</p> <p>I FR: Bilaga 10-C gäller endast för teknisk verksamhet i undersektor CPC 86721.</p> <p>I PL: Tekniker måste minst ha en universitetsexamen motsvarande kandidatexamen.</p>
CAN – alla sektorer	<p style="text-align: center;"><u>Tekniker</u></p> <p>CAN: BILAGA 10-C gäller.</p>
Juridisk rådgivning angående folkrätt och utländsk rätt (del av CPC 861)	<p>CSS:</p> <p>I AT, BE, CY, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SE, UK: Inga.</p> <p>I BG, CZ, DK, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SI, SK: Ekonomisk behovsprövning.</p> <p>CAN: Inga.</p> <p>IP:</p> <p>I AT, CY, DE, EE, FR, HR, IE, LU, LV, NL, PL, PT, SE, UK: Inga.</p> <p>I BE, BG, CZ, DK, EL, ES, FI, HU, IT, LT, MT, RO, SI, SK: Ekonomisk behovsprövning.</p> <p>CAN: Inga.</p>

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
<p>Redovisnings- och bokföringstjänster (CPC 86212 utom revision, 86213, 86219 och 86220)</p>	<p><u>CSS:</u> I AT, BE, CY, DE, EE, ES, HR, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SI, SE, UK: Inga. I BG, CZ, DK, EL, FI, FR, HU, LT, LV, MT, RO, SK: Ekonomisk behovsprövning. <u>CAN:</u> Inga. <u>IP:</u> EU: obundet. CAN: obundet.</p>
<p>Skatterådgivning (CPC 863) (*)</p>	<p><u>CSS:</u> I AT, BE, CY, DE, EE, ES, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, SI, SE, UK: Inga. I BG, CZ, DK, EL, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SK: Ekonomisk behovsprövning. I PT: obundet. CAN: Inga. <u>IP:</u> EU: obundet. CAN: obundet.</p>
<p>Arkitekttjänster och Stadsplanerings- och landskapsarkitekttjänster (CPC 8671 och 8674)</p>	<p><u>CSS:</u> I BE, CY, EE, ES, EL, FR, HR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: Inga. I FI: Inga, förutom att en Fysisk person måste visa att han/hon har specialkunskaper som är relevanta för den tjänst som tillhandahålls. I BG, CZ, DE, HU, LT, LV, RO, SK: Ekonomisk behovsprövning. I DK: Ekonomisk behovsprövning, utom för tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktbasis och som stannar högst tre månader. I AT: Endast för stadsplaneringstjänster: Ekonomisk behovsprövning. CAN: Inga. <u>IP:</u> I CY, DE, EE, EL, FR, HR, IE, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: Inga. I FI: Inga, förutom att en Fysisk person måste visa att han/hon har specialkunskaper som är relevanta för den tjänst som tillhandahålls. I BE, BG, CZ, DK, ES, HU, IT, LT, RO, SK: Ekonomisk behovsprövning. I AT: Endast för stadsplaneringstjänster: Ekonomisk behovsprövning. CAN: Inga.</p>
<p>Ingenjörstjänster och Integrerade tekniska tjänster (CPC 8672 och 8673)</p>	<p><u>CSS:</u> I BE, CY, EE, ES, EL, FR, HR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: Inga. I FI: Inga, förutom att en Fysisk person måste visa att han/hon har specialkunskaper som är relevanta för den tjänst som tillhandahålls. I BG, CZ, DE, LT, LV, RO, SK: Ekonomisk behovsprövning. I DK: Ekonomisk behovsprövning, utom för tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktbasis och som stannar högst tre månader. I AT: Endast för planeringstjänster: Ekonomisk behovsprövning. I HU: Ekonomisk behovsprövning. CAN: Inga. <u>IP:</u> I CY, DE, EE, EL, FR, HR, IE, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: Inga. I FI: Inga, förutom att en Fysisk person måste visa att han/hon har specialkunskaper som är relevanta för den tjänst som tillhandahålls.</p>

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
	<p>I BE, BG, CZ, DK, ES, IT, LT, RO, SK: Ekonomisk behovsprövning. I AT: Endast för planeringstjänster: Ekonomisk behovsprövning. I HU: Ekonomisk behovsprövning. CAN: Inga.</p>
<p>Läkar-, tandläkar- och psykologtjänster (CPC 9312 och del av CPC 85201)</p>	<p><u>CSS</u>: i SE: Inga. I CY, CZ, DE, DK, EE, ES, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI: Ekonomisk behovsprövning. i FR: Ekonomisk behovsprövning, utom för psykologer, där: obundet. I AT: Obundet utom för psykologer och tandläkartjänster, där: Ekonomisk behovsprövning. I BE, BG, EL, FI, HR, HU, LT, LV, SK, UK: obundet. CAN: obundet. <u>IP</u>: EU: obundet. CAN: obundet.</p>
<p>Veterinärtjänster (CPC 932)</p>	<p><u>CSS</u>: i SE: Inga. I CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI: Ekonomisk behovsprövning. I AT, BE, BG, HR, HU, LV, SK, UK: obundet. CAN: obundet. <u>IP</u>: EU: obundet. CAN: obundet.</p>
<p>Barnmorsketjänster (del av CPC 93191)</p>	<p><u>CSS</u>: i SE: Inga. I AT, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FR, IE, IT, LT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI: Ekonomisk behovsprövning. I BE, BG, FI, HR, HU, SK, UK: obundet. CAN: obundet. <u>IP</u>: EU: obundet. CAN: obundet.</p>
<p>Tjänster som tillhandahålls av sjuksköterskor, sjukgymnaster och paramedicinsk personal (del av CPC 93191)</p>	<p><u>CSS</u>: i SE: Inga. I AT, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FR, IE, IT, LT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI: Ekonomisk behovsprövning. I BE, BG, FI, HR, HU, SK, UK: obundet. CAN: obundet. <u>IP</u>: EU: obundet. CAN: obundet.</p>

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
<p>Databehandlingstjänster och därmed sammanhängande tjänster (CPC 84)</p>	<p><u>CSS:</u> I BE, CY, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: Inga. I FI: Inga, förutom att en Fysisk person måste visa att han/hon har specialkunskaper som är relevanta för den tjänst som tillhandahålls. I AT, BG, CZ, HU, LT, RO, SK: Ekonomisk behovsprövning. I DK: Ekonomisk behovsprövning, utom för tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktbasis och som stannar högst tre månader. CAN: Inga. <u>IP:</u> I CY, DE, EE, EL, FR, IE, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: Inga. I FI: Inga, förutom att en Fysisk person måste visa att han/hon har specialkunskaper som är relevanta för den tjänst som tillhandahålls. I AT, BE, BG, CZ, DK, ES, HU, IT, LT, RO, SK: Ekonomisk behovsprövning. I HR: obundet. CAN: Inga.</p>
<p>Forsknings- och utvecklings-tjänster (CPC 851, 852 utom psykolog-tjänster (?), och 853)</p>	<p><u>CSS:</u> EU utom i SE: Krav på mottagningsavtal med ett godkänt forskningsorgan (?). EU utom i CZ, DK, SK: Inga. I CZ, DK, SK: Ekonomisk behovsprövning. CAN: Inga. <u>IP:</u> EU utom i SE: Krav på mottagningsavtal med ett godkänt forskningsorgan (?). EU utom i BE, CZ, DK, IT, SK: Inga. I BE, CZ, DK, IT, SK: Ekonomisk behovsprövning. CAN: Inga.</p>
<p>Reklam-tjänster (CPC 871)</p>	<p><u>CSS:</u> I BE, CY, DE, EE, ES, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SI, SE, UK: Inga. I AT, BG, CZ, DK, EL, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SK: Ekonomisk behovsprövning. CAN: Inga. <u>IP:</u> EU: obundet. CAN: obundet.</p>
<p>Marknads- och opinionsundersökningar (CPC 864)</p>	<p><u>CSS:</u> I BE, CY, DE, EE, ES, FR, IE, IT, LU, NL, PL, SE, UK: Inga. I AT, BG, CZ, DK, EL, FI, HR, LV, MT, RO, SI, SK: Ekonomisk behovsprövning. I PT: Inga, utom för opinionsundersökningar (CPC 86402), där: obundet. I HU, LT: Ekonomisk behovsprövning, utom för opinionsundersökningar (CPC 86402), där: obundet. CAN: Inga.</p>

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
	<p><u>IP:</u> I CY, DE, EE, FR, IE, LU, NL, PL, SE, UK: Inga. I AT, BE, BG, CZ, DK, EL, ES, FI, HR, IT, LV, MT, RO, SI, SK: Ekonomisk behovsprövning. I PT: Inga, utom för opinionsundersökningar (CPC 86402), där: obundet. I HU, LT: Ekonomisk behovsprövning, utom för opinionsundersökningar (CPC 86402), där: obundet. CAN: Inga.</p>
<p>Konsulttjänster inom organisationsledning (CPC 865)</p>	<p><u>CSS:</u> I BE, CY, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: Inga. I AT, BG, CZ, HU, LT, RO, SK: Ekonomisk behovsprövning. I DK: Ekonomisk behovsprövning, utom för tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktbasis och som stannar högst tre månader. CAN: Inga. <u>IP:</u> I CY, DE, EE, EL, FI, FR, IE, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: Inga. I AT, BE, BG, CZ, DK, ES, HR, HU, IT, LT, RO, SK: Ekonomisk behovsprövning. CAN: Inga.</p>
<p>Tjänster i samband med konsulttjänster inom organisationsledning (CPC 866)</p>	<p><u>CSS:</u> I BE, CY, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: Inga. I AT, BG, CZ, LT, RO, SK: Ekonomisk behovsprövning. I DK: Ekonomisk behovsprövning, utom för tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktbasis och som stannar högst tre månader. I HU: Ekonomisk behovsprövning, utom för medlings- och förlikningstjänster (CPC 86602), där: obundet. CAN: Inga. <u>IP:</u> I CY, DE, EE, EL, FI, FR, IE, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: Inga. I AT, BE, BG, CZ, DK, ES, HR, IT, LT, RO, SK: Ekonomisk behovsprövning. I HU: Ekonomisk behovsprövning, utom för medlings- och förlikningstjänster (CPC 86602), där: obundet. CAN: Inga.</p>
<p>Teknisk provning och analys (CPC 8676)</p>	<p><u>CSS:</u> I BE, CY, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, SI, SE, UK: Inga. I AT, BG, CZ, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO, SK: Ekonomisk behovsprövning. I DK: Ekonomisk behovsprövning, utom för tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktbasis och som stannar högst tre månader. CAN: Inga. <u>IP:</u> EU: obundet. CAN: obundet.</p>

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
Därtill hörande vetenskapliga och tekniska konsulttjänster (CPC 8675)	<p><u>CSS:</u> I BE, CY, EE, EL, ES, HR, IE, IT, LU, NL, PL, SI, SE, UK: Inga. I AT, CZ, DE, DK, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO, SK: Ekonomisk behovsprövning. I DE: Inga, utom för lantmätare med offentligt uppdrag, där: obundet. I FR: Inga utom för lantmåteriverksamhet som rör fastställandet av äganderätt och marklagstiftning, där: obundet. I BG: obundet. CAN: Inga.</p> <p><u>IP:</u> EU: obundet. CAN: obundet.</p>
Gruvdrift (CPC 883, endast rådgivnings- och konsulttjänster)	<p><u>CSS:</u> I BE, CY, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: Inga. I AT, BG, CZ, HU, LT, RO, SK: Ekonomisk behovsprövning. I DK: Ekonomisk behovsprövning, utom för tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktbasis och som stannar högst tre månader. CAN: Inga.</p> <p><u>IP:</u> I CY, DE, EE, EL, FI, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PT, SI, SE, UK: Inga. I AT, BE, BG, CZ, DK, ES, HU, IT, LT, PL, RO, SK: Ekonomisk behovsprövning. CAN: Inga.</p>
Underhåll och reparation av fartyg (del av CPC 8868)	<p><u>CSS:</u> I BE, CY, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, NL, PL, PT, SI, SE, UK: Inga. I AT, BG, CZ, DE, DK, FI, HU, IE, LT, MT, RO, SK: Ekonomisk behovsprövning. CAN: Inga, utom för chefer, där: obundet.</p> <p><u>IP:</u> EU: obundet. CAN: obundet.</p>
Underhåll och reparation av utrustning för järnvägstransport (del av CPC 8868)	<p><u>CSS:</u> I BE, CY, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: Inga. I AT, BG, CZ, DE, DK, FI, HU, IE, LT, RO, SK: Ekonomisk behovsprövning. CAN: Inga, utom för chefer, där: obundet.</p> <p><u>IP:</u> EU: obundet. CAN: obundet.</p>
Underhåll och reparation av motorfordon, motorcyklar, snöskotrar och vägtransportutrustning (CPC 6112, 6122, del av 8867 och del av 8868)	<p><u>CSS:</u> I BE, CY, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, NL, PL, PT, SI, SE, UK: Inga. I AT, BG, CZ, DE, DK, FI, HU, IE, LT, MT, RO, SK: Ekonomisk behovsprövning. CAN: Inga, utom för chefer, där: obundet.</p>

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
	<p><u>IP:</u> EU: obundet. CAN: obundet.</p>
<p>Underhåll och reparation av luftfartyg och delar till luftfartyg (del av CPC 8868)</p>	<p><u>CSS:</u> I BE, CY, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: Inga. I AT, BG, CZ, DE, DK, FI, HU, IE, LT, RO, SK: Ekonomisk behovsprövning. CAN: Inga, utom för chefer, där: obundet.</p> <p><u>IP:</u> EU: obundet. CAN: obundet.</p>
<p>Underhåll och reparation av metallvaror, maskiner (inte kontorsmaskiner), utrustning (inte transport- och kontorsutrustning) samt hushållsartiklar och personliga artiklar (?) (CPC 633, 7545, 8861, 8862, 8864, 8865 och 8866)</p>	<p><u>CSS:</u> I BE, CY, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: Inga. I AT, BG, CZ, DE, DK, HU, IE, LT, RO, SK: Ekonomisk behovsprövning. I FI: Obundet utom inom ramen för garantiserviceavtal där vistelselängden är begränsad till sex månader, för underhåll och reparation av hushållsartiklar och personliga artiklar (CPC 633): Ekonomisk behovsprövning. CAN: Inga, utom för chefer i allmännyttiga företag, för vilka gäller: obundet.</p> <p><u>IP:</u> EU: obundet. CAN: obundet.</p>
<p>Översättnings- och tolknings-tjänster (CPC 87905, utom officiell eller auktoriserad verksamhet)</p>	<p><u>CSS:</u> I BE, CY, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: Inga. I AT, BG, CZ, DK, FI, HU, IE, LT, LV, RO, SK: Ekonomisk behovsprövning. CAN: Inga.</p> <p><u>IP:</u> I CY, DE, EE, FR, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: Inga. I AT, BE, BG, CZ, DK, EL, ES, FI, HU, IE, IT, LT, RO, SK: Ekonomisk behovsprövning. I HR: obundet. CAN: Inga.</p>
<p>Telekommunikationstjänster (CPC 7544, endast rådgivnings- och konsulttjänster)</p>	<p><u>CSS:</u> I BE, CY, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: Inga. I AT, BG, CZ, HU, LT, RO, SK: Ekonomisk behovsprövning. I DK: Ekonomisk behovsprövning, utom för tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktbasis och som stannar högst tre månader. CAN: Inga, utom för chefer, där: obundet.</p> <p><u>IP:</u> I CY, DE, EE, EL, FI, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: Inga. I AT, BE, BG, CZ, DK, ES, HU, IT, LT, RO, SK: Ekonomisk behovsprövning. CAN: Inga, utom för chefer, där: obundet.</p>

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
<p>Post- och budtjänster (CPC 751, endast rådgivnings- och konsulttjänster)</p>	<p><u>CSS:</u> I BE, CY, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: Inga. I AT, BG, CZ, FI, HU, LT, RO, SK: Ekonomisk behovsprövning. I DK: Ekonomisk behovsprövning, utom för tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktbasis och som stannar högst tre månader. CAN: Inga, utom för chefer, där: obundet. <u>IP:</u> I CY, DE, EE, EL, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: Inga. I AT, BE, BG, CZ, DK, ES, FI, HU, IT, LT, RO, SK: Ekonomisk behovsprövning. CAN: Inga, utom för chefer, där: obundet.</p>
<p>Byggtjänster och tillhörande ingenjörstjänster (CPC 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517 och 518. BG: CPC 512, 5131, 5132, 5135, 514, 5161, 5162, 51641, 51643, 51644, 5165 och 517)</p>	<p><u>CSS:</u> EU: Obundet utom i BE, CZ, DK, ES, FR, NL och SE. I BE, DK, ES, NL, SE: Inga. I CZ: Ekonomisk behovsprövning. I FR: Obundet, utom för tekniker, för vilka arbetstillstånd beviljas för högst sex månader. Krav på godkänt ekonomiskt behovstest. CAN: Inga, utom för chefer, där: obundet. <u>IP:</u> EU: obundet. CAN: obundet.</p>
<p>Markundersökning (CPC 5111)</p>	<p><u>CSS:</u> I BE, CY, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: Inga. I AT, BG, CZ, FI, HU, LT, LV, RO, SK: Ekonomisk behovsprövning. I DK: Ekonomisk behovsprövning, utom för tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktbasis och som stannar högst tre månader. CAN: Inga. <u>IP:</u> EU: obundet. CAN: obundet.</p>
<p>Högre utbildning (CPC 923)</p>	<p><u>CSS:</u> EU utom i LU, SE: obundet. I LU: Obundet utom för universitetsprofessorer, där: Inga. I SE: Inga, utom för offentligfinansierade och privatfinansierade leverantörer av utbildningstjänster med någon form av statligt stöd, där: obundet. CAN: obundet. <u>IP:</u> EU utom i SE: obundet. I SE: Inga, utom för offentligfinansierade och privatfinansierade leverantörer av utbildningstjänster med någon form av statligt stöd, där: obundet. CAN: obundet.</p>

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
<p>Jordbruk, jakt och skogsbruk (CPC 881, endast rådgivnings- och konsulttjänster)</p>	<p><u>CSS:</u> EU utom i BE, DE, DK, ES, FI, HR och SE. Obundet. I BE, DE, ES, HR, SE: Inga. I DK: Ekonomisk behovsprövning. I FI: Obundet, utom för rådgivnings- och konsulttjänster som rör skogsbruk, där: Inga. <u>CAN</u>: Inga. <u>IP</u>: EU: obundet. CAN: obundet.</p>
<p>Miljötjänster (CPC 9401, 9402, 9403, 9404, del av 94060, 9405, del av 9406 och 9409)</p>	<p><u>CSS:</u> I BE, CY, EE, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: Inga. I AT, BG, CZ, DE, DK, EL, HU, LT, LV, RO, SK: Ekonomisk behovsprövning. <u>CAN</u>: Inga. <u>IP</u>: EU: obundet. CAN: obundet.</p>
<p>Försäkrings- och försäkringsrelaterade tjänster (endast rådgivnings- och konsulttjänster)</p>	<p><u>CSS:</u> I BE, CY, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: Inga. I AT, BG, CZ, FI, LT, RO, SK: Ekonomisk behovsprövning. I DK: Ekonomisk behovsprövning, utom för tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktbasis och som stannar högst tre månader. I HU: obundet. <u>CAN</u>: Inga. <u>IP</u>: I CY, DE, EE, EL, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PT, SI, SE, UK: Inga. I AT, BE, BG, CZ, DK, ES, FI, IT, LT, PL, RO, SK: Ekonomisk behovsprövning. I HU: obundet. CAN: Inga.</p>
<p>Andra finansiella tjänster (endast rådgivnings- och konsulttjänster)</p>	<p><u>CSS:</u> I BE, CY, DE, ES, EE, EL, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: Inga. I AT, BG, CZ, FI, LT, RO, SK: Ekonomisk behovsprövning. I DK: Ekonomisk behovsprövning, utom för tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktbasis och som stannar högst tre månader. I HU: obundet. <u>CAN</u>: Inga. <u>IP</u>: I CY, DE, EE, EL, FR, HR, IE, LV, LU, MT, PT, SI, SE, UK: Inga. I AT, BE, BG, CZ, DK, ES, FI, IT, LT, NL, PL, RO, SK: Ekonomisk behovsprövning. I HU: obundet. CAN: Inga.</p>

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
<p>Transport (CPC 71, 72, 73 och 74, endast rådgivnings- och konsulttjänster)</p>	<p><u>CSS:</u> I CY, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: Inga. I AT, BG, CZ, HU, LT, RO, SK: Ekonomisk behovsprövning. I DK: Ekonomisk behovsprövning, utom för tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktbasis och som stannar högst tre månader. I BE: obundet. CAN: Inga, utom för chefer, där: obundet.</p> <p><u>IP:</u> I CY, DE, EE, EL, FI, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PT, SI, SE, UK: Inga. I AT, BG, CZ, DK, ES, HU, IT, LT, RO, SK: Ekonomisk behovsprövning. I PL: Ekonomisk behovsprövning, utom för lufttrafik, där: Inga. I BE: obundet. CAN: Inga, utom för chefer, där: obundet.</p>
<p>Resebyrå- och researrangörstjänster (inbegripet reseledare⁽⁹⁾) (CPC 7471)</p>	<p><u>CSS:</u> I AT, CY, CZ, DE, EE, ES, FR, HR, IT, LU, NL, PL, SI, SE, UK: Inga. I BG, EL, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO, SK: Ekonomisk behovsprövning. I DK: Ekonomisk behovsprövning, utom för tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktbasis och som stannar högst tre månader. I BE, IE: Obundet utom för reseledare, där: Inga. CAN: Inga.</p> <p><u>IP:</u> EU: obundet. CAN: obundet.</p>
<p>Turistguidetjänster (CPC 7472)</p>	<p><u>CSS:</u> I SE, UK: Inga. I AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LV, LU, MT, NL, RO, SK, SI: Ekonomisk behovsprövning. I ES, HR, LT, PL, PT: obundet. CAN: Inga.</p> <p><u>IP:</u> EU: obundet. CAN: obundet.</p>
<p>Tillverkning (CPC 884 och 885, endast rådgivnings- och konsulttjänster)</p>	<p><u>CSS:</u> I BE, CY, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: Inga. I AT, BG, CZ, HU, LT, RO, SK: Ekonomisk behovsprövning. I DK: Ekonomisk behovsprövning, utom för tjänsteleverantörer som tillhandahåller tjänster på kontraktbasis och som stannar högst tre månader. CAN: Inga, utom för chefer, där: obundet.</p>

Sektor eller undersektor	Beskrivning av förbehåll
	<p><u>IP</u>:</p> <p>I CY, DE, EE, EL, FI, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PT, SI, SE, UK: Inga.</p> <p>I AT, BE, BG, CZ, DK, ES, HU, IT, LT, PL, RO, SK: Ekonomisk behovsprövning.</p> <p>CAN: Inga, utom för chefer, där: obundet.</p>

- (¹) Omfattar inte juridisk rådgivning och juridisk representation i skattefrågor, som omfattas av Juridisk rådgivning angående folkrätt och utländsk rätt.
- (²) Del av CPC 85201, som omfattas av Läkär- och tandläkartjänster.
- (³) För alla EU:s medlemsstater utom DK och UK måste godkännandet av forskningsorganet och mottagningsavtalet uppfylla de villkor som fastställts i enlighet med direktiv 2005/71/EG av den 12 oktober 2005.
- (⁴) För alla EU:s medlemsstater utom DK och UK måste godkännandet av forskningsorganet och mottagningsavtalet uppfylla de villkor som fastställts i enlighet med direktiv 2005/71/EG av den 12 oktober 2005.
- (⁵) Underhåll och reparation av kontorsmaskiner och kontorsutrustning, inbegripet datorer (CPC 845), omfattas av Databehandlingstjänster.
- (⁶) Tjänsteleverantörer som har till uppgift att åtfölja resegrupper om minst tio fysiska personer utan att fungera som guider på särskilda platser.

BILAGA 10-F

ÖVERENSKOMMELSE OM MAKAR TILL ANSTÄLLDA SOM FÖRFLYTTAS FÖRETAGSINTERNT

1. För medlemsstater i Europeiska unionen som omfattas av tillämpningen av Europaparlamentets och rådet direktiv 2014/66/EU av den 15 maj 2014 om villkor för inresa och vistelse för tredjelandsmedborgare inom ramen för företagsintern förflyttning ska Europeiska unionen medge en rätt till tillfällig inresa och vistelse till makar till kanadensiska medborgare som förflyttas företagsinternt till Europeiska unionen som är likvärdig den som medges makar till personer som förflyttas företagsinternt enligt direktiv 2014/66/EU.
2. Kanada ska till makar till medborgare i Europeiska unionen som förflyttas företagsinternt till Kanada medge en behandling som är likvärdig den som medges makar till kanadensiska medborgare som förflyttas företagsinternt i den berörda personens ursprungsmedlemsstat i Europeiska unionen.

BILAGA 11-A

RIKTLINJER FÖR AVTAL OM ÖMSESIDIGT ERKÄNNANDE AV YRKESMÄSSIGA KVALIFIKATIONER

Inledning

Denna bilaga innehåller riktlinjer som ska ge praktisk vägledning för att underlätta ingående av avtal om ömsesidigt erkännande med avseende på reglerade yrken. Dessa riktlinjer är inte bindande och ändrar eller påverkar inte en parts rättigheter och skyldigheter enligt detta avtal.

Definitioner

I denna bilaga gäller följande definitioner:

anpassningsperiod: en period med handledning, eventuellt åtföljd av kompletterande utbildning, i ett reglerat yrke i värdstatens jurisdiktion under ansvar av en kvalificerad person. Denna praktik ska utvärderas. De detaljerade bestämmelserna för anpassningsperioden och dess utvärdering och för den handledda personens yrkesställning ska på lämpligt sätt anges i värdstatens lagstiftning.

lämplighetsprov: ett prov som endast gäller sökandens yrkeskunnsighet och som utarbetas av de behöriga myndigheterna i värdstaten i syfte att bedöma sökandens förmåga att utöva ett reglerat yrke i denna jurisdiktion.

kompetensbredd: en verksamhet eller en grupp av verksamheter som omfattas av ett reglerat yrke.

Om form och innehåll för avtal om ömsesidigt erkännande av yrkesmässiga kvalifikationer

I detta avsnitt redogörs för olika frågor som kan behandlas vid förhandlingar och, om så överenskommit, ingå i de slutliga avtalen. Det innehåller krav som kan ställas på utländska yrkespersoner som vill utnyttja sådana avtal.

1. Deltagare

Parterna i avtalet bör anges tydligt.

2. Avtalets syfte

Avtalets syfte bör anges tydligt.

3. Avtalets tillämpningsområde

Avtalet bör tydligt ange följande:

- a) Avtalets räckvidd, dvs. vilka specifika yrkestitlar och verksamheter som det omfattar.
- b) Vem som har rätt att använda de berörda yrkestitlarna.
- c) Huruvida erkännandemekanismen grundar sig på formella kvalifikationer, på en licens som erhållits i härkomstjurisdiktionen eller på något annat krav.
- d) Huruvida avtalet medger tillfälligt eller permanent tillträde till yrket i fråga.

4. Bestämmelser om ömsesidigt erkännande

Avtalet bör tydligt ange de villkor som ska uppfyllas för erkännande av kvalifikationer inom varje jurisdiktion, och den nivå av likvärdighet som överenskommit.

Det bör övervägas att tillämpa följande fyrstegsförfarande för att förenkla och underlätta erkännandet av kvalifikationer.

Fyrstegsförfarande för erkännande av kvalifikationer

Steg ett: Kontroll av likvärdighet

De förhandlande parterna bör kontrollera den allmänna likvärdigheten av det reglerade yrkets kompetensbredd eller kvalifikationer inom deras respektive jurisdiktioner.

Granskningen av kvalifikationer bör omfatta insamling av alla relevanta uppgifter som rör kompetensbredds rättigheter knutna till en rättslig befogenhet att utöva yrket eller de kvalifikationer som krävs för ett specifikt reglerat yrke i respektive jurisdiktion.

Följaktligen bör de förhandlande parterna

- a) identifiera verksamheter eller grupper av verksamheter som omfattas av det reglerade yrkets kompetensbredds rättigheter, och
- b) fastställa de kvalifikationer som krävs i respektive jurisdiktion. Dessa kan omfatta följande:
 - i) Vilken minsta utbildningsnivå som krävs, t.ex. inträdeskrav, studiernas längd och ämnen som studerats.
 - ii) Den lägsta erfarenhetsnivå som behövs, till exempel plats, längd och villkor för praktisk utbildning eller handled yrkespraktik innan licenstilldelning, eller etiska och disciplinära ramar.
 - iii) Examina, särskilt yrkesrelaterade.
 - iv) Den utsträckning i vilken kvalifikationer från en jurisdiktion erkänns i den andra jurisdiktionen.
 - v) De kvalifikationer som de behöriga myndigheterna i varje jurisdiktion är beredda att erkänna, exempelvis genom att förteckna särskilda examensbevis eller intyg, eller genom hänvisning till särskilda minimikrav som ska certifieras av de behöriga myndigheterna i ursprungsjurisdiktionen, inklusive huruvida innehav av en viss kvalifikationsnivå skulle möjliggöra erkännande för vissa aktiviteter i kompetensbredden men inte andra (utbildningsnivå och längd, utbildningens huvudsakliga inriktning, övergripande ämnen och områden).

Övergripande likvärdighet föreligger mellan kompetensbredds rättigheter eller kvalifikationer för det reglerade yrket om det inte finns några väsentliga skillnader i detta avseende mellan jurisdiktionerna.

Steg två: Bedömning av väsentliga skillnader

Väsentliga skillnader i den omfattning av kvalifikationer som krävs för att utöva ett reglerat yrke föreligger i följande fall:

- a) Stora skillnader i grundläggande kunskaper.
- b) Betydande skillnader i utbildningens längd eller innehåll mellan jurisdiktionerna.

Det finns en väsentlig skillnad i kompetensbredden om

- a) en eller flera yrkesaktiviteter inte ingår i motsvarande yrke i ursprungsjurisdiktionen,
- b) dessa aktiviteter är föremål för särskild utbildning i värdlandets jurisdiktion, och
- c) utbildningen för dessa verksamheter inom värdlandets jurisdiktion omfattar ämnen som väsentligt avviker från dem som ingår i sökandens kvalifikationer.

Steg tre: Kompensationsåtgärder

Om de förhandlande parterna fastställer att det råder väsentliga skillnader i kompetensbredds rättigheter eller kvalifikationer mellan jurisdiktionerna kan de fastställa kompensationsåtgärder för att överbygga skillnaderna.

En kompensationsåtgärd kan bland annat vara en anpassningsperiod eller, vid behov, ett lämplighetsprov.

Kompensationsåtgärderna ska stå i proportion till de väsentliga skillnader som de avses åtgärda. De förhandlande parterna bör också, innan en kompensationsåtgärd fastställs, utvärdera eventuella praktiska yrkeserfarenheter som förvärvats i ursprungsjurisdiktionen för att se om denna erfarenhet är tillräcklig för att helt eller delvis avhjälpa de väsentliga skillnaderna i kompetensbredds rättigheter eller kvalifikationer mellan jurisdiktionerna.

Steg fyra: Identifiering av villkor för erkännande

När bedömningen av den allmänna likvärdigheten av kompetensbredds rättigheter eller kvalifikationer i reglerade yrken har slutförts ska de förhandlande parterna i avtalet ange följande:

- a) Den rättsliga behörighet som krävs för att utöva det reglerade yrket.
- b) De kvalifikationer som krävs för det reglerade yrket.
- c) Behovet av kompensationsåtgärder.
- d) I vilken utsträckning yrkeserfarenhet kan uppväga väsentliga skillnader.
- e) En beskrivning av varje kompensationsåtgärd, inklusive tillämpning av anpassningsperioder eller lämplighetsprov.

5. Genomförandemekanismer

Avtalet bör innehålla följande:

- a) Regler och förfaranden som ska användas för att övervaka och säkerställa efterlevnaden av bestämmelserna i avtalet.
- b) Mekanismer för dialog och administrativt samarbete mellan avtalsparterna.
- c) Möjligheten för enskilda sökande att ta upp frågor som härrör från tolkningen eller genomförandet av avtalet.

Som vägledning för behandling av enskilda sökande bör avtalet innehålla uppgifter om följande:

- a) Kontaktpunkter för information om alla frågor som är relevanta för ansökan, t.ex. behöriga myndigheters namn och adress, licensformaliteter, information om ytterligare krav som måste uppfyllas i värdlandets jurisdiktion.
- b) Hur lång tid förfarandena för berörda myndigheters behandling av ansökningar tar i värdlandets jurisdiktion.
- c) Den dokumentation som krävs av sökande och i vilken form den ska presenteras.
- d) Godkännande av handlingar och intyg som utställts i värdlandets jurisdiktion avseende kvalifikationer och licensiering.
- e) Förfaranden för överklagande eller omprövning hos de berörda myndigheterna.

Avtalet bör även innehålla följande åtaganden från de behöriga myndigheterna:

- a) Förfrågningar om krav och förfaranden för licensiering och kvalifikationer ska behandlas omgående.
- b) Tillräcklig tid ges för de sökande att uppfylla kraven i ansökningsförfarandet och för eventuella överklaganden eller omprövning av de berörda myndigheterna.
- c) Examina eller prov kommer att anordnas med rimliga tidsintervall.

- d) Avgifter för sökande som vill dra nytta av villkoren i avtalet ska stå i proportion till de kostnader som har förorsakats värdlandets jurisdiktion.
- e) Uppgifter lämnas om alla eventuella stödprogram för praktisk utbildning i värdlandets jurisdiktion, och om alla eventuella åtaganden som värdlandets jurisdiktion gjort i detta sammanhang.

6. Licensiering och andra bestämmelser i värdlandets jurisdiktion

Där så är tillämpligt bör avtalet om ömsesidigt erkännande också ange på vilket sätt och på vilka villkor licenser erhålls när behörighet fastställts, och vad en licens medför, till exempel en licens och dess innehåll, medlemskap i en yrkesorganisation eller användning av yrkesmässiga eller akademiska titlar. Alla licensieringskrav som inte avser kvalifikationer bör förklaras, inklusive krav på

- a) kontorsadress, upprätthållande av ett etableringsställe eller etablering/bosättning,
- b) språkkunskaper,
- c) godandel,
- d) ansvarsförsäkring,
- e) efterlevnad av värdlandsjurisdiktionens krav för användning av handels- eller företagsnamn, och
- f) iakttagande av värdlandets etiska normer, t.ex. oberoende och gott uppförande.

För att säkerställa transparens bör avtalet innehålla följande uppgifter för varje värdlandsjurisdiktion:

- a) Relevant lag som tillämpas, t.ex. för disciplinära åtgärder, ekonomiskt ansvar eller skadeståndsskyldighet.
- b) Principerna för disciplin och kontroll av efterlevnad av yrkesetiska regler, inbegripet disciplinär jurisdiktion och eventuella följd effekter på utövande av yrkesverksamhet.
- c) Metoder för löpande kontroll av behörighet.
- d) Kriterier och förfaranden för återkallande av registrering.

7. Översyn av avtalet

Om avtalet innehåller villkor enligt vilka avtalet kan ses över eller återkallas, bör uppgifterna om detta anges tydligt.

8. Transparens

Parterna ska

- a) offentliggöra texten till de avtal som har ingåtts, och
- b) underrätta varandra om eventuella ändringar av kvalifikationer som kan påverka tillämpningen eller genomförandet av ett sådant avtal. Om möjligt bör varje part ges tillfälle att kommentera den andra partens ändringar.

BILAGA 13-A

GRÄNSÖVERSKRIDANDE HANDEL MED FINANSIELLA TJÄNSTER

Kanadas lista

Försäkringstjänster och försäkringsrelaterade tjänster

1. Artikel 13.7.1 är tillämplig på gränsöverskridande tillhandahållande av eller handel med finansiella tjänster, så som definieras i led a i definitionen av gränsöverskridande tillhandahållande av finansiella tjänster i artikel 13.1, med avseende på följande:
 - a) Försäkring av risker rörande
 - i) sjötransport, kommersiell luftfart samt uppskjutning av rymdfarkoster och frakt i rymden (inbegripet satelliter) när sådan försäkring täcker godset som transporteras, farkosten som transporterar godset eller skadeståndsskyldighet som följer av denna transport, och
 - ii) gods i internationell transittrafik.
 - b) Återförsäkring och retrocession.
 - c) Försäkringsrelaterade tjänster såsom anges i led iv i definitionen av försäkringstjänster och försäkringsrelaterade tjänster i artikel 13.1.
 - d) Försäkringsförmedling, till exempel mäklarverksamhet och agenturverksamhet, av försäkring mot risker som hänför sig till de tjänster som förtecknas i leden a och b.

Bankverksamhet och andra finansiella tjänster (med undantag av försäkringstjänster)

2. Artikel 13.7.1 är tillämplig på gränsöverskridande tillhandahållande av eller handel med finansiella tjänster, så som definieras i led a i definitionen av gränsöverskridande tillhandahållande av finansiella tjänster i artikel 13.1, med avseende på följande:
 - a) Tillhandahållande och överföring av finansiell information, bearbetning av finansiella data och tillhörande programvara, så som beskrivs i led xi i definitionen av banktjänster och andra finansiella tjänster (med undantag av försäkringstjänster) i artikel 13.1.
 - b) Rådgivningstjänster och andra till finansiella tjänster relaterade tjänster, så som beskrivs i led xii i definitionen av banktjänster och andra finansiella tjänster (med undantag av försäkringstjänster) i artikel 13.1, men med undantag för förmedling enligt beskrivningen i det ledet.

Portföljförvaltning

3. Artikel 13.7.1 är tillämplig på gränsöverskridande tillhandahållande av eller handel med finansiella tjänster, så som definieras i led a i definitionen av gränsöverskridande tillhandahållande av finansiella tjänster i artikel 13.1, med avseende på tillhandahållandet av följande tjänster till ett system för kollektiva investeringar på det egna territoriet:
 - a) Investeringsrådgivning.
 - b) Portföljförvaltning, med undantag för
 - i) förvaringstjänster,
 - ii) notariattjänster, eller
 - iii) verkställande tjänster.
4. För tillämpning av detta åtagande ska portföljförvaltning anses vara förvaltning av värdepappersportföljer på skönmässig grund enligt uppdrag från enskilda kunder, om dessa portföljer innehåller ett eller flera finansiella instrument.

5. Ett system för kollektiva investeringar ska anses vara investeringsfonder eller fondförvaltningsföretag som regleras eller registreras enligt gällande lagar och förordningar om värdepapper. Utan hinder av punkt 3 kan Kanada kräva att systemet för kollektiva investeringar som är belägna i Kanada ska behålla det slutgiltiga ansvaret för förvaltningen av systemet för kollektiva investeringar eller de medel som det förvaltar.
6. Förbehåll för oförenliga åtgärder som Kanada fastställt i sin lista i bilaga III är inte tillämpliga på punkterna 3–5.

Europeiska unionens lista

(gäller i samtliga medlemsstater i Europeiska unionen om inte annat anges)

Försäkringstjänster och försäkringsrelaterade tjänster

1. Med undantag för **CY, EE, LV, LT, MT** och **PL** (*) är artikel 13.7.1 tillämplig på gränsöverskridande tillhandahållande av finansiella tjänster, så som definieras i led a i definitionen av gränsöverskridande tillhandahållande av finansiella tjänster i artikel 13.1, med avseende på följande:
 - a) Försäkring av risker rörande
 - i) sjötransport, kommersiell luftfart samt uppskjutning av rymdfarkoster och frakt i rymden (inbegripet satelliter) när sådan försäkring täcker godset som transporteras, farkosten som transporterar godset eller skadeståndsskyldighet som följer av denna transport, och
 - ii) gods i internationell transittrafik.
 - b) Återförsäkring och retrocession.
 - c) Försäkringsrelaterade tjänster såsom anges i led iv i definitionen av försäkringstjänster och försäkringsrelaterade tjänster i artikel 13.1.
 - d) Försäkringsförmedling, till exempel mäklarverksamhet och agenturverksamhet, av försäkring mot risker som hänför sig till de tjänster som förtecknas i leden a och b.
2. För **CY** är artikel 13.7.1 tillämplig på gränsöverskridande tillhandahållande av finansiella tjänster, så som definieras i led a i definitionen av gränsöverskridande tillhandahållande av finansiella tjänster i artikel 13.1, med avseende på följande:
 - a) Direktförsäkringstjänster (inbegripet koassurans) för försäkring av risker som rör
 - i) sjötransport, kommersiell luftfart samt uppskjutning av rymdfarkoster och frakt i rymden (inbegripet satelliter) när sådan försäkring täcker godset som transporteras, farkosten som transporterar godset eller skadeståndsskyldighet som följer av denna transport, och
 - ii) gods i internationell transittrafik.
 - b) Försäkringsförmedling.
 - c) Återförsäkring och retrocession.
 - d) Försäkringsrelaterade tjänster såsom anges i led iv i definitionen av försäkringstjänster och försäkringsrelaterade tjänster i artikel 13.1.
3. För **EE** är artikel 13.7.1 tillämplig på gränsöverskridande tillhandahållande av finansiella tjänster, så som definieras i led a i definitionen av gränsöverskridande tillhandahållande av finansiella tjänster i artikel 13.1, med avseende på följande:
 - a) Direktförsäkring (inbegripet koassurans).
 - b) Återförsäkring och retrocession.

(*) De förkortningar som används i denna bilaga definieras i punkt 8 i huvudmärkningsdelen till bilaga I (Förbehåll för befintliga åtgärder och åtaganden om liberalisering).

- c) Försäkringsförmedling.
- d) Försäkringsrelaterade tjänster såsom anges i led iv i definitionen av försäkringstjänster och försäkringsrelaterade tjänster i artikel 13.1.
4. För **LV** och **LT** är artikel 13.7.1 tillämplig på gränsöverskridande tillhandahållande av finansiella tjänster, så som definieras i led a i definitionen av gränsöverskridande tillhandahållande av finansiella tjänster i artikel 13.1, med avseende på följande:
- a) Försäkring av risker rörande
- i) sjötransport, kommersiell luftfart samt uppskjutning av rymdfarkoster och frakt i rymden (inbegripet satelliter) när sådan försäkring täcker godset som transporteras, farkosten som transporterar godset eller skadeståndsskyldighet som följer av denna transport, och
 - ii) gods i internationell transittrafik.
- b) Återförsäkring och retrocession.
- c) Försäkringsrelaterade tjänster såsom anges i led iv i definitionen av försäkringstjänster och försäkringsrelaterade tjänster i artikel 13.1.
5. För **MT** är artikel 13.7.1 tillämplig på gränsöverskridande tillhandahållande av finansiella tjänster, så som definieras i led a i definitionen av gränsöverskridande tillhandahållande av finansiella tjänster i artikel 13.1, med avseende på följande:
- a) Försäkring av risker rörande
- i) sjötransport, kommersiell luftfart samt uppskjutning av rymdfarkoster och frakt i rymden (inbegripet satelliter) när sådan försäkring täcker godset som transporteras, farkosten som transporterar godset eller skadeståndsskyldighet som följer av denna transport, och
 - ii) gods i internationell transittrafik.
- b) Återförsäkring och retrocession.
- c) Försäkringsrelaterade tjänster såsom anges i led iv i definitionen av försäkringstjänster och försäkringsrelaterade tjänster i artikel 13.1.
6. För **PL** är artikel 13.7.1 tillämplig på gränsöverskridande tillhandahållande av finansiella tjänster, så som definieras i led a i definitionen av gränsöverskridande tillhandahållande av finansiella tjänster i artikel 13.1, med avseende på följande:
- a) Försäkring av risker som rör varor i internationell handel.
- b) Återförsäkring och retrocession av risker som rör varor i internationell handel.

Bankverksamhet och andra finansiella tjänster (med undantag av försäkringstjänster och försäkringsrelaterade tjänster).

7. Med undantag för **BE**, **CY**, **EE**, **LV**, **LT**, **MT**, **SI** och **RO** är artikel 13.7.1 tillämplig på gränsöverskridande tillhandahållande av finansiella tjänster, så som definieras i led a i definitionen av gränsöverskridande tillhandahållande av finansiella tjänster i artikel 13.1, med avseende på följande:
- a) Tillhandahållande och överföring av finansiell information, bearbetning av finansiella data och tillhörande programvara, så som beskrivs i led xi i definitionen av banktjänster och andra finansiella tjänster (med undantag av försäkringstjänster) i artikel 13.1.
 - b) Rådgivningstjänster och andra till finansiella tjänster relaterade tjänster, även bankrelaterade, så som beskrivs i led xii i definitionen av banktjänster och andra finansiella tjänster (med undantag av försäkringstjänster) i artikel 13.1, men med undantag för förmedling enligt beskrivningen i det ledet.

8. För **BE** är artikel 13.7.1 tillämplig på gränsöverskridande tillhandahållande av finansiella tjänster, så som definieras i led a i definitionen av gränsöverskridande tillhandahållande av finansiella tjänster i artikel 13.1, med avseende på följande:
 - a) Tillhandahållande och överföring av finansiell information, bearbetning av finansiella data och tillhörande programvara, så som beskrivs i led xi i definitionen av banktjänster och andra finansiella tjänster (med undantag av försäkringstjänster) i artikel 13.1.
9. För **CY** är artikel 13.7.1 tillämplig på gränsöverskridande tillhandahållande av finansiella tjänster, så som definieras i led a i definitionen av gränsöverskridande tillhandahållande av finansiella tjänster i artikel 13.1, med avseende på följande:
 - a) Handel för egen eller annans räkning, på en börs, på en OTC-marknad eller på annat sätt, med överlåtbara värdepapper.
 - b) Tillhandahållande och överföring av finansiell information, bearbetning av finansiella data och tillhörande programvara, så som beskrivs i led xi i definitionen av banktjänster och andra finansiella tjänster (med undantag av försäkringstjänster) i artikel 13.1.
 - c) Rådgivningstjänster och andra till finansiella tjänster relaterade tjänster, även bankrelaterade, så som beskrivs i led xii i definitionen av banktjänster och andra finansiella tjänster (med undantag av försäkringstjänster) i artikel 13.1, men med undantag för förmedling enligt beskrivningen i det ledet.
10. För **EE** och **LT** är artikel 13.7.1 tillämplig på gränsöverskridande tillhandahållande av finansiella tjänster, så som definieras i led a i definitionen av gränsöverskridande tillhandahållande av finansiella tjänster i artikel 13.1, med avseende på följande:
 - a) Mottagande av insättningar
 - b) Utlåning av alla slag.
 - c) Finansiell leasing.
 - d) Alla betalnings- och penningförmedlingstjänster.
 - e) Garantier och åtaganden
 - f) Handel för egen eller annans räkning, på en börs eller på en OTC-marknad.
 - g) Medverkan vid emissioner av alla slags värdepapper, däribland emissionsgarantier och placering såsom mellanhand (offentligt eller privat) och serviceverksamhet i samband med sådana emissioner.
 - h) Penningmäkleri.
 - i) Förvaltning av tillgångar, såsom medels- eller portföljförvaltning, alla former av fondförvaltning samt förvarings- och notariattjänster.
 - j) Betalnings- och clearingtjänster avseende finansiella tillgångar, inbegripet värdepapper, derivatinstrument och andra överlåtbara instrument.
 - k) Tillhandahållande och överföring av finansiell information, bearbetning av finansiella data och tillhörande programvara, så som beskrivs i led xi i definitionen av banktjänster och andra finansiella tjänster (med undantag av försäkringstjänster) i artikel 13.1.
 - l) Rådgivningstjänster och andra till finansiella tjänster relaterade tjänster, även bankrelaterade, så som beskrivs i led xii i definitionen av banktjänster och andra finansiella tjänster (med undantag av försäkringstjänster) i artikel 13.1, men med undantag för förmedling enligt beskrivningen i det ledet.
11. För **LV** är artikel 13.7.1 tillämplig på gränsöverskridande tillhandahållande av finansiella tjänster, så som definieras i led a i definitionen av gränsöverskridande tillhandahållande av finansiella tjänster i artikel 13.1, med avseende på följande:
 - a) Medverkan vid emissioner av alla slags värdepapper, däribland emissionsgarantier och placering såsom mellanhand (offentligt eller privat) och serviceverksamhet i samband med sådana emissioner.

- b) Tillhandahållande och överföring av finansiell information, bearbetning av finansiella data och tillhörande programvara, så som beskrivs i led xi i definitionen av banktjänster och andra finansiella tjänster (med undantag av försäkringstjänster) i artikel 13.1.
- c) Rådgivningstjänster och andra till finansiella tjänster relaterade tjänster, även bankrelaterade, så som beskrivs i led xii i definitionen av banktjänster och andra finansiella tjänster (med undantag av försäkringstjänster) i artikel 13.1, men med undantag för förmedling enligt beskrivningen i det ledet.
12. För **MT** är artikel 13.7.1 tillämplig på gränsöverskridande tillhandahållande av finansiella tjänster, så som definieras i led a i definitionen av gränsöverskridande tillhandahållande av finansiella tjänster i artikel 13.1, med avseende på följande:
- a) Mottagande av insättningar.
- b) Utlåning av alla slag.
- c) Tillhandahållande och överföring av finansiell information, bearbetning av finansiella data och tillhörande programvara, så som beskrivs i led xi i definitionen av banktjänster och andra finansiella tjänster (med undantag av försäkringstjänster) i artikel 13.1.
- d) Rådgivningstjänster och andra till finansiella tjänster relaterade tjänster, även bankrelaterade, så som beskrivs i led xii i definitionen av banktjänster och andra finansiella tjänster (med undantag av försäkringstjänster) i artikel 13.1, men med undantag för förmedling enligt beskrivningen i det ledet.
13. För **RO** är artikel 13.7.1 tillämplig på gränsöverskridande tillhandahållande av finansiella tjänster, så som definieras i led a i definitionen av gränsöverskridande tillhandahållande av finansiella tjänster i artikel 13.1, med avseende på följande:
- a) Mottagande av insättningar.
- b) Utlåning av alla slag.
- c) Garantier och åtaganden.
- d) Penningmäklari.
- e) Tillhandahållande och överföring av finansiell information, bearbetning av finansiella data och tillhörande programvara, så som beskrivs i led xi i definitionen av banktjänster och andra finansiella tjänster (med undantag av försäkringstjänster) i artikel 13.1.
- f) Rådgivningstjänster och andra till finansiella tjänster relaterade tjänster, även bankrelaterade, så som beskrivs i led xii i definitionen av banktjänster och andra finansiella tjänster (med undantag av försäkringstjänster) i artikel 13.1, men med undantag för förmedling enligt beskrivningen i det ledet.
14. För **SI** är artikel 13.7.1 tillämplig på gränsöverskridande tillhandahållande av finansiella tjänster, så som definieras i led a i definitionen av gränsöverskridande tillhandahållande av finansiella tjänster i artikel 13.1, med avseende på följande:
- a) Utlåning av alla slag.
- b) Inhemska juridiska personers och enskilda näringsidkares godkännande av borgensförbindelser och garantier från utländska kreditinstitut.
- c) Tillhandahållande och överföring av finansiell information, bearbetning av finansiella data och tillhörande programvara, så som beskrivs i led xi i definitionen av banktjänster och andra finansiella tjänster (med undantag av försäkringstjänster) i artikel 13.1.
- d) Rådgivningstjänster och andra till finansiella tjänster relaterade tjänster, även bankrelaterade, så som beskrivs i led xii i definitionen av banktjänster och andra finansiella tjänster (med undantag av försäkringstjänster) i artikel 13.1, men med undantag för förmedling enligt beskrivningen i det ledet.

Portföljförvaltning

15. Artikel 13 7.1 är tillämplig på gränsöverskridande tillhandahållande av finansiella tjänster enligt led a i definitionen av gränsöverskridande tillhandahållande av finansiella tjänster i artikel 13.1, med avseende på portföljförvaltning för professionella kunder från Europeiska unionen som är belägna i Europeiska unionen, utförd av kanadensiska finansinstitut som organiserats i Kanada, efter en övergångsperiod på fyra år efter det att detta avtal trätt i kraft. För tydlighetens skull omfattas detta åtagande av Europeiska unionens tillsynsregelverk inklusive likvärdighetsbedömning ⁽¹⁾.
16. För tillämpning av detta åtagande gäller följande:
- a) Med *portföljförvaltning* avses förvaltning av värdepappersportföljer på skönsmässig grund enligt uppdrag från enskilda kunder, om dessa portföljer innehåller ett eller flera finansiella instrument.
 - b) Portföljförvaltning omfattar inte
 - i) förvaringstjänster,
 - ii) notariatstjänster, eller
 - iii) verkställande tjänster.
 - c) I Europeiska unionen avses med professionella kunder de som anges i punkt 1 e i avsnitt I i bilaga II till direktiv 2004/39/EG av den 21 april 2004 om marknader för finansiella instrument.

⁽¹⁾ Detta innebär att så snart kommissionen har antagit ett beslut om likvärdighet avseende portföljförvaltning och ett kanadensiskt finansinstitut har uppfyllt Europeiska unionens övriga tillsynskrav, får detta finansinstitut efter eget gottfinnande tillhandahålla portföljförvaltningstjänster till professionella kunder i Europeiska unionen utan att vara etablerat i Europeiska unionen. Dessutom ska åtgärder i Europeiska unionens medlemsstater som begränsar eller förbjuder gränsöverskridande portföljförvaltning, inbegripet förbehåll i medlemsstaternas listor i bilagorna I och II, inte längre gälla för detta åtagande.

BILAGA 13-B

ÖVERENSKOMMELSE OM TILLÄMPNING AV ARTIKLARNA 13.16.1 OCH 13.21

Parterna erkänner att försiktighetsåtgärder stärker inhemska finansiella system, främjar sunda, effektiva och robusta institutioner, marknader och infrastrukturer samt bidrar till internationell finansiell stabilitet genom att underlätta välgrundade beslut om utlåning och investeringar, förbättra marknadsintegriteten och minska riskerna för finansiella nödlägen och negativa spridningseffekter.

Således har parterna enats om en försiktighetsklausul i artikel 13.16.1 som tillåter parterna att införa eller upprätthålla åtgärder av försiktighetsskäl, och har gett kommittén för finansiella tjänster (inrättad i enlighet med 26.2.1 f) en roll i fastställandet av om, och i så fall i vilken utsträckning, försiktighetsklausulen gäller i tvister om investeringar i finansiella tjänster enligt artikel 13.21.

Förfarande avseende artikel 13.21

1. Kommittén för finansiella tjänster ska, i sin roll i tvister om investeringar enligt artikel 13.21, besluta huruvida och, om så är fallet, i vilken mån försiktighetsklausulen är ett giltigt svaromål på ett käromål.
2. Parterna förbinder sig att handla i god tro. Parterna ska lägga fram sin ståndpunkt för kommittén för finansiella tjänster inom 60 dagar från den dag då ärendet hänsköts till kommittén för finansiella tjänster.
3. Om den icke tvistande parten meddelar kommittén för finansiella tjänster inom den 60-dagarsperiod som avses i punkt 2 att den har inlett ett internt förfarande för att avgöra frågan, skjuts den tidsperiod som avses i punkt 2 upp till dess att parten delger kommittén för finansiella tjänster sin ståndpunkt. Ett uppskjutande utöver sex månader betraktas som en överträdelse av principen om god tro.
4. Om svaranden inte ger sin ståndpunkt till kommittén för finansiella tjänster inom den tidsfrist som anges i punkt 2 gäller avbrottet av de tidsfrister eller förfaranden som avses i artikel 13.21.3 inte längre, och investeraren kan fortskrida med sitt käromål.
5. Om kommittén för finansiella tjänster inte kan anta ett gemensamt beslut inom 60 dagar i fråga om en specifik tvist mellan en investerare och en stat om en försiktighetsåtgärd, ska kommittén hänskjuta ärendet till Gemensamma Ceta-kommittén (*). Denna 60-dagarsperiod börjar löpa från den tidpunkt då kommittén för finansiella tjänster tar emot parternas ståndpunkter enligt punkt 2.
6. Gemensamma beslut i kommittén för finansiella tjänster eller i Gemensamma Ceta-kommittén är endast bindande för tribunalen i den berörda tvisten. Gemensamma beslut utgör inte ett bindande prejudikat för parterna med avseende på räckvidd för och tillämpning av försiktighetsklausulen eller andra villkor i detta avtal.
7. Såvida inte Gemensamma Ceta-kommittén beslutar något annat och om den inte når en överenskommelse inom tre månader efter det att kommittén för finansiella tjänster hänskjutit ärendet enligt punkt 5, ska varje part delge den tribunal som medlar i den berörda tvisten sin ståndpunkt. Tribunalen ska beakta detta när den fattar beslut.

Principer på hög nivå

8. Parterna är eniga om att parternas och tribunalernas tillämpning av artikel 13.16.1 bör vägledas av följande principer, som inte är uttömmande:
 - a) Parterna får fastställa sina egna lämpliga nivåer av tillsyn. Framför allt får parterna fastställa och verkställa åtgärder som ger en högre skyddsnivå än den som anges i gemensamma internationella åtaganden.

(*) Varje part ska för detta ändamål säkerställa att myndigheter för finansiella tjänster ingår i dess representation i Gemensamma kommittén för finansiella tjänster.

- b) Relevanta överväganden vid fastställande av huruvida en åtgärd uppfyller kraven i artikel 13.16.1 är bland annat i vilken utsträckning en åtgärd kan vara nödvändig med hänsyn till den brådskande situationen och den information som fanns tillgänglig för parten vid den tidpunkt då åtgärden infördes.
- c) Med tanke på hur specialiserad tillsynsregleringen är, bör de som tillämpar dessa principer i största möjliga utsträckning rätta sig efter bestämmelser och praxis i parternas respektive jurisdiktion och efter beslut och fastställanden (inbegripet riskbedömning) från finansiella tillsynsmyndigheter.
- d) i) Med undantag för vad som föreskrivs i led ii anses en åtgärd uppfylla kraven i artikel 13.16.1 om den
- A) har ett försiktighetssyfte, och
 - B) inte är så sträng mot bakgrund av sitt syfte att den är uppenbart oproportionell i förhållande till det eftersträfvade målet.
- ii) En åtgärd som i övrigt uppfyller kraven i led i anses inte uppfylla kraven i artikel 13.16.1 om den innebär en förtäckt begränsning av utländska investeringar eller en godtycklig eller ooberättigad diskriminering mellan investerare i likadana situationer.
- e) Förutsatt att en åtgärd inte tillämpas på ett sätt som skulle innebära ett medel för godtycklig eller ooberättigad diskriminering mellan investerare i likadana situationer eller en förtäckt begränsning av utländska investeringar, ska den anses uppfylla kraven i artikel 13.16.1 om den är
- i) i linje med internationella åtaganden om tillsyn som är gemensamma för parterna,
 - ii) ägnad att bidra till resolution av ett finansinstitut som inte längre är, eller sannolikt inte längre kommer att vara, bärkraftigt,
 - iii) ägnad att bidra till återhämtning av ett finansinstitut eller till hantering av ett finansinstitut under stress, eller
 - iv) ägnad att bidra till bevarande eller återställande av finansiell stabilitet, i samband med en systemövergripande finanskris.

Periodisk översyn

9. Kommittén för finansiella tjänster får, med båda parternas samtycke, när som helst ändra denna överenskommelse. Kommittén för finansiella tjänster bör se över denna överenskommelse minst vartannat år.

I detta sammanhang kan kommittén för finansiella tjänster utveckla en samsyn på tillämpningen av artikel 13.16.1 på grundval av dialog och diskussioner i kommittén i samband med specifika tvister, och med beaktande av internationella åtaganden om tillsyn som är gemensamma för parterna.

BILAGA 13-C

ÖVERENSKOMMELSE OM DIALOGEN OM REGLERING AV SEKTORN FÖR FINANSIELLA TJÄNSTER

Parterna bekräftar sitt åtagande att stärka den finansiella stabiliteten. Dialogen om reglering av sektorn för finansiella tjänster inom kommittén för finansiella tjänster ska baseras på de principer och försiktighetsnormer som överenskommits på multilateral nivå. Parterna åtar sig att inrikta dialogen på frågor med gränsöverskridande effekter, som gränsöverskridande handel med värdepapper (t.ex. möjligheten att utöka sina åtaganden i fråga om portföljförvaltning), de respektive ramarna för säkerställda obligationer och för krav på säkerheter vid återförsäkring, samt att diskutera frågor som rör drift av filialer.

KANADAS BINDNINGSLISTA FÖR MARKNADSTILLTRÄDE

BILAGA 19-1

Offentliga enheter på central nivå

Om inget annat anges i avtalet omfattar detta kapitel upphandling som görs av de enheter som anges i denna bilaga, varvid följande tröskelvärden gäller.

Tröskelvärden:

Varor	130 000 SDR
Tjänster	130 000 SDR
Bygg- och anläggningstjänster	5 000 000 SDR

När enheter som anges i denna bilaga genomför upphandling för verksamheter som anges i avsnitt B i bilaga 19-3 gäller de tröskelvärden som anges i det avsnittet.

Förteckning över enheter

1. Atlantic Canada Opportunities Agency
2. Canada Border Services Agency
3. Canada Emission Reduction Incentives Agency
4. Canada Employment Insurance Commission
5. Canada Industrial Relations Board
6. Canada Revenue Agency
7. Canada School of Public Service
8. Canadian Centre for Occupational Health and Safety
9. Canadian Environmental Assessment Agency
10. Canadian Food Inspection Agency
11. Canadian Forces Grievance Board
12. Canadian Grain Commission
13. Canadian Human Rights Commission
14. Canadian Human Rights Tribunal
15. Canadian Institutes of Health Research
16. Canadian Intergovernmental Conference Secretariat
17. Canadian International Trade Tribunal

18. Canadian Northern Economic Development Agency
19. Canadian Nuclear Safety Commission
20. Canadian Polar Commission
21. Canadian Radio-television and Telecommunications Commission
22. Canadian Space Agency
23. Canadian Transportation Accident Investigation and Safety Board
24. Canadian Transportation Agency
25. Copyright Board
26. Correctional Service of Canada
27. Courts Administration Service
28. Department of Agriculture and Agri-Food
29. Department of Canadian Heritage
30. Department of Citizenship and Immigration
31. Department of Employment and Social Development
32. Department of Finance
33. Department of Fisheries and Oceans
34. Department of Foreign Affairs, Trade and Development
35. Department of Health
36. Department of Indian Affairs and Northern Development
37. Department of Industry
38. Department of Justice
39. Department of National Defence
40. Department of Natural Resources
41. Department of Public Safety and Emergency Preparedness
42. Department of Public Works and Government Services
43. Department of the Environment
44. Department of Transport
45. Department of Veterans Affairs
46. Department of Western Economic Diversification
47. Director of Soldier Settlement
48. Director, The Veterans' Land Act
49. Economic Development Agency of Canada for the Regions of Quebec

50. Federal Economic Development Agency for Southern Ontario
51. Financial Consumer Agency of Canada
52. Immigration and Refugee Board
53. Indian Residential Schools Truth and Reconciliation Commission
54. Library and Archives of Canada
55. Military Police Complaints Commission
56. National Battlefields Commission
57. National Energy Board
58. National Farm Products Council
59. National Film Board
60. Parole Board of Canada
61. National Research Council of Canada
62. Natural Sciences and Engineering Research Council
63. Northern Pipeline Agency
64. Office of Infrastructure of Canada
65. Office of the Auditor General
66. Office of the Chief Electoral Officer
67. Office of the Commissioner for Federal Judicial Affairs
68. Office of the Commissioner of Lobbying
69. Office of the Commissioner of Official Languages
70. Office of the Communications Security Establishment Commissioner
71. Office of the Co-ordinator, Status of Women
72. Office of the Correctional Investigator of Canada
73. Office of the Director of Public Prosecutions
74. Office of the Governor General's Secretary
75. Office of the Public Sector Integrity Commissioner
76. Office of the Superintendent of Financial Institutions
77. Office of the Information Commissioner of Canada
78. Office of the Privacy Commissioner of Canada
79. Parks Canada Agency
80. Patented Medicine Prices Review Board
81. Privy Council Office

82. Public Health Agency of Canada
83. Public Service Commission
84. Public Service Labour Relations and Employment Board
85. Registrar of the Supreme Court of Canada
86. Registry of the Competition Tribunal
87. Registry of the Public Servants Disclosure Protection Tribunal
88. Registry of the Specific Claims Tribunal
89. Royal Canadian Mounted Police
90. Royal Canadian Mounted Police External Review Committee
91. Royal Canadian Mounted Police Public Complaints Commission
92. Security Intelligence Review Committee
93. Shared Services Canada
94. Social Sciences and Humanities Research Council
95. Statistics Canada
96. Transportation Appeal Tribunal of Canada
97. Treasury Board of Canada Secretariat
98. Veterans Review and Appeal Board

Anmärkningar till Kanadas bilaga 19-1

1. För Canadian Space Agency är upphandlingen av varor och tjänster som omfattas av avtalet begränsad till sådana som avser satellitkommunikation, jordobservation och globala system för satellitnavigering. Detta åtagande ska gälla under en femårsperiod efter ikraftträdandet av detta avtal. I beräkningen av femårsperioden ingår en eventuell period för provisorisk tillämpning. Före slutet av femårsperioden får Kanada anmäla till Europeiska unionen att det provisoriska åtagandet tas bort. Anmälan träder i kraft i slutet av femårsperioden. Om Kanada inte gör en sådan anmälan blir det provisoriska åtagandet permanent.
2. Artikel 19.18 i detta kapitel är inte tillämplig på en eventuell borttagning av det provisoriska åtagandet i denna anmärkning.

BILAGA 19-2

Offentliga enheter under central nivå

Om inget annat anges i avtalet omfattar detta kapitel upphandling som görs av de enheter som anges i denna bilaga, varvid följande tröskelvärden gäller.

Tröskelvärden:

Varor	200 000 SDR
Tjänster	200 000 SDR
Bygg- och anläggningstjänster	5 000 000 SDR

När enheter som anges i denna bilaga genomför upphandling för verksamheter som anges i avsnitt B i bilaga 19-3 gäller de tröskelvärden som anges i det avsnittet.

Lista över enheter:

1. ALBERTA

1.1 Denna bilaga omfattar alla

1. departement, ministerier, organ, nämnder, råd, kommittéer, kommissioner och liknande myndighetsorgan,
2. regionala och lokala myndigheter, distriktsmyndigheter eller andra slags kommunala myndigheter, och
3. skolstyrelser och offentligt finansierade akademiska enheter och enheter för hälsovård och sociala tjänster.

1.2 Denna bilaga omfattar inte följande:

1. Legislative Assembly
2. Legislative Assembly Office
3. Office of the Auditor General
4. Office of the Chief Electoral Officer
5. Office of the Ethics Commissioner
6. Office of the Information and Privacy Commissioner
7. Office of the Ombudsman

2. BRITISH COLUMBIA

2.1 Denna bilaga omfattar alla

1. ministerier, organ, nämnder, råd, kommittéer, kommissioner och liknande myndighetsorgan,
2. regionala och lokala myndigheter, distriktsmyndigheter eller andra slags kommunala myndigheter, och
3. skolstyrelser och offentligt finansierade akademiska enheter och enheter för hälsovård och sociala tjänster.

2.2 Denna bilaga omfattar inte den lagstiftande församlingen (Legislative Assembly) och dess oberoende kontor.

3. **MANITOBA**

3.1 Denna bilaga omfattar alla

1. departement, nämnder, kommissioner, kommittéer och liknande myndighetsorgan,
2. kommuner, kommunala organisationer, och
3. skolstyrelser och offentligt finansierade akademiska enheter och enheter för hälsovård och sociala tjänster.

4. **NEW BRUNSWICK**

4.1 Denna bilaga omfattar följande departement, kanslier och organ:

1. Aboriginal Affairs Secretariat
2. Agriculture, Aquaculture and Fisheries
3. Ambulance New Brunswick Inc.
4. Aquarium and Marine Center of New Brunswick
5. Office of the Attorney General
6. Child and Youth Advocate
7. Education and Early Childhood Development
8. Efficiency New Brunswick
9. Elections New Brunswick
10. Energy and Mines
11. Environment and Local Government
12. Executive Council Office
13. FacilicorpNB Ltd.
14. Farm Products Commission
15. Finance
16. Forest Protection Limited
17. Health
18. Horizon Health Network (Regional Health Authority)
19. Justice
20. Labour and Employment Board
21. Natural Resources
22. New Brunswick Arts Board
23. New Brunswick Emergency Measures Organization

24. New Brunswick Energy & Utilities Board
25. New Brunswick Forest Products Commission
26. New Brunswick Health Council
27. New Brunswick Human Rights Commission
28. New Brunswick Insurance Board
29. New Brunswick Internal Services Agency
30. New Brunswick Lotteries Commission
31. New Brunswick Museum
32. New Brunswick Police Commission
33. New Brunswick Public Libraries
34. Office of Human Resources
35. Office of the Auditor General
36. Office of the Commissioner of Official Languages
37. Office of the Comptroller
38. Office of the Consumer Advocate for Insurance
39. Office of the Leader of the Opposition
40. Office of the Lieutenant-Governor
41. Office of the Premier
42. Office of the Public Trustee
43. Ombudsman
44. Population Growth Secretariat
45. Post-Secondary Education, Training and Labour
46. Premier's Council on the Status of Disabled Persons
47. Public Safety
48. Vitalité (Regional Health Authority)
49. Senior and Healthy Aging Secretariat
50. Social Development
51. Government Services
52. Tourism, Heritage and Culture
53. Transportation
54. Village Historique Acadien
55. Workplace Health, Safety and Compensation Commission

- 4.2 Utbildningsråd på distriktsnivå
 - 1. Alla utbildningsråd på distriktsnivå
- 4.3 Universitet
 - 1. Mount Allison University
 - 2. St. Thomas' University
 - 3. Université de Moncton
 - 4. The University of New Brunswick
- 4.4 Institut för högre utbildning (Community Colleges)
 - 1. Collège communautaire du Nouveau-Brunswick (CCNB)
 - 2. New Brunswick Community College (NBCC)
- 4.5 Regionala kommissioner för fast avfall
 - 1. Commission de gestion déchets de Kent
 - 2. Commission de gestion des déchets solides de la Péninsule acadienne
 - 3. Commission des Déchets Solides / Nepisiguit-Chaleur Solid Waste Commission
 - 4. Fredericton Region Solid Waste Commission
 - 5. Fundy Region Solid Waste Commission
 - 6. Kings County Region Solid Waste Commission
 - 7. La Commission de gestion enviro ressources du Nord-Ouest
 - 8. Northumberland Solid Waste Commission
 - 9. Restigouche Solid Waste Corporation
 - 10. Southwest Solid Waste Commission
 - 11. Valley Solid Waste Commission
 - 12. Westmorland-Albert Solid Waste Corporation
- 4.6 Kommissioner för avloppsvatten
 - 1. Fredericton Area Pollution Control Commission
 - 2. Greater Moncton Sewerage Commission
- 4.7 Kommuner och kommunala organisationer (omfattar inte kommunala energienheter)
 - 1. City of Bathurst
 - 2. City of Campbellton
 - 3. City of Dieppe

4. City of Edmundston

5. City of Fredericton

6. City of Miramichi

7. City of Moncton

8. City of Saint John

5. **NEWFOUNDLAND AND LABRADOR**

5.1 Denna bilaga omfattar alla

1. departement, nämnder, kommissioner,
2. kommuner, kommunala organisationer, och
3. skolstyrelser och offentligt finansierade akademiska enheter och enheter för hälsovård och sociala tjänster.

5.2 Denna bilaga omfattar inte den lagstiftande församlingen.

6. **NORTHWEST TERRITORIES**

6.1 Denna bilaga omfattar alla

1. ministerier, organ,
2. kommuner, och
3. skolstyrelser och offentligt finansierade akademiska enheter och enheter för hälsovård och sociala tjänster.

6.2 Denna bilaga omfattar inte den lagstiftande församlingen.

7. **NOVA SCOTIA**

7.1 Denna bilaga omfattar alla offentliga organ såsom de definieras i *Public Procurement Act*, S.N.S. 2011, c. 12, utom

1. varje angiven mellanstatlig eller privatiserad myndighet om provinsen inte äger eller kontrollerar majoriteten i den,
2. varje enhet som anges eller beskrivs i avsnitt A i bilaga 19-3, oavsett om den inkluderas eller undantas,
3. Emergency Health Services (en avdelning inom Department of Health) avseende upphandling som har att göra med ambulans för akut hälso- och sjukvård,
4. Sydney Tar Ponds Agency,
5. Nova Scotia Lands Inc. och
6. Harbourside Commercial Park.

8. **NUNAVUT**

8.1 Denna bilaga omfattar alla

1. ministerier, organ,
2. kommuner, kommunala organisationer, och
3. skolstyrelser och offentligt finansierade akademiska enheter och enheter för hälsovård och sociala tjänster.

8.2 Denna bilaga omfattar inte den lagstiftande församlingen.

9. ONTARIO

9.1 Denna bilaga omfattar alla

1. ministerier på provinsnivå och klassificerade organ, men omfattar inte energiorgan, organ av kommersiell eller industriell karaktär och Ontario Infrastructure and Lands Corporation,
2. skolstyrelser och offentligt finansierade akademiska enheter och enheter för hälsovård och sociala tjänster, och
3. kommuner, förutom kommunala energienheter.

9.2 Denna bilaga omfattar inte den lagstiftande församlingens kontor.

10. PRINCE EDWARD ISLAND

10.1 Denna bilaga omfattar alla

1. departement, organ,
2. kommuner, och
3. skolstyrelser och offentligt finansierade akademiska enheter och enheter för hälsovård och sociala tjänster.

11. QUEBEC

11.1 Denna bilaga omfattar alla

1. departement, offentliga organ, och
2. halv-offentliga organisationer.

Offentliga organ: de organ som fastställs i styckena 2-4 i första punkten i avsnitt 4 i *Act Respecting Contracting by Public Bodies*, C.Q.L.R. c. C-65.1, inklusive Agence du revenu du Québec, och de personer som anges i andra punkten i det avsnittet, med undantag för de organ och personer som nämns i avsnitt 5 i lagen.

Halv-offentliga organisationer: de kommuner, kommunala organisationer och organ som anges i styckena 5 och 6 i första punkten i avsnitt 4 i *Act Respecting Contracting by Public Bodies*, inklusive juridiska personer eller andra enheter som ägs eller kontrolleras av en eller flera halv-offentliga organisationer.

12. SASKATCHEWAN

12.1 Denna bilaga omfattar alla

1. ministerier, organ, Treasury Board Crown corporations (offentliga företag i Kanada enligt Commonwealth-systemet, nedan kallade *Crown corporations*), nämnder, kommissioner,
2. kommuner, och
3. skolstyrelser och offentligt finansierade akademiska enheter och enheter för hälsovård och sociala tjänster.

13. YUKON

13.1 Denna bilaga omfattar alla

Departement

1. Department of Community Services
2. Department of Economic Development
3. Department of Education
4. Department of Energy, Mine and Resources

5. Department of Environment
6. Department of Finance
7. Department of Health and Social Services
8. Department of Highways and Public Works
9. Department of Justice
10. Department of Tourism and Culture
11. Executive Council Office
12. Public Service Commission
13. Women's Directorate
14. French Language Services Directorate

Organ

1. Yukon Worker's Compensation Health & Safety Board
-

BILAGA 19-3

Andra enheter**Avsnitt A**

Om inget annat anges omfattar detta kapitel upphandling som görs av de enheter som anges i avsnitt A i denna bilaga, varvid följande tröskelvärden gäller.

Tröskelvärden:

Varor	355 000 SDR
Tjänster	355 000 SDR
Bygg- och anläggningstjänster	5 000 000 SDR

När upphandling genomförs för verksamheter som anges i Avsnitt B gäller de tröskelvärden som anges i det avsnittet.

Förteckning över enheter**1. FEDERALA ENHETER**

1.1 Denna bilaga omfattar alla Crown corporations i den mening som avses i del X i *Financial Administration Act* (FAA) R.S.C. 1985, c. F-11, som är ansvariga inför det kanadensiska parlamentet enligt avsnitt 88 i FAA.

2. ALBERTA

2.1 Denna bilaga omfattar alla

1. Crown corporations, offentligt ägda kommersiella företag och andra enheter som ägs av regeringen i Alberta genom ägarintressen, och
2. företag eller enheter som ägs eller kontrolleras av en regional eller lokal myndighet, distriktsmyndighet eller annat slags kommunal myndighet som omfattas av bilaga 19-2.

3. BRITISH COLUMBIA

3.1 Denna bilaga omfattar alla

1. Crown corporations, offentligt ägda kommersiella företag och andra enheter som ägs av regeringen i British Columbia genom ägarintressen, och
2. företag eller enheter som ägs eller kontrolleras av en eller flera kommunala myndigheter.

4. MANITOBA

4.1 Denna bilaga omfattar alla Crown corporations i provinsen, med undantag av

1. Manitoba Public Insurance Corporation
2. Venture Manitoba Tours Limited

5. **NEW BRUNSWICK**

5.1 Denna bilaga omfattar följande Crown corporations:

1. Kings Landing Corporation
2. New Brunswick Credit Union Deposit Insurance Corporation
3. New Brunswick Highway Corporation
4. New Brunswick Housing Corporation
5. New Brunswick Investment Management Corporation
6. New Brunswick Liquor Corporation
7. New Brunswick Municipal Finance Corporation
8. New Brunswick Research and Productivity Council
9. Opportunities New Brunswick
10. Financial and Consumer Services Commission
11. Regional Development Corporation
12. Service New Brunswick

6. **NEWFOUNDLAND AND LABRADOR**

6.1 Denna bilaga omfattar alla Crown corporations i provinsen, med undantag av:

1. Nalcor Energy och alla dess existerande och framtida dotterbolag och närstående bolag, utom Newfoundland and Labrador Hydro.
2. Research & Development Corporation of Newfoundland and Labrador och alla dotterbolag till detta.

7. **NORTHWEST TERRITORIES**

7.1 Denna bilaga omfattar alla Crown corporations i territoriet.

8. **NOVA SCOTIA**

8.1 Denna bilaga omfattar alla enheter som betecknas som offentliga affärsföretag i enlighet med *Finance Act*, S.N.S. 2010, c. 2, och *Public Procurement Act*, utom alla enheter som anges som mellanstatliga eller privatiserade myndigheter i enlighet med *Provincial Finance Act* om provinsen inte äger eller kontrollerar en majoritet i den.

9. **NUNAVUT**

9.1 Denna bilaga omfattar alla Crown corporations i territoriet.

10. **ONTARIO**

10.1 Denna bilaga omfattar alla offentligt ägda enheter av kommersiell eller industriell karaktär på provinsnivå eller kommunal nivå.

10.2 Denna bilaga omfattar inte energienheter utom Hydro One och Ontario Power Generation.

11. PRINCE EDWARD ISLAND

11.1 Denna bilaga omfattar alla Crown corporations i provinsen, med undantag av Innovation PEI

12. QUEBEC

12.1 Denna bilaga omfattar offentliga företag och juridiska personer eller andra enheter som ägs eller kontrolleras av ett eller flera av dessa företag, som inte konkurrerar med den privata sektorn.

12.2 Med offentligt företag avses ett organ som anges i avsnitt 7 i *Act Respecting Contracting by Public Bodies*.

13. SASKATCHEWAN

13.1 Denna bilaga omfattar alla Crown corporations i provinsen, företag som ägs eller kontrolleras av en eller flera kommunala myndigheter och Saskatchewan Liquor and Gaming Authority.

14. YUKON

Denna bilaga omfattar alla offentliga bolag i den mening som avses i *Corporate Governance Act*, R.S.Y. 2002, c. 45, med undantag av

a) Yukon Development Corporation

Anmärkningar till Kanadas avsnitt A i bilaga 19-3

1. Denna bilaga omfattar inte upphandling vad gäller interventionsaktiviteterna i Canada Deposit Insurance Corporation eller dess dotterbolag eller upphandlingar av dotterbolag som skapats för sådana interventionsaktiviteter.
2. Denna bilaga omfattar inte upphandling av Canada Lands Company Limited eller dess dotterbolag för utveckling av fast egendom för kommersiell försäljning eller återförsäljning.
3. Ontario Power Generation förbehåller sig rätten att ge företräde åt anbud som ger fördelar för provinsen, som att främja lokala underleverantörer, inom ramen för upphandlingar som avser uppförande eller underhåll av kärnkrafts-anläggningar eller därmed sammanhängande tjänster. Ett urvalskriterium vad gäller fördelar för provinsen vid utvärderingen av anbuderna får inte överstiga 20 % av de totala poängen.
4. Detta kapitel omfattar inte upphandling för produktion, överföring och distribution av förnybar energi, förutom vattenkraft, av provinsen Ontario såsom fastställs i *Green Energy Act*, S.O. 2009, c. 12, Sch. A.

Avsnitt B

Följande tröskelvärden gäller för upphandling av upphandlande enheter i bilagorna 19-1 och 19-2 och avsnitt A i bilaga 19-3 som bedriver någon av följande kärnverksamheter eller en kombination av dessa:

1. Tillhandahållande av flygplatser eller andra terminalanläggningar för lufttrafikföretag.
2. Tillhandahållande eller drift av nät i syfte att tillhandahålla tjänster för allmänheten på områdena järnvägstransporter, automatiserade system, spårvagnar, trådbussar, bussar eller linbana.
3. Tillhandahållande av havs- eller inlandshamnar eller andra terminalanläggningar för transport till havs eller på inre vattenvägar.
4. Tillhandahållande eller drift av fasta nät i syfte att tillhandahålla tjänster för allmänheten som rör produktion, transport eller distribution av dricksvatten och rening av avloppsvatten eller leverans av dricksvatten till sådana nät.

5. Tillhandahållande eller drift av fasta nät i syfte att tillhandahålla tjänster för allmänheten som rör produktion, transport eller distribution av elektricitet eller leverans av elektricitet till sådana nät, eller
6. Tillhandahållande eller drift av fasta nät i syfte att tillhandahålla tjänster för allmänheten som rör produktion, transport eller distribution av gas eller värme eller leverans av gas eller värme till sådana nät.

Tröskelvärden:

Varor	400 000 SDR
Tjänster	400 000 SDR
Bygg- och anläggningstjänster	5 000 000 SDR

Anmärkningar till Kanadas avsnitt B i bilaga 19-3

1. Detta kapitel omfattar inte upphandling av upphandlande enheter för de verksamheter som förtecknas i avsnitt B ovan när de utsätts för konkurrens på den berörda marknaden.
2. Detta kapitel omfattar inte upphandling av upphandlande enheter för de verksamheter som förtecknas i avsnitt B
 - a) för inköp av vatten, energi eller bränslen avsedda för energiproduktion,
 - b) för utövande av sådan verksamhet utanför Kanada, eller
 - c) för återförsäljning eller uthyrning till tredje part, förutsatt att den upphandlande enheten inte åtnjuter några särskilda eller exklusiva rättigheter att sälja eller hyra ut föremålet för sådana kontrakt och att andra enheter har rätt att sälja eller hyra ut på samma villkor som den upphandlande enheten.
3. Detta kapitel omfattar inte upphandling av upphandlande enheter som avser utnyttjande av ett geografiskt område i syfte att undersöka förekomsten av eller utvinna olja, gas, kol eller andra fasta bränslen.

BILAGA 19-4

VAROR

1. Om inget annat anges omfattar detta kapitel alla varor.
2. Med förbehåll för tillämpningen av artikel 19.3.1 vad gäller upphandling av Department of National Defence, Royal Canadian Mounted Police, Department of Fisheries and Oceans for the Canadian Coast Guard, Canadian Air Transport Security Authority och polisstyrkor på provinsnivå och kommunal nivå, omfattar detta kapitel endast de varor som beskrivs i någon av de FSC-koder (Federal Supply Classifications – FSC) som anges nedan:

FSC	22.	Järnvägsutrustning
FSC	23.	Motorfordon, släpvagnar och motorcyklar (utom bussar i 2310, och, utom militärlastbilar och militärsläpvagnar i 2320 och 2330, strids- och stormbandfordon, taktiska bandfordon i 2350 samt stridsfordon, attackfordon och taktiska hjulfordon i 2355, tidigare klassificerade i kod 2320)
FSC	24.	Traktorer
FSC	25.	Utrustningskomponenter till fordon
FSC	26.	Däck och slangar
FSC	29.	Motortillbehör
FSC	30.	Utrustning för mekanisk kraftöverföring
FSC	32.	Maskiner och utrustning för träbearbetning
FSC	34.	Maskiner för metallbearbetning
FSC	35.	Utrustning för tjänster och handel
FSC	36.	Specialmaskiner för industri
FSC	37.	Jordbruksmaskiner och -utrustning
FSC	38.	Gruv-, bergbrytnings- och byggmaskiner, utrustning för vägunderhåll
FSC	39.	Materialhanteringsutrustning
FSC	40.	Rep, kablar, kedjor och kopplingar
FSC	41.	Kylnings- och luftkonditioneringsutrustning
FSC	42.	Brandsläcknings-, räddnings- och säkerhetsutrustning (utom 4220: marin livräddnings- och dykutrustning och 4230: Dekontaminerings- och impregneringsutrustning)
FSC	43.	Pumpar och kompressorer
FSC	44.	Värmepannor, ångkraftanläggningar, torkutrustning och kärnreaktorer
FSC	45.	Utrustning för rörarbete, uppvärmning och renhållning
FSC	46.	Utrustning för vatten- och avloppsrening
FSC	47.	Rör, ledningar, slangar och kopplingar
FSC	48.	Ventiler
FSC	49.	Utrustning för underhålls- och reparationsverkstäder

FSC	52.	Mätinstrument
FSC	53.	Järnhandelsvaror och slipmedel
FSC	54.	Prefabricerade byggnadsverk och byggnadsställningar
FSC	55.	Virke, sågverksvaror, plywood och fanér
FSC	56.	Byggnadsmaterial
FSC	61.	Elektriska ledningar, utrustning för el och eldistribution
FSC	62.	Ljusarmatur och lampor
FSC	63.	Alarm- och signalsystem (utom 6350: Säkerhetssystem som avser säkerhetskontroll)
FSC	65.	Medicinsk utrustning, tandvårdsutrustning och veterinärmedicinsk utrustning och tillbehör
FSC	66.	Instrument och laboratorieutrustning (utom 6615: autopilotmekanismer och luftburna gyrokomponenter 6635: Testning av fysikaliska egenskaper och inspektion som avser säkerhetskontroller, och 6665: Varningsinstrument och varningsapparat)
FSC	67.	Fotografisk utrustning
FSC	68.	Kemikalier och kemiska produkter
FSC	69.	Hjälpmiddel och apparater för undervisning
FSC	70.	Databehandlingsutrustning för allmänt ändamål, mjukvara, tillbehör och kringutrustning (utom 7010: Konfigurationer för automatisk behandling av data)
FSC	71.	Möbler
FSC	72.	Inventarier och maskiner för hushållsbruk och kommersiellt bruk
FSC	73.	Utrustning för livsmedelsberedning och servering
FSC	74.	Kontorsmaskiner, ordbehandlingsystem och videoapparater
FSC	75.	Kontorsvaror och kontorsutrustning
FSC	76.	Böcker, kartor och andra publikationer (utom 7650: ritningar och specifikationer)
FSC	77.	Musikinstrument, grammofofoner och radioapparater
FSC	78.	Rekreations- och sportutrustning
FSC	79.	Utrustning och varor för rengöring
FSC	80.	Penslar, färg, lack, lim och klister
FSC	81.	Containrar, förpackningsmaterial
FSC	85.	Toalettartiklar
FSC	87.	Jordbruksartiklar
FSC	88.	Levande djur
FSC	91.	Drivmedel, smörjmedel, oljor och vax
FSC	93.	Icke-metalliska tillverkade material
FSC	94.	Icke-metalliska råvaror

- FSC 96. Malmer, mineral och primära produkter
- FSC 99. Diverse artiklar

Anmärkningar till Kanadas bilaga 19-4

1. För provinserna Ontario och Quebec gäller denna anmärkning upphandlingen av kollektivtrafikfordon. Med ett kollektivtrafikfordon avses en spårvagn, buss, trådbuss, tunnelbanevagn, järnvägsvagn för transport av passagerare eller lokomotiv för tunnelbane- eller järnvägssystem som används för kollektivtrafik.
 - a) När upphandlande enheter i provinserna Ontario och Quebec köper kollektivtrafikfordon får de, i enlighet med villkoren i detta kapitel, kräva att den anbudsgivare som tilldelats kontraktet sluter kontrakt på upp till 25 % av kontraktsvärdet i Kanada.
 - b) En eventuell sänkning av denna procentsats av kontraktsvärdet som beslutats av Kanadas regering eller provinsen Ontario eller provinsen Quebec till följd av en internationell överenskommelse eller beroende på inhemsk lagstiftning eller politik, ska permanent ersätta ovannämnda procentsats på 25 % i enlighet med detta kapitel för den provinsen och för den kategori av kollektivtrafikfordon för vilken en sådan ny procentsats tillämpas. Vid tillämpning av denna anmärkning får provinserna Ontario och Quebec inte behandla anbudsgivare från Europeiska unionen mindre förmånligt än anbudsgivare från Kanada eller andra tredjeländer.
 - c) Med *värde* avses de stödberättigande kostnaderna vid upphandling av kollektivtrafikfordon för komponenter, delkomponenter och råvaror som producerats i Kanada, inklusive arbetskraft eller andra tillhörande tjänster som eftermarknads- och underhållstjänster, i enlighet med anbudet. Dessutom inkluderas alla kostnader som avser slutmonteringen av kollektivtrafikfordonet i Kanada. Anbudsgivaren ska fastställa vilken del av kontraktsvärdet som ska uppfyllas genom användning av det värde som har uppstått i Kanada. Provinsen Quebec får emellertid kräva att slutmonteringen görs i Kanada.
 - d) Slutmontering:
 - i) Slutmonteringen av en buss inkluderar
 - A) installation och sammankoppling av motorn, överföringen, axlarna, inklusive bromssystemet,
 - B) installation och sammankoppling av värme- och luftkonditioneringsystemen,
 - C) installation av de pneumatiska och elektriska systemen och dörrsystemen,
 - D) installation av passagerarsäten och ledstänger,
 - E) installation av informationsskärmen,
 - F) installation av ombordstigningsrampen för rullstolar, och
 - G) slutinspektion, vägprovningar och förberedelse för leverans.
 - ii) Slutmonteringen av ett tåg inkluderar
 - A) installation och anslutning av ventilations-, värme- och luftkonditioneringsystemen,
 - B) installation och anslutning av boggiramar, hjulupphängning, axlar och differentialväxel,
 - C) installation och anslutning av drivmotorer, framdrivningskontroll och reservkraft,
 - D) installation och anslutning av bromsreglering, bromsutrustning och luftkompressor till bromsar,
 - E) installation och anslutning av kommunikationssystem, informationstavla och fjärrstyrt övervakningssystem, och
 - F) inspektion, verifiering av allt installations- och sammankopplingsarbete och fixpunkttestning för att verifiera alla funktioner.

- e) De stödberättigande kostnaderna måste ge en rimlig flexibilitet för den anbudsgivare som tilldelats kontrakt att anskaffa kontraktsvärdet på konkurrenskraftiga villkor från kanadensiska leverantörer, inklusive pris och kvalitet. Kontrakt får inte delas upp i syfte att begränsa anbudsgivarens val av stödberättigande kostnader.
 - f) De upphandlande enheterna måste klart och objektivt ange förekomsten av sådana villkor både i meddelandena om upphandling och i kontraktsdokumenten.
 - g) Tillämpningen av denna punkt kommer att ses över fem år efter ikraftträdandet av detta avtal.
 - h) Tillämpningen av denna punkt kommer att ses över för att minska dess bristande överensstämmelse med bestämmelserna i detta kapitel om Amerikas förenta stater permanent sänker sina begränsningar för lokalt innehåll som är tillämpliga för transitivagnar (rullande materiel) till under 25 % för lokala och statliga upphandlande myndigheter.
2. För provinsen Prince Edward Island omfattar denna bilaga inte upphandling av byggnadsmaterial som används för anläggning och underhåll av vägar.
3. För provinsen Quebec omfattar denna bilaga inte Hydro Québecks upphandling av följande varor (identifierade i enlighet med HS): HS 7308.20; HS 8406; HS 8410; HS 8426; HS 8504; HS 8535; HS 8536; HS 8537; HS 8544; HS 8705.10; HS 8705.20; HS 8705.90; HS 8707; HS 8708; HS 8716.39; eller HS 8716.40.
4. För provinsen Manitoba omfattar denna bilaga inte upphandling av följande varor av Manitoba Hydro Electric Board:
- a) Textiler – brandhämmande kläder och andra arbetskläder,
 - b) monterade eller monteringsfärdiga byggnader,
 - c) broar, brosektioner, torn och fackverksmaster, eller järn eller stål,
 - d) ångturbiner, hydrauliska turbiner samt vattenhjul, gasturbinmotorer, utom turbojet- och turbopropmotorer,
 - e) elektriska transformatorer, statiska omformare och induktansspolar,
 - f) eldistributions- och elkontrollapparater,
 - g) delar till eldistributions- och elkontrollapparater,
 - h) koaxialkabel och andra elektriska koaxialledare,
 - i) andra elektriska ledare, för en spänning av mer än 1 000 V,
 - j) grindar,
 - k) trämaster och stolpreglar, eller
 - l) generatorer.
-

BILAGA 19-5

Tjänster

1. Om inget annat anges omfattar detta kapitel de tjänster som anges i punkterna 2 och 3. Området bygg- och anläggningstjänster tas upp i bilaga 19-6. De tjänster som anges i denna bilaga och bilaga 19-6 identifieras i enlighet med FN:s centrala produktindelning (Central Product Classification – CPC).
2. Denna bilaga omfattar upphandling av följande tjänster av de centrala enheter som omfattas av bilaga 19-1 och avsnitt A i bilaga 19-3:

861 Juridiska tjänster (juridisk rådgivning endast angående utländsk och internationell rätt)

862 Redovisnings-, revisions- och bokföringstjänster

3. Denna bilaga omfattar upphandling av följande tjänster av de enheter som omfattas av bilagorna 19-1 och 19-2 och avsnitt A i bilaga 19-3:

<u>CPC-referens</u>	<u>Beskrivning</u>
633	Reparation av hushållsartiklar och personliga artiklar
7512	Kommersiella kurirtjänster (även med hjälp av flera transportmedel)
7523	Elektroniskt datautbyte (EDI)
7523	E-post
7523	Mervärdesfaxtjänster, bl.a. lagring och vidarebefordran samt hämtning
-	Kod- och protokollkonvertering
7523	Informationsökning och databassökning online
7523	Röstmeddelanden
822	Tjänster avseende fastighetsförmedling och fastighetsförvaltning på arvodes- eller kontraktbasis
841	Konsulttjänster avseende installation av hårdvara
842	Tjänster avseende implementering av mjukvara, bl.a. konsulttjänster avseende system- och mjukvara, systemanalys, systemdesign, programmering och underhåll
843	Databehandlings- och datordrifttjänster, bl.a. databehandling, tabulering och drifttjänster
843	Informations- eller databehandling online (inbegripet transaktionsbehandling)
844	Databastjänster
845	Underhåll och reparation av kontorsmaskiner och kontorsutrustning (inbegripet datorer)
849	Andra datatjänster
86501	Allmän företagsrådgivning
86503	Tjänster avseende rådgivning i marknadsföringsfrågor

<u>CPC-referens</u>	<u>Beskrivning</u>
86504	Tjänster avseende rådgivning i personalfrågor
86505	Tjänster avseende rådgivning i produktionsfrågor
866	Tjänster i samband med organisationsrådgivning (utom 86602 medling och förlikning)
8671	Arkitekttjänster
8672	Ingenjörstjänster
8673	Integrerade tekniska tjänster (utom 86731 integrerade tekniska tjänster för nyckelfärdiga transportinfrastrukturprojekt)
8674	Stadsplanerings- och landskapsarkitekttjänster
8676	Teknisk provning och analys, inbegripet kvalitetskontroll och besiktning (utom avseende FSC 58 och transportutrustning)
874	Fastighetsstädning
8861 till 8864 och 8866	Tjänster avseende reparation av metallvaror, maskiner och apparater
94	Avlopps- och renhållningstjänster, sanering och liknande tjänster

Anmärkningar till Kanadas bilaga 19-5

1. Detta kapitel omfattar inte upphandling av
 - a) samtliga tjänster i samband med de varor som förvärfvas av Department of National Defence, Royal Canadian Mounted Police, Department of Fisheries and Oceans for the Canadian Coast Guard, the Canadian Air Transport Security Authority samt av polismyndigheter på provinsnivå och kommunal nivå som inte omfattas av bilaga 19-4, och
 - b) upphandling av stödtjänster för utlandsbaserad militär personal.
2. Detta kapitel omfattar inte instrumenten för penning- och valutapolitiken, valutakurser, statsskulden, förvaltningen av reserver och annan politiskt beslutad verksamhet som innefattar handel med värdepapper och andra finansiella instrument, i synnerhet transaktioner för att förse en upphandlande myndighet med pengar eller kapital. Således omfattar detta kapitel inte kontrakt som avser utfärdande, förvärv, försäljning eller överföring av värdepapper och andra finansiella instrument. Tjänster som utförs av centralbanker undantas också.
3. För upphandlande enheter som omfattas av bilaga 19-2 ska tröskelvärdena vara 355 000 SDR när en enhet upphandlar konsulttjänster som rör frågor av konfidentiell karaktär, vars offentliggörande skäligen kan förväntas äventyra förtroende för myndigheten, orsaka ekonomiska störningar eller på liknande sätt strida mot allmänintresset.
4. För provinsen Quebec omfattar denna bilaga inte upphandling från en icke-vinstdrivande organisation vad gäller stadsplanering samt därav följande planer och specifikationer avseende förberedelse och förvaltning av arbeten, under förutsättning att den icke-vinstdrivande organisationen för sin upphandling respekterar den upphandlande enhetens skyldigheter i enlighet med detta kapitel.
5. För provinsen Quebec omfattar denna bilaga inte Hydro Québecks upphandling av följande varor (identifierade i enlighet med CPC):
 - 84 – Datatjänster och tillhörande tjänster
 - 86724 – Ingenjörstjänster avseende väg- och vattenbyggnation
 - 86729 – Andra ingenjörstjänster.
6. För provinsen Manitoba omfattar denna bilaga inte Manitoba Hydro Electric Boards upphandling av tjänster.

BILAGA 19-6

Bygg- och anläggningstjänster

1. Om inget annat anges omfattar detta kapitel alla de bygg- och anläggningstjänster som identifieras i huvudgrupp 51 i CPC.
2. Kontrakt för bygg- och anläggningstjänster som tilldelats av enheter i bilagorna 19-1 och 19-2 och avsnitt A i bilaga 19-3 och som avser, som full eller partiell ersättning, varje bidrag till leverantörer av bygg- och anläggningstjänsten, under en viss tidsperiod, av tillfälligt ägarskap eller rätt att bestämma över och förvalta det civila arbete eller byggnadsarbete som följer av ett sådant kontrakt, och begära betalning för användningen av detta arbete under kontraktets löptid, är endast föremål för följande bestämmelser: artikel 19.1, 19.2, 19.4, 19.5, 19.6 (utom stycke 3 e) och l)), 19.15 (utom punkterna 3 och 4) och 19.17.
3. Detta kapitel omfattar inte kontrakt för bygg- och anläggningstjänster såsom beskrivs i punkt 2 som tilldelas av upphandlande enheter när de bedriver verksamhet som anges i avsnitt B i bilaga 19-3.

Anmärkningar till Kanadas bilaga 19-6

1. För de offentliga enheterna på central nivå i bilaga 19-1 inkluderar denna bilaga muddringstjänster och muddringstjänster som följer av kontrakt för bygg- och anläggningstjänster, under förutsättning att följande krav uppfylls:
 - a) Fartyget eller annan utrustning för flytande anläggningar som används vid tillhandahållandet av muddringstjänsterna
 - i) ska vara av kanadensiskt märke eller EU-märke eller vara tillverkad i Kanada eller Europeiska unionen, eller
 - ii) har huvudsakligen modifierats i Kanada eller Europeiska unionen och ägs av en person som är bosatt i Kanada eller Europeiska unionen sedan minst ett år innan anbudsgivaren lämnade in anbudet, och
 - b) fartyget måste vara registrerat i
 - i) Kanada, eller
 - ii) en medlemsstat i Europeiska unionen och ha beviljats en tillfällig licens i enlighet med *Coasting Trade Act*, S.C. 1992, c. 31. Den tillfälliga licensen kommer att beviljas Europeiska unionens fartyg under förutsättning att krav som inte är godtyckliga tillämpas (⁽¹⁾). Kravet att en tillfällig licens endast kommer att utfärdas om det inte finns något kanadensiskt fartyg tillgängligt (med eller utan betald avgift) kommer inte att gälla i samband med ansökningen om den tillfälliga licensen.
2. Provinsen Quebec förbehåller sig rätten att införa eller behålla varje åtgärd som främjar lokal utläggning på entreprenad när det gäller kontrakt för bygg- och anläggningstjänster som tilldelats av Hydro-Québec. Det bör understrykas att en sådan åtgärd inte i något fall skulle vara ett villkor för leverantörers deltagande eller kvalificering.
3. För provinsen Manitoba omfattar denna bilaga inte Manitoba Hydro Electric Boards upphandling av bygg- och anläggningstjänster.

(¹) Det bör understrykas att det i *Coasting Trade Act* inte införs några nationalitetskrav på besättningsmedlemmarna.

BILAGA 19-7

Allmänna anmärkningar

1. Detta kapitel omfattar inte upphandling
 - a) av skeppsbyggnad och reparation av fartyg samt arkitekttjänster och tekniska tjänster i samband med detta, för centrala enheter i bilaga 19-1 och avsnitt A i bilaga 19-3, och för enheter på provinsnivå i British Columbia, Manitoba, Newfoundland and Labrador, New Brunswick, Nova Scotia, Prince Edward Island och Quebec som omfattas av bilaga 19-2 och avsnitt A i bilaga 19-3,
 - b) av jordbruksprodukter som framställts för att ingå i program för jordbruksstöd eller livsmedelsprogram,
 - c) av transporttjänster som utgör en del av eller en sidoupphandling till ett upphandlingskontrakt,
 - d) i förhållande till en internationell gränsövergång mellan Kanada och ett annat land, inklusive utformning, konstruktion, drift eller underhåll av gränsövergången samt all tillhörande infrastruktur,
 - e) mellan dotterbolag eller närstående bolag från samma enhet, eller mellan en enhet och något av dess dotterbolag eller närstående bolag, eller mellan en enhet och ett allmänt, begränsat eller särskilt partnerskap i vilket enheten har en majoritet eller ett majoritetsintresse, och
 - f) av varor som köps för representations- eller reklamändamål, eller tjänster eller bygg- och anläggningstjänster som köps för representations- eller reklamändamål utanför provinsen vad gäller provinserna Alberta, British Columbia, Newfoundland and Labrador, Nova Scotia, Prince Edward Island, Quebec och Saskatchewan,
 - g) av tjänstekontrakt, exklusive kontrakt för bygg- och anläggningstjänster, som ger en leverantör rätten att tillhandahålla och utnyttja en tjänst för allmänheten som full eller partiell ersättning för leverans av en tjänst i enlighet med ett upphandlingskontrakt,
 - h) för anskaffning, utveckling, produktion eller samproduktion av programmaterial av radio- och tv-bolag samt kontrakt avseende sändningstid,
 - i) av enheter i Quebec av konstverk från lokala konstnärer eller för upphandling av en kommun, akademisk institution eller skolstyrelse från andra provinser och territorier vad gäller kulturindustrier; vid tillämpning av denna punkt ska konstverk inkludera särskilda konstnärliga verk som ska ställas ut i en offentlig byggnad eller plats,
 - j) genom upphandlande enheter som omfattas av bilagorna 19-1 och 19-2 och avsnitt A i bilaga 19-3 i samband med verksamhet inom områdena dricksvatten, energi, transport och postsektorn, om kontrakten inte omfattas av avsnitt B i bilaga 19-3,
 - k) som är föremål för Northwest Territories Business Incentive Policy (territoriets stimulanspolitik för näringslivet), och
 - l) som är föremål för Nunavummi Nanginiqaqtunik Ikajuuti Policy (NNI-politiken).
2. Detta kapitel är inte tillämpligt på
 - a) åtgärder som antas och genomförs med avseende på ursprungsbefolkningar eller för skuldnedsättningslån till företag som ägs av ursprungsbefolkningar, ursprungsbefolkningarnas befintliga rättigheter eller fördragsenliga rättigheter i Kanada i enlighet med avsnitt 35 i *Constitution Act, 1982*, påverkas inte av detta kapitel och
 - b) åtgärder som antagits eller upprätthålls av Quebec vad gäller kulturen eller kulturindustrin.
3. Det bör understrykas att detta kapitel ska tolkas i enlighet med följande:
 - a) Upphandling inom avtalets räckvidd för Kanada definieras som avtalstransaktioner för förvärv av varor eller tjänster som direkt gynnar eller används av det offentliga. Upphandlingsförfarande är det förfarande som inleds när en enhet har fastställt sina krav och fortsätter till och med tilldelningen av ett kontrakt.

- b) Om ett kontrakt som ska tilldelas av en enhet inte omfattas av detta avtal, ska Kanadas bilagor till dess bindningslista för marknadstillträde inte anses omfatta någon vara eller tjänst som ingår i det kontraktet.
 - c) Eventuella undantag som antingen specifikt eller generellt rör centrala enheter eller enheter under central nivå eller företag som omfattas av bilaga 19-1 eller 19-2 eller avsnitt A i bilaga 19-3 ska även tillämpas för eventuella efterföljande enheter eller företag på ett sådant sätt att värdet på räckvidden för Kanadas bilagor till dess bindningslista för marknadstillträde upprätthålls för detta kapitel.
 - d) Tjänster som omfattas av detta kapitel är föremål för Kanadas undantag och begränsningar i kapitel åtta (Investeringar), nio (Gränsöverskridande handel med tjänster) och tretton (Finansiella tjänster).
 - e) Detta kapitel omfattar inte upphandling av en upphandlande enhet för en annan enhets räkning när upphandlingen inte skulle omfattas av detta kapitel om den genomfördes av den andra enheten själv.
 - f) Detta kapitel omfattar inte upphandlingar av en upphandlande offentlig enhet.
4. Regional näringslivsutveckling
- a) Provinserna och territorierna Manitoba, Newfoundland and Labrador, New Brunswick, Nova Scotia, Northwest Territories, Nunavut, Prince Edward Island eller Yukon får göra undantag från detta kapitel för att främja regional ekonomisk utveckling utan att tillhandahålla otillbörligt stöd för verksamheter i monopolställning.
 - b) Varje upphandling som omfattas av ett undantag i enlighet med denna anmärkning ska
 - i) ha ett totalt värde som beräknas till högst en miljon kanadensiska dollar, och
 - ii) stödja små företag eller sysselsättningsmöjligheter i icke-urbana områden.
 - c) Om upphandlingen uppfyller kraven i punkt b) ii) men dess totala värde överstiger en miljon kanadensiska dollar ska värdet av den del av kontraktet som skulle påverkas av undantaget inte överskrida en miljon kanadensiska dollar.
 - d) Varje provins eller territorium som förtecknas i punkt a) får inte göra fler än tio undantag per år i enlighet med denna anmärkning.
 - e) En upphandling ska inte omfattas av ett undantag i enlighet med denna anmärkning om den finansieras av den federala regeringen.
 - f) En upphandling som omfattas av ett undantag i enlighet med denna anmärkning ska anmälas minst 30 dagar innan undertecknandet av ett upphandlingskontrakt, åtföljd av
 - i) en beskrivning av de omständigheter som motiverar ett undantag i enlighet med denna anmärkning,
 - ii) information avseende det område där upphandlingen förväntas ge regionala ekonomiska förmåner, och namnet på leverantören, om det görs tillgängligt, och
 - iii) en förklaring om upphandlingens överensstämmelse med kraven i denna anmärkning.

BILAGA 19-8

Publikationer

Avsnitt A:

Elektroniska medier eller pappersmedier som parterna använder för att offentliggöra lagar, rättsliga avgöranden, förvaltningsbeslut med allmän tillämpning, standardkontraktklausuler och förfaranden för offentlig upphandling som omfattas av detta kapitel i enlighet med artikel 19.5.

1. **KANADA**

1.1 Offentliga enheter och Crown corporations:

1. Lagar:

a) Statutes of Canada:

<http://laws.justice.gc.ca/>

b) Canada Gazette:

<http://www.gazette.gc.ca>

2. Rättsliga avgöranden:

a) Supreme Court Judgments:

http://scc.lexum.org/decisia-scc-csc/scc-csc/scc-csc/en/2013/nav_date.do

b) Federal Court Reports:

<http://reports.fja-cmf.gc.ca/eng/index.html>

c) Federal Court of Appeal:

<http://www.fca-caf.gc.ca>

d) Canadian International Trade Tribunal:

<http://www.citt-tcce.gc.ca>

3. Administrativa avgöranden och förfaranden:

a) Government Electronic Tendering System (GETS):

<https://buyandsell.gc.ca/>

b) Canada Gazette:

<http://www.gazette.gc.ca>

c) Contracting Policy:

<http://www.tbs-sct.gc.ca/pol/doc-eng.aspx?id=14494§ion=text>

2. **PROVINSER OCH TERRITORIER**

2.1 Alberta

1. Lagar:

a) Alberta Acts, Regulations and Codes:

http://www.qp.alberta.ca/Laws_Online.cfm

b) Alberta Gazette:

http://www.qp.alberta.ca/Alberta_Gazette.cfm

2. Rättsliga avgöranden:

a) Alberta Justice – Alberta Courts:

<http://www.albertacourts.ab.ca/index.php?p=169>

3. Administrativa avgöranden:

a) <http://www.canlii.org/en/ab/>

2.2 British Columbia

1. Lagar:

a) <http://www.bclaws.ca/>

2. Rättsliga avgöranden:

a) <http://www.courts.gov.bc.ca/index.aspx>

3. Administrativa avgöranden och förfaranden:

a) <http://www.courts.gov.bc.ca/index.aspx>

2.3 Manitoba

1. Lagar:

a) Manitoba Gazette:

<http://web2.gov.mb.ca/laws/index.php>

2. Rättsliga avgöranden:

a) <http://www.manitobacourts.mb.ca/>

3. Administrativa avgöranden och förfaranden:

a) <http://www.gov.mb.ca/tenders>

4. Kommuner, kommunala organisationer:

a) City of Winnipeg:

<http://www.winnipeg.ca/matmgt/info.stm>

b) City of Brandon:

<https://purchasing.brandon.ca/>

c) City of Thompson:

<http://www.thompson.ca/index.aspx?page=96>

d) City of Steinbach:

<http://www.steinbach.ca/home>

e) City of Portage La Prairie:

<http://www.city.portage-la-prairie.mb.ca>

5. Offentligt finansierade akademiska enheter och enheter för hälsovård och sociala tjänster:
 - a) Red River College:
<http://www.rrc.ca/>
 - b) Regional Health Authorities of Manitoba:
<http://www.rham.mb.ca/rhampp.html>
 - c) University of Brandon:
<https://www.brandonu.ca/finance/faculty-staff-resources/purchasing-department/>;
och <https://www.brandonu.ca/vp-finance/files/Purchasing-Manual-revised-October-2012.pdf>
 - d) University College of the North:
<https://www.ucn.ca/defaulted.aspx>
 - e) University of Manitoba:
http://www.umanitoba.ca/admin/governance/governing_documents/financial/392.html
 - f) University of Winnipeg:
<http://www.uwinnipeg.ca/index/cms-filesystem-action/pdfs/admin/policies/purchasing%20procedures%2004-01-13.pdf>
 - g) Winnipeg Regional Health Authority:
<http://www.wrha.mb.ca/about/busopp/contracting.php>
6. Skolstyrelser:
 - a) Beautiful Plains:
<http://www.beautifulplainssd.ca/>
 - b) Border Land:
<http://www.blstd.ca/Board/boardpolicies/Pages/default.aspx>
 - c) Division scolaire franco-manitobaine:
https://www.dsfm.mb.ca/SiteWeb2010/documents/La%20CSFM/Directives%202012/ADM%20-%20administration/ADM%2019%20Appel%20d_offres.pdf
 - d) Evergreen:
<http://www.esd.ca/Parents-and-Community/Documents/Administration%20Manual/5%20-%20Business%20Administration/5.13%20Purchasing%20Procedure.pdf>
 - e) Flin Flon:
<http://www.ffsd.mb.ca/division/policies>
 - f) Fort La Bosse:
<http://www.flbsd.mb.ca/division-info/policies#sectiond>
 - g) Frontier:
<http://www.frontiersd.mb.ca/governance/policy/SitePages/Section%20D%20-%20Business%20Administration.aspx>; och
[http://www.frontiersd.mb.ca/governance/policy/Documents/Section%20D%20-%20Business%20Administration/D.3.B%20Tenders%20\(Policy%20and%20Regulation\).pdf](http://www.frontiersd.mb.ca/governance/policy/Documents/Section%20D%20-%20Business%20Administration/D.3.B%20Tenders%20(Policy%20and%20Regulation).pdf)

- h) Garden Valley:
http://www.gvsd.ca/images/PDF/Policies/POLICY_MANUAL_1.pdf
- i) Hanover:
<http://hsd.ca/board/division-policies/>
- j) Interlake:
<http://www.isd21.mb.ca/>
- k) Kelsey:
<http://www.ksd.mb.ca>
- l) Lakeshore:
<http://www.lakeshoresd.mb.ca/regulations-and-procedures>
- m) Lord Selkirk:
http://www.lssd.ca/division/policy_documents/pdfs/B-16%20Purchasing.pdf
- n) Louis Riel:
<https://www.lrsd.net/leadership/administrative-guidelines/>
- o) Manitoba Institute of Trade and Technology (tidigare Winnipeg Tech. College):
www.mitt.ca
- p) Mountain View:
<http://www.mvsd.ca/governance.cfm?subpage=435>
- q) Mystery Lake:
<http://www.mysterynet.mb.ca/documents/general/5.130-purchasing-procedure.pdf>
- r) Park West:
<http://www.pwsd.ca/Policies/Section%205/Section%205.html>
- s) Pembina Trails:
http://www.pembinatrails.ca/board_administration/open_tenders.html
- t) Pine Creek:
<http://www.pinecreeksd.mb.ca/section-d-fiscal-management.html>
- u) Portage la Prairie:
<http://www.plpsd.mb.ca/board-and-governance/policies/d>
- v) Prairie Rose:
<http://www.prsdmb.ca/policies-d/>
- w) Prairie Spirit:
<https://sites.google.com/a/prspirit.org/prairie-spirit-5/division/policy-manual>
- x) Public Schools Finance Board:
<http://www.edu.gov.mb.ca/k12/finance/>

- y) Red River Valley:
<http://rrvscd.ca/wp-content/uploads/2015/09/DJB-Purchasing-Procedures.pdf>
 - z) River East Transcona:
<http://www.retsd.mb.ca/yourretsd/Policies/Documents/DJB.pdf>
 - aa) Rolling River:
<http://www.rrsd.mb.ca/governance/PolicyManual/Pages/default.aspx>
 - bb) Seine River:
http://www.srsd.mb.ca/PolMan/DJ_REG.pdf
 - cc) Seven Oaks:
<http://www.7oaks.org/News/Pages/Tenders.aspx>
 - dd) Southwest Horizon:
<http://www.shmb.ca/images/stories/Administrative-Manual/Section2/purchasing%20procedures.pdf>
 - ee) St. James-Assiniboia:
<http://polmanual.sjsd.net/?p=Section D – Fiscal Management/>
 - ff) Sunrise:
<http://www.sunrisescd.ca/OperationalDepartments/Pages/default.aspx>
 - gg) Swan Valley:
<http://www.svsd.ca/svsd/policiesnum.htm>
 - hh) Turtle Mountain:
<http://www.tmsd.mb.ca/procedures/D/D-10.pdf>
 - ii) Turtle River:
<http://trsd32.mb.ca/TRSD/PDFs/TRSDPolicies/Administration.pdf>
 - jj) Western:
http://www.westernsd.mb.ca/index.php?option=com_phocadownload&view=category&id=61:section-d-fiscal-management&Itemid=73#
 - kk) Whiteshell:
<http://www.sdwhiteshell.mb.ca/>
 - ll) Winnipeg:
<https://www.winnipegscd.ca/Pages/Bids-and-Tenders.aspx>
7. Crown corporations:
- a) Manitoba Hydro:
https://www.hydro.mb.ca/selling_to_mh/selling_index.shtml?WT.mc_id=2030
 - b) Manitoba Liquor and Lotteries:
<http://www.mbl.ca/>

2.4 New Brunswick

1. Lagar:

a) New Brunswicks lagar:

http://www2.gnb.ca/content/gnb/en/departments/attorney_general/acts_regulations.html

b) The Royal Gazette:

http://www2.gnb.ca/content/gnb/en/departments/attorney_general/royal_gazette/content/

2. Rättsliga avgöranden:

a) The New Brunswick Reports:

<http://www.mlb.nb.ca/html/canadian-case-law-search.php>; och

<https://www.canlii.org/en/nb/>

b) Dominion Law Reports:

<http://www.carswell.com/product-detail/dominion-law-reports-4th-series/>

c) Supreme Court Reports:

<http://www.scc-csc.gc.ca/>

d) National Reporter:

<http://www.mlb.nb.ca/site/catalog/nr.htm>

3. Administrativa avgöranden och förfaranden:

a) New Brunswick Opportunities Network:

<http://www.gnb.ca/tenders>

b) Réseau de possibilités d'affaires du Nouveau-Brunswick:

<http://www.gnb.ca/soumissions>

2.5 Newfoundland and Labrador

1. Lagar:

a) <http://www.gpa.gov.nl.ca>

2. Rättsliga avgöranden:

a) <http://www.gpa.gov.nl.ca>

3. Administrativa avgöranden och förfaranden:

a) <http://www.gpa.gov.nl.ca>

2.6 Northwest Territories

1. Lagar:

a) <http://www.contractregistry.nt.ca/Public/PublicHome.asp>

2. Rättsliga avgöranden:

a) <http://www.contractregistry.nt.ca/Public/PublicHome.asp>

3. Administrativa avgöranden och förfaranden:

- a) <http://www.contractregistry.nt.ca/Public/PublicHome.asp>

2.7 Nova Scotia

1. Lagar:

- a) Office of the Legislative Counsel:

<http://nslegislature.ca>

- b) The Registry of Regulations:

<http://www.gov.ns.ca/just/regulations/>

2. Rättsliga avgöranden:

- a) The Courts of Nova Scotia:

<http://www.courts.ns.ca/>

3. Administrativa avgöranden och förfaranden:

- a) <http://www.novascotia.ca/tenders/>

2.8 Nunavut

1. Lagar:

- a) <http://www.justice.gov.nu.ca/apps/authoring/dspPage.aspx?page=STATUTES+AND+REGULATIONS+PAGE>

2. Rättsliga avgöranden:

- a) <http://www.canlii.org/en/nu/>

3. Administrativa avgöranden och förfaranden:

- a) NNI Contracting Appeals Board Annual Report:

<http://nni.gov.nu.ca/documents>

- b) GN Policies and Procedures on procurement practices finns tillgängliga på

<http://www.gov.nu.ca/sites/default/files/files/Procurement%20Procedures.pdf>

2.9 Ontario

1. Lagar:

- a) Statutes and Regulations of Ontario:

<http://www.ontario.ca/laws>

- b) The Ontario Gazette:

<http://www.ontario.ca/ontario-gazette>

2. Rättsliga avgöranden:

- a) http://www.ontariocourts.ca/decisions_index/en/

3. Administrativa avgöranden och förfaranden:

- a) <http://www.doingbusiness.mgs.gov.on.ca/>

4. Skolstyrelser och offentligt finansierade akademiska enheter och enheter för hälsovård och sociala tjänster, kommuner och alla offentligt ägda företag av kommersiell eller industriell karaktär på provinsnivå och kommunal nivå.

- a) <http://www.marcan.net/en/on/index.php>

5. Hydro One:

- a) <http://www.hydroone.com/DoingBusiness/Pages/default.aspx>

6. Ontario Power Generation:

- a) <http://www.opg.com/working-with-opg/suppliers/supply-chain/Pages/Become%20a%20Supplier.aspx>

2.10 Prince Edward Island

1. Lagar:

- a) <http://www.gov.pe.ca/law/regulations/index.php3>

- b) The Royal Gazette of Prince Edward Island

2. Rättsliga avgöranden:

- a) <http://www.gov.pe.ca/courts/supreme/index.php3?number=1000150&lang=E>

3. Administrativa avgöranden och förfaranden:

- a) <http://www.gov.pe.ca/finance/index.php3?number=1041973>

2.11 Quebec

1. Lagar:

- a) Publications du Québec:

- a) <http://www3.publicationsduquebec.gouv.qc.ca/loisreglements.fr.html>

- b) Gazette officielle du Québec:

- a) <http://www3.publicationsduquebec.gouv.qc.ca/gazetteofficielle.en.html>

2. Rättsliga avgöranden:

- a) Annuaire de jurisprudence et de doctrine du Québec

- b) Jurisprudence Express (J.E.)

- c) Jugements.qc.ca:

- a) <http://www.jugements.qc.ca/>

3. Administrativa avgöranden och förfaranden:

- a) Publications du Québec:

- a) <http://www3.publicationsduquebec.gouv.qc.ca/loisreglements.fr.html>

- b) Gazette officielle du Québec:

- a) <http://www3.publicationsduquebec.gouv.qc.ca/gazetteofficielle.fr.html>

- c) Site internet du Secrétariat du Conseil du trésor:

- a) <http://www.tresor.gouv.qc.ca/fr/faire-affaire-avec-letat/les-marches-publics/>

2.12 Saskatchewan

1. Lagar:

a) Queen's Printer:

<http://www.publications.gov.sk.ca>

2. Rättsliga avgöranden:

a) Queen's Bench:

<http://www.sasklawcourts.ca>

3. Administrativa avgöranden och förfaranden:

a) SaskTenders:

www.sasktenders.ca

2.13 Yukon

1. Lagar:

a) <http://www.gov.yk.ca/legislation/index.html>

2. Rättsliga avgöranden:

a) <http://www.yukoncourts.ca/>

3. Administrativa avgöranden och förfaranden:

a) <http://www.hpw.gov.yk.ca/selling/bidchallenge.html>

Avsnitt B:

Elektroniska medier eller pappersmedier som används för offentliggörande av meddelanden och tillkännagivanden som krävs enligt artikel 19.6, 19.8.7 och 19.15.2 i enlighet med artikel 19.5

1. KANADA

1.1 Offentliga enheter och Crown corporations:

1. Government Electronic Tendering System (GETS):

<https://buyandsell.gc.ca/procurement-data/tenders>

2. MERX, Cebra Inc.:

<http://www.merx.ca>

2. PROVINSER OCH TERRITORIER

2.1 Alberta

1. Alberta Purchasing Connection:

<http://www.purchasingconnection.ca>

2.2 British Columbia

1. BC Bid:

<http://www.bcbid.gov.bc.ca>

2.3 Manitoba

1. På provinsnivå:

a) <http://www.gov.mb.ca/tenders>

2. Kommuner, kommunala organisationer:

a) City of Winnipeg:

<http://www.winnipeg.ca/matmgt/bidopp.asp>

b) City of Brandon:

<http://brandon.ca/purchasing-a-tenders>

c) City of Steinbach:

http://www.steinbach.ca/city_services/tender_opportunities/

d) City of Portage La Prairie:

<http://www.city-plap.com/main/category/opportunities/>; och

<http://www.rfp.ca/organization/City-of-Portage-la-Prairie>

e) City of Thompson:

<http://www.thompson.ca/index.aspx?page=229>

3. Offentligt finansierade akademiska enheter och enheter för hälsovård och sociala tjänster:

a) University of Manitoba:

http://umanitoba.ca/admin/financial_services/purch/bid_opportunities.html; och

<https://www.biddingo.com/>

b) University of Winnipeg:

<https://www.merx.com/>

c) University of Brandon:

<http://www.rfp.ca/organization/Brandon-University>

d) Red River College:

www.merx.com

e) University College of the North:

www.merx.com

f) Winnipeg Regional Health Authority:

<http://www.wrha.mb.ca/about/busopp/bids.php>

- g) Regional Health Authorities of Manitoba:
www.healthprocanada.com; och www.biddingo.com

4. Skolstyrelser:

- a) Beautiful Plains:
<http://www.beautifulplainssd.ca/>
- b) Border Land:
<http://www.blsd.ca/About/tenders/Pages/default.aspx>
- c) Brandon:
<https://www.bsd.ca/Division/tenders/Pages/default.aspx>
- d) Division scolaire franco-manitobaine:
www.MERX.com
- e) Evergreen:
<http://www.esd.ca/Programs/Pages/Maintenance-and-Transportation.aspx>
- f) Flin Flon:
<http://www.ffsd.mb.ca>
- g) Fort La Bosse:
<http://www.flbsd.mb.ca/>
- h) Frontier:
<http://www.frontiersd.mb.ca/resources/Pages/bidopportunities.aspx>
- i) Garden Valley:
<http://www.gvsd.ca>
- j) Hanover:
www.merx.com
- k) Interlake:
http://www.isd21.mb.ca/request_for_proposals.html
- l) Kelsey:
<http://www.ksd.mb.ca>
- m) Lord Selkirk:
<http://www.lssd.ca/>
- n) Lakeshore:
www.merx.com
- o) Louis Riel:
www.merx.com
- p) Mountain View:
<http://www.mvsvd.ca/index.cfm>

- q) Mystery Lake:
<http://www.mysterynet.mb.ca>
- r) Park West:
<http://www.pwsd.ca/home.html>
- s) Pembina Trails:
http://www.pembinatrails.ca/board_administration/open_tenders.html
- t) Pine Creek:
<http://www.pinecreeksd.mb.ca>
- u) Portage la Prairie:
<http://www.plpsd.mb.ca/>
- v) Prairie Rose:
<http://www.prsdmb.ca/>
- w) Prairie Spirit:
<https://sites.google.com/a/prspirit.org/prairie-spirit-5/employment/tenders-and-rfp>
- x) Red River Valley:
<http://rrvsd.ca/>
- y) River East Transcona:
www.merx.com
- z) Rolling River:
<http://www.rrsd.mb.ca/governance/PolicyManual/Pages/default.aspx>
- aa) Seine River:
<http://www.srsd.mb.ca/>
- bb) Seven Oaks:
<http://www.7oaks.org/News/Pages/Tenders.aspx>; och www.merx.com
- cc) Southwest Horizon:
<http://www.shmb.ca/>
- dd) St. James-Assiniboia:
www.merx.com
- ee) Sunrise:
<http://www.sunrisesd.ca/OperationalDepartments/Purchasing/Proposals%20and%20Tenders/Pages/default.aspx>
- ff) Swan Valley:
<http://www.svsd.ca/>

- gg) Turtle Mountain:
<http://www.tmsd.mb.ca>
 - hh) Turtle River:
<http://trsd32.mb.ca>
 - ii) Western:
<http://www.westernsd.mb.ca/>
 - jj) Whiteshell:
<http://www.sdwhiteshell.mb.ca/>
 - kk) Winnipeg:
<https://www.winnipegsd.ca/Pages/Bids-and-Tenders.aspx>
 - ll) Manitoba Institute of Trades and Technology (tidigare Winnipeg Tech. College):
www.mitt.ca
 - mm) Public Schools Finance Board:
<http://www.plansource.ca/Portals/61984/spr/wca.htm>
5. Crown corporations:
- a) Manitoba Hydro:
<http://www.merx.com/English/Nonmember.asp?WCE=Show&TAB=3&PORTAL=MERX&State=1&hcode=ZnHb9N%2fyhQhquB6o2pU2g%3d%3d>
 - b) Manitoba Liquor and Lotteries:
www.merx.com; och
www.winnipegconstruction.ca (endast byggnadsverksamhet)
- 2.4 New Brunswick
- 1. New Brunswick Opportunities Network:
<https://nbon-rpanb.gnb.ca/welcome?language=En>
 - 2. Réseau de possibilités d'affaires du Nouveau-Brunswick:
<http://www.gnb.ca/soumissions>
- 2.5 Newfoundland and Labrador
- 1. Information tillgänglig på webbsidan, Government Purchasing Agency:
<http://www.gpa.gov.nl.ca/index.html>
- 2.6 Northwest Territories
- 1. Contract Registry:
<http://www.contractregistry.nt.ca/Public/PublicHome.asp>

2.7 Nova Scotia

1. Procurement Services:

<http://www.novascotia.ca/tenders/>

2.8 Nunavut

1. <http://www.nunavuttenders.ca/>

2.9 Ontario

1. <https://ontariotenders.bravosolution.com/esop/nac-host/public/web/login.html>

2. Skolstyrelser och offentligt finansierade akademiska enheter och enheter för hälsovård och sociala tjänster, kommuner och alla offentligt ägda företag av kommersiell eller industriell karaktär på provinsnivå och kommunal nivå.

a) <http://www.marcan.net/en/on/index.php>

3. Hydro One:

<http://www.hydroone.com/DoingBusiness/Pages/default.aspx>

4. Ontario Power Generation:

<http://www.opg.com/working-with-opg/suppliers/supply-chain/Pages/Become%20a%20Supplier.aspx>

2.10 Prince Edward Island

1. <http://www.gov.pe.ca/finance/index.php?number=1041973>

2.11 Quebec

1. Upphandlingsmeddelanden (artikel 19.6), ansökningar om kvalificering, namnen på de leverantörer som väljs ut inom ramen för ett kontrakt på en leveransorder eller ett kontrakt på en uppgiftsorder och information som avser kontraktstilldelningar (artikel 19.15.2) offentliggörs av SEAO, det elektroniska upphandlingssystem som godkänts av Quebecs regering (<http://www.seao.ca>).

2. I Quebec kan, i enlighet med lagstiftningen, en flerfunktionsförteckning endast användas i samband med ett förfarande för att kvalificera en leverantör (artikel 19.8.7).

2.12 Saskatchewan

1. SaskTenders:

www.sasktenders.ca

2.13 Yukon

1. <http://www.gov.yk.ca/tenders/tms.html>

2. <http://www.hpw.gov.yk.ca/tenders/index.html>

Avsnitt C:

Webbadressen eller webbadresserna där parterna offentliggör upphandlingsstatistik i enlighet med artikel 19.15.5 och meddelanden avseende tilldelade kontrakt i enlighet med artikel 19.15.6

1. KANADA

1.1 Offentliga enheter och Crown corporations:

1. Purchasing Activity Report:

http://www.tbs-sct.gc.ca/pubs_pol/dcgpubs/con_data/siglist-eng.asp

2. Government Electronic Tendering System (GETS):

<https://buyandsell.gc.ca/>

2. PROVINSER OCH TERRITORIER

2.1 Alberta

1. <http://www.purchasingconnection.ca>

2.2 British Columbia

1. <http://www.bcbid.gov.bc.ca>

2.3 Manitoba

1. <http://www.gov.mb.ca/tenders>

2. <http://www.merx.com>

2.4 New Brunswick

1. <http://www.gnb.ca/tenders>

2. <http://www.gnb.ca/soumissions>

2.5 Newfoundland and Labrador

1. <http://www.gpa.gov.nl.ca>

2.6 Northwest Territories

1. <http://www.contractregistry.nt.ca/Public/PublicHome.asp>

2.7 Nova Scotia

1. <http://www.novascotia.ca/tenders/>

2.8 Nunavut

1. <http://www.nunavuttenders.ca/>
2. <http://www.gov.nu.ca/eia/programs-services/information-businesses>

2.9 Ontario

1. <http://www.doingbusiness.mgs.gov.on.ca/>

2.10 Prince Edward Island

1. <http://www.gov.pe.ca/finance/index.php3?number=1041973>

2.11 Quebec

1. Statistiques sur les acquisitions gouvernementales:
<http://www.tresor.gouv.qc.ca/faire-affaire-avec-letat/publications/statistiques-sur-les-acquisitions-gouvernementales/>
2. Avis concernant les marchés adjugés Système électronique d'appel d'offres approuvé par le gouvernement du Québec SEAO (<http://www.seao.ca>)

2.12 Saskatchewan

1. www.sasktenders.ca

2.13 Yukon

1. <http://www.gov.yk.ca/tenders/tms.html>
 2. <http://www.hpw.gov.yk.ca/registry/>
-

EUROPEISKA UNIONENS BINDNINGSLISTA FÖR MARKNADSTILLTRÄDE

BILAGA 19-1

Offentliga enheter på central nivå som gör upphandlingar i enlighet med bestämmelserna i kapitlet

Varor	130 000 SDR
Angivna i bilaga 19-4	
Tröskelvärden	
Tjänster	130 000 SDR
Angivna i bilaga 19-5	
Tröskelvärden	
Koncessioner för tjänster och arbeten inom bygg- och anläggningsverksamhet	5 000 000 SDR
Angivna i bilaga 19-6	
Tröskelvärden	

Avsnitt A: EU-enheter:

1. Europeiska unionens råd
2. Europeiska kommissionen
3. Europeiska utrikestjänsten (EEAS)

Avsnitt B: Centrala offentliga upphandlande myndigheter i Europeiska unionens medlemsstater

(Anm.: Denna förteckning är uttömmande)

BELGIEN

1. Services publics fédéraux:

SPF Chancellerie du Premier Ministre
SPF Personnel et Organisation
SPF Budget et Contrôle de la Gestion
SPF Technologie de l'Information et de la Communication (Fedict)
SPF Affaires étrangères, Commerce extérieur et Coopération au Développement
SPF Intérieur
SPF Finances
SPF Mobilité et Transports
SPF Emploi, Travail et Concertation sociale
SPF Sécurité Sociale et Institutions publiques de Sécurité Sociale
SPF Santé publique, Sécurité de la Chaîne alimentaire et Environnement
SPF Justice

1. Federale Overheidsdiensten:

FOD Kanselarij van de Eerste Minister
FOD Kanselarij Personeel en Organisatie
FOD Budget en Beheerscontrole
FOD Informatie- en Communicatietechnologie (Fedict)
FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking
FOD Binnenlandse Zaken
FOD Financiën
FOD Mobiliteit en Vervoer
FOD Werkgelegenheid, Arbeid en sociaal overleg
FOD Sociale Zekerheid en Openbare Instellingen van sociale Zekerheid
FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
FOD Justitie

SPF Economie, PME, Classes moyennes et Energie	FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie
Ministère de la Défense	Ministerie van Landsverdediging
Service public de programmation Intégration sociale, Lutte contre la pauvreté Et Economie sociale	Programmatorische Overheidsdienst Maatschappelijke Integratie, Armoedsbestrijding en sociale Economie
Service public fédéral de Programmation Développement durable	Programmatorische federale Overheidsdienst Duurzame Ontwikkeling
Service public fédéral de Programmation Politique scientifique	Programmatorische federale Overheidsdienst Wetenschapsbeleid
2. Régie des Bâtiments:	2. Regie der Gebouwen:
Office national de Sécurité sociale	Rijksdienst voor sociale Zekerheid
Institut national d'Assurance sociales Pour travailleurs indépendants	Rijksinstituut voor de sociale Verzekeringen der Zelfstandigen
Institut national d'Assurance Maladie-Invalidité; Office national des Pensions	Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering; Rijksdienst voor Pensioenen
Caisse auxiliaire d'Assurance Maladie-Invalidité	Hulpkas voor Ziekte-en Invaliditeitsverzekering
Fond des Maladies professionnelles	Fonds voor Beroepsziekten
Office national de l'Emploi	Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening
La Poste (1)	De Post (1)

BULGARIEN

1. Администрация на Народното събрание (Nationalförsamlingsadministrationen)
2. Администрация на Президента (Presidentadministrationen)
3. Администрация на Министерския съвет (Regeringsadministrationen)
4. Конституционен съд (Författningsdomstolen)
5. Българска народна банка (Bulgariens centralbank)
6. Министерство на външните работи (Utrikesministeriet)
7. Министерство на вътрешните работи (Inrikesministeriet)
8. Министерство на държавната политика при бедствия и аварии (Ministeriet för statliga strategier rörande olyckor)
9. Министерство на държавната администрация и административната реформа (Ministeriet för statlig förvaltning och förvaltningsreform)
10. Министерство на земеделието и горите (Jordbruks- och livsmedelsministeriet)
11. Министерство на здравеопазването (Hälsövärdministeriet)
12. Министерство на икономиката и енергетиката (Ministeriet för ekonomi och energi)
13. Министерство на културата (Kulturministeriet)
14. Министерство на образованието и науката (Ministeriet för utbildning och vetenskap)
15. Министерство на околната среда и водите (Ministeriet för miljö och vattenförvaltning)

(1) Postverksamhet per den 24 december 1993.

16. Министерство на отбраната (Försvarsministeriet)
17. Министерство на правосъдието (Justitieministeriet)
18. Министерство на регионалното развитие и благоустройството (Ministeriet för regional utveckling och offentliga arbeten)
19. Министерство на транспорта (Transportministeriet)
20. Министерство на труда и социалната политика (Ministeriet för arbetsmarknad och socialpolitik)
21. Министерство на финансите (Finansministeriet)
22. държавни агенции, държавни комисии, изпълнителни агенции и други държавни институции, създадени със закон или с постановление на Министерския съвет, които имат функции във връзка с осъществяването на изпълнителната власт (statliga organ, statliga kommissioner, verkställande organ och andra statliga myndigheter som inrättats enligt lag eller genom ministerrådets dekret som har en funktion med avseende på utövandet av verkställande befogenheter)
23. Агенция за ядрено регулиране (Kärnkraftsinspektionen)
24. Държавна комисия за енергийно и водно регулиране (Statliga tillsynskommissionen för energi och vatten)
25. Държавна комисия по сигурността на информацията (Statliga kommissionen för informationssäkerhet)
26. Комисия за защита на конкуренцията (Kommissionen för konkurrensskydd)
27. Комисия за защита на личните данни (Kommissionen för skydd av personuppgifter)
28. Комисия за защита от дискриминация (Kommissionen för skydd mot diskriminering)
29. Комисия за регулиране на съобщенията (Tillsynskommissionen för kommunikation)
30. Комисия за финансов надзор (Finanstillsynskommissionen)
31. Патентно ведомство на Република България (Bulgariska patentverket)
32. Сметна палата на Република България (Bulgariska statliga revisionsverket)
33. Агенция за приватизация (Privatiseringsbyrån)
34. Агенция за следприватизационен контрол (Byrån för kontroll efter privatisering)
35. Български институт по метрология (Bulgariska institutet för metrologi)
36. Държавна агенция "Архиви" (Statliga byrån "Arkiv")
37. Държавна агенция "Държавен резерв и военновременни запаси" (Statliga byrån för reserver och beredskapslager)
38. Държавна агенция за бежанците (Statliga flyktingbyrån)
39. Държавна агенция за българите в чужбина (Statliga byrån för bulgarer i utlandet)
40. Държавна агенция за закрила на детето (Statliga byrån för barnskydd)
41. Държавна агенция за информационни технологии и съобщения (Statliga byrån för informationsteknik och kommunikation)
42. Държавна агенция за метрологичен и технически надзор (Statliga byrån för metrologisk och teknisk kontroll)
43. Държавна агенция за младежта и спорта (Statliga byrån för ungdom och idrott)
44. Държавна агенция по туризма (Statliga turistbyrån)
45. Държавна комисия по стоките борси и тържища (Statliga kommissionen för varubörser och marknader)

46. Институт по публична администрация и европейска интеграция (Institutet för offentlig förvaltning och europeisk integration)
47. Национален статистически институт (Statliga statistiska institutet)
48. Агенция 'Митници' (Tullverket)
49. Агенция за държавна и финансова инспекция (Statliga finansinspektionen)
50. Агенция за държавни вземания (Statliga indrivningsverket)
51. Агенция за социално подпомагане (Byrån för socialhjälp)
52. Държавна агенция "Национална сигурност" (Statliga byrån för nationell säkerhet)
53. Агенция за хората с увреждания (Byrån för funktionshindrade)
54. Агенция по вписванията (Registerbyrån)
55. Агенция по енергийна ефективност (Byrån för energieffektivitet)
56. Агенция по заетостта (Byrån för sysselsättning)
57. Агенция по геодезия, картография и кадастър (Byrån för geodesi-, kartografi- och fastighetsregister)
58. Агенция по обществени поръчки (Byrån för offentlig upphandling)
59. Българска агенция за инвестиции (Bulgariska investeringsbyrån)
60. Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" (Generaldirektoratet för förvaltning av civil luftfart)
61. Дирекция за национален строителен контрол (Statliga byggnspektionsdirektoratet)
62. Държавна комисия по хазарта (Statliga penningsspelskommissionen)
63. Изпълнителна агенция "Автомобилна администрация" (Exekutiva byrån för förvaltning av biltrafik)
64. Изпълнителна агенция "Борба с градушките" (Exekutiva byrån för skydd av grödor mot hagel)
65. Изпълнителна агенция "Българска служба за акредитация" (Exekutiva byrån för ackrediteringstjänst)
66. Изпълнителна агенция "Главна инспекция по труда" (Exekutiva byrån för arbetsinspektion)
67. Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" (Exekutiva byrån för järnvägsförvaltning)
68. Изпълнителна агенция "Морска администрация" (Exekutiva byrån för sjöförvaltning)
69. Изпълнителна агенция "Национален филмов център" (Exekutiva byrån för det nationella filmcentrumet)
70. Изпълнителна агенция "Пристанищна администрация" (Exekutiva byrån för hamnförvaltning)
71. Изпълнителна агенция "Проучване и поддържане на река Дунав" (Exekutiva byrån för övervakning och underhåll av Donauflodden)
72. Фонд "Републиканска пътна инфраструктура" (Fonden för nationell infrastruktur)
73. Изпълнителна агенция за икономически анализи и прогнози (Exekutiva byrån för ekonomisk analys och prognos)
74. Изпълнителна агенция за насърчване на малките и средни предприятия (Exekutiva byrån för främjande av små och medelstora företag)
75. Изпълнителна агенция по лекарствата (Exekutiva byrån för läkemedel)

76. Изпълнителна агенция по лозата и виното (Exekutiva byrån för vin och vinvodling)
77. Изпълнителна агенция по околна среда (Exekutiva miljöbyrån)
78. Изпълнителна агенция по почвените ресурси (Exekutiva byrån för markresurser)
79. Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури (Exekutiva byrån för fiske och vattenbruk)
80. Изпълнителна агенция по селекция и репродукция в животновъдството (Exekutiva byrån för urval och reproduktion inom djurhållning)
81. Изпълнителна агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол (Exekutiva byrån för provning av växtsorter, fältbesiktning och utsädeskontroll)
82. Изпълнителна агенция по трансплантация (Exekutiva byrån för transplantationer)
83. Изпълнителна агенция по хидромелиорации (Exekutiva byrån för förbättring av vattenhantering (hydromelioration))
84. Комисията за защита на потребителите (Konsumentskyddskommissionen)
85. Контролно-техническата инспекция (Inspektionsmyndigheten för teknisk kontroll)
86. Национална агенция за приходите (Byrån för statliga inkomster)
87. Национална ветеринарномедицинска служба (Statliga veterinärtjänsten)
88. Национална служба за растителна защита (Statliga växtskyddstjänsten)
89. Национална служба по зърното и фуражите (Statliga spannmåls- och fodertjänsten)
90. Държавна агенция по горите (Statliga skogsbruksbyrån)
91. Висшата атестационна комисия (Kommissionen för högre attestering)
92. Национална агенция за оценяване и акредитация (Nationella byrån för bedömning- och ackreditering)
93. Националната агенция за професионално образование и обучение (Nationella myndigheten för yrkesutbildning)
94. Национална комисия за борба с трафика на хора (Bulgariens nationella kommission för bekämpning av människohandel)
95. Дирекция "Материално-техническо осигуряване и социално обслужване" на Министерство на вътрешните работи (Direktoratet "Material-tekniskt säkerställande och sociala tjänster" vid Inrikesministeriet)
96. Дирекция "Оперативно издирване" на Министерство на вътрешните работи (Direktoratet "Operativ undersökning" vid Inrikesministeriet)
97. Дирекция "Финансово-ресурсно осигуряване" на Министерство на вътрешните работи (Direktoratet "Säkerställande av finanser och resurser" vid Inrikesministeriet)
98. Изпълнителна агенция "Военни клубове и информация" (Genomförandeorganet "Militärklubbar och information")
99. Изпълнителна агенция "Държавна собственост на Министерството на отбраната" (Genomförandeorganet "Statlig egendom vid Försvarsministeriet")
100. Изпълнителна агенция "Изпитвания и контролни измервания на въоръжение, техника и имущество" (Genomförandeorganet "Testnings- och kontrollåtgärder för vapen, utrustning och egendom")
101. Изпълнителна агенция "Социални дейности на Министерството на отбраната" (Genomförandeorganet "Sociala aktiviteter vid Försvarsministeriet")
102. Национален център за информация и документация (Nationella centret för information och dokumentation)
103. Национален център по радиобиология и радиационна защита (Nationella centret för strålningsbiologi och strålskydd)

104. Национална служба "Полиция" (Nationella myndigheten "Polis")
105. Национална служба "Пожарна безопасност и защита на населението" (Nationella myndigheten "Brandsäkerhet och skydd av befolkningen")
106. Национална служба за съвети в земеделието (Nationella jordbruksrådgivningstjänsten)
107. Служба "Военна информация" (Militärunderrättelsetjänsten)
108. Служба "Военна полиция" (Militärpolisen)
109. Авиоотряд 28 (Airsquad 28)

TJECKIEN

1. Ministerstvo dopravy (Transportministeriet)
2. Ministerstvo financí (Finansministeriet)
3. Ministerstvo kultury (Kulturministeriet)
4. Ministerstvo obrany (Försvarsministeriet)
5. Ministerstvo pro místní rozvoj (Ministeriet för regional utveckling)
6. Ministerstvo práce a sociálních věcí (Ministeriet för arbetsmarknadsfrågor och sociala frågor)
7. Ministerstvo průmyslu a obchodu (Industri- och handelsministeriet)
8. Ministerstvo spravedlnosti (Justitieministeriet)
9. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (Ministeriet för utbildning, ungdomsfrågor och idrott)
10. Ministerstvo vnitra (Inrikesministeriet)
11. Ministerstvo zahraničních věcí (Utrikesministeriet)
12. Ministerstvo zdravotnictví (Hälsoministeriet)
13. Ministerstvo zemědělství (Jordbruksministeriet)
14. Ministerstvo životního prostředí (Miljöministeriet)
15. Poslanecká sněmovna PČR (Deputerandekammaren i det tjeckiska parlamentet)
16. Senát PČR (Senaten i det tjeckiska parlamentet)
17. Kancelář prezidenta (Presidentens kansli)
18. Český statistický úřad (Tjeckiska statistikbyrån)
19. Český úřad zeměměřičský a katastrální (Tjeckiska byrån för mätning, kartläggning och fastighetsregister)
20. Úřad průmyslového vlastnictví (Byrån för industriell äganderätt)
21. Úřad pro ochranu osobních údajů (Myndigheten för personuppgiftsskydd)
22. Bezpečnostní informační služba (Säkerhetsinformationstjänsten)
23. Národní bezpečnostní úřad (Nationella säkerhetsmyndigheten)
24. Česká akademie věd (Tjeckiens vetenskapsakademi)
25. Vězeňská služba (Fängvårdsväsendet)
26. Český báňský úřad (Tjeckiens gruvmyndighet)

27. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (Byrån för konkurrensskydd)
28. Správa státních hmotných rezerv (Administrationskontoret för statens råvarureserver)
29. Státní úřad pro jadernou bezpečnost (Statliga myndigheten för kärnsäkerhet)
30. Energetický regulační úřad (Energitillsynsmyndigheten)
31. Úřad vlády České republiky (Tjeckiens regeringskansli)
32. Ústavní soud (Författningsdomstolen)
33. Nejvyšší soud (Högsta domstolen)
34. Nejvyšší správní soud (Högsta förvaltningsdomstolen)
35. Nejvyšší státní zastupitelství (Högsta åklagarmyndigheten)
36. Nejvyšší kontrolní úřad (Högsta revisionsorganet)
37. Kancelář Veřejného ochránce práv (Kontoret för den offentliga försvararen av rättigheter)
38. Grantová agentura České republiky (Tjeckiens bidragsbyrå)
39. Státní úřad inspekce práce (Statliga arbetsinspektionsmyndigheten)
40. Český telekomunikační úřad (Tjeckiska telekommunikationsmyndigheten)
41. Ředitelství silnic a dálnic ČR (ŘSD) (Tjeckiens väg- och motorvägsdirektorat)

DANMARK

1. Folketinget — The Danish Parliament Rigsrevisionen — The National Audit Office
2. Statsministeriet — The Prime Minister's Office
3. Udenrigsministeriet — Ministry of Foreign Affairs
4. Beskæftigelsesministeriet — Ministry of Employment
5 styrelser og institutioner — 5 agencies and institutions
5. Domstolsstyrelsen — The Court Administration
6. Finansministeriet — Ministry of Finance
5 styrelser og institutioner — 5 agencies and institutions
7. Forsvarsministeriet — Ministry of Defence
5 styrelser og institutioner — 5 agencies and Institutions
8. Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse — Ministry of the Interior and Health
Adskillige styrelser og institutioner, herunder Statens Serum Institut — Several agencies and institutions, including Statens Serum Institut
9. Justitsministeriet — Ministry of Justice
Rigspolitchefen, anklagemyndigheden samt 1 direktorat og et antal styrelser — Commissioner of Police, 1 directorate and a number of agencies
10. Kirkeministeriet — Ministry of Ecclesiastical Affairs
10 stiftsøvrigheder — 10 diocesan authorities

11. Kulturministeriet — Ministry of Culture
4 styrelser samt et antal statsinstitutioner — A Department and a number of institutions
12. Miljøministeriet — Ministry of the Environment
5 styrelser — 5 agencies
13. Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration — Ministry of Refugee, Immigration and Integration Affairs
1 styrelse — 1 agency
14. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri — Ministry of Food, Agriculture and Fisheries
4 direktorater og institutioner — 4 directorates and institutions
15. Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling — Ministry of Science, Technology and Innovation
Adskillige styrelser og institutioner, Forskningscenter Risø og Statens uddannelsesbygninger — Several agencies and institutions, including Risøe National Laboratory and Danish National Research and Education Buildings
16. Skatteministeriet — Ministry of Taxation
1 styrelse og institutioner — 1 agency and several institutions
17. Velfærdsministeriet — Ministry of Welfare
3 styrelser og institutioner — 3 agencies and several institutions
18. Transportministeriet — Ministry of Transport
7 styrelser og institutioner, herunder Øresundsbrokonsortiet — 7 agencies and institutions, including Øresundsbrokonsortiet
19. Undervisningsministeriet — Ministry of Education
3 styrelser, 4 undervisningsinstitutioner og 5 andre institutioner — 3 agencies, 4 educational establishments, 5 other institutions
20. Økonomi- og Erhvervsministeriet — Ministry of Economic and Business Affairs
Adskillige styrelser og institutioner — Several agencies and institutions
21. Klima- og Energiministeriet — Ministry for Climate and Energy
3 styrelser og institutioner — 3 agencies and institutions

TYSKLAND

1. Federal Foreign Office	Auswärtiges Amt
2. Federal Chancellery	Bundeskanzleramt
3. Federal Ministry of Labour and Social Affairs	Bundesministerium für Arbeit und Soziales
4. Federal Ministry of Education and Research	Bundesministerium für Bildung und Forschung
5. Federal Ministry for Food, Agriculture and Consumer Protection	Bundesministerium für Ernährung, Landwirtschaft und Verbraucherschutz
6. Federal Ministry of Finance	Bundesministerium der Finanzen
7. Federal Ministry of the Interior (civil goods only)	Bundesministerium des Innern
8. Federal Ministry of Health	Bundesministerium für Gesundheit

9.	Federal Ministry for Family Affairs, Senior Citizens, Women and Youth	Bundesministerium für Familie, Senioren, Frauen und Jugend
10.	Federal Ministry of Justice	Bundesministerium der Justiz
11.	Federal Ministry of Transport, Building and Urban Affairs	Bundesministerium für Verkehr, Bau und Stadtentwicklung
12.	Federal Ministry of Economic Affairs and Technology	Bundesministerium für Wirtschaft und Technologie
13.	Federal Ministry for Economic Co-operation and Development	Bundesministerium für wirtschaftliche Zusammenarbeit und Entwicklung
14.	Federal Ministry of Defence	Bundesministerium der Verteidigung
15.	Federal Ministry of Environment, Nature Conservation and Reactor Safety	Bundesministerium für Umwelt, Naturschutz und Reaktorsicherheit

ESTLAND

1. Vabariigi Presidendi Kantslei (Estniska presidentens kansli)
2. Eesti Vabariigi Riigikogu (Estlands parlament)
3. Eesti Vabariigi Riigikohus (Estlands högsta domstol)
4. Riigikontroll (Estlands statliga revisionsbyrå)
5. Õiguskantsler (Justitiekansler)
6. Riigikantslei (Statskansliet)
7. Rahvusarhiiv (Estlands nationalarkiv)
8. Haridus- ja Teadusministeerium (Utbildnings- och forskningsministeriet)
9. Justiitsministeerium (Justitieministeriet)
10. Kaitseministeerium (Försvarsministeriet)
11. Keskkonnaministeerium (Miljöministeriet)
12. Kultuuriministeerium (Kulturministeriet)
13. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (Ministeriet för ekonomi och kommunikationer)
14. Põllumajandusministeerium (Jordbruksministeriet)
15. Rahandusministeerium (Finansministeriet)
16. Siseministeerium (Inrikesministeriet)
17. Sotsiaalministeerium (Ministeriet för sociala frågor)
18. Välisministeerium (Utrikesministeriet)
19. Keeleinspeksioon (Språkinspektoratet)
20. Riigiprokuratuur (Åklagarmyndigheten)
21. Teabeamet (Informationsstyrelsen)

22. Maa-amet (Estniska markstyrelsen)
23. Keskkonnainspeksioon (Miljöinspektoratet)
24. Metsakaitse- ja Metsauenduskeskus (Centret för skogsskydd och skogsbruk)
25. Muinsuskaitseamet (Kulturarvsstyrelsen)
26. Patendiamet (Patentbyrån)
27. Tehnilise Järelevalve Amet (Estniska myndigheten för teknisk övervakning)
28. Tarbijakaitseamet (Konsumentskyddsstyrelsen)
29. Riigihangete Amet (Myndigheten för offentlig upphandling)
30. Taimetoodangu Inspeksioon (Plantproduktionsinspektoratet)
31. Põllumajanduse Registre ja Informatsiooni Amet (Jordbruksregisters- och informationsstyrelsen)
32. Veterinaar- ja Toiduamet (Veterinär- och livsmedelsstyrelsen)
33. Konkurentsiamet (Estniska konkurrensmyndigheten)
34. Maksu –ja Tolliamet (Skatte- och tullmyndigheten)
35. Statistikaamet (Estniska statistikbyrån)
36. Kaitsepolitseiamet (Säkerhetspolisstyrelsen)
37. Kodakondsus- ja Migratsiooniamet (Medborgarskaps- och migrationsstyrelsen)
38. Piirivalveamet (Nationella styrelsen för gränsbevakning)
39. Politseiamet (Nationella polisstyrelsen)
40. Eesti Kohtuekspertiisi ja Instituut (Centret för kriminaltekniska tjänster)
41. Keskkriminaalpolitsei (Centrala kriminalpolisen)
42. Päästeamet (Räddningstjänsten)
43. Andmekaitse Inspeksioon (Estniska dataskyddinspektionen)
44. Ravimiamet (Statliga läkemedelsverket)
45. Sotsiaalkindlustusamet (Styrelsen för socialförsäkring)
46. Tööturuamet (Arbetsmarknadsstyrelsen)
47. Tervishoiuamet (Hälsöårsstyrelsen)
48. Tervisekaitseinspeksioon (Hälsoskyddsinspektoratet)
49. Tööinspeksioon (Arbetsinspektionen)
50. Lennuamet (Estniska luftfartsmyndigheten)
51. Maanteeamet (Estniska vägmyndigheten)
52. Veeteede Amet (Sjöfartsmyndigheten)
53. Julgestuspolitsei (Centrala brottsbekämpningspolisen)
54. Kaitseressursside Amet (Försvarsresursorganet)
55. Kaitseväe Logistikakeskus (Försvarsmaktens logistikcenter)

GREKLAND

1. Υπουργείο Εσωτερικών (Inrikesministeriet)
2. Υπουργείο Εξωτερικών (Utrikesministeriet)
3. Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών (Ekonomi- och finansministeriet)
4. Υπουργείο Ανάπτυξης (Utvecklingsministeriet)
5. Υπουργείο Δικαιοσύνης (Justitieministeriet)
6. Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων (Ministeriet för utbildning och religion)
7. Υπουργείο Πολιτισμού (Kulturministeriet)
8. Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Ministeriet för hälsa och social solidaritet)
9. Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων (Ministeriet för miljö, fysisk planering och offentliga arbeten)
10. Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας (Ministeriet för sysselsättning och socialt skydd)
11. Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών (Transport- och kommunikationsministeriet)
12. Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Ministeriet för landsbygdsutveckling och livsmedel)
13. Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας, Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής (Ministeriet för handelsflottan, Egeiska havet och öpolitik)
14. Υπουργείο Μακεδονίας- Θράκης (Ministeriet för Makedonien och Trakien)
15. Γενική Γραμματεία Επικοινωνίας (Generalsekretariatet för kommunikation)
16. Γενική Γραμματεία Ενημέρωσης (Generalsekretariatet för information)
17. Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς (Generalsekretariatet för ungdomar)
18. Γενική Γραμματεία Ισότητας (Generalsekretariatet för jämställdhet)
19. Γενική Γραμματεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Generalsekretariatet för social säkerhet)
20. Γενική Γραμματεία Απόδημου Ελληνισμού (Generalsekretariatet för greker som bor utomlands)
21. Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας (Generalsekretariatet för industrin)
22. Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας (Generalsekretariatet för forskning och teknik)
23. Γενική Γραμματεία Αθλητισμού (Generalsekretariatet för idrott)
24. Γενική Γραμματεία Δημοσίων Έργων (Generalsekretariatet för offentliga arbeten)
25. Γενική Γραμματεία Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας Ελλάδος (Nationella statistiktjänsten)
26. Εθνικό Συμβούλιο Κοινωνικής Φροντίδας (Nationella välfärdsrådet)
27. Οργανισμός Εργατικής Κατοικίας (Organisationen för arbetstagares bostäder)
28. Εθνικό Τυπογραφείο (Nationella tryckeriet)
29. Γενικό Χημείο του Κράτους (Statens allmänna laboratorium)
30. Ταμείο Εθνικής Οδοποιίας (Grekiska motorvägsfonden)
31. Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (Atens universitet)
32. Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (Thessalonikis universitet)

33. Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης (Trakiens universitet)
34. Πανεπιστήμιο Αιγαίου (Egeiska universitetet)
35. Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων (Ioanninas universitet)
36. Πανεπιστήμιο Πατρών (Patras universitet)
37. Πανεπιστήμιο Μακεδονίας (Makedoniens universitet)
38. Πολυτεχνείο Κρήτης (Kretas polytekniska skola)
39. Σιβιτανίδειος Δημόσια Σχολή Τεχνών και Επαγγελμάτων (Sivitanidijs tekniska skola)
40. Αιγινήτειο Νοσοκομείο (Eginitio sjukhus)
41. Αρεταίειο Νοσοκομείο (Areteio sjukhus)
42. Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης (Nationella centret för offentlig administration)
43. Οργανισμός Διαχείρισης Δημοσίου Υλικού (A.E. Offentliga materialförvaltningsorganet)
44. Οργανισμός Γεωργικών Ασφαλίσεων (Jordbrukarnas försäkringsorgan)
45. Οργανισμός Σχολικών Κτιρίων (Skolbyggnadsorganisationen)
46. Γενικό Επιτελείο Στρατού (Arméns generalstab)
47. Γενικό Επιτελείο Ναυτικού (Flottans generalstab)
48. Γενικό Επιτελείο Αεροπορίας (Flygvapnets generalstab)
49. Ελληνική Επιτροπή Ατομικής Ενέργειας (Grekiska atomenergikommissionen)
50. Γενική Γραμματεία Εκπαίδευσης Ενηλίκων (Generalsekretariatet för vidareutbildning)
51. Υπουργείο Εθνικής Άμυνας (Försvarsministeriet)
52. Γενική Γραμματεία Εμπορίου (Handelsgeneralsekretariatet)
53. Ελληνικά Ταχυδρομεία Hellenic Post (EL. TA)

SPANIEN

Presidencia de Gobierno
 Ministerio de Asuntos Exteriores y de Cooperación
 Ministerio de Justicia
 Ministerio de Defensa
 Ministerio de Economía y Hacienda
 Ministerio del Interior
 Ministerio de Fomento
 Ministerio de Educación y Ciencia
 Ministerio de Industria, Turismo y Comercio
 Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales
 Ministerio de Agricultura, Pesca y Alimentación
 Ministerio de la Presidencia

Ministerio de Administraciones Públicas
Ministerio de Cultura
Ministerio de Sanidad y Consumo
Ministerio de Medio Ambiente
Ministerio de Vivienda

FRANKRIKE

1. Ministerier

Services du Premier ministre
Ministère chargé de la santé, de la jeunesse et des sports
Ministère chargé de l'intérieur, de l'outre-mer et des collectivités territoriales
Ministère chargé de la justice
Ministère chargé de la défense
Ministère chargé des affaires étrangères et européennes
Ministère chargé de l'éducation nationale
Ministère chargé de l'économie, des finances et de l'emploi
Secrétariat d'Etat aux transports
Secrétariat d'Etat aux entreprises et au commerce extérieur
Ministère chargé du travail, des relations sociales et de la solidarité
Ministère chargé de la culture et de la communication
Ministère chargé du budget, des comptes publics et de la fonction publique
Ministère chargé de l'agriculture et de la pêche
Ministère chargé de l'enseignement supérieur et de la recherche
Ministère chargé de l'écologie, du développement et de l'aménagement durables
Secrétariat d'Etat à la fonction publique
Ministère chargé du logement et de la ville
Secrétariat d'Etat à la coopération et à la francophonie
Secrétariat d'Etat à l'outre-mer
Secrétariat d'Etat à la jeunesse et aux sports et de la vie associative
Secrétariat d'Etat aux anciens combattants
Ministère chargé de l'immigration, de l'intégration, de l'identité nationale et du co-développement
Secrétariat d'Etat en charge de la prospective et de l'évaluation des politiques publiques
Secrétariat d'Etat aux affaires européennes
Secrétariat d'Etat aux affaires étrangères et aux droits de l'homme
Secrétariat d'Etat à la consommation et au tourisme
Secrétariat d'Etat à la politique de la ville

Secrétariat d'Etat à la solidarité

Secrétariat d'Etat en charge de l'emploi

Secrétariat d'Etat en charge du commerce, de l'artisanat, des PME, du tourisme et des services

Secrétariat d'Etat en charge du développement de la région-capitale

Secrétariat d'Etat en charge de l'aménagement du territoire

2. Nationella offentliga institutioner

Académie de France à Rome

Académie de marine

Académie des sciences d'outre-mer

Académie des technologies

Agence Centrale des Organismes de Sécurité Sociale (A.C.O.S.S.)

Agences de l'eau

Agence de biomédecine

Agence pour l'enseignement du français à l'étranger

Agence française de sécurité sanitaire des aliments

Agence française de sécurité sanitaire de l'environnement et du travail

Agence Nationale de l'Accueil des Etrangers et des migrations

Agence nationale pour l'amélioration des conditions de travail (ANACT)

Agence nationale pour l'amélioration de l'habitat (ANAH)

Agence Nationale pour la Cohésion Sociale et l'Egalité des Chances

Agence pour la garantie du droit des mineurs

Agence nationale pour l'indemnisation des français d'outre-mer (ANIFOM)

Assemblée permanente des chambres d'agriculture (APCA)

Bibliothèque nationale de France

Bibliothèque nationale et universitaire de Strasbourg

Caisse des Dépôts et Consignations

Caisse nationale des autoroutes (CNA)

Caisse nationale militaire de sécurité sociale (CNMSS)

Caisse de garantie du logement locatif social

Casa de Velasquez

Centre d'enseignement zootechnique

Centre d'études de l'emploi

Centre hospitalier national des Quinze-Vingts

Centre international d'études supérieures en sciences agronomiques (Montpellier Sup Agro)

Centre des liaisons européennes et internationales de sécurité sociale

Centre des Monuments Nationaux
Centre national d'art et de culture Georges Pompidou
Centre national des arts plastiques
Centre national de la cinématographie
Institut national supérieur de formation et de recherche pour l'éducation des jeunes handicapés et les enseignements adaptés
Centre National d'Etudes et d'expérimentation du machinisme agricole, du génie rural, des eaux et des forêts (CEMAGREF)
Ecole nationale supérieure de Sécurité Sociale
Centre national du livre
Centre national de documentation pédagogique
Centre national des œuvres universitaires et scolaires (CNOUS)
Centre national professionnel de la propriété forestière
Centre National de la Recherche Scientifique (C.N.R.S)
Centres d'éducation populaire et de sport (CREPS)
Centres régionaux des œuvres universitaires (CROUS)
Collège de France
Conservatoire de l'espace littoral et des rivages lacustres
Conservatoire National des Arts et Métiers
Conservatoire national supérieur de musique et de danse de Paris
Conservatoire national supérieur de musique et de danse de Lyon
Conservatoire national supérieur d'art dramatique
Ecole centrale de Lille
Ecole centrale de Lyon
École centrale des arts et manufactures
École française d'archéologie d'Athènes
École française d'Extrême-Orient
École française de Rome
École des hautes études en sciences sociales
Ecole du Louvre
École nationale d'administration
École nationale de l'aviation civile (ENAC)
École nationale des Chartes
École nationale d'équitation
Ecole Nationale du Génie de l'Eau et de l'environnement de Strasbourg
Écoles nationales d'ingénieurs

École nationale d'ingénieurs des industries des techniques agricoles et alimentaires de Nantes
Écoles nationales d'ingénieurs des travaux agricoles
École nationale de la magistrature
Écoles nationales de la marine marchande
École nationale de la santé publique (ENSP)
École nationale de ski et d'alpinisme
École nationale supérieure des arts décoratifs
École nationale supérieure des arts et industries textiles Roubaix
École nationale supérieure des arts et techniques du théâtre
Écoles nationales supérieures d'arts et métiers
École nationale supérieure des beaux-arts
École nationale supérieure de céramique industrielle
École nationale supérieure de l'électronique et de ses applications (ENSEA)
École Nationale Supérieure des Sciences de l'information et des bibliothécaires
Écoles nationales vétérinaires
École nationale de voile
Écoles normales supérieures
École polytechnique
École de viticulture — Avize (Marne)
Établissement national d'enseignement agronomique de Dijon
Établissement national des invalides de la marine (ENIM)
Établissement national de bienfaisance Koenigswarter
Fondation Carnegie
Fondation Singer-Polignac
Haras nationaux
Hôpital national de Saint-Maurice
Institut français d'archéologie orientale du Caire
Institut géographique national
Institut National des Appellations d'origine
Institut national des hautes études de sécurité
Institut de veille sanitaire
Institut National d'enseignement supérieur et de recherche agronomique et agroalimentaire de Rennes
Institut National d'Études Démographiques (I.N.E.D)
Institut National d'Horticulture
Institut National de la jeunesse et de l'éducation populaire

Institut national des jeunes aveugles — Paris
Institut national des jeunes sourds — Bordeaux
Institut national des jeunes sourds — Chambéry
Institut national des jeunes sourds — Metz
Institut national des jeunes sourds — Paris
Institut national de physique nucléaire et de physique des particules (I.N.P.N.P.P)
Institut national de la propriété industrielle
Institut National de la Recherche Agronomique (I.N.R.A)
Institut National de la Recherche Pédagogique (I.N.R.P)
Institut National de la Santé et de la Recherche Médicale (I.N.S.E.R.M)
Institut national d'histoire de l'art (I.N.H.A.)
Institut National des Sciences de l'Univers
Institut National des Sports et de l'Education Physique
Instituts nationaux polytechniques
Instituts nationaux des sciences appliquées
Institut national de recherche en informatique et en automatique (INRIA)
Institut national de recherche sur les transports et leur sécurité (INRETS)
Institut de Recherche pour le Développement
Instituts régionaux d'administration
Institut des Sciences et des Industries du vivant et de l'environnement (Agro Paris Tech)
Institut supérieur de mécanique de Paris
Institut Universitaires de Formation des Maîtres
Musée de l'armée
Musée Gustave-Moreau
Musée du Louvre
Musée du Quai Branly
Musée national de la marine
Musée national J.-J.-Henner
Musée national de la Légion d'honneur
Musée de la Poste
Muséum National d'Histoire Naturelle
Musée Auguste-Rodin
Observatoire de Paris
Office français de protection des réfugiés et apatrides
Office National des Anciens Combattants et des Victimes de Guerre (ONAC)

Office national de la chasse et de la faune sauvage
Office National de l'eau et des milieux aquatiques
Office national d'information sur les enseignements et les professions (ONISEP)
Office universitaire et culturel français pour l'Algérie
Palais de la découverte
Parcs nationaux
Universités

3. Institutioner, oberoende myndigheter och domstolar

Présidence de la République
Assemblée Nationale
Sénat
Conseil constitutionnel
Conseil économique et social
Conseil supérieur de la magistrature
Agence française contre le dopage
Autorité de contrôle des assurances et des mutuelles
Autorité de contrôle des nuisances sonores aéroportuaires
Autorité de régulation des communications électroniques et des postes
Autorité de sûreté nucléaire
Comité national d'évaluation des établissements publics à caractère scientifique, culturel et professionnel
Commission d'accès aux documents administratifs
Commission consultative du secret de la défense nationale
Commission nationale des comptes de campagne et des financements politiques
Commission nationale de contrôle des interceptions de sécurité
Commission nationale de déontologie de la sécurité
Commission nationale du débat public
Commission nationale de l'informatique et des libertés
Commission des participations et des transferts
Commission de régulation de l'énergie
Commission de la sécurité des consommateurs
Commission des sondages
Commission de la transparence financière de la vie politique
Conseil de la concurrence
Conseil supérieur de l'audiovisuel

Défenseur des enfants

Haute autorité de lutte contre les discriminations et pour l'égalité

Haute autorité de santé

Médiateur de la République

Cour de justice de la République

Tribunal des Conflits

Conseil d'Etat

Cours administratives d'appel

Tribunaux administratifs

Cour des Comptes

Chambres régionales des Comptes

Cours et tribunaux de l'ordre judiciaire (Cour de Cassation, Cours d'Appel, Tribunaux d'instance et Tribunaux de grande instance)

4. Övriga nationella offentliga organ

Union des groupements d'achats publics (UGAP)

Agence Nationale pour l'emploi (A.N.P.E)

Autorité indépendante des marchés financiers

Caisse Nationale des Allocations Familiales (CNAF)

Caisse Nationale d'Assurance Maladie des Travailleurs Salariés (CNAMS)

Caisse Nationale d'Assurance-Vieillesse des Travailleurs Salariés (CNAVTS)

KROATIEN

Hrvatski sabor (Kroatien parlament)

Predsjednik Republike Hrvatske (Republiken Kroatien president)

Ured predsjednika Republike Hrvatske (Kansliet för Republiken Kroatien president)

Ured predsjednika Republike Hrvatske po prestanku obnašanja dužnosti (Kroatiska presidentens kansli efter utgången av mandatperioden)

Vlada Republike Hrvatske (Republiken Kroatien regering)

uredi Vlade Republike Hrvatske (Kansliet för Republiken Kroatien regering)

Ministarstvo gospodarstva (Ekonomiministeriet)

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije (Ministeriet för regional utveckling och EU-medel)

Ministarstvo financija (Finansministeriet)

Ministarstvo obrane (Försvarsministeriet)

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova (Ministeriet för utrikes frågor och Europafrågor)

Ministarstvo unutarnjih poslova (Inrikesministeriet)

Ministerstvo spravedlnosti (Justitieministeriet)

Ministarstvo uprave (Ministeriet för offentlig förvaltning)

Ministarstvo poduzetništva i obrta (Ministeriet för entreprenörskap och hantverk)

Ministarstvo rada i mirovinskog sustava (Ministeriet för arbetsmarknad och pensionssystem)

Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture (Ministeriet för sjöfart, transport och infrastruktur)

Ministarstvo poljoprivrede (Jordbruksministeriet)

Ministarstvo turizma (Ministeriet för turism)

Ministarstvo zaštite okoliša i prirode (Miljö- och naturvårdsministeriet)

Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja (Ministeriet för byggnads- och stadsplanering)

Ministarstvo branitelja (Ministeriet för frågor rörande krigsveteraner)

Ministarstvo socijalne politike i mladih (Ministeriet för socialpolitik och ungdomsfrågor)

Ministarstvo zdravlja (Hälsoministeriet)

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta (Ministeriet för vetenskap, utbildning och idrott)

Ministarstvo kulture (Kulturministeriet)

državne upravne organizacije (Statliga administrativa organisationer)

uredi državne uprave u županijama (Statliga förvaltningsorgan på regionnivå)

Ustavni sud Republike Hrvatske (Republiken Kroatiens förfättningsdomstol)

Vrhovni sud Republike Hrvatske (Republiken Kroatiens högsta domstol)

sudovi (Domstolar)

Državno sudbeno vijeće (Statens rättsliga råd)

državna odvjetništva (Justitiekanslern)

Državnoodvjetničko vijeće (Riksåklagarens kansli)

pravobraniteljstva (Ombudsmannens kansli)

Državna komisija za kontrolu postupaka javne nabave (Statliga kommissionen för tillsyn av offentliga upphandlingsförfaranden)

Hrvatska narodna banka (Kroatiska centralbanken)

državne agencije i uredi (Statliga organ och kanslier)

Državni ured za reviziju (Statliga revisionsbyrån)

IRLAND

1. President's Establishment
2. Houses of the Oireachtas — [Parliament]
3. Department of the Taoiseach — [Prime Minister]
4. Central Statistics Office
5. Department of Finance
6. Office of the Comptroller and Auditor General
7. Office of the Revenue Commissioners

8. Office of Public Works
9. State Laboratory
10. Office of the Attorney General
11. Office of the Director of Public Prosecutions
12. Valuation Office
13. Commission for Public Service Appointments
14. Office of the Ombudsman
15. Chief State Solicitor's Office
16. Department of Justice, Equality and Law Reform
17. Courts Service
18. Prisons Service
19. Office of the Commissioners of Charitable Donations and Bequests
20. Department of the Environment, Heritage and Local Government
21. Department of Education and Science
22. Department of Communications, Energy and Natural Resources
23. Department of Agriculture, Fisheries and Food
24. Department of Transport
25. Department of Health and Children
26. Department of Enterprise, Trade and Employment
27. Department of Arts, Sports and Tourism
28. Department of Defence
29. Department of Foreign Affairs
30. Department of Social and Family Affairs
31. Department of Community, Rural and Gaeltacht — [Gaelic speaking regions] Affairs
32. Arts Council
33. National Gallery

ITALIEN

I. Upphandlande myndigheter:

1. Presidenza del Consiglio dei Ministri (Regeringskansliet)
2. Ministero degli Affari Esteri (Utrikesministeriet)
3. Ministero dell'Interno (Inrikesministeriet)
4. Ministero della Giustizia e Uffici giudiziari (esclusi i giudici di pace) (Justitieministeriet och domarämbetena (utom *giudici di pace*))
5. Ministero della Difesa (Försvarsministeriet)

6. Ministero dell'Economia e delle Finanze (Ekonomi- och finansministeriet)
7. Ministero dello Sviluppo Economico (Ministeriet för ekonomisk utveckling)
8. Ministero del Commercio internazionale (Ministeriet för internationell handel)
9. Ministero delle Comunicazioni (Kommunikationsministeriet)
10. Ministero delle Politiche Agricole e Forestali (Ministeriet för jordbruks- och skogspolitik)
11. Ministero dell'Ambiente e Tutela del Territorio e del Mare (Ministeriet för miljö och skydd av land och hav)
12. Ministero delle Infrastrutture (Infrastrukturministeriet)
13. Ministero dei Trasporti (Transportministeriet)
14. Ministero del Lavoro e delle politiche sociali e della Previdenza sociale (Ministeriet för arbetsmarknad, socialpolitik och social säkerhet)
15. Ministero della Solidarietà sociale (Ministeriet för social solidaritet)
16. Ministero della Salute (Hälsoministeriet)
17. Ministero dell' Istruzione dell' università e della ricerca (Ministeriet för utbildning, universitet och forskning)
18. Ministero per i Beni e le Attività culturali comprensivo delle sue articolazioni periferiche (Ministeriet för kulturarv och kultur, inklusive dess underordnade enheter)

II. Andra nationella offentliga organ:

CONSIP (Concessionaria Servizi Informatici Pubblici) ⁽¹⁾

CYPERN

- a) Προεδρία και Προεδρικό Μέγαρο (Presidentskapet och presidentpalatset)
 - b) Γραφείο Συντονιστή Εναρμόνισης (Harmoniseringssamordnarens byrå)
2. Υπουργικό Συμβούλιο (Ministerrådet)
3. Βουλή των Αντιπροσώπων (Representanthuset)
4. Δικαστική Υπηρεσία (Rättstjänsten)
5. Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας (Republikens rättsliga byrå)
6. Ελεγκτική Υπηρεσία της Δημοκρατίας (Republikens revisionsbyrå)
7. Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας (Kommissionen för offentlig tjänst)
8. Επιτροπή Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Utbildningskommissionen)
9. Γραφείο Επιτρόπου Διοικήσεως (Den administrativa kommissionärens kontor (ombudsmannen))
10. Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού (Kommissionen för konkurrensskydd)
11. Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου (Interna revisionstjänsten)
12. Γραφείο Προγραμματισμού (Planeringsbyrån)
13. Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας (Republikens statskassa)

⁽¹⁾ Fungerar som inköpscentral för hela den italienska offentliga förvaltningen.

14. Γραφείο Επιτρόπου Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (Persondataskyddskommissionärens byrå)
15. Γραφείο Εφόρου Δημοσίων Ενισχύσεων (Byrån för kommissionären för offentligt stöd)
16. Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών (Anbudsgranskningsorganet)
17. Υπηρεσία Εποπτείας και Ανάπτυξης Συνεργατικών Εταιρειών (Myndigheten för tillsyn och utveckling av kooperativ)
18. Αναθεωρητική Αρχή Προσφύγων (Flyktinggranskningsorganet)
19. Υπουργείο Άμυνας (Försvarsministeriet)
20. a) Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος (Ministeriet för jordbruk, naturresurser och miljö)
 - b) Τμήμα Γεωργίας (Jordbruksmyndigheten)
 - c) Κτηνιατρικές Υπηρεσίες (Veterinärtjänsten)
 - d) Τμήμα Δασών (Skogsmyndigheten)
 - e) Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων (Vattenutvecklingsmyndigheten)
 - f) Τμήμα Γεωλογικής Επισκόπησης (Myndigheten för geologisk undersökning)
 - g) Μετεωρολογική Υπηρεσία (Vädertjänsten)
 - h) Τμήμα Αναδασμού (Landkonsolideringsmyndigheten)
 - i) Υπηρεσία Μεταλλείων (Gruvtjänsten)
 - j) Ινστιτούτο Γεωργικών Ερευνών (Jordbruksforskningsinstitutet)
 - k) Τμήμα Αλιείας και Θαλάσσιων Ερευνών (Avdelningen för fiske och havsforskning)
21. a) Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως (Ministeriet för justitiefrågor och allmän ordning)
 - b) Αστυνομία (Polisen)
 - c) Πυροσβεστική Υπηρεσία Κύπρου (Cyperns brandkår)
 - d) Τμήμα Φυλακών (Kriminalvårdsmyndigheten)
22. a) Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού (Ministeriet för handel, industri och turism)
 - b) Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη (Myndigheten för registrering av företag och konkursförvaltare)
23. a) Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Arbetsmarknads- och socialförsäkringsministeriet)
 - b) Τμήμα Εργασίας (Arbetsmarknadsmyndigheten)
 - c) Τμήμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Socialförsäkringsmyndigheten)
 - d) Τμήμα Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας (Myndigheten för sociala välfärdstjänster)
 - e) Κέντρο Παραγωγικότητας Κύπρου (Cyperns produktivitetcenter)
 - f) Ανώτερο Ξενοδοχειακό Ινστιτούτο Κύπρου (Cyperns högre institut för hotell)
 - g) Ανώτερο Τεχνολογικό Ινστιτούτο (Högre tekniska institutet)
 - h) Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας (Avdelningen för yrkesinspektion)
 - i) Τμήμα Εργασιακών Σχέσεων (Avdelningen för arbetsförhållanden)

24. a) Υπουργείο Εσωτερικών (Inrikesministeriet)
- b) Επαρχιακές Διοικήσεις (Distriktsförvaltningar)
 - c) Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως (Avdelningen för stadsplanering och bostäder)
 - d) Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μεταναστεύσεως (Avdelningen för folkbokföring och migration)
 - e) Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας (Myndigheten för mark och lantmätari)
 - f) Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών (Press- och informationsbyrån)
 - g) Πολιτική Άμυνα (Civiltjänsten)
 - h) Υπηρεσία Μέρψμας και Αποκαταστάσεων Εκτοπισθέντων (Tjänsten för vård och rehabilitering av fördrivna personer)
 - i) Υπηρεσία Ασύλου (Asylmyndigheten)
25. Υπουργείο Εξωτερικών (Utrikesministeriet)
26. a) Υπουργείο Οικονομικών (Finansministeriet)
- b) Τελωνεία (Tull och punktskatter)
 - c) Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων (Skattemyndigheten)
 - d) Στατιστική Υπηρεσία (Statistikbyrån)
 - e) Τμήμα Κρατικών Αγορών και Προμηθειών (Myndigheten för statlig upphandling och statliga leveranser)
 - f) Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού (Myndigheten för offentlig förvaltning och personal)
 - g) Κυβερνητικό Τυπογραφείο (Statliga tryckeriet)
 - h) Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής (Avdelningen för informationstekniktjänster)
27. Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού (Utbildnings- och kulturministeriet)
28. a) Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων (Ministeriet för kommunikation och offentliga arbeten)
- b) Τμήμα Δημοσίων Έργων (Avdelningen för offentliga arbeten)
 - c) Τμήμα Αρχαιοτήτων (Antikvitetsmyndigheten)
 - d) Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας (Myndigheten för civil luftfart)
 - e) Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας (Myndigheten för handelsflottan)
 - f) Τμήμα Ταχυδρομικών Υπηρεσιών (Myndigheten för posttjänster)
 - g) Τμήμα Οδικών Μεταφορών (Vägtransportmyndigheten)
 - h) Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών (Avdelningen för elektriska och mekaniska tjänster)
 - i) Τμήμα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών (Avdelningen för elektroniska telekommunikationer)
29. a) Υπουργείο Υγείας (Hälsoministeriet)
- b) Φαρμακευτικές Υπηρεσίες (Aptekstjänster)
 - c) Γενικό Χημείο (Allmänna laboratoriet)
 - d) Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας (Medicinska och offentliga hälsotjänster)
 - e) Οδοντιατρικές Υπηρεσίες (Tandvårdstjänster)
 - f) Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας (Mentalhälsotjänster)

LETTLAND

- A) **Ministrijas, īpašu uzdevumu ministru sekretariāti un to padotībā esošās iestādes (Ministerier, kanslier för ministrar med ansvar för särskilda insatser och underordnade institutioner till dessa):**
1. Aizsardzības ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Försvarsministeriet och underordnade institutioner)
 2. Ārlietu ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Utrikesministeriet och underordnade institutioner)
 3. Ekonomikas ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Ekonomiministeriet och underordnade institutioner)
 4. Finanšu ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Finansministeriet och underordnade institutioner)
 5. Iekšlietu ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Inrikesministeriet och underordnade institutioner)
 6. Izglītības un zinātnes ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Ministeriet för utbildning och vetenskap och underordnade institutioner)
 7. Kultūras ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Kulturministeriet och underordnade institutioner)
 8. Labklājības ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Välfärdsministeriet och underordnade institutioner)
 9. Satiksmes ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Transportministeriet och underordnade institutioner)
 10. Tieslietu ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Justitieministeriet och underordnade institutioner)
 11. Veselības ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Hälsoministeriet och underordnade institutioner)
 12. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Ministeriet för miljöskydd och regionalutveckling och underordnade institutioner)
 13. Zemkopības ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Jordbruksministeriet och underordnade institutioner)
 14. Īpašu uzdevumu ministra sekretariāti un to padotībā esošās iestādes (Ministeriet med ansvar för särskilda insatser och underordnade institutioner)
- B) **Citas valsts iestādes (Andra statliga institutioner):**
1. Augstākā tiesa (Högsta domstolen)
 2. Centrālā vēlēšanu komisija (Centrala valkommissionen)
 3. Finanšu un kapitāla tirgus komisija (Kommissionen för tillsyn av finans- och kapitalmarknaderna)
 4. Latvijas Banka (Lettlands centralbank)
 5. Prokuratūra un tās pārraudzībā esošās iestādes (Åklagarmyndigheten och institutioner som står under dess tillsyn)
 6. Saeima un tās padotībā esošās iestādes (Parlamentet och underordnade institutioner)
 7. Satversmes tiesa (Författningsdomstolen)
 8. Valsts kanceleja un tās pārraudzībā esošās iestādes (Statskansliet och institutioner som står under dess tillsyn)
 9. Valsts kontrole (Statliga revisionsmyndigheten)
 10. Valsts prezidenta kanceleja (Presidentens kansli)
 11. Citas valsts iestādes, kuras nav ministriju padotībā (Andra statliga institutioner som inte är underordnade ministerierna):
 - Tiesībsarga birojs (Ombudsmansmyndigheten)
 - Nacionālā radio un televīzijas padome (Nationella radio- och televisionsrådet)

Andra statliga institutioner

LITAUEN

Prezidentūros kanceliarija (Presidentens kansli)

Seimo kanceliarija (Seimas kansli)

Seimui atskaitingos institucijos: (Institutioner som är ansvariga inför Seimas)

Lietuvos mokslo taryba (Vetenskapsrådet)

Seimo kontrolierių įstaiga (Seimas Ombudsmansmyndighet)

Valstybės kontrolė (Nationella revisionsbyrån)

Specialiųjų tyrimų tarnyba (Särskilda utredningstjänsten)

Valstybės saugumo departamentas (Avdelningen för statens säkerhet)

Konkurencijos taryba (Konkurrensrådet)

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras (Forskningscentret för folkmord och motstånd)

Vertybinių popierių komisija (Litauens värdepapperskommission)

Ryšių reguliavimo tarnyba (Tillsynsorganet i kommunikationsfrågor)

Nacionalinė sveikatos taryba (Nationella hälsönämnden)

Etninės kultūros globos taryba (Rådet för skydd av etnisk kultur)

Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba (Ombudsmannen för lika möjligheter)

Valstybinė kultūros paveldo komisija (Nationella kulturarvskommisionen)

Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstaiga (Ombudsmansinstitutionen för barnens rättigheter)

Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija (Statliga prisregleringskommisionen för energiresurser)

Valstybinė lietuvių kalbos komisija (Statliga kommissionen för litauiska språket)

Vyriausioji rinkimų komisija (Centrala valkommisionen)

Vyriausioji tarnybinės etikos komisija (Huvudkommisionen för officiell etik)

Žurnalistų etikos inspektorius tarnyba (Inspektören för journalistetik)

Vyriausybės kanceliarija (Regeringskansliet)

Vyriausybei atskaitingos institucijos (Institutioner som är ansvariga inför regeringen)

Ginklų fondas (Vapenfonden)

Informacinės visuomenės plėtros komitetas (Kommittén för utveckling av informationssamhället)

Kūno kultūros ir sporto departamentas (Avdelningen för fysisk utbildning och idrott)

Lietuvos archyvų departamentas (Litauiska arkivavdelningen)

Mokestinių ginčų komisija (Skattetvistkommisionen)

Statistikos departamentas (Statistikavdelningen)

Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas (Avdelningen för nationella minoriteter och litauer som bor utomlands)

Valstybinė tabako ir alkoholio kontrolės tarnyba (Statliga tobaks- och alkoholkontrolltjänsten)

Viešųjų pirkimų tarnyba (Offentliga upphandlingskontoret)

Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija (Statliga kärnkraftssäkerhetsinspektionen)

Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija (Statliga dataskyddsinspektionen)

Valstybinė lošimų priežiūros komisija (Statliga speltillsynscommissionen)

Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba (Statliga livsmedels- och veterinärtjänsten)

Vyriausioji administracinių ginčų komisija (Huvudkommissionen för administrativa tvister)

Draudimo priežiūros komisija (Försäkringstillsynscommissionen)

Lietuvos valstybinis mokslo ir studijų fondas (Litauens statliga stiftelse för vetenskap och studier)

Konstitucinis Teismas (Författningsdomstolen)

Lietuvos bankas (Litauens centralbank)

Aplinkos ministerija (Miljöministeriet)

Įstaigos prie Aplinkos ministerijos (Institutioner som lyder under Miljöministeriet)

Generalinė miškų urėdija (Generaldirektoratet för statliga skogar)

Lietuvos geologijos tarnyba (Litauens geologiska undersökning)

Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba (Litauens hydrometeorologiska tjänst)

Lietuvos standartizacijos departamentas (Litauiska standardiseringsnämnden)

Nacionalinis akreditacijos biuras (Litauens nationella ackrediteringsbyrå)

Valstybinė metrologijos tarnyba (Statens metrologiska tjänst)

Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba (Statliga tjänsten för skyddade områden)

Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija (Statliga inspektionen för markplanering och byggande)

Finansų ministerija (Finansministeriet)

Įstaigos prie Finansų ministerijos (Institutioner som lyder under Finansministeriet)

Muitinės departamentas (Litauens tullmyndighet)

Valstybės dokumentų technologinės apsaugos tarnyba (Tjänsten för teknisk säkerhet av statliga dokument)

Valstybinė mokesčių inspekcija (Statliga skatteinspektionen)

Finansų ministerijos mokymo centras (Finansministeriets utbildningscenter)

Krašto apsaugos ministerija (Försvarsministeriet)

Įstaigos prie Krašto apsaugos ministerijos (Institutioner som lyder under försvarsministeriet)

Antrasis operatyvinių tarnybų departamentas (Avdelningen för andra undersökningar)

Centralizuota finansų ir turto tarnyba (Centraliserade finans- och egendomstjänsten)

Karo prievolės administravimo tarnyba (Tjänsten för administration av militär mönstring)

Krašto apsaugos archyvas (Nationella försvarsarkivtjänsten)

Krizių valdymo centras (Centret för krishantering)

Mobilizacijos departamentas (Mobiliseringsavdelningen)

Ryšių ir informacinių sistemų tarnyba (Kommunikations- och informationssystemtjänsten)

Infrastruktūros plėtros departamentas (Avdelningen för infrastrukturutveckling)

Valstybinis pilietinio pasipriešinimo rengimo centras (Centret för civilt motstånd)

Lietuvos kariuomenė (Litauiska väpnade styrkorna)

Krašto apsaugos sistemos kariniai vienetai ir tarnybos (Militära enheter och tjänster för nationella försvarssystemet)

Kultūros ministerija (Kulturministeriet)

Įstaigos prie Kultūros ministerijos (Institutioner som lyder under Kulturministeriet)

Kultūros paveldo departamentas (Avdelningen för det litauiska kulturarvet)

Valstybinė kalbos inspekcija (Statliga språkkommissionen)

Socialinės apsaugos ir darbo ministerija (Socialskydds- och arbetsmarknadsministeriet)

Įstaigos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (Institutioner som lyder under Socialskydds- och arbetsmarknadsministeriet)

Garantinio fondo administracija (Förvaltningen av Garantifonden)

Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba (Statliga tjänsten för skydd av barnens rättigheter och adaption)

Lietuvos darbo birža (Litauens arbetsförmedling)

Lietuvos darbo rinkos mokymo tarnyba (Litauens myndighet för arbetsmarknadsutbildning)

Trišalės tarybos sekretoriatas (Trepartsrådets sekretariat)

Socialinių paslaugų priežiūros departamentas (Avdelningen för övervakning av sociala tjänster)

Darbo inspekcija (Arbetsmarknadsinspektionen)

Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba (Nämnden för den statliga socialförsäkringsfonden)

Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba (Etableringstjänsten för funktionshinder och arbetskapacitet)

Ginčų komisija (Kommissionen för tvistlösning)

Techninės pagalbos neįgaliesiems centras (Statliga centret för kompensations teknik för funktionshindrade)

Neįgaliųjų reikalų departamentas (Avdelningen för funktionshindrade)

Susisiekimo ministerija (Transport- och kommunikationsministeriet)

Įstaigos prie Susisiekimo ministerijos (Institutioner som lyder under Transport- och kommunikationsministeriet)

Lietuvos automobilių kelių direkcija (Litauiska vägförvaltningen)

Valstybinė geležinkelio inspekcija (Statliga järnvägsinspektionen)

Valstybinė kelių transporto inspekcija (Statliga vägtransportinspektionen)

Pasienio kontrolės punktų direkcija (Direktoratet för gränskontrollpunkter)

Sveikatos apsaugos ministerija (Hälsoministeriet)

Įstaigos prie Sveikatos apsaugos ministerijos (Institutioner som lyder under Hälsoministeriet)

Valstybinė akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnyba (Statliga hälsovårdsackrediteringsbyrån)

Valstybinė ligonių kasa (Statliga patientfonden)

Valstybinė medicininio audito inspekcija (Statliga inspektionen för medicinsk revision)

Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba (Statliga kontrollbyrån för läkemedel)

Valstybinė teismo psichiatrijos ir narkologijos tarnyba (Litauiska kriminaltekniska psichiatri- och narkomanitjänsten)

Valstybinė visuomenės sveikatos priežiūros tarnyba (Statliga offentliga hälsotjänsten)

Farmacijos departamentas (Apoteksavdelningen)

Sveikatos apsaugos ministerijos Ekstremalių sveikatai situacijų centras (Hälsoministeriets akutvårdscenter)

Lietuvos bioetikos komitetas (Litauiska bioetikokommittén)

Radiacinės saugos centras (Strålskyddscentret)

Švietimo ir mokslo ministerija (Utbildnings- och forskningsministeriet)

Įstaigos prie Švietimo ir mokslo ministerijos (Institutioner som lyder under Utbildnings- och forskningsministeriet)

Nacionalinis egzaminų centras (Nationella examinationscentret)

Studijų kokybės vertinimo centras (Centret för kvalitetsutvärdering inom högre utbildning)

Teisingumo ministerija (Justitieministeriet)

Įstaigos prie Teisingumo ministerijos (Institutioner som lyder under Justitieministeriet)

Kalėjimų departamentas (Avdelningen för fängelseinrättningar)

Nacionalinė vartotojų teisių apsaugos taryba (Nationella styrelsen för skydd av konsumenträttigheter)

Europos teisės departamentas (Avdelningen för europeisk lagstiftning)

Ūkio ministerija (Ekonomiministeriet)

Įstaigos prie Ūkio ministerijos (Institutioner som lyder under Ekonomiministeriet)

Įmonių bankroto valdymo departamentas (Avdelningen för förvaltning av företagskonkurser)

Valstybinė energetikos inspekcija (Statliga energiinspektionen)

Valstybinė ne maisto produktų inspekcija (Statliga inspektionen för icke-livsmedelsprodukter)

Valstybinis turizmo departamentas (Litauens statliga avdelning för turism)

Užsienio reikalų ministerija (Utrikesministeriet)

Diplomatinės atstovybės ir konsulinės įstaigos užsienyje bei atstovybės prie tarptautinių organizacijų (Diplomatiska beskickningar och konsulat samt representationer till internationella organisationer)

Vidaus reikalų ministerija (Inrikesministeriet)

Įstaigos prie Vidaus reikalų ministerijos (Institutioner som lyder under Inrikesministeriet)

Asmens dokumentų išrašymo centras (Centret för personalisering av id-handlingar)

Finansiųjų nusikaltimų tyrimo tarnyba (Utredningsbyrån för finansiella brott)

Gyventojų registro tarnyba (Invånarnas registertjänst)

Policijos departamentas (Polismyndigheten)

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas (Avdelningen för brandskydds- och räddningsoperationer)

Turto valdymo ir ūkio departamentas (Avdelningen för fastighetsförvaltning och ekonomi)

Vadovybės apsaugos departamentas (Avdelningen för VIP-skydd)

Valstybės sienos apsaugos tarnyba (Avdelningen för statlig gränsbevakning)

Valstybės tarnybos departamentas (Avdelningen för civiltjänster)

Informatikos ir ryšių departamentas (IT- och kommunikationsavdelningen)

Migracijos departamentas (Migrationsavdelningen)

- Sveikatos priežiūros tarnyba (Hälsovårdsavdelningen)
- Bendrasis pagalbos centras (Centrumet för katastrofberedskap)
- Žemės ūkio ministerija (Jordbruksministeriet)
- Įstaigos prie Žemės ūkio ministerijos (Institutioner som lyder under Jordbruksministeriet)
- Nacionalinė mokėjimo agentūra (Nationella utbetalningsorganet)
- Nacionalinė žemės tarnyba (Nationella marktjänsten)
- Valstybinė augalų apsaugos tarnyba (Statliga växtskyddstjänsten)
- Valstybinė gyvulių veislininkystės priežiūros tarnyba (Statliga övervaktningstjänsten för djuravel)
- Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba (Avdelningen för utsäde och spannmål)
- Žuvininkystės departamentas (Fiskeriavdelningen)
- Teismai (Domstolar)
- Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (Litauens högsta domstol)
- Lietuvos apeliacinis teismas (Litauens appellationsdomstol)
- Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (Högsta förvaltningsdomstolen i Litauen)
- Apygardų teismai (Regionala domstolar)
- Apygardų administraciniai teismai (Regionala förvaltningsrätter)
- Apylinkių teismai (Distriktsdomstolar)
- Nacionalinė teismų administracija (Nationella domstolsverket)
- Generalinė prokuratūra (Åklagarmyndigheten)
- Kiti centriniai valstybinio administravimo subjektai (institucijos, įstaigos, tarnybos) (Andra centrala offentliga administrativa enheter (institutioner, inrättningar, byråer)
- Muitinės kriminalinė tarnyba (Tullens kriminaltjänst)
 - Muitinės informacinių sistemų centras (Tullens informationssystemcenter)
 - Muitinės laboratorija (Tullens laboratorium)
 - Muitinės mokymo centras (Tullens utbildningscenter)

LUXEMBURG

1. Ministère d'Etat
2. Ministère des Affaires Etrangères et de l'Immigration
Ministère des Affaires Etrangères et de l'Immigration: Direction de la Défense (Armée)
3. Ministère de l'Agriculture, de la Viticulture et du Développement Rural
Ministère de l'Agriculture, de la Viticulture et du Développement Rural: Administration des Services Techniques de l'Agriculture
4. Ministère des Classes moyennes, du Tourisme et du Logement
5. Ministère de la Culture, de l'Enseignement Supérieur et de la Recherche
6. Ministère de l'Economie et du Commerce extérieur

7. Ministère de l'Education nationale et de la Formation professionnelle
Ministère de l'Education nationale et de la Formation professionnelle: Lycée d'Enseignement Secondaire et d'Enseignement Secondaire Technique
8. Ministère de l'Egalité des chances
9. Ministère de l'Environnement
Ministère de l'Environnement: Administration de l'Environnement
10. Ministère de la Famille et de l'Intégration
Ministère de la Famille et de l'Intégration: Maisons de retraite
11. Ministère des Finances
12. Ministère de la Fonction publique et de la Réforme administrative
Ministère de la Fonction publique et de la Réforme administrative: Service Central des Imprimés et des Fournitures de l'Etat – Centre des Technologies de l'informatique de l'Etat
13. Ministère de l'Intérieur et de l'Aménagement du territoire
Ministère de l'Intérieur et de l'Aménagement du territoire: Police Grand-Ducale Luxembourg – Inspection générale de Police
14. Ministère de la Justice
Ministère de la Justice: Etablissements Pénitentiaires
15. Ministère de la Santé
Ministère de la Santé: Centre hospitalier neuropsychiatrique
16. Ministère de la Sécurité sociale
17. Ministère des Transports
18. Ministère du Travail et de l'Emploi
19. Ministère des Travaux publics
Ministère des Travaux publics: Bâtiments Publics – Ponts et Chaussées

UNGERN

- Nemzeti Erőforrás Minisztérium (Ministeriet för naturresurser)
- Vidékfejlesztési Minisztérium (Ministeriet för landsbygdsutveckling)
- Nemzeti Fejlesztési Minisztérium (Ministeriet för nationell utveckling)
- Honvédelmi Minisztérium (Försvarsministeriet)
- Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium (Ministeriet för offentlig förvaltning och justitiefrågor)
- Nemzetgazdasági Minisztérium (Ministeriet för den nationella ekonomin)
- Külgügyminisztérium (Utrikesministeriet)
- Miniszterelnöki Hivatal (Premiärministerns kontor)
- Belügyminisztérium, (Inrikesministeriet)
- Központi Szolgáltatási Főigazgatóság (Direktoratet för centrala tjänster)

MALTA

1. Uffiċċju tal-Prim Ministru (Premiärministerens kansli)
2. Ministeru għall-Familja u Solidarjeta' Soċjali (Ministeriet för familjefrågor och social solidaritet)
3. Ministeru ta' l-Edukazzjoni Zghazagh u Impjeg (Ministeriet för utbildning, ungdomsfrågor och sysselsättning)
4. Ministeru tal-Finanzi (Finansministeriet)
5. Ministeru tar-Riżorsi u l-Infrastruttura (Ministeriet för resurser och infrastruktur)
6. Ministeru tat-Turiżmu u Kultura (Ministeriet för turism och kultur)
7. Ministeru tal-Ġustizzja u l-Intern (Ministeriet för rättsliga och inrikes frågor)
8. Ministeru għall-Affarijiet Rurali u l-Ambjent (Ministeriet för landsbygd och miljö)
9. Ministeru għal Ghawdex (Ministeriet för Gozo)
10. Ministeru tas-Sahha, l-Anzjani u Kura fil-Kommunita' (Ministeriet för hälso- och sjukvård, äldreomsorg och vård i närmiljön)
11. Ministeru ta' l-Affarijiet Barranin (Utrikesministeriet)
12. Ministeru għall-Investimenti, Industrija u Teknologija ta' Informazzjoni (Ministeriet för investeringar, industri och informationsteknik)
13. Ministeru għall-Kompetittiva u Komunikazzjoni (Ministeriet för konkurrenskraft och kommunikationer)
14. Ministeru għall-Iżvilupp Urban u Toroq (Ministeriet för stadsutveckling och vägar)
15. Prezidentüros kancelarija (Presidentens kansli)
16. Uffiċċju ta' l-iskrivani tal-Kamra tad-Deputati (Representantshusets kansli)

NEDERLÄNDERNA

MINISTERIE VAN ALGEMENE ZAKEN — (MINISTERIET FÖR ALLMÄNNA FRÅGOR)

- Bestuursdepartement — (Förvaltningsdepartementet)
- Bureau van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid — (Rådet för regeringspolitik)
- Rijksvoorlichtingsdienst: — (Nederländska regeringens informationstjänst)

MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES — (INRIKESMINISTERIET)

- Bestuursdepartement — (Förvaltningsdepartementet)
- Centrale Archiefselectiedienst (CAS) — (Centrala arkivtjänsten)
- Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (AIVD) — (Allmänna underrättelse- och säkerhetstjänsten)
- Agentschap Basisadministratie Persoonsgegevens en Reisdocumenten (BPR) — (Centrala personal- och reseförvaltningen)
- Agentschap Korps Landelijke Politiediensten — (Nationella polisbyrån)

MINISTERIE VAN BUITENLANDSE ZAKEN — (UTRIKESMINISTERIET)

- Directoraat-generaal Regio-beleid en Consulaire Zaken (DGRC) — (Generaldirektoratet för regionalpolitik och konsulära frågor)
- Directoraat-generaal Politieke Zaken (DGPZ) — (Generaldirektoratet för politiska frågor)
- Directoraat-generaal Internationale Samenwerking (DGIS) — (Generaldirektoratet för internationellt samarbete)

- Directoraat-generaal Europese Samenwerking (DGES) — (Generaldirektoratet för europeiskt samarbete)
- Centrum tot Bevordering van de Import uit Ontwikkelingslanden (CBI) — (Centrum för främjande av import från utvecklingsländer)
- Centrale diensten ressorterend onder S/PlvS — (Centrala tjänster underställda generalsekreteraren/ställföreträdande generalsekreteraren)
- Buitenlandse Posten (ieder afzonderlijk) — (De olika utländska beskickningarna)

MINISTERIE VAN DEFENSIE — (FÖRSVARSMINISTERIET)

- Bestuursdepartement — (Förvaltningsdepartementet)
- Commando Diensten Centra (CDC) — (Stödkommando)
- Defensie Telematica Organisatie (DTO) — (Försvarets telematikorganisation)
- Centrale directie van de Defensie Vastgoed Dienst — (Försvarets fastighetstjänst, Centraldirektoratet)
- De afzonderlijke regionale directies van de Defensie Vastgoed Dienst — (Försvarets fastighetstjänst, Regionaldirektorat)
- Defensie Materieel Organisatie (DMO) — (Försvarsmaterielorganisationen)
- Landelijk Bevoorradingbedrijf van de Defensie Materieel Organisatie — (Försvarsmaterielorganisationens nationella försörjningsbyrå)
- Logistiek Centrum van de Defensie Materieel Organisatie — (Försvarsmaterielorganisationens logistikcenter)
- Marinebedrijf van de Defensie Materieel Organisatie — (Försvarsmaterielorganisationens förvaltningsinrättning)
- Defensie Pijpleiding Organisatie (DPO) — (Försvarets organisation för rörledningar)

MINISTERIE VAN ECONOMISCHE ZAKEN — (EKONOMIMINISTERIET)

- Bestuursdepartement — (Förvaltningsdepartementet)
- Centraal Planbureau (CPB) — (Nederländernas byrå för ekonomisk-politiska analyser)
- Bureau voor de Industriële Eigendom (BIE) — (Myndigheten för industriell äganderätt)
- SenterNovem — (SenterNovem – Byrån för hållbar innovation)
- Staattoezicht op de Mijnen (SodM) — (Statliga tillsynsmyndigheten för gruvdrift)
- Nederlandse Mededingingsautoriteit (NMa) — (Nederländernas konkurrensmyndighet)
- Economische Voorlichtingsdienst (EVD) — (Nederländernas informationstjänst för utrikeshandel)
- Agentschap Telecom — (Radiokommunikationsmyndigheten)
- Kenniscentrum Professioneel & Innovatief Aanbesteden, Netwerk voor Overheidsopdrachtgevers (PIANOo) — (Professionell och innovativ upphandling, nätverk för upphandlande myndigheter)
- Regiebureau Inkoop Rijksoverheid — (Samordning av centralregeringens inköp)
- Octrooicentrum Nederland — (Nederländernas patentbyrå)
- Consumentenautoriteit — (Konsumentmyndigheten)

MINISTERIE VAN FINANCIËN — (FINANSMINISTERIET)

- Bestuursdepartement — (Förvaltningsdepartementet)
- Belastingdienst Automatiseringscentrum — (Skatte- och tullverkets datacenter)

- Belastingdienst — (Skatte- och tullförvaltningen)
- De afzonderlijke Directies der Rijksbelastingen — (Skatte- och tullförvaltningens olika avdelningar i hela Nederländerna)
- Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (incl. Economische Controle dienst (ECD) — (Avdelningen för skatteinformation och skatteutredningar, inbegripet ekonomiska utredningar)
- Belastingdienst Opleidingen — (Skatte- och tullförvaltningens utbildningscenter)
- Dienst der Domeinen — (Statens egendommar)

MINISTERIE VAN JUSTITIE — (JUSTITIEMINISTERIET)

- Bestuursdepartement — (Förvaltningsdepartement)
- Dienst Justitiële Inrichtingen — (Avdelningen för kriminalvårdsanstalter)
- Raad voor de Kinderbescherming — (Barnskyddsrådet)
- Centraal Justitie Incasso Bureau — (Centrala inkassobyran)
- Openbaar Ministerie — (Offentliga åklagarmyndigheten)
- Immigratie en Naturalisatiedienst — (Immigrations- och naturalisationsmyndigheten)
- Nederlands Forensisch Instituut — (Nederländernas kriminaltekniska institut)
- Dienst Terugkeer & Vertrek — (Byrån för återvandring och utresa)

MINISTERIE VAN LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKwaliteit — (MINISTERIET FÖR JORDBRUK, NATUR OCH LIVSMEDELSKVALITET)

- Bestuursdepartement — (Förvaltningsdepartement)
- Dienst Regelingen (DR) — (Nationella byrån för genomförande av regleringsåtgärder)
- Agentschap Plantenziektenkundige Dienst (PD) — (Byrån för växtskydd)
- Algemene Inspectiedienst (AID) — (Allmänna tillsynstjänsten)
- Dienst Landelijk Gebied (DLG) — (Byrån för hållbar landsbygdsutveckling)
- Voedsel en Waren Autoriteit (VWA) — (Myndigheten för livsmedels- och konsumentproduktsäkerhet)

MINISTERIE VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAPPEN — (MINISTERIET FÖR UTBILDNING, KULTUR OCH VETENSKAP)

- Bestuursdepartement — (Förvaltningsdepartement)
- Inspectie van het Onderwijs — (Utbildningsinspektionen)
- Erfgoedinspectie — (Kulturarvsinspektionen)
- Centrale Financiën Instelling — (Verket för institutionernas finansiering)
- Nationaal Archief — (Nationella arkiven)
- Adviesraad voor Wetenschaps- en Technologiebeleid — (Rådet för vetenskap och teknik)
- Onderwijsraad — (Utbildningsrådet)
- Raad voor Cultuur — (Kulturrådet)

MINISTERIE VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID — (ARBETSMARKNADS- OCH SOCIALMINISTERIET)

- Bestuursdepartement — (Förvaltningsdepartement)

- Inspectie Werk en Inkomen — (Arbets- och inkomstinspektionen)
 - Agenschap SZW — (SZW Agency)
- MINISTERIE VAN VERKEER EN WATERSTAAT — (MINISTERIET FÖR KOMMUNIKATION OCH OFFENTLIGA ARBETEN)
- Bestuursdepartement — (Förvaltningsdepartement)
 - Directoraat-Generaal Transport en Luchtvaart — (Generaldirektoratet för transport och civil luftfart)
 - Directoraat-generaal Personenvervoer — Generaldirektoratet för persontrafik
 - Directoraat-generaal Water — (Generaldirektoratet för vattenfrågor)
 - Centrale diensten — (Centrala tjänster)
 - Shared services Organisatie Verkeer en Watersaat — (Organisationen för delade tjänster Transport och vattenförvaltning) (ny organisation)
 - Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut KNMI — (Kungliga nederländska meteorologiska institutet)
 - Rijkswaterstaat, Bestuur — (Styrelsen för offentliga arbeten och vattenförvaltning)
 - De afzonderlijke regionale Diensten van Rijkswaterstaat — (olika regionala enheter vid generaldirektoratet för offentliga arbeten och vattenförvaltning)
 - De afzonderlijke specialistische diensten van Rijkswaterstaat — (varje enskild specialiserad enhet vid generaldirektoratet för offentliga bygg- och anläggningsarbeten och vattenförvaltning)
 - Adviesdienst Geo-Informatie en ICT — (Rådgivande nämnden för Geo-information och IKT)
 - Adviesdienst Verkeer en Vervoer (AVV) — (Rådgivande nämnden för trafik och transport)
 - Bouwdienst — (Byggtjänsten)
 - Corporate Dienst — (Företagstjänsten)
 - Data ICT Dienst — (Tjänsten för data och IT)
 - Dienst Verkeer en Scheepvaart — (Tjänsten för trafik och sjöfart)
 - Dienst Weg- en Waterbouwkunde (DWW) — (Tjänsten för väg och vattenbyggnadsprojekt)
 - Rijksinstituut voor Kust en Zee (RIKZ) — (Nationella institutet för förvaltning av kust- och havsområden)
 - Rijksinstituut voor Integraal Zoetwaterbeheer en Afvalwaterbehandeling (RIZA) — (Nationella institutet för sötvattensförvaltning och vattenrening)
 - Waterdienst — (Vattentjänst)
 - Inspectie Verkeer en Waterstaat, Hoofddirectie — (Transport- och vattenförvaltningsinspektionen, Huvuddirektoratet)
 - Hamnstatskontroll
 - Directie Toezichtontwikkeling Communicatie en Onderzoek (TCO) — (Direktoratet för utveckling av övervakning av kommunikation och forskning)
 - Toezichthouder Beheer Eenheid Lucht — (Förvaltningsenhet "Luft")
 - Toezichthouder Beheer Eenheid Water — (Förvaltningsenhet "Vatten")
 - Toezichthouder Beheer Eenheid Land — (Förvaltningsenhet "Land")
- MINISTERIE VAN VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN MILIEUBEHEER — (MINISTERIET FÖR BOSTÄDER, FYSISK PLANERING OCH MILJÖ)
- Bestuursdepartement — (Förvaltningsdepartement)

- Directoraat-generaal Wonen, Wijken en Integratie — Generaldirektoratet för bostäder, gemenskap och integration)
- Directoraat-generaal Ruimte — (Generaldirektoratet för fysisk planering)
- Directoraat-generaal Milieubeheer — (Generaldirektoratet för miljöfrågor)
- Rijksgebouwendienst — (Verket för offentliga byggnader)
- VROM Inspectie — (Inspektion)

MINISTERIE VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT — (MINISTERIET FÖR VÄLFÄRD, HÄLSA OCH SPORT)

- Bestuursdepartement — (Förvaltningsdepartement)
- Inspectie Gezondheidsbescherming, Waren en Veterinaire Zaken — (Inspektionen för hälsoskydd och veterinärhälsa)
- Inspectie Gezondheidszorg — (Hälsovårdsinspektionen)
- Inspectie Jeugdhulpverlening en Jeugdbescherming — (Ungdomsinspektionen)
- Rijksinstituut voor de Volksgezondheid en Milieu (RIVM) — (Riksinstitutet för folkhälsa och miljöfrågor)
- Sociaal en Cultureel Planbureau — (Byrån för social och kulturell planering)
- Agentschap t.b.v. het College ter Beoordeling van Geneesmiddelen — (Läkemedelsmyndigheten)

TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL — (PARLAMENTETS ANDRA KAMMARE)

EERSTE KAMER DER STATEN-GENERAAL — (PARLAMENTETS FÖRSTA KAMMARE)

RAAD VAN STATE — (STATSRÅDET)

ALGEMENE REKENKAMER — (NEDERLÄNDERNAS REVISIONSRÄTT)

NATIONALE OMBUDSMAN — (NATIONELLA OMBUDSMANNEN)

KANSELARIJ DER NEDERLANDSE ORDEN — (KANSLIET FÖR NEDERLÄNDSKA ORDENSVÄSENDET)

KABINET DER KONINGIN — (DROTTNINGENS HOVSTAT)

RAAD VOOR DE RECHTSPRAAK EN DE RECHTBANKEN — (RÄTTSLIGA RÅDET OCH DOMSTOLARNA)

ÖSTERRIKE

A/ Enheter som för närvarande omfattas

1. Bundeskanzleramt (Förbundskanslerns kansli)
2. Bundesministerium für europäische und internationale Angelegenheiten (Förbundsministeriet för Europafrågor och internationella frågor)
3. Bundesministerium für Finanzen (Förbundsfinansministeriet)
4. Bundesministerium für Gesundheit (Förbundsministeriet för hälsovård)
5. Bundesministerium für Inneres (Förbundsrikesministeriet)
6. Bundesministerium für Justiz (Förbundsjustitieministeriet)
7. Bundesministerium für Landesverteidigung und Sport (Förbundsministeriet för försvar och sport)
8. Bundesministerium für Land- und Forstwirtschaft, Umwelt und Wasserwirtschaft (Förbundsministeriet för jord- och skogsbruk, miljö samt vattenförvaltning)

9. Bundesministerium für Arbeit, Soziales und Konsumentenschutz (Förbundsministeriet för sysselsättning, sociala frågor och konsumentskydd)
 10. Bundesministerium für Unterricht, Kunst und Kultur (Förbundsministeriet för utbildning, konst och kultur)
 11. Bundesministerium für Verkehr, Innovation und Technologie (Förbundsministeriet för transport, innovation och teknik)
 12. Bundesministerium für Wirtschaft, Familie und Jugend (Förbundsministeriet för ekonomi samt familje- och ungdomsfrågor)
 13. Bundesministerium für Wissenschaft und Forschung (Förbundsministeriet för vetenskap och forskning)
 14. Bundesamt für Eich- und Vermessungswesen (Förbundskontoret för kalibrering och mätning)
 15. Österreichische Forschungs- und Prüfzentrum Arsenal Gesellschaft m.b.H (Österriskiska forsknings- och testcentret Arsenal G.m.b.H)
 16. Bundesanstalt für Verkehr (Förbundsinstitutet för trafik)
 17. Bundesbeschaffung G.m.b.H (Förbundsanstalten för upphandling)
 18. Bundesrechenzentrum G.m.b.H (Förbundsanstalten för databehandling)
- B/ **Övriga centrala offentliga myndigheter, inbegripet deras regionala och lokala underavdelningar, under förutsättning att dessa inte har industriell eller kommersiell karaktär.**

POLEN

1. Kancelaria Prezydenta RP (Presidentens kansli)
2. Kancelaria Sejmu RP (Sejmens kansli)
3. Kancelaria Senatu RP (Senatens kansli)
4. Kancelaria Prezesa Rady Ministrów (Premiärministerns kansli)
5. Sąd Najwyższy (Högsta domstolen)
6. Naczelny Sąd Administracyjny (Högsta förvaltningsdomstolen)
7. Sądy powszechne – rejonowe, okręgowe i apelacyjne (Allmänna domstolen – Distriktsdomstolen, Regionaldomstolen, Appellationsdomstolen)
8. Trybunał Konstytucyjny (Författningsdomstolen)
9. Najwyższa Izba Kontroli (Högsta revisionskammaren)
10. Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich (Kontoret för människorättsförvararen)
11. Biuro Rzecznika Praw Dziecka (Barnombudsmannen)
12. Biuro Ochrony Rządu (Regeringens säkerhetstjänst)
13. Biuro Bezpieczeństwa Narodowego (Nationella säkerhetstjänsten)
14. Centralne Biuro Antykorupcyjne (Centrala byrån för korruptionsbekämpning)
15. Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej (Arbetsmarknads- och socialministeriet)
16. Ministerstwo Finansów (Finansministeriet)
17. Ministerstwo Gospodarki (Ekonomiministeriet)
18. Ministerstwo Rozwoju Regionalnego (Ministeriet för regional utveckling)
19. Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego (Ministeriet för kultur och nationellt kulturarv)

20. Ministerstwo Edukacji Narodowej (Utbildningsministeriet)
21. Ministerstwo Obrony Narodowej (Försvarsministeriet)
22. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Ministeriet för jordbruk och landsbygdsutveckling)
23. Ministerstwo Skarbu Państwa (Ministeriet för statskassan)
24. Ministerstwo Sprawiedliwości (Justitieministeriet)
25. Ministerstwo Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej (Ministeriet för transport, byggnadsverksamhet och maritim ekonomi)
26. Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego (Ministeriet för vetenskap och högre utbildning)
27. Ministerstwo Środowiska (Miljöministeriet)
28. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (Inrikesministeriet)
29. Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji (Ministeriet för förvaltning och digitalisering)
30. Ministerstwo Spraw Zagranicznych (Utrikesministeriet)
31. Ministerstwo Zdrowia (Hälsoministeriet)
32. Ministerstwo Sportu i Turystyki (Ministeriet för sport och turism)
33. Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej (Republiken Polens patentbyrå)
34. Urząd Regulacji Energetyki (Polens energiregleringsmyndighet)
35. Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych (Byrån för krigsveteraner och offer för förtryck)
36. Urząd Transportu Kolejowego (Myndigheten för järnvägstransport)
37. Urząd Dozoru Technicznego (Myndigheten för tekniska inspektioner)
38. Urząd Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych (Byrån för registrering av läkemedel, medicintekniska produkter eller biocider)
39. Urząd do Spraw Cudzoziemców (Utlänningsmyndigheten)
40. Urząd Zamówień Publicznych (Myndigheten för offentlig upphandling)
41. Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Byrån för konkurrens och konsumentskydd)
42. Urząd Lotnictwa Cywilnego (Civila luftfartsmyndigheten)
43. Urząd Komunikacji Elektronicznej (Byrån för elektronisk kommunikation)
44. Wyższy Urząd Górniczy (Statliga gruvmyndigheten)
45. Główny Urząd Miar (Centrala mättningsmyndigheten)
46. Główny Urząd Geodezji i Kartografii (Huvudkontoret för geodesi och kartografi)
47. Główny Urząd Nadzoru Budowlanego (Bygginnspektionens huvudkontor)
48. Główny Urząd Statystyczny (Statistikbyråns huvudkontor)
49. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji (Nationella radio- och tv-nämnden)
50. Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych (Generalinspektören för skydd av personuppgifter)
51. Państwowa Komisja Wyborcza (Statliga valkommissionen)
52. Państwowa Inspekcja Pracy (Nationella yrkesinspektionen)

53. Rządowe Centrum Legislacji (Regeringens lagstiftningscenter)
54. Narodowy Fundusz Zdrowia (Nationella hälsofonden)
55. Polska Akademia Nauk (Polska vetenskapsakademin)
56. Polskie Centrum Akredytacji (Polska ackrediteringscentret)
57. Polskie Centrum Badań i Certyfikacji (Polska centret för provning och certifiering)
58. Polska Organizacja Turystyczna (Polska nationella turistbyrån)
59. Polski Komitet Normalizacyjny (Polska standardiseringskommittén)
60. Zakład Ubezpieczeń Społecznych (Socialförsäkringsinstitutet)
61. Komisja Nadzoru Finansowego (Polska finansinspektionen)
62. Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych (Huvudkontoret för de statliga arkiven)
63. Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (Socialförsäkringskassan för jordbruket)
64. Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad (Generaldirektoratet för nationella vägar och motorvägar)
65. Główny Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa (Huvudinspektionen för skydd av växter och frön)
66. Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej (Nationella huvudkvarteret för det statliga brandförsvaret)
67. Komenda Główna Policji (Polska nationella polisen)
68. Komenda Główna Straży Granicznej (Gränskontrollens huvudkommando)
69. Główny Inspektorat Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych (Huvudinspektionen för den kommersiella kvaliteten på jordbruksbaserade livsmedel)
70. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (Huvudinspektionen för miljöskydd)
71. Główny Inspektorat Transportu Drogowego (Huvudinspektionen för vägtransport)
72. Główny Inspektorat Farmaceutyczny (Centrala apoteksinspektionen)
73. Główny Inspektorat Sanitarny (Centrala hälsoinspektionen)
74. Główny Inspektorat Weterynarii (Centrala veterinärinspektionen)
75. Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego (Interna säkerhetsbyrån)
76. Agencja Wywiadu (Byrån för utrikes underrättelser)
77. Agencja Mienia Wojskowego (Byrån för militära tillgångar)
78. Wojskowa Agencja Mieszkaniowa (Byrån för militära fastigheter)
79. Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Byrån för omstrukturering och modernisering av jordbruket)
80. Agencja Rynku Rolnego (Byrån för jordbruksmarknaden)
81. Agencja Nieruchomości Rolnych (Byrån för jordbruksegendom)
82. Państwowa Agencja Atomistyki (Nationella byrån för atomenergi)
83. Polska Agencja Żeglugi Powietrznej (Polska byrån för flygtrafiktjänster)
84. Polska Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (Statliga byrån för förebyggande av alkoholrelaterade problem)
85. Agencja Rezerw Materiałowych (Myndigheten för materialreserver)

86. Narodowy Bank Polski (Polens centralbank)
87. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (Den nationella fonden för miljöskydd och vattenförvaltning)
88. Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (Den nationella fonden för rehabilitering av personer med funktionsnedsättning)
89. Instytut Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni Przeciwko Narodowi Polskiemu (Nationella institutet för åminnelse – Kommissionen för att väcka åtal för brott mot den polska nationen)
90. Rada Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa (Kommittén för att skydda minnet av kampen och martyrskapet)
91. Służba Celna Rzeczypospolitej Polskiej (Polens tullförvaltning)
92. Państwowe Gospodarstwo Leśne "Lasy Państwowe" (Statliga skogsföretaget "Lasy Państwowe")
93. Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości (Polska byrån för företagsutveckling)
94. Samodzielne Publiczne Zakłady Opieki Zdrowotnej, jeśli ich organem założycielskim jest minister, centralny organ administracji rządowej lub wojewoda (De offentliga autonoma hälsovårdsförvaltningsenheter inrättade genom ministerier, centrala regeringsenheter eller voivoda).

PORTUGAL

1. Presidência do Conselho de Ministros (Ministerrådets ordförande)
2. Ministério das Finanças (Finansministeriet)
3. Ministério da Defesa Nacional (Försvarsministeriet)
4. Ministério dos Negócios Estrangeiros e das Comunidades Portuguesas (Ministeriet för utrikesfrågor och portugiser som är bosatta utomlands)
5. Ministério da Administração Interna (Inrikesministeriet)
6. Ministério da Justiça (Justitieministeriet)
7. Ministério da Economia (Ekonomiministeriet)
8. Ministério da Agricultura, Desenvolvimento Rural e Pescas (Ministeriet för jordbruk, landsbygdsutveckling och fiske)
9. Ministério da Educação (Utbildningsministeriet)
10. Ministério da Ciência e do Ensino Superior (Ministeriet för vetenskap och högre utbildning)
11. Ministério da Cultura (Kulturministeriet)
12. Ministério da Saúde (Hälsoministeriet)
13. Ministério do Trabalho e da Solidariedade Social (Ministeriet för arbetsmarknadsfrågor och social solidaritet)
14. Ministério das Obras Públicas, Transportes e Habitação (Ministeriet för offentliga arbeten, transport och bostadsfrågor)
15. Ministério das Cidades, Ordenamento do Território e Ambiente (Ministeriet för stadsfrågor, fysisk planering och miljö)
16. Ministério para a Qualificação e o Emprego (Ministeriet för kvalifikationer och sysselsättning)
17. Presidência da República (Republikens presidentämbete)
18. Tribunal Constitucional (Författningsdomstolen)
19. Tribunal de Contas (Revisionsrätten)
20. Provedoria de Justiça (Ombudsmannen)

RUMÄNIEN

Administrația Prezidențială (Presidentens kansli)
Senatul României (Rumäniens senat)
Camera Deputaților (Deputerandekammaren)
Înalta Curte de Casație și Justiție (Högsta domstolen)
Curtea Constituțională (Författningsdomstolen)
Consiliul Legislativ (Lagstiftningsrådet)
Curtea de Conturi (Revisionsrätten)
Consiliul Superior al Magistraturii (Högsta rättsrådet)
 Parchetul de pe lângă Inalta Curte de Casație și Justiție (Allmänna åklagarmyndigheten vid högsta domstolen)
Secretariatul General al Guvernului (Regeringens generalsekretariat)
Cancelaria Primului Ministru (Premiärministerns kansli)
Ministerul Afacerilor Externe (Utrikesministeriet)
Ministerul Economiei și Finanțelor (Ekonomi- och finansministeriet)
Ministerul Justiției (Justitieministeriet)
Ministerul Apărării (Försvarsministeriet)
Ministerul Internelor și Reformei Administrative (Ministeriet för inrikesfrågor och administrativ reform)
Ministerul Muncii, Familiei și Egalității de Sanse (Ministeriet för arbetsmarknaden och lika möjligheter)
Ministerul pentru Intreprinderi Mici și Mijlocii, Comerț, Turism și Profesii Liberale (Ministeriet för små och medelstora företag, handel, turism och de fria yrkena)
Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale (Ministeriet för jordbruk och landsbygdsutveckling)
Ministerul Transporturilor (Transportministeriet)
Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Locuinței (Ministeriet för utveckling, offentliga arbeten och bostäder)
Ministerul Educației Cercetării și Tineretului (Ministeriet för utbildning, forskning och ungdomsfrågor)
Ministerul Sănătății Publice (Ministeriet för folkhälsa)
Ministerul Culturii și Cultelor (Ministeriet för kultur och religiösa frågor)
Ministerul Comunicațiilor și Tehnologiei Informației (Ministeriet för kommunikationer och informationsteknik)
Ministerul Mediului și Dezvoltării Durabile (Ministeriet för miljö och hållbar utveckling)
Serviciul Român de Informații (Rumäniens underrättelsetjänst)
Serviciul Român de Informații Externe (Rumäniens underrättelsetjänst i utlandet)
Serviciul de Protecție și Pază (Skydds- och vakttjänsten)
Serviciul de Telecomunicações Speciale (Särskilda telekommunikationstjänsten)
Consiliul Național al Audiovizualului (Nationella audiovisuella rådet)
Consiliul Concurenței (CC) (Konkurrensrådet)
Direcția Națională Anticorupție (Nationella avdelningen mot korruption)

Inspectoratul General de Poliție (Allmänna polisinspektionsmyndigheten)

Autoritatea Națională pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice (Statliga myndigheten för tillsyn och övervakning av offentlig upphandling)

Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor (Nationella rådet för tvistlösning)

Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice (ANRSC) (Nationella myndigheten för reglering av allmännyttiga företag)

Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor (Statliga myndigheten för veterinärhälsa och livsmedelssäkerhet)

Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor (Nationella myndigheten för konsumentskydd)

Autoritatea Navală Română (Rumänska sjöfartsmyndigheten)

Autoritatea Feroviară Română (Rumänska järnvägsmyndigheten)

Autoritatea Rutieră Română (Rumänska vägmyndigheten)

Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului-și Adopție (Nationella myndigheten för skydd av barnens rättigheter och adaption)

Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap (Nationella myndigheten för personer med funktionsnedsättningar)

Autoritatea Națională pentru Tineret (Nationella myndigheten för ungdomsfrågor)

Autoritatea Națională pentru Cercetare Stiințifică (Nationella myndigheten för vetenskaplig forskning)

Autoritatea Națională pentru Comunicații (Nationella myndigheten för kommunikationer)

Autoritatea Națională pentru Serviciile Societății Informaționale (Nationella myndigheten för informationssamhällets tjänster)

Autoritatea Electorală Permanente (Permanent valmyndigheten)

Agencia pentru Strategii Guvernamentale (Byrån för regeringsstrategier)

Agencia Națională a Medicamentului (Nationella läkemedelsmyndigheten)

Agencia Națională pentru Sport (Nationella idrottsbyrån)

Agencia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (Nationella arbetsförmedlingen)

Agencia Națională de Reglementare în Domeniul Energiei (Nationella myndigheten för reglering av elektrisk energi)

Agencia Română pentru Conservarea Energiei (Rumänska byrån för energisparande)

Agencia Națională pentru Resurse Minerale (Nationella byrån för mineralresurser)

Agencia Română pentru Investiții Străine (Rumäniens byrå för utländska investeringar)

Agencia Națională a Funcționarilor Publici (Nationella byrån för offentliganställda tjänstemän)

Agencia Națională de Administrare Fiscală (Nationella byrån för skatteförvaltning)

Agencia de Compensare pentru Achiziții de Tehnică Specială (Byrån för kompensation av särskilda tekniska upphandlingar)

Agencia Națională Anti-doping (Nationella antidopningsbyrån)

Agencia Nucleară (Kärnkraftsbyrån)

Agencia Națională pentru Protecția Familiei (Nationella byrån för familjeskydd)

Agencia Națională pentru Egalitatea de Sanse între Bărbați și Femei (Nationella byrån för lika möjligheter för män och kvinnor)

Agencia Națională pentru Protecția Mediului (Nationella byrån för miljöskydd)

Agencia Națională Antidrog (Nationella byrån för narkotikabekämpning)

SLOVENIEN

1. Predsednik Republike Slovenije (Republiken Sloveniens president)
2. Državni zbor (Nationalförsamlingen)
3. Državni svet (Nationella rådet)
4. Varuh človekovih pravic (Ombudsmannen)
5. Ustavno sodišče (Författningsdomstolen)
6. Računsko sodišče (Revisionsrätten)
7. Državna revizijska komisija (Nationella granskningskommissionen)
8. Slovenska akademija znanosti in umetnosti (Sloveniens vetenskaps- och konstakademi)
9. Vladne službe (Myndighetstjänster)
10. Ministrstvo za finance (Finansministeriet)
11. Ministrstvo za notranje zadeve (Inrikesministeriet)
12. Ministrstvo za zunanje zadeve (Utrikesministeriet)
13. Ministrstvo za obrambo (Försvarsministeriet)
14. Ministrstvo za pravosodje (Justitieministeriet)
15. Ministrstvo za gospodarstvo (Ekonomiministeriet)
16. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (Ministeriet för jordbruk, skogsbruk och livsmedel)
17. Ministrstvo za promet (Transportministeriet)
18. Ministrstvo za okolje, prostor in energijo (Ministeriet för miljö, fysisk planering och energi)
19. Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve (Ministeriet för arbetsmarknads- och familjefrågor samt sociala frågor)
20. Ministrstvo za zdravje (Hälsoministeriet)
21. Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo (Ministeriet för högre utbildning, vetenskap och teknik)
22. Ministrstvo za kulturo (Kulturministeriet)
23. Ministrstvo za javno upravo (Ministeriet för offentlig förvaltning)
24. Vrhovno sodišče Republike Slovenije (Republiken Sloveniens högsta domstol)
25. Višja sodišča (Högre domstolar)
26. Okrožna sodišča (Distriktsdomstolar)
27. Okrajna sodišča (Regiondomstolar)
28. Vrhovno tožilstvo Republike Slovenije (Republiken Sloveniens riksåklagare)
29. Okrožna državna tožilstva (Distriktens statsåklagare)
30. Družbeni pravobranilec Republike Slovenije (Republiken Sloveniens sociala ombud)
31. Državno pravobranilstvo Republike Slovenije (Republiken Sloveniens nationella ombud)
32. Upravno sodišče Republike Slovenije (Republiken Sloveniens förvaltningsdomstol)

- 33. Senat za prekrške Republike Slovenije (Republiken Sloveniens Senat för mindre överträdelser)
- 34. Višje delovno in socialno sodišče v Ljubljani (Högre arbets- och socialdomstolen)
- 35. Delovna sodišča (Arbetsdomstolar)
- 36. Upravne enote (Lokala administrativa enheter)

SLOVAKIEN

Ministerier och andra myndigheter i centralförvaltningen enligt lag nr 575/2001 Coll. om regeringens och den centrala statsadministrationens myndigheters struktur, i dess lydelse enligt senare ändringar:

Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky (Slovakien ekonomiministerium)

Ministerstvo financií Slovenskej republiky (Finansministeriet)

Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky (Ministeriet för transport, byggnadsverksamhet och regional utveckling)

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky (Ministeriet för jordbruk och landsbygdsutveckling)

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky (Inrikesministeriet)

Ministerstvo obrany Slovenskej republiky (Försvarsministeriet)

Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (Justitieministeriet)

Ministerstvo zahraničných vecí Slovenskej republiky (Utrikesministeriet)

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (Ministeriet för arbetsmarknadsfrågor, sociala frågor och familjefrågor)

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky (Miljöministeriet)

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (Ministeriet för utbildning, vetenskap, forskning och idrott)

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky (Kulturministeriet)

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky (Hälso- och sjukvårdsministeriet)

Úrad vlády Slovenskej republiky (Regeringskansliet)

Protimonopolný úrad Slovenskej republiky (Antimonopolbyrån)

Štatistický úrad Slovenskej republiky (Statistikbyrån)

Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky (Byrån för lantmäteri, kartografi och fastighetsregister)

Úrad jadrového dozoru Slovenskej republiky (Tillsynsmyndigheten för kärnkraft)

Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo Slovenskej republiky (Byrån för standardisering, metrologi och provning)

Úrad pre verejné obstarávanie (Byrån för offentlig upphandling)

Úrad priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky (Byrån för industriellt rättsskydd)

Správa štátnych hmotných rezerv Slovenskej republiky (Myndigheten för de statliga råvarureserverna)

Národný bezpečnostný úrad (Nationella säkerhetsmyndigheten)

Kancelária Prezidenta Slovenskej republiky (Presidentens kansli)

Národná rada Slovenskej republiky (Nationella rådet)
Ústavný súd Slovenskej republiky (Författningsdomstolen)
Najvyšší súd Slovenskej republiky (Högsta domstolen)
Generálna prokuratúra Slovenskej republiky (Åklagarmyndigheten)
Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky (Högsta revisionsorganet)
Telekomunikačný úrad Slovenskej republiky (Telekommunikationsmyndigheten)
Poštový úrad (Poststyrelsen)
Úrad na ochranu osobných údajov (Myndigheten för skydd av personuppgifter)
Kancelária verejného ochrancu práv (Ombudsmannen)
Úrad pre finančný trh (Finansmarknadsmyndigheten)

FINLAND

OIKEUSKANSLERINVIRASTO – JUSTITIEKANSLEERSÄMBETET (OFFICE OF THE CHANCELLOR OF JUSTICE)

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ – KOMMUNIKATIONSMINISTERIET (MINISTRY OF TRANSPORT AND COMMUNICATIONS)

Viestintävirasto – Kommunikationsverket (Finnish Communications Regulatory Authority)
Ajoneuvohallintokeskus AKE – Fordonsförvaltningscentralen AKE (Finnish Vehicle Administration)
Ilmailuhallinto – Luftfartsförvaltningen (Finnish Civil Aviation Authority)
Ilmatieteen laitos – Meteorologiska institutet (Finnish Meteorological Institute)
Merenkulkulaitos – Sjöfartsverket (The Finnish Maritime Administration)
Merentutkimuslaitos – Havsforskningsinstitutet (Finnish Institute of Marine Research)
Ratahallintokeskus RHK – Banförvaltningscentralen RHK (Rail Administration)
Rautatievirasto – Järnvägsverket (Finnish Railway Agency)
Tiehallinto – Vägförvaltningen (Road Administration)

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖ – JORD- OCH SKOGSBRUKSMINISTERIET (MINISTRY OF AGRICULTURE AND FORESTRY)

Elintarviketurvallisuusvirasto – Livsmedelssäkerhetsverket (Finnish Food Safety Authority)
Maanmittauslaitos – Lantmäteriverket (National Land Survey of Finland)
Maaseutuvirasto – Landsbygdsverket (The Countryside Agency)

OIKEUSMINISTERIÖ – JUSTITIEMINISTERIET (MINISTRY OF JUSTICE)

Tietosuojavaltuutetun toimisto – Dataombudsmannens byrå (Office of the Data Protection Ombudsman)
Tuomioistuimet – domstolar (Courts of Law)
Korkein oikeus – Högsta domstolen (Supreme Court)
Korkein hallinto-oikeus – Högsta förvaltningsdomstolen (Supreme Administrative Court)
Hovioikeudet – hovrätter (Courts of Appeal)
Käräjäoikeudet – tingsrätter (District Courts)

Hallinto-oikeudet – förvaltningsdomstolar (Administrative Courts)

Markkinaoikeus – Marknadsdomstolen (Market Court)

Työtuomioistuim – Arbetsdomstolen (Labour Court)

Vakuutus-oikeus – Försäkringsdomstolen (Insurance Court)

Kuluttajariitalautakunta – Konsumenttvistenämnden (Consumer Complaint Board)

Vankeinhoitolaitos – Fängvårdsväsendet (Prison Service)

HEUNI – Yhdistyneiden Kansakuntien yhteydessä toimiva Euroopan kriminaalipoliittikan instituutti – HEUNI – Europeiska institutet för kriminalpolitik, verksamt i anslutning till Förenta Nationerna (the European Institute for Crime Prevention and Control)

Konkursiasiamiehen toimisto – Konkursombudsmannens byrå (Office of Bankruptcy Ombudsman)

Oikeushallinnon palvelukeskus – Justitieförvaltningens servicecentral (Legal Management Service)

Oikeushallinnon tietotekniikkakeskus – Justitieförvaltningens datateknikcentral (Legal Administrative Computing Center)

Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos (Optula) – Rättspolitiska forskningsinstitutet (Legal Policy Institute)

Oikeusrekisterikeskus – Rättsregistercentralen (Legal Register Centre)

Onnettomuustutkintakeskus – Centralen för undersökning av olyckor (Accident Investigation Board)

Rikosseuraamusvirasto – Brottspåföljdsverket (Criminal sanctions Agency)

Rikosseuraamusalan koulutuskeskus – Brottspåföljdsområdets utbildningscentral (Training Institute for Prison and Probation Services)

Rikoksentorjuntaneuvosto Rådet för brottsförebyggande (National Council for Crime Prevention)

Saamelaiskäräjät – Sametinget (The Saami Parliament)

Valtakunnansyyttäjänvirasto – Riksåklagarämbetet (the Office of the Prosecutor General)

OPETUSMINISTERIÖ – UNDERVISNINGSMINISTERIET (MINISTRY OF EDUCATION)

Opetushallitus – Utbildningsstyrelsen (National Board of Education)

Valtion elokuvataarkastamo – Statens filmgranskningsbyrå (Finnish Board of Film Classification)

PUOLUSTUSMINISTERIÖ – FÖRSVARSMINISTERIET (MINISTRY OF DEFENCE)

Puolustusvoimat – Försvarsmakten (Finnish Defence Forces)

SISÄASIAINMINISTERIÖ – INRIKESMINISTERIET (MINISTRY OF THE INTERIOR)

Keskusrikospoliisi – Centralkriminalpolisen (Central Criminal Police)

Liikkuva poliisi – Rörliga polisen (National Traffic Police)

Rajavartiolaitos – Gränsbevakningsväsendet (Frontier Guard)

Suojelupoliisi – Skyddspolisen (Police protection)

Poliisiammattikorkeakoulu – Polisyrkeshögskolan (Police College)

Poliisin teknikkakeskus – Polisens teknikcentral (Police Technical Centre)

Pelastusopisto – Räddningsverket (Emergency Services)

Hätäkeskuslaitos – Nödcentralverket (Emergency Response Centre)

Maahanmuuttovirasto – Migrationsverket (Immigration Authority)

Sisäasiainhallinnon palvelukeskus – Inrikesförvaltningens servicecentral (Interior Management Service)

Helsingin kihlakunnan poliisilaitos – Polisnärhtningen i Helsingfors (Helsinki Police Department)

Valtion turvapaikanhakijoiden vastaanottokeskukset – Statliga förläggningar för asylsökande (Reception centres for Asylum Seekers)

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ – SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSMINISTERIET (MINISTRY OF SOCIAL AFFAIRS AND HEALTH)

Työttömyysturvalautakunta – Besvärnsnämnden för utkomstskyddsärenden (Unemployment Appeal Board)

Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta – Besvärnsnämnden för socialtrygghet (Appeal Tribunal)

Lääkelaitos – Läkemedelsverket (National Agency for Medicines)

Terveydenhuollon oikeusturvakeskus – Rättsskyddscentralen för hälsovården (National Authority for Medicolegal Affairs)

Säteilyturvakeskus – Strålsäkerhetscentralen (Finnish Centre for Radiation and Nuclear Safety)

Kansanterveyslaitos – Folkhälsoinstitutet (National Public Health Institute)

Lääkehoidon kehittämiskeskus ROHTO – Utvecklingscentralen för läkemedelsbe-handling (Centre for Pharmacotherapy Development ROHTO)

Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus – Social- och hälsovårdens produkttill-synscentral (the National Product Control Agency's SSTV)

Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus Stakes – Forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården Stakes (Health and Social Care Research and Development Center STAKES)

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖ – ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIET (MINISTRY OF EMPLOYMENT AND THE ECONOMY)

Kuluttajavirasto – Konsumentverket (Finnish Consumer Agency)

Kilpailuvirasto – Konkurrensverket (Finnish Competition Authority)

Patentti- ja rekisterihallitus – Patent- och registerstyrelsen (National Board of Patents and Registration)

Valtakunnansovittelijain toimisto – Riksförlikningsmännens byrå (National Conciliators' Office)

Työneuvosto – Arbetsrådet (Labour Council)

Energiamarkkinavirasto – Energimarknadsverket (Energy Market Authority)

Geologian tutkimuskeskus – Geologiska forskningscentralen (Geological Survey of Finland)

Huoltovarmuuskeskus – Försörjningsberedskapscentralen (The National Emergency Supply Agency)

Kuluttajatutkimuskeskus – Konsumentforskningscentralen (National Consumer Research Center)

Matkailun edistämiskeskus (MEK) – Centralen för turistfrämjande (Finnish Tourist Board)

Mittatekniikan keskus (MIKES) – Mätteknikcentralen (Centre for Metrology and Accrediation)

Tekes – teknologian ja innovaatioiden kehittämiskeskus –Tekes – utvecklingscentralen för teknologi och innovationer (Finnish Funding Agency for Technology and Innovation)

Turvatekniikan keskus (TUKES) – Säkerhetsteknikcentralen (Safety Technology Authority)

Valtion teknillinen tutkimuskeskus (VTT) – Statens tekniska forskningscentral (VTT Technical Research Centre of Finland)

Syrjäntälautakunta – Nationella diskrimineringsnämnden (Discrimination Tribunal)

Vähemmistövaltuutetun toimisto – Minoritetsombudsmannens byrå (Office of the Ombudsman for Minorities)

ULKOASIAINMINISTERIÖ – UTRIKESMINISTERIET (MINISTRY FOR FOREIGN AFFAIRS)

VALTIONEUVOSTON KANSLIA – STATSRÅDETS KANSLI (PRIME MINISTER'S OFFICE)

VALTIOVARAINMINISTERIÖ – FINANSMINISTERIET (MINISTRY OF FINANCE)

Valtiokonttori – Statskontoret (State Treasury)

Verohallinto – Skatteförvaltningen (Tax Administration)

Tullilaitos – Tullverket (Customs)

Tilastokeskus – Statistikcentralen (Statistics Finland)

Valtiontaloudellinen tutkimuskeskus – Statens ekonomiska forskningscentral (Government Institute for Economic Research)

Väestörekisterikeskus – Befolkningsregistercentralen (Population Register Centre)

YMPÄRISTÖMINISTERIÖ – MILJÖMINISTERIET (MINISTRY OF ENVIRONMENT)

Suomen ympäristökeskus – Finlands miljöcentral (Finnish Environment Institute)

Asumisen rahoitus- ja kehityskeskus – Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet (The Housing Finance and Development Centre of Finland)

VALTIONTALOUDEN TARKASTUSVIRASTO – STATENS REVISIONSVERK (NATIONAL AUDIT OFFICE)

SVERIGE

Royal Academy of Fine Arts	Akademien för de fria konsterna
National Board for Consumer Complaints	Allmänna reklamationsnämnden
Labour Court	Arbetsdomstolen
Swedish Employment Services	Arbetsförmedlingen
National Agency for Government Employers	Arbetsgivarverk, statens
National Institute for Working Life	Arbetslivsinstitutet
Swedish Work Environment Authority	Arbetsmiljöverket
Swedish Inheritance Fund Commission	Arvsfondsdelegationen
Museum of Architecture	Arkitekturmuseet
National Archive of Recorded Sound and Moving Images	Ljud och bildarkiv, statens
The Office of the Children's Ombudsman	Barnombudsmannen
Swedish Council on Technology Assessment in Health Care	Statens beredning för utvärdering av medicinsk metodik
Royal Library	Kungliga Biblioteket
National Board of Film Censors	Biografbyrå, statens
Dictionary of Swedish Biography	Biografiskt lexikon, svenskt
Swedish Accounting Standards Board	Bokföringsnämnden

Swedish Companies Registration Office	Bolagsverket
National Housing Credit Guarantee Board	Statens bostadskreditnämnd (BKN)
National Housing Board	Boverket
National Council for Crime Prevention	Brottsförebyggande rådet
Criminal Victim Compensation and Support Authority	Brottsoffermyndigheten
National Board of Student Aid	Centrala studiestödsnämnden
Data Inspection Board	Datainspektionen
Ministries (Government Departments)	Departementen
National Courts Administration	Domstolsverket
National Electrical Safety Board	Elsäkerhetsverket
Swedish Energy Markets Inspectorate	Energimarknadsinspektionen
Export Credits Guarantee Board	Exportkreditnämnden
Swedish Fiscal Policy Council	Finanspolitiska rådet
Financial Supervisory Authority	Finansinspektionen
National Board of Fisheries	Fiskeriverket
National Institute of Public Health	Folkhälsoinstitut, statens
Swedish Research Council for Environment	Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggnad, Formas
National Fortifications Administration	Fortifikationsverket
National Mediation Office	Medlingsinstitutet
Defence Material Administration	Försvarets materielverk
National Defence Radio Institute	Försvarets radioanstalt
Swedish Museums of Military History	Försvarshistoriska museer, statens
National Defence College	Försvarshögskolan
The Swedish Armed Forces	Försvarsmakten
Social Insurance Office	Försäkringskassan
Geological Survey of Sweden	Sveriges geologiska undersökning
Geotechnical Institute	Statens geotekniska institut
The National Rural Development Agency	Glesbygdsverket
Graphic Institute and the Graduate School of Communications	Grafiska institutet och institutet för högre kommunikations- och reklamutbildning
The Swedish Broadcasting Commission	Granskningsnämnden för Radio och TV
Swedish Government Seamen's Service	Handelsflottans kultur- och fritidsråd
Ombudsman for the Disabled	Handikappombudsmannen
Board of Accident Investigation	Haverikommission, statens

Courts of Appeal (6)	Hovrätterna (6)
Regional Rent and Tenancies Tribunals (12)	Hyres- och arrendenämnder (12)
Committee on Medical Responsibility	Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd
National Agency for Higher Education	Högskoleverket
Supreme Court	Högsta domstolen
National Institute for Psycho-Social Factors and Health	Institut för psykosocial miljömedicin, statens
National Institute for Regional Studies	Institut för tillväxtpolitiska studier
Swedish Institute of Space Physics	Institutet för rymdfysik
International Programme Office for Education and Training	Internationella programkontoret för utbildningsområdet
Swedish Migration Board	Migrationsverket
Swedish Board of Agriculture	Jordbruksverk, statens
Office of the Chancellor of Justice	Justiekanslern
Office of the Equal Opportunities Ombudsman	Jämställdhetsombudsmannen
National Judicial Board of Public Lands and Funds	Kammarkollegiet
Administrative Courts of Appeal (4)	Kammarrätterna (4)
National Chemicals Inspectorate	Kemikalieinspektionen
National Board of Trade	Kommerskollegium
Swedish Agency for Innovation Systems	Verket för innovationssystem (VINNOVA)
National Institute of Economic Research	Konjunkturinstitutet
Swedish Competition Authority	Konkurrensverket
College of Arts, Crafts and Design	Konstfack
College of Fine Arts	Konsthögskolan
National Museum of Fine Arts	Nationalmuseum
Arts Grants Committee	Konstnärsnämnden
National Art Council	Konstråd, statens
National Board for Consumer Policies	Konsumentverket
National Laboratory of Forensic Science	Kriminaltekniska laboratorium, statens
Prison and Probation Service	Kriminalvården
National Paroles Board	Kriminalvårdsnämnden
Swedish Enforcement Authority	Kronofogdemyndigheten
National Council for Cultural Affairs	Kulturråd, statens
Swedish Coast Guard	Kustbevakningen
National Land Survey	Lantmäteriverket
Royal Armoury	Livruskammaren/Skoklosters slott/ Hallwylska museet
National Food Administration	Livsmedelsverk, statens

The National Gaming Board	Lotteriinspektionen
Medical Products Agency	Läkemedelsverket
County Administrative Courts (24)	Länsrätterna (24)
County Administrative Boards (24)	Länsstyrelserna (24)
National Government Employee and Pensions Board	Pensionsverk, statens
Market Court	Marknadsdomstolen
Swedish Meteorological and Hydrological Institute	Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut
Modern Museum	Moderna museet
Swedish National Collections of Music	Statens musiksamlingar
Swedish Agency for Disability Policy Coordination	Myndigheten för handikappolitisk samordning
Swedish Agency for Networks and Cooperation in Higher Education	Myndigheten för nätverk och samarbete inom högre utbildning
Commission for state grants to religious communities	Nämnden för statligt stöd till trossamfund
Museum of Natural History	Naturhistoriska riksmuseet
National Environmental Protection Agency	Naturvårdsverket
Scandinavian Institute of African Studies	Nordiska Afrikainstitutet
Nordic School of Public Health	Nordiska högskolan för folkhälsovetenskap
Recorders Committee	Notariénämnden
Swedish National Board for Intra Country Adoptions	Myndigheten för internationella adoptionsfrågor
Swedish Agency for Economic and Regional Growth	Verket för näringslivsutveckling (NUTEK)
Office of the Ethnic Discrimination Ombudsman	Ombudsmannen mot etnisk diskriminering
Court of Patent Appeals	Patentbesvärsrätten
Patents and Registration Office	Patent- och registreringsverket
Swedish Population Address Register Board	Personadressregisternämnd statens, SPAR-nämnden
Swedish Polar Research Secretariat	Polarforskningssekretariatet
Press Subsidies Council	Presstödsnämnden
The Council of the European Social Fund in Sweden	Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige
The Swedish Radio and TV Authority	Radio- och TV-verket
Government Offices	Regeringskansliet
Supreme Administrative Court	Regeringsrätten
Central Board of National Antiquities	Riksantikvarieämbetet
National Archives	Riksarkivet
Bank of Sweden	Riksbanken
Parliamentary Administrative Office	Riksdagsförvaltningen
The Parliamentary Ombudsmen	Riksdagens ombudsmän, JO
The Parliamentary Auditors	Riksdagens revisorer
National Debt Office	Riksgäldskontoret

National Police Board	Rikspolisstyrelsen
National Audit Bureau	Riksrevisionen
Travelling Exhibitions Service	Riksutställningar, Stiftelsen
National Space Board	Rymdstyrelsen
Swedish Council for Working Life and Social Research	Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap
National Rescue Services Board	Räddningsverk, statens
Regional Legal-aid Authority	Rättshjälpsmyndigheten
National Board of Forensic Medicine	Rättsmedicinalverket
Sami (Lapp) School Board	Sameskolstyrelsen och sameskolor
Sami (Lapp) Schools	
National Maritime Administration	Sjöfartsverket
National Maritime Museums	Maritima museer, statens
Swedish Commission on Security and Integrity Protection	Säkerhets- och integritetsskyddsnamnden
Swedish Tax Agency	Skatteverket
National Board of Forestry	Skogsstyrelsen
National Agency for Education	Skolverk, statens
Swedish Institute for Infectious Disease Control	Smittskyddsinstitutet
National Board of Health and Welfare	Socialstyrelsen
National Inspectorate of Explosives and Flammables	Sprängämnesinspektionen
Statistics Sweden	Statistiska centralbyrån
Agency for Administrative Development	Statskontoret
Swedish Radiation Safety Authority	Strålsäkerhetsmyndigheten
Swedish International Development Cooperation Authority	Styrelsen för internationellt utvecklingsamarbete, SIDA
National Board of Psychological Defence and Conformity Assessment	Styrelsen för psykologiskt försvar
Swedish Board for Accreditation	Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll
Swedish Institute	Svenska Institutet, stiftelsen
Library of Talking Books and Braille Publications	Talboks- och punktskriftsbiblioteket
District and City Courts (97)	Tingsrätterna (97)
Judges Nomination Proposal Committee	Tjänsteförslagsnamnden för domstolsväsendet
Armed Forces' Enrolment Board	Totalförsvarets pliktverk
Swedish Defence Research Agency	Totalförsvarets forskningsinstitut
Swedish Board of Customs	Tullverket
Swedish Tourist Authority	Turistdelegationen
The National Board of Youth Affairs	Ungdomsstyrelsen
Universities and University Colleges	Universitet och högskolor

Aliens Appeals Board	Utlänningsnämnden
National Seed Testing and Certification Institute	Utsädeskontroll, statens
Swedish National Road Administration	Vägverket
National Water Supply and Sewage Tribunal	Vatten- och avloppsnämnd, statens
National Agency for Higher Education	Verket för högskoleservice (VHS)
Swedish Agency for Economic and Regional Development	Verket för näringslivsutveckling (NUTEK)
Swedish Research Council	Vetenskapsrådet
National Veterinary Institute	Veterinärmedicinska anstalt, statens
Swedish National Road and Transport Research Institute	Väg- och transportforskningsinstitut, statens
National Plant Variety Board	Växsortsnämnd, statens
Swedish Prosecution Authority	Åklagarmyndigheten
Swedish Emergency Management Agency	Krisberedskapsmyndigheten
Board of Appeals of the Manna Mission	Överklagandenämnden för nämndemannauppdrag

FÖRENADE KUNGARIKET

Cabinet Office
Office of the Parliamentary Counsel
Central Office of Information
Charity Commission
Crown Estate Commissioners (Vote Expenditure Only)
Crown Prosecution Service
Department for Business, Enterprise and Regulatory Reform
Competition Commission
Gas and Electricity Consumers' Council
Office of Manpower Economics
Department for Children, Schools and Families
Department of Communities and Local Government
Rent Assessment Panels
Department for Culture, Media and Sport
British Library
British Museum
Commission for Architecture and the Built Environment
The Gambling Commission
Historic Buildings and Monuments Commission for England (English Heritage)
Imperial War Museum
Museums, Libraries and Archives Council

National Gallery
National Maritime Museum
National Portrait Gallery
Natural History Museum
Science Museum
Tate Gallery
Victoria and Albert Museum
Wallace Collection

Department for Environment, Food and Rural Affairs
Agricultural Dwelling House Advisory Committees
Agricultural Land Tribunals
Agricultural Wages Board and Committees
Cattle Breeding Centre
Countryside Agency
Plant Variety Rights Office
Royal Botanic Gardens, Kew
Royal Commission on Environmental Pollution

Department of Health
Dental Practice Board
National Health Service Strategic Health Authorities
NHS Trusts
Prescription Pricing Authority

Department for Innovation, Universities and Skills
Higher Education Funding Council for England
National Weights and Measures Laboratory
Patent Office

Department for International Development

Department of the Procurator General and Treasury Solicitor
Legal Secretariat to the Law Officers

Department for Transport
Maritime and Coastguard Agency

Department for Work and Pensions
Disability Living Allowance Advisory Board
Independent Tribunal Service
Medical Boards and Examining Medical Officers (War Pensions)

Occupational Pensions Regulatory Authority
Regional Medical Service
Social Security Advisory Committee
Export Credits Guarantee Department
Foreign and Commonwealth Office
Wilton Park Conference Centre
Government Actuary's Department
Government Communications Headquarters
Home Office
HM Inspectorate of Constabulary
House of Commons
House of Lords
Ministry of Defence
Defence Equipment & Support
Meteorological Office
Ministry of Justice
Boundary Commission for England
Combined Tax Tribunal
Council on Tribunals
Court of Appeal – Criminal
Employment Appeals Tribunal
Employment Tribunals
HMCS Regions, Crown, County and Combined Courts (England and Wales)
Immigration Appellate Authorities
Immigration Adjudicators
Immigration Appeals Tribunal
Lands Tribunal
Law Commission
Legal Aid Fund (England and Wales)
Office of the Social Security Commissioners
Parole Board and Local Review Committees
Pensions Appeal Tribunals
Public Trust Office
Supreme Court Group (England and Wales)
Transport Tribunal

The National Archives
National Audit Office
National Savings and Investments
National School of Government
Northern Ireland Assembly Commission
Northern Ireland Court Service
 Coroners Courts
 County Courts
 Court of Appeal and High Court of Justice in Northern Ireland
 Crown Court
 Enforcement of Judgements Office
 Legal Aid Fund
 Magistrates' Courts
 Pensions Appeals Tribunals
Northern Ireland, Department for Employment and Learning
Northern Ireland, Department for Regional Development
Northern Ireland, Department for Social Development
Northern Ireland, Department of Agriculture and Rural Development
Northern Ireland, Department of Culture, Arts and Leisure
Northern Ireland, Department of Education
Northern Ireland, Department of Enterprise, Trade and Investment
Northern Ireland, Department of the Environment
Northern Ireland, Department of Finance and Personnel
Northern Ireland, Department of Health, Social Services and Public Safety
Northern Ireland, Office of the First Minister and Deputy First Minister
Northern Ireland Office
 Crown Solicitor's Office
 Department of the Director of Public Prosecutions for Northern Ireland
 Forensic Science Laboratory of Northern Ireland
 Office of the Chief Electoral Officer for Northern Ireland
 Police Service of Northern Ireland
 Probation Board for Northern Ireland
 State Pathologist Service
Office of Fair Trading

Office for National Statistics
National Health Service Central Register
Office of the Parliamentary Commissioner for Administration and Health Service Commissioners
Paymaster General's Office
Postal Business of the Post Office
Privy Council Office
Public Record Office
HM Revenue and Customs
The Revenue and Customs Prosecutions Office
Royal Hospital, Chelsea
Royal Mint
Rural Payments Agency
Scotland, Auditor-General
Scotland, Crown Office and Procurator Fiscal Service
Scotland, General Register Office
Scotland, Queen's and Lord Treasurer's Remembrancer
Scotland, Registers of Scotland
The Scotland Office
The Scottish Ministers
Architecture and Design Scotland
Crofters Commission
Deer Commission for Scotland
Lands Tribunal for Scotland
National Galleries of Scotland
National Library of Scotland
National Museums of Scotland
Royal Botanic Garden, Edinburgh
Royal Commission on the Ancient and Historical Monuments of Scotland
Scottish Further and Higher Education Funding Council
Scottish Law Commission
Community Health Partnerships
Special Health Boards
Health Boards
The Office of the Accountant of Court
High Court of Justiciary

Court of Session
HM Inspectorate of Constabulary
Parole Board for Scotland
Pensions Appeal Tribunals
Scottish Land Court
Sheriff Courts
Scottish Police Services Authority
Office of the Social Security Commissioners
The Private Rented Housing Panel and Private Rented Housing Committees
Keeper of the Records of Scotland
The Scottish Parliamentary Body Corporate
HM Treasury
Office of Government Commerce
United Kingdom Debt Management Office
The Wales Office (Office of the Secretary of State for Wales)
The Welsh Ministers
Higher Education Funding Council for Wales
Local Government Boundary Commission for Wales
The Royal Commission on the Ancient and Historical Monuments of Wales
Valuation Tribunals (Wales)
Welsh National Health Service Trusts and Local Health Boards
Welsh Rent Assessment Panels

Anmärkningar till Europeiska unionens bilaga 19-1

1. Upphandling av upphandlande enheter som omfattas av denna bilaga av varu- eller tjänstekomponenter för upphandling som inte själv omfattas av detta kapitel ska inte betraktas som upphandling som omfattas.
2. "Upphandlande myndigheter i Europeiska unionens medlemsstater" inkluderar alla underordnade enheter till alla upphandlande myndigheter i en medlemsstat i Europeiska unionen, förutsatt att de inte är självständiga juridiska personer.
3. När det gäller upphandling av enheter på försvars- och säkerhetsområdet omfattas endast icke-känsliga och icke-militära materiel som anges i förteckningen som bifogas till bilaga 19-4.

BILAGA 19-2

Offentliga enheter under central nivå som upphandlar i enlighet med bestämmelserna i kapitlet

Avsnitt A: Alla regionala eller lokala upphandlande myndigheter

1. Samtliga upphandlande myndigheter i de administrativa enheterna enligt definitionen i förordning (EG) nr 1059/2003 – Nuts-förordningen.
2. I detta kapitel avses med *regionala upphandlande myndigheter* de upphandlande myndigheterna i de administrativa enheterna på Nuts-nivå 1 och 2 i enlighet med förordning (EG) nr 1059/2003 – Nuts-förordningen.
3. I detta kapitel avses med *lokala upphandlande myndigheter* de upphandlande myndigheterna i de administrativa enheterna på Nuts-nivå 3 och mindre administrativa enheter i enlighet med förordning (EG) nr 1059/2003 – Nuts-förordningen.

Varor

Angivna i bilaga 19-4

Tröskelvärden 200 000 SDR

Tjänster

Angivna i bilaga 19-5

Tröskelvärden 200 000 SDR

Koncessioner för tjänster och arbeten inom bygg- och anläggningsverksamhet

Angivna i bilaga 19-6

Tröskelvärden 5 000 000 SDR

Avsnitt B: Alla upphandlande myndigheter som är offentligrättsliga organ enligt definitionen i EU:s upphandlingsdirektiv

Varor

Angivna i bilaga 19-4

Tröskelvärden – för sjukhus, skolor, universitet och enheter som tillhandahåller sociala tjänster (bostäder, socialförsäkring, daghem), som är offentligrättsliga organ: 200 000 SDR

för andra enheter: 355 000 SDR

Tjänster

Angivna i bilaga 19-5

Tröskelvärden – för sjukhus, skolor, universitet och enheter som tillhandahåller sociala tjänster (bostäder, socialförsäkring, daghem), som är offentligrättsliga organ: 200 000 SDR

för andra enheter: 355 000 SDR

Koncessioner för tjänster och arbeten inom bygg- och anläggningsverksamhet

Angivna i bilaga 19-6

Tröskelvärden 5 000 000 SDR

Med *offentligrättsliga organ* avses alla organ

- a) som särskilt har inrättats för att tillgodose behov i det allmännas intresse, som inte har industriell eller kommersiell karaktär,

- b) som är juridiska personer, och
- c) som till största delen finansieras av statliga, regionala eller lokala myndigheter, eller av andra offentligttsliga organ, eller står under administrativ tillsyn av sådana organ eller har en administrativ, verkställande eller övervakande styrelse, där minst hälften av medlemmarna utses av staten, regionala eller lokala myndigheter, eller av andra offentligttsliga organ.

Anmärkningar till Europeiska unionens bilaga 19-2

1. Upphandling av upphandlande enheter som omfattas av denna bilaga av varu- eller tjänstekomponenter för upphandling som inte själva omfattas av detta kapitel ska inte betraktas som upphandling som omfattas.
2. Europeiska unionen är redo att låta lätt identifierbara kategorier av offentligttsliga organ omfattas av bilaga 19-2 (som är aktiva inom områden som sociala tjänster eller bibliotek) enligt ett lägre tröskelvärde (200 000 SDR) om Kanada visar att samma tröskelvärde gäller för samma typ av enheter i Kanada.

BILAGA 19-3

Enheter som upphandlar i enlighet med bestämmelserna i detta kapitel

Varor

Angivna i bilaga 19-4

Tröskelvärden 400 000 SDR

Tjänster

Angivna i bilaga 19-5

Tröskelvärden 400 000 SDR

Koncessioner för tjänster och arbeten inom bygg- och anläggningsverksamhet

Angivna i bilaga 19-6

Tröskelvärden 5 000 000 SDR

Samtliga upphandlande enheter vars upphandling omfattas av EU:s försörjningsdirektiv och som är upphandlande myndigheter (t.ex. de som omfattas av bilagorna 19-1 och 19-2) eller offentliga företag ⁽¹⁾ och som bedriver någon av följande verksamheter eller en kombination av sådana verksamheter:

- a) Tillhandahållande eller drift av fasta nät i syfte att tillhandahålla tjänster för allmänheten som rör produktion, transport eller distribution av dricksvatten eller leverans av dricksvatten till sådana nät ⁽²⁾.
- b) Tillhandahållande eller drift av fasta nät i syfte att tillhandahålla tjänster för allmänheten i samband med produktion, transport eller distribution av el, gas och värme eller leverans av el, gas och värme till sådana nät.
- c) Tillhandahållande eller drift av nät ⁽³⁾ för en allmännyttig tjänst som rör transport med stadsjärnvägar, automatiska system, spårvägar, trådbussar, bussar eller kabelspårvagnar ⁽⁴⁾.
- d) Tillhandahållande eller drift av nät för en allmännyttig tjänst som rör järnvägstransport.

Anmärkningar till Europeiska unionens bilaga 19-3

1. Kontrakt som tilldelats för utövandet av en verksamhet som anges ovan omfattas inte av detta avtal när den utsätts för konkurrens på den berörda marknaden.
2. Detta kapitel ska inte tillämpas på kontrakt som ingås av de upphandlande enheter som omfattas av denna bilaga
 - a) för inköp av vatten och leverans av energi eller bränsle för energiproduktion,
 - b) i andra syften än att bedriva sina verksamheter i enlighet med denna bilaga eller i syfte att bedriva sådana verksamheter i ett land utanför EES-området,

⁽¹⁾ Enligt EU:s försörjningsdirektiv är ett offentligt företag varje företag över vilket en upphandlande myndighet har ett direkt eller indirekt bestämmande inflytande till följd av ägarförhållande, finansiellt deltagande eller regler som styr företagets verksamhet. Ett bestämmande inflytande hos upphandlande myndigheter ska anses föreligga när dessa myndigheter, direkt eller indirekt, i förhållande till ett företag

- a) innehar majoriteten av företagets tecknade kapital,
- b) kontrollerar majoriteten av de rösträtter som är knutna till företagets emitterade aktier, eller
- c) kan utse mer än halva antalet ledamöter i företagets administrativa, styrande eller övervakande organ.

⁽²⁾ Det bör understrykas att om och där sådana nät inkluderar bortskaftande och rening av avloppsvatten ska den delen av driften också omfattas.

⁽³⁾ Ett nät för transporttjänster ska anses föreligga om tjänsten tillhandahålls enligt driftsvillkor som fastställts av en behörig myndighet i en av Europeiska unionens medlemsstater, t.ex. i fråga om linjedragning, tillgänglig transportkapacitet eller turtäthet.

⁽⁴⁾ För upphandling av kollektivtrafikfordon får de kanadensiska anbudsgivarna inte behandlas mindre förmånligt än budgivare från Europeiska unionen eller andra tredjeländer. Med ett kollektivtrafikfordon avses en spårvagn, buss, trådbuss, tunnelbanevagn, snabbspårvägsvagn eller persontågslök för tunnelbana eller snabbspårväg som används för kollektivtrafik.

- c) för återförsäljning eller uthyrning till tredje part, förutsatt att den upphandlande enheten inte åtnjuter några särskilda eller exklusiva rättigheter att sälja eller hyra ut föremålet för sådana kontrakt och att andra enheter har rätt att sälja eller hyra ut på samma villkor som den upphandlande enheten.
3. Om en annan upphandlande enhet än den upphandlande myndigheten levererar dricksvatten eller elektricitet till nät som tillhandahåller tjänster för allmänheten, ska detta inte betraktas som en verksamhet i den mening som avses i styckena a eller b i denna bilaga om
- a) den berörda enhetens produktion av dricksvatten eller elektricitet äger rum på grund av att dess förbrukning är nödvändig för att bedriva någon annan verksamhet än den som avses i styckena a–d i denna bilaga, och
- b) leveransen till det allmänna nätet endast beror på den upphandlande enhetens egen förbrukning och inte har överstigit 30 % av dess totala produktion av dricksvatten eller energi, beräknat på de tre föregående årens genomsnitt, innevarande år medräknat.
4. Om en annan upphandlande enhet än den upphandlande myndigheten levererar gas eller värme till nät som tillhandahåller tjänster för allmänheten, ska detta inte betraktas som en verksamhet i den mening som avses i stycke b i denna bilaga om
- a) den berörda enhetens produktion av gas eller värme är en oundviklig följd av utövandet av en annan verksamhet än någon av dem som avses i styckena a–d i denna bilaga, och
- b) leverans till det allmänna nätet endast syftar till att använda denna produktion ekonomiskt och uppgår till högst 20 % av enhetens omsättning, beräknat på genomsnittet för de tre närmast föregående åren, innevarande år medräknat.
5. a) Under förutsättning att villkoren i stycke b uppfylls ska detta direktiv inte gälla kontrakt som tilldelas
- i) av en upphandlande enhet till ett närstående företag ⁽¹⁾, eller
- ii) av ett samriskföretag, bildat uteslutande av ett antal upphandlande enheter för att bedriva sådan verksamhet som avses i styckena a–d i denna bilaga, till ett företag som är närstående någon av dessa upphandlande enheter.
- b) Stycke a ska omfatta varu- eller tjänstekontrakt under förutsättning att minst 80 % av det närstående företagets genomsnittliga omsättning när det gäller varor eller tjänster under de föregående tre åren härrör från leverans av sådana varor eller tjänster till företag som det är närstående ⁽²⁾ med.
6. Detta kapitel ska inte tillämpas på kontrakt som ingås
- a) av ett samriskföretag, bildat uteslutande av ett antal upphandlande enheter för att bedriva sådan verksamhet som avses i stycke a–d i denna bilaga, med någon av dessa upphandlande enheter, eller
- b) av en upphandlande enhet med ett sådant samriskföretag som enheten ingår i, förutsatt att samriskföretaget har bildats för att bedriva den berörda verksamheten under minst tre år och att det i den handling som upprättats för bildandet av samriskföretaget föreskrivs att de upphandlande enheter det består av kommer att ingå i samriskföretaget under minst samma tid.
7. Detta kapitel omfattar inte upphandling av upphandlande enheter som omfattas av denna bilaga som avser utnyttjande av ett geografiskt område i syfte att undersöka förekomsten av eller utvinna olja, gas, kol eller andra fasta bränslen.

⁽¹⁾ Med **närstående företag** avses varje företag vars årsredovisning sammanställs med den upphandlande enhetens årsredovisning i enlighet med kraven i rådets direktiv 83/349/EEG om sammanställd redovisning, eller, när det gäller enheter som inte omfattas av det direktivet, varje företag över vilket en upphandlande myndighet kan ha ett direkt eller indirekt bestämmande inflytande, eller som kan utöva ett bestämmande inflytande över den upphandlande enheten, eller som tillsammans med den upphandlande enheten är underkastad ett bestämmande inflytande av ett annat företag till följd av ägarförhållande, finansiellt deltagande eller regler som styr företagets verksamhet.

⁽²⁾ Om ett närstående företag inte kan uppvisa sin omsättning för de senaste tre åren beroende på tidpunkten för dess etablering eller verksamhetens påbörjande, räcker det att företaget kan påvisa att den omsättning som avses i denna punkt är trovärdig, särskilt genom prognoser för verksamheten.

BILAGA 19-4

Varor

1. Detta kapitel omfattar upphandling av alla varor som upphandlas av de enheter som förtecknas i bilagorna 19-1 till 19-3, om inget annat anges i detta kapitel.
2. Detta kapitel omfattar endast de leveranser och den utrustning som beskrivs i de kapitel i Kombinerade nomenklaturen (KN) som anges nedan, och som köps av försvarsministerier i Belgien, Bulgarien, Tjeckien, Danmark, Tyskland, Estland, Grekland, Kroatien, Spanien, Frankrike, Irland, Italien, Cypern, Lettland, Litauen, Luxemburg, Ungern, Malta, Nederländerna, Österrike, Polen, Portugal, Rumänien, Slovenien, Slovakien, Finland, Sverige och Förenade kungariket som täcks av avtalet.

Kapitel 25: Salt; svavel; jord och sten; gips, kalk och cement

Kapitel 26: Malm, slagg och aska

Kapitel 27: Mineraliska bränslen, mineraloljor och destillationsprodukter av dessa; bituminösa ämnen; mineralvaxer utom:

ex 27.10: särskilda motorbränslen

Kapitel 28: Oorganiska kemikalier; organiska och oorganiska föreningar av ädla metaller, av sällsynta jordartsmetaller, av radioaktiva grundämnen och av isotoper utom:

ex 28.09: sprängämnen

ex 28.13: sprängämnen

ex 28.14: tårgas

ex 28.28: sprängämnen

ex 28.32: sprängämnen

ex 28.39: sprängämnen

ex 28.50: giftiga ämnen

ex 28.51: giftiga ämnen

ex 28.54: sprängämnen

Kapitel 29: Organiska kemikalier utom:

ex 29.03: sprängämnen

ex 29.04: sprängämnen

ex 29.07: sprängämnen

ex 29.08: sprängämnen

ex 29.11: sprängämnen

ex 29.12: sprängämnen

ex 29.13: giftiga ämnen

ex 29.14: giftiga ämnen

ex 29.15: giftiga ämnen

ex 29.21: giftiga ämnen

ex 29.22: giftiga ämnen

ex 29.23: giftiga ämnen

ex 29.26: sprängämnen

ex 29.27: giftiga ämnen

ex 29.29: sprängämnen

- Kapitel 30: Farmaceutiska produkter
- Kapitel 31: Gödselmedel
- Kapitel 32: Garvämnes- och färgämnesextrakter; garvsyror och garvsyraderivat; pigment och andra färgämnen; lacker och andra målningsfärger; kitt och andra tättnings- och utfyllningsmedel; tryckfärger, bläck och tusch
- Kapitel 33: Eteriska oljor och resinoider; parfymerings-, skönhets- och kroppsvårdsmedel
- Kapitel 34: Tvål och såpa, organiska ytaktiva ämnen, tvättmedel, smörjmedel, konstgjorda vaxer, beredda vaxer, puts- och skurmedel, ljus och liknande artiklar, modelleringspaster, s.k. dentalvax samt dentalpreparat på basis av gips
- Kapitel 35: Proteiner; lim och klister; enzymer
- Kapitel 37: Varor för foto- eller kinobruk
- Kapitel 38: Diverse kemiska produkter
utom:
ex 38.19: giftiga ämnen
- Kapitel 39: Konstharts, plaster, celluloetraer, celluloetraer och varor framställda av dessa
- Kapitel 40: Gummi, syntetgummi, faktis och varor framställda av dessa
utom:
ex 40.11: skottsäkra däck
- Kapitel 41: Oberedda hudar och skinn (andra än pälskinn) samt läder
- Kapitel 42: Lädervaror; sadelmakeriarbeten, reseffekter, handväskor och liknande artiklar; varor av tarmar
- Kapitel 43: Pälskinn och konstgjord päls; varor av dessa material
- Kapitel 44: Trä och varor av trä; träkol
- Kapitel 45: Kork och varor av kork
- Kapitel 46: Varor av halm, esparto eller andra flättningsmaterial; korgmakeriarbeten
- Kapitel 47: Material för papperstillverkning
- Kapitel 48: Papper och papp; varor av pappersmassa, papper eller papp
- Kapitel 49: Tryckta böcker, tidningar, bilder och andra produkter från den grafiska industrin; handskrifter, maskinskrivna texter samt ritningar
- Kapitel 65: Huvudbonader och delar till huvudbonader
- Kapitel 66: Paraplyer, parasoller, promenadkäppar, piskor och ridspön samt delar till sådana artiklar
- Kapitel 67: Bearbetade fjädrar och dun samt varor tillverkade av fjädrar eller dun; konstgjorda blommor; varor av människohår
- Kapitel 68: Varor av sten, gips, cement, asbest, glimmer eller liknande material
- Kapitel 69: Keramiska produkter
- Kapitel 70: Glas och glasvaror

- Kapitel 71: Naturpärlor och odlade pärlor, ädelstenar och halvädelstenar, ädla metaller och metaller med plätering av ädel metall samt varor av sådana produkter; oäkta smycken
- Kapitel 73: Varor av järn eller stål
- Kapitel 74: Koppar och varor av koppar
- Kapitel 75: Nickel och varor av nickel
- Kapitel 76: Aluminium och varor av aluminium
- Kapitel 77: Magnesium och beryllium samt varor av dessa material
- Kapitel 78: Bly och varor av bly
- Kapitel 79: Zink och varor av zink
- Kapitel 80: Tenn och varor av tenn
- Kapitel 81: Andra oädla metaller som används inom metallurgin och varor av dessa material
- Kapitel 82: Verktyg, redskap, knivar, skedar och gafflar av oädel metall; delar av oädel metall till sådana artiklar utom:
ex 82.05: verktyg
ex 82.07: verktyg, delar
- Kapitel 83: Diverse varor av oädel metall
- Kapitel 84: Ångpannor, maskiner, apparater och mekaniska redskap, delar till sådana varor utom:
ex 84.06: motorer
ex 84.08: övriga motorer
ex 84.45: maskiner
ex 84.53: datorer
ex 84.55: delar till maskiner enligt rubrik nr 84.53
ex 84.59: kärnreaktorer
- Kapitel 85: Elektriska maskiner och apparater, delar till sådana varor utom:
ex 85.13: telekommunikationsutrustning
ex 85.15: transmissionsapparater
- Kapitel 86: Lok och annan rullande järnvägs- och spårvägsmateriel samt delar till sådan materiel; stationär järnvägs- och spårvägsmateriel samt delar till sådan materiel; trafiksignaleringsutrustning av alla slag (som inte är eldrivna) utom:
ex 86.02: pansarlok, elektriska
ex 86.03: övriga pansarlok
ex 86.05: pansarvagnar
ex 86.06: underhålls- och servicevagnar
ex 86.07: vagnar

- Kapitel 87: Fordon, andra än rullande järnvägs- eller spårvägsmateriel, samt delar och tillbehör till fordon
utom:
ex 87.08: stridsvagnar och andra bepannade fordon
ex 87.01: traktorer
ex 87.02: militärfordon
ex 87.03: bärgningsbilar
ex 87.09: motorcyklar
ex 87.14: släpfordon
- Kapitel 89: Fartyg och annan flytande materiel
utom:
ex 89.01 A: krigsfartyg
- Kapitel 90: Optiska instrument och apparater, foto- och kinoapparater, instrument och apparater för mätning eller kontroll, medicinska och kirurgiska instrument och apparater
utom:
ex 90.05: kikare
ex 90.13: diverse instrument, lasrar
ex 90.14: avståndsmätare
ex 90.28: elektriska och elektroniska mätinstrument
ex 90.11: mikroskop
ex 90.17: medicinska instrument
ex 90.18: apparater för mekanoterapi
ex 90.19: ortopediska artiklar
ex 90.20: röntgenapparater
- Kapitel 91: Tillverkning av ur och klockor
- Kapitel 92: Musikinstrument; apparater för inspelning och återgivning av ljud, apparater för inspelning och återgivning av bilder och ljud för television samt delar och tillbehör till sådana apparater
- Kapitel 94: Möbler och delar till möbler, sängkläder, madrasser, resårbottnar till sängar, kuddar och liknande stoppade inredningsartiklar
utom:
ex 94.01 A: flygplanssäten
- Kapitel 95: Varor och produkter av utskärnings- eller pressmaterial
- Kapitel 96: Borstar, penslar, kvastar, dammvippor och säll
- Kapitel 98: Diverse tillverkade artiklar
-

BILAGA 19-5

Tjänster

I Universal List of Services i enlighet med dokument MTN.GNS/W/120 ingår följande tjänster:

<i>Tjänster</i>	<i>CPC-referens</i>
Reparation av hushållsartiklar och personliga artiklar	633
Kommersiella kurirtjänster (även med hjälp av flera transportmedel)	7512
Elektroniskt datautbyte (EDI) E-post Mervärdesfaxtjänster, bl.a. lagring och vidarebefordran samt hämtning samt kod- och protokollkonvertering Informationsökning och databassökning online Röstmeddelanden	7523
Tjänster avseende fastighetsförmedling och fastighetsförvaltning på arvodes- eller kontraktbasis	822
Konsulttjänster avseende installation av hårdvara	841
Tjänster avseende implementering av mjukvara, bl.a. konsulttjänster avseende system- och mjukvara, systemanalys, systemdesign, programmering och underhåll	842
Databehandlings- och datordrifttjänster, bl.a. databehandling, tabulering och drifttjänster Informations- eller databehandling online (inbegripet transaktionsbehandling)	843
Databastjänster	844
Underhåll och reparation av kontorsmaskiner och kontorsutrustning (inbegripet datorer)	845
Andra datatjänster	849
Allmän företagsrådgivning	86501
Tjänster avseende rådgivning i marknadsföringsfrågor	86503
Tjänster avseende rådgivning i personalfrågor	86504
Tjänster avseende rådgivning i produktionsfrågor	86505
Tjänster i samband med organisationskonsulttjänster (med undantag av medlings- och förlikningstjänster)	866
Arkitekttjänster	8671
Ingenjörstjänster	8672

<i>Tjänster</i>	<i>CPC-referens</i>
Integrerade tekniska tjänster (utom 86731 integrerade tekniska tjänster för nyckelfärdiga transportinfrastrukturprojekt)	8673
Stadsplanerings- och landskapsarkitektjänster	8674
Teknisk provning och analys, inbegripet kvalitetskontroll och besiktning (utom avseende FSC 58 och transportutrustning)	8676
Fastighetsstädning	874
Tjänster avseende reparation av metallvaror, maskiner och apparater	8861 till 8864 och 8866
Avlopps- och renhållningstjänster, sanering och liknande tjänster	94

Anmärkningar till Europeiska unionens bilaga 19-5

1. För upphandlande enheter som omfattas av bilaga 19-2 ska tröskelvärdena vara 355 000 SDR när en enhet upphandlar konsulttjänster som rör frågor av konfidentiell karaktär, vars offentliggörande skäligen kan förväntas äventyra förtroende för myndigheten, orsaka ekonomiska störningar eller på liknande sätt strida mot allmänintresset.
2. Detta kapitel omfattar inte sådana tjänster som enheter är tvungna att upphandla från en annan enhet på grundval av en ensamrätt som dessa innehar enligt offentliggjorda lagar eller andra författningar.
3. Om den pågående översynen av Europeiska unionens lagstiftning om offentlig upphandling leder till en utvidgning av tillämpningsområdet för tjänster och tjänstekoncessioner som omfattas av denna lagstiftning, är Europeiska unionen redo att inleda förhandlingar med Kanada för att utvidga den ömsesidiga täckningen av tjänster och tjänstekoncessioner i detta kapitel.

BILAGA 19-6

Koncessioner för tjänster och arbeten inom bygg- och anläggningsverksamhet

Avsnitt A: Bygg- och anläggningstjänster

Definition:

Ett kontrakt för bygg- och anläggningstjänster är ett kontrakt vars syfte är att på valfritt sätt utföra civila arbeten eller byggnadsarbeten i enlighet med huvudgrupp 51 i CPC.

Förteckning över huvudgrupp 51, CPC:

Alla tjänster som förtecknas i huvudgrupp 51.

Avsnitt B: Byggkoncessioner

Kontrakt för byggkoncessioner som tilldelas av enheter som förtecknas i bilagorna 19-1 och 19-2 gäller endast artikel 19.1, 19.2, 19.4, 19.5, 19.6 (utom stycke 3 e) och l)), 19.15 (utom punkterna 3 och 4) och 19.17 i kapitlet.

BILAGA 19-7

Allmänna anmärkningar

1. Detta kapitel gäller inte
 - a) i) upphandling av jordbruksprodukter som sker för att främja jordbruksstödprogram och program för livsmedelsbistånd (till exempel livsmedelsstöd, inklusive akuta hjälpinsatser), och
 - ii) upphandling för anskaffning, utveckling, produktion eller samproduktion av programmaterial av radio- och tv-bolag samt kontrakt avseende sändningstid,
 - b) kontrakt som tilldelas av de upphandlande enheter som omfattas av bilagorna 19-1 och 19-2 i samband med verksamhet som rör dricksvatten, energi, transport och postsektorn, om de inte omfattas av bilaga 19-3,
 - c) upphandling som avser skeppsbyggnad och underhåll av
 - i) upphandlande enheter som omfattas av bilaga 19-3,
 - ii) offentligrättsliga organ som omfattas av bilaga 19-2, och
 - iii) lokala upphandlande myndigheter som omfattas av avsnitt B i bilaga 19-2 (där identifierade som administrativa enheter Nuts 3 och lägre), eller
 - d) varor och tjänster som upphandlas internt av en enhet som omfattas av avtalet eller som tillhandahålls av en enhet som omfattas av avtalet till en annan.
2. I fråga om Åland ska de särskilda villkoren i protokoll 2 om Åland till fördraget om Finlands anslutning till Europeiska unionen tillämpas.
 3. Europeiska unionen kommer att ge de kanadensiska leverantörerna tillgång till rättsmedel före avtalets ingående i enlighet med artikel 19.17 i detta kapitel under de första tio åren efter ikraftträdandet av detta avtal. Därefter kommer de kanadensiska leverantörernas möjlighet att begära rättsmedel före avtalets ingående att vara beroende av resultaten av de förhandlingar som föreskrivs i artikel 19.17.8.
-

BILAGA 19-8

Publikationer

Avsnitt A:

Elektroniska medier eller pappersmedier som parterna använder för att offentliggöra lagar, andra författningar, rättsliga avgöranden, förvaltningsbeslut med allmän tillämpning, standardkontraktklausuler och förfaranden för offentlig upphandling som omfattas av detta avtal i enlighet med artikel 19.5.

1. **BELGIEN**

1.1 Lagar och andra författningar:

1. le Moniteur Belge

1.2 Rättspraxis:

1. Pasicrisie

2. **BULGARIEN**

2.1 Lagar och andra författningar:

1. Държавен вестник (Bulgariens officiella tidning)

2.2 Rättsliga avgöranden:

1. <http://www.sac.government.bg>

2.3 Administrativa utlåtanden med allmän giltighet och förfaranden:

1. <http://www.aop.bg>

2. <http://www.cpc.bg>

3. **TJECKIEN**

3.1 Lagar och andra författningar:

1. Tjeckiens lagsamling

3.2 Avgöranden av byrån för skydd av konkurrens

1. Samling av avgöranden av byrån för skydd av konkurrens

4. **DANMARK**

4.1 Lagar:

1. Lovtidende

4.2 Rättsliga avgöranden:

1. Ugeskrift for Retsvaesen

4.3 Administrativa avgöranden och förfaranden:

1. Ministerialtidende

4.4 Avgöranden av danska besvärskommittén för offentlig upphandling

1. Kendelser fra Klagenævnet for Udbud

5. TYSKLAND

5.1 Lagstiftning och annan regelgivning:

1. Bundesgesetzblatt
2. Bundesanzeiger

5.2 Rättsliga avgöranden:

1. Entscheidungssammlungen des: Bundesverfassungsgerichts; Bundesgerichtshofs; Bundesverwaltungsgerichts Bundesfinanzhofs sowie der Oberlandesgerichte

6. ESTLAND

6.1 Lagar och andra författningar samt administrativa avgöranden med allmän giltighet:

1. Riigi Teataja – <http://www.riigiteataja.ee>

6.2 Förfaranden för offentlig upphandling:

1. <https://riigihanked.riik.ee>

7. IRLAND

7.1 Lagstiftning och andra författningar:

1. Iris Oifigiúil (Irländska regeringens officiella kungörelseorgan)

8. GREKLAND

8.1 Επισημη εφημεριδα ευρωπαικων κοινοτητων (Grekiska regeringens officiella tidning)

9. SPANIEN

9.1 Lagstiftning:

1. Boletín Oficial del Estado

9.2 Rättsliga beslut:

1. Ingen officiell publikation

10. FRANKRIKE

10.1 Lagstiftning:

1. Journal Officiel de la République française

10.2 Rättspraxis:

1. Recueil des arrêts du Conseil d'État

10.3 Revue des marchés publics

11. KROATIEN

11.1 Narodne novine – <http://www.nn.hr>

12. ITALIEN

12.1 Lagstiftning:

1. Gazzetta Ufficiale

- 12.2 Rättspraxis:
1. Ingen officiell publikation
13. CYPERN
- 13.1 Lagstiftning:
1. Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας (Cyperns officiella tidning)
- 13.2 Rättsliga avgöranden:
1. Αποφάσεις Ανωτάτου Δικαστηρίου 1999 – Τυπογραφείο της Δημοκρατίας (Högsta domstolens beslut – Tryckeriet)
14. LETTLAND
- 14.1 Lagstiftning:
1. Latvijas vēstnesis (Officiell tidning)
15. LITAUEN
- 15.1 Lagar och andra författningar:
1. Teisės aktų registras (Registret över rättsakter)
- 15.2 Rättsliga avgöranden, rättspraxis:
1. Litauens högsta domstols bulletin "Teismų praktika"
 2. Litauens högsta förvaltningsdomstols bulletin "Administracinių teismų praktika"
16. LUXEMBURG
- 16.1 Lagstiftning:
1. Memorial
- 16.2 Rättspraxis:
1. Pasicrisie
17. UNGERN
- 17.1 Lagstiftning:
1. Magyar Közlöny (Ungerns officiella kungörelseorgan)
- 17.2 Rättspraxis:
1. Közbeszerzési Értesítő – a Közbeszerzések Tanácsa Hivatalos Lapja (officiella tidningen för rådet för offentlig upphandling)
18. MALTA
- 18.1 Lagstiftning:
1. Government Gazette
19. NEDERLÄNDERNA
- 19.1 Lagstiftning:
1. Nederlandse Staatscourant eller Staatsblad

19.2 Rättspraxis:

1. Ingen officiell publikation

20. ÖSTERRIKE

20.1 Lagstiftning:

1. Österreichisches Bundesgesetzblatt
2. Amtsblatt zur Wiener Zeitung

20.2 Rättsliga avgöranden:

1. Entscheidungen des Verfassungsgerichtshofes, Verwaltungsgerichtshofes, Obersten Gerichtshofes, der Oberlandesgerichte, des Bundesverwaltungsgerichtes und der Landesverwaltungsgerichte – <http://ris.bka.gv.at/Judikatur/>

21. POLEN

21.1 Lagstiftning:

1. Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej (Polens lagtidning)

21.2 Rättsliga avgöranden, rättspraxis:

1. "Zamówienia publiczne w orzecznictwie. Wybrane orzeczenia zespołu arbitrów i Sądu Okręgowego w Warszawie" (Urval av domar från skiljenämnder och Warszawas regionala domstol)

22. PORTUGAL

22.1 Lagstiftning:

1. Diário da República Portuguesa 1a Série A e 2a série

22.2 Rättsliga publikationer::

1. Boletim do Ministério da Justiça
2. Colectânea de Acordos do Supremo Tribunal Administrativo
3. Colectânea de Jurisprudencia Das Relações

23. RUMÄNIEN

23.1 Lagar och andra författningar:

1. Monitorul Oficial al României (Rumäniens officiella tidning)

23.2 Rättsliga avgöranden, administrativa avgöranden med allmän giltighet och andra förfaranden:

1. <http://www.anrmap.ro>

24. SLOVENIEN

24.1 Lagstiftning:

1. Sloveniens officiella tidning

24.2 Rättsliga avgöranden:

1. Ingen officiell publikation

25. SLOVAKIEN

25.1 Lagstiftning:

1. Zbierka zákonov (Lagsamlingen)

25.2 Rättsliga avgöranden:

1. Ingen officiell publikation

26. FINLAND

26.1 Suomen Sääädöskokoelma – Finlands Författningssamling

27. SVERIGE

27.1 Svensk Författningssamling

28. FÖRENADE KUNGARIKET

28.1 Lagstiftning:

1. HM Stationery Office

28.2 Rättspraxis:

1. Law Reports

28.3 "Public Bodies":

1. HM Stationery Office

Avsnitt B:

Elektroniska medier eller pappersmedier som används för offentliggörande av meddelanden och tillkännagivanden som krävs enligt artikel 19.6, 19.8.7 och 19.15.2 i enlighet med artikel 19.5

1. BELGIEN

1.1 Europeiska unionens officiella tidning

1.2 Le Bulletin des Adjudications

1.3 Andra specialpublikationer

2. BULGARIEN

2.1 Europeiska unionens officiella tidning

2.2 Държавен вестник (Bulgariens officiella tidning) <http://dv.parliament.bg>

2.3 Register över offentlig upphandling (<http://www.aop.bg>)

3. TJECKIEN

3.1 Europeiska unionens officiella tidning

4. DANMARK

4.1 Europeiska unionens officiella tidning

5. TYSKLAND

5.1 Europeiska unionens officiella tidning

6. ESTLAND

6.1 Europeiska unionens officiella tidning

7. IRLAND

7.1 Europeiska unionens officiella tidning

7.2 Dagspress: "Irish Independent", "Irish Times", "Irish Press", "Cork Examiner"

8. GREKLAND

8.1 Europeiska unionens officiella tidning

8.2 Offentliggörande i dags-, finans-, regional- och fackpress

9. SPANIEN

9.1 Europeiska unionens officiella tidning

10. FRANKRIKE

10.1 Europeiska unionens officiella tidning

10.2 Bulletin officiel des annonces des marchés publics

11. KROATIEN

11.1 Europeiska unionens officiella tidning

11.2 Elektronički oglasnik javne nabave Republike Hrvatske (Kroatiens elektroniska förfaranden för offentlig upphandling)

12. ITALIEN

12.1 Europeiska unionens officiella tidning

13. CYPERN

13.1 Europeiska unionens officiella tidning

13.2 Cyperns officiella tidning

13.3 Lokal dagspress

14. LETTLAND

14.1 Europeiska unionens officiella tidning

14.2 Latvijas vēstnesis (Officiell tidning)

15. LITAUEN

15.1 Europeiska unionens officiella tidning

15.2 Centrinė viešųjų pirkimų informacinė sistema (Centrala portalen för offentlig upphandling)

15.3 Informacijos bilaga "Informaciniai pranešimai" till Valstybės žinios (Litauens officiella tidning)

16. LUXEMBURG

- 16.1 Europeiska unionens officiella tidning
- 16.2 Dagspress

17. UNGERN

- 17.1 Europeiska unionens officiella tidning
- 17.2 Közbeszerzési Értesítő – a Közbeszerzések Tanácsa Hivatalos Lapja (officiella tidningen för rådet för offentlig upphandling)

18. MALTA

- 18.1 Europeiska unionens officiella tidning
- 18.2 Government Gazette

19. NEDERLÄNDERNA

- 19.1 Europeiska unionens officiella tidning

20. ÖSTERRIKE

- 20.1 Europeiska unionens officiella tidning
- 20.2 Amtsblatt zur Wiener Zeitung

21. POLEN

- 21.1 Europeiska unionens officiella tidning
- 21.2 Biuletyn Zamówień Publicznych (Tidningen för offentlig upphandling)

22. PORTUGAL

- 22.1 Europeiska unionens officiella tidning

23. RUMÄNIEN

- 23.1 Europeiska unionens officiella tidning
- 23.2 Monitorul Oficial al României (Rumäniens officiella tidning)
- 23.3 Elektroniskt system för offentlig upphandling – <http://www.e-licitatie.ro>

24. SLOVENIEN

- 24.1 Europeiska unionens officiella tidning
- 24.2 Portal javnih naročil – <http://www.enarocanje.si/?podrocje=portal>

25. SLOVAKIEN

- 25.1 Europeiska unionens officiella tidning
- 25.2 Vestník verejného obstarávania (Tidningen för offentlig upphandling)

26. FINLAND

26.1 Europeiska unionens officiella tidning

26.2 Julkiset hankinnat Suomessa ja ETA-alueella (offentlig upphandling i Finland och inom EES-området, bilaga till Virallinen lehti – Officiella tidningen)

27. SVERIGE

27.1 Europeiska unionens officiella tidning

28. FÖRENADE KUNGARIKET

28.1 Europeiska unionens officiella tidning

Avsnitt C:

Webbadressen eller adresserna där parterna offentliggör upphandlingsstatistik i enlighet med artikel 19.15.5 och meddelanden och tillkännagivanden avseende tilldelade kontrakt i enlighet med artikel 19.15.6.

1. Meddelanden och tillkännagivanden om tilldelade kontrakt av enheter som förtecknas i bilagorna 19-1 till 19-3 till Europeiska unionens bindningslista för marknadstillträde offentliggörs på onlineversionen för Europeiska unionens officiella tidning, Tenders Electronic Daily – <http://ted.europa.eu>

BILAGA 20-A

DEL A

Geografiska beteckningar som identifierar en produkt med ursprung i Europeiska unionen

Beteckning	Translitterering (endast i informationssyfte)	Produktklass	Ursprungs- ort (territorium, region eller ort)
České pivo		öl	Tjeckien
Žatecký Chmel		humle	Tjeckien
Hopfen aus der Hallertau		humle	Tyskland
Nürnberger Bratwürste**		färskt, fryst och bearbetat kött	Tyskland
Nürnberger Rostbratwürste		färskt, fryst och bearbetat kött	Tyskland
Schwarzwälder Schinken		färskt, fryst och bearbetat kött	Tyskland
Aachener Printen		konfektyrer och bakverk	Tyskland
Nürnberger Lebkuchen		konfektyrer och bakverk	Tyskland
Lübecker Marzipan		konfektyrer och bakverk	Tyskland
Bremer Klaben		konfektyrer och bakverk	Tyskland
Hessischer Handkäse		ost	Tyskland
Hessischer Handkäs		ost	Tyskland
Tettnanger Hopfen		humle	Tyskland
Spreewälder Gurken		färska och bearbetade grönsaksprodukter	Tyskland
Danablu		ost	Danmark
Ελιά Καλαμάτας	Elia Kalamatas	bordsoliver och bearbetade oliver	Grekland
Μαστίχα Χίου	Masticha Chiou	naturliga gummi- och hartsvaror – tuggummi	Grekland
Φέτα*	Feta	ost	Grekland

Beteckning	Translitterering (endast i informationssyfte)	Produktklass	Ursprungsort (territorium, region eller ort)
Ελαιόλαδο Καλαμάτας	Kalamata olivolja	oljor och animaliska fetter	Grekland
Ελαιόλαδο Κολυμβάρι Χανίων Κρήτης	Kolymvari Chanion Kritis olivolja	oljor och animaliska fetter	Grekland
Ελαιόλαδο Σητείας Λασιθίου Κρήτης	Sitia Lasithiou Kritis olivolja	oljor och animaliska fetter	Grekland
Ελαιόλαδο Λακωνία	Lakonia olivolja	oljor och animaliska fetter	Grekland
Κρόκος Κοζάνης	Krokos Kozanis	kryddor	Grekland
Κεφαλογραβιέρα	Kefalograviera	ost	Grekland
Γραβιέρα Κρήτης	Graviera Kritis	ost	Grekland
Γραβιέρα Νάξου	Graviera Naxou	ost	Grekland
Μανούρι	Manouri	ost	Grekland
Κασέρι	Kasseri	ost	Grekland
Φασόλια Γίγαντες Ελέφαντες Καστοριάς	Fassolia Gigantes Elefantos Kastorias	färska och bearbetade grönsaksprodukter	Grekland
Φασόλια Γίγαντες Ελέφαντες Πρεσπών Φλώρινας	Fassolia Gigantes Elefantos Prespon Florinas	färska och bearbetade grönsaksprodukter	Grekland
Κονσερβολιά Αμφίσης	Konservolia Amfissis	bordsoliver och bearbetade oliver	Grekland
Λουκούμι Γεροσκίπου	Loukoumi Geroskipou	konfektyrer och bakverk	Cypern
Baena		oljor och animaliska fetter	Spanien
Sierra Mágina		oljor och animaliska fetter	Spanien
Aceite del Baix Ebre-Montsia		oljor och animaliska fetter	Spanien
Oli del Baix Ebre-Montsia		oljor och animaliska fetter	Spanien
Aceite del Bajo Aragón		oljor och animaliska fetter	Spanien
Antequera		oljor och animaliska fetter	Spanien

Beteckning	Translitterering (endast i informationssyfte)	Produktklass	Ursprungsort (territorium, region eller ort)
Priego de Córdoba		oljor och animaliska fetter	Spanien
Sierra de Cádiz		oljor och animaliska fetter	Spanien
Sierra de Segura		oljor och animaliska fetter	Spanien
Sierra de Cazorla		oljor och animaliska fetter	Spanien
Siurana		oljor och animaliska fetter	Spanien
Aceite de Terra Alta		oljor och animaliska fetter	Spanien
Oli de Terra Alta		oljor och animaliska fetter	Spanien
Les Garrigues		oljor och animaliska fetter	Spanien
Estepa		oljor och animaliska fetter	Spanien
Guijuelo		färskt, fryst och bearbetat kött	Spanien
Jamón de Huelva		färskt, fryst och bearbetat kött	Spanien
Jamón de Teruel		färskt, fryst och bearbetat kött	Spanien
Salchichón de Vic		färskt, fryst och bearbetat kött	Spanien
Llonganissa de Vic		färskt, fryst och bearbetat kött	Spanien
Mahón-Menorca		ost	Spanien
Queso Manchego		ost	Spanien
Cítricos Valencianos		färska och bearbetade frukter, bär och nötter	Spanien
Cítrics Valencians		färska och bearbetade frukter, bär och nötter	Spanien
Jijona		konfektyrer och bakverk	Spanien
Turrón de Alicante		konfektyrer och bakverk	Spanien
Azafrán de la Mancha		kryddor	Spanien

Beteckning	Translitterering (endast i informationssyfte)	Produktklass	Ursprungsort (territorium, region eller ort)
Comté		ost	Frankrike
Reblochon		ost	Frankrike
Reblochon de Savoie		ost	Frankrike
Roquefort		ost	Frankrike
Camembert de Normandie		ost	Frankrike
Brie de Meaux		ost	Frankrike
Emmental de Savoie		ost	Frankrike
Pruneaux d'Agen		färska och bearbetade frukter, bär och nötter	Frankrike
Pruneaux d'Agen mi-cuits		färska och bearbetade frukter, bär och nötter	Frankrike
Huitres de Marennes-Oléron		färska, frysta och beredda fiskeriprodukter	Frankrike
Canards à foie gras du Sud-Ouest: Chalosse		färskt, fryst och bearbetat kött	Frankrike
Canards à foie gras du Sud-Ouest: Gascogne		färskt, fryst och bearbetat kött	Frankrike
Canards à foie gras du Sud-Ouest: Gers		färskt, fryst och bearbetat kött	Frankrike
Canards à foie gras du Sud-Ouest: Landes		färskt, fryst och bearbetat kött	Frankrike
Canards à foie gras du Sud-Ouest: Périgord		färskt, fryst och bearbetat kött	Frankrike
Canards à foie gras du Sud-Ouest: Quercy		färskt, fryst och bearbetat kött	Frankrike
Jambon de Bayonne***		torrsaltat kött	Frankrike
Huile d'olive de Haute-Provence		oljor och animaliska fetter	Frankrike
Huile essentielle de lavande de Haute-Provence		eteriska oljor	Frankrike

Beteckning	Translitterering (endast i informationsyfte)	Produktklass	Ursprungsort (territorium, region eller ort)
Morbier		ost	Frankrike
Epoisses		ost	Frankrike
Beaufort***		ost	Frankrike
Maroilles		ost	Frankrike
Marolles		ost	Frankrike
Munster*		ost	Frankrike
Munster Géromé		ost	Frankrike
Fourme d'Ambert		ost	Frankrike
Abondance		ost	Frankrike
Bleu d'Auvergne		ost	Frankrike
Livarot		ost	Frankrike
Cantal		ost	Frankrike
Fourme de Cantal		ost	Frankrike
Cantalet		ost	Frankrike
Petit Cantal		ost	Frankrike
Tomme de Savoie		ost	Frankrike
Pont – L'Évêque		ost	Frankrike
Neufchâtel		ost	Frankrike
Chabichou du Poitou		ost	Frankrike
Crottin de Chavignol		ost	Frankrike
Saint-Nectaire		ost	Frankrike
Piment d'Espelette		kryddor	Frankrike
Lentille verte du Puy		färska och bearbetade grönsaksprodukter	Frankrike

Beteckning	Translitterering (endast i informationssyfte)	Produktklass	Ursprungsort (territorium, region eller ort)
Aceto balsamico Tradizionale di Modena		ättika	Italien
Aceto balsamico di Modena		ättika	Italien
Cotechino Modena		färskt, fryst och bearbetat kött	Italien
Zampone Modena		färskt, fryst och bearbetat kött	Italien
Bresaola della Valtellina		färskt, fryst och bearbetat kött	Italien
Mortadella Bologna		färskt, fryst och bearbetat kött	Italien
Prosciutto di Parma		torrsaltat kött	Italien
Prosciutto di S. Daniele		torrsaltat kött	Italien
Prosciutto Toscano		torrsaltat kött	Italien
Prosciutto di Modena		torrsaltat kött	Italien
Provolone Valpadana		ost	Italien
Taleggio		ost	Italien
Asiago*		ost	Italien
Fontina*		ost	Italien
Gorgonzola*		ost	Italien
Grana Padano		ost	Italien
Mozzarella di Bufala Campana		ost	Italien
Parmigiano Reggiano		ost	Italien
Pecorino Roma		ost	Italien
Pecorino Sardo		ost	Italien

Prop. 2017/18:60
Bilaga 1

L 11/442

SV

Europeiska unionens officiella tidning

14.1.2017

Beteckning	Translitterering (endast i informationsyfte)	Produktklass	Ursprungsort (territorium, region eller ort)
Pecorino Toscano		ost	Italien
Arancia Rossa di Sicilia		färska och bearbetade frukter, bär och nötter	Italien
Cappero di Pantelleria		färska och bearbetade frukter, bär och nötter	Italien
Kiwi Latina		färska och bearbetade frukter, bär och nötter	Italien
Lenticchia di Castelluccio di Norcia		färska och bearbetade grönsaksprodukter	Italien
Mela Alto Adige		färska och bearbetade frukter, bär och nötter	Italien
Südtiroler Apfel		färska och bearbetade frukter, bär och nötter	Italien
Pesca e nettarina di Romagna		färska och bearbetade frukter, bär och nötter	Italien
Pomodoro di Pachino		färska och bearbetade grönsaksprodukter	Italien
Radicchio Rosso di Treviso		färska och bearbetade grönsaksprodukter	Italien
Ricciarelli di Siena		konfektyrer och bakverk	Italien
Riso Nano Vialone Veronese		spannmål	Italien
Speck Alto Adige		färskt, fryst och bearbetat kött	Italien
Südtiroler Markenspeck		färskt, fryst och bearbetat kött	Italien
Südtiroler Speck		färskt, fryst och bearbetat kött	Italien
Veneto Valpolicella		oljor och animaliska fetter	Italien
Veneto Euganei e Berici		oljor och animaliska fetter	Italien
Veneto del Grappa		oljor och animaliska fetter	Italien

Beteckning	Translitterering (endast i informationssyfte)	Produktklass	Ursprungsort (territorium, region eller ort)
Culatello di Zibello		färskt, fryst och bearbetat kött	Italien
Garda		färskt, fryst och bearbetat kött	Italien
Lardo di Colonnata		färskt, fryst och bearbetat kött	Italien
Szegedi téliszalámi		färskt, fryst och bearbetat kött	Ungern
Szegedi szalámi		färskt, fryst och bearbetat kött	Ungern
Tiroler Speck		färskt, fryst och bearbetat kött	Österrike
Steirischer Kren		färska och bearbetade grönsaksprodukter	Österrike
Steirisches Kürbiskernöl		oljeväxtfrön	Österrike
Queijo S. Jorge		ost	Portugal
Azeite de Moura		oljor och animaliska fetter	Portugal
Azeites de Trás-os-Montes		oljor och animaliska fetter	Portugal
Azeite do Alentejo Interior		oljor och animaliska fetter	Portugal
Azeites da Beira Interior		oljor och animaliska fetter	Portugal
Azeites do Norte Alentejano		oljor och animaliska fetter	Portugal
Azeites do Ribatejo		oljor och animaliska fetter	Portugal
Pêra Rocha do Oeste		färska och bearbetade frukter, bär och nötter	Portugal
Ameixa d'Elvas		färska och bearbetade frukter, bär och nötter	Portugal
Ananás dos Açores / S. Miguel		färska och bearbetade frukter, bär och nötter	Portugal

Beteckning	Translitterering (endast i informationssyfte)	Produktklass	Ursprungsort (territorium, region eller ort)
Chouriça de carne de Vinhais		färskt, fryst och bearbetat kött	Portugal
Linguiça de Vinhais		färskt, fryst och bearbetat kött	Portugal
Chouriço de Portalegre		färskt, fryst och bearbetat kött	Portugal
Presunto de Barrancos		färskt, fryst och bearbetat kött	Portugal
Queijo Serra da Estrela		ost	Portugal
Queijos da Beira Baixa		ost	Portugal
Queijo de Castelo Branco		ost	Portugal
Queijo Amarelo da Beira Baixa		ost	Portugal
Queijo Picante da Beira Baixa		ost	Portugal
Salpicão de Vinhais		färskt, fryst och bearbetat kött	Portugal
Gouda Holland		ost	Nederländerna
Edam Holland		ost	Nederländerna
Kalix Lójrom		färska, frysta och beredda fiskeriprodukter	Sverige
Magiun de prune Topoloveni		färska och bearbetade frukter, bär och nötter	Rumänien

DEL B

Geografiska beteckningar som identifierar en produkt med ursprung i Kanada

Beteckning	Translitterering (endast i informationssyfte)	Produktklass	Ursprungsort (territorium, region eller ort)

BILAGA 20-B

TERMER SOM AVSES I ARTIKLARNA 20.21.11 OCH 20.21.12

Del A

Valencia Orange

Orange Valencia

Valencia

Black Forest Ham

Jambon Forêt Noire

Tiroler Bacon (1)

Bacon Tiroler (1)

Parmesan

St. George Cheese

Fromage St-George[s]

DEL B

Termen "comté" i samband med livsmedelsprodukter när den används för att hänvisa till administrativa enheter (till exempel "Comté du Prince-Edouard", "Prince Edward County", "Comté de Prescott-Russell", "Prescott-Russell County").

Termen "Beaufort" i samband med ostprodukter som tillverkats i närheten av den geografiska platsen "Beaufort range", Vancouver Island, British Columbia.

(1) Skillnader i stavning på engelska eller franska ska vara tillåtna, bland annat "Tyrol", "Tiroler", "Tyroler" och "Tirolien".

BILAGA 20-C

PRODUKTKLASS

1. **färskt, fryst och bearbetat kött:** produkter som omfattas av kapitel 2 och nummer 16.01 eller 16.02 i Harmoniserade systemet.
2. **torrsaltat kött:** produkter av torrsaltat kött som omfattas av kapitel 2 och nummer 16.01 eller 16.02 i Harmoniserade systemet.
3. **humle:** produkter som omfattas av nummer 12.10 i Harmoniserade systemet.
4. **färska, frysta och beredda fiskeriprodukter:** produkter som omfattas av kapitel 3 och nummer 16.03, 16.04 eller 16.05 i Harmoniserade systemet.
5. **smör:** produkter som omfattas av nummer 04.05 i Harmoniserade systemet.
6. **ost:** produkter som omfattas av nummer 04.06 i Harmoniserade systemet.
7. **färska och bearbetade grönsaksprodukter:** produkter som omfattas av kapitel 7 i Harmoniserade systemet och produkter innehållande grönsaker som omfattas av kapitel 20 i Harmoniserade systemet.
8. **färska och bearbetade frukter, bär och nötter:** produkter som omfattas av kapitel 8 i Harmoniserade systemet och produkter innehållande frukter, bär och nötter som omfattas av kapitel 20 i Harmoniserade systemet.
9. **kryddor:** produkter som omfattas av kapitel 9 i Harmoniserade systemet.
10. **spannmål:** produkter som omfattas av kapitel 10 i Harmoniserade systemet.
11. **produkter från kvarnindustrin:** produkter som omfattas av kapitel 11 i Harmoniserade systemet.
12. **oljeväxtfrön:** produkter som omfattas av kapitel 12 i Harmoniserade systemet.
13. **drycker framställda av växtextrakt:** produkter som omfattas av nummer 13.02 i Harmoniserade systemet.
14. **oljor och animaliska fetter:** produkter som omfattas av kapitel 15 i Harmoniserade systemet.
15. **konfektyrer och bakverk:** produkter som omfattas av nummer 17.04, 18.06, 19.04 eller 19.05 i Harmoniserade systemet.
16. **pastaprodukter:** produkter som omfattas av nummer 19.02 i Harmoniserade systemet.
17. **bordsoliver och bearbetade oliver:** produkter som omfattas av nummer 20.01 eller 20.05 i Harmoniserade systemet.
18. **senapspasta:** produkter som omfattas av undernummer 2103.30 i Harmoniserade systemet.
19. **öl:** produkter som omfattas av nummer 22.03 i Harmoniserade systemet.
20. **ättika:** produkter som omfattas av nummer 22.09 i Harmoniserade systemet.
21. **eteriska oljor:** produkter som omfattas av nummer 33.01 i Harmoniserade systemet.
22. **naturliga gummi- och hartsvaror – tuggummi:** produkter som omfattas av nummer 17.04 i Harmoniserade systemet.

BILAGA 29-A

ARBETSORDNING FÖR SKILJEFÖRFARANDEN

Definitioner och allmänna bestämmelser

1. I detta kapitel och i denna arbetsordning gäller följande definitioner:

rådgivare: en fysisk person som anlitas av en part för att ge råd till eller biträda den parten i samband med skiljeförfarandet.

skiljenämnd: en nämnd som tillsatts i enlighet med artikel 29.7.

skiljeman: en ledamot av en skiljenämnd som tillsatts i enlighet med artikel 29.7.

biträde: en fysisk person som, inom ramen för en skiljemans mandat, utför utredningsarbete eller lämnar bistånd till en skiljeman.

dag: kalenderdag, om inget annat anges.

officiell helgdag: varje lördag och söndag och alla andra dagar som av en part angetts som helgdag vid tillämpningen av denna arbetsordning.

företrädare för en part: en fysisk person som är anställd inom eller utsedd av en parts offentliga förvaltning (ministerier, myndigheter eller andra organ), och företräder denna part i tvister angående detta avtal.

mottagande part: den part som påstås ha överträtt de bestämmelser som avses i artikel 29.2.

begärande part: den part som i enlighet med artikel 29.6 begär att en skiljenämnd ska tillsättas.

2. Den mottagande parten ska ansvara för administrationen av skiljeförfarandet i organisatoriskt hänseende, särskilt anordnandet av utfrågningar, om inget annat överenskommit. Parterna ska dock dela de administrativa kostnaderna för skiljeförfarandet lika, liksom arvoden till skiljemän och biträden samt deras kostnader för resor, inkvartering och allmänna utgifter.

Anmälningar

3. Om parterna inte kommer överens om något annat ska parterna och skiljenämnden översända framställningar, meddelanden, skriftliga inlagor eller andra handlingar med e-post, och samma dag även sända ett exemplar per fax, rekommenderat brev, med budtjänst eller inlämning mot kvitto eller genom något annat telekommunikationsmedel som lämnar bevis för att de avsånts. Om inte något annat kan bevisas, ska ett e-postmeddelande anses ha mottagits samma dag som det sänds.

4. Vid skriftlig kommunikation ska en part förse den andra parten och var och en av skiljemännen med en elektronisk kopia av sina meddelanden.

5. Rättelse av mindre skrivfel i en framställt, ett meddelande, en skriftlig inlaga eller annan handling med anknytning till skiljeförfarandet får ske genom att man ger in en ny handling i vilken ändringarna tydligt anges.

6. Om sista inlämningsdagen för en handling infaller på en officiell helgdag eller vilodag i Kanada eller i Europeiska unionen, får handlingen lämnas in nästa arbetsdag. Inga handlingar, anmälningar eller framställningar ska anses ha mottagits på en officiell helgdag.

7. Beroende på vilka bestämmelser som är föremål för tvist, ska en kopia av alla framställningar eller anmälningar som sänds till Gemensamma Ceta-kommittén i enlighet med detta kapitel också sändas till de andra relevanta institutionella organen.

Inledande av skiljeförfarandet

8. Om parterna inte kommer överens om något annat, ska de inom sju arbetsdagar från det att skiljenämnden tillsatts sammanträffa med nämnden för att besluta om sådana frågor som parterna eller skiljenämnden anser lämpliga, bland annat arvode och kostnadsersättning som ska utgå till skiljemännen och som ska överensstämma med Världshandelsorganisationens (WTO) normer. Ersättningen för varje skiljemans biträde får inte överstiga 50 % av skiljemannens fullständiga ersättning. Skiljemän och företrädare för parterna kan delta i detta möte via telefon eller videokonferens.

9. a) Om parterna inte kommer överens om något annat inom fem arbetsdagar från det att skiljenämnden tillsatts ska skiljenämndens mandat vara

"att mot bakgrund av de relevanta bestämmelserna i avtalet undersöka den fråga som avses i begäran om tillsättandet av skiljenämnden, avgöra om den berörda åtgärden är förenlig med de bestämmelser som avses i artikel 29.2 och meddela sitt avgörande i enlighet med artiklarna 29.10, 29.17 och 29.18."

b) Parterna ska inom tre arbetsdagar anmäla det mandat som de kommit överens om till skiljenämnden.

c) Skiljenämnden får ta ställning till frågan om sin egen behörighet.

Inledande skriftliga inlagor

10. Den begärande parten ska inge sin inledande skriftliga inlaga senast 10 dagar efter det att skiljenämnden tillsatts. Den mottagande parten ska inge sitt skriftliga genmäle senast 21 dagar efter det att den inledande skriftliga inlagan ingetts.

Skiljenämndens arbete

11. Skiljenämndens ordförande ska leda samtliga sammanträden. Skiljenämnden får delegera rätten att fatta beslut i administrativa frågor och procedurfrågor till ordföranden.

12. Utfrågningar ska ske personligen. Om inte annat föreskrivs i detta kapitel och utan att det påverkar tillämpningen av punkt 30, får skiljenämnden använda vilka hjälpmedel den vill för fullgörandet av sina övriga uppgifter, inbegripet telefon, telefax eller dataförbindelser.

13. Endast skiljemän har rätt att delta i skiljenämndens överläggningar, men nämnden kan tillåta att dess biträden är närvarande vid överläggningarna.

14. Skiljenämnden ska ensam vara behörig att formulera sina avgöranden och får inte delegera denna uppgift.

15. Skiljenämndens iakttagelser, bedömningar och rekommendationer enligt artiklarna 29.9 och 29.10 bör antas i samförstånd, men om samförstånd inte kan nås bör de antas av en majoritet av dess medlemmar.

16. Skiljemännen får inte avge särskilda yttranden i frågor som inte avgjorts enhälligt.

17. Om det uppkommer en procedurfråga som inte täcks av bestämmelserna i kapitel tjugonio (Tvistlösning), får skiljenämnden, efter att ha samrått med parterna, besluta om ett lämpligt förfarande som är förenligt med de bestämmelserna, och som garanterar likabehandling av parterna.

18. Om skiljenämnden anser att en tidsfrist som är tillämplig i förfarandet behöver ändras eller att någon annan administrativ ändring eller ändring av förfarandet behöver göras för att förfarandet ska vara rättvist eller effektivt, ska den skriftligen underrätta parterna om skälen till ändringen eller anpassningen och ange vilken tidsfrist eller anpassning som den anser vara nödvändig. Skiljenämnden får anta sådana ändringar eller anpassningar efter att ha samrått med parterna.

19. Alla tidsfrister som avses i detta kapitel och i denna bilaga får ändras genom överenskommelse mellan parterna. På begäran av en part får skiljenämnden ändra de tillämpliga tidsfristerna för förfarandena.
20. Skiljenämnden ska avbryta sitt arbete
- på begäran av den begärande parten, under en period som anges i framställan men som inte får överstiga 12 på varandra följande månader, och ska återuppta sitt arbete på framställan av den begärande parten, eller
 - efter det att den har lagt fram sin preliminära rapport eller, om det gäller ett förfarande på grund av oenighet om likvärdighet enligt artikel 29.14 eller ett förfarande enligt artikel 29.15, endast på begäran av båda parterna under en period som anges i begäran, och ska återuppta sitt arbete på begäran av endera parten.

Om det saknas begäran om att skiljenämnden ska återuppta sitt arbete i slutet av den period som angetts i begäran om avbrott ska förfarandet avslutas. Avslutandet av skiljenämndens arbete ska inte påverka parternas rättigheter i ett annat förfarande i samma ärende enligt kapitel tjugonio (Tvistlösning).

Ersättande

21. Om en skiljeman är förhindrad att delta i förfarandet, avsäger sig sitt uppdrag eller måste ersättas, ska en ersättare utses i enlighet med artikel 29.7.3.
22. Om en part anser att en skiljeman inte uppfyller kraven i uppförandekoden i bilaga 29-B (nedan kallad *uppförandekoden*) och därför måste ersättas, ska den parten anmäla detta till den andra parten inom 15 dagar från det att parten fått kännedom om omständigheterna kring att skiljemannen inte uppfyller uppförandekoden.
23. Om en part anser att en skiljeman, annan än ordföranden, inte uppfyller kraven i uppförandekoden, ska parterna samråda och, om de är överens om det, ersätta skiljemannen och utse en ersättare enligt förfarandet i artikel 29.7.3.

Om parterna inte kan enas om behovet av att ersätta en skiljeman, får endera parten begära att ärendet hänskjuts till skiljenämndens ordförande, vars beslut ska vara slutgiltigt.

Om efter en sådan begäran ordföranden konstaterar att en skiljeman inte uppfyller kraven i uppförandekoden, ska ordföranden genom lotning utse en ny skiljeman bland namnen i den förteckning som avses i artikel 29.8.1 och där den ursprungliga skiljemannen fanns med. Om den ursprungliga skiljemannen hade valts av parterna enligt artikel 29.7, ska ersättaren utses genom lotning bland de personer som den begärande parten och den mottagande parten har föreslagit enligt artikel 29.8.1. Valet av den nya skiljemannen ska göras inom fem arbetsdagar efter den dag då begäran ingavs till skiljenämndens ordförande.

24. Om en part anser att skiljenämndens ordförande inte uppfyller kraven i uppförandekoden, ska parterna samråda och, om de är överens om det, avsätta ordföranden och utse en ersättare enligt förfarandet i artikel 29.7.3.

Om parterna inte kan enas om behovet av att ersätta ordföranden, får endera parten begära att ärendet hänskjuts till de två kvarvarande skiljemännen. Skiljemännens beslut om behovet av att ersätta ordföranden ska vara slutligt.

Om skiljemännen beslutar att ordföranden inte uppfyller kraven i uppförandekoden, ska de utse en ny ordförande genom lotning bland de återstående namnen på den förteckning som avses i artikel 29.8.1. Valet av den nya ordföranden ska göras inom fem arbetsdagar efter den dag då den begäran som avses i denna punkt ingavs.

Om skiljemännen inte kan fatta beslut inom 10 dagar efter det att ärendet hänsköts till dem, ska det förfarande som fastställs i artikel 29.7 tillämpas.

25. Skiljeförfarandet ska skjutas upp under den tid som det tar att slutföra det förfarande som fastställs i punkterna 21–24.

Utfrågningar

26. Ordföranden ska fastställa dag och tid för utfrågningen i samråd med parterna och de andra skiljemännen samt skriftligen meddela parterna dessa uppgifter. Den part som ansvarar för administrationen av förfarandet i organisatoriskt hänseende ska också göra dessa uppgifter allmänt tillgängliga, om inte annat följer av punkt 39.
27. Om parterna inte kommer överens om något annat, ska utfrågningen äga rum i Bryssel, om Kanada är begärande part, och i Ottawa, om Europeiska unionen är begärande part.
28. Som regel bör det anordnas endast en utfrågning. Skiljenämnden får på eget initiativ eller på begäran av en part kalla till ytterligare en utfrågning om tvisten handlar om frågor av synnerligen komplicerad natur. Ingen ytterligare utfrågning ska anordnas för de förfaranden som inrättas enligt artiklarna 29.14 och 29.15, utom vid oenighet om efterlevnad och likvärdighet.
29. Samtliga skiljemän ska närvara under hela utfrågningen.
30. Följande personer får närvara vid en utfrågning, oavsett om förfarandet är öppet för allmänheten eller inte:
- parternas företrädare,
 - parternas rådgivare,
 - administrativ personal, tolkar, översättare och protokollförare och
 - skiljemännens biträden.
- Endast parternas företrädare och rådgivare får yttra sig inför skiljenämnden.
31. Senast fem arbetsdagar före en utfrågning ska vardera parten till skiljenämnden och till den andra parten överlämna en förteckning över namnen på de fysiska personer som på deras vägnar muntligen kommer att framföra synpunkter eller göra en föredragning vid utfrågningen, liksom namnen på andra företrädare eller rådgivare som kommer att närvara.
32. Skiljenämnden ska leda förhandlingen på följande sätt, varvid den begärande parten och den mottagande parten ska tilldelas lika lång tid:

Framställning

- Den begärande partens framställning.
- Den mottagande partens framställning.

Genmäle

- Den begärande partens svar.
 - Den mottagande partens genmäle.
33. Skiljenämnden får när som helst under utfrågningen ställa frågor till parterna.
34. Skiljenämnden ska, efter att ha tagit emot synpunkter från parterna, tillhandahålla parterna en slutlig utskrift av varje utfrågning.
35. Vardera parten får inom tio arbetsdagar från den dag då utfrågningen ägde rum inge en kompletterande skriftlig inlägga till skiljemännen och till den andra parten, rörande frågor som tagits upp under utfrågningen.

Skriftliga frågor

36. Skiljenämnden får när som helst under förfarandet ställa skriftliga frågor till en av eller båda parterna. Vardera parten ska erhålla ett exemplar av alla frågor som ställs av skiljenämnden.
37. Vardera parten ska likaså tillhandahålla den andra parten ett exemplar av sitt skriftliga svar på skiljenämndens frågor. Vardera parten ska ges tillfälle att skriftligen lämna synpunkter på den andra partens svar inom fem arbetsdagar från dagen för mottagandet.

Transparens och konfidentialitet

38. Om inte annat följer av punkt 39 ska vardera parten göra sina inlagor allmänt tillgängliga och, såvida inte parterna beslutar något annat, ska utfrågningarna i skiljenämnden vara öppna för allmänheten.
39. Skiljenämnden ska sammanträda bakom stängda dörrar när en parts inlagor och framställningar innehåller konfidentiell affärsinformation. Parterna ska iaktta konfidentialitet när det gäller de utfrågningar i skiljenämnden som hålls bakom stängda dörrar. Vardera parten och dess rådgivare ska iaktta sekretess beträffande alla uppgifter som den andra parten lämnar till skiljenämnden och som enligt den parten är konfidentiella. Om en parts inlägga till skiljenämnden innehåller konfidentiella uppgifter ska den parten inom 15 dagar även tillhandahålla en icke-konfidentiell version av inlagan som kan offentliggöras.

Ensidiga kontakter

40. Skiljenämnden får inte sammanträffa med eller kontakta någon av parterna i den andra partens frånvaro.
41. En skiljeman får inte diskutera någon aspekt av den fråga förfarandet gäller med någon av eller båda parterna i de andra skiljemännens frånvaro.

Upplysningar samt råd i sakfrågor

42. På begäran av en part i tvisten eller på eget initiativ får skiljenämnden inhämta upplysningar eller råd i sakfrågor från de personer eller organ som den finner lämpliga, med förbehåll för eventuella villkor som överenskommit mellan parterna. Alla upplysningar som inhämtas på detta sätt ska delges vardera parten, som ska kunna lämna synpunkter.

Amicus curiae-inlagor

43. Icke-statliga personer som är etablerade inom en part har rätt att lämna in *amicus curiae*-inlagor till skiljenämnden i enlighet med följande punkter.
44. Om parterna inte kommer överens om något annat inom fem dagar räknat från dagen för tillsättandet av skiljenämnden, får skiljenämnden ta emot skriftliga inlagor som den inte begärt, förutsatt att de inges inom tio dagar räknat från dagen för tillsättandet av skiljenämnden, att de inte under några omständigheter är längre än 15 maskinskrivna sidor, däribland eventuella bilagor, och att de har direkt relevans för den sakfråga som prövas av skiljenämnden.
45. Inlagan ska innehålla en beskrivning av den juridiska eller fysiska person som inger inlagan, bland annat arten av personens verksamhet och personens finansieringskällor, och på vilket sätt personen berörs av skiljeförfarandet. Inlagan ska inges på de språk som parterna valt i enlighet med punkterna 48 och 49.
46. Skiljenämnden ska i sitt avgörande förteckna samtliga inlagor som den tagit emot i enlighet med denna arbetsordning. Skiljenämnden ska inte vara skyldig att i sitt avgörande kommentera argumenteringen i sådana inlagor. Alla inlagor som skiljenämnden tar emot ska överlämnas till parterna för synpunkter.

Brådskskande fall

47. I sådana brådskskande fall som avses i artikel 29.11 ska skiljenämnden, efter samråd med parterna, på lämpligt sätt anpassa de tidsfrister som anges i denna arbetsordning och underrätta parterna om anpassningarna.

Arbetspråk för förfarandet, översättning och tolkning

48. Vid de samråd som avses i artikel 29.7.2, och senast under det sammanträde som avses i punkt 8, ska parterna sträva efter att enas om ett gemensamt arbetspråk för förfarandet inför skiljenämnden.
49. Om parterna inte kan enas om ett gemensamt arbetspråk, ska vardera parten ombesörja och bekosta översättningen av sina skriftliga inlagor till det språk som den andra parten valt. Den mottagande parten ska ombesörja tolkning av muntliga framställningar till de språk som parterna valt.
50. Skiljenämndens avgöranden ska utfärdas på det eller de språk som parterna valt.
51. Alla kostnader för översättning av skiljenämndens avgörande till det eller de språk som parterna valt ska bäras lika av parterna.
52. En part får lämna synpunkter vad gäller korrektheten av alla översatta versioner av handlingar som upprättats i enlighet med denna arbetsordning.

Beräkning av tidsfrister

53. Alla tidsfrister som fastställs i detta kapitel och i denna bilaga, däribland skiljenämndens tidsfrister för att meddela sina avgöranden, ska, om inte annat anges, räknas i kalenderdagar från och med dagen efter den dag då den åtgärd eller händelse de avser inträffade.
54. Om en part till följd av tillämpningen av punkt 6 tar emot en handling en annan dag än den dag då den andra parten tar emot samma handling, ska eventuella tidsfrister som fastställs på grundval av dagen för mottagandet av den handlingen beräknas från och med den senare av dessa dagar.

Andra förfaranden

55. De tidsfrister som fastställs i denna arbetsordning ska anpassas enligt de särskilda tidsfrister som har fastställts för antagandet av skiljenämndens avgörande i förfarandena enligt artiklarna 29.14 och 29.15.
56. Om den ursprungliga skiljenämnden, eller några av dess skiljemän, inte kan sammankallas för de förfaranden som inrättats enligt artikel 29.14 och 29.15, ska det förfarande som fastställs i artikel 29.7 ska tillämpas. Tidsfristen för tillkännagivandet av skiljenämndens avgörande ska då förlängas med 20 dagar.

BILAGA 29-B

UPPFÖRANDEKOD FÖR SKILJEMÄN OCH MEDLARE

Definitioner

1. I detta kapitel och i denna arbetsordning gäller följande definitioner:

skiljeman: en ledamot av en skiljenämnd som tillsatts i enlighet med artikel 29.7.

biträde: en fysisk person som, inom ramen för en skiljemans mandat, utför utredningsarbete eller lämnar bistånd till en skiljeman.

kandidat: en enskild person vars namn finns med i den förteckning över skiljemän som avses i artikel 29.8 och som kan komma att utses till skiljeman i enlighet med artikel 29.7.

medlare: en person som leder ett medlingsförfarande i enlighet med artikel 29.5.

förfarande: om inte annat anges, ett skiljeförfarande.

personal: i förbindelse med en skiljeman, sådana fysiska personer, andra än biträden, som står under skiljemannens ledning och överinseende.

Kandidaters och skiljemäns ansvar

2. Alla kandidater och skiljemän ska undvika oegentligheter och sådant som kan ge intryck av oegentligheter, vara oberoende och opartiska, undvika direkta och indirekta intressekonflikter och ska i sitt uppträdande iakttä stränga normer så att integriteten och objektiviteten i tvistlösningsmekanismen bibehålls. Före detta skiljemän ska fullgöra de skyldigheter som fastställs i punkterna 16–19.

Skyldighet att lämna uppgifter

3. En kandidat ska, före bekräftelsen av att hon eller han har utsetts till skiljeman i enlighet med detta kapitel, uppges sådana intressen, förbindelser eller andra omständigheter som kan påverka hennes eller hans oberoende eller opartiskhet eller som rimligen skulle kunna ge upphov till ett intryck av oegentligheter eller partiskhet i förfarandet. Kandidaten ska i detta syfte vidta alla rimliga åtgärder för att söka utröna om sådana intressen, förbindelser eller andra omständigheter föreligger.
4. Utan att detta begränsar vad som sagts ovan ska kandidaterna uppges följande intressen, förbindelser och andra omständigheter:
1. Eventuella ekonomiska intressen
 - a) i förfarandet eller i dess utgång, och
 - b) i administrativa förfaranden, inhemska rättegångar eller förfaranden inför någon annan skiljenämnd eller kommitté som rör frågor som kan komma att avgöras genom det förfarande där kandidaten övervägs som ledamot.
 2. Eventuella ekonomiska intressen som kandidaternas arbetsgivare, partner, personer med vilka de har affärsförbindelser eller familjemedlemmar har
 - a) i förfarandet eller i dess utgång, och
 - b) i administrativa förfaranden, inhemska rättegångar eller förfaranden inför någon annan skiljenämnd eller kommitté som rör frågor som kan komma att avgöras genom det förfarande där kandidaten övervägs som ledamot.
 3. Tidigare eller nuvarande ekonomiska, affärsmässiga, yrkesmässiga, släktmässiga eller sociala förbindelser med någon av parterna i förfarandet eller deras ombud, eller någon sådan förbindelse i vilken kandidaternas arbetsgivare, partner, personer med vilka de har affärsförbindelser eller familjemedlemmar är inblandade.
 4. Uppdrag som rättsligt eller annat ombud eller offentligt ställningstagande i en sak som är föremål för tvist i förfarandet eller som rör samma frågor.

5. En kandidat eller skiljeman ska till Gemensamma Ceta-kommittén lämna uppgifter som rör faktiska eller möjliga överträdelser av denna uppförandekod, så att parterna kan ta ställning till dem.
6. En skiljeman som blivit utsedd ska även fortsättningsvis vidta alla rimliga åtgärder för att söka utröna om sådana intressen, förbindelser eller andra omständigheter som avses i punkt 3 föreligger och i så fall uppge dessa. En skiljeman ska vara fortsatt bunden av denna skyldighet att uppge sådana intressen, förbindelser eller andra omständigheter som kan uppstå under något skede i förfarandet. Skiljemannen ska skriftligen uppge sådana intressen, förbindelser eller andra omständigheter till Gemensamma Ceta-kommittén, så att parterna kan ta ställning till dem.

Skiljemäns uppgifter

7. En utsedd skiljeman ska vara beredd att utföra sina uppgifter och faktiskt utföra dem noggrant och utan dröjsmål under hela förfarandet, och iaktta ärlighet och omsorg.
8. En skiljeman ska endast ta ställning till de frågor som uppkommer inom ramen för förfarandet och som är nödvändiga för ett avgörande och får inte delegera denna uppgift till någon annan.
9. En skiljeman ska vidta alla lämpliga åtgärder för att säkerställa att hennes eller hans biträden och personal är medvetna om och följer bestämmelserna i punkterna 2–6 samt i punkterna 17–19.
10. En skiljeman får inte ha några ensidiga kontakter som rör förfarandet.

Skiljemäns oberoende och opartiskhet

11. En skiljeman ska undvika att agera på ett sätt som kan ge intryck av partiskhet och får inte låta sig påverkas av egna intressen, påtryckningar från utomstående, politiska överväganden, den allmänna opinionen, lojalitet i förhållande till en part eller rädsla för kritik.
12. En skiljeman får varken direkt eller indirekt påta sig skyldigheter eller acceptera förmåner som på något sätt skulle kunna inkräkta, eller synas inkräkta, på hennes eller hans utövande av sina uppgifter.
13. En skiljeman får inte utnyttja sin ställning som ledamot av skiljenämnden för att främja personliga eller privata intressen och ska undvika åtgärder som kan ge ett intryck av att andra skulle ha särskilda möjligheter att påverka henne eller honom.
14. En skiljeman får inte låta förbindelser eller skyldigheter rörande ekonomi, affärsverksamhet, yrkesliv, familj eller sociala relationer eller ansvar påverka sitt uppträdande eller omdöme.
15. En skiljeman ska undvika att ingå förbindelser eller förvärva ekonomiska intressen som kan påverka hennes eller hans opartiskhet eller som rimligen skulle kunna ge intryck av oegentligheter eller partiskhet.

Före detta skiljemäns skyldigheter

16. Samtliga före detta skiljemän ska undvika åtgärder som kan ge intryck av att de varit partiska när de fullgjorde sina uppgifter eller gagnades av skiljenämndens beslut eller avgöranden.

Konfidentialitet

17. En nuvarande eller före detta skiljeman får inte vid något tillfälle, för några andra ändamål än de som rör ett förfarande, lämna ut eller använda icke-offentliga uppgifter som rör förfarandet eller som han eller hon fått kännedom om under förfarandet och får under inga omständigheter lämna ut eller använda sådan information för att uppnå fördelar för sig själv eller andra eller för att skada andras intressen.
18. En skiljeman får inte lämna ut en skiljenämnds avgörande, eller delar av det, innan det offentliggjorts i enlighet med detta kapitel.

-
19. En skiljeman eller före detta skiljeman får inte vid något tillfälle lämna ut vad som framkommit vid överläggningarna i skiljenämnden eller vad någon enskild skiljeman yttrat.

Utgifter

20. Varje skiljeman ska föra register över och lämna in en slutlig redovisning av hur mycket tid som ägnats åt förfarandet och av sina utgifter, samt tid och utgifter för sitt biträde.

Medlare

21. Denna uppförandekod gäller i tillämpliga delar även medlare.
-

BILAGA 29-C

ARBETSORDNING FÖR MEDLINGSFÖRFARANDEN

Artikel 1

Mål

I enlighet med artikel 29.5 är syftet med denna bilaga att underlätta att finna en ömsesidigt godtagbar lösning genom ett heltäckande och snabbt förfarande med bistånd av en medlare.

AVSNITT A

Medlingsförfarande

Artikel 2

Inledande av förfarandet

1. En part får när som helst begära att parterna ska inleda ett medlingsförfarande. En sådan begäran ska sändas skriftligen till den andra parten. Begäran ska vara så detaljerad att den tydligt redogör för den begärande partens ärende och

a) ange den särskilda åtgärd som berörs,

b) innehålla en redogörelse för de påstådda negativa effekter som den begärande parten anser att åtgärden har, eller kommer att ha, på handeln eller investeringarna mellan parterna, och

c) förklara på vilket sätt den begärande parten anser att dessa effekter har ett samband med åtgärden.

2. Medlingsförfarandet kan endast inledas genom ömsesidig överenskommelse mellan parterna. När en part begär medling enligt punkt 1, ska den andra parten beakta denna i god tro och besvara den skriftligen inom 10 dagar efter mottagandet.

Artikel 3

Val av medlare

1. När medlingsförfarandet har inletts ska parterna enas om en medlare, om möjligt senast 15 dagar efter mottagandet av svaret på begäran om medling.

2. En medlare får inte vara medborgare i någon av parterna, om parterna inte kommer överens om något annat.

3. Medlaren ska på ett opartiskt och öppet sätt bistå parterna när det gäller att bringa klarhet i åtgärden och dess eventuella effekter på handeln, och att nå en ömsesidigt godtagbar lösning. I enlighet med punkt 21 i bilaga 29-B ska uppförandekoden för skiljemän och medlare gälla för medlare. Punkterna 3–7 och 48–54 i arbetsordningen för skiljeförfaranden i bilaga 29-A ska också gälla i tillämpliga delar.

Artikel 4

Arbetsordning för medlingsförfaranden

1. Inom 10 dagar efter det att medlaren utsetts ska den part som begärt medlingsförfarandet skriftligen lägga fram en detaljerad problembeskrivning för medlaren och den andra parten, särskilt om hur åtgärden i fråga fungerar och dess inverkan på handeln. Inom 20 dagar efter den dag då denna beskrivning läggs fram får den andra parten skriftligen lämna sina synpunkter på problembeskrivningen. Varje part får i sin problembeskrivning eller i sina synpunkter ta med alla uppgifter som den bedömer vara relevanta.

2. Medlaren får besluta om det lämpligaste tillvägagångssättet för att bringa klarhet i den aktuella åtgärden och om dess eventuella effekter på handeln. Medlaren får särskilt anordna möten mellan parterna, samråda med parterna gemensamt eller enskilt, söka bistånd från eller rådfråga relevanta experter⁽¹⁾ och berörda parter samt tillhandahålla allt ytterligare stöd som parterna begär. Medlaren ska dock samråda med parterna innan han eller hon söker bistånd från eller rådfrågar relevanta experter och berörda aktörer.
3. Medlaren kan ge råd och föreslå en lösning att ta ställning till för parterna, som kan godta eller förkasta denna eller komma överens om en annan lösning. Medlaren får dock inte ge råd eller synpunkter på om den aktuella åtgärden är förenlig med detta avtal.
4. Förfarandet ska äga rum på den parts territorium till vilken begäran riktades eller, efter överenskommelse mellan parterna, på annan plats eller på annat sätt.
5. Parterna ska sträva efter att nå en ömsesidigt godtagbar lösning inom 60 dagar från det att medlaren utsetts. I avvaktan på en slutlig överenskommelse får parterna överväga eventuella tillfälliga lösningar, särskilt om åtgärden gäller lättförädliga varor.
6. Lösningen får antas genom ett beslut av Gemensamma Ceta-kommittén. Ömsesidigt godtagbara lösningar ska göras allmänt tillgängliga. Den version som offentliggörs får dock inte innehålla uppgifter som en part har angett som konfidentiella.
7. På begäran av parterna ska medlaren utarbeta ett utkast till en skriftlig rapport med en kort sammanfattning av den åtgärd som varit föremål för förfarandet, det tillämpade förfarandet och den eventuella ömsesidigt godtagbara lösning som förfarandet resulterade i, däribland eventuella tillfälliga lösningar. Medlaren ska ge parterna 15 dagar på sig att lämna synpunkter på utkastet till rapport. Efter att ha övervägt de synpunkter som parterna lämnat inom tidsfristen ska medlaren inom 15 dagar lämna en skriftlig slutrapport till parterna. Denna rapport får inte innehålla någon tolkning av detta avtal.
8. Förfarandet avslutas
 - a) genom att parterna antar en ömsesidigt godtagbar lösning, den dag då lösningen antas,
 - b) genom en skriftlig förklaring från medlaren, efter samråd med parterna, om att ytterligare medlingsarbete inte är meningsfullt,
 - c) genom en skriftlig förklaring från en part efter det att parterna har undersökt ömsesidigt godtagbara lösningar under medlingsförfarandet och efter att ha övervägt eventuella råd och lösningsförslag från medlaren; en sådan förklaring får inte utfärdas innan den period som anges i artikel 4.5 har löpt ut, eller
 - d) när som helst under förfarandet genom ömsesidig överenskommelse mellan parterna.

AVSNITT B

Genomförande

Artikel 5

Genomförande av en ömsesidigt godtagbar lösning

1. När parterna har kommit överens om en lösning ska vardera parten vidta de åtgärder som behövs för att genomföra den ömsesidigt godtagbara lösningen inom den överenskomna tidsfristen.
2. Den genomförande parten ska skriftligen underrätta den andra parten om alla åtgärder som vidtagits för att genomföra den ömsesidigt godtagbara lösningen.

⁽¹⁾ En part får inte invända mot att en expert rådfrågas i ett tvistlösningsförfarande enligt detta kapitel eller enligt WTO-avtalet, endast på grund av att experten har rådfrågats enligt denna punkt.

AVSNITT C

Allmänna bestämmelser

Artikel 6

Konfidentialitet och förhållande till tvistlösning

1. Om inte parterna kommer överens om något annat, och utan att det påverkar tillämpningen av artikel 4.6, ska alla etapper i förfarandet, inbegripet alla råd eller förslag till lösningar, vara konfidentiella. En part får dock offentliggöra att medling äger rum. Tystnadsplikten omfattar inte faktauppgifter som redan finns allmänt tillgängliga.
2. Medlingsförfarandet ska inte påverka parternas rättigheter och skyldigheter enligt bestämmelserna för tvistlösning i detta avtal eller i något annat avtal.
3. Det krävs inte samråd innan medlingsförfarandet inleds. En part bör dock normalt sett använda sig av andra relevanta bestämmelser om samarbete eller samråd i detta avtal innan medlingsförfarandet inleds.
4. En part får inte stödja sig på eller lägga fram som bevisning i andra tvistlösningsförfaranden enligt detta eller andra avtal, och en skiljenämnd får inte beakta
 - a) den andra partens ståndpunkter under medlingsförfarandet eller uppgifter som samlats in enligt artikel 4.2,
 - b) det faktum att den andra parten har meddelat att den är beredd att godta en lösning rörande den åtgärd som medlingen gäller, eller
 - c) råd eller förslag från medlaren.
5. En medlare får inte tjänstgöra som ledamot i en nämnd eller panel i ett tvistlösningsförfarande enligt detta avtal eller enligt WTO-avtalet rörande samma ärende för vilket han eller hon har tjänstgjort som medlare.

Artikel 7

Tidsfrister

Alla tidsfrister som anges i denna bilaga får ändras genom överenskommelse mellan parterna.

Artikel 8

Kostnader

1. Vardera parten ska stå för sina egna kostnader för deltagandet i medlingsförfarandet.
2. Parterna ska dela lika de kostnader som rör de organisatoriska aspekterna, däribland medlarens arvode och kostnadsersättning. Medlarens arvode ska överensstämma med arvodet för ordföranden i en skiljenämnd enligt punkt 8 i bilaga 29-A.

Artikel 9

Översyn

Fem år efter dagen för detta avtals ikraftträdande ska parterna samråda med varandra om behovet av att ändra medlingsmekanismen mot bakgrund av den erfarenhet som erhållits och utvecklingen av motsvarande mekanism inom WTO.

BILAGA 30-A

FÖRTECKNING ÖVER BILATERALA INVESTERINGSFÖRDRAG MELLAN KANADA OCH MEDLEMSSTATER
I EUROPEISKA UNIONEN

Avtal mellan Republiken Kroatians regering och Kanadas regering om främjande och skydd av investeringar, utfärdat i Ottawa den 3 februari 1997.

Avtal mellan Republiken Tjeckien och Kanada om främjande och skydd av investeringar, utfärdat i Prag den 6 maj 2009.

Avtal mellan Republiken Ungerns regering och Kanadas regering om främjande och ömsesidigt skydd av investeringar, utfärdat i Ottawa den 3 oktober 1991.

Avtal mellan Republiken Lettlands regering och Kanadas regering om främjande och skydd av investeringar, utfärdat i Riga den 5 maj 2009.

Notväxling mellan Kanadas regering och Republiken Maltas regering som utgör ett avtal rörande försäkringar för utländska investeringar, utfärdat i Valletta den 24 maj 1982.

Avtal mellan Republiken Polens regering och Kanadas regering om främjande och ömsesidigt skydd av investeringar, utfärdat i Warszawa den 6 april 1990.

Avtal mellan Rumäniens regering och Kanadas regering om främjande och ömsesidigt skydd av investeringar, utfärdat i Bukarest den 8 maj 2009.

Avtal mellan Republiken Slovakien och Kanada om främjande och skydd av investeringar, utfärdat i Bratislava den 20 juli 2010.

BILAGA 30-B

ÄNDRINGAR AV AVTALET OM ALKOHOLHALTIGA DRYCKER FRÅN 1989 OCH AVTALET OM VIN OCH
SPRITDRYCKER FRÅN 2003

AVSNITT A

I artikel 1 i avtalet om alkoholhaltiga drycker från 1989, i dess ändrade lydelse enligt bilaga VIII till avtalet om vin och spritdrycker från 2003, ska följande definition läggas till:

”behörig myndighet: en regering eller kommission, en myndighet eller ett annat offentligt organ i en part som enligt lag är behörig att kontrollera försäljningen av vin och destillerade spritdrycker.”

AVSNITT B

I artikel 2.2 i avtalet om alkoholhaltiga drycker från 1989, i dess ändrade lydelse enligt bilaga VIII till avtalet om vin och spritdrycker från 2003, ska led b ersättas med följande:

”b) som kräver att externa privata försäljningsställen i Ontario och British Columbia endast säljer vin som är framställt i kanadensiska vinanläggningar; antalet sådana externa privata försäljningsställen som har tillstånd att endast sälja vin som är framställt i kanadensiska vinanläggningar i dessa provinser får inte vara högre än 292 i Ontario och 60 i British Columbia.”

AVSNITT C

Artikel 4 i avtalet om alkoholhaltiga drycker från 1989, i dess ändrade lydelse enligt bilaga VIII till avtalet om vin och spritdrycker från 2003, ska ersättas med följande:

”Artikel 4

Behandling vad gäller handelsfrågor

1. Behöriga myndigheter ska, vid utövandet av sitt ansvar i samband med uppköp, distribuering och detaljförsäljning av den andra partens produkter, rätta sig efter bestämmelserna i Gatt-avtalets artikel XVII om statliga handelsföretag, särskilt i syfte att se till att sådana beslut alltid fattas mot bakgrund av handelsavväganden, samt ska se till att den andra partens företag enligt sedvanlig handelspraxis ges fullgoda möjligheter att konkurrera om deltagandet i sådana uppköp.

2. Vardera parten ska vidta alla tänkbara åtgärder för att se till att ett företag som har beviljats monopol för handeln med och försäljningen av vin och spritdrycker på dess territorium inte utnyttjar sin monopolställning för att, antingen direkt eller indirekt, inbegripet genom sina kontakter med moderbolag, dotterbolag eller andra företag med gemensamt ägande, bedriva sådan försäljning av vin och spritdrycker på en marknad utanför det territorium där företaget har en monopolställning som orsakar en konkurrensbegränsande verkan som leder till en märkbar begränsning av konkurrensen på den marknaden.”

AVSNITT D

Artikel 4a i avtalet om alkoholhaltiga drycker från 1989, i dess ändrade lydelse enligt bilaga VIII till avtalet om vin och spritdrycker från 2003, ska ersättas med följande:

”4a – Prissättning

1. Parternas behöriga myndigheter ska se till att inga pålägg, hanteringskostnader eller andra prisåtgärder verkar diskriminerande samt att de tillämpas på all detaljförsäljning och är förenliga med artikel 2.

2. Hanteringskostnadsskillnad får endast tillämpas på den andra partens produkter om den inte överstiger de extra kostnader som av nödvändighet uppstår i samband med saluföringen av produkter från den andra parten, med beaktande av sådana extra kostnader som bland annat följer av leveransmetoder och frekvens.

3. Vardera parten ska se till att en hanteringskostnad inte tillämpas på en produkt från den andra parten på grundval av produktens värde.

4. Hanteringskostnadsskillnaden ska vara berättigad i enlighet med gängse räkenskapsförfaranden, vilket ska kontrolleras av oberoende revisorer på grundval av revision som utförts på begäran av den andra parten inom ett år från och med ikraftträdandet av avtalet om vin och spritdrycker från 2003 och därefter på begäran av samma part enligt intervaller på minst fyra år. Revisionerna ska finnas tillgängliga för vardera parten inom ett år från och med dagen för begäran.

5. De behöriga myndigheterna ska vid behov uppdatera beloppen för hanteringskostnadsskillnaden, så att den återspeglar åtagandet i artikel 4a.2.

6. De behöriga myndigheterna ska göra de tillämpliga beloppen för hanteringskostnadsskillnaden allmänt tillgängliga, till exempel på sin officiella webbplats.

7. De behöriga myndigheterna ska inrätta en kontaktpunkt för frågor och problem från den andra parten avseende beloppen för hanteringskostnadsskillnaden. En part kommer att skriftligen svara på en begäran från den andra parten inom 60 dagar från mottagandet av begäran."

AVSNITT E

I avtalet om alkoholhaltiga drycker från 1989, i dess ändrade lydelse enligt bilaga VIII till avtalet om vin och spritdrycker från 2003, ska följande läggas till som artikel 4b:

"Artikel 4b

Blandningskrav

Ingendera parten får anta eller upprätthålla någon bestämmelse som kräver att destillerade spritdrycker som importeras från den andra partens territorium för tappning på flaska ska blandas med destillerade spritdrycker från den importerande parten."

AVSNITT F

Avtalet om vin och spritdrycker från 2003 ska ändras på följande sätt:

- a) I artikel 27.3 (Gemensam kommitté) ska första strecksatsen ersättas med "att anta ändringar av bilagorna till detta avtal genom ett beslut av den gemensamma kommittén,".
- b) Avdelning VIII (Tvistlösning) ska utgå.
- c) I artikel 8.1 (Invändningsförfarande) ska de två sista meningarna ersättas med "En avtalsslutande part kan begära samråd enligt artikel 29.4 (Samråd) i det övergripande avtalet om ekonomi och handel mellan Kanada och Europeiska unionen. Om frågan inte kan lösas genom samråd kan en avtalsslutande part skriftligen underrätta den andra avtalsslutande parten om sitt beslut att låta avgöra frågan genom skiljedom enligt artiklarna 29.6–29.10 i det avtalet."
- d) I artikel 9.2 (Ändring av bilaga I) ska inledningen (*chapeau*) ersättas med följande: "Genom undantag från punkt 1 ska de avtalsslutande parterna i de fall då en av parterna gjort en invändning enligt artikel 8 (Invändningsförfarande) agera i enlighet med utfallet av samrådet, utom i de fall då ärendet hänskjuts till ett skiljedomsförfarande enligt artiklarna 29.6–29.10 i det övergripande avtalet om ekonomi och handel mellan Kanada och Europeiska unionen, då följande ska gälla:".
- e) I artikel 9 (Ändring av bilaga I) ska följande läggas till som punkt 3: "3. När artiklarna 29.6–29.10 i det övergripande avtalet om ekonomi och handel mellan Kanada och Europeiska unionen tillämpas inom ramen för det förfarande som avses i punkt 2, ska de gälla i tillämpliga delar."

BILAGA 30-C

GEMENSAM FÖRKLARING OM VIN OCH SPRITDRYCKER

Parterna erkänner de ansträngningar och framsteg som gjorts i fråga om vin och spritdrycker i samband med förhandlingarna om detta avtal. Dessa ansträngningar har lett till ömsesidigt godtagbara lösningar i ett antal mycket viktiga frågor.

Parterna är överens om att, utan dröjsmål och i syfte att finna ömsesidigt godtagbara lösningar, via lämpliga mekanismer diskutera varje annan fråga som rör vin och spritdrycker, i synnerhet Europeiska unionens önskan att avskaffa differentieringen mellan de regionala prispåslag som tillämpas på inhemska viner och viner som tappas i Kanada på privata försäljningsställen.

Parterna är överens om att vid utgången av det femte året efter detta avtals ikraftträdande se över de framsteg som gjorts i fråga om att avskaffa den differentiering som avses i föregående stycke, på grundval av en granskning av all utveckling på detta område, inbegripet konsekvenserna av att eventuellt bevilja tredjeländer förmånligare behandling inom ramen för andra handelsförhandlingar där Kanada deltar.

—

BILAGA 30-D

**PARTERNAS GEMENSAMMA FÖRKLARING OM LÄNDER SOM HAR UPPRÄTTAT EN TULLUNION MED
EUROPEISKA UNIONEN**

1. Europeiska unionen erinrar om att de länder som har upprättat en tullunion med Europeiska unionen är skyldiga att anpassa sin handelsordning till Europeiska unionens handelsordning, och att vissa av dessa länder är skyldiga att ingå förmånsavtal med de länder som har förmånsavtal med Europeiska unionen.

2. I detta sammanhang ska Kanada sträva efter att inleda förhandlingar med de länder som

- a) har upprättat en tullunion med Europeiska unionen, och
- b) vars varor inte omfattas av tullmedgivandena enligt detta avtal,

i syfte att ingå ett övergripande bilateralt avtal om upprättande av ett frihandelsområde i enlighet med de relevanta WTO-avtalsbestämmelserna om varor och tjänster, förutsatt att dessa länder samtycker till att förhandla om ett ambitiöst och övergripande avtal som är jämförbart med detta avtal i omfattning och ambition. Kanada ska sträva efter att inleda förhandlingar så snart som möjligt, så att ett sådant avtal kan träda i kraft så snart som möjligt efter ikraftträdandet av detta avtal.

Protokoll om ursprungsregler och ursprungsförfaranden

AVSNITT A

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 1

Definitioner

I detta protokoll gäller följande definitioner:

vattenbruk: odling av vattenorganismer, särskilt fisk, blötdjur, skaldjur, andra ryggradslösa vattendjur och vattenväxter, från förökningsmaterial såsom ägg, yngel och larver, genom ingrepp i och styrning av tillväxtprocesser för att öka produktionen, t.ex. regelbunden utsättning, utfodring eller skydd från rovdjur.

klassificerad: klassificering av en produkt enligt ett visst nummer eller undernummer i HS.

tullmyndighet: en offentlig myndighet som enligt en parts lagstiftning är ansvarig för administration och tillämpning av tullagstiftningen eller – för EU, när så föreskrivs – behöriga avdelningar vid Europeiska kommissionen.

tullvärde: det värde som fastställs i enlighet med avtalet om tullvärdeberäkning.

fastställande av ursprung: fastställande av huruvida en produkt ska betraktas som en ursprungsprodukt enligt detta protokoll.

exportör: en exportör som är belägen på en parts territorium.

identiska ursprungsprodukter: produkter som är lika i alla avseenden, inbegripet fysiska egenskaper, kvalitet och anseende, oavsett mindre yttre olikheter som inte är relevanta för fastställandet av dessa produkters ursprung enligt detta protokoll.

importör: en importör som är belägen på en parts territorium.

material: varje ingrediens, komponent, del eller produkt som används vid tillverkningen av en annan produkt.

nettovikt av icke-ursprungsmaterial: vikten av materialet såsom det används vid tillverkningen av produkten, exklusive vikten av materialets förpackning.

produktens nettovikt: en produkts vikt exklusive förpackningens vikt. Om tillverkningen inbegriper uppvärmning eller torkning kan produktens nettovikt vara nettovikten av allt material som använts vid tillverkningen av den, med undantag av vatten enligt nr 22.01 som tillsätts under tillverkningen av produkten.

tillverkare: en person som utför alla slag av bearbetning eller behandling, inbegripet sådan verksamhet som odling, gruvsdrift, uppfödning, skörd, fiske, fallfångst, jakt, tillverkning, montering eller demontering av en produkt.

produkt: resultatet av tillverkning, även om den är avsedd att användas som material vid tillverkningen av en annan produkt.

tillverkning: alla slag av bearbetning eller behandling, inbegripet sådan verksamhet som odling, gruvsdrift, uppfödning, skörd, fiske, fallfångst, jakt, tillverkning, montering eller demontering av en produkt.

transaktionsvärde eller pris fritt fabrik: det pris som betalats eller ska betalas till tillverkaren av produkten på den plats där den sista tillverkningen utfördes, vilket måste inbegripa värdet av allt material. Om det inte finns något pris som betalats eller ska betalas, eller om detta inte omfattar värdet av allt material,

- a) måste produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik omfatta värdet av allt material och den tillverkningskostnad som använts vid tillverkningen av produkten, beräknat i enlighet med allmänt accepterade revisionsstandarder (*Generally Accepted Accounting Principles*), och
- b) får produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik omfatta belopp för allmänna omkostnader och vinst för tillverkaren som rimligen kan hänföras till produkten.

Intern avgifter som återbetalas eller kan komma att återbetalas när den framställda produkten exporteras omfattas inte. Om produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik omfattar kostnader som uppkommer efter det att produkten har lämnat tillverkningsplatsen, såsom transport, lastning, lossning, hantering eller försäkring, ska dessa kostnader inte omfattas.

värde av icke-ursprungsmaterial: tullvärdet av materialet vid tidpunkten för dess import till en part, fastställt i enlighet med avtalet om tullvärdeberäkning. Värdet av icke-ursprungsmaterial måste omfatta alla kostnader som uppkommer i samband med transport av materialet till platsen för importen, såsom transport, lastning, lossning, hantering eller försäkring. Om tullvärdet inte är känt eller inte kan fastställas, ska värdet av icke-ursprungsmaterial vara det första fastställbara pris som betalas för materialet i Europeiska unionen eller i Kanada.

AVSNITT B

URSPRUNGSREGLER

Artikel 2

Allmänna krav

1. Vid tillämpningen av detta avtal ska en produkt anses ha ursprung i den part där den senaste tillverkningen ägt rum, om produkten på en parts eller båda parternas territorium i enlighet med artikel 3
 - a) är helt framställd i den mening som avses i artikel 4,
 - b) har framställts uteslutande av ursprungsmaterial, eller
 - c) har genomgått tillräcklig tillverkning i den mening som avses i artikel 5.
2. Med undantag för bestämmelserna i artikel 3.8 och 3.9 måste de villkor för erhållande av ursprungsstatus som anges i detta protokoll vara uppfyllda utan avbrott på en parts eller båda parternas territorium.

Artikel 3

Ursprungskumulering

1. En produkt som har ursprung i en part anses ha ursprung i den andra parten när den används som material vid tillverkningen av en produkt i den andra parten.
2. En exportör får ta hänsyn till tillverkning som utförs med icke-ursprungsmaterial i den andra parten vid fastställandet av en produkts ursprungsstatus.
3. Punkterna 1 och 2 gäller inte om den tillverkning som utförs med avseende på en produkt inte är mer omfattande än de åtgärder som avses i artikel 7 och om det med stöd av övervägande bevisning påvisas att syftet med denna tillverkning är att kringgå parternas finansiella lagstiftning eller skattelagstiftning.
4. Om en exportör har fyllt i en ursprungsdeklaration för en produkt som avses i punkt 2, måste exportören inneha en ifylld och undertecknad leverantörsförklaring från leverantören av det icke-ursprungsmaterial som använts vid tillverkningen av produkten.
5. En leverantörsförklaring får utgöras av den förklaring som anges i bilaga 3 eller en jämförbar handling som innehåller samma uppgifter som beskriver det berörda icke-ursprungsmaterialet tillräckligt detaljerat för att det ska kunna identifieras.
6. Om den leverantörsförklaring som avses i punkt 4 är i elektroniskt format behöver den inte undertecknas, under förutsättning att leverantören identifieras på ett sätt som tillfredsställer tullmyndigheterna i den part där leverantörsförklaringen fylldes i.
7. En leverantörsförklaring gäller en enda faktura eller flera fakturor för samma material som levereras inom en period av högst 12 månader räknat från den dag som anges på leverantörsförklaringen.
8. Om inte annat följer av punkt 9, och om varje part har ett frihandelsavtal med samma tredjeland, enligt vad som är tillåtet enligt WTO-avtalet, får material från detta tredjeland beaktas av exportören vid fastställandet av huruvida en produkt är en ursprungsprodukt enligt det här avtalet.

9. Varje part ska tillämpa punkt 8 endast om motsvarande bestämmelser är i kraft mellan varje part och tredjelandet och efter överenskommelse mellan parterna om gällande villkor.

10. Utan hinder av punkt 9 ska, om varje part har ett frihandelsavtal med Förenta staterna och efter överenskommelse mellan båda parter om gällande villkor, varje part tillämpa punkt 8 vid fastställandet av huruvida en produkt enligt kapitel 2 eller 11, nr 16.01–16.03, kapitel 19, nr 20.02 eller 20.03 eller undernr 3505.10 är en ursprungsprodukt enligt det här avtalet.

Artikel 4

Helt framställda produkter

1. Följande produkter ska anses vara helt framställda i en part:

- a) Mineraliska produkter och andra icke-levande naturresurser som utvunnits eller hämtats där.
- b) Grönsaker, växter och växtprodukter som skördats eller samlats in där.
- c) Levande djur som fötts och uppfötts där.
- d) Produkter som erhållits från levande djur där.
- e) Produkter som erhållits från slaktade djur som fötts och uppfötts där.
- f) Produkter som erhållits genom jakt, fällfångst eller fiske som bedrivits där, men inte utanför de yttre gränserna för partens territorialvatten.
- g) Produkter från vattenbruk som uppfötts där.
- h) Fisk, skaldjur och andra marina organismer som tagits upp av ett fartyg utanför de yttre gränserna för varje territoriellvatten.
- i) Produkter som framställts ombord på fabriksfartyg uteslutande av produkter som avses i led h.
- j) Mineraliska produkter och andra icke-levande naturresurser som tagits upp från eller utvunnits ur havsbotten, de underliggande jordlagren eller oceanbotten
 - i) inom Kanadas eller Europeiska unionens medlemsstaters exklusiva ekonomiska zon, i enlighet med nationell lagstiftning och i överensstämmelse med del V i Förenta nationernas havsrättskonvention, undertecknad i Montego Bay den 10 december 1982 (nedan kallad *Unclos*),
 - ii) på Kanadas eller Europeiska unionens medlemsstaters kontinentalsockel, i enlighet med nationell lagstiftning och i överensstämmelse med del VI i *Unclos*, eller
 - iii) det område som fastställs i artikel 1.1 i *Unclos*,

av en part eller en person från en part, under förutsättning att den parten eller den personen har rätt att exploatera denna havsbotten eller dess underliggande lager eller denna oceanbotten.
- k) Råvaror som återvunnits från begagnade produkter som insamlats där, under förutsättning att dessa produkter endast är lämpade för sådan återvinning.
- l) Komponenter som återvunnits från begagnade produkter som insamlats där, under förutsättning att dessa produkter endast är lämpade för sådan återvinning, om komponenten
 - i) ingår i en annan produkt, eller
 - ii) vidare tillverkas till en produkt med samma eller liknande prestanda och livslängd som en ny produkt av samma typ.
- m) Produkter i vilket tillverkningsstadium som helst, som tillverkats där uteslutande av sådana produkter som avses i leden a–j.

2. Vid tillämpningen av punkt 1 h och i ska följande villkor gälla för fartyget eller fabriksfartyget:
- a) Fartyget eller fabriksfartyget måste
 - i) vara registrerat i en av Europeiska unionens medlemsstater eller i Kanada, eller
 - ii) vara listat i Kanada, om fartyget
 - A) omedelbart innan det listas i Kanada har rätt att föra en av Europeiska unionens medlemsstaters flagg och måste segla under denna flagg, och
 - B) uppfyller villkoren i led 2 b i eller 2 b ii,
 - iii) ha rätt att föra en av Europeiska unionens medlemsstaters eller Kanadas flagg och måste segla under denna flagg, och
 - b) med avseende på Europeiska unionen måste fartyget eller fabriksfartyget
 - i) till minst 50 % ägas av medborgare eller varaktigt bosatta i en av Europeiska unionens medlemsstater, eller
 - ii) ägas av bolag som har sitt huvudkontor och sin huvudsakliga verksamhetsplats i en av Europeiska unionens medlemsstater, och som till minst 50 % ägs av en av Europeiska unionens medlemsstater eller av offentliga organ eller medborgare eller varaktigt bosatta i en av Europeiska unionens medlemsstater, eller
 - c) med avseende på Kanada måste fartyget eller fabriksfartyget ta upp fisk, skaldjur eller andra marina organismer inom ramen för en kanadensisk fiskelicens. Kanadensiska fiskelicenser utgörs av kanadensiska yrkesfiskelicenser och kanadensiska fiskelicenser för ursprungsbefolkningar som utfärdats till ursprungsbefolkningarnas organisationer. Innehavaren av en kanadensisk fiskelicens måste vara
 - i) medborgare eller varaktigt bosatt i Kanada,
 - ii) ett företag som till högst 49 % är utlandsägt och som har kommersiell närvaro i Kanada,
 - iii) ett fiskefartyg som ägs av en i led i eller ii avsedd person, som är registrerat i Kanada och som har rätt att föra Kanadas flagg och måste segla under denna flagg, eller
 - iv) en organisation för ursprungsbefolkningar som är belägen på Kanadas territorium. En person som bedriver fiske inom ramen för en kanadensisk fiskelicens för ursprungsbefolkningar måste vara medborgare eller varaktigt bosatt i Kanada.

Artikel 5

Tillräcklig tillverkning

1. Vid tillämpningen av artikel 2 ska produkter som inte är helt framställda anses ha genomgått tillräcklig tillverkning om villkoren i förteckningen i bilaga 5 är uppfyllda.
2. Om icke-ursprungsmaterial genomgår tillräcklig tillverkning, ska den framställda produkten anses vara en ursprungsprodukt och ingen hänsyn ska tas till det icke-ursprungsmaterial som ingår i produkten när den används vid efterföljande tillverkning av en annan produkt.

Artikel 6

Toleranser

1. Utan hinder av artikel 5.1, och med undantag för vad som föreskrivs i punkt 3, ska en produkt anses vara en ursprungsprodukt om det icke-ursprungsmaterial som använts vid tillverkningen av produkten inte uppfyller villkoren i bilaga 5, under förutsättning att
 - a) det totala värdet av detta icke-ursprungsmaterial inte överstiger 10 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik,
 - b) ingen av de procentsatser för högsta värde eller vikt av icke-ursprungsmaterial som anges i bilaga 5 överskrider genom tillämpning av denna punkt, och
 - c) produkten uppfyller alla andra tillämpliga krav i detta protokoll.

2. Punkt 1 ska inte gälla för produkter som är helt framställda i en part i den mening som avses i artikel 4. Om ursprungsregeln i bilaga 5 kräver att det material som används vid tillverkningen av en produkt ska vara helt framställt, ska den tolerans som anges i punkt 1 tillämpas på dessa material sammantagna.
3. Toleranser för textilier och kläder enligt kapitlen 50–63 i HS ska fastställas i enlighet med bilaga 1.
4. Punkterna 1–3 omfattas av artikel 8 c.

Artikel 7

Otillräcklig tillverkning

1. Utan att det påverkar tillämpningen av punkt 2 är följande åtgärder otillräckliga för att ge en produkt ursprungsstatus, oavsett om villkoren i artikel 5 eller 6 är uppfyllda eller ej:
- Åtgärder som uteslutande är avsedda att bevara produkten i gott skick under lagring och transport (!).
 - Uppdelning eller sammanföring av kollin.
 - Tvättning, rengöring eller åtgärder för avlägsnande av damm, oxid, olja, färg eller andra beläggningar på produkten.
 - Strykning eller pressning av textilvaror enligt kapitlen 50–63 i HS.
 - Enklare målning eller polering.
 - Skalning, partiell eller fullständig blekning, polering eller glasering av spannmål eller ris enligt kapitel 10 som inte leder till att kapitlet ändras.
 - Tillsats av färg- eller smakämnen till socker enligt nr 17.01 och 17.02. Formning av sockerbitar enligt nr 17.01. Partiell eller fullständig malning av kristallsocker enligt nr 17.01.
 - Skalning eller urkärning av grönsaker enligt kapitel 7, frukt och bär enligt kapitel 8, nötter enligt nr 08.01 eller 08.02 eller jordnötter enligt nr 12.02, om dessa grönsaker, frukt, bär, nötter eller jordnötter fortfarande klassificeras enligt samma kapitel.
 - Vässning, enklare slipning eller enklare tillskärning.
 - Enklare siktning, sällning, sortering, klassificering, indelning i kategorier eller hoppassning.
 - Enklare förpackningsåtgärder, t.ex. förpackning i flaskor, burkar, säckar, fodral eller askar eller uppsättning på kartor eller skivor.
 - Anbringande eller tryckande av varumärken, etiketter, logotyper eller annan liknande särskiljande märkning på produkten eller på dess förpackning.
 - Blandning av socker enligt nr 17.01 eller 17.02 med varje annat material.
 - Enklare blandning av material, även av olika slag. Enklare blandning omfattar inte en åtgärd som utlöser en kemisk reaktion enligt definitionen i anmärkningarna till kapitel 28 eller 29 i bilaga 5.
 - Enklare sammansättning av delar av artiklar i avsikt att framställa en komplett artikel enligt kapitel 61, 62 eller 82–97 i HS eller isärtagning av kompletta artiklar enligt kapitel 61, 62 eller 82–97 i delar.
 - En kombination av två eller flera av de åtgärder som avses i a–o.
 - Slakt av djur.
2. I enlighet med artikel 3 ska all tillverkning som utförs i Europeiska unionen och i Kanada med avseende på en produkt beaktas vid fastställandet av huruvida den tillverkning som utförs med avseende på den produkten är otillräcklig i den mening som avses i punkt 1.

(!) Sådana åtgärder som kylning, frysning eller ventilering anses vara otillräckliga i den mening som avses i led a, medan sådana åtgärder som inläggning, torkning och rökning som är avsedda att ge produkten särskilda eller olika egenskaper inte anses otillräckliga.

3. Vid tillämpningen av punkt 1 ska en åtgärd anses vara enklare om den kan vidtas utan några speciella färdigheter eller maskiner, apparater eller verktyg som särskilt tillverkats eller installerats för dessa åtgärder, eller om dessa färdigheter, maskiner, apparater eller verktyg inte bidrar till produktens väsentliga kännetecken eller egenskaper.

Artikel 8

Klassificeringsenhet

Vid tillämpningen av detta protokoll

- a) ska klassificeringen enligt tulltaxan av en produkt eller ett material fastställas enligt HS,
- b) ska, när en produkt som består av en grupp eller en sammansättning av artiklar eller komponenter enligt villkoren i HS klassificeras enligt ett enda nummer eller undernummer, helheten utgöra den berörda produkten, och
- c) ska, när en sändning består av flera identiska produkter som klassificeras enligt samma nummer eller undernummer i HS, varje produkt beaktas separat.

Artikel 9

Förpackningar, förpackningsmaterial och behållare

1. Om förpackningen, enligt den allmänna tolkningsbestämmelsen 5 i HS, klassificeras tillsammans med den produkt som den innehåller, ska den beaktas vid fastställandet av huruvida allt icke-ursprungs-material som använts vid tillverkningen av produkten uppfyller kraven i bilaga 5.
2. Förpackningsmaterial och behållare i vilka en produkt förpackas för transport ska inte beaktas vid fastställandet av produktens ursprung.

Artikel 10

Bokföringsmässig uppdelning av fungibla material eller produkter

1. a) Om fungibla ursprungs- och icke-ursprungs-material används vid tillverkningen av en produkt, behöver fastställandet av de fungibla materialens ursprung inte ske genom att materialen hålls fysiskt åtskilda och varje enskilt fungibelt material identifieras, utan ursprunget får fastställas på grundval av ett lagerhanteringssystem.
b) Om fungibla ursprungs- och icke-ursprungsprodukter enligt kapitel 10, 15, 27, 28 eller 29 eller nr 32.01–32.07 eller 39.01–39.14 i HS fysiskt kombineras eller blandas vid lagring i en part innan de exporteras till den andra parten, behöver fastställandet av de fungibla produkternas ursprung inte ske genom att produkterna hålls fysiskt åtskilda och varje enskild fungibel produkt identifieras, utan ursprunget får fastställas på grundval av ett lagerhanteringssystem.
2. Lagerhanteringssystemet måste
 - a) säkerställa att, vid varje enskild tidpunkt, inte fler produkter får ursprungsstatus än vad som skulle ha varit fallet om fungibla material eller fungibla produkter hade hållits fysiskt åtskilda,
 - b) ange kvantiteten ursprungs- och icke-ursprungs-material eller ursprungs- och icke-ursprungsprodukter, inklusive de datum då dessa material eller produkter lades upp i lagret och, om så krävs enligt den tillämpliga ursprungsregeln, värdet av dessa material eller produkter,
 - c) ange den kvantitet produkter som tillverkats av fungibla material, eller den kvantitet fungibla produkter som levererats till kunder som begär bevis på ursprung i en part i syfte att erhålla förmånsbehandling enligt detta avtal samt till kunder som inte begär sådana bevis, och
 - d) ange huruvida lagret av ursprungsprodukter var tillräckligt stort för att stödja deklARATIONEN om ursprungsstatus.

3. En part får kräva att en exportör eller producent inom dess territorium som vill använda ett lagerhanteringsystem enligt denna artikel erhåller förhandstillstånd från den parten för att använda systemet. Parten får återkalla tillståndet att använda ett lagerhanteringsystem om exportören eller tillverkaren missbrukar det.

4. Vid tillämpningen av punkt 1 avses med **fungibla material** eller **fungibla produkter** material eller produkter av samma art och av samma handelskvalitet med samma tekniska och fysiska egenskaper, som inte kan åtskiljas från varandra vad gäller ursprung.

Artikel 11

Tillbehör, reservdelar och verktyg

Tillbehör, reservdelar och verktyg som levereras tillsammans med en produkt och ingår i dess standardtillbehör, standardreservdelar eller standardverktyg, som inte faktureras separat från produkten och vars kvantiteter och värde är normala för produkten, ska

- a) beaktas vid beräkningen av värdet av relevanta icke-ursprungsmaterial, om den ursprungsregel i bilaga 5 som är tillämplig på produkten innehåller en procentsats för det högsta värdet av icke-ursprungsmaterial, och
- b) inte beaktas vid fastställandet av huruvida allt icke-ursprungsmaterial som använts vid tillverkningen av produkten genomgår den tillämpliga ändringen av klassificeringen enligt tulltaxan eller uppfyller andra krav i bilaga 5.

Artikel 12

Satser

1. Med undantag för vad som föreskrivs i bilaga 5 ska en sats, enligt den allmänna tolkningsbestämmelsen 3 i HS, ha ursprungsstatus under förutsättning att

- a) alla produkter som ingår i satsen är ursprungsprodukter, eller
- b) om en icke-ursprungsprodukt ingår i satsen, minst en av de produkter som ingår i satsen eller allt förpackningsmaterial och alla behållare för satsen är ursprungsprodukter, och
 - i) värdet av de ingående icke-ursprungsprodukterna enligt kapitlen 1–24 i HS inte överstiger 15 % av satsens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik,
 - ii) värdet av de ingående icke-ursprungsprodukterna enligt kapitlen 25–97 i HS inte överstiger 25 % av satsens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik, och
 - iii) värdet av samtliga icke-ursprungsprodukter som ingår i satsen inte överstiger 25 % av satsens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik,
2. Värdet av de icke-ursprungsprodukter som ingår i satsen beräknas på samma sätt som värdet av icke ursprungsmaterial.
3. Satsens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik ska beräknas på samma sätt som produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.

Artikel 13

Neutrala element

Vid fastställandet av huruvida en produkt är en ursprungsprodukt behöver ursprunget inte fastställas för följande element som kan användas vid dess tillverkning:

- a) Energi och bränsle.
- b) Anläggningar och utrustning.

- c) Maskiner och verktyg.
- d) Material som inte ingår och som inte är avsedda att ingå i den slutliga sammansättningen av produkten.

Artikel 14

Transport genom tredjeland

1. En produkt som har genomgått tillverkning som uppfyller kraven i artikel 2 ska anses vara en ursprungsprodukt endast om den efter denna tillverkning
 - a) inte genomgår ytterligare tillverkning eller någon annan åtgärd utanför parternas territorier, utom lossning, omlastning eller annan verksamhet som är nödvändig för att bevara den i gott skick och transportera den till en parts territorium, och
 - b) kvarstår under tullkontroll medan den befinner sig utanför parternas territorier.
2. Lagring av produkter eller sändningar eller uppdelning av sändningar får äga rum, om det sker på exportörens eller en senare innehavares ansvar och produkterna kvarstår under tullkontroll i transitlandet eller transitländerna.

Artikel 15

Återinförda ursprungsprodukter

Om en ursprungsprodukt som exporterats från en part till ett tredjeland återinförs ska den anses vara en icke-ursprungsprodukt, om det inte på ett tillfredsställande sätt kan visas för tullmyndigheterna att den återinförda produkten

- a) är densamma som den som exporterades, och
- b) inte har genomgått någon annan åtgärd utöver vad som är nödvändigt för att bevara den i gott skick.

Artikel 16

Socker

1. Om en ursprungsregel kräver att nettovikten av socker utan ursprungsstatus som använts vid tillverkningen av en produkt inte överstiger ett visst tröskelvärde, uppfyller produkten detta villkor om den totala nettovikten av samtliga monosackarider och disackarider som ingår i produkten, eller i det material som använts vid tillverkningen, inte överstiger detta tröskelvärde.
2. Produkten uppfyller också villkoret i punkt 1 om tröskelvärdet inte överskrider av nettovikten av socker utan ursprungsstatus enligt nr 17.01 eller undernr 1702.30–1702.60 eller 1702.90, utom maltodextrin, kemiskt ren maltos eller sockerkulör enligt de förklarande anmärkningarna till nr 17.02, när det används som sådant vid tillverkningen av
 - a) produkten, och
 - b) de sockerhaltiga icke-ursprungsmaterial enligt undernr 1302.20, 1704.90, 1806.10, 1806.20, 1901.90, 2101.12, 2101.20, 2106.90 och 3302.10 som använts som sådana vid tillverkningen av produkten. Alternativt får nettovikten av samtliga monosackarider och disackarider som ingår i något av dessa sockerhaltiga material också användas. Om nettovikten av det socker utan ursprungsstatus som används vid tillverkningen av dessa sockerhaltiga material eller om nettovikten av de monosackarider och disackarider som ingår i dessa sockerhaltiga material inte är känd, måste den totala nettovikten av dessa material som används som sådana vid tillverkningen användas.
3. Nettovikten av allt socker utan ursprungsstatus som avses i punkt 2 får beräknas på torrsvikt.
4. Vid tillämpningen av ursprungsreglerna för nr 17.04 och 18.06 ska värdet av socker utan ursprungsstatus avse värdet av det icke-ursprungsmaterial som avses i punkt 2 och som använts vid tillverkningen av produkten.

Artikel 17

Nettokostnad

1. Vid tillämpningen av denna artikel gäller följande definitioner, utöver dem som anges i artikel 1:

motorfordon: en produkt enligt undernr 8703.21–8703.90.

nettokostnad: den totala kostnaden minus de kostnader för säljfrämjande åtgärder, marknadsföring och eftermarknadsservice, den royalty, de frakt- och förpackningskostnader och den icke-avdragsgilla räntekostnad som ingår i den totala kostnaden.

icke-avdragsgill räntekostnad: en tillverkarens räntekostnader som är mer än 700 räntepunkter över den tillämpliga nationella räntesats som fastställts med jämförbara löptider.

royalty: varje slags betalning, inklusive betalningar enligt avtal om tekniskt stöd eller liknande avtal, som görs som ersättning för nyttjandet av eller för rätten att nyttja upphovsrätt till litterärt, konstnärligt eller vetenskapligt verk, patent, varumärke, mönster eller modell, ritning, hemligt recept eller hemlig tillverkningsmetod, utom de betalningar enligt avtal om tekniskt stöd eller liknande avtal som kan hänföras till specifika tjänster såsom

- a) personalutbildning, oavsett var den genomförs, och
- b) datatekniktjänster, verktygstjänster, verktygsinställning, programvaruutformning och liknande datatjänster, eller andra tjänster, om de tillhandahålls på en parts eller båda parternas territorium.

kostnader för säljfrämjande åtgärder, marknadsföring och eftermarknadsservice: kostnader för följande i samband med säljfrämjande åtgärder, marknadsföring och eftermarknadsservice:

- a) Säljfrämjande åtgärder och marknadsföring; reklam i medier; reklam och marknadsundersökningar; reklam- och demonstrationsmaterial; utställningsföremål; försäljningskonferenser, mässor och kongresser; banderoller; reklamskyltar; gratisprover; litteratur för försäljningsfrämjande, marknadsföring och eftermarknadsservice (produktbroschyrer, kataloger, teknisk litteratur, prislister, servicemanualer och information om försäljningsstöd); installation och skydd av logotyper och varumärken; sponsring; avgifter för påfyllning av parti- och detaljhandelslager; representation.
- b) Försäljnings- och marknadsföringsincitament; konsument-, detaljhandlar- eller grossistrabatter; varuincitament.
- c) Löner; försäljningsprovisioner; bonusar; förmåner (t.ex. sjukvårds-, försäkrings- och pensionsförmåner); kostnader för resor och uppehälle, medlemsavgifter och arvoden för personal för säljfrämjande åtgärder, marknadsföring och eftermarknadsservice.
- d) Rekrytering och utbildning av personal för säljfrämjande åtgärder, marknadsföring och eftermarknadsservice samt utbildning i eftermarknadsservice för anställda hos kunder, om dessa kostnader identifieras separat som kostnader för säljfrämjande åtgärder, marknadsföring och eftermarknadsservice för produkter i tillverkarens redovisning eller kostnadsbokföring.
- e) Produktansvarförsäkringar.
- f) Kontorsmateriel för säljfrämjande åtgärder, marknadsföring och eftermarknadsservice för produkter, om dessa kostnader identifieras separat som kostnader för säljfrämjande åtgärder, marknadsföring och eftermarknadsservice för produkter i tillverkarens redovisning eller kostnadsbokföring.
- g) Telefon, e-post och annan kommunikation, om dessa kostnader identifieras separat som kostnader för säljfrämjande åtgärder, marknadsföring och eftermarknadsservice för produkter i tillverkarens redovisning eller kostnadsbokföring.
- h) Hyra och avskrivning för kontorslokaler och distributionscentraler för säljfrämjande åtgärder, marknadsföring och eftermarknadsservice.
- i) Fastighetsförsäkringspremier, skatter och avgifter, kostnader för el och annan förbrukning samt reparationer och underhåll avseende kontorslokaler och distributionscentraler för säljfrämjande åtgärder, marknadsföring och eftermarknadsservice, om dessa kostnader identifieras separat som kostnader för säljfrämjande åtgärder, marknadsföring och eftermarknadsservice för produkter i tillverkarens redovisning eller kostnadsbokföring.
- j) Betalningar som tillverkaren gjort till andra personer för reparationer som omfattas av garanti.

frakt- och förpackningskostnader: kostnader för förpackning av produkten för frakt och för frakt av produkten från avsändningsplatsen direkt till köparen, exklusive kostnader för beredning och förpackning av produkten för försäljning i detaljhandeln.

den totala kostnaden: alla produktkostnader, periodkostnader och övriga kostnader i samband med tillverkningen av en produkt i Kanada, varvid

- a) med **produktkostnader** avses de kostnader som är förknippade med tillverkningen av en produkt, inklusive värdet av material, direkta arbetskostnader och direkta allmänna omkostnader,
- b) med **periodkostnader** avses de andra kostnader än produktkostnader som kostnadsförs under den period till vilken de hänförs, inklusive försäljningskostnader samt allmänna och administrativa kostnader, och
- c) med **övriga kostnader** avses alla kostnader som noterats i tillverkarens räkenskaper och som inte är produktkostnader eller periodkostnader.

2. Vid beräkningen av nettokostnaden för en produkt enligt tabell D.1 (Årlig kvot för fordon som exporteras från Kanada till Europeiska unionen) i bilaga 5-A får tillverkaren av produkten

- a) beräkna den totala kostnaden för alla produkter som tillverkaren har tillverkat, dra av alla kostnader för säljfrämjande åtgärder, marknadsföring och eftermarknadsservice, den royalty, de frakt- och förpackningskostnader och den icke-avdragsgilla räntekostnad som ingår i den totala kostnaden för alla dessa produkter, och sedan hänföra en rimlig andel av den resulterande nettokostnaden till den produkten,
- b) beräkna den totala kostnaden för alla produkter som tillverkaren har tillverkat, hänföra en rimlig andel av den totala kostnaden till den produkten, och sedan dra av alla kostnader för säljfrämjande åtgärder, marknadsföring och eftermarknadsservice, den royalty, de frakt- och förpackningskostnader och den icke-avdragsgilla räntekostnad som ingår i den andel av den totala kostnaden som avsatts för den produkten, eller
- c) hänföra en rimlig andel av varje kostnad som ingår i tillverkarens totala kostnad till den produkten på ett sådant sätt att de sammanlagda kostnaderna inte inkluderar några kostnader för säljfrämjande åtgärder, marknadsföring och eftermarknadsservice, royalty, frakt- och förpackningskostnader eller någon icke-avdragsgilla räntekostnad.

3. Vid beräkningen av nettokostnaden för en produkt enligt punkt 1 får tillverkaren beräkna ett genomsnitt över beskattningsåret inom någon av följande kategorier, antingen på grundval av samtliga motorfordon i kategorin som tillverkas av den tillverkaren eller på grundval av endast de motorfordon i kategorin som tillverkas av den tillverkaren och exporteras till den andra partens territorium:

- a) Samma modellinje av motorfordon inom samma fordonsklass som tillverkas vid samma anläggning på en parts territorium.
- b) Samma modellinje av motorfordon som tillverkas vid samma anläggning på en parts territorium.
- c) Samma modellinje av motorfordon som tillverkas på en parts territorium.
- d) Samma motorfordonsklass som tillverkas vid samma anläggning på en parts territorium.
- e) Varje annan kategori som parterna beslutar om.

AVSNITT C

URSPRUNGSFÖRFARANDE

Artikel 18

Ursprungsintyg

1. Produkter med ursprung i Europeiska unionen som importeras till Kanada och produkter med ursprung i Kanada som importeras till Europeiska unionen ska omfattas av förmånsbehandling enligt detta avtal på grundval av en deklARATION (nedan kallad *ursprungsdeklARATION*).
2. UrsprungsdeklARATIONEN lämnas på en faktura eller någon annan kommersiell handling som beskriver ursprungsprodukten tillräckligt detaljerat för att göra det möjligt att identifiera den.
3. De olika språkversionerna av ursprungsdeklARATIONEN anges i bilaga 2.

Artikel 19

Skyldigheter vid export

1. En ursprungsdeklaration enligt artikel 18.1 ska upprättas
 - a) i Europeiska unionen, av en exportör i enlighet med relevant unionslagstiftning, och
 - b) i Kanada, av en exportör i enlighet med del V i tullagen (*Customs Act, R.S.C., 1985, c. 1 (2nd Supp.)*).
2. Den exportör som fyller i en ursprungsdeklaration ska på begäran av tullmyndigheten i den exporterande parten lämna in en kopia av ursprungsdeklarationen och alla relevanta handlingar som styrker de berörda produkternas ursprungsstatus, inklusive styrkande handlingar eller skriftliga förklaringar från tillverkare eller leverantörer, och ska uppfylla övriga villkor i detta protokoll.
3. En ursprungsdeklaration ska fyllas i och undertecknas av exportören, om inte annat föreskrivs.
4. En part får tillåta att exportören fyller i en ursprungsdeklaration när de produkter som den avser exporteras, eller efter exporten om ursprungsdeklarationer uppvisas i den importerande parten inom två år efter importen av de produkter som den avser, eller inom en längre period om detta anges i den importerande partens lagstiftning.
5. Tullmyndigheten i den importerande parten får tillåta att en ursprungsdeklaration används för flera sändningar av identiska ursprungsprodukter som äger rum inom en period på högst 12 månader enligt vad som anges av exportören i deklarationen.
6. En exportör som har fyllt i en ursprungsdeklaration och får kännedom om eller har anledning att tro att ursprungsdeklarationen innehåller oriktiga uppgifter ska omedelbart till importören skriftligen anmäla varje ändring som påverkar ursprungsstatusen för varje produkt som ursprungsdeklarationen avser.
7. Parterna får tillåta att ett system inrättas som gör det möjligt att lämna in en ursprungsdeklaration elektroniskt och direkt från en exportör på en parts territorium till en importör på den andra partens territorium, i vilket ingår att exportörens underskrift i ursprungsdeklarationen ersätts med en elektronisk signatur eller identifieringskod.

Artikel 20

Ursprungsdeklarationens giltighet

1. En ursprungsdeklaration ska gälla i 12 månader räknat från den dag då den fylldes i av exportören, eller för en längre period enligt vad som föreskrivs av den importerande parten. Förmånlig tullbehandling får inom denna giltighetstid begäras hos tullmyndigheten i den importerande parten.
2. Den importerande parten får godta en ursprungsdeklaration som lämnats in till dess tullmyndighet efter den giltighetstid som avses i punkt 1 för tillämpning av förmånlig tullbehandling i enlighet med den partens lagstiftning.

Artikel 21

Skyldigheter vid import

1. För att begära förmånlig tullbehandling ska importören
 - a) lämna in ursprungsdeklarationen till tullmyndigheten i den importerande parten på den partens begäran och i enlighet med de förfaranden som gäller i den parten,
 - b) på begäran av tullmyndigheten i den importerande parten lämna in en översättning av ursprungsdeklarationen, och
 - c) på begäran av tullmyndigheten i den importerande parten sörja för att en förklaring åtföljer eller utgör en del av importdeklarationen, av vilken det framgår att produkterna uppfyller de villkor som gäller för tillämpningen av detta avtal.

2. En importör som får kännedom om eller har anledning att tro att en ursprungsdeklaration för en produkt för vilken förmånlig tullbehandling har beviljats innehåller oriktiga uppgifter ska omedelbart till tullmyndigheten i den importerande parten skriftligen anmäla varje ändring som påverkar produktens ursprungsstatus och ska betala eventuella tullar som påförts.

3. När en importör begär förmånlig tullbehandling för en vara som importeras från den andra partens territorium får den importerande parten neka förmånlig tullbehandling om importören underlåter att uppfylla något av kraven i detta protokoll.

4. En part ska, i enlighet med sin lagstiftning, föreskriva att importören av en produkt som skulle ha betraktats som en ursprungsprodukt när den importerades till den partens territorium om importören hade innehaft en ursprungsdeklaration vid importtillfället, inom en period av minst tre år efter importdagen får ansöka om återbetalning av tullar som erlagts till följd av att produkten inte beviljats förmånlig tullbehandling.

Artikel 22

Bevis avseende transport genom tredjeland

Varje part får genom sin tullmyndighet kräva att en importör visar att en produkt för vilken importören begär förmånlig tullbehandling har transporterats i enlighet med artikel 14 genom att lägga fram

- a) transportörshandlingar, t.ex. konossement eller fraktsedlar, med uppgift om transportrutt och alla lastnings- och omlastningsställen före importen av produkten, och
- b) om produkten transporteras genom eller lastas om utanför parternas territorier, en kopia av tullkontrollhandlingarna som visar för den tullmyndigheten att produkten kvarstod under tullkontroll medan den befann sig utanför parternas territorier.

Artikel 23

Import i delleveranser

Varje part ska föreskriva att om isärtagna eller icke hopsatta produkter enligt den allmänna tolkningsbestämmelsen 2 a i HS som klassificeras enligt avdelningarna XVI och XVII eller nr 7308 och 9406 i HS importeras i delleveranser på begäran av importören och på de villkor som fastställts av tullmyndigheten i den importerande parten, ska en enda ursprungsdeklaration för dessa produkter lämnas in, i enlighet med vad som krävs, till den tullmyndigheten vid import av den första delleveransen.

Artikel 24

Undantag från krav på ursprungsdeklaration

1. En part får, i enlighet med sin lagstiftning göra undantag från kravet att lämna in en ursprungsdeklaration enligt artikel 21 för sändningar av lågt värde av ursprungsprodukter från en annan part och för ursprungsprodukter som ingår i det personliga bagaget hos en resenär som kommer från en annan part.

2. En part får undanta import från bestämmelserna i punkt 1, om importen ingår i en serie av importer som rimligen kan anses ha utförts eller arrangerats i syfte att kringgå kraven i detta protokoll vad gäller ursprungsdeklarationer.

3. Parterna får fastställa värdebegränsningarna för produkter som avses i punkt 1, och ska utbyta information om sådana begränsningar.

Artikel 25

Styrkande handlingar

De handlingar som avses i artikel 19.2 kan inbegripa handlingar som rör

- a) de tillverkningsprocesser som utförts på den ursprungliga produkten eller på material som använts vid dess tillverkning,
- b) förvärv av, kostnad för, värde av och betalning för produkten,
- c) ursprung för, inköp av, värde av och betalning för alla material, inklusive neutrala element, som använts vid tillverkningen av produkten, och
- d) transport av produkten.

Artikel 26

Bevarande av uppgifter

1. En exportör som har fyllt i en ursprungsdeklaration ska bevara en kopia av denna ursprungsdeklaration och av de styrkande handlingar som avses i artikel 25 i tre år efter ifyllandet av ursprungsdeklaration, eller för en längre period enligt vad som fastställs av den exporterande parten.

2. Om en exportör har grundat en ursprungsdeklaration på en skriftlig förklaring från tillverkaren, ska tillverkaren vara skyldig att bevara uppgifterna i enlighet med punkt 1.

3. Om så föreskrivs i den importerande partens lagstiftning, ska en importör som har beviljats förmånlig tullbehandling bevara den dokumentation som rör importen av produkten, inklusive en kopia av ursprungsdeklarationen, i tre år räknat från den dag då den förmånliga tullbehandlingen beviljades, eller för en längre period enligt vad som fastställs av den parten.

4. Varje part ska i enlighet med sin lagstiftning tillåta att importörer, exportörer och tillverkare på dess territorium förvarar dokumentation och uppgifter i vilken form som helst, under förutsättning att dokumentationen och uppgifterna kan tas fram och skrivas ut.

5. En part får neka förmånlig tullbehandling för en produkt som är föremål för en ursprungs kontroll, om den importör, exportör eller tillverkare av produkten som är skyldig att bevara uppgifter eller dokumentation enligt denna artikel

- a) underlåter att bevara uppgifter eller dokumentation som har betydelse för fastställandet av produktens ursprung i enlighet med kraven i detta protokoll, eller
- b) nekar tillgång till dessa uppgifter eller denna dokumentation.

Artikel 27

Avvikelser och formella fel

1. Om det konstateras att uppgifterna i ursprungsdeklarationen endast obetydligt avviker från uppgifterna i de handlingar som uppvisats för tullmyndigheten för fullgörande av formaliteterna vid import av produkterna, ska detta inte i sig medföra att ursprungsdeklarationen blir ogiltig, om det fastställs att uppgifterna i deklarationen avser de uppvisade produkterna.

2. Uppenbara formella fel, t.ex. skrivfel, i en ursprungsdeklaration ska inte leda till att handlingen underkänns, om felet inte gör att det uppstår tvivel om att uppgifterna i deklarationen är riktiga.

Artikel 28

Samarbete

1. Parterna ska samarbeta för en enhetlig förvaltning och tolkning av detta protokoll, och ska genom sina tullmyndigheter bistå varandra när de kontrollerar den ursprungsstatus hos produkterna på vilken en ursprungsdeklaration grundas.
2. För att underlätta de kontroller eller det bistånd som avses i punkt 1 ska parternas tullmyndigheter, genom Europeiska kommissionen, förse varandra med de behöriga tullmyndigheternas adresser.
3. Det är underförstått att tullmyndigheten i den exporterande parten tar på sig alla kostnader för att genomföra punkt 1.
4. Det är vidare underförstått att parternas tullmyndigheter kommer att diskutera den övergripande driften och förvaltningen av verifieringsprocessen, inklusive prognoser om arbetsbelastning samt prioriteringar. Om det sker en onormal ökning av antalet begäranden, ska parternas tullmyndigheter samråda för att fastställa prioriteringar och överväga åtgärder för att hantera arbetsbelastningen, med beaktande av operativa krav.
5. När det gäller produkter som anses vara ursprungsprodukter i enlighet med artikel 3 får parterna samarbeta med ett tredjeland för att utveckla tullförfaranden som bygger på principerna i detta protokoll.

Artikel 29

Ursprungskontroll

1. För att säkerställa en korrekt tillämpning av detta protokoll ska parterna genom sina tullmyndigheter bistå varandra när de kontrollerar om produkter är ursprungsprodukter och när de säkerställer att begäranden om förmånlig tullbehandling är riktiga.
2. En parts begäran om en kontroll av huruvida en produkt är en ursprungsprodukt eller av att alla övriga krav i detta protokoll är uppfyllda ska
 - a) grunda sig på riskbedömningsmetoder som tillämpas av tullmyndigheten i den importerande parten, vilka får omfatta slumpmässigt urval, eller
 - b) inges då den importerande parten hyser rimliga tvivel om huruvida produkten är en ursprungsprodukt eller huruvida alla övriga krav i detta protokoll är uppfyllda.
3. Tullmyndigheten i den importerande parten får kontrollera huruvida en produkt är en ursprungsprodukt genom att skriftligen begära att tullmyndigheten i den exporterande parten genomför en kontroll av huruvida produkten är en ursprungsprodukt. I samband med begäran om kontroll ska tullmyndigheten i den importerande parten förse tullmyndigheten i den exporterande parten med
 - a) uppgift om den tullmyndighet som inger begäran,
 - b) namnet på den exportör eller tillverkare som ska kontrolleras,
 - c) uppgift om föremålet för och omfattningen av kontrollen, och
 - d) en kopia av ursprungsdeklarationen och, i förekommande fall, annan relevant dokumentation.
4. När så är lämpligt får tullmyndigheten i den importerande parten, i enlighet med punkt 3, begära specifik dokumentation och information från tullmyndigheten i den exporterande parten.
5. En begäran från tullmyndigheten i den importerande parten i enlighet med punkt 3 ska lämnas till tullmyndigheten i den exporterande parten per rekommenderat brev eller genom någon annan metod som ger bekräftelse på att denna tullmyndighet mottagit begäran.

6. Tullmyndigheten i den exporterande parten ska ombesörja ursprungskontrollen. För detta ändamål får tullmyndigheten i enlighet med sin lagstiftning begära dokumentation, begära alla slags underlag eller besöka en exportör eller tillverkare för att granska de uppgifter som avses i artikel 25 och de anläggningar som används vid tillverkningen av produkten.
7. Om en exportör har grundat en ursprungsdeklaration på en skriftlig förklaring från tillverkaren eller leverantören, kan exportören ombesörja att producenten eller leverantören tillhandahåller dokumentation eller information direkt till tullmyndigheten i den exporterande parten, på den partens begäran.
8. Så snart som möjligt, och under alla omständigheter inom 12 månader efter det att den begäran som avses i punkt 4 har mottagits, ska tullmyndigheten i den exporterande parten genomföra en kontroll av huruvida produkten är en ursprungsprodukt och uppfyller övriga villkor i detta protokoll, och ska
- a) till tullmyndigheten i den importerande parten, per rekommenderat brev eller genom någon annan metod som ger bekräftelse på att denna tullmyndighet mottagit begäran, lämna en skriftlig rapport som gör det möjligt för denna att fastställa huruvida produkten är en ursprungsprodukt eller inte, och som innehåller
- i) resultaten av kontrollen,
 - ii) en beskrivning av den produkt som kontrollerats och den klassificering enligt tulltaxan som är relevant för tillämpningen av ursprungsregeln,
 - iii) en beskrivning och förklaring av tillverkningen som är tillräcklig för att stödja slutsatsen om produktens ursprungsstatus,
 - iv) uppgifter om hur kontrollen genomförts, och
 - v) i tillämpliga fall styrkande dokumentation, samt
- b) om inte annat följer av partens lagstiftning, till exportören anmäla sitt beslut om huruvida produkten är en ursprungsprodukt.
9. Den period som avses i punkt 8 får förlängas genom ömsesidig överenskommelse mellan de berörda tullmyndigheterna.
10. I väntan på resultaten av en ursprungskontroll som genomförs i enlighet med punkt 8, eller samråd enligt punkt 13, ska tullmyndigheten i den importerande parten, med förbehåll för eventuella försiktighetsåtgärder som den anser nödvändiga, erbjuda sig att frigöra produkten till importören.
11. Om resultatet av en ursprungskontroll inte har lämnats i enlighet med punkt 8 får tullmyndigheten i den importerande parten neka förmånlig tullbehandling för en produkt, om den hyser rimliga tvivel om eller inte kan fastställa huruvida produkten är en ursprungsprodukt.
12. Om det råder skilda meningar om de kontrollförfaranden som avses i denna artikel eller om tolkningen av ursprungsreglerna vid fastställandet av huruvida en produkt ska betraktas som en ursprungsprodukt, och dessa meningsskiljaktigheter inte kan lösas genom samråd mellan den tullmyndighet som begär kontrollen och den tullmyndighet som ansvarar för genomförandet av kontrollen, och om tullmyndigheten i den importerande parten avser att göra ett fastställande av ursprung som är oförenligt med den skriftliga rapport som lämnats av tullmyndigheten i den exporterande parten enligt punkt 8 a, ska den importerande parten anmäla detta till den exporterande parten inom 60 dagar efter mottagandet av den skriftliga rapporten.
13. På begäran av endera parten ska parterna hålla och slutföra samråd för att lösa dessa meningsskiljaktigheter inom 90 dagar räknat från dagen för den anmälan som avses i punkt 12. Tidsperioden för slutförande av samråden kan förlängas från fall till fall genom ömsesidig skriftlig överenskommelse mellan parterna. Tullmyndigheten i den importerande parten får göra sitt fastställande av ursprung efter det att samråden har slutförts. Parterna kan också sträva efter att lösa dessa meningsskiljaktigheter inom den gemensamma tullsamarbetskommitté som avses i artikel 34.
14. I samtliga fall ska meningsskiljaktigheter mellan importören och tullmyndigheten i den importerande parten lösas enligt den importerande partens lagstiftning.
15. Detta protokoll ska inte hindra en parts tullmyndighet från att utfärda ett fastställande av ursprung eller ett förhandsbesked om en fråga som behandlas av Gemensamma tullsamarbetskommittén eller den kommitté för varuhandel som inrättats enligt artikel 26.2 a (Specialiserade kommittéer) eller från att vidta varje annan åtgärd som den anser vara nödvändig, i avvaktan på en lösning av frågan inom ramen för detta avtal.

Artikel 30

Överprövning och överklagande

1. Varje part ska i allt väsentligt ge samma rätt till överprövning och överklagande av fastställande av ursprung och förhandsbesked som utfärdats av dess tullmyndighet som den rätt den ger importörer på sitt territorium, till varje person som
 - a) har erhållit ett fastställande av ursprung genom tillämpning av detta protokoll, eller
 - b) har erhållit ett förhandsbesked enligt artikel 33.1.
2. I enlighet med artiklarna 27.3 (Administrativa förfaranden) och 27.4 (Överprövning och överklagande) ska varje part föreskriva att den rätt till överprövning och överklagande som avses i punkt 1 omfattar tillgång till minst två nivåer för överklagande eller överprövning, inklusive minst en domstolsnivå eller domstolsliknande nivå.

Artikel 31

Sanktioner

Varje part ska upprätthålla åtgärder för att ålägga straffrättsliga, civilrättsliga eller administrativa sanktioner för överträdelse av dess lagar i samband med detta protokoll.

Artikel 32

Konfidentialitet

1. Detta protokoll ska inte innebära en skyldighet för en part att lämna eller ge tillgång till affärsinformation eller information rörande en identifierad eller identifierbar fysisk person, vars röjande skulle hindra rättstillämpningen eller strida mot den partens lagstiftning om skydd av affärsinformation och av personuppgifter och privatlivet.
2. Varje part ska, i överensstämmelse med sin lagstiftning, bevara konfidentialiteten hos information som samlats in enligt detta protokoll, och ska skydda denna information så att inga uppgifter röjs som skulle kunna påverka konkurrensläget för den person som lämnat informationen. Om den part som tar emot eller inhämtar informationen enligt lag är skyldig att lämna ut den, ska den parten anmäla detta till den person eller den part som lämnat informationen.
3. Varje part ska säkerställa att konfidentiell information som samlats in enligt detta protokoll inte används för andra ändamål än handläggning av fastställanden av ursprung och avgöranden i tullfrågor samt kontroll av att dessa efterlevs, om detta inte sker med tillstånd av den person eller den part som har lämnat den konfidentiella informationen.
4. Utan hinder av punkt 3 får en part tillåta att information som samlats in enligt detta protokoll används vid administrativa förfaranden, domstolsförfaranden eller domstolsliknande förfaranden som inlett till följd av bristande efterlevnad av tullrelaterad lagstiftning genom vilken detta protokoll genomförs. En part ska på förhand anmäla sådan användning till den person eller den part som lämnat informationen.
5. Parterna ska utbyta information om sin respektive lagstiftning om uppgiftsskydd i syfte att underlätta genomförandet och tillämpningen av punkt 2.

Artikel 33

Förhandsbesked om ursprung

1. Varje part ska genom sin tullmyndighet och i enlighet med sin lagstiftning sörja för ett snabbt utfärdande, innan en produkt importeras till dess territorium, av ett skriftligt förhandsbesked om huruvida produkten ska betraktas som en ursprungsprodukt enligt detta protokoll.
2. Varje part ska anta eller upprätthålla förfaranden för utfärdande av förhandsbesked, inklusive en utförlig beskrivning av vilken information som rimligen krävs för att behandla en ansökan om förhandsbesked.
3. Varje part ska föreskriva att dess tullmyndighet
 - a) när som helst under utvärderingen av en ansökan om förhandsbesked får begära kompletterande information från den person som begärt beskedet,

- b) ska utfärda förhandsbeskedet inom 120 dagar räknat från den dag då den har fått all nödvändig information från den person som begärt beskedet, och
- c) ska förse den person som begärt förhandsbeskedet med en fullständig förklaring av skälen till beskedet.
4. Om en ansökan om förhandsbesked gäller en fråga som är föremål för
- a) ursprungskontroll,
- b) överprövning vid eller överklagande till en tullmyndighet, eller
- c) överprövning vid en domstol eller ett domstolsliknande organ på tullmyndighetens territorium,
- får tullmyndigheten i enlighet med sin lagstiftning neka eller skjuta upp utfärdandet av beskedet.
5. Om inte annat följer av punkt 7 ska varje part tillämpa ett förhandsbesked på import till sitt territorium av den produkt för vilken beskedet begärdes från och med dagen för dess utfärdande eller ett senare datum som anges i beskedet.
6. Varje part ska ge varje person som begär ett förhandsbesked samma behandling som den gett varje annan person till vilken den har utfärdat ett förhandsbesked, under förutsättning att sakförhållandena och omständigheterna är identiska i alla väsentliga hänseenden.
7. Den part som utfärdar ett förhandsbesked får ändra eller återkalla förhandsbeskedet
- a) om beskedet grundar sig på fel i sak,
- b) om de sakförhållanden eller omständigheter som ligger till grund för beslutet förändras,
- c) för att efterleva en ändring av kapitel tvåmedel (Nationell behandling och marknadstillträde för varor) eller av detta protokoll, eller
- d) för att anpassa sig till ett rättsligt avgörande eller en ändring av sin lagstiftning.
8. Varje part ska föreskriva att en ändring eller ett återkallande av ett förhandsbesked ska vara giltigt från och med dagen för utfärdandet av ändringen eller återkallandet eller ett senare datum som anges i beskedet, och att ändringen eller återkallandet inte får tillämpas på import av en produkt som har ägt rum före detta datum, förutom om den person till vilken förhandsbeskedet utfärdades inte har agerat i enlighet med dess bestämmelser och villkor.
9. Utan hinder av punkt 8 får den part som utfärdar förhandsbeskedet, i enlighet med sin lagstiftning, senarelägga giltighetsdatumet för en ändring eller ett återkallande med högst sex månader.
10. Om inte annat följer av punkt 7 ska varje part föreskriva att ett förhandsbesked ska fortsätta att gälla och iakttas.

Artikel 34

Kommittéförfarande

Gemensamma tullsamarbetskommittén (nedan kallad *tullsamarbetskommittén*), som beviljats befogenhet att agera inom ramen för Gemensamma Ceta-kommittén som en specialiserad kommitté i enlighet med artikel 26.2 1 (Specialiserade kommittéer), får se över detta protokoll och rekommendera ändringar av dess bestämmelser till Gemensamma Ceta-kommittén. Tullsamarbetskommittén ska sträva efter att fatta beslut om

- a) en enhetlig förvaltning av ursprungsreglerna, inklusive klassificering enligt tulltaxan och värderingsfrågor i samband med detta protokoll,
- b) tekniska, tolkningsrelaterade eller administrativa frågor i samband med detta protokoll, eller
- c) prioriteringar i samband med ursprungskontroller och andra frågor som uppstår i samband med ursprungskontroller.

BILAGA 1

TOLERANSER FÖR TEXTILIER OCH KLÄDER

1. I denna bilaga gäller följande definitioner:

naturfibrer: andra fibrer än regenat- eller syntetfibrer som inte spunnits. Naturfibrer inbegriper avfall och, om inte annat föreskrivs, även sådana fibrer som har kardats, kammats eller behandlats på annat sätt, men inte spunnits. Naturfibrer inbegriper tagel enligt nr 05.11, natursilke enligt nr 50.02–50.03, ullfibrer och fina eller grova djurhår enligt nr 51.01–51.05, bomullsfibrer enligt nr 52.01–52.03 samt andra vegetabiliska fibrer enligt nr 53.01–53.05.

textilmassa, kemiska material och material för papperstillverkning: material som inte klassificeras enligt kapitlen 50–63 och som kan användas för tillverkning av regenat-, syntet- eller pappersfibrer eller regenat-, syntet- eller pappersgarn.

konststapelfibrer: fiberkabel av syntetfilament eller av regenatfilament, syntet- eller regenatstapelfibrer och avfall av syntet- eller regenatfibrer enligt nr 55 01–55 07.

2. För tydlighetens skull påpekas att icke-ursprungsmaterial enligt kapitlen 1–49 eller 64–97, inklusive material som innehåller textilmaterial, får lämnas utan beaktande vid fastställandet av om alla de icke-ursprungsmaterial som använts vid tillverkningen av en produkt enligt kapitlen 50–63 uppfyller den tillämpliga ursprungsregeln i bilaga 5.
3. Om inte annat följer av punkt 7 är en produkt enligt kapitlen 50–63 en ursprungsprodukt även om de icke-ursprungsmaterial som använts vid dess tillverkning inte uppfyller villkoren i bilaga 5, under förutsättning att
 - a) produkten tillverkas av två eller flera bastextilmaterial som förtecknas i tabell 1,
 - b) nettovikten av bastextilmaterial utan ursprungsstatus som förtecknas i tabell 1 inte överstiger 10 % av produktens nettovikt, och
 - c) produkten uppfyller alla andra tillämpliga krav i detta protokoll.
4. Om inte annat följer av punkt 7, i fråga om en produkt enligt kapitlen 50–63 som tillverkats av ett eller flera bastextilmaterial som förtecknas i tabell 1 och garn utan ursprungsstatus av segmenterad polyuretan med mjuka segment av polyeter, är produkten emellertid är en ursprungsprodukt under förutsättning att
 - a) vikten av garnet utan ursprungsstatus av segmenterad polyuretan med mjuka segment av polyeter inte överstiger 20 % av produktens vikt, och
 - b) produkten uppfyller alla andra tillämpliga krav i detta protokoll.
5. Om inte annat följer av punkt 7, i fråga om en produkt enligt kapitlen 50–63 som tillverkats av ett eller flera bastextilmaterial som förtecknas i tabell 1 och remsor utan ursprungsstatus som utgörs av en kärna bestående av antingen aluminiumfolie eller plastfilm med eller utan överdrag av aluminiumpulver, med en bredd av högst 5 mm, och som är infogad mellan två plastfilmer med hjälp av genomskinligt eller färgat klister, är produkten emellertid en ursprungsprodukt under förutsättning att
 - a) vikten av remsorna utan ursprungsstatus som utgörs av en kärna bestående av antingen aluminiumfolie eller plastfilm med eller utan överdrag av aluminiumpulver, med en bredd av högst 5 mm, och som är infogad mellan två plastfilmer med hjälp av genomskinligt eller färgat klister, inte överstiger 30 % av produktens vikt, och
 - b) produkten uppfyller alla andra tillämpliga krav i detta protokoll.
6. Om inte annat följer av punkt 7 är en produkt enligt kapitlen 61–63 en ursprungsprodukt även om de icke-ursprungsmaterial som använts vid dess tillverkning inte uppfyller villkoren i bilaga 5, under förutsättning att
 - a) icke-ursprungsmaterialet klassificeras enligt ett annat nummer än produkten,

- b) värdet av icke-ursprungsmaterialet inte överstiger 8 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik, och
- c) produkten uppfyller alla andra tillämpliga krav i detta protokoll.

Denna punkt ska inte tillämpas på icke-ursprungsmaterial som används vid tillverkningen av foder eller mellanfoder till en produkt enligt kapitlen 61–63.

- 7. De toleranser som fastställs i punkterna 2–6 ska inte tillämpas på icke-ursprungsmaterial som används vid tillverkningen av en produkt, om dessa material omfattas av en ursprungsregel som innehåller en procentsats för högsta värde eller vikt.

Tabell 1 – Bastextilmaterial

1.	Silke
2.	Ull
3.	Grova djurhår
4.	Fina djurhår
5.	Tagel
6.	Bomull
7.	Material för papperstillverkning och papper
8.	Lin
9.	Äkta hampa
10.	Jute och andra bastfibrer för textilt ändamål
11.	Sisal och andra textilfibrer från växter av släktet Agave
12.	Kokosfibrer, abaca, rami och andra vegetabiliska textilfibrer
13.	Syntetkonstfilament
14.	Regenatkonstfilament
15.	Elektriskt ledande fibrer
16.	Syntetkonststapelfibrer av polypropen
17.	Syntetkonststapelfibrer av polyester
18.	Syntetkonststapelfibrer av polyamid
19.	Syntetkonststapelfibrer av polyakrylnitril
20.	Syntetkonststapelfibrer av polyimid
21.	Syntetkonststapelfibrer av polytetrafluoretylen
22.	Syntetkonststapelfibrer av polyfenylensulfid
23.	Syntetkonststapelfibrer av polyvinylklorid
24.	Andra syntetkonststapelfibrer
25.	Regenatkonststapelfibrer av viskos
26.	Andra regenatkonststapelfibrer

27. Garn av segmenterad polyuretan med mjuka segment av polyeter, även överspunnet
28. Garn av segmenterad polyuretan med mjuka segment av polyester, även överspunnet
29. Material enligt nr 56.05 (metalliserat garn) som innehåller remsor som utgörs av en kärna, bestående av antingen aluminiumfolie eller plastfilm med eller utan överdrag av aluminiumpulver, med en bredd av högst 5 mm, och som är infogad mellan två plastfilmer med hjälp av genomskinligt eller färgat klister
30. Varje annat material enligt nr 56.05

BILAGA 2

URSPRUNGSDEKLARATION

Ursprungsdeklarationen, vars text återges nedan, ska fyllas i i enlighet med fotnoterna. Fotnoterna behöver dock inte återges.

(Period: från _____ till _____ (1))

Exportören av de varor som omfattas av detta dokument (tullmyndighetens tillstånd nr ... (2)) försäkrar att dessa varor, om inte annat tydligt markerats, har förmånsberättigande ... (3) ursprung.

..... (4)
(Ort och datum)

..... (5)
(Exportörens underskrift och namnförtydligande)

(1) Om ursprungsdeklarationen fylls i för flera sändningar av identiska ursprungsprodukter i den mening som avses i artikel 19.5, ange den tidsperiod under vilken ursprungsdeklarationen ska gälla. Tidsperioden får inte överstiga 12 månader. All import av produkten måste ske inom den angivna perioden. När en tidsperiod inte är tillämplig kan fältet lämnas tomt.

(2) För exportörer i EU: Om ursprungsdeklarationen fylls i av en godkänd eller registrerad exportör måste exportörens tillståndsnummer eller registreringsnummer anges. Ett tillståndsnummer krävs endast om exportören är en godkänd exportör. Om ursprungsdeklarationen inte fylls i av en godkänd eller registrerad exportör ska texten inom parentes utelämnas eller utrymmet lämnas tomt.

För kanadensiska exportörer: Exportörens nummer i handelsregistret ("business number") som tilldelats av Kanadas regering måste anges. Om exportören inte har tilldelats ett sådant nummer får fältet lämnas tomt.

(3) Kanada/EU avser produkter som betraktas som ursprungsprodukter enligt ursprungsreglerna i det övergripande avtalet om ekonomi och handel mellan Kanada och Europeiska unionen. Om ursprungsdeklarationen helt eller delvis avser produkter med ursprung i Ceuta och Melilla måste exportören tydligt ange koden "CM".

(4) Dessa uppgifter får utelämnas om de redan finns angivna i själva dokumentet.

(5) I artikel 19.3 föreskrivs ett undantag från kravet på exportörens underskrift. Om exportören inte är skyldig att underteckna deklarationen behöver inte heller namnet på den person som undertecknar anges.

Bulgarisk version

(Период: от _____ до _____ (1))

Износителят на продуктите, обхванати от този документ (митническо разрешение № ... (2)), декларира, че освен когато е отбелязано друго, тези продукти са с/със ... преференциален произход (3).

Spansk version

(Periodo comprendido entre el _____ y el _____ (1))

El exportador de los productos incluidos en el presente documento (autorización aduanera nº ... (2)) declara que, salvo indicación en sentido contrario, estos productos gozan de un origen preferencial. ... (3).

Tjeckisk version

(Období: od _____ do _____ (1))

Vývozce výrobků uvedených v tomto dokumentu (číslo povolení ... (2)) prohlašuje, že kromě zřetelně označených, mají tyto výrobky preferenční původ v ... (3).

Dansk version

(Periode: fra _____ til _____ (1))

Eksportøren af varer, der er omfattet af nærværende dokument, (toldmyndighedernes tilladelse nr. ... (2)), erklærer, at varerne, medmindre andet tydeligt er angivet, har præferenceoprindelse i ... (3).

Tysk version

(Zeitraum: von _____ bis _____ (1))

Der Ausführer (ermächtigter Ausführer; Bewilligungs-Nr. ... (2)) der Waren, auf die sich dieses Handelspapier bezieht, erklärt, dass diese Waren, soweit nicht anderes angegeben, präferenzbegünstigte ... (3) Ursprungswaren sind.

Estnisk version

(Ajavahemik: alates _____ kuni _____ (1))

Käesoleva dokumendiga hõlmatud toodete eksportija (tolliluba nr. ... (2)) deklareerib, et need tooted on ... (3) sooduspäritoluga, välja arvatud juhul, kui on selgelt näidatud teisiti.

Grekisk version

(Περίοδος: από _____ έως _____ (1))

Ο εξαγωγέας των προϊόντων που καλύπτονται από το παρόν έγγραφο (άδεια τελωνείου υπ' αριθ. ... (2)) δηλώνει ότι, εκτός εάν δηλώνεται σαφώς άλλως, τα προϊόντα αυτά είναι προτιμησιακής καταγωγής ... (3).

Engelsk version

(Period: from _____ to _____ (1))

The exporter of the products covered by this document (customs authorisation No ... (2)) declares that, except where otherwise clearly indicated, these products are of ... (3) preferential origin.

Fransk version

(Période: du _____ au _____ (1))

L'exportateur des produits couverts par le présent document (autorisation douanière n° ... (2)) déclare que, sauf indication claire du contraire, ces produits ont l'origine préférentielle ... (3).

Kroatisk version

(Razdoblje: od _____ do _____ (1))

Izvoznik proizvoda obuhvaćenih ovom ispravom (carinsko ovlaštenje br. ... (2)) izjavljuje da su, osim ako je drugačije izričito navedeno, ovi proizvodi ... (3) preferencijalnog podrijetla.

Italiensk version

(Periodo: dal _____ al _____ (1))

L'esportatore delle merci contemplate nel presente documento (autorizzazione doganale n. ... (2)) dichiara che, salvo indicazione contraria, le merci sono di origine preferenziale ... (3).

Lettisk version

(Laikposms: no _____ līdz _____ (1))

To produktu eksportētājs, kuri ietverti šajā dokumentā (muitas atļauja Nr. ... (2)) deklarē, ka, izņemot tur, kur ir citādi skaidri noteikts, šiem produktiem ir preferenciāla izcelsme ... (3).

Litauisk version

(Laikotarpis: nuo _____ iki _____ (1))

Šiame dokumente išvardintų prekių eksportuotojas (muitinės liudijimo Nr. ... (2)) deklaruoja, kad, jeigu kitaip nenurodyta, tai yra ... (3) preferencinės kilmės prekės.

Ungersk version

(Időszak: _____ -tól _____ -ig (1))

A jelen okmányban szereplő áruk exportőre (vámfelhatalmazási szám: ... (2)) kijelentem, hogy eltérő egyértelmű jelzés hiányában az áruk preferenciális ... (3) származásúak.

Maltesisk version

(Perjodu: minn _____ sa _____ (1))

L-esportatur tal-prodotti koperti b'dan id-dokument (awtorizzazzjoni tad-dwana Nru. ... (2)) jiddikjara li, hlief fejn indikat b'mod ċar li mhux hekk, dawn il-prodotti huma ta' oriġini preferenzjali ... (3).

Nederlåndsk version

(Periode: van _____ tot en met _____ (1))

De exporteur van de goederen waarop dit document van toepassing is (douanevergunning nr. ... (2)), verklaart dat, behoudens uitdrukkelijke andersluidende vermelding, deze goederen van preferentiële oorsprong zijn uit ... (3).

Polsk version

(Okres: od _____ do _____ (1))

Eksporтер produktów objetych tym dokumentem (upoważnienie władz celnych nr ... (2)) deklaruje, że z wyjątkiem gdzie jest to wyraźnie określone, produkty te mają ... (3) preferencyjne pochodzenie.

Portugisisk version

(Período: de _____ a _____ (1))

O abaixo assinado, exportador dos produtos cobertos pelo presente documento (autorização aduaneira n.º ... (2)), declara que, salvo expressamente indicado em contrário, estes produtos são de origem preferencial ... (3).

Rumänsk version

(Perioada: de la _____ până la _____ (1))

Exportatorul produselor care fac obiectul prezentului document (autorizația vamală nr. ... (2)) declară că, exceptând cazul în care în mod expres este indicat altfel, aceste produse sunt de origine preferențială ... (3).

Slovensk version

(Obdobje: od _____ do _____ (1))

Izvoznik blaga, zajetega s tem dokumentom (pooblastilo carinskih organov št ... (2)), izjavlja, da, razen če ni drugače jasno navedeno, ima to blago preferencialno ... (3) poreklo.

Slovakisk version

(Obdobie: od _____ do _____ (1))

Vývozca výrobkov uvedených v tomto dokumente (číslo colného povolenia ... (2)) vyhlasuje, že pokiaľ nie je jasne uvedené inak, majú tieto výrobky preferenčný pôvod v ... (3).

Finsk version

(_____ ja _____ välinen aika (1))

Tässä asiakirjassa mainittujen tuotteiden viejä (tullin lupa N:o ... (2)) ilmoittaa, että nämä tuotteet ovat, ellei toisin ole selvästi merkitty, etuuskohteluun oikeutettuja ... alkuperätuotteita (3).

Svensk version

(Period: från _____ till _____ (1))

Exportören av de varor som omfattas av detta dokument (tullmyndighetens tillstånd nr ... (2)) försäkrar att dessa varor, om inte annat tydligt markerats, har förmånsberättigande ursprung i ... (3).

BILAGA 3

**LEVERANTÖRSFÖRKLARING FÖR ICKE-URSPRUNGMATERIAL
SOM ANVÄNDS VID TILLVERKNINGEN AV ICKE-URSPRUNGSPRODUKTER**

Förklaring:

I egenskap av leverantör av de produkter som omfattas av det bifogade dokumentet deklarerar jag härmed följande:

- a) Följande material som inte har ursprung i Europeiska unionen/i Kanada ⁽¹⁾ har använts i Europeiska unionen/i Kanada för att tillverka följande levererade icke-ursprungsprodukter.
- b) Allt annat material som har använts i Europeiska unionen och i Kanada för att tillverka dessa produkter har sitt ursprung där.

1	2	3	4	5	6
Beskrivning av levererad(e) icke-ursprungsprodukt(er)	Klassificering enligt HS av levererad(e) icke-ursprungsprodukt(er)	Värde av levererad(e) icke-ursprungsprodukt(er) ⁽²⁾	Beskrivning av använt icke-ursprungs-material	Klassificering enligt HS av använt icke-ursprungs-material	Värde av använt icke-ursprungs-material ⁽²⁾

Totalt:

Totalt:

Jag förbinder mig att tillhandahålla alla ytterligare styrkande handlingar som kan krävas.

.....
(Ort och datum)

.....
(Namn och ställning i företaget, företagets namn och adress)

.....
(Underskrift)

⁽¹⁾ Stryk det som inte gäller.

⁽²⁾ Ange, för varje levererad icke-ursprungsprodukt och varje använt icke-ursprungs-material, värdet per enhet av de produkter och material som beskrivs i kolumn 3 respektive 6.

BILAGA 4

REGLER I FRÅGA OM CEUTA OCH MELILLA

1. För tillämpningen av detta protokoll ska, när det gäller Europeiska unionen, begreppet "part" inte omfatta Ceuta och Melilla.
2. Produkter med ursprung i Kanada ska när de importeras till Ceuta eller Melilla i alla avseenden omfattas av samma tullbehandling, inklusive förmånlig tullbehandling, som den som tillämpas på produkter med ursprung i Europeiska unionens tullområde enligt *protokoll 2 i akten för anslutning av Konungariket Spanien och Portugisiska republiken till Europeiska gemenskaperna*. Kanada ska på import av produkter som omfattas av detta avtal och som har ursprung i Ceuta och Melilla tillämpa samma tullbehandling, inklusive förmånlig tullbehandling, som den som tillämpas på produkter som importeras från och har ursprung i unionen.
3. De ursprungsregler som är tillämpliga på Kanada enligt detta protokoll ska tillämpas vid fastställandet av ursprunget för produkter som exporteras från Kanada till Ceuta och Melilla. De ursprungsregler som är tillämpliga på Europeiska unionen enligt detta protokoll ska tillämpas vid fastställandet av ursprunget för produkter som exporteras från Ceuta och Melilla till Kanada.
4. Bestämmelserna i detta protokoll om utfärdande, användning och efterkontroll av ursprung ska tillämpas på produkter som exporteras från Kanada till Ceuta och Melilla och produkter som exporteras från Ceuta och Melilla till Kanada.
5. Bestämmelserna om ursprungskumulation i detta protokoll ska tillämpas på import och export av produkter mellan Europeiska unionen, Kanada och Ceuta och Melilla.
6. Vid tillämpningen av punkterna 2, 3, 4 och 5 ska Ceuta och Melilla anses som ett enda territorium.
7. De spanska tullmyndigheterna ska ansvara för tillämpningen av denna bilaga i Ceuta och Melilla.

BILAGA 5

PRODUKTSPECIFIKA URSPRUNGSREGLER

Inledande anmärkningar till bilaga 5

1. I denna bilaga anges de villkor som ska vara uppfyllda för att en produkt ska anses vara en ursprungsprodukt i den mening som avses i artikel 5 (Tillräcklig tillverkning).
2. Följande definitioner gäller:

kapitel: ett kapitel i Harmoniserade systemet.

nummer: varje fyrsiffrigt nummer, eller de fyra första siffrorna i varje nummer, som används i Harmoniserade systemet.

avdelning: en avdelning i Harmoniserade systemet.

undernummer: varje sexsiffrigt nummer, eller de sex första siffrorna i varje nummer, som används i Harmoniserade systemet.

tullbestämmelse: ett kapitel, nummer eller undernummer i Harmoniserade systemet.
3. Den produktspecifika ursprungsregel, eller de produktspecifika ursprungsregler, som gäller för en produkt som klassificeras enligt ett visst nummer eller undernummer eller en viss grupp av nummer eller undernummer anges i omedelbar anslutning till detta nummer eller undernummer eller denna grupp av nummer eller undernummer.
4. Om inte annat föreskrivs gäller ett krav på ändring av klassificeringen enligt tulltaxan eller något annat villkor i en produktspecifik ursprungsregel endast för icke-ursprungsmaterial.
5. Anmärkningar till avdelningar, kapitel, nummer eller undernummer återfinns i förekommande fall i början av varje ny avdelning eller varje nytt kapitel, nummer eller undernummer. Sådana anmärkningar måste läsas tillsammans med de produktspecifika ursprungsreglerna för den tillämpliga avdelningen eller det tillämpliga kapitlet, numret eller undernumret och kan införa ytterligare villkor för, eller utgöra ett alternativ till, de produktspecifika ursprungsreglerna.
6. Om inte annat föreskrivs avser en angivelse av vikt i en produktspecifik ursprungsregel nettovikten, vilket är ett materials eller en produkts vikt exklusive förpackningens vikt såsom anges i definitionerna av **nettovikt av icke-ursprungsmaterial** och **produktens nettovikt** i artikel 1 (Definitioner) i detta protokoll.
7. En hänvisning till socker utan ursprungsstatus i en produktspecifik ursprungsregel avser de icke-ursprungsmaterial som avses i artikel 16 (Socker) i detta protokoll.
8. Om en produktspecifik ursprungsregel kräver
 - a) en ändring från något annat kapitel, nummer eller undernummer, eller en ändring till produkt x ^(¹) från något annat kapitel, nummer eller undernummer, får endast icke-ursprungsmaterial som klassificeras enligt ett annat kapitel, nummer eller undernummer än produkten användas vid tillverkningen av produkten;
 - b) en ändring inom ett nummer eller undernummer, eller inom vilket som helst av dessa nummer eller undernummer, får icke-ursprungsmaterial som klassificeras enligt det numret eller undernumret användas vid tillverkningen av produkten, liksom icke-ursprungsmaterial som klassificeras enligt ett annat kapitel, nummer eller undernummer än produkten,
 - c) en ändring från något nummer eller undernummer utanför en grupp, får endast icke-ursprungsmaterial som klassificeras utanför gruppen av nummer eller undernummer användas vid tillverkningen av produkten,
 - d) att en produkt ska vara helt framställd, måste produkten vara helt framställd i den mening som avses i artikel 4 (Helt framställda produkter); om en sändning består av flera identiska produkter som klassificeras enligt tullbestämmelse x, ska varje produkt beaktas separat,

⁽¹⁾ I dessa anmärkningar avser produkt x eller tullbestämmelse x en specifik produkt eller tullbestämmelse, och x % avser en specifik procentsats.

- e) tillverkning vid vilken allt material enligt tullbestämmelse x ska vara helt framställt, måste allt material enligt tullbestämmelse x som använts vid tillverkningen av produkten vara helt framställt i den mening som avses i artikel 4 (Helt framställda produkter),
 - f) en ändring från tullbestämmelse x , oavsett om en ändring från något annat kapitel, nummer eller undernummer också äger rum, ska värdet av varje icke-ursprungsmaterial som överensstämmer med den ändring av klassificeringen enligt tulltaxan som anges i den fras som inleds med orden "oavsett om" inte beaktas vid beräkningen av värdet av icke-ursprungsmaterial; om två eller flera produktspecifika ursprungsregler tillämpas på ett nummer eller undernummer eller en grupp av nummer eller undernummer, ska den ändring av klassificering enligt tulltaxan som anges i denna fras återspegla den ändring som anges i den första ursprungsregeln,
 - g) att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt tullbestämmelse x inte överstiger x % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik, ska endast värdet av det icke-ursprungsmaterial som anges i denna ursprungsregel beaktas vid beräkningen av värdet av icke-ursprungsmaterial; procentsatsen för det högsta värdet av icke-ursprungsmaterial enligt denna ursprungsregel får inte överskridas genom tillämpning av artikel 6 (Toleranser),
 - h) att värdet av icke-ursprungsmaterial som klassificeras enligt samma tullbestämmelse som slutprodukten inte överstiger x % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik, får icke-ursprungsmaterial som klassificeras enligt en annan tullbestämmelse än produkten användas vid tillverkningen av produkten; endast värdet av det icke-ursprungsmaterial som klassificeras enligt samma tullbestämmelse som slutprodukten ska beaktas vid beräkningen av värdet av icke-ursprungsmaterial, procentsatsen för det högsta värdet av icke-ursprungsmaterial enligt denna ursprungsregel får inte överskridas genom tillämpning av artikel 6 (Toleranser),
 - i) att värdet av allt icke-ursprungsmaterial inte överstiger x % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik, ska värdet av allt icke-ursprungsmaterial beaktas vid beräkningen av värdet av icke-ursprungsmaterial; procentsatsen för det högsta värdet av icke-ursprungsmaterial enligt denna ursprungsregel får inte överskridas genom tillämpning av artikel 6 (Toleranser), och
 - j) att nettovikten av de icke-ursprungsmaterial enligt tullbestämmelse x som använts vid tillverkningen inte överstiger x % av produktens nettovikt, får de angivna icke-ursprungsmaterialen användas vid tillverkningen av produkten, under förutsättning att de inte överstiger den angivna procentsatsen av produktens nettovikt enligt definitionen av **produktens nettovikt** i artikel 1; procentsatsen för den högsta vikten av icke-ursprungsmaterial enligt denna ursprungsregel får inte överskridas genom tillämpning av artikel 6 (Toleranser).
9. Den produktspecifika ursprungsregeln anger den minsta tillverkning som fordras avseende icke-ursprungsmaterial för att den resulterande produkten ska få ursprungsstatus. Mer tillverkning än vad som krävs enligt den produktspecifika ursprungsregeln för produkten i fråga ger också ursprungsstatus.
10. Om en produktspecifikt ursprungsregel föreskriver att ett specifikt icke-ursprungsmaterial inte får användas, eller att värdet eller vikten av ett specifikt icke-ursprungsmaterial inte får överskrida ett visst tröskelvärde, ska dessa villkor inte gälla icke-ursprungsmaterial som klassificeras någon annanstans i Harmoniserade systemet.
11. I enlighet med artikel 5 (Tillräcklig tillverkning) kommer, om ett material erhåller ursprungsstatus på en parts territorium och detta material därefter används vid tillverkningen av en produkt för vilken ursprungsstatus fastställs, ingen hänsyn att tas till eventuella icke-ursprungsmaterial som använts vid tillverkningen av det materialet. Detta gäller oavsett om materialet har erhållit ursprungsstatus i samma fabrik där produkten tillverkas.
12. De produktspecifika ursprungsreglerna i denna bilaga ska tillämpas också på begagnade produkter.

Klassificering enligt Harmoniserade systemet	Produktspecifika regler för tillräcklig tillverkning enligt artikel 5
Avdelning I	Levande djur; animaliska produkter
Kapitel 1	Levande djur
01.01-01.06	Alla djur enligt kapitel 1 ska vara helt framställda.
Kapitel 2	Kött och ätbara slaktbiprodukter
02.01-02.10	Tillverkning vid vilken allt använt material enligt kapitel 1 eller 2 ska vara helt framställt.
Kapitel 3	Fisk samt kräftdjur, blötdjur och andra ryggradslösa vattendjur
	Anmärkning: <i>Vattenbruksprodukter enligt kapitel 3 kommer att anses ha ursprung i en part endast om de föds upp på den partens territorium från förökningsmaterial såsom ägg, yngel och larver med eller utan ursprungsstatus.</i>
03.01-03.08	Tillverkning vid vilken allt använt material enligt kapitel 3 ska vara helt framställt.
Kapitel 4	Mejeriprodukter; fågelägg; naturlig honung; ätbara produkter av animaliskt ursprung, inte nämnda eller inbegripna någon annanstans
04.01	Ändring från vilket annat kapitel som helst, utom från mjölkberedningar enligt undernr 1901.90 innehållande mer än 10 % mjölktorrs substans i torrsvikt, under förutsättning att allt använt material enligt kapitel 4 är helt framställt.
0402.10	Ändring från vilket annat kapitel som helst, utom från mjölkberedningar enligt undernr 1901.90 innehållande mer än 10 % mjölktorrs substans i torrsvikt, under förutsättning att a) allt använt material enligt kapitel 4 är helt framställt, och b) nettovikten av socker utan ursprungsstatus som använts vid tillverkningen inte överstiger 40 % av produktens nettovikt.
0402.21-0402.99	Ändring från vilket annat kapitel som helst, utom från mjölkberedningar enligt undernr 1901.90 innehållande mer än 10 % mjölktorrs substans i torrsvikt, under förutsättning att a) allt använt material enligt kapitel 4 är helt framställt, och b) nettovikten av socker utan ursprungsstatus som använts vid tillverkningen inte överstiger 20 % av produktens nettovikt.
04.03-04.06	Ändring från vilket annat kapitel som helst, utom från mjölkberedningar enligt undernr 1901.90 innehållande mer än 10 % mjölktorrs substans i torrsvikt, under förutsättning att a) allt använt material enligt kapitel 4 är helt framställt, och b) nettovikten av socker utan ursprungsstatus som använts vid tillverkningen inte överstiger 20 % av produktens nettovikt.
04.07-04.10	Tillverkning vid vilken a) allt använt material enligt kapitel 4 är helt framställt, och b) nettovikten av socker utan ursprungsstatus som använts vid tillverkningen inte överstiger 20 % av produktens nettovikt.

Klassificering enligt Harmoniserade systemet	Produktspecifika regler för tillräcklig tillverkning enligt artikel 5
Kapitel 5	Produkter av animaliskt ursprung, inte nämnda eller inbegripna någon annanstans
0501.00–0511.99	Ändring inom något av dessa undernummer eller från vilket annat undernummer som helst.
Avdelning II	Vegetabiliska produkter
	Anmärkning: <i>Jordbruks- och trädgårdsprodukter som har odlats på en parts territorium ska anses ha ursprung i det landets territorium, även om de har odlats från fröer, lökar, rotstockar, sticklingar, ympkvistar, skott, knoppar eller andra levande delar av växter som importerats från ett tredje land.</i>
Kapitel 6	Levande träd och andra levande växter; lökar, rötter o.d.; snittblommor och snittgrönt
06.01–06.04	Tillverkning vid vilken allt använt material enligt kapitel 6 ska vara helt framställt.
Kapitel 7	Grönsaker samt vissa ätbara rötter och stam- eller rotknölar
07.01–07.09	Tillverkning vid vilken allt använt material enligt kapitel 7 ska vara helt framställt.
0710.10–0710.80	Tillverkning vid vilken allt använt material enligt kapitel 7 ska vara helt framställt.
0710.90	Ändring från vilket annat undernummer som helst, under förutsättning att <ul style="list-style-type: none"> a) nettovikten av sparris, bönor, broccoli, vitkål, morötter, blomkål, zucchini, gurka, inläggninggurka, kronärtskocka, svamp, lök, ärter, potatis, sockermajs, paprika och tomater enligt kapitel 7 utan ursprungsstatus som använts vid tillverkningen inte överstiger 20 % av produktens nettovikt, och b) nettovikten av grönsaker enligt kapitel 7 utan ursprungsstatus som använts vid tillverkningen inte överstiger 50 % av produktens nettovikt.
07.11	Tillverkning vid vilken allt använt material enligt kapitel 7 ska vara helt framställt.
0712.20–0712.39	Tillverkning vid vilken allt använt material enligt kapitel 7 ska vara helt framställt.
0712.90	Ändring till blandningar av torkade grönsaker från enskilda torkade grönsaker inom detta undernummer eller från vilket annat undernummer som helst, under förutsättning att <ul style="list-style-type: none"> a) nettovikten av vitkål, morötter, zucchini, gurkor, kronärtskockor, svamp, potatis, sockermajs, paprikor, tomater och rovor/majrovor enligt kapitel 7 utan ursprungsstatus som använts vid tillverkningen inte överstiger 20 % av produktens nettovikt, och b) nettovikten av grönsaker enligt kapitel 7 utan ursprungsstatus som använts vid tillverkningen inte överstiger 50 % av produktens nettovikt, eller för alla andra produkter enligt undernr 0712.90, tillverkning vid vilken allt använt material enligt kapitel 7 ska vara helt framställt.
0713–07.14	Tillverkning vid vilken allt använt material enligt kapitel 7 ska vara helt framställt.

Klassificering enligt Harmoniserade systemet	Produktspecifika regler för tillräcklig tillverkning enligt artikel 5
Kapitel 8	Ätbar frukt samt ätbara bär och nötter; skal av citrusfrukter eller meloner
08.01–08.10	Tillverkning vid vilken allt använt material enligt kapitel 8 ska vara helt framställt.
08.11	Tillverkning vid vilken a) allt använt material enligt kapitel 8 är helt framställt, och b) nettovikten av socker utan ursprungsstatus som använts vid tillverkningen inte överstiger 40 % av produktens nettovikt.
08.12	Tillverkning vid vilken allt använt material enligt kapitel 8 ska vara helt framställt.
0813.10–0813.40	Tillverkning vid vilken allt använt material enligt kapitel 8 ska vara helt framställt.
0813.50	Ändring från vilket annat undernummer som helst, under förutsättning att a) nettovikten av mandlar, äpplen, aprikoser, bananer, körsbär, kastanjer, citrusfrukter, fikon, vindruvor, hasselnötter, nektariner, persikor, päron, plommon och valnötter enligt kapitel 8 utan ursprungsstatus som använts vid tillverkningen inte överstiger 20 % av produktens nettovikt, b) nettovikten av annan frukt samt andra bär och nötter än mandlar, äpplen, aprikoser, bananer, paranötter, carambola, cashewäpplen, cashewnötter, körsbär, kastanjer, citrusfrukter, kokosnötter, fikon, vindruvor, guava, hasselnötter, jackfrukter, lit-chiplommon, macadamianötter, mango, mangostan, nektariner, papaya, passionsfrukter, persikor, päron, pistaschmandlar, pitahaya, plommon, tamarinder eller valnötter enligt kapitel 8 utan ursprungsstatus som använts vid tillverkningen inte överstiger 50 % av produktens nettovikt, och c) nettovikten av frukt, bär och nötter enligt kapitel 8 utan ursprungsstatus som använts vid tillverkningen inte överstiger 80 % av produktens nettovikt.
08.14	Tillverkning vid vilken allt använt material enligt kapitel 8 ska vara helt framställt.
Kapitel 9	Kaffe, te, matte och kryddor
0901.11–0901.90	Ändring från vilket annat undernummer som helst.
0902.10–0910.99	Ändring inom något av dessa undernummer eller från vilket annat undernummer som helst.
Kapitel 10	Spannmål
10.01–10.08	Allt spannmål enligt kapitel 10 ska vara helt framställt.
Kapitel 11	Produkter från kvarnindustrin; malt; stärkelse; inulin; vetegluten
11.01–11.09	Tillverkning vid vilken allt använt material enligt nr 07.01, undernr 0710.10, kapitel 10 eller 11, eller nr 23.02 eller 23.03 ska vara helt framställt.
Kapitel 12	Oljeväxtfrön och oljehaltiga frukter; diverse andra frön och frukter; växter för industriellt eller medicinskt bruk; halm och foderväxter
12.01–12.07	Ändring från vilket annat nummer som helst.
12.08	Ändring från vilket annat kapitel som helst.
12.09–12.14	Ändring från vilket annat nummer som helst.

Klassificering enligt Harmoniserade systemet	Produktspecifika regler för tillräcklig tillverkning enligt artikel 5
Kapitel 13	Schellack o.d.; naturliga gummiarter och hartser samt andra växtsafter och växtextrakter
1301.20–1301.90	Ändring inom något av dessa undernummer eller från vilket annat undernummer som helst.
1302.11–1302.39	Ändring inom något av dessa undernummer eller från vilket annat undernummer som helst, under förutsättning att nettovikten av socker utan ursprungsstatus som använts vid tillverkningen inte överstiger 20 % av produktens nettovikt.
Kapitel 14	Vegetabiliska flätningsmaterial; vegetabiliska produkter, inte nämnda eller inbegripna någon annanstans
1401.10–1404.90	Ändring inom något av dessa undernummer eller från vilket annat undernummer som helst.
Avdelning III	Animaliska och vegetabiliska fetter och oljor samt spaltning produkter av sådana fetter och oljor; beredda ätbara fetter; animaliska och vegetabiliska vaxer
Kapitel 15	Animaliska och vegetabiliska fetter och oljor samt spaltning produkter av sådana fetter och oljor; beredda ätbara fetter; animaliska och vegetabiliska vaxer
15.01–15.04	Ändring från vilket annat nummer som helst.
15.05	Ändring inom något av dessa undernummer eller från vilket annat undernummer som helst.
15.06	Ändring från vilket annat nummer som helst.
15.07–15.08	Ändring från vilket annat kapitel som helst.
15.09–15.10	Tillverkning vid vilken all olivolja enligt nr 15.09 eller 15.10 ska vara helt framställd.
15.11–15.15	Ändring från vilket annat kapitel som helst.
1516.10	Ändring från vilket annat nummer som helst.
1516.20	Ändring från vilket annat kapitel som helst.
15.17	Ändring från vilket annat nummer som helst, utom från nr 15.07–15.15, underrn 1516.20 eller nr 15.18.
	Anmärkning: <i>Vid tillämpningen av ursprungsregeln för kapitel 15.18, som avser halten av olösliga föreningar, ska denna halt mätas med användning av American Oil Chemists' Society method Ca 3a-46.</i>
15.18	Ändring till enskilda vegetabiliska fetter eller oljor eller fraktioner av sådana fetter eller oljor från vilket annat kapitel som helst, eller ändring av oätliga blandningar av animaliska eller vegetabiliska fetter eller oljor eller fraktioner av sådana fetter eller oljor, eller beredningar av sådana blandningar, innehållande högst 0,15 nettoviktprocent olösliga föreningar, inom detta nummer eller från vilket annat nummer som helst, under förutsättning att halten av olösliga föreningar minskar vid tillverkningen, eller ändring till någon annan produkt enligt nr 15.18 från vilket annat nummer som helst.

Klassificering enligt Harmoniserade systemet	Produktspecifika regler för tillräcklig tillverkning enligt artikel 5
15.20	Ändring inom detta nummer eller från vilket annat nummer som helst.
15.21–15.22	Ändring från vilket annat nummer som helst.
Avdelning IV	Beredda livsmedel; drycker, sprit och ättika; tobak samt varor tillverkade av tobaksersättning
Kapitel 16	Beredningar av kött, fisk, kräftdjur, blötdjur eller andra ryggradslösa vattendjur
16.01–16.02	Ändring från vilket annat kapitel som helst, utom från kapitel 2.
16.03	Ändring från vilket annat kapitel som helst, utom från kapitel 2 eller 3.
16.04–16.05	Ändring från vilket annat kapitel som helst, utom från kapitel 3.
Kapitel 17	socker och sockerkonfektyrer
17.01	Ändring från vilket annat nummer som helst.
17.02	Ändring från vilket annat nummer som helst, utom från undernr 1701.91 eller 1701.99, under förutsättning att nettovikten av icke-ursprungsmaterial enligt nr 11.01–11.08, undernr 1701.11 eller 1701.12 eller nr 17.03 som använts vid tillverkningen inte överstiger 20 % av produktens nettovikt.
17.03	Ändring från vilket annat nummer som helst.
17.04	Ändring från vilket annat nummer som helst, under förutsättning att a) i) nettovikten av socker utan ursprungsstatus som använts vid tillverkningen inte överstiger 40 % av produktens nettovikt, eller ii) värdet av socker utan ursprungsstatus som använts vid tillverkningen inte överstiger 30 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik, och b) nettovikten av icke-ursprungsmaterial enligt kapitel 4 som använts vid tillverkningen inte överstiger 20 % av produktens nettovikt.
Kapitel 18	Kakao och kakaoberedningar
18.01–18.02	Ändring från vilket annat nummer som helst.
1803.10–1803.20	Ändring från vilket annat undernummer som helst.
18.04–18.05	Ändring från vilket annat nummer som helst.
18.06	Ändring från vilket annat nummer som helst, under förutsättning att a) i) nettovikten av socker utan ursprungsstatus som använts vid tillverkningen inte överstiger 40 % av produktens nettovikt, eller ii) värdet av socker utan ursprungsstatus som använts vid tillverkningen inte överstiger 30 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik, och b) nettovikten av icke-ursprungsmaterial enligt kapitel 4 som använts vid tillverkningen inte överstiger 20 % av produktens nettovikt.

Klassificering enligt Harmoniserade systemet	Produktspecifika regler för tillräcklig tillverkning enligt artikel 5
Kapitel 19	Beredningar av spannmål, mjöl, stärkelse eller mjölk; bakverk
19.01	<p>Ändring från vilket annat nummer som helst, under förutsättning att</p> <ul style="list-style-type: none"> a) nettovikten av icke-ursprungsmaterial enligt nr 10.06 eller 11.01–11.08 som använts vid tillverkningen inte överstiger 20 % av produktens nettovikt, b) nettovikten av socker utan ursprungsstatus som använts vid tillverkningen inte överstiger 30 % av produktens nettovikt, c) nettovikten av icke-ursprungsmaterial enligt kapitel 4 som använts vid tillverkningen inte överstiger 20 % av produktens nettovikt, och d) nettovikten av socker utan ursprungsstatus och icke-ursprungsmaterial enligt kapitel 4 som använts vid tillverkningen inte överstiger 40 % av produktens nettovikt.
1902.11–1902.19	<p>Ändring från vilket annat nummer som helst, under förutsättning att</p> <ul style="list-style-type: none"> a) nettovikten av icke-ursprungsmaterial enligt nr 10.06 eller 11.01–11.08 som använts vid tillverkningen inte överstiger 20 % av produktens nettovikt, b) nettovikten av socker utan ursprungsstatus som använts vid tillverkningen inte överstiger 20 % av produktens nettovikt, och c) nettovikten av icke-ursprungsmaterial enligt kapitel 4 som använts vid tillverkningen inte överstiger 20 % av produktens nettovikt.
1902.20	<p>Ändring från vilket annat nummer som helst, under förutsättning att</p> <ul style="list-style-type: none"> a) nettovikten av icke-ursprungsmaterial enligt kapitel 2, 3 eller 16 som använts vid tillverkningen inte överstiger 20 % av produktens nettovikt, b) nettovikten av icke-ursprungsmaterial enligt nr 10.06 eller 11.01–11.08 som använts vid tillverkningen inte överstiger 20 % av produktens nettovikt, c) nettovikten av socker utan ursprungsstatus som använts vid tillverkningen inte överstiger 20 % av produktens nettovikt, d) nettovikten av icke-ursprungsmaterial enligt kapitel 4 som använts vid tillverkningen inte överstiger 20 % av produktens nettovikt.
1902.30–1902.40	<p>Ändring från vilket annat nummer som helst, under förutsättning att</p> <ul style="list-style-type: none"> a) nettovikten av icke-ursprungsmaterial enligt nr 10.06 eller 11.01–11.08 som använts vid tillverkningen inte överstiger 20 % av produktens nettovikt, b) nettovikten av socker utan ursprungsstatus som använts vid tillverkningen inte överstiger 20 % av produktens nettovikt, och c) nettovikten av icke-ursprungsmaterial enligt kapitel 4 som använts vid tillverkningen inte överstiger 20 % av produktens nettovikt.
19.03	<p>Ändring från vilket annat nummer som helst, under förutsättning att</p> <ul style="list-style-type: none"> a) nettovikten av icke-ursprungsmaterial enligt nr 10.06 eller 11.01–11.08 som använts vid tillverkningen inte överstiger 20 % av produktens nettovikt, och b) nettovikten av socker utan ursprungsstatus som använts vid tillverkningen inte överstiger 20 % av produktens nettovikt.

Klassificering enligt Harmoniserade systemet	Produktspecifika regler för tillräcklig tillverkning enligt artikel 5
1904.10–1904.20	<p>Ändring från vilket annat nummer som helst, under förutsättning att</p> <ul style="list-style-type: none"> a) nettovikten av icke-ursprungsmaterial enligt nr 10.06 eller 11.01–11.08 som använts vid tillverkningen inte överstiger 20 % av produktens nettovikt, b) nettovikten av socker utan ursprungsstatus som använts vid tillverkningen inte överstiger 30 % av produktens nettovikt, c) nettovikten av icke-ursprungsmaterial enligt kapitel 4 som använts vid tillverkningen inte överstiger 20 % av produktens nettovikt, och d) nettovikten av socker utan ursprungsstatus och icke-ursprungsmaterial enligt kapitel 4 som använts vid tillverkningen inte överstiger 40 % av produktens nettovikt.
1904.30	<p>Ändring från vilket annat nummer som helst, under förutsättning att</p> <ul style="list-style-type: none"> a) nettovikten av icke-ursprungsmaterial enligt nr 10.06 eller 11.01–11.08 som använts vid tillverkningen inte överstiger 20 % av produktens nettovikt, och b) nettovikten av socker utan ursprungsstatus som använts vid tillverkningen inte överstiger 20 % av produktens nettovikt.
1904.90	<p>Ändring från vilket annat nummer som helst, under förutsättning att</p> <ul style="list-style-type: none"> a) nettovikten av icke-ursprungsmaterial enligt nr 10.06 eller 11.01–11.08 som använts vid tillverkningen inte överstiger 20 % av produktens nettovikt, b) nettovikten av socker utan ursprungsstatus som använts vid tillverkningen inte överstiger 30 % av produktens nettovikt, c) nettovikten av icke-ursprungsmaterial enligt kapitel 4 som använts vid tillverkningen inte överstiger 20 % av produktens nettovikt, och d) nettovikten av socker utan ursprungsstatus och icke-ursprungsmaterial enligt kapitel 4 som använts vid tillverkningen inte överstiger 40 % av produktens nettovikt.
19.05	<p>Ändring från vilket annat nummer som helst, under förutsättning att</p> <ul style="list-style-type: none"> a) nettovikten av icke-ursprungsmaterial enligt nr 10.06 eller 11.01–11.08 som använts vid tillverkningen inte överstiger 20 % av produktens nettovikt, b) nettovikten av socker utan ursprungsstatus som använts vid tillverkningen inte överstiger 40 % av produktens nettovikt, c) nettovikten av icke-ursprungsmaterial enligt kapitel 4 som använts vid tillverkningen inte överstiger 20 % av produktens nettovikt, och d) nettovikten av socker utan ursprungsstatus och icke-ursprungsmaterial enligt kapitel 4 som använts vid tillverkningen inte överstiger 50 % av produktens nettovikt.
Kapitel 20	Beredningar av grönsaker, frukt, bär, nötter eller andra växtdelar
20.01	Ändring från vilket annat nummer som helst.
20.02–20.03	Ändring från vilket annat nummer som helst, varvid allt använt material enligt kapitel 7 ska vara helt framställt.
20.04–20.05	Ändring från vilket annat nummer som helst.

Klassificering enligt Harmoniserade systemet	Produktspecifika regler för tillräcklig tillverkning enligt artikel 5
20.06	<p>Ändring till beredningar av blåbär, körsbär, tranbär, loganbär, hallon, saskatoonbär eller jordgubbar från vilket annat nummer som helst, under förutsättning att nettovikten av socker utan ursprungsstatus som använts vid tillverkningen inte överstiger 60 % av produktens nettovikt, eller</p> <p>ändring till någon annan produkt enligt nr 20.06 från vilket annat nummer som helst, under förutsättning att nettovikten av socker utan ursprungsstatus som använts vid tillverkningen inte överstiger 20 % av produktens nettovikt.</p>
2007.10–2007.91	<p>Ändring från vilket annat nummer som helst, under förutsättning att nettovikten av socker utan ursprungsstatus som används vid tillverkningen inte överstiger 20 % av produktens nettovikt.</p>
2007.99	<p>Ändring till sylter, frukt- och bärgeléer eller pålägg baserade på frukt och bär från vilket annat nummer som helst, under förutsättning att nettovikten av socker utan ursprungsstatus som använts vid tillverkningen inte överstiger 60 % av produktens nettovikt, eller</p> <p>ändring till någon annan produkt enligt undernr 2007.99 från vilket annat undernummer som helst, under förutsättning att nettovikten av socker utan ursprungsstatus som använts vid tillverkningen inte överstiger 20 % av produktens nettovikt.</p>
	<p>Anmärkning:</p> <p><i>Vid tillämpningen av ursprungsreglerna för beredningar av blåbär, körsbär, tranbär, loganbär, hallon, saskatoonbär eller jordgubbar enligt nr 20.08 kan produkternas nettovikt vara nettovikten av allt material som används vid tillverkningen av produkten utom nettovikten av vatten enligt nr 22.01 som tillsätts vid tillverkningen av produkten. Nettovikten av all frukt och alla bär som används vid tillverkningen kan vara nettovikten av frukten eller bären, även frysta eller i bitar, men inte vidare bearbetade.</i></p>
2008.11–2008.19	<p>Ändring från vilket annat nummer som helst, under förutsättning att nettovikten av socker utan ursprungsstatus som används vid tillverkningen inte överstiger 40 % av produktens nettovikt.</p>
2008.20–2008.50	<p>Ändring från vilket annat nummer som helst, under förutsättning att nettovikten av socker utan ursprungsstatus som används vid tillverkningen inte överstiger 20 % av produktens nettovikt.</p>
2008.60	<p>Ändring från vilket annat nummer som helst, under förutsättning att nettovikten av socker utan ursprungsstatus som används vid tillverkningen inte överstiger 60 % av produktens nettovikt.</p>
2008.70	<p>Ändring från vilket annat nummer som helst, under förutsättning att nettovikten av socker utan ursprungsstatus som används vid tillverkningen inte överstiger 20 % av produktens nettovikt.</p>
2008.80	<p>Ändring från vilket annat nummer som helst, under förutsättning att nettovikten av socker utan ursprungsstatus som används vid tillverkningen inte överstiger 60 % av produktens nettovikt.</p>
2008.91	<p>Ändring från vilket annat nummer som helst, under förutsättning att nettovikten av socker utan ursprungsstatus som används vid tillverkningen inte överstiger 20 % av produktens nettovikt.</p>
2008.93	<p>Ändring från vilket annat nummer som helst, under förutsättning att nettovikten av socker utan ursprungsstatus som används vid tillverkningen inte överstiger 60 % av produktens nettovikt.</p>

Klassificering enligt Harmoniserade systemet	Produktspecifika regler för tillräcklig tillverkning enligt artikel 5
2008.97	<p>Ändring till blandningar innehållande blåbär, körsbär, tranbär, loganbär, hallon, saskatoonbär eller jordgubbar från vilket annat nummer som helst, under förutsättning att nettovikten av socker utan ursprungsstatus som används vid tillverkningen inte överstiger 60 % av produktens nettovikt, eller</p> <p>ändring till någon annan produkt enligt undernr 2008.97 från vilket annat undernummer som helst, under förutsättning att nettovikten av socker utan ursprungsstatus som används vid tillverkningen inte överstiger 40 % av produktens nettovikt.</p>
2008.99	<p>Ändring till beredningar av blåbär, loganbär, hallon eller saskatoonbär från vilket annat nummer som helst, under förutsättning att nettovikten av socker utan ursprungsstatus som används vid tillverkningen inte överstiger 60 % av produktens nettovikt, eller</p> <p>Ändring till någon annan produkt enligt undernr 2008.99 från vilket annat nummer som helst, under förutsättning att nettovikten av socker utan ursprungsstatus som används vid tillverkningen inte överstiger 20 % av produktens nettovikt.</p>
2009.11–2009.79	<p>Ändring från vilket annat nummer som helst, under förutsättning att nettovikten av socker utan ursprungsstatus som används vid tillverkningen inte överstiger 20 % av produktens nettovikt.</p>
2009.81	<p>Ändring från vilket annat nummer som helst, under förutsättning att nettovikten av socker utan ursprungsstatus som används vid tillverkningen inte överstiger 40 % av produktens nettovikt.</p>
2009.89	<p>Ändring från vilket annat nummer som helst, under förutsättning att nettovikten av socker utan ursprungsstatus som används vid tillverkningen inte överstiger 20 % av produktens nettovikt.</p>
2009.90	<p>Ändring till blandningar innehållande saft av blåbär, tranbär, fläderbär, loganbär eller saskatoonbär från vilket annat undernummer som helst, utom från saft utan ursprungsstatus av blåbär, tranbär, fläderbär, loganbär eller saskatoonbär enligt nr 20.09, under förutsättning att</p> <p>a) nettovikten av saft utan ursprungsstatus enligt nr 20.09 av en enda styrka som används vid tillverkningen inte överstiger 40 % av produktens nettovikt, och</p> <p>b) nettovikten av socker utan ursprungsstatus som använts vid tillverkningen inte överstiger 20 % av produktens nettovikt, eller</p> <p>ändring till någon annan produkt enligt undernr 2009.90 från vilket annat undernummer som helst, under förutsättning att nettovikten av socker utan ursprungsstatus som används vid tillverkningen inte överstiger 20 % av produktens nettovikt.</p>
Kapitel 21	Diverse ätbara beredningar
2101.11–2101.30	<p>Ändring från vilket annat undernummer som helst, under förutsättning att</p> <p>a) nettovikten av socker utan ursprungsstatus som använts vid tillverkningen inte överstiger 20 % av produktens nettovikt, och</p> <p>b) nettovikten av icke-ursprungsmaterial enligt kapitel 4 som använts vid tillverkningen inte överstiger 20 % av produktens nettovikt.</p>
2102.10–2102.30	<p>Ändring från vilket annat undernummer som helst.</p>
2103.10	<p>Ändring från vilket annat undernummer som helst, under förutsättning att</p> <p>a) nettovikten av socker utan ursprungsstatus som använts vid tillverkningen inte överstiger 20 % av produktens nettovikt, och</p> <p>b) nettovikten av icke-ursprungsmaterial enligt nr 04.07–04.10 som använts vid tillverkningen inte överstiger 20 % av produktens nettovikt.</p>

Klassificering enligt Harmoniserade systemet	Produktspecifika regler för tillräcklig tillverkning enligt artikel 5
2103.20	<p>Ändring till tomatketchup eller barbecuesås från vilket annat undernummer som helst, under förutsättning att</p> <ul style="list-style-type: none"> a) nettovikten av socker utan ursprungsstatus som använts vid tillverkningen inte överstiger 40 % av produktens nettovikt, b) nettovikten av icke-ursprungsmaterial enligt nr 04.07, 04.08 eller 04.10 som använts vid tillverkningen inte överstiger 20 % av produktens nettovikt, och c) nettovikten av socker utan ursprungsstatus och icke-ursprungsmaterial enligt nr 04.07, 04.08 eller 04.10 som använts vid tillverkningen inte överstiger 50 % av produktens nettovikt, eller <p>ändring till någon annan produkt enligt undernr 2103.20 från vilket annat undernummer som helst, under förutsättning att</p> <ul style="list-style-type: none"> a) nettovikten av socker utan ursprungsstatus som använts vid tillverkningen inte överstiger 20 % av produktens nettovikt, och b) nettovikten av icke-ursprungsmaterial enligt nr 04.07–04.10 som använts vid tillverkningen inte överstiger 20 % av produktens nettovikt.
2103.30	<p>Ändring från vilket annat undernummer som helst, under förutsättning att</p> <ul style="list-style-type: none"> a) nettovikten av socker utan ursprungsstatus som använts vid tillverkningen inte överstiger 20 % av produktens nettovikt, och b) nettovikten av icke-ursprungsmaterial enligt nr 04.07–04.10 som använts vid tillverkningen inte överstiger 20 % av produktens nettovikt. <p>Anmärkning: <i>Vid tillämpningen av ursprungsregeln för undernummer 2103.90 ska blandningar för smaksättningsändamål vara livsmedelsberedningar som kan tillsättas ett livsmedel för att förhöja smaken eller ge smak under livsmedlets tillverkning eller beredning innan det serveras, eller efter att livsmedlet har serverats.</i></p>
2103.90	<p>Ändring till barbecuesås, fruktbaserade såser, blandningar för smaksättningsändamål från vilket annat undernummer som helst, under förutsättning att</p> <ul style="list-style-type: none"> a) nettovikten av socker utan ursprungsstatus som använts vid tillverkningen inte överstiger 40 % av produktens nettovikt. b) nettovikten av icke-ursprungsmaterial enligt nr 04.07, 04.08 eller 04.10 som använts vid tillverkningen inte överstiger 20 % av produktens nettovikt, och <p>nettovikten av socker utan ursprungsstatus och icke-ursprungsmaterial enligt nr 04.07, 04.08 eller 04.10 som används vid tillverkningen inte överstiger 50 % av produktens nettovikt, eller</p> <p>ändring till någon annan produkt enligt undernr 2103.90 från vilket annat undernummer som helst, under förutsättning att</p> <ul style="list-style-type: none"> a) nettovikten av socker utan ursprungsstatus som använts vid tillverkningen inte överstiger 20 % av produktens nettovikt, och b) nettovikten av icke-ursprungsmaterial enligt nr 04.07–04.10 som använts vid tillverkningen inte överstiger 20 % av produktens nettovikt.
2104.10–2105.00	<p>Ändring från vilket annat undernummer som helst, under förutsättning att</p> <ul style="list-style-type: none"> a) nettovikten av socker utan ursprungsstatus som använts vid tillverkningen inte överstiger 20 % av produktens nettovikt, och b) nettovikten av icke-ursprungsmaterial enligt kapitel 4 som använts vid tillverkningen inte överstiger 20 % av produktens nettovikt.

Klassificering enligt Harmoniserade systemet	Produktspecifika regler för tillräcklig tillverkning enligt artikel 5
21.06	<p>Ändring från vilket annat nummer som helst, under förutsättning att</p> <p>a) nettovikten av socker utan ursprungsstatus som använts vid tillverkningen inte överstiger 40 % av produktens nettovikt, och</p> <p>b) nettovikten av icke-ursprungsmaterial enligt kapitel 4 som använts vid tillverkningen inte överstiger 20 % av produktens nettovikt.</p>
Kapitel 22	Drycker, sprit och ättika
22.01	Ändring från vilket annat nummer som helst.
2202.10	<p>Ändring från vilket annat nummer som helst, under förutsättning att</p> <p>a) nettovikten av socker utan ursprungsstatus som använts vid tillverkningen inte överstiger 20 % av produktens nettovikt, och</p> <p>b) nettovikten av icke-ursprungsmaterial enligt kapitel 4 som använts vid tillverkningen inte överstiger 20 % av produktens nettovikt.</p>
2202.90	<p>Ändring till drycker innehållande mjölk från vilket annat nummer som helst, utom från nr 04.01–04.06 eller mjölkberedningar enligt undernr 1901.90 innehållande mer än 10 % mjölktorrs substans i torrsvikt, under förutsättning att</p> <p>a) nettovikten av socker utan ursprungsstatus som använts vid tillverkningen inte överstiger 20 % av produktens nettovikt, och</p> <p>b) nettovikten av icke-ursprungsmaterial enligt nr 04.07–04.10 som använts vid tillverkningen inte överstiger 20 % av produktens nettovikt, eller</p> <p>ändring till någon annan produkt enligt undernr 2202.90 från vilket annat nummer som helst, under förutsättning att</p> <p>a) nettovikten av socker utan ursprungsstatus som använts vid tillverkningen inte överstiger 20 % av produktens nettovikt,</p> <p>b) nettovikten av icke-ursprungsmaterial enligt kapitel 4 som använts vid tillverkningen inte överstiger 20 % av produktens nettovikt.</p>
22.03	Ändring från vilket annat nummer som helst.
22.04	Ändring från vilket annat nummer som helst, utom från undernr 0806.10, 2009.61 eller 2009.69 eller nr 22.07 eller 22.08.
22.05–22.06	Ändring från vilket annat nummer som helst.
22.07–22.09	Ändring från vilket annat nummer som helst utanför denna grupp, utom från nr 22.04.
Kapitel 23	Återstoder och avfall från livsmedelsindustrin; beredda fodermedel
23.01	Ändring från vilket annat nummer som helst.
23.02	Ändring från vilket annat nummer som helst, under förutsättning att nettovikten av socker utan ursprungsstatus enligt kapitel 10 som använts vid tillverkningen inte överstiger 20 % av produktens nettovikt.
2303.10	Ändring från vilket annat nummer som helst, under förutsättning att nettovikten av socker utan ursprungsstatus enligt kapitel 10 som använts vid tillverkningen inte överstiger 20 % av produktens nettovikt.
2303.20–2303.30	Ändring från vilket annat nummer som helst.
23.04–23.08	Ändring från vilket annat nummer som helst.

Klassificering enligt Harmoniserade systemet	Produktspecifika regler för tillräcklig tillverkning enligt artikel 5
23.09	Ändring från vilket annat nummer som helst, utom från kapitel 2 eller 3, under förutsättning att <ol style="list-style-type: none"> nettovikten av icke-ursprungsmaterial enligt kapitel 10 eller 11 som använts vid tillverkningen inte överstiger 20 % av produktens nettovikt, nettovikten av socker utan ursprungsstatus som använts vid tillverkningen inte överstiger 20 % av produktens nettovikt, och nettovikten av icke-ursprungsmaterial enligt kapitel 4 som använts vid tillverkningen inte överstiger 20 % av produktens nettovikt.
Kapitel 24	Tobak samt varor tillverkade av tobaksersättning Anmärkning: <i>Jordbruks- och trädgårdsprodukter som har odlats på en parts territorium ska anses ha ursprung i det landets territorium, även om de har odlats från fröer, lökar, rotstockar, sticklingar, ympkvistar, skott, knoppar eller andra levande delar av växter som importerats från ett tredje-land.</i>
24.01	Tillverkning vid vilken allt använt material enligt nr 24.01 ska vara helt framställt.
2402.10	Ändring från vilket annat nummer som helst, under förutsättning att nettovikten av socker utan ursprungsstatus enligt kapitel 24 som använts vid tillverkningen inte överstiger 30 % av nettovikten av allt material enligt kapitel 24 som använts vid tillverkningen av produkten.
2402.20	Ändring från vilket annat nummer som helst, utom från undernr 2403.10, under förutsättning att nettovikten av det material enligt nr 24.01 som är helt framställt utgör minst 10 % av nettovikten av allt material enligt kapitel 24 som använts vid tillverkningen av produkten.
2402.90	Ändring från vilket annat nummer som helst, under förutsättning att nettovikten av socker utan ursprungsstatus enligt kapitel 24 som använts vid tillverkningen inte överstiger 30 % av nettovikten av allt material enligt kapitel 24 som använts vid tillverkningen av produkten.
24.03	Ändring från vilket annat nummer som helst, under förutsättning att nettovikten av socker utan ursprungsstatus enligt kapitel 24 som använts vid tillverkningen inte överstiger 30 % av nettovikten av allt material enligt kapitel 24 som använts vid tillverkningen av produkten.
Avdelning V	Mineraliska produkter
Kapitel 25	Salt; svavel; jord och sten; gips, kalk och cement
25.01–25.03	Ändring från vilket annat nummer som helst.
2504.10–2504.90	Ändring inom något av dessa undernummer eller från vilket annat undernummer som helst.
25.05–25.14	Ändring från vilket annat nummer som helst.
2515.11–2516.90	Ändring inom något av dessa undernummer eller från vilket annat undernummer som helst.
25.17	Ändring från vilket annat nummer som helst.
2518.10–2520.20	Ändring inom något av dessa undernummer eller från vilket annat undernummer som helst.
25.21–25.23	Ändring från vilket annat nummer som helst.

Klassificering enligt Harmoniserade systemet	Produktspecifika regler för tillräcklig tillverkning enligt artikel 5
2524.10–2525.30	Ändring inom något av dessa undernummer eller från vilket annat undernummer som helst.
25.26–25.29	Ändring från vilket annat nummer som helst.
2530.10–2530.90	Ändring inom något av dessa undernummer eller från vilket annat undernummer som helst.
Kapitel 26	Malm, slagg och aska
26.01–26.21	Ändring från vilket annat nummer som helst.
Kapitel 27	Mineraliska bränslen, mineraloljor och destillationsprodukter av dessa; bituminoösa ämnen; mineralvaxer
27.01–27.09	Ändring inom något av dessa nummer eller från vilket annat nummer som helst.
27.10	Ändring inom detta nummer eller från vilket annat nummer som helst, utom från biodiesel enligt undernr 3824.90 eller nr 38.26.
27.11–27.16	Ändring inom något av dessa nummer eller från vilket annat nummer som helst.
Avdelning VI	Produkter av kemiska eller närstående industrier
Kapitel 28	Oorganiska kemikalier; organiska och oorganiska föreningar av ädla metaller, av sällsynta jordartsmetaller, av radioaktiva grundämnen och av isotoper
	<p>Anm. 1: En produkt enligt detta kapitel är en ursprungsprodukt om den är resultatet av något av följande:</p> <ol style="list-style-type: none"> En tillämplig ändring av klassificeringen enligt tulltaxan som anges i ursprungsreglerna för detta kapitel, en kemisk reaktion enligt anm. 2 nedan, eller rening enligt anm. 3 nedan. <p>Anm. 2: Kemisk reaktion och ändring av CAS-nummer En produkt enligt detta kapitel ska behandlas som en ursprungsprodukt om den är resultatet av en kemisk reaktion och denna kemiska reaktion leder till en ändring av CAS-nummer (Chemical Abstracts Service). Vid tillämpningen av detta kapitel avses med "kemisk reaktion" en process (inklusive en biokemisk process) som ger upphov till en molekyl med en ny struktur genom att bindningar i molekylen bryts eller att nya bindningar inom molekylen skapas, eller genom att atomernas placering i molekylen ändras. Följande anses inte vara kemiska reaktioner vid fastställandet av huruvida en produkt är en ursprungsprodukt:</p> <ol style="list-style-type: none"> Upplösning i vatten eller annat lösningsmedel, avlägsnande av lösningsmedel, inklusive lösningsmedlet vatten, eller tillsats eller avlägsnande av kristallvatten.

Klassificering enligt Harmoniserade systemet	Produktspecifika regler för tillräcklig tillverkning enligt artikel 5
2801.10–2853.00	<p>Anm. 3: Rening</p> <p>En produkt enligt detta kapitel som är föremål för rening ska behandlas som en ursprungsprodukt under förutsättning att reningen sker på den ena eller båda parternas territorium och leder till att minst 80 % av föreningarna avlägsnas.</p> <p>Anm. 4: Förbud mot separering</p> <p>En produkt som överensstämmer med den tillämpliga ändringen av klassificeringen enligt tulltaxan i den ena eller båda parterna till följd av separering av ett eller flera material från en konstgjord blandning ska inte behandlas som en ursprungsprodukt såvida inte det enskilda materialet har genomgått en kemisk reaktion på den ena eller båda parternas territorium.</p> <p>Ändring från vilket annat undernummer som helst, eller ändring inom något av dessa undernummer, oavsett om en ändring från något annat undernummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt samma undernummer som slutprodukten inte överstiger 20 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.</p>
Kapitel 29	<p>Organiska kemikalier</p> <p>Anm. 1:</p> <p>En produkt enligt detta kapitel är en ursprungsprodukt om den är resultatet av något av följande:</p> <ol style="list-style-type: none"> En tillämplig ändring av klassificeringen enligt tulltaxan som anges i ursprungsreglerna för detta kapitel, en kemisk reaktion enligt anm. 2 nedan, eller rening enligt anm. 3 nedan. <p>Anm. 2: Kemisk reaktion och ändring av CAS-nummer</p> <p>En produkt enligt detta kapitel ska behandlas som en ursprungsprodukt om den är resultatet av en kemisk reaktion och denna kemiska reaktion leder till en ändring av CAS-nummer (Chemical Abstracts Service).</p> <p>Vid tillämpningen av detta kapitel avses med "kemisk reaktion" en process (inklusive en biokemisk process) som ger upphov till en molekyl med en ny struktur genom att bindningar i molekylens bryts eller att nya bindningar inom molekylens skapas, eller genom att atomernas placering i molekylens ändras.</p> <p>Följande anses inte vara kemiska reaktioner vid fastställandet av huruvida en produkt är en ursprungsprodukt:</p> <ol style="list-style-type: none"> Upplösning i vatten eller annat lösningsmedel, avlägsnande av lösningsmedel, inklusive lösningsmedlet vatten, eller tillsats eller avlägsnande av kristallvatten. <p>Anm. 3: Rening</p> <p>En produkt enligt detta kapitel som är föremål för rening ska behandlas som en ursprungsprodukt under förutsättning att reningen sker på den ena eller båda parternas territorium och leder till att minst 80 % av föreningarna avlägsnas.</p> <p>Anm. 4: Förbud mot separering</p> <p>En produkt som överensstämmer med den tillämpliga ändringen av klassificeringen enligt tulltaxan i den ena eller båda parterna till följd av separering av ett eller flera material från en konstgjord blandning ska inte behandlas som en ursprungsprodukt såvida inte det enskilda materialet har genomgått en kemisk reaktion på i den ena eller båda parternas territorium.</p>

Klassificering enligt Harmoniserade systemet	Produktspecifika regler för tillräcklig tillverkning enligt artikel 5
2901.10–2942.00	Ändring från vilket annat undernummer som helst, eller ändring inom något av dessa undernummer, oavsett om en ändring från något annat undernummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt samma undernummer som slutprodukten inte överstiger 20 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
Kapitel 30	Farmaceutiska produkter
3001.20–3005.90	Ändring inom något av dessa undernummer eller från vilket annat undernummer som helst.
3006.10–3006.60	Ändring inom något av dessa undernummer eller från vilket annat undernummer som helst.
3006.70–3006.92	Ändring från vilket annat undernummer som helst.
Kapitel 31	Gödselmedel
31.01	Ändring inom detta nummer eller från vilket annat nummer som helst.
31.02	Ändring från vilket annat nummer som helst, eller ändring inom detta nummer, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt detta nummer inte överstiger 20 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
3103.10–3104.90	Ändring inom något av dessa undernummer eller från vilket annat undernummer som helst.
31.05	Ändring från vilket annat nummer som helst, eller ändring inom detta nummer, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt detta nummer inte överstiger 20 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
Kapitel 32	Garvämmes- och färgämnesextrakter; garvsyror och garvsyraderivat; pigment och andra färgämnen; lacker och andra målningsfärger; kitt och andra tätnings- och utfyllningsmedel; tryckfärger, bläck och tusch
3201.10–3210.00	Ändring inom något av dessa undernummer eller från vilket annat undernummer som helst.
32.11–32.12	Ändring från vilket annat nummer som helst, eller ändring inom något av dessa nummer, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt samma nummer som slutprodukten inte överstiger 20 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
3213.10	Ändring från vilket annat nummer som helst, eller ändring inom detta nummer, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt detta nummer inte överstiger 50 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
3213.90	Ändring från vilket annat nummer som helst, eller ändring inom detta nummer, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt detta nummer inte överstiger 20 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.

Klassificering enligt Harmoniserade systemet	Produktspecifika regler för tillräcklig tillverkning enligt artikel 5
32.14–32.15	Ändring från vilket annat nummer som helst, eller ändring inom något av dessa nummer, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt samma nummer som slutprodukten inte överstiger 20 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
Kapitel 33	Eteriska oljor och resinoider; parfymnings-, skönhets- och kroppsvårdsmedel
3301.12–3301.90	Ändring från vilket annat undernummer som helst, eller ändring inom något av dessa undernummer, oavsett om en ändring från något annat undernummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt samma undernummer som slutprodukten inte överstiger 20 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
3302.10	Ändring från vilket annat nummer som helst, under förutsättning att vikten av icke-ursprungsmaterial enligt nr 17.01 eller 17.02 inte överstiger 20 % av produktens nettovikt.
3302.90	Ändring från vilket annat nummer som helst.
33.03	Ändring från vilket annat nummer som helst, eller ändring inom detta nummer, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt detta nummer inte överstiger 20 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
33.04–33.07	Ändring från vilket annat nummer som helst, eller ändring inom något av dessa nummer, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt samma nummer som slutprodukten inte överstiger 20 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
Kapitel 34	Tvål och såpa, organiska ytaktiva ämnen, tvättmedel, smörjmedel, konstgjorda vaxer, beredda vaxer, puts och skurmedel, ljus och liknande artiklar, modelleringspaster, så kallad dentalvax samt dentalpreparat på basis av gips
3401.11–3401.20	Ändring från vilket annat nummer som helst, eller ändring inom detta nummer, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt detta nummer inte överstiger 20 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
3401.30	Ändring från vilket annat nummer som helst, utom från undernr 3402.90, eller ändring inom detta nummer, oavsett om en ändring från något annat nummer utom undernr 3402.90 också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt detta nummer inte överstiger 20 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
3402.11–3402.19	Ändring från vilket annat undernummer som helst, eller ändring inom något av dessa undernummer, oavsett om en ändring från något annat undernummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt samma undernummer som slutprodukten inte överstiger 20 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.

Klassificering enligt Harmoniserade systemet	Produktspecifika regler för tillräcklig tillverkning enligt artikel 5
3402.20	Ändring från vilket annat undernummer som helst, utom från undernr 3402.90.
3402.90	Ändring från vilket annat undernummer som helst, eller ändring inom detta undernummer, oavsett om en ändring från något annat undernummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt detta undernummer inte överstiger 20 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
3403.11–3405.90	Ändring från vilket annat undernummer som helst.
34.06	Ändring från vilket annat nummer som helst, eller ändring inom detta nummer, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt detta nummer inte överstiger 20 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
34.07	Ändring från vilket annat nummer som helst, eller ändring inom detta nummer, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att a) minst en av de produkter som ingår i satsen är en ursprungsprodukt, och b) värdet av de ingående icke-ursprungsprodukterna enligt detta nummer inte överstiger 50 % av satsens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
Kapitel 35	Proteiner; modifierad stärkelse; lim och klister; enzymer
35.01–35.02	Ändring från vilket annat nummer som helst, utom från kapitlen 2–4, eller ändring från kapitlen 2–4, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt kapitlen 2–4 inte överstiger 40 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
35.03	Ändring från vilket annat nummer som helst, utom från kapitel 2 utom skinn av svin eller kapitel 3 utom skinn av fisk, eller ändring från kapitel 2 utom skinn av svin eller kapitel 3 utom skinn av fisk, oavsett om en ändring från något annat nummer, skinn av svin enligt kapitel 2 eller skinn av fisk enligt kapitel 3 också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt kapitel 2 utom skinn av svin eller kapitel 3 utom skinn av fisk inte överstiger 40 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
35.04	Ändring till mjölkproteiner från vilket annat nummer som helst, utom från kapitel 4 eller mjölkberedningar enligt undernr 1901.90 innehållande mer än 10 % mjölktorrsbstans i torrsvikt, ändring till någon annan produkt enligt nr 35.04 från vilket annat nummer som helst, utom från icke-ursprungsmaterial enligt kapitlen 2–4 eller nummer 11.08, eller ändring till någon annan produkt enligt nr 35.04 från kapitlen 2–4 eller nr 11.08, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt kapitlen 2–4 eller nr 11.08 inte överstiger 40 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
35.05	Ändring från vilket annat nummer som helst, utom från nr 11.08, eller ändring från nummer 11.08, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt nummer 11.08 inte överstiger 40 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.

Klassificering enligt Harmoniserade systemet	Produktspecifika regler för tillräcklig tillverkning enligt artikel 5
35.06–35.07	Ändring från vilket annat nummer som helst, eller ändring inom något av dessa nummer, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt samma nummer som slutprodukten inte överstiger 40 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
Kapitel 36	Krut och sprängämnen; pyrotekniska produkter; tändstickor; pyrofora legeringar; vissa brännbara produkter
36.01–36.06	Ändring från vilket annat nummer som helst, eller ändring inom något av dessa nummer, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt samma nummer som slutprodukten inte överstiger 20 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
Kapitel 37	Varor för foto- eller kinobruk
37.01	Ändring från vilket annat nummer som helst, eller ändring inom detta nummer, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt detta nummer inte överstiger 20 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
37.02	Ändring från vilket annat nummer som helst, utom från nr 37.01.
37.03–37.06	Ändring från vilket annat nummer som helst, eller ändring inom något av dessa nummer, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt samma nummer som slutprodukten inte överstiger 20 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
3707.10–3707.90	Ändring från vilket annat undernummer som helst.
Kapitel 38	Diverse kemiska produkter
38.01–38.02	Ändring från vilket annat nummer som helst, eller ändring inom något av dessa nummer, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt samma nummer som slutprodukten inte överstiger 50 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
38.03	Ändring inom detta nummer eller från vilket annat nummer som helst.
38.04	Ändring från vilket annat nummer som helst.
3805.10	Ändring till renad sulfatterpentin från vilket annat undernummer som helst, eller från rå sulfatterpentin till följd av rening genom destillation, eller ändring till någon annan produkt enligt undernr 3805.10 från vilket annat undernummer som helst.
3805.90	Ändring från vilket annat undernummer som helst.

Klassificering enligt Harmoniserade systemet	Produktspecifika regler för tillräcklig tillverkning enligt artikel 5
3806.10–3806.90	Ändring från vilket annat undernummer som helst.
38.07	Ändring från vilket annat nummer som helst, eller ändring inom detta nummer, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt detta nummer inte överstiger 50 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
3808.50–3808.99	Ändring från vilket annat undernummer som helst.
3809.10	Ändring från vilket annat nummer som helst, utom från nr 10.06 eller 11.01–11.08, eller ändring från nr 10.06 eller 11.01–11.08, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att vikten av icke-ursprungsmaterial enligt nr 10.06 eller 11.01–11.08 inte överstiger 20 % av produktens nettovikt.
3809.91–3809.93	Ändring från vilket annat nummer som helst, eller ändring inom detta nummer, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt detta nummer inte överstiger 20 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
38.10	Ändring från vilket annat nummer som helst, eller ändring inom detta nummer, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt detta nummer inte överstiger 20 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
3811.11–3811.90	Ändring från vilket annat undernummer som helst.
38.12	Ändring från vilket annat nummer som helst, eller ändring inom detta nummer, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt detta nummer inte överstiger 20 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
38.13–38.14	Ändring från vilket annat nummer som helst.
3815.11–3815.90	Ändring från vilket annat undernummer som helst.
38.16–38.19	Ändring från vilket annat nummer som helst.
38.20	Ändring från vilket annat nummer som helst, utom från undernr 2905.31 eller 2905.49, eller ändring från undernr 2905.31 eller 2905.49, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt undernr 2905.31 eller 2905.49 inte överstiger 50 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
38.21–38.22	Ändring från vilket annat nummer som helst, eller ändring inom något av dessa nummer, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt samma nummer som slutprodukten inte överstiger 20 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.

Klassificering enligt Harmoniserade systemet	Produktspecifika regler för tillräcklig tillverkning enligt artikel 5
3823.11–3823.70	Ändring från vilket annat undernummer som helst.
3824.10–3824.50	Ändring från vilket annat nummer som helst, eller ändring inom detta nummer, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt detta nummer inte överstiger 20 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
3824.60	Ändring från vilket annat undernummer som helst, utom från nr 11.01–11.08, 17.01, 17.02 eller undernr 2905.44, eller ändring från nr 11.01–11.08, 17.01, 17.02 eller undernr 2905.44, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt nr 11.01–11.08, 17.01, 17.02 eller undernr 2905.44 inte överstiger 20 % av produktens nettovikt.
3824.71–3824.83	Ändring från vilket annat nummer som helst.
3824.90	Ändring till biodiesel från vilket annat nummer som helst, under förutsättning att biodieseln transesterifierats på en parts territorium, ändring till produkter innehållande etanol från vilket annat nummer som helst, utom från etanol enligt nr 22.07 eller undernr 2208.90, eller ändring till någon annan produkt enligt undernr 3824.90 från vilket annat nummer som helst.
38.25	Ändring från vilket annat nummer som helst.
38.26	Ändring från vilket annat nummer som helst, under förutsättning att biodieseln transesterifierats på en parts territorium,
Avdelning VII	Plaster och plastvaror; gummi och gummivaror
Kapitel 39	Plaster och plastvaror
39.01–39.15	Ändring från vilket annat nummer som helst, eller ändring inom något av dessa nummer, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt samma nummer som slutprodukten inte överstiger 50 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik, eller ändring inom något av dessa nummer, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att nettovikten av icke-ursprungsmaterial enligt samma nummer som slutprodukten inte överstiger 50 % av produktens nettovikt.
39.16–39.26	Ändring från vilket annat nummer som helst.
Kapitel 40	Gummi och gummivaror
40.01–40.11	Ändring från vilket annat nummer som helst.
4012.11–4012.19	Ändring från vilket annat undernummer som helst.
4012.20–4012.90	Ändring från vilket annat nummer som helst.

Klassificering enligt Harmoniserade systemet	Produktspecifika regler för tillräcklig tillverkning enligt artikel 5
40.13–40.16	Ändring från vilket annat nummer som helst.
40.17	Ändring inom detta nummer eller från vilket annat nummer som helst.
Avdelning VIII	Oberedda hudar och skinn, läder, pälskinn samt varor av dessa material; sadelmakeriarbeten; reseffekter, handväskor och liknande artiklar; varor av tarmar
Kapitel 41	Oberedda hudar och skinn (andra än pälskinn) samt läder
41.01–41.03	Ändring från vilket annat nummer som helst.
4104.11–4104.19	Ändring från vilket annat nummer som helst.
4104.41–4104.49	Ändring från vilket annat undernummer som helst.
4105.10	Ändring från vilket annat nummer som helst.
4105.30	Ändring från vilket annat undernummer som helst.
4106.21	Ändring från vilket annat nummer som helst.
4106.22	Ändring från vilket annat undernummer som helst.
4106.31	Ändring från vilket annat nummer som helst.
4106.32	Ändring från vilket annat undernummer som helst.
4106.40	Ändring inom detta undernummer eller från vilket annat undernummer som helst.
4106.91	Ändring från vilket annat nummer som helst.
4106.92	Ändring från vilket annat undernummer som helst.
41.07–41.13	Ändring från vilket annat nummer som helst, utom från undernr 4104.41, 4104.49, 4105.30, 4106.22, 4106.32 eller 4106.92, eller ändring från undernr 4104.41, 4104.49, 4105.30, 4106.22, 4106.32 eller 4106.92, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att material enligt undernr 4104.41, 4104.49, 4105.30, 4106.22, 4106.32 eller 4106.92 genomgår garvning på en parts territorium.
41.14–41.15	Ändring från vilket annat nummer som helst.
Kapitel 42	Lädersvaror; sadelmakeriarbeten; reseffekter, handväskor och liknande artiklar; varor av tarmar
42.01–42.06	Ändring från vilket annat nummer som helst.
Kapitel 43	Pälskinn och konstgjord päls; varor av dessa material
43.01	Ändring från vilket annat nummer som helst.

Klassificering enligt Harmoniserade systemet	Produktspecifika regler för tillräcklig tillverkning enligt artikel 5
4302.11–4302.30	Ändring från vilket annat undernummer som helst.
43.03–43.04	Ändring från vilket annat nummer som helst.
Avdelning IX	Trä och varor av trä; träkol; kork och varor av kork; varor av halm, esparto eller andra flättningsmaterial; korgmakeriarbeten
Kapitel 44	Trä och varor av trä; träkol
44.01–44.21	Ändring från vilket annat nummer som helst.
Kapitel 45	Kork och varor av kork
45.01–45.04	Ändring från vilket annat nummer som helst.
Kapitel 46	Varor av halm, esparto eller andra flättningsmaterial; korgmakeriarbeten
46.01–46.02	Ändring från vilket annat nummer som helst.
Avdelning X	Massa av ved eller andra fibrösa cellulosahaltiga material; papper eller papp för återvinning (avfall och förbrukade varor); papper och papp samt varor av papper eller papp
Kapitel 47	Massa av ved eller andra fibrösa cellulosahaltiga material; papper eller papp för återvinning (avfall och förbrukade varor)
47.01–47.07	Ändring från vilket annat nummer som helst.
Kapitel 48	Papper och papp; varor av pappersmassa, papper eller papp
48.01–48.09	Ändring från vilket annat nummer som helst.
4810.13–4811.90	Ändring från vilket annat undernummer som helst.
48.12–48.23	Ändring från vilket annat nummer som helst.
Kapitel 49	Tryckta böcker, tidningar, bilder och andra produkter från den grafiska industrin; handskrifter, maskinskrivna texter samt ritningar
49.01–49.11	Ändring från vilket annat nummer som helst.
Avdelning XI	Textilvaror
Kapitel 50	Natursilke
50.01–50.02	Ändring från vilket annat nummer som helst.

Klassificering enligt Harmoniserade systemet	Produktspecifika regler för tillräcklig tillverkning enligt artikel 5
50.03	Ändring inom detta nummer eller från vilket annat nummer som helst.
50.04–50.06	Spinning av naturfibrer eller sprutning av konstfibrer åtföljd av spinning eller snodning.
50.07	Spinning av naturfibrer eller konststapelfibrer, sprutning av konstfilamentgarn eller snodning, i varje enskilt fall åtföljd av vävning, vävning åtföljd av färgning, färgning av garner åtföljd av vävning, eller tryckning samt minst två förberedande eller avslutande behandlingar (t.ex. kokning, blekning, mercerisering, värmefixering, uppruggning, kalandrering, krympfribehandling, appretering, dekatering, impregnering, stoppning eller noppning), om värdet av den använda otryckta textilvävnaden inte överstiger 47,5 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
Kapitel 51	Ull samt fina eller grova djurhår; garn och vävnader av tagel
51.01–51.05	Ändring från vilket annat nummer som helst.
51.06–51.10	Spinning av naturfibrer eller sprutning av konstfibrer åtföljd av spinning.
51.11–51.13	Spinning av naturfibrer eller konststapelfibrer eller sprutning av konstfilamentgarn, i varje enskilt fall åtföljd av vävning, vävning åtföljd av färgning, färgning av garner åtföljd av vävning, eller tryckning samt minst två förberedande eller avslutande behandlingar (t.ex. kokning, blekning, mercerisering, värmefixering, uppruggning, kalandrering, krympfribehandling, appretering, dekatering, impregnering, stoppning eller noppning), om värdet av den använda otryckta textilvävnaden inte överstiger 47,5 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
Kapitel 52	Bomull
52.01–52.03	Ändring från vilket annat nummer som helst.
52.04–52.07	Spinning av naturfibrer eller sprutning av konstfibrer åtföljd av spinning.
52.08–52.12	Spinning av naturfibrer eller konststapelfibrer eller sprutning av konstfilamentgarn, i varje enskilt fall åtföljd av vävning, vävning åtföljd av färgning eller av överdragnings, färgning av garner åtföljd av vävning, eller tryckning samt minst två förberedande eller avslutande behandlingar (t.ex. kokning, blekning, mercerisering, värmefixering, uppruggning, kalandrering, krympfribehandling, appretering, dekatering, impregnering, stoppning eller noppning), om värdet av den använda otryckta textilvävnaden inte överstiger 47,5 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
Kapitel 53	Andra vegetabiliska textiltfibrer; pappersgarn och vävnader av pappersgarn
53.01–53.05	Ändring från vilket annat nummer som helst.

Klassificering enligt Harmoniserade systemet	Produktspecifika regler för tillräcklig tillverkning enligt artikel 5
53.06–53.08	Spinning av naturfibrer eller sprutning av konstfibrer åtföljd av spinning.
53.09–53.11	Spinning av naturfibrer eller konststapelfibrer eller sprutning av konstfilamentgarn, i varje enskilt fall åtföljd av vävning, vävning åtföljd av färgning eller av överdragning, färgning av garner åtföljd av vävning, eller tryckning samt minst två förberedande eller avslutande behandlingar (t.ex. kokning, blekning, mercerisering, värmefixering, uppruggning, kalandrering, krympfribehandling, appretering, dekatering, impregnering, stoppning eller noppning), om värdet av den använda otryckta textilvävnaden inte överstiger 47,5 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
Kapitel 54	Regenatkonstfilament
54.01–54.06	Sprutning av konstfibrer vid behov åtföljd av spinning eller spinning av naturfibrer.
54.07–54.08	Spinning av naturfibrer eller konststapelfibrer eller sprutning av konstfilamentgarn, i varje enskilt fall åtföljd av vävning, vävning åtföljd av färgning eller av överdragning, snodning eller texturering åtföljd av vävning, under förutsättning att värdet av använda icke-snodda eller icke-texturerade garner inte överstiger 47,5 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik, eller tryckning samt minst två förberedande eller avslutande behandlingar (t.ex. kokning, blekning, mercerisering, värmefixering, uppruggning, kalandrering, krympfribehandling, appretering, dekatering, impregnering, stoppning eller noppning), om värdet av den använda otryckta textilvävnaden inte överstiger 47,5 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
Kapitel 55	Konststapelfibrer
55.01–55.07	Sprutning av konstfibrer.
55.08–55.11	Spinning av naturfibrer eller sprutning av konstfibrer åtföljd av spinning.
55.12–55.16	Spinning av naturfibrer eller konststapelfibrer eller sprutning av konstfilamentgarn, i varje enskilt fall åtföljd av vävning, vävning åtföljd av färgning eller av överdragning, färgning av garner åtföljd av vävning, eller tryckning samt minst två förberedande eller avslutande behandlingar (t.ex. kokning, blekning, mercerisering, värmefixering, uppruggning, kalandrering, krympfribehandling, appretering, dekatering, impregnering, stoppning eller noppning), om värdet av den använda otryckta textilvävnaden inte överstiger 47,5 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
Kapitel 56	Vadd, filt och bondad duk; specialgarner; surrningsgarn och tågvirke samt varor av sådana produkter
56.01	Ändring från vilket annat kapitel som helst.

Klassificering enligt Harmoniserade systemet	Produktspecifika regler för tillräcklig tillverkning enligt artikel 5
5602.10	Sprutning av konstfibrer åtföljd av framställning av textilvaror, dock får garn av polypropenfilament enligt nr 54.02, stapelfibrer av polypropen enligt nr 55.03 eller 55.06 eller fiberkabel av polypropenfilament enligt nr 55.01 användas, om varje enskilt filament eller varje enskild fiber har en längdvikt av mindre än 9 decitex, under förutsättning att dess totala värde inte överstiger 40 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik, eller enbart framställning av textilvaror, om filten har tillverkats av naturfibrer.
5602.21–5602.90	Sprutning av konstfibrer åtföljd av framställning av textilvaror, eller enbart framställning av textilvaror, när det gäller annan filt som har tillverkats av naturfibrer.
56.03	Sprutning av konstfibrer, eller användning av naturfibrer, åtföljd av bondningsmetoder inbegripet nålfiltning.
5604.10	Ändring från vilket annat nummer som helst.
5604.90	
– Tråd av gummi, textilöverdragen	Tillverkning från tråd och rep av gummi, inte textilöverdragna.
– Andra slag	Spinning av naturfibrer eller sprutning av konstfibrer åtföljd av spinning.
56.05	Ändring från vilket annat nummer som helst, utom från 50.04–50.06, 51.06–51.10, 52.04–52.07, 53.06–53.08, 54.01–54.06 eller 55.09–55.11, sprutning av konstfibrer åtföljd av spinning eller spinning av naturfibrer eller konststapelfibrer.
56.06	Ändring från vilket annat nummer som helst, utom från 50.04–50.06, 51.06–51.10, 52.04–52.07, 53.06–53.08, 54.01–54.06 eller 55.09–55.11, sprutning av konstfibrer åtföljd av spinning eller spinning av naturfibrer eller konststapelfibrer, spinning åtföljd av stoftning, eller stoftning åtföljd av färgning.
56.07	Ändring från vilket annat nummer som helst, utom från 50.04–50.06, 51.06–51.10, 52.04–52.07, 53.06–53.08, 54.01–54.06 eller 55.09–55.11, sprutning av konstfibrer åtföljd av spinning eller spinning av naturfibrer, eller stoftning åtföljd av färgning eller av tryckning.
56.08	Sprutning av konstfibrer åtföljd av spinning eller spinning av naturfibrer, eller stoftning åtföljd av färgning eller av tryckning.
56.09	Ändring från vilket annat nummer som helst, utom från 50.04–50.06, 51.06–51.10, 52.04–52.07, 54.01–54.06 eller 55.09–55.11, sprutning av konstfibrer åtföljd av spinning eller spinning av naturfibrer, eller stoftning åtföljd av färgning eller av tryckning.

Klassificering enligt Harmoniserade systemet	Produktspecifika regler för tillräcklig tillverkning enligt artikel 5
<p>Kapitel 57</p> <p>57.01–57.05</p>	<p>Mattor och annan golvbeläggning av textilmaterial</p> <p>Anmärkning: För produkter enligt detta kapitel får vävnader av jute användas som underlag.</p> <p>Spinning av naturfibrer eller konststapelfibrer eller sprutning av konstfilamentgarn, i varje enskilt fall åtföljd av vävning, tillverkning utgående från garn av kokosfibrer, garn av sisal eller garn av jute, stoftning åtföljd av färgning eller av tryckning, tuftning åtföljd av färgning eller av tryckning, eller sprutning av konstfibrer åtföljd av bondningsmetoder inbegripet nålfiltning, dock får garn av polypropenfilament enligt nr 54.02, stapelfibrer av polypropen enligt nr 55.03 eller 55.06 eller fiberkabel av polypropenfilament enligt nr 55.01 användas, om varje enskilt filament eller varje enskild fiber har en längdvikt av mindre än 9 decitex, under förutsättning att dess totala värde inte överstiger 40 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.</p>
<p>Kapitel 58</p> <p>58.01–58.04</p> <p>58.05</p> <p>58.06–58.09</p> <p>58.10</p>	<p>Speciella vävnader; tuftade dukvaror av textilmaterial; spetsar; tapisserier; snörmakeriarbeten; broderier</p> <p>Anmärkning: För produkter enligt nr 58.11 måste det material som används vid tillverkningen av vadd vara extruderat i den ena eller båda parterna.</p> <p>Spinning av naturfibrer eller konststapelfibrer eller sprutning av konstfilamentgarn, i varje enskilt fall åtföljd av vävning, vävning åtföljd av färgning, stoftning eller överdragning, stoftning åtföljd av färgning eller av tryckning, färgning av garner åtföljd av vävning, eller tryckning samt minst två förberedande eller avslutande behandlingar (t.ex. kokning, blekning, mercerisering, värmefixering, uppruggning, kalandrering, krympfribehandling, appretering, dekatering, impregnering, stoppning eller noppling), om värdet av den använda otryckta textilvävnaden inte överstiger 47,5 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.</p> <p>Ändring från vilket annat nummer som helst.</p> <p>Spinning av naturfibrer eller konststapelfibrer eller sprutning av konstfilamentgarn, i varje enskilt fall åtföljd av vävning eller framställning av textilvaror, vävning eller framställning av textilvaror åtföljd av färgning, stoftning eller överdragning, stoftning åtföljd av färgning eller av tryckning, färgning av garner åtföljd av vävning eller framställning av textilvaror, eller tryckning samt minst två förberedande eller avslutande behandlingar (t.ex. kokning, blekning, mercerisering, värmefixering, uppruggning, kalandrering, krympfribehandling, appretering, dekatering, impregnering, stoppning eller noppling), om värdet av den använda otryckta textilvävnaden inte överstiger 47,5 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.</p> <p>Tillverkning vid vilken värdet av allt använt material inte överstiger 50 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.</p>

Klassificering enligt Harmoniserade systemet	Produktspecifika regler för tillräcklig tillverkning enligt artikel 5
58.11	<p>Spinning av naturfibrer eller konststapelfibrer eller sprutning av konstfilamentgarn, i varje enskilt fall åtföljd av vävning, stickning eller en bondningsmetod, vävning, stickning eller en bondningsmetod, i varje enskilt fall åtföljd av färgning, stoftning eller överdragning, stoftning åtföljd av färgning eller av tryckning, färgning av garner åtföljd av vävning, stickning eller en bondningsmetod, eller tryckning samt minst två förberedande eller avslutande behandlingar (t.ex. kokning, blekning, mercerisering, värmefixering, uppruggning, kalandrering, krympfribehandling, appretering, dekatering, impregnering, stoppning eller noppning), om värdet av den använda otryckta textilvävnaden inte överstiger 47,5 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.</p>
Kapitel 59	Impregnerade, överdragna, belagda eller laminerade textilier; textilvaror för tekniskt bruk
59.01	<p>Vävning, stickning eller en bondningsmetod, i varje enskilt fall åtföljd av färgning, stoftning eller överdragning, eller stoftning åtföljd av färgning eller av tryckning.</p>
59.02	
– Innehållande högst 90 viktprocent textilmaterial	Vävning, stickning eller en bondningsmetod.
– Annan	Sprutning av konstfibrer åtföljd av vävning, stickning eller en bondningsmetod.
59.03	<p>Vävning, stickning eller en bondningsmetod, i varje enskilt fall åtföljd av färgning eller överdragning, eller tryckning samt minst två förberedande eller avslutande behandlingar (t.ex. kokning, blekning, mercerisering, värmefixering, uppruggning, kalandrering, krympfribehandling, appretering, dekatering, impregnering, stoppning eller noppning), om värdet av den använda otryckta textilvävnaden inte överstiger 47,5 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.</p>
59.04	Vävning, stickning eller en bondningsmetod, i varje enskilt fall åtföljd av färgning eller överdragning.
59.05	
– Impregnerade, överdragna, belagda eller laminerade med gummi, plast eller andra material	Vävning, stickning eller en bondningsmetod, i varje enskilt fall åtföljd av färgning eller överdragning.

Klassificering enligt Harmoniserade systemet	Produktspecifika regler för tillräcklig tillverkning enligt artikel 5
<p>– Andra</p> <p>59.06</p>	<p>Spinning av naturfibrer eller konststapelfibrer eller sprutning av konstfilamentgarn, i varje enskilt fall åtföljd av vävning, stickning eller en bondningsmetod, vävning, stickning eller en bondningsmetod, i varje enskilt fall åtföljd av färgning eller överdragning, eller tryckning samt minst två förberedande eller avslutande behandlingar (t.ex. kokning, blekning, mercerisering, värmefixering, uppruggning, kalandrering, krympfribehandling, appretering, dekatering, impregnering, stoppning eller noppling), om värdet av den använda otryckta textilvävnaden inte överstiger 47,5 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.</p>
<p>– Textilvävnader av trikä</p>	<p>Spinning av naturfibrer eller konststapelfibrer eller sprutning av konstfilamentgarn, i varje enskilt fall åtföljd av stickning, stickning åtföljd av färgning eller överdragning, eller färgning av garn av naturfibrer åtföljd av stickning.</p>
<p>– Andra vävnader gjorda av garn av syntetfilament, innehållande mer än 90 viktprocent textilmaterial</p>	<p>Sprutning av konstfibrer åtföljd av vävning, stickning eller en bondningsmetod.</p>
<p>– Andra</p> <p>59.07</p>	<p>Vävning, stickning eller en bondningsmetod, i varje enskilt fall åtföljd av färgning eller överdragning, eller färgning av garn av naturfibrer åtföljd av vävning, stickning eller formning.</p>
<p>59.08</p>	<p>Ändring från vilket annat kapitel som helst, utom från vävnader enligt nr 50.07, 51.11–51.13, 52.08–52.12, 53.10, 53.11, 54.07, 54.08, 55.12–55.16, 56.02, 56.03, kapitel 57, nr 58.03, 58.06, 58.08 eller 60.02–60.06, vävning åtföljd av färgning, stoftning eller överdragning, stoftning åtföljd av färgning eller av tryckning, eller tryckning samt minst två förberedande eller avslutande behandlingar (t.ex. kokning, blekning, mercerisering, värmefixering, uppruggning, kalandrering, krympfribehandling, appretering, dekatering, impregnering, stoppning eller noppling), om värdet av den använda otryckta textilvävnaden inte överstiger 47,5 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.</p>
<p>– Glödstrumpor, även impregnerade</p>	<p>Tillverkning utgående från rundstickad glödstrumpsväv.</p>
<p>– Andra</p> <p>59.09–59.11</p>	<p>Ändring från vilket annat nummer som helst.</p>
<p>– Polerskivor eller ringar, andra än av filt enligt nr 59.11</p>	<p>Vävning, stickning eller en bondningsmetod.</p>

Klassificering enligt Harmoniserade systemet	Produktspecifika regler för tillräcklig tillverkning enligt artikel 5
<p>– Vävnader, även filtade, av sådana slag som används i pappersmaskiner eller för annat tekniskt bruk, även impregnerade eller belagda, tubformade eller ändlösa, med ett eller flera varp- eller väftsystystem, eller flatvävda med flera varp- eller väftsystystem enligt nr 59.11</p> <p>– Andra</p>	<p>Spinning av naturfibrer eller konststapelfibrer, i varje enskilt fall åtföljd av vävning eller stickning, eller vävning, stickning eller en bondningsmetod, i varje enskilt fall åtföljd av färgning eller överdragning, under förutsättning att endast ett eller flera av följande material används:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Garn av kokosfibrer, — garn av polytetrafluoreten, — flertrådigt garn av polyamid, överdraget, impregnerat eller belagt med fenoplaster, — garn av syntetiska textilfibrer av aromatiska polyamider framställda genom polykondensation av metafenylendiamin och isoftalsyra, — monofilament av polytetrafluoreten, — garn av syntetiska textilfibrer av polyparafenyilentereftalamid, — garn av glasfibrer, överdraget med fenoplaster och omspunnet med akrylgarn, — monofilament av sampolyester av en polyester, ett tereftalsyrarharts, 1,4-cyklohexandietanol och isoftalsyra. <p>Sprutning av konstfilamentgarn eller spinning av naturfibrer eller konststapelfibrer, i varje enskilt fall åtföljd av vävning, stickning eller en bondningsmetod, eller vävning, stickning eller en bondningsmetod, i varje enskilt fall åtföljd av färgning eller överdragning.</p>
<p>Kapitel 60</p> <p>60.01–60.06</p>	<p>Dukvaror av trikå</p> <p>Spinning av naturfibrer eller konststapelfibrer eller sprutning av konstfilamentgarn, i varje enskilt fall åtföljd av stickning, stickning åtföljd av färgning, stoftning eller överdragning, stoftning åtföljd av färgning eller av tryckning, färgning av garn av naturfibrer åtföljd av stickning, eller snodning eller texturering åtföljd av stickning, under förutsättning att värdet av använda icke-snodda eller icke-texturerade garner inte överstiger 47,5 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.</p>
<p>Kapitel 61</p> <p>61.01–61.17</p> <p>– Tillverkade genom sömnad eller annan hopfogning av två eller flera stycken av trikå, som antingen tillskurits eller formats direkt vid framställningen</p> <p>– Andra (produkter direkt stickade till passform)</p>	<p>Kläder och tillbehör till sådana kläder, av trikå</p> <p>Stickning eller virkning och konfektion (inklusive skärning).</p> <p>Spinning av naturfibrer eller konststapelfibrer eller sprutning av konstfilamentgarn, i varje enskilt fall åtföljd av stickning eller virkning, eller färgning av garn av naturfibrer åtföljd av stickning eller virkning.</p>

Klassificering enligt Harmoniserade systemet	Produktspecifika regler för tillräcklig tillverkning enligt artikel 5
Kapitel 62	Kläder och tillbehör till kläder, av annan textilvara än trikså
62.01	Vävning åtföljd av konfektion (inklusive skärning), eller konfektion föregången av tryckning samt minst två förberedande eller avslutande behandlingar (t.ex. kokning, blekning, mercerisering, värmefixering, uppruggning, kalandring, krympfribehandling, appretering, dekatering, impregnering, stoppning eller noppning), om värdet av den använda otryckta textilvävnaden inte överstiger 47,5 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
62.02	
– För kvinnor eller flickor, broderade kläder	Vävning åtföljd av konfektion (inklusive skärning), eller tillverkning utgående från obroderad vävnad, under förutsättning att värdet av den använda obroderade vävnaden inte överstiger 40 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
– Andra	Vävning åtföljd av konfektion (inklusive skärning), eller konfektion föregången av tryckning samt minst två förberedande eller avslutande behandlingar (t.ex. kokning, blekning, mercerisering, värmefixering, uppruggning, kalandring, krympfribehandling, appretering, dekatering, impregnering, stoppning eller noppning), om värdet av den använda otryckta textilvävnaden inte överstiger 47,5 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
62.03	Vävning åtföljd av konfektion (inklusive skärning), eller konfektion föregången av tryckning samt minst två förberedande eller avslutande behandlingar (t.ex. kokning, blekning, mercerisering, värmefixering, uppruggning, kalandring, krympfribehandling, appretering, dekatering, impregnering, stoppning eller noppning), om värdet av den använda otryckta textilvävnaden inte överstiger 47,5 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
62.04	
– För kvinnor eller flickor, broderade kläder	Vävning åtföljd av konfektion (inklusive skärning), eller tillverkning utgående från obroderad vävnad, under förutsättning att värdet av den använda obroderade vävnaden inte överstiger 40 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
– Andra	Vävning åtföljd av konfektion (inklusive skärning), eller konfektion föregången av tryckning samt minst två förberedande eller avslutande behandlingar (t.ex. kokning, blekning, mercerisering, värmefixering, uppruggning, kalandring, krympfribehandling, appretering, dekatering, impregnering, stoppning eller noppning), om värdet av den använda otryckta textilvävnaden inte överstiger 47,5 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
62.05	Vävning åtföljd av konfektion (inklusive skärning), eller konfektion föregången av tryckning samt minst två förberedande eller avslutande behandlingar (t.ex. kokning, blekning, mercerisering, värmefixering, uppruggning, kalandring, krympfribehandling, appretering, dekatering, impregnering, stoppning eller noppning), om värdet av den använda otryckta textilvävnaden inte överstiger 47,5 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.

Klassificering enligt Harmoniserade systemet	Produktspecifika regler för tillräcklig tillverkning enligt artikel 5
62.06	
– För kvinnor eller flickor, broderade kläder	Vävning åtföljd av konfektion (inklusive skärning), eller tillverkning utgående från obroderad vävnad, under förutsättning att värdet av den använda obroderade vävnaden inte överstiger 40 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
– Andra	Vävning åtföljd av konfektion (inklusive skärning), eller konfektion föregången av tryckning samt minst två förberedande eller avslutande behandlingar (t.ex. kokning, blekning, mercerisering, värmefixering, uppruggning, kalandrering, krympfribehandling, appretering, dekatering, impregnering, stoppning eller noppning), om värdet av den använda otryckta textilvävnaden inte överstiger 47,5 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
62.07–62.08	Vävning åtföljd av konfektion (inklusive skärning), eller konfektion föregången av tryckning samt minst två förberedande eller avslutande behandlingar (t.ex. kokning, blekning, mercerisering, värmefixering, uppruggning, kalandrering, krympfribehandling, appretering, dekatering, impregnering, stoppning eller noppning), om värdet av den använda otryckta textilvävnaden inte överstiger 47,5 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
62.09	
– För kvinnor eller flickor, broderade kläder	Vävning åtföljd av konfektion (inklusive skärning), eller tillverkning utgående från obroderad vävnad, under förutsättning att värdet av den använda obroderade vävnaden inte överstiger 40 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
– Andra	Vävning åtföljd av konfektion (inklusive skärning), eller konfektion föregången av tryckning samt minst två förberedande eller avslutande behandlingar (t.ex. kokning, blekning, mercerisering, värmefixering, uppruggning, kalandrering, krympfribehandling, appretering, dekatering, impregnering, stoppning eller noppning), om värdet av den använda otryckta textilvävnaden inte överstiger 47,5 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
62.10	
– Brandsäker utrustning av väv överdragen med aluminiumbehandlad polyesterfolie	Tillverkning utgående från garn, eller tillverkning utgående från textilvävnader, inte överdragna, under förutsättning att värdet av den använda oöverdragna väven inte överstiger 40 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
– Andra	Vävning eller annan metod för framställning av textilvaror åtföljd av konfektion (inklusive skärning), eller konfektion föregången av tryckning samt minst två förberedande eller avslutande behandlingar (t.ex. kokning, blekning, mercerisering, värmefixering, uppruggning, kalandrering, krympfribehandling, appretering, dekatering, impregnering, stoppning eller noppning), om värdet av den använda otryckta textilvävnaden inte överstiger 47,5 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.

Klassificering enligt Harmoniserade systemet	Produktspecifika regler för tillräcklig tillverkning enligt artikel 5
<p>62.11</p> <p>– För kvinnor eller flickor, broderade kläder</p> <p>– Andra</p>	<p>Vävning åtföljd av konfektion (inklusive skärning), eller tillverkning utgående från obroderad vävnad, under förutsättning att värdet av den använda obroderade vävnaden inte överstiger 40 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.</p> <p>Vävning åtföljd av konfektion (inklusive skärning), eller konfektion föregången av tryckning samt minst två förberedande eller avslutande behandlingar (t.ex. kokning, blekning, mercerisering, värmefixering, uppruggning, kalandring, krympfribehandling, appretering, dekatering, impregnering, stoppning eller noppning), om värdet av den använda otryckta textilvävnaden inte överstiger 47,5 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.</p>
<p>62.12</p>	<p>Stickning eller vävning åtföljd av konfektion (inklusive skärning), eller konfektion föregången av tryckning samt minst två förberedande eller avslutande behandlingar (t.ex. kokning, blekning, mercerisering, värmefixering, uppruggning, kalandring, krympfribehandling, appretering, dekatering, impregnering, stoppning eller noppning), om värdet av den använda otryckta textilvävnaden inte överstiger 47,5 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.</p>
<p>62.13–62.14</p> <p>– Broderade</p> <p>– Andra</p>	<p>Vävning åtföljd av konfektion (inklusive skärning), tillverkning utgående från obroderad vävnad, under förutsättning att värdet av den använda obroderade vävnaden inte överstiger 40 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik, eller konfektion föregången av tryckning samt minst två förberedande eller avslutande behandlingar (t.ex. kokning, blekning, mercerisering, värmefixering, uppruggning, kalandring, krympfribehandling, appretering, dekatering, impregnering, stoppning eller noppning), om värdet av den använda otryckta textilvävnaden inte överstiger 47,5 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.</p> <p>Vävning åtföljd av konfektion (inklusive skärning), eller konfektion föregången av tryckning samt minst två förberedande eller avslutande behandlingar (t.ex. kokning, blekning, mercerisering, värmefixering, uppruggning, kalandring, krympfribehandling, appretering, dekatering, impregnering, stoppning eller noppning), om värdet av den använda otryckta textilvävnaden inte överstiger 47,5 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.</p>
<p>62.15</p>	<p>Vävning åtföljd av konfektion (inklusive skärning), eller konfektion föregången av tryckning samt minst två förberedande eller avslutande behandlingar (t.ex. kokning, blekning, mercerisering, värmefixering, uppruggning, kalandring, krympfribehandling, appretering, dekatering, impregnering, stoppning eller noppning), om värdet av den använda otryckta textilvävnaden inte överstiger 47,5 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.</p>

Klassificering enligt Harmoniserade systemet	Produktspecifika regler för tillräcklig tillverkning enligt artikel 5
<p>62.16</p> <ul style="list-style-type: none"> - Brandsäker utrustning av väv överdragen med aluminiumbehandlad polyesterfolie - Andra 	<p>Tillverkning utgående från garn, eller tillverkning utgående från textilvävnader, inte överdragna, under förutsättning att värdet av den använda oöverdragna väven inte överstiger 40 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.</p> <p>Vävning åtföljd av konfektion (inklusive skärning), eller konfektion föregående av tryckning samt minst två förberedande eller avslutande behandlingar (t.ex. kokning, blekning, mercerisering, värmefixering, uppruggning, kalandrering, krympfribehandling, appretering, dekatering, impregnering, stoppning eller noppling), om värdet av den använda otryckta textilvävnaden inte överstiger 47,5 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.</p>
<p>62.17</p> <ul style="list-style-type: none"> - Broderade - Brandsäker utrustning av väv överdragen med aluminiumbehandlad polyesterfolie - Tillskurna mellanlägg till kra- gar och manschetter - Andra 	<p>Vävning åtföljd av konfektion (inklusive skärning), eller tillverkning utgående från obroderad vävnad, under förutsättning att värdet av den använda obroderade vävnaden inte överstiger 40 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.</p> <p>Vävning åtföljd av konfektion (inklusive skärning), eller överdragnig, under förutsättning att värdet av den använda oöverdragna textilvävnaden inte överstiger 40 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik, åtföljd av konfektion (inklusive skärning).</p> <p>Tillverkning utgående från material enligt vilket nummer som helst, utom material enligt samma nummer som produkten, och vid vilken värdet av allt använt icke-ursprungsmaterial inte överstiger 40 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.</p> <p>Vävning åtföljd av konfektion (inklusive skärning).</p>
<p>Kapitel 63</p>	<p>Andra konfektionerade textilvaror; handarbetssatser; begagnade kläder och andra begagnade textilvaror; lump</p>
<p>63.01–63.04</p> <ul style="list-style-type: none"> - Av filt eller av bondad duk - Andra, broderade - Andra, obroderade 	<p>Sprutning av konstfibrer eller användning av naturfibrer, i varje enskilt fall åtföljd av en bondningsmetod, inbegripet nålfiltning, och konfektion (inklusive skärning).</p> <p>Vävning eller stickning åtföljd av konfektion (inklusive skärning), eller tillverkning utgående från obroderad vävnad, under förutsättning att värdet av den använda obroderade vävnaden inte överstiger 40 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.</p> <p>Vävning eller stickning åtföljd av konfektion (inklusive skärning).</p>
<p>63.05</p>	<p>Sprutning av konstfibrer eller spinning av naturfibrer eller konststapelfibrer, i varje enskilt fall åtföljd av vävning eller stickning och en bondningsmetod (inklusive skärning), eller sprutning av konstfibrer eller användning av naturfibrer, i varje enskilt fall åtföljd av en bondningsmetod, inbegripet nålfiltning, och konfektion (inklusive skärning).</p>

Klassificering enligt Harmoniserade systemet	Produktspecifika regler för tillräcklig tillverkning enligt artikel 5
63.06	
– Av bondad duk	Sprutning av konstfibrer eller användning av naturfibrer, i varje enskilt fall åtföljd av en bondningsmetod, inbegripet nålfiltning.
– Andra	Vävning åtföljd av konfektion (inklusive skärning), eller överdragning, under förutsättning att värdet av den använda oöverdragna textilvävnaden inte överstiger 40 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik, åtföljd av konfektion (inklusive skärning).
63.07	Tillverkning vid vilken värdet av använt icke-ursprungsmaterial inte överstiger 40 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
63.08	Ändring från vilket annat kapitel som helst, under förutsättning att antingen vävnaden eller garnet uppfyller den ursprungsregel som skulle vara tillämplig om textilvävnaden eller garnet klassificerades för sig.
63.09	Ändring från vilket annat nummer som helst.
63.10	Ändring från vilket annat nummer som helst.
Avdelning XII	Skodon, huvudbonader, paraplyer, parasoller, promenadkäppar, sittkäppar, piskor, ridspön samt delar av sådana artiklar; bearbetade fjädrar samt varor tillverkade av fjädrar; konstgjorda blommor; varor av människohår
Kapitel 64	Skodon, damasker o.d.; delar till sådana artiklar
64.01–64.05	Ändring från vilket annat nummer som helst, utom hopfogade överdelar som är fästade vid innersulor eller andra delar av sulan enligt nr 64.06.
64.06	Ändring från vilket annat nummer som helst.
Kapitel 65	Huvudbonader och delar till huvudbonader
65.01–65.07	Ändring från vilket annat nummer som helst.
Kapitel 66	Paraplyer, parasoller, promenadkäppar, sittkäppar, piskor och ridspön samt delar till sådana artiklar
66.01–66.03	Ändring från vilket annat nummer som helst.
Kapitel 67	Bearbetade fjädrar och dun samt varor tillverkade av fjädrar eller dun; konstgjorda blommor; varor av människohår
67.01	Ändring till varor av fjädrar eller dun inom detta nummer eller från vilket annat nummer som helst, eller ändring till någon annan produkt enligt nr 67.01 från vilket annat nummer som helst.
67.02–67.04	Ändring från vilket annat nummer som helst.

Klassificering enligt Harmoniserade systemet	Produktspecifika regler för tillräcklig tillverkning enligt artikel 5
Avdelning XIII	Varor av sten, gips, cement, asbest, glimmer eller liknande material; keramiska produkter; glas och glasvaror
Kapitel 68	Varor av sten, gips, cement, asbest, glimmer eller liknande material
68.01–68.02	Ändring från vilket annat nummer som helst.
68.03	Ändring inom detta nummer eller från vilket annat nummer som helst.
68.04–68.11	Ändring från vilket annat nummer som helst.
6812.80–6812.99	Ändring från vilket annat undernummer som helst.
68.13	Ändring från vilket annat nummer som helst.
6814.10–6814.90	Ändring inom något av dessa undernummer eller från vilket annat undernummer som helst.
68.15	Ändring från vilket annat nummer som helst.
Kapitel 69	Keramiska produkter
69.01–69.14	Ändring från vilket annat nummer som helst.
Kapitel 70	Glas och glasvaror
70.01–70.05	Ändring från vilket annat nummer som helst.
70.06	Ändring inom detta nummer eller från vilket annat nummer som helst.
70.07–70.08	Ändring från vilket annat nummer som helst.
7009.10	Ändring från vilket annat undernummer som helst.
7009.91–7009.92	Ändring från vilket annat nummer som helst.
70.10	Ändring från vilket annat nummer som helst, eller ändring till slipade glasvaror från oslipade glasvaror enligt nr 70.10, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av de oslipade glasvarorna utan ursprungsstatus inte överstiger 50 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
70.11	Ändring från vilket annat nummer som helst.
70.13	Ändring från vilket annat nummer som helst, eller ändring till slipade glasvaror från oslipade glasvaror enligt nr 70.13, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av de oslipade glasvarorna utan ursprungsstatus inte överstiger 50 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
70.14–70.18	Ändring från vilket annat nummer som helst.

Klassificering enligt Harmoniserade systemet	Produktspecifika regler för tillräcklig tillverkning enligt artikel 5
7019.11–7019.40	Ändring från vilket annat nummer som helst.
7019.51	Ändring från vilket annat undernummer som helst, utom från undernr 7019.52–7019.59.
7019.52–7019.90	Ändring från vilket annat undernummer som helst.
70.20	Ändring från vilket annat nummer som helst.
Avdelning XIV	Naturpärlor och odlade pärlor, ädelstenar och halvädelsstenar, ädla metaller och metaller med plättering av ädel metall samt varor av sådana produkter; oäkta smycken; mynt
Kapitel 71	Naturpärlor och odlade pärlor, ädelstenar och halvädelsstenar, ädla metaller och metaller med plättering av ädel metall samt varor av sådana produkter; oäkta smycken; mynt
71.01	Ändring från vilket annat nummer som helst.
7102.10	Ändring från vilket annat nummer som helst.
7102.21–7102.39	Ändring från vilket annat undernummer som helst, utom från undernr 7102.10.
7103.10–7104.90	Ändring från vilket annat undernummer som helst.
71.05	Ändring från vilket annat nummer som helst.
7106.10–7106.92	Ändring från vilket annat undernummer som helst, eller ändring inom något av dessa undernummer, oavsett om en ändring från något annat undernummer också äger rum, under förutsättning att icke-ursprungsmaterial enligt samma undernummer som slutprodukten genomgår elektrolytisk, termisk eller kemisk separering eller legering.
71.07	Ändring inom detta nummer eller från vilket annat nummer som helst.
7108.11–7108.20	Ändring från vilket annat undernummer som helst, eller ändring inom något av dessa undernummer, oavsett om en ändring från något annat undernummer också äger rum, under förutsättning att icke-ursprungsmaterial enligt samma undernummer som slutprodukten genomgår elektrolytisk, termisk eller kemisk separering eller legering.
71.09	Ändring inom detta nummer eller från vilket annat nummer som helst.
7110.11–7110.49	Ändring från vilket annat undernummer som helst, eller ändring inom något av dessa undernummer, oavsett om en ändring från något annat undernummer också äger rum, under förutsättning att icke-ursprungsmaterial enligt samma undernummer som slutprodukten genomgår elektrolytisk, termisk eller kemisk separering eller legering.
71.11	Ändring inom detta nummer eller från vilket annat nummer som helst.

Klassificering enligt Harmoniserade systemet	Produktspecifika regler för tillräcklig tillverkning enligt artikel 5
71.12–71.15	Ändring från vilket annat nummer som helst.
71.16–71.17	Ändring från vilket annat nummer som helst, eller ändring inom något av dessa nummer, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt samma nummer som slutprodukten inte överstiger 50 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
71.18	Ändring från vilket annat nummer som helst.
Avdelning XV	Oädla metaller och varor av oädel metall
Kapitel 72	Järn och stål
72.01–72.07	Ändring från vilket annat nummer som helst.
72.08–72.17	Ändring från vilket annat nummer som helst utanför denna grupp.
72.18	Ändring från vilket annat nummer som helst.
72.19–72.23	Ändring från vilket annat nummer som helst utanför denna grupp.
72.24	Ändring från vilket annat nummer som helst.
72.25–72.29	Ändring från vilket annat nummer som helst utanför denna grupp.
Kapitel 73	Varor av järn eller stål
73.01–73.03	Ändring från vilket annat nummer som helst.
7304.11–7304.39	Ändring från vilket annat nummer som helst.
7304.41	Ändring från vilket annat undernummer som helst.
7304.49–7304.90	Ändring från vilket annat nummer som helst.
73.05–73.06	Ändring från vilket annat nummer som helst.
7307.11–7307.19	Ändring från vilket annat nummer som helst.
7307.21–7307.29	Ändring från vilket annat nummer som helst, utom från smidda ämnen enligt nr 72.07, eller ändring från smidda ämnen enligt nr 72.07, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av de smidda ämnena utan ursprungsstatus enligt nr 72.07 inte överstiger 50 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
7307.91–7307.99	Ändring från vilket annat nummer som helst.

Klassificering enligt Harmoniserade systemet	Produktspecifika regler för tillräcklig tillverkning enligt artikel 5
73.08	Ändring från vilket annat nummer som helst, utom från undernr 7301.20, eller ändring från undernr 7301.20, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt undernr 7301.20 inte överstiger 50 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
73.09–73.14	Ändring från vilket annat nummer som helst.
73.15	Ändring från vilket annat nummer som helst, eller ändring inom detta nummer, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt detta nummer inte överstiger 50 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
73.16–73.20	Ändring från vilket annat nummer som helst.
73.21	Ändring från vilket annat nummer som helst, eller ändring inom detta nummer, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt detta nummer inte överstiger 50 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
73.22–73.23	Ändring från vilket annat nummer som helst.
73.24	Ändring från vilket annat nummer som helst, eller ändring inom detta nummer, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt detta nummer inte överstiger 50 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
73.25–73.26	Ändring från vilket annat nummer som helst.
Kapitel 74	Koppar och varor av koppar
74.01–74.02	Ändring från vilket annat nummer som helst.
7403.11–7403.29	Ändring från vilket annat undernummer som helst.
74.04–74.19	Ändring från vilket annat nummer som helst.
Kapitel 75	Nickel och varor av nickel
75.01–75.08	Ändring från vilket annat nummer som helst.
Kapitel 76	Aluminium och varor av aluminium
7601.10–7601.20	Ändring inom något av dessa undernummer eller från vilket annat undernummer som helst.
76.02–76.06	Ändring från vilket annat nummer som helst.

Klassificering enligt Harmoniserade systemet	Produktspecifika regler för tillräcklig tillverkning enligt artikel 5
76.07	Ändring från vilket annat nummer som helst, eller ändring inom detta nummer, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt detta nummer inte överstiger 50 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
76.08–76.16	Ändring från vilket annat nummer som helst.
Kapitel 78	Bly och varor av bly
7801.10	Ändring från vilket annat undernummer som helst.
7801.91–7801.99	Ändring från vilket annat nummer som helst.
78.02–78.06	Ändring från vilket annat nummer som helst.
Kapitel 79	Zink och varor av zink
79.01–79.07	Ändring från vilket annat nummer som helst.
Kapitel 80	Tenn och varor av tenn
80.01–80.07	Ändring från vilket annat nummer som helst.
Kapitel 81	Andra oädla metaller; kermeter; varor av dessa material
8101.10–8113.00	Ändring från vilket annat undernummer som helst.
Kapitel 82	Verktyg, redskap, knivar, skedar och gafflar av oädel metall; delar av oädel metall till sådana artiklar
	<i>Anmärkning: Skafft av oädel metall som används vid tillverkningen av en produkt enligt detta kapitel ska inte beaktas vid fastställandet av produktens ursprung.</i>
82.01–82.04	Ändring från vilket annat nummer som helst, eller ändring inom något av dessa nummer, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt samma nummer som slutprodukten inte överstiger 50 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
8205.10–8205.70	Ändring från vilket annat nummer som helst, eller ändring inom detta nummer, utom från undernr 8205.90, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt detta nummer, förutom undernr 8205.90, inte överstiger 50 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.

Klassificering enligt Harmoniserade systemet	Produktspecifika regler för tillräcklig tillverkning enligt artikel 5
8205.90	<p>Ändring från vilket annat nummer som helst, ändring till städ, transportabla smidesåssjor, hand- eller pedaldrivna slipstenar och slipskivor inom detta nummer, utom från en sats enligt undernr 8205.90, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt detta nummer, andra än en sats enligt undernr 8205.90, inte överstiger 50 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik. eller</p> <p>ändring till en sats från vilken annan produkt som helst enligt detta nummer, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av de ingående icke-ursprungsprodukterna enligt detta nummer inte överstiger 25 % av satsens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.</p>
82.06	<p>Ändring från vilket annat nummer som helst, utom från nr 82.02–82.05, eller ändring från nr 82.02–82.05, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av de ingående icke-ursprungsprodukterna enligt nr 82.02–82.05 inte överstiger 25 % av satsens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.</p>
8207.13	<p>Ändring från vilket annat nummer som helst, utom från nr 82.09, eller ändring från undernr 8207.19 eller nr 82.09, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt undernr 8207.19 eller nr 82.09 inte överstiger 50 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.</p>
8207.19–8207.90	<p>Ändring från vilket annat nummer som helst, eller ändring inom något av dessa undernummer, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt samma undernummer som slutprodukten inte överstiger 50 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.</p>
82.08–82.10	<p>Ändring från vilket annat nummer som helst.</p>
8211.10	<p>Ändring från vilket annat nummer som helst, eller ändring från undernr 8211.91–8211.95, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av de ingående icke-ursprungsprodukterna enligt undernr 8211.91–8211.93 inte överstiger 25 % av satsens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.</p>
8211.91–8211.93	<p>Ändring från vilket annat nummer som helst, eller ändring från undernr 8211.94 eller 8211.95, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt undernr 8211.94 inte överstiger 50 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.</p>
8211.94–8211.95	<p>Ändring från vilket annat nummer som helst.</p>
82.12–82.13	<p>Ändring från vilket annat nummer som helst.</p>
8214.10	<p>Ändring från vilket annat nummer som helst.</p>
8214.20	<p>Ändring från vilket annat nummer som helst, eller ändring till en sats enligt undernr 8214.20 från inom detta undernummer, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av de ingående icke-ursprungsprodukterna enligt undernr 8214.20 inte överstiger 25 % av satsens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.</p>

Klassificering enligt Harmoniserade systemet	Produktspecifika regler för tillräcklig tillverkning enligt artikel 5
8214.90	Ändring från vilket annat nummer som helst.
8215.10–8215.20	Ändring från vilket annat nummer som helst, eller ändring från undernr 8215.91–8215.99, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av de ingående icke-ursprungssprodukterna enligt undernr 8215.91–8215.99 inte överstiger 25 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
8215.91–8215.99	Ändring från vilket annat nummer som helst.
Kapitel 83	Diverse varor av oädel metall
8301.10–8301.50	Ändring från vilket annat nummer som helst, eller ändring från undernr 8301.60, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt undernr 8301.60 inte överstiger 50 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
8301.60–8301.70	Ändring från vilket annat nummer som helst.
8302.10–8302.30	Ändring från vilket annat nummer som helst.
8302.41	Ändring från vilket annat nummer som helst, eller ändring inom detta nummer, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt detta nummer inte överstiger 50 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
8302.42–8302.50	Ändring från vilket annat nummer som helst.
8302.60	Ändring från vilket annat nummer som helst, eller ändring inom detta nummer, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt detta nummer inte överstiger 50 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
83.03–83.04	Ändring från vilket annat nummer som helst.
83.05	Ändring från vilket annat nummer som helst, eller ändring från undernr 8305.90, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt undernr 8305.90 inte överstiger 50 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
83.06	Ändring från vilket annat nummer som helst, eller ändring inom detta nummer, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt detta nummer inte överstiger 50 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
83.07	Ändring från vilket annat nummer som helst.

Klassificering enligt Harmoniserade systemet	Produktspecifika regler för tillräcklig tillverkning enligt artikel 5
83.08	Ändring från vilket annat nummer som helst, eller ändring från undernr 8308.90, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt undernr 8308.90 inte överstiger 50 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
83.09–83.10	Ändring från vilket annat nummer som helst.
83.11	Ändring från vilket annat nummer som helst, eller ändring inom detta nummer, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt detta nummer inte överstiger 50 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
Avdelning XVI	Maskiner och apparater samt mekaniska redskap; elektrisk utrustning; delar till sådana varor; apparater för inspelning eller återgivning av ljud, apparater för inspelning eller återgivning av bilder och ljud för television samt delar och tillbehör till sådana apparater
Kapitel 84	Kärnreaktorer, ångpannor, maskiner, apparater och mekaniska redskap; delar till sådana varor
84.01–84.12	Ändring från vilket annat nummer som helst, eller ändring inom något av dessa nummer, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt samma nummer som slutprodukten inte överstiger 50 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
8413.11–8413.82	Ändring från vilket annat undernummer som helst.
8413.91–8413.92	Ändring från vilket annat nummer som helst.
84.14–84.15	Ändring från vilket annat nummer som helst, eller ändring inom något av dessa nummer, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt samma nummer som slutprodukten inte överstiger 50 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
8416.10–8417.90	Ändring från vilket annat undernummer som helst.
84.18–84.22	Ändring från vilket annat nummer som helst, eller ändring inom något av dessa nummer, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt samma nummer som slutprodukten inte överstiger 50 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
8423.10–8426.99	Ändring från vilket annat undernummer som helst.
84.27	Ändring från vilket annat nummer som helst, utom från nr 84.31, eller ändring från nummer 84.31, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt nummer 84.31 inte överstiger 50 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.

Klassificering enligt Harmoniserade systemet	Produktspecifika regler för tillräcklig tillverkning enligt artikel 5
8428.10–8430.69	Ändring från vilket annat undernummer som helst.
84.31	Ändring från vilket annat nummer som helst, eller ändring inom detta nummer, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt detta nummer inte överstiger 50 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
8432.10–8442.50	Ändring från vilket annat undernummer som helst.
84.43	Ändring från vilket annat nummer som helst, eller ändring inom detta nummer, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt detta nummer inte överstiger 50 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
8444.00–8449.00	Ändring från vilket annat undernummer som helst.
84.50–84.52	Ändring från vilket annat nummer som helst, eller ändring inom något av dessa nummer, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt samma nummer som slutprodukten inte överstiger 50 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
8453.10–8454.90	Ändring från vilket annat undernummer som helst.
84.55	Ändring från vilket annat nummer som helst, eller ändring inom detta nummer, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt detta nummer inte överstiger 50 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
84.56–84.65	Ändring från vilket annat nummer som helst, utom från nr 84.66, eller ändring inom något av dessa nummer eller nr 84.66, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt samma nummer som slutprodukten eller nr 84.66 inte överstiger 50 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
84.66	Ändring från vilket annat nummer som helst.
84.67–84.68	Ändring från vilket annat nummer som helst, eller ändring inom något av dessa nummer, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt samma nummer som slutprodukten inte överstiger 50 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
8469.00–8472.90	Ändring från vilket annat undernummer som helst.
84.73	Ändring från vilket annat nummer som helst, eller ändring inom detta nummer, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt detta nummer inte överstiger 50 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.

Klassificering enligt Harmoniserade systemet	Produktspecifika regler för tillräcklig tillverkning enligt artikel 5
8474.10–8479.90	Ändring från vilket annat undernummer som helst.
84.80–84.83	Ändring från vilket annat nummer som helst, eller ändring inom något av dessa nummer, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt samma nummer som slutprodukten inte överstiger 50 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
8484.10–8484.20	Ändring från vilket annat undernummer som helst.
8484.90	Ändring från vilket annat undernummer som helst, under förutsättning att värdet av de ingående icke-ursprungsprodukterna inte överstiger 25 % av satsens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
84.86	Ändring från vilket annat nummer som helst, eller ändring inom detta nummer, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt detta nummer inte överstiger 50 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
8487.10–8487.90	Ändring från vilket annat undernummer som helst.
Kapitel 85	Elektriska maskiner och apparater, elektrisk materiel samt delar till sådana varor; apparater för inspelning eller återgivning av ljud, apparater för inspelning eller återgivning av bilder och ljud för television samt delar och tillbehör till sådana apparater
85.01–85.02	Ändring från vilket annat nummer som helst, utom från nr 85.03, eller ändring inom något av dessa nummer eller nr 85.03, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt samma nummer som slutprodukten eller nr 85.03 inte överstiger 50 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
85.03–85.16	Ändring från vilket annat nummer som helst, eller ändring inom något av dessa nummer, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt samma nummer som slutprodukten inte överstiger 50 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
8517.11–8517.62	Ändring från vilket annat undernummer som helst.
8517.69–8517.70	Ändring från vilket annat nummer som helst, eller ändring inom nummer 85.17, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt nummer 85.17 inte överstiger 50 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
85.18	Ändring från vilket annat nummer som helst, eller ändring inom detta nummer, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt detta nummer inte överstiger 50 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.

Klassificering enligt Harmoniserade systemet	Produktspecifika regler för tillräcklig tillverkning enligt artikel 5
85.19–85.21	Ändring från vilket annat nummer som helst, utom nr 85.22, eller ändring från nr 85.22, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt nr 85.22 inte överstiger 50 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
85.22	Ändring från vilket annat nummer som helst, eller ändring inom detta nummer, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt detta nummer inte överstiger 50 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
85.23	Ändring från vilket annat nummer som helst.
85.25	Ändring inom detta nummer eller från vilket annat nummer som helst, under förutsättning att värdet av allt icke-ursprungsmaterial inte överstiger 40 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
85.26–85.28	Ändring från vilket annat nummer som helst, utom från nr 85.29, eller ändring från nummer 85.29, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt nummer 85.29 inte överstiger 50 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
85.29	Ändring från vilket annat nummer som helst, eller ändring inom detta nummer, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt detta nummer inte överstiger 50 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
8530.10–8530.90	Ändring från vilket annat undernummer som helst.
85.31	Ändring från vilket annat nummer som helst, eller ändring inom detta nummer, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt detta nummer inte överstiger 50 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
8532.10–8534.00	Ändring från vilket annat undernummer som helst.
85.35–85.37	Ändring från vilket annat nummer som helst, utom från nr 85.38, eller ändring från nr 85.38, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt nr 85.38 inte överstiger 50 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
85.38–85.48	Ändring från vilket annat nummer som helst, eller ändring inom något av dessa nummer, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt samma nummer som slutprodukten inte överstiger 50 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.

Klassificering enligt Harmoniserade systemet	Produktspecifika regler för tillräcklig tillverkning enligt artikel 5
Avdelning XVII	Fordon, luftfartyg, fartyg och viss transportutrustning
Kapitel 86	Lok och annan rullande järnvägs- och spårvägsmateriel samt delar till sådan materiel; stationär järnvägs- och spårvägsmateriel samt delar till sådan materiel; mekanisk (inbegripet elektromekanisk) trafiksignaleringsutrustning av alla slag
86.01–86.06	Ändring från vilket annat nummer som helst, utom från nr 86.07, eller ändring inom detta nummer, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt nummer 86.07 inte överstiger 50 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
86.07	Ändring från vilket annat nummer som helst, eller ändring inom detta nummer, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt detta nummer inte överstiger 50 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
86.08–86.09	Ändring från vilket annat nummer som helst.
Kapitel 87	Fordon, andra än rullande järnvägs- eller spårvägsmateriel, samt delar och tillbehör till fordon
87.01	Tillverkning vid vilken värdet av använt icke-ursprungsmaterial inte överstiger 45 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik. (1)
87.02	Tillverkning vid vilken värdet av använt icke-ursprungsmaterial inte överstiger 45 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik. (2)
87.03	Tillverkning vid vilken värdet av använt icke-ursprungsmaterial inte överstiger 50 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik. (3)
87.04	Tillverkning vid vilken värdet av använt icke-ursprungsmaterial inte överstiger 45 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik. (4)
87.05	Tillverkning vid vilken värdet av använt icke-ursprungsmaterial inte överstiger 45 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik. (5)
87.06	Ändring från vilket annat nummer som helst, utom från nr 84.07, 84.08 eller 87.08, eller ändring inom detta nummer, nr 84.07, 84.08 eller 87.08, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt detta nummer eller nr 84.07, 84.08 eller 87.08 inte överstiger 50 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
87.07	Ändring från vilket annat nummer som helst, utom från nr 87.08, eller ändring inom detta nummer eller nr 87.08, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt detta nummer eller nr 87.08 inte överstiger 50 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.

Klassificering enligt Harmoniserade systemet	Produktspecifika regler för tillräcklig tillverkning enligt artikel 5
87.08	Ändring från vilket annat nummer som helst, eller ändring inom detta nummer, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt detta nummer inte överstiger 50 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
87.09	Ändring från vilket annat nummer som helst, eller ändring inom detta nummer, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt detta nummer inte överstiger 50 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
87.10–87.11	Ändring från vilket annat nummer som helst.
87.12	Ändring från vilket annat nummer som helst, utom från nr 87.14, eller ändring från nummer 87.14, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt nummer 87.14 inte överstiger 50 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
87.13	Ändring från vilket annat nummer som helst.
87.14–87.16	Ändring från vilket annat nummer som helst, eller ändring inom något av dessa nummer, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt samma nummer som slutprodukten inte överstiger 50 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
Kapitel 88	Luffartyg och rymdfarkoster samt delar till sådana
88.01	Ändring från vilket annat nummer som helst.
88.02–88.05	Ändring från vilket annat nummer som helst, eller ändring inom något av dessa nummer, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt samma nummer som slutprodukten inte överstiger 50 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
Kapitel 89	Fartyg och annan flytande materiel
89.01–89.06	Ändring från vilket annat kapitel som helst, eller ändring inom detta kapitel, oavsett om en ändring från något annat kapitel också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt kapitel 89 inte överstiger 40 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
89.07–89.08	Ändring från vilket annat nummer som helst.

Klassificering enligt Harmoniserade systemet	Produktspecifika regler för tillräcklig tillverkning enligt artikel 5
Avdelning XVIII	Optiska instrument och apparater, foto- och kinoapparater, instrument och apparater för mätning eller kontroll, medicinska och kirurgiska instrument och apparater; ur och klockor; musikinstrument; delar och tillbehör till sådana artiklar
Kapitel 90	Optiska instrument och apparater, foto- och kinoapparater, instrument och apparater för mätning eller kontroll, medicinska och kirurgiska instrument och apparater; delar och tillbehör till sådana artiklar
90.01	Ändring från vilket annat nummer som helst.
90.02	Ändring från vilket annat nummer som helst, utom från nr 90.01, eller ändring inom detta nummer eller nr 90.01, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt detta nummer eller nr 90.01 inte överstiger 50 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
90.03–90.33	Ändring från vilket annat nummer som helst, eller ändring inom något av dessa nummer, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt samma nummer som slutprodukten inte överstiger 50 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
Kapitel 91	Ur och delar till ur
91.01–91.07	Ändring från vilket annat nummer som helst, utom från nr 91.08–91.14, eller ändring från nr 91.08–91.14, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt nr 91.08–91.14 inte överstiger 50 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
91.08–91.14	Ändring från vilket annat nummer som helst, eller ändring inom något av dessa nummer, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt samma nummer som slutprodukten inte överstiger 50 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
Kapitel 92	Musikinstrument; delar och tillbehör till musikinstrument
92.01–92.08	Ändring från vilket annat nummer som helst, utom från nr 92.09, eller ändring från nummer 92.09, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt nummer 92.09 inte överstiger 50 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
92.09	Ändring från vilket annat nummer som helst, eller ändring inom detta nummer, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt detta nummer inte överstiger 50 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.

Klassificering enligt Harmoniserade systemet	Produktspecifika regler för tillräcklig tillverkning enligt artikel 5
Avdelning XIX	Vapen och ammunition; delar och tillbehör till vapen och ammunition
Kapitel 93	Vapen och ammunition; delar och tillbehör till vapen och ammunition
93.01–93.04	Ändring från vilket annat nummer som helst, utom från nr 93.05, eller ändring från nummer 93.05, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt nummer 93.05 inte överstiger 50 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
93.05–93.07	Ändring från vilket annat nummer som helst, eller ändring inom något av dessa nummer, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt samma nummer som slutprodukten inte överstiger 50 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
Avdelning XX	Diverse varor
Kapitel 94	Möbler; sängkläder, madrasser, resårbottnar till sängar, kuddar och liknande stoppade inredningsartiklar; belysningsarmatur och andra belysningsartiklar, inte nämnda eller inbegripna någon annanstans; ljusskyltar, namnplåtar med belysning o.d.; monterade eller monteringsfärdiga byggnader
94.01–94.06	Ändring från vilket annat nummer som helst, eller ändring inom något av dessa nummer, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt samma nummer som slutprodukten inte överstiger 50 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
Kapitel 95	Leksaker, spel och sportartiklar; delar till sådana artiklar
95.03–95.05	Ändring från vilket annat nummer som helst, eller ändring inom något av dessa nummer, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt samma nummer som slutprodukten inte överstiger 50 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
9506.11–9506.29	Ändring från vilket annat nummer som helst, eller ändring inom något av dessa undernummer eller vilket annat undernummer som helst, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt samma undernummer som slutprodukten inte överstiger 50 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
9506.31	Ändring från vilket annat nummer som helst, eller ändring från undernr 9506.39, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt undernr 9506.39 inte överstiger 50 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.

Klassificering enligt Harmoniserade systemet	Produktspecifika regler för tillräcklig tillverkning enligt artikel 5
9506.32–9506.99	Ändring från vilket annat nummer som helst, eller ändring inom något av dessa undernummer eller vilket annat undernummer som helst, oavsett om en ändring från något annat undernummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt samma undernummer som slutprodukten inte överstiger 50 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
95.07–95.08	Ändring från vilket annat nummer som helst.
Kapitel 96	Diverse tillverkade artiklar
9601.10–9602.00	Ändring inom något av dessa undernummer eller från vilket annat undernummer som helst.
96.03–96.04	Ändring från vilket annat nummer som helst.
96.05	Ändring från vilket annat nummer som helst, under förutsättning att värdet av de ingående icke-ursprungsprodukterna inte överstiger 25 % av satsens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
96.06–96.07	Ändring från vilket annat nummer som helst, eller ändring inom något av dessa nummer, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt samma nummer som slutprodukten inte överstiger 50 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
9608.10–9608.40	Ändring från vilket annat nummer som helst, eller ändring inom detta nummer, utom från undernr 9608.50, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt detta nummer, förutom undernr 9608.50, inte överstiger 50 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
9608.50	Ändring från vilket annat nummer som helst, eller ändring från undernr 9608.10–9608.40 eller 9608.60–9608.99, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av de ingående icke-ursprungsprodukterna enligt undernr 9608.10–9608.40 eller 9608.60–9608.99 inte överstiger 25 % av satsens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
9608.60–9608.99	Ändring från vilket annat nummer som helst, eller ändring inom detta nummer, utom från undernr 9608.50, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt detta nummer, förutom undernr 9608.50, inte överstiger 50 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
96.09	Ändring från vilket annat nummer som helst, eller ändring inom detta nummer, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt detta nummer inte överstiger 50 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
96.10–96.12	Ändring från vilket annat nummer som helst.

Klassificering enligt Harmoniserade systemet	Produktspecifika regler för tillräcklig tillverkning enligt artikel 5
96.13	Ändring från vilket annat nummer som helst, eller ändring inom detta nummer, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt detta nummer inte överstiger 50 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
96.14	Ändring inom detta nummer eller från vilket annat nummer som helst.
96.15	Ändring från vilket annat nummer som helst, eller ändring inom detta nummer, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt detta nummer inte överstiger 50 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
96.16–96.18	Ändring från vilket annat nummer som helst.
96.19	Ändring från vilket annat nummer som helst.
Avdelning XXI	Konstverk, föremål för samlingar samt antikviteter
Kapitel 97	Konstverk, föremål för samlingar samt antikviteter
97.01–97.06	Ändring från vilket annat nummer som helst.

- (1) Parterna är överens om att tillämpa kumulation med Förenta staterna enligt följande bestämmelser:
Förutsatt att ett frihandelsavtal är i kraft mellan var och en av parterna och Förenta staterna som är förenligt med parternas skyldigheter inom ramen för WTO, och att parterna kommer överens om alla tillämpliga villkor, kommer allt material enligt kapitel 84, 85, 87 eller 94 i Harmoniserade systemet som har ursprung i Förenta staterna och som används vid tillverkningen av den berörda produkten i Kanada eller i Europeiska unionen att anses vara ursprungsmaterial. Utan att det påverkar tillämpningen av resultatet av förhandlingarna om frihandel mellan Europeiska unionen och Förenta staterna kommer diskussionerna om de tillämpliga villkoren att inbegripa samråd för att säkerställa överensstämmelse mellan den beräkningsmetod som överenskomms mellan Europeiska unionen och Förenta staterna och den metod som ska tillämpas inom ramen för detta avtal för den berörda produkten, om så är nödvändigt.
I enlighet med detta kommer den ovan nämnda ursprungsregeln att upphöra att gälla ett år efter ikraftträdandet av sådan kumulation, och följande ursprungsregel ska tillämpas i stället:
Tillverkning vid vilken värdet av allt använt icke-ursprungsmaterial inte överstiger 40 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
Tillämpningen av kumulation och av den nya ursprungsregeln kommer att offentliggöras i *Europeiska unionens officiella tidning* i informationssyfte.
- (2) Se fotnot 1.
- (3) Denna ursprungsregel ska upphöra att gälla sju år efter ikraftträdandet av detta avtal. Följande ursprungsregel ska tillämpas i stället:
Tillverkning vid vilken värdet av allt använt icke-ursprungsmaterial inte överstiger 45 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
Utan hinder av det ovanstående och med förbehåll för alla tillämpliga villkor som parterna kommit överens om, ska följande ursprungsregel tillämpas från och med det att kumulationen enligt anmärkning 1 i avsnitt D – Fordon i bilaga 5-A börjar tillämpas:
Tillverkning vid vilken värdet av allt använt icke-ursprungsmaterial inte överstiger 40 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
- (4) Se fotnot 1.
- (5) Se fotnot 1.

BILAGA 5-A

URSPRUNGKVOTER OCH ALTERNATIV TILL DE PRODUKTSPECIFIKA URSPRUNGSEGLERNA I BILAGA

5

Gemensamma bestämmelser

1. Bilaga 5-A ska tillämpas på de produkter som identifieras i följande avsnitt:
 - a) Avsnitt A: Jordbruksprodukter
 - b) Avsnitt B: Fisk och skaldjur
 - c) Avsnitt C: Textilier och kläder
 - d) Avsnitt D: Fordon
2. För de produkter som anges i tabellerna i varje avsnitt är motsvarande ursprungsregler alternativ till dem som anges i bilaga 5 – Produktspecifika ursprungsregler, inom ramen för den tillämpliga årliga kvoten.
3. Den importerande parten ska förvalta ursprungskvoterna enligt "först till kvarn"-principen och ska beräkna kvantiteten produkter som införts inom ramen för dessa ursprungskvoter på grundval av den partens import.
4. All export inom ramen för ursprungskvoterna måste förses med en hänvisning till bilaga 5-A. Parterna får inte dra av några produkter från den årliga ursprungskvoten utan en sådan hänvisning.
5. Kanada ska till Europeiska unionen anmäla eventuella krav på av Kanada utfärdad dokumentation som fastställts för
 - a) produkter som exporteras från Kanada inom ramen för den tillämpliga ursprungskvoten, eller
 - b) produkter som importeras till Kanada inom ramen för den tillämpliga ursprungskvoten.
6. Om Europeiska unionen mottar en anmälan enligt punkt 5 a, ska Europeiska unionen godta ansökningar om förmånlig tullbehandling på grundval av de alternativa ursprungsreglerna i bilaga 5-A endast för de produkter som åtföljs av sådan dokumentation.
7. Parterna ska förvalta ursprungskvoterna på kalenderårsbasis och göra hela kvantiteten inom kvoten tillgänglig den 1 januari varje år. Vid förvaltningen av dessa ursprungskvoter under år 1 ska parterna beräkna kvotvolymerna för dessa ursprungskvoter genom att minska den volym som motsvarar perioden mellan den 1 januari och den dag då detta avtal träder i kraft.
8. Vad gäller Europeiska unionen ska alla kvantiteter som avses i denna bilaga förvaltas av Europeiska kommissionen, som ska vidta alla administrativa åtgärder den anser nödvändiga för en effektiv förvaltning som iakttar Europeiska unionens tillämpliga lagstiftning.
9. Parterna ska vid behov samråda för att säkerställa att bilaga 5-A förvaltas effektivt och ska samarbeta vid förvaltningen av bilaga 5-A. Parterna ska samråda för att diskutera eventuella ändringar av bilaga 5-A.
10. Ytterligare bestämmelser, exempelvis om översyn eller ökning av ursprungskvoterna, föreskrivs separat i varje avsnitt.

Avsnitt A – Jordbruk

Tabell A.1

Årlig kvottilldelning för produkter med hög sockerhalt ⁽¹⁾ som exporteras från Kanada till Europeiska unionen ⁽²⁾

Klassificering enligt Harmoniserade systemet	Varuslag	Tillräcklig tillverkning	Årlig kvot för export från Kanada till Europeiska unionen (nettovikt i ton)
ex 1302.20	Pektinämnen, pektinater och pektater med tillsats av socker enligt undernr 1701.91–1701.99	Ändring inom detta undernummer eller från vilket annat undernummer som helst, utom från undernr 1701.91–1701.99.	30 000
ex 1806.10	Kakaopulver med tillsats av socker enligt undernr 1701.91–1701.99	Ändring från vilket annat undernummer som helst, utom från undernr 1701.91–1701.99.	
ex 1806.20	Beredningar med tillsats av socker enligt undernr 1701.91–1701.99 för framställning av chokladdrycker	Ändring inom detta undernummer eller från vilket annat undernummer som helst, utom från undernr 1701.91–1701.99.	
ex 2101.12	Beredningar på basis av extrakter, essenser eller koncentrat av kaffe eller på basis av kaffe med tillsats av socker enligt undernr 1701.91–1701.99	Ändring från vilket annat undernummer som helst, utom från undernr 1701.91–1701.99.	
ex 2101.20	Beredningar på basis av extrakter, essenser eller koncentrat av te eller matte eller på basis av te eller matte med tillsats av socker enligt undernr 1701.91–1701.99	Ändring inom detta undernummer eller från vilket annat undernummer som helst, utom från undernr 1701.91–1701.99.	
ex 2106.90	Livsmedelsberedningar med tillsats av socker enligt undernr 1701.91–1701.99	Ändring inom detta undernummer eller från vilket annat undernummer som helst, utom från undernr 1701.91–1701.99.	

⁽¹⁾ Produkterna i tabell A.1 måste innehålla minst 65 nettoviktprocent tillsatt socker från sockerrör eller sockerbetor enligt undernummer 1701.91–1701.99. Allt socker från sockerrör eller sockerbetor måste ha raffinerats i Kanada.

⁽²⁾ Med avseende på de produkter som omfattas av tabell A.1 är det underförstått att "tillräcklig tillverkning" enligt den kolumnen innebär produktion som går utöver den otillräckliga tillverkning som beskrivs i artikel 7.

Bestämmelser om översyn och ökning avseende tabell A.1

1. Parterna ska se över nivån på ursprungskvoten i tabell A.1 i slutet av varje femårsperiod under de första tre på varandra följande femårsperioderna efter detta avtals ikraftträdande.

2. I slutet av varje femårsperiod under de första tre på varandra följande femårsperioderna efter detta avtals ikraftträdande kommer volymen av ursprungskvoten i tabell A.1 att höjas med 20 % av den volym som fastställts för den föregående perioden, under förutsättning att
 - a) utnyttjandegraden för varje enskilt år under den första femårsperioden är minst 60 %,
 - b) utnyttjandegraden för varje enskilt år under den andra femårsperioden är minst 70 %, och
 - c) utnyttjandegraden för varje enskilt år under den tredje femårsperioden är minst 80 %.
3. Alla höjningar av ursprungskvotens volym kommer att genomföras under det påföljande kalenderårets första kvartal.
4. Denna översyn kommer att genomföras av kommittén för jordbruk. Vid slutet av översynen ska parterna i förekommande fall skriftligen till varandra anmäla en höjning av ursprungskvoten enligt punkt 2 och den dag då höjningen börjar tillämpas enligt punkt 3. Parterna ska säkerställa att en höjning av ursprungskvoten och den dag då höjningen blir tillämplig görs allmänt tillgängliga.

Tabell A.2

Årlig kvottilldelning för sockerkonfektyrer och beredningar av choklad som exporteras från Kanada till Europeiska unionen

Klassificering enligt Harmoniserade systemet	Varuslag	Tillräcklig tillverkning	Årlig kvot för export från Kanada till Europeiska unionen (nettovikt i ton)
17.04	Sockerkonfektyrer (inbegripet vit choklad), inte innehållande kakao	Ändring från vilket annat nummer som helst.	10 000
1806.31	Choklad och andra livsmedelsberedningar innehållande kakao, i form av block, kakor eller stänger, fyllda, med en vikt av högst 2 kg	Ändring från vilket annat undernummer som helst, under förutsättning att ändringen är resultatet av mer än förpackning.	
1806.32	Choklad och andra livsmedelsberedningar innehållande kakao, i form av block, kakor eller stänger, ofyllda, med en vikt av högst 2 kg		
1806.90	Choklad och andra livsmedelsberedningar innehållande kakao, andra än sådana enligt undernr 1806.10–1806.32		

Bestämmelser om översyn och ökning avseende tabell A.2

1. Parterna ska se över ursprungskvoten i tabell A.2 i slutet av varje femårsperiod efter detta avtals ikraftträdande, under förutsättning att utnyttjandegraden för ursprungskvoten för varje enskilt år under den föregående femårsperioden är minst 60 %.
2. Översynen kommer att genomföras i syfte att öka volymen på grundval av en granskning av alla relevanta faktorer, särskilt utnyttjandegraden, tillväxten i Kanadas export till resten av världen, tillväxten i Europeiska unionens totala import och alla andra viktiga trender i handeln med de produkter på vilka ursprungskvoten är tillämplig.

3. Ökningstakten för ursprungskvoten kommer att fastställas för den påföljande femårsperioden och kommer inte att överstiga 10 % av den volym som fastställts för den föregående perioden.
4. Denna översyn kommer att genomföras av kommittén för jordbruk. Varje rekommendation av kommittén för jordbruk om att öka ursprungskvotens volym ska överlämnas till Gemensamma Ceta-kommittén, som ska fatta ett beslut i enlighet med artikel 30.2.

Tabell A.3

Årlig kvottilldelning för bearbetade livsmedel som exporteras från Kanada till Europeiska unionen

Klassificering enligt Harmoniserade systemet	Varuslag	Tillräcklig tillverkning	Årlig kvot för export från Kanada till Europeiska unionen (nettovikt i ton)
19.01	Maltextrakt; livsmedelsberedningar av mjöl, krossgryn, stärkelse eller maltextrakt, som inte innehåller kakao eller innehåller mindre än 40 viktprocent kakao beräknat på helt avfettad bas, inte nämnda eller inbegripna någon annanstans; livsmedelsberedningar av varor enligt nr 04.01–04.04, som inte innehåller kakao eller innehåller mindre än 5 viktprocent kakao beräknat på helt avfettad bas, inte nämnda eller inbegripna någon annanstans	Ändring från vilket annat nummer som helst.	35 000
ex 1902.11	Okokta pastaprodukter, inte fyllda eller på annat sätt beredda, innehållande ägg och ris	Ändring från vilket annat nummer som helst.	
ex 1902.19	Okokta pastaprodukter, inte fyllda eller på annat sätt beredda, andra, innehållande ris		
ex 1902.20	Fyllda pastaprodukter, även kokta eller på annat sätt beredda, innehållande ris		
ex 1902.30	Andra pastaprodukter innehållande ris		
1904.10	Livsmedelsberedningar erhållna genom svällning eller rostning av spannmål eller spannmålsprodukter (t.ex. majsflingor)	Ändring från vilket annat nummer som helst, eller	
1904.20	Livsmedelsberedningar erhållna av orostade spannmålsflingor eller av blandningar av orostade och rostade spannmålsflingor eller svällning av spannmål	ändring inom detta nummer, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att vikten av icke-ursprungsmaterial enligt detta nummer inte överstiger 30 % av antingen produktens nettovikt eller nettovikten av allt material som använts vid tillverkningen.	

Klassificering enligt Harmoniserade systemet	Varuslag	Tillräcklig tillverkning	Årlig kvot för export från Kanada till Europeiska unionen (nettovikt i ton)
1904.90	Livsmedelsberedningar, andra än sådana enligt undernr 1904.10–1904.30	Ändring från vilket annat nummer som helst.	
19.05	Bröd, kakor, kex och andra bakverk, även innehållande kakao; nattvardsbröd, tomma oblatkapslar av sådana slag som är lämpliga för farmaceutiskt bruk, sigilloblater och liknande produkter	Ändring från vilket annat nummer som helst.	
2009.81	Saft av tranbär	Ändring från vilket annat nummer som helst.	
ex 2009.89	Saft av blåbär	Ändring från vilket annat nummer som helst.	
2103.90	Andra såser samt beredningar för tillredning av såser, andra blandningar för smaksättningsändamål	Ändring från vilket annat nummer som helst.	
ex 2106.10	Proteinkoncentrat och texturerade proteiner, utan tillsats av socker enligt undernr 1701.91–1701.99 eller innehållande mindre än 65 nettoviktprocent tillsatt socker enligt undernr 1701.91–1701.99	Ändring från vilket annat undernummer som helst, eller ändring inom samma undernummer, oavsett om en ändring från något annat undernummer också äger rum, under förutsättning att nettovikten av icke-ursprungsmaterial från inom detta undernummer inte överstiger 30 % av antingen produktens nettovikt eller nettovikten av allt material som använts vid tillverkningen.	
ex 2106.90	Andra livsmedelsberedningar, inte nämnda eller inbegripna någon annanstans, utan tillsats av socker enligt undernr 1701.91–1701.99 eller innehållande mindre än 65 nettoviktprocent tillsatt socker enligt undernr 1701.91–1701.99		

Bestämmelser om översyn och ökning avseende tabell A.3

1. Parterna ska se över ursprungskvoten i tabell A.3 i slutet av varje femårsperiod efter detta avtals ikraftträdande, under förutsättning att utnyttjandegraden för ursprungskvoten för varje enskilt år under den föregående femårsperioden är minst 60 %.
2. Översynen kommer att genomföras i syfte att öka volymen på grundval av en granskning av alla relevanta faktorer, särskilt utnyttjandegraden, tillväxten i Kanadas export till resten av världen, tillväxten i Europeiska unionens totala import och alla andra viktiga trender i handeln med de produkter på vilka ursprungskvoten är tillämplig.
3. Ökningstakten för ursprungskvoten kommer att fastställas för den påföljande femårsperioden och kommer inte att överstiga 10 % av den volym som fastställdes för den föregående perioden.

4. Denna översyn kommer att genomföras av kommittén för jordbruk. Varje rekommendation av kommittén för jordbruk om att öka ursprungskvotens volym ska överlämnas till Gemensamma Ceta-kommittén, som ska fatta ett beslut i enlighet med artikel 30.2 2.

Tabell A.4

Årlig kvottilldelning för hund- och kattfoder som exporteras från Kanada till Europeiska unionen

Klassificering enligt Harmoniserade systemet	Varuslag	Tillräcklig tillverkning	Årlig kvot för export från Kanada till Europeiska unionen (nettovikt i ton)
2309.10	Hund- eller kattfoder i detaljhandelsförpackningar	Ändring från undernr 2309.90 eller vilket annat nummer som helst, utom från hund- eller kattfoder enligt undernr 2309.90.	60 000
ex 2309.90	Hund- eller kattfoder, inte i detaljhandelsförpackningar	Ändring inom detta undernummer eller från vilket annat nummer som helst, utom från hund- eller kattfoder enligt detta undernummer.	

Bestämmelser om översyn och ökning avseende tabell A.4

- Parterna ska se över ursprungskvoten i tabell A.4 i slutet av varje femårsperiod efter detta avtals ikraftträdande, under förutsättning att utnyttjandegraden för ursprungskvoten för varje enskilt år under den föregående femårsperioden är minst 60 %.
- Översynen kommer att genomföras i syfte att öka volymen på grundval av en granskning av alla relevanta faktorer, särskilt utnyttjandegraden, tillväxten i Kanadas export till resten av världen, tillväxten i Europeiska unionens totala import och alla andra viktiga trender i handeln med de produkter på vilka ursprungskvoten är tillämplig.
- Ökningstakten för ursprungskvoten kommer att fastställas för den påföljande femårsperioden och kommer inte att överstiga 10 % av den volym som fastställts för den föregående perioden.
- Denna översyn kommer att genomföras av kommittén för jordbruk. Varje rekommendation av kommittén för jordbruk om att öka ursprungskvotens volym ska överlämnas till Gemensamma Ceta-kommittén, som ska fatta ett beslut i enlighet med artikel 30.2 2.

Avsnitt B – Fisk och skaldjur

Tabell B.1

Årlig kvottilldelning för fisk och skaldjur som exporteras från Kanada till Europeiska unionen

Klassificering enligt Harmoniserade systemet	Varuslag	Årlig kvot för export från Kanada till Europeiska unionen (nettovikt i ton)	Tillräcklig tillverkning
ex 0304.83	Frysta filéer av helgefzlundra, annan än <i>Reinhardtius hippoglossoides</i>	10	Ändring från vilket annat nummer som helst (!).
ex 0306.12	Kokt och fryst hummer	2 000	Ändring från vilket annat undernummer som helst.

Klassificering enligt Harmoniserade systemet	Varuslag	Årlig kvot för export från Kanada till Europeiska unionen (nettovikt i ton)	Tillräcklig tillverkning
1604.11	Beredd eller konserverad lax	3 000	Ändring från vilket annat kapitel som helst.
1604.12	Beredd eller konserverad sill	50	
ex 1604.13	Beredda eller konserverade sardiner, sardineller och skarpsill, med undantag av <i>Sardina pilchardus</i>	200	
ex 1605.10	Beredda eller konserverade krabbor, andra än <i>Cancer pagurus</i>	44	
1605.21–1605.29	Beredda eller konserverade räkor	5 000	
1605.30	Beredd och konserverad hummer	240	

(¹) Med avseende på ursprungsregeln för produkter enligt undernrn 0304.83 är det underförstått att tillverkningen går utöver den otillräckliga tillverkning som beskrivs i artikel 7.

Bestämmelser om ökning avseende tabell B.1

1. För var och en av produkterna i tabell B.1 kommer, om över 80 % av en ursprungskvot som tilldelats en produkt används under ett kalenderår, tilldelningen till ursprungskvoten att höjas för det påföljande kalenderåret. Höjningen kommer att vara 10 % av den ursprungskvot som tilldelats produkten under det föregående kalenderåret. Bestämmelsen om ökning kommer att tillämpas för första gången efter utgången av det första hela kalenderåret efter ikraftträdandet av detta avtal och kommer att tillämpas under totalt fyra på varandra följande år.
2. Alla höjningar av ursprungskvotens volym kommer att genomföras under det påföljande kalenderårets första kvartal. Den importerande parten ska till den exporterande parten skriftligen anmäla huruvida villkoret i punkt 1 är uppfyllt och, om så är fallet, höjningen av ursprungskvoten och den dag då höjningen blir tillämplig. Parterna ska säkerställa att den höjda ursprungskvoten och den dag då den blir tillämplig görs allmänt tillgängliga.

Bestämmelser om översyn avseende tabell B.1

Efter utgången av det tredje kalenderåret efter detta avtals ikraftträdande kommer parterna, på begäran av en part, att inleda en diskussion om möjlig översyn av detta avsnitt.

Avsnitt C – Textilier och kläder

Tabell C.1

Årlig kvottilldelning för textilier som exporteras från Kanada till Europeiska unionen

Klassificering enligt Harmoniserade systemet	Varuslag	Årlig kvot för export från Kanada till Europeiska unionen (i kg nettovikt, om inte annat föreskrivs)	Tillräcklig tillverkning
5107.20	Kamgarn av ull, inte i detaljhandelsuppläggningar, innehållande mindre än 85 viktprocent ull	192 000	Ändring från vilket annat nummer som helst.

Klassificering enligt Harmoniserade systemet	Varuslag	Årlig kvot för export från Kanada till Europeiska unionen (i kg nettovikt, om inte annat föreskrivs)	Tillräcklig tillverkning
5205.12	Garn av bomull, inte nämnt eller inbegripet någon annanstans, innehållande minst 85 viktprocent bomull, inte i detaljhandelsuppläggningar, enkelt garn av okammad bomull, mer än 14 nm men högst 43 nm	1 176 000	Ändring från vilket annat nummer som helst.
5208.59	Vävnader av bomull, innehållande minst 85 viktprocent bomull, tryckta, andra än med tväskafsbinding, inte nämnda eller inbegripna någon annanstans, med en vikt av högst 200 g/m ²	60 000 m ²	Ändring från vilket annat nummer som helst.
5209.59	Vävnader av bomull, innehållande minst 85 viktprocent bomull, tryckta, andra än med tväskafsbinding, inte nämnda eller inbegripna någon annanstans, med en vikt av mer än 200 g/m ²	79 000 m ²	
54.02	Garn av syntetfilament (annat än sytråd), inte i detaljhandelsuppläggningar, inbegripet monofilament av syntetmaterial med en längdvikt av mindre än 67 decitex	4 002 000	Ändring från vilket annat nummer som helst.
5404.19	Monofilament av syntetmaterial med en längdvikt av minst 67 decitex och med ett största tvärmått av högst 1 mm, inte nämnt eller inbegripet någon annanstans	21 000	
54.07	Vävnader av garn av syntetfilament, inbegripet vävnader framställda av material enligt nr 54.04	4 838 000 m ²	Ändring från vilket annat nummer som helst, eller tryckning eller färgning samt minst två förberedande eller avslutande behandlingar (t.ex. kokning, blekning, mercerisering, värmefixering, uppruggning, kalandrering, krympfribehandling, appretering, dekatering, impregnering, stoppning eller noppning), om värdet av textilvävnaden utan ursprungsstatus inte överstiger 47,5 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.

Klassificering enligt Harmoniserade systemet	Varuslag	Årlig kvot för export från Kanada till Europeiska unionen (i kg nettovikt, om inte annat föreskrivs)	Tillräcklig tillverkning
5505.10	Avfall (inbegripet kamavfall, garnavfall samt rivet avfall och riven lump) av syntetfibrer	1 025 000	Ändring från vilket annat nummer som helst.
5513.11	Vävnader av polyesterstapelfibrer, innehållande mindre än 85 viktprocent sådana fibrer, oblekta eller blekta, med tvåskaftsbindning, med inblandning huvudsakligen eller uteslutande av bomull, med en vikt av högst 170 g/m ²	6 259 000 m ²	Ändring från vilket annat nummer som helst.
56.02	Filt, även impregnerad, överdragen, belagd eller laminerad	583 000	
56.03	Bondad duk (av textilmaterial), även impregnerad, överdragen, belagd eller laminerad	621 000	Ändring från vilket annat kapitel som helst.
57.03	Mattor och annan golvbeläggning av textilmaterial, tuftade, även konfektionerade	196 000 m ²	
58.06	Vävda band, andra än varor enligt nr 58.07 (andra än etiketter, märken och liknande artiklar, som längdvara etc.); band bestående av sammanklistrade parallella trådar eller fibrer	169 000	Ändring från vilket annat nummer som helst.
5811.00	Kviltade textilvaror som längdvara (bestående av ett eller flera lager sammanfogade med stoppningsmaterial genom sömnad eller på annat sätt), andra än broderier enligt nr 58.10	12 000 m ²	Ändring från vilket annat nummer som helst.
59.03	Textilvävnader, impregnerade, överdragna, belagda eller laminerade med plast, andra än vävnader enligt nr 59.02	1 754 000 m ²	Ändring från vilket annat kapitel som helst, under förutsättning att värdet av vävnaden utan ursprungstatus inte överstiger 60 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.

Klassificering enligt Harmoniserade systemet	Varuslag	Årlig kvot för export från Kanada till Europeiska unionen (i kg nettovikt, om inte annat föreskrivs)	Tillräcklig tillverkning
5904.90	Golvbeläggning bestående av en textiltillbotten med överdrag eller beläggning, även i tillskurna stycken, med undantag av linoleum	24 000 m ²	
59.06	Gummibehandlade textilvävnader, andra än vävnader enligt nr 59.02	450 000	
5907.00	Textilvävnader med annan impregnering, annat överdrag eller annan beläggning; målade teaterkulisser, ateljéfonder o.d., av textilvävnad	2 969 000 m ²	
59.11	Produkter och artiklar av textilmaterial för specificerat tekniskt bruk	173 000	
60.04	Dukvaror av trikå med en bredd av mer än 30 cm, innehållande minst 5 viktprocent töffibergarn eller gummitråd, andra än varor enligt nr 60.01	25 000	Ändring från vilket annat nummer som helst, eller tryckning eller färgning samt minst två förberedande eller avslutande behandlingar (t.ex. kokning, blekning, mercerisering, värmefixering, uppruggning, kalandrering, krympfribehandling, appretering, dekatering, impregnering, stoppning eller noppling), om värdet av textilvävnaden utan ursprungsstatus inte överstiger 47,5 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.
60.05	Varptrikå (inbegripet sådan dukvara som tillverkats i galonstickmaskin), andra än varor enligt nr 60.01–60.04	16 000	
60.06	Dukvaror av trikå, inte nämnda eller inbegripna någon annanstans	24 000	
63.06	Presenningar, markiser, tält, segel till båtar, segelbrädor eller fordon; campingartiklar, av textilmaterial	124 000	
63.07	Konfektionerade artiklar av textilmaterial, inte nämnda eller inbegripna någon annanstans	503 000	Ändring från vilket annat kapitel som helst.

m² = kvadratmeter

Tabell C.2

Årlig kvottilldelning för kläder som exporteras från Kanada till Europeiska unionen

Klassificering enligt Harmoniserade systemet	Varuslag	Årlig kvot för export från Kanada till Europeiska unionen (i enheter, om inte annat föreskrivs)	Tillräcklig tillverkning (*)
6101.30	Överrockar, bilrockar, slängkappor, anoraker, skidjackor och liknande ytterkläder av konstfibrer, av trikå, för män eller pojkar	10 000	Ändring från vilket annat kapitel som helst, under förutsättning att produkten är både tillskuren (eller direkt stickad till passform) och ihopsydd eller på annat sätt hopfogad på en parts territorium, eller ändring till en produkt direkt stickad till passform, som inte behöver sys ihop eller på annat sätt hopfogas, från vilket annat kapitel som helst.
6102.30	Överrockar, bilrockar, slängkappor, anoraker, skidjackor och liknande ytterkläder av konstfibrer, av trikå, för kvinnor eller flickor	17 000	
61.04	Dräkter, ensembler, kavajer, blazrar, jackor, klänningar, kjolar, byxkjolar, byxor, o.d. (andra än baddräkter), av trikå, för kvinnor eller flickor	535 000	
6106.20	Blusar, skjortor och skjortblusar av konstfibrer, av trikå, för kvinnor eller flickor	44 000	
6108.22	Underbyxor och trosor av konstfibrer, av trikå, för kvinnor eller flickor	129 000	
6108.92	Badrockar, negligéer, morgonrockar o.d. av konstfibrer, av trikå, för kvinnor eller flickor	39 000	
6109.10	T-tröjor, undertröjor och liknande i bomullstrikå	342 000	
6109.90	T-tröjor, undertröjor och liknande av textilmaterial inte nämnda eller inbegripna någon annanstans, av trikå	181 000	
61.10	Tröjor, pullovrar, koftor, västar och liknande artiklar, av trikå	478 000	

Klassificering enligt Harmoniserade systemet	Varuslag	Årlig kvot för export från Kanada till Europeiska unionen (i enheter, om inte annat föreskrivs)	Tillräcklig tillverkning (!)
6112.41	Baddräkter av konstfibrer, av trikå, för kvinnor eller flickor	73 000	
61.14	Kläder inte nämnda eller inbegripna någon annanstans, av trikå	90 000 kg	
61.15	Strumpbyxor, trikåer, strumpor, sockor o.d., inbegripet strumpor o.d. för graderad kompression (t. ex. åderbrücksstrumpor) samt skodon utan påsatt sula, av trikå	98 000 kg	
62.01	Överrockar, bilrockar, slängkappor, anoraker, skidjackor, vindjackor och liknande ytterkläder, av annan textilvara än trikå, för män eller pojkar, andra än sådana enligt nr 6203	96 000	
62.02	Överrockar, bilrockar, slängkappor, anoraker, skidjackor, vindjackor och liknande ytterkläder, av annan textilvara än trikå, för kvinnor eller flickor, andra än sådana enligt nr 6204	99 000	
62.03	Kostymer, ensembler, kavajer, blazrar, jackor och byxor (andra än badbyxor), av annan textilvara än trikå, för män eller pojkar	95 000	
62.04	Dräkter, ensembler, kavajer, blazrar, jackor, klänningar, kjolar, byxkjolar och byxor (andra än baddräkter), av annan textilvara än trikå, för kvinnor eller flickor	506 000	

Klassificering enligt Harmoniserade systemet	Varuslag	Årlig kvot för export från Kanada till Europeiska unionen (i enheter, om inte annat föreskrivs)	Tillräcklig tillverkning ⁽¹⁾
62.05	Skjortor för män eller pojkar, av annan textilvara än trikå	15 000	
62.06	Blusar, skjortor och skjortblusar av annan textilvara än trikå, för kvinnor eller flickor	64 000	
6210.40	Kläder av textilvävnader enligt nr 59.03, 59.06 eller 59.07, inte nämnda eller inbegripna någon annanstans, av annan textilvara än trikå, för män eller pojkar	68 000 kg	
6210.50	Kläder av textilvävnader enligt nr 59.03, 59.06 eller 59.07, inte nämnda eller inbegripna någon annanstans, av annan textilvara än trikå, för kvinnor eller flickor	30 000 kg	
62.11	Träningsoveraller, skidkläder, baddräkter och badbyxor, inte nämnda eller inbegripna någon annanstans, av annan textilvara än trikå	52 000 kg	
6212.10	Bysthållare, även av trikå	297 000	
6212.20	Gördlar och byxgördlar, även av trikå	32 000	
6212.30	Korseletter, även av trikå	40 000	
6212.90	Hängslen, strumphållare, strumpeband och liknande artiklar samt delar till sådana varor, även av trikå	16 000 kg	

⁽¹⁾ Med avseende på de produkter som omfattas av tabell C.2 är det underförstått att "tillräcklig tillverkning" enligt den kolumnen innebär produktion som går utöver den otillräckliga tillverkning som beskrivs i artikel 7.

Tabell C.3

Årlig kvottilldelning för textilier som exporteras från Europeiska unionen till Kanada

Klassificering enligt Harmoniserade systemet	Varuslag	Årlig kvot för export från Europeiska unionen till Kanada (i kg, om inte annat föreskrivs)	Tillräcklig tillverkning
5007.20	Vävnader innehållande minst 85 viktprocent natursilke eller avfall av natursilke, annat än bourettesilke	83 000 m ²	Vävning.
5111.30	Kardgarnsvävnader innehållande övervägande men mindre än 85 viktprocent ull eller fina djurhår, med inblandning huvudsakligen eller uteslutande av konststapel fibrer	205 000 m ²	Vävning.
51.12	Kamgarnsvävnader av ull eller fina djurhår	200 000	Vävning.
5208.39	Vävnader av bomull innehållande minst 85 viktprocent bomull och vägande högst 200 g/m ² , med undantag av vävnader med 3-bindig eller 4-bindig kypertbindning, inbegripet 4-bindig bruten varpkypert	116 000 m ²	Vävning.
5401.10	Sytråd av syntetfilament, även i detaljhandelsuppläggningar	18 000	Sprutning av konstfilamentgarn, även åtföljd av spinning, eller spinning.
5402.11	Garn av syntetfilament, ej i detaljhandelsuppläggningar, högstyrkegarn av aramider	504 000	Sprutning av konstfilamentgarn, även åtföljd av spinning, eller spinning.
54.04	Monofilament av syntetmaterial med en längdvikt av minst 67 decitex och med ett största tvärmått av högst 1 mm; remсор o.d. (t. ex. konstbast) av syntetmaterial, med en bredd i föreliggande skick av högst 5 mm	275 000	Sprutning av konstfilamentgarn, även åtföljd av spinning, eller spinning.

Klassificering enligt Harmoniserade systemet	Varuslag	Årlig kvot för export från Europeiska unionen till Kanada (i kg, om inte annat föreskrivs)	Tillräcklig tillverkning
54.07	Vävnader av garn av syntetfilament, inbegripet vävnader framställda av material enligt nr 54.04	636 000	Vävning.
56.03	Bondad duk, även impregnerad, överdragen, belagd eller laminerad, inte nämnd eller inbegripen någon annanstans	1 629 000	Varje typ av bondning inbegripet nålfiltning.
5607.41	Skördegarn, av polyeten eller polypropen	813 000	Varje typ av bondning inbegripet nålfiltning.
5607.49	Surrningsgarn och tågvirke av polyeten eller polypropen, även flätade och även impregnerade, överdragna eller belagda med gummi eller plast eller försedda med hölje av gummi eller plast (med undantag av skördegarn)	347 000	Varje typ av bondning inbegripet nålfiltning.
5702.42	Mattor och annan golvbeläggning av konstfibrer, vävda, inte tuftade eller flockade, med lugg, konfektionerade (exkl. kelim-, soumak- och karamanievävnader och liknande handvävda produkter)	187 000 m ²	Vävning, eller användning av varje typ av bondning inbegripet nålfiltning.
5703.20	Mattor och annan golvbeläggning av nylon eller andra polyamider, tuftade, även konfektionerade	413 000 m ²	Vävning, eller användning av varje typ av bondning inbegripet nålfiltning.
5704.90	Mattor och annan golvbeläggning av filt, inte tuftade eller flockade, även konfektionerade (exkl. plattor med en yta av högst 0,3 m ²)	1 830 000	Vävning, eller användning av varje typ av bondning inbegripet nålfiltning.
59.03	Textilvävnader, impregnerade, överdragna, belagda eller laminerade med plast (exkl. kordväv av högstyrkegarn av nylon eller andra polyamider, polystrar eller viskos)	209 000	Vävning, eller överdragning, stoftning, laminering eller metallisering, i varje enskilt fall åtföljd av minst två andra huvudsakliga förberedande eller avslutande behandlingar (t.ex. kalandring, krympfribehandling) ger ursprungsstatus under förutsättning att minst 52,5 % mervärde tillförts på grundval av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.

Klassificering enligt Harmoniserade systemet	Varuslag	Årlig kvot för export från Europeiska unionen till Kanada (i kg, om inte annat föreskrivs)	Tillräcklig tillverkning
5904.10	Linoleum o.d., även i tillskurna stycken	61 000 m ²	Vävning, eller överdragning, stoftning, laminering eller metallisering, i varje enskilt fall åtföljd av minst två andra huvudsakliga förberedande eller avslutande behandlingar (t.ex. kalandring, krympfribehandling) ger ursprungsstatus under förutsättning att minst 52,5 % mervärde tillförts produktens pris fritt fabrik.
5910.00	Drivremmar eller transportband av textilmaterial, även impregnerade, överdragna, belagda eller laminerade med plast, eller förstärkta med metall eller annat material	298 000	Tillverkning utgående från garn eller från lump (inbegripet klipp och liknande avfall) enligt nr 63.10, vävning, eller överdragning, stoftning, laminering eller metallisering, i varje enskilt fall åtföljd av minst två andra huvudsakliga förberedande eller avslutande behandlingar (t.ex. kalandring, krympfribehandling) ger ursprungsstatus under förutsättning att minst 52,5 % mervärde tillförts produktens pris fritt fabrik.
59.11	Produkter och artiklar av textilmaterial, för tekniskt bruk, specificerade i anmärkning 7 till kapitel 59	160 000	Tillverkning utgående från garn eller från lump (inbegripet klipp och liknande avfall) enligt nr 63.10, vävning, eller överdragning, stoftning, laminering eller metallisering, i varje enskilt fall åtföljd av minst två andra huvudsakliga förberedande eller avslutande behandlingar (t.ex. kalandring, krympfribehandling) ger ursprungsstatus under förutsättning att minst 52,5 % mervärde tillförts produktens pris fritt fabrik.
6302.21	Sänglinne, tryckt, av bomull, annat än av trikå	176 000	Skärning av textilvara och konfektion, eller användning av varje typ av bondning inbegripet nålfiltning, åtföljd av konfektion (inklusive skärning).
6302.31	Sänglinne, otryckt, av bomull, av annan textilvara än trikå	216 000	Skärning av textilvara och konfektion, användning av varje typ av bondning inbegripet nålfiltning, åtföljd av konfektion (inklusive skärning), eller konfektion föregående av tryckning.

Klassificering enligt Harmoniserade systemet	Varuslag	Årlig kvot för export från Europeiska unionen till Kanada (i kg, om inte annat föreskrivs)	Tillräcklig tillverkning
6302.91	Toaletthanddukar, kökshanddukar o.d. (exkl. handduksfrotté och liknande frottévävnader), skurtrasor, disktrasor och dammtrasor	20 000	Användning av varje typ av bondning inbegripet nålfiltning, åtföljd av konfektion (inklusive skärning), skärning av textilvara och konfektion, eller konfektion föregående av tryckning.

Tabell C.4

Årlig kvottilldelning för kläder som exporteras från Europeiska unionen till Kanada

Klassificering enligt Harmoniserade systemet	Varuslag	Årlig kvot för export från Europeiska unionen till Kanada (i enheter, om inte annat föreskrivs)	Tillräcklig tillverkning (*)
6105.10	Skjortor, av bomullstrikå, för män eller pojkar (exkl. nattskjortor samt T-tröjor, undertröjor och liknande)	46 000	Skärning av textilvara och konfektion.
61.06	Blusar, skjortor och skjortblusar, av bomullstrikå, för kvinnor eller flickor (exkl. T-tröjor och liknande tröjor)	126 000	Skärning av textilvara och konfektion.
61.09	T-tröjor, undertröjor och liknande, av trikå	722 000	Skärning av textilvara och konfektion.
61.10	Tröjor, pullover, koftor, västar och liknande artiklar, av trikå (exkl. vadderade västar)	537 000	Skärning av textilvara och konfektion, eller stickning till passform för produkter som inte behöver sys ihop eller på annat sätt hopfogas.
61.14	Andra kläder inte nämnda eller inbegripna någon annanstans, av trikå	58 000 kg	Skärning av textilvara och konfektion, eller stickning till passform för produkter som inte behöver sys ihop eller på annat sätt hopfogas.
61.15	Strumpbyxor, trikåer, strumpor, sockor o.d., inbegripet strumpor o.d. för graderad kompression (t. ex. åderbräcksstrumpor) samt skodon utan påsatt sula, av trikå (exkl. babystrumpor och babysockor, damasker o.d.)	1 691 000 par	Skärning av textilvara och konfektion, eller stickning till passform för produkter som inte behöver sys ihop eller på annat sätt hopfogas.

Klassificering enligt Harmoniserade systemet	Varuslag	Årlig kvot för export från Europeiska unionen till Kanada (i enheter, om inte annat föreskrivs)	Tillräcklig tillverkning (!)
6202.11	Överrockar, regnrockar, bilrockar, slängkappor o.d. ytterkläder av ull eller fina djurhår, av annan textilvara än trikå, för kvinnor eller flickor	15 000	Skärning av textilvara och konfektion.
6202.93	Anoraker, vindjackor och liknande ytterkläder av konstfibrer (av annan textilvara än trikå), för kvinnor eller flickor	16 000	Skärning av textilvara och konfektion.
6203.11	Kostymer för män eller pojkar, av ull eller fina djurhår	39 000	Skärning av textilvara och konfektion.
6203.12-6203.49	Kostymer (med undantag av ull eller fina djurhår), ensembler, kavajer, blazrar, jackor och byxor (av annan textilvara än trikå, andra än badbyxor), för män eller pojkar	281 000	Skärning av textilvara och konfektion.
62.04	Dräkter, ensembler, kavajer, blazrar, jackor, klänningar, kjolar, byxkjolar och byxor (av annan textilvara än trikå, andra än baddräkter), för kvinnor eller flickor	537 000	Skärning av textilvara och konfektion.
6205.20	Skjortor för män eller pojkar, av bomull, av annan textilvara än trikå	182 000	Skärning av textilvara och konfektion.
62.10	Kläder av textilvaror enligt nr 56.02, 56.03, 59.03, 59.06 eller 59.07 (av annan textilvara än trikå, andra än babykläder)	19 000	Skärning av textilvara och konfektion.
62.11	Träningsoveraller, skidkläder, baddräkter och badbyxor, inte nämnda eller inbegripna någon annanstans (av annan textilvara än trikå)	85 000 kg	Skärning av textilvara och konfektion.
62.12	Bysthållare, gördlar, korsetter, hängslen, strumphållare, strumpeband och liknande artiklar samt delar till sådana varor, av vilket textilmaterial som helst, även av trikå (exkl. bälten och korsetter helt i gummi)	26 000 dussin	Skärning av textilvara och konfektion.

(!) Med avseende på de produkter som omfattas av tabell C.4 är det underförstått att "tillräcklig tillverkning" enligt den kolumnen innebär produktion som går utöver den otillräckliga tillverkning som beskrivs i artikel 7.

Bestämmelser om ökning avseende tabellerna C.1, C.2, C.3 och C.4

1. För var och en av produkterna i tabellerna C.1, C.2, C.3 och C.4 kommer, om över 80 % av en ursprungskvot som tilldelats en produkt används under ett kalenderår, tilldelningen till ursprungskvoten att höjas för det påföljande kalenderåret. Höjningen kommer att vara 3 % av den ursprungskvot som tilldelats produkten under det föregående kalenderåret. Bestämmelsen om ökning kommer att tillämpas för första gången efter utgången av det första hela kalenderåret efter ikraftträdandet av detta avtal. De årliga tilldelningarna till ursprungskvoterna får höjas under en period på högst tio år.
2. Alla höjningar av ursprungskvotens volym kommer att genomföras under det påföljande kalenderårets första kvartal. Den importerande parten ska till den exporterande parten skriftligen anmäla huruvida villkoret i punkt 1 är uppfyllt och, om så är fallet, höjningen av ursprungskvoten och den dag då höjningen blir tillämplig. Parterna ska säkerställa att den höjda ursprungskvoten och den dag då den blir tillämplig görs allmänt tillgängliga.

Bestämmelser om översyn avseende tabellerna C.1, C.2, C.3 och C.4

På begäran av en av parterna ska parterna mötas för att se över kvottilldelningarnas produkttäckningskvantiteter på grundval av utvecklingen inom de relevanta marknaderna och sektorerna. Parterna får rekommendera ändringar till Kommittén för varuhandel.

Avsnitt D – Fordon

Tabell D.1

Årlig kvottilldelning för fordon som exporteras från Kanada till Europeiska unionen

Klassificering enligt Harmoniserade systemet	Varuslag	Tillräcklig tillverkning	Årlig kvot för export från Kanada till Europeiska unionen (i enheter)
8703.21	Andra fordon, med förbränningskolvmotor med gniständning och fram- och återgående kolvar samt med en cylindervolym av högst 1 000 cm ³	Tillverkning vid vilken värdet av allt använt icke-ursprungsmaterial inte överstiger a) 70 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik, eller b) 80 % av nettokostnaden för produkten.	100 000
8703.22	Andra fordon, med förbränningskolvmotor med gniständning och fram- och återgående kolvar samt med en cylindervolym av mer än 1 000 cm ³ men högst 1 500 cm ³		
8703.23	Andra fordon, med förbränningskolvmotor med gniständning och fram- och återgående kolvar samt med en cylindervolym av mer än 1 500 cm ³ men högst 3 000 cm ³		
8703.24	Andra fordon, med förbränningskolvmotor med gniständning och fram- och återgående kolvar samt med en cylindervolym av mer än 3 000 cm ³		

Klassificering enligt Harmoniserade systemet	Varuslag	Tillräcklig tillverkning	Årlig kvot för export från Kanada till Europeiska unionen (i enheter)
8703.31	Andra fordon, med förbränningskolvmotor med kompressions-tändning (diesel- eller semidiesel-motor) samt med en cylindervolym av högst 1 500 cm ³		
8703.32	Andra fordon, med förbränningskolvmotor med kompressions-tändning (diesel- eller semidiesel-motor) samt med en cylindervolym av mer än 1 500 cm ³ men högst 2 500 cm ³		
8703.33	Andra fordon, med förbränningskolvmotor med kompressions-tändning (diesel- eller semidiesel-motor) samt med en cylindervolym av mer än 2 500 cm ³		
8703.90	Andra		

Anmärkning 1:

Parterna är överens om att tillämpa kumulation med Förenta staterna enligt följande bestämmelser:

Förutsatt att ett frihandelsavtal är i kraft mellan var och en av parterna och Förenta staterna som är förenligt med parternas skyldigheter inom ramen för WTO, och att parterna kommer överens om alla tillämpliga villkor, kommer allt material enligt kapitel 84, 85, 87 eller 94 i Harmoniserade systemet som har ursprung i Förenta staterna och som används vid tillverkningen av en produkt enligt undernr 8703.21–8703.90 i Harmoniserade systemet i Kanada eller i Europeiska unionen att anses vara ursprungsmaterial. Utan att det påverkar tillämpningen av resultatet av förhandlingarna om frihandel mellan Europeiska unionen och Förenta staterna kommer diskussionerna om de tillämpliga villkoren att inbegripa samråd för att säkerställa överensstämmelse mellan den beräkningsmetod som överenskomms mellan Europeiska unionen och Förenta staterna och den metod som ska tillämpas inom ramen för detta avtal för produkter enligt kapitel 87, om så är nödvändigt.

I enlighet med detta kommer tabell D.1 att upphöra att gälla ett år efter det att sådan kumulation börjar tillämpas.

Tillämpningen av kumulation och strykningen av anmärkning 1 kommer att offentliggöras i Europeiska unionens officiella tidning i informationssyfte.

Bestämmelse om översyn

Om kumulation med Förenta staterna ännu inte har trätt i kraft sju år efter detta avtals ikraftträdande, ska, på begäran av en av parterna, båda parterna mötas för att se över dessa bestämmelser.

Alternativa produktspecifika ursprungsregler för produkter enligt nr 87.02

För produkter enligt nr 87.02 som exporteras från Kanada till Europeiska unionen gäller följande ursprungsregel som alternativ till den ursprungsregel som föreskrivs i bilaga 5:

Ändring från vilket annat nummer som helst, utom från nr 87.06–87.08, eller

ändring inom detta nummer eller nr 87.06–87.08, oavsett om en ändring från något annat nummer också äger rum, under förutsättning att värdet av icke-ursprungsmaterial enligt detta nummer eller nr 87.06–87.08 inte överstiger 50 % av produktens transaktionsvärde eller pris fritt fabrik.

Denna ursprungsregel kommer att gälla för de företag i Kanada och deras efterföljare och rättsinnehavare som tillverkar produkter enligt nr 87.02 i Kanada, från och med slutförändret av förhandlingarna den 1 augusti 2014.

Anmärkning 2:

Parterna är överens om att tillämpa kumulation med Förenta staterna enligt följande bestämmelser:

Förutsatt att ett frihandelsavtal är i kraft mellan var och en av parterna och Förenta staterna som är förenligt med parternas skyldigheter inom ramen för WTO, och att parterna kommer överens om alla tillämpliga villkor, kommer allt material enligt kapitel 84, 85, 87 eller 94 i Harmoniserade systemet som har ursprung i Förenta staterna och som används vid tillverkningen av en produkt enligt nr 87.02 i Harmoniserade systemet i Kanada eller i Europeiska unionen att anses vara ursprungsmaterial.

I enlighet med detta kommer den alternativa produktspecifika ursprungsregeln för produkter enligt nr 87.02 att upphöra att gälla ett år efter det att sådan kumulation börjar tillämpas.

Tillämpningen av kumulation och strykningen av anmärkning 2 kommer att offentliggöras i Europeiska unionens officiella tidning i informationssyfte.

—